Alejandro Jodorowsky

BİR KUŞUN EN İYİ ÖTTÜĞÜ YER

ALFA® | EDEBİYAT

Alejandro Jodorowsky BİR KUŞUN EN İYİ ÖTTÜĞÜ YER

ALFA®

BİR KUŞUN EN İYİ ÖTTÜĞÜ YER

ALEJANDRO JODOROWSKY (1929)

Yahudi göçmen bir ailenin çocuğu olarak Şili, Iquique'de dünyaya geldi. 1942'de Santiago'da psikoloji eğitimine başladı; tiyatro ve şiire ilgisi giderek arttı ve aynı dönemde kuklacılık yaptı. 23 yaşında Paris'e taşınıp ünlü mim sanatçısı Marcel Marceau'nun öğrencisi oldu. 1962'de Fernando Arrabal ve Roland Topor'la birlikte *Panik Hareketi* başlattı.

Yönettiği unutulmaz kült filmleri arasında, *Kutsal Dağ* (1973), *Köstebek* (1970), *Kutsal Kan* (1989), *Gerçeğin Dansı* (2013) vardır. 2016 yılında son filmi *Sonsuz Şiir*'in (*Poesia Sin Fin*) prömiyerini Louvre Müzesinde yapma onuruna erişti. Ücretsiz yaptığı tarot seanslarını kendine özgü bir terapi yöntemi bulmaya kadar ilerletmiş ve psikobüyüyü "icat" etmiştir. Yazdığı çizgi romanlar Moebius, Giger gibi dev isimler tarafından resimlendirilmiştir (*Kedi Gözleri*, *Incal*). Jodorowsky dramaturg, kült film yönetmeni, tarot uzmanı, yazar, psikoterapist, psikobüyücü, çizgi roman yazarı, performans sanatçısı, tiyatro yönetmeni, kuklacı, mim sanatçısı ve daha pek çok şeydir. Öyle ki The New York Times dergisi onu: "Hayatını kozmik hırsların belirlediği adam" olarak tanımlar.

Birçok kitabı çevrildiği dillerde çok satan yazarın başlıca yapıtları arasında şunlar sayılabilir: *Psikobüyü* (Alfa Yayınları), *Psikobüyü Kılavuzu*, *Gerçeğin Dansı*, *Mistik Kabare*, *Panik Tiyatro*, *Sonsuz Şiir*.

NİHAL MUMCU

1979 Samsun doğumlu. Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitim Fakültesi Resim Bölümündeki eğitimini tamamladıktan sonra Barselona Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesine doktora öğrencisi olarak kabul edildi. Yüksek lisans diplomasını bu üniversiteden aldı. İtalya, Almanya, İspanya ve Türkiye başta olmak üzere birçok uluslararası sergiye ve sanat festivaline katıldı. Eğitim masraflarını karşılamak için yaptığı fotoğrafçılık, garsonluk ve kum heykeltıraşlığına ek olarak başlayan çeviri serüveni, onu birçok tiyatro oyunu ve kitap çevirisi yapmaya kadar sürükledi. Türkçeye eserlerini çevirdiği yazarlar arasında Rodrigo García (*Süpermarketten Döndüm Oğlumu Bi Temiz Dövdüm*), Jordi Galcerán (*Karnaval*), Juan Mayorga (*Darwin'in Kaplumbağası*, *Arka Sıradaki Çocuk*), María Rosa Lojo (*Göçebe Tutkusu*), Alejandro Jodorowsky (*Psikobüyü*, *Bir Kuşun En İyi Öttüğü Yer*) bulunmaktadır. Sanat ve çeviri alanlarındaki çalışmalarına halen yaşadığı Barselona'da devam etmektedir. Evli olup bir kız çocuğu annesidir.

Bir Kuşun En İyi Öttüğü Yer

Donde Mejor Canta un Pájaro

© 2015, ALFA Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Kitabın Türkçe yayın hakları Alfa Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti.'ne aittir. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir elektronik veya mekanik araçla çoğaltılamaz. Eser sahiplerinin manevi ve mali hakları saklıdır.

Yayıncı ve Genel Yayın Yönetmeni M. Faruk Bayrak
Genel Müdür Vedat Bayrak
Yayın Yönetmeni Mustafa Küpüşoğlu
Kitap Editörü Arzu Akgün
Kapak Tasarımı Adnan Elmasoğlu
Sayfa Tasarımı Müge Günbaş

ISBN 978-605-171-318-2
1. Basım: Temmuz 2016

Baskı ve Cilt
Melisa Matbaacılık
Çiftehavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8 Bayrampaşa-İstanbul
Tel: 0(212) 674 97 23 Faks: 0(212) 674 97 29
Sertifika no: 12088

Alfa Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.
Alemdar Mahallesi Ticarethane Sokak No: 15 34410 Fatih-İstanbul
Tel: 0(212) 511 53 03 (pbx) Faks: 0(212) 519 33 00
www.alfakitap.com - info@alfakitap.com
Sertifika No: 10905

Alejandro
Jodorowsky

BİR KUŞUN EN İYİ ÖTTÜĞÜ YER

İspanyolcadan çeviren

NİHAL MUMCU

ALFA

içindekiler

ÖNSÖZ 9

I. BABAMIN KÖKLERİ 11

II. ANNEMİN KÖKLERİ 61

III. EN UZAK ÜLKE 125

IV. VAAT EDİLMİŞ PAMPA 248

V. JAIME İLE SARA FELICIDAD 331

"Bir kuş en iyi kendi soyağacında öter."

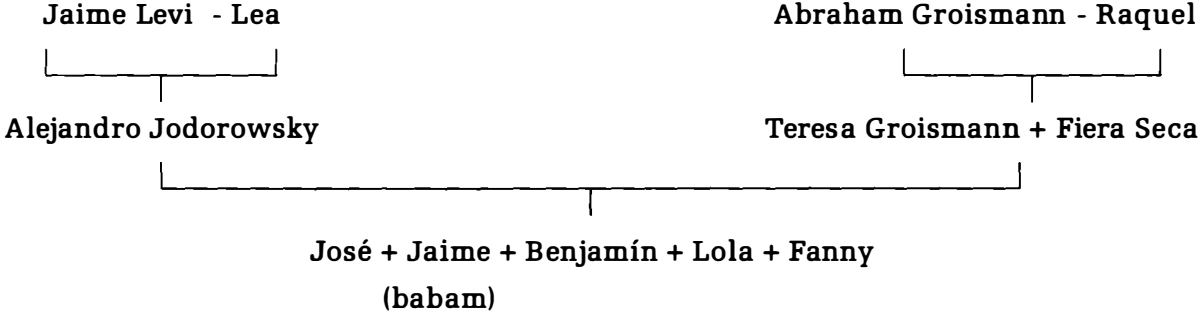
Jean Cocteau

ÖNSÖZ

Kitapta geçen tüm karakterler, yerler ve olaylar gerçektir. (Bazı durumlarda kronolojik sıralama değişmiş olabilir.) Bu gerçek, dönüştürülmüş hatta destansılaştırılmıştır. Soyağacımız bir taraftan düşüncelerimizi, duygularımızı, arzularımızı ve maddi yaşamımızı sınırlandıran bir tuzakken diğer taraftan erdemlerimizin büyük kısmını içinde barındıran bir hazinedir. Bu kitap –eğer başarıyla yazılmışsa– bir roman olmanın yanında okurlarına kendi aile anılarını bir kahraman destanına dönüştürmek için örnek olmayı da amaçlar.

Alejandro Jodorowsky

BABAMIN KÖKLERİ

Jaime Levi - Lea
Abraham Groismann - Raquel
Alejandro Jodorowsky
Teresa Groismann + Fiera Seca
José + Jaime + Benjamín + Lola + Fanny
(babam)

1903'te babaannem Teresa, Tanrı'ya ve Dniéper Nehri'nin ölümcül boyutta taşmasına karşın hâlâ ona inanmayı sürdüren Ukrayna Dniepropetrovsk'daki tüm Yahudilere kızgındı. O su baskını sevgili oğlu José'yi aldı. Ev su dolmaya başladığında çocuk, avluya bir dolap itip üstüne çıktı ama dolap ağzına kadar Talmud Yasalarıyla dolu olduğundan suda yüzmedi... Cenazenin ardından, sinirden kudurmuş halde, tutkudan çok mecburiyetten yaptığı dört küçük çocuğu; Jaime, Benjamín, Lola ve Fanny'yı tek başına sırtlandı ve kocası peşinde sinagogu bastı, Levililer'in 19. babını bölüyordu; "İsrailoğulları cemaatindeki herkesle konuş ve onlara şöyle de..." kükreyerek: "Asıl söyleyecek sözü olan benim" dedi. Kadın olduğu için girmesi yasak olan bölümü, çocuksu bir utançla sakallı yüzlerini beyaz ipek mendillerle örten erkekleri iterek geçti. Öfkeden kızarmış çıplak kafatasını açıkta bırakan peruğunu yere fırlattı, sert yüzünü Tevrat parşömenine gömdü ve İbranice harfleri lanetlercesine:

Senin kitapların yalanlarla dolu! Benim havuçlarımı kestiğim gibi Kızıl Deniz'i ikiye ayırarak tüm köyü kurtardığını yazıyorlar ama benim zavallı José'mi kurtarmak için hiçbir şey yapmadın... O günahsızın bir suçu yoktu, amacın bana bir ders vermek miydi? Hani her şeye kâdirdin? Biliyordum. Anlaşılması imkânsız bir sırsın öyle mi? İnancım sınanıyor deyip bu cinayeti teslimiyetle sineye mi çekmeliyim? Asla! Bu İbrahim gibi büyük peygamberlere yaraşır, onlar çocuklarının gırtlağına bıçak çekebilirler ama benim gibi zavallı bir kadın yapamaz. Hangi hakla benden böyle bir şey beklersin? 613 emrine uydum, yılmadan seni düşündüm, kimseye bir zarar vermedim, aileme kutsal bir yuva kurdum, ne yemek ne de temizlik yaparken ağzımdan duayı eksik etmedim, senin adına saçımı kazımalarına izin verdim, seni anamdan babamdan çok sevdim, peki ya sen... Bunun karşılığında sen ne yaptın, vefasız? Senin öldürme gücün karşısında oğlum bir solucan, bir karınca, bir sinek bokuydu. Gaddarsın! Sen bir canavarsın! Seçilmiş dediğin bu halkı sırf eziyet etmek için mi yarattın? Asırlardır bizi feda eder sonra gülersin! Artık yeter! Sana bu sözleri söyleyen umudunun yanında senden korkusunu yitiren bir anne: Sana lanet ediyor, seni siliyor, seni sonsuz sıkıntıya mahkûm ediyorum! Sen sonsuzluğunda kal; evrenler yap, evrenler yok et; konuş, gürlet gökleri, ben artık seni duymuyorum! Kesin kararımdır; sonsuza kadar evimi terk et, sen aşağılamadan başka bir şey

hak etmiyorsun! Beni cezalandıracak mısın? Her yerim cüzzam olsun, lime lime etsinler beni, köpekler yesin etlerimi, umurumda değil. José'nin ölümü beni öldürdü zaten.

Kimse bir şey demedi. Tek kurban José değildi. Yakınlarını ve arkadaşlarını yeni gömmüş başkaları da vardı. Dedem Alejandro –ismimin bir kısmını ondan almıştım, adımın diğer yarısı adı yine Alejandro olan annemin babasından geliyordu– İbranice harflerin üstünde birer uğur böceği gibi parlayan gözyaşlarını sonsuz titizlikle kuruttuktan sonra kurul önünde defalarca eğilerek, morarmış suratıyla dişleri arasından kimsenin anlamadığı özürler geveledi ve Teresa'yı, dört çocuğu taşımasına yardım etmeye çalışarak götürdü ama o çocukları bırakmak istemedi, onları diri göğüslerine öyle sıkı bastırıyordu ki çocuklar inlemeye başladılar. Hemen ardından kasırgaya benzer bir rüzgâr esti, pencereler açıldı ve tapınak kara bir fırtına bulutuyla doldu. Bu kara bulutlar beklenmedik bir yağmurdan kaçan, civardaki tüm sineklerdi.

Karısının geleneklerle bağını koparması Alejandro Levi için (o dönemde aile adımız Levi'ydi) sert darbelerden sadece biriydi. Sert darbeler varlığının ayrılmaz parçasıydılar: Onlara yaşamı boyunca soğukkanlılıkla katlanmış kendisi için adeta birer kola, iç organa, hayatın gerçeklerine dönüşmüşlerdi. Bulgar hizmetçileri Prishka bir gün delirdi ve annesi Lea'ya sarılıp uyuduğu odaya girerek onu balta darbeleriyle öldürdü-

günde daha on üç yaşında bile değildi. Ilık damlalar minik çıplak vücudunu kırmızıya boyadı. Beş yıl sonra hahamların mayasız ekmek yapımında Hıristiyan çocuk kanı kullandıkları inancı ile filizlenmiş bir nefret sonucu Ekaterinoslav Sokakları, köyü yakan, kadınlara ve çocuklara tecavüz eden sarhoş Kazak kümeleriyle doldu; babası Jaime'yi kitaba tükürmeyi reddettiği için mor bir püreye dönüşene kadar sopaladılar. Onu soyut bir kurum olan Zlatopol Yahudi Cemaati sahiplendi. Dinî okulda bir yatak verdiler. Orada iki şey öğrettiler: İnek gütmek (seher vakti) ve dua etmek (günün geri kalanında). O birkaç litre sabah sütü çocukluğunda kalan annesini hatırlatan tek kokuydu, dişi okşamaların yerini geviş getirenlere büyük sıcak dilleriyle kendisini çıplak yalamayı öğreterek doldurdu...

Aradünya'da Rene ile tanışana kadar İbranice ayetler okumak onun için tam bir işkenceydi... Şöyle oldu: Alejandro anlamını bilmediği cümleler mırıldanarak sallanmaktan bacaklarının donduğunu, alnının yandığını ve karnının asitli bir havayla dolduğunu hissetti. Metni anlayan arkadaşları karşısında su yüzüne çıkmış bir balık gibi ağzını açarak derin nefes almak ve bayılmak utandırdı onu... Aslında tüm bunlar aşırı bir inanç gösterisi olmaktan çok sonucunda güzel bir akşam yemeğiyle ödüllendirildiği bir komedi gösterisiydi sadece. Büyük bir çaba göstererek sallanmaya başladı, böylece fazla geniş olmayan bir uzama, zamanın ilerlemediği bir yere ulaş-

mak için vücudundan sıyrıldı. Bu sığınak harika bir keşifti! Burada hiçbir şey yapmadan yaşayarak huzur içinde büyüyebilirdi. Etin tehdidi olmadan düşünmenin ne olduğunu tüm derinliğiyle hissetti; ihtiyaçları, bitmek tükenmek bilmeyen korku ve yorgunlukları, diğerlerinin acıması ya da aşağılaması olmadan düşünmek... Orada sonsuz esriklik içinde kalmayı bir daha hiç dönmemeyi diledi.

Işık duvarını aşınca, hahamlar gibi siyah cüppe giymiş ama çekik gözlü, sarı tenli ve düz uzun sakallı bir adam onunla birlikte havada süzülmeye başladı. "Çok şanslısın genç adam" dedi. "Benim başıma gelenler sana olmayacak. Aradünya'yı keşfettiğimde bana yol gösteren olmadı. Kendimi, şu anda senin hissettiğin gibi çok iyi hissettim ve dönmemeye karar verdim. Büyük hata! Ormanda terk edilmiş vücudum ayılara yem oldu ve insanlara ihtiyaç duyduğumda tekrar dönmem mümkün olmadı. Yaratılışın on düzeyinde, hiçbirinde duramadan, başıboş süzülmeye mahkûm oldum. Zavallı serseri bir kuş gibi... Ruhuna kök salmama izin verirsen seninle birlikte dönebilirim. Ve teşekkür olarak –Tevrat ve Talmud'u ezbere bilirim– sana eşlik ederim, artık hiç yalnız kalmazsın. Ne dersin?"

Bu öksüz çocuk böyle bir teklife nasıl hayır desin? Sevgiye susamıştı ve Rebe'yi benimsedi... Kabala araştırmalarını abartmış bir Kafkaslıydı, Zohar'ın bahsettiği öbür dünyada yaşayan kutsal azizleri ararken zamanın labirentlerinde kayboldu. Bu inatçı münzevi, arkadaşlığın ruhun gıdası

olduğunu, insan refakatinin kıymetini bilmeyi ve tek başına bir insanın ruhanî açlıktan ölebileceğini orada, o sonsuz yalnızlıklarda öğrendi ve sahibinin varlığına aç köpekleri anldı.

Kendine geldiğinde okuldaki banklardan birine yatırılmıştı. Öğretmeni ve sınıf arkadaşları etrafındaydı, hepsi öldüğünü sanmış bembeyaz kesilmişlerdi. Kalbinin durduğuna inanıyorlardı. Ona şekerli ve limonlu bir çay verdiler ve diriliş mucizesini kutlamak için şarkılar söylediler. Bu sırada Rebe, orada dans ediyordu. Dedem hariç kimse onu göremiyor, duyamıyordu. Tekrar Yahudilerin arasında vücut bulmanın sevinci o kadar taşkındı ki, Rebe ilk defa Alejandro'nun bedenini kullandı ve Tanrı'ya şükretmek için kart sesiyle İbranice bir ilahi okumaya başladı: "Sen, kuşaktan kuşağa bize sığınaklık ettin..."

Herkesin ödü patladı. Çocuğun içine *dybbuk** girmişti! Bu şeytan çocuğun içinden hemen çıkarılmalıydı! Rebe yaptığı hatanın farkına vardı ve tek bir sıçrayışla dedemin bedeninden çıktı. Alejandro'nun itirazlarına ve arkadaşının tekrar bedenine girmemek üzere söz verdiğini söylemesine rağmen şeytan çıkarma ayinine son vermediler. Onu yedi farklı otla ovdular, inek dışkısından çay yapıp içirdiler, sıcaklığı sıfırın çok altında olan Dniéper'de yıkadıktan sonra ısınsın diye ısırgan otlarıyla kırbaçlamak olan bir buhar banyosuna mecbur ettiler.

---

* Musevi kültüründe ölmüş bir kimsenin ruhu, kötü ruh –ç.n.

Her ne kadar iyileştiğine inandılarsa da ona karşı güvensizlikleri bir süre daha devam etti ama dedem büyüdükçe görünmez arkadaşının varlığına alıştılar ve zamanla ona bir şeyler danışmaya başladılar. Bu danışmaların içeriği ilkin Talmud Yasalarının yorumlanışıydı sonradan çeşitli hayvan hastalıklarıyla ilgili sorular geldi. Olumlu sonuçlar aldıklarını görünce insan kötülükleriyle ilgili şeyler danışmaya başlayıp sonunda onu her türlü uyuşmazlıkta başvurdukları bir hâkime dönüştürdüler. Bütün köy, Rebe'nin zekâsını ve bilgeliğini övdü durdu ama Alejandro'yu unuttular. Utangaç ve mütevazı Alejandro, elçi olarak bile kıymetinin bilinmesini sağlayamadı. Yemeklere Rebe'yi davet ederlerdi onu değil. Arada bir Rebe başka boyutlarda aziz ruhlarla sohbete giderek ortadan kaybolduğundan dedem sinagoga gittiğinde Rebe'nin yanında olup olmadığını sorarlardı. Rebe yanındaysa onu birinci sıraya oturturlardı. Yoksa onunla konuşmak ya da yer vermek kimsenin aklına gelmezdi.

Kafkaslı en çok sevdiği şeyin çocuk seyretmek olduğunu söylemişti. Bu nedenle, ahırdaki gösterişsiz odasında Alejandro'ya bir şeyler danışmaya giderken anne babalar, her biri cumartesi günü gibi yıkanmış, saçları taranmış ve güzel giyinmiş çocuklarını da yanlarında getirirlerdi. Aldığı tek ödeme bu çocuk defilesiydi. Bir elmalı kek, bir tencere balık dolması ya da ciğer kavurması getirmekten acizdiler. Hiçbir şey getirmezlerdi. Sanki var olan Rebe görünmez olan da

dedemdi. Şımartılmamaya beşikten beri alışkın olduğundan bu duruma biraz bile üzülmüyordu ama sevinmiyordu da. İnek güdüyor, dua ediyordu ve geceleri uykuya yenik düşene kadar dostuyla Aradünya'yla ilgili uzun sohbetlere dalıyordu.

Bir gün, sabahın ilk ışıklarıyla beraber Teresa ona yaklaştı. Küçüktü ama güçlü bacaklara, etkileyici göğüslere ve demir gibi bir karaktere sahipti. Ateşten halkalarla çevrili iki soğuk kömür olan gözlerinden çıkan koyu renkli bakışlarını ona sapladı ve; "Uzun zamandır gözüm üstünde. Çocuk sahibi olacak yaşa geldim. Babaları olmanı istiyorum. Ben de senin gibi öksüzüm ama senin kadar fakir değilim. Teyzelerimin mirası olan eve gelip orada benimle yaşayacaksın. Çocukları beslemek için danışmalar organize edeceğiz. Sana ödeme yapacaklar. Rebe'nin bir şeye ihtiyacı yok çünkü yaşamıyor. O senin deliliğinin bir ürünü. Evet, sen delisin! Ama önemli değil, yarattığın şey çok güzel. Ona ne paha biçersen senin değerin de odur; bu bilgeliğin kaynağı sensin. Kendine saygı duymayı öğren ki, sana saygı duysunlar. Artık kimse hayaletle konuşmayacak. Dertlerini sana anlatacaklar ve cevabı dinlemek için daha sonra tekrar gelmeleri gerekecek. Artık seni trans halinde görünmez biriyle konuşurken görmeyecekler. Fiyatları ben belirleyeceğim ve gizli amaçlar içeren yemek davetlerini kabul etmeyeceğiz. Rebe evde kalacak. Artık seninle sokağa çıkmayacak, beğenmezse gitsin, gidebilirse tabii. Senden biraz uzaklaşsa hiçlikte yok olur."

Alejandro'nun cevabını beklemeden onu öptü, birlikte ineğin memeleri altına yattılar ve sonsuza kadar onun cinsel organına sahip oldu. Alejandro spermlerin içine ruh kattıktan sonra memelerden birini onları sıcak süt yağmurunda yıkaması için sıktı. Evlendiklerinde José'ye hamileydi. Cemaat oyunun yeni kurallarını kabul etti ve ondan sonra masalarından sıcak bir tas tavuk çorbası, bir tabak kızarmış patates, taze karnabahar ya da bir tabak lapa eksik olmadı... José'nin doğumundan on ay sonra ikizleri oldu. Bir yıl sonra iki kız çocuk daha.

Teresa, çamaşırcıda komşulara, kocasının bir aziz olmasının ne muhteşem bir şey olduğunu anlatıp övünüyordu: Önüne ne koysam, ilahisini bölmemek için hep aynı ritimde çiğneyerek yiyor, Dünya'nın hareketini değiştirmemek için olabildiğince az hareket ediyor ve dua etmediği zamanlarda ağzından tek bir kelime çıkıyor: "Teşekkürler!"

Her şey çok iyi gidiyordu ama birden, felaket! José öldü! Az rastlanır bir çocuktu; iyilerin iyisi, söz dinleyen, hassas, temiz, Yiddiş dilinde şarkılara yatkın meleklere yaraşır bir sesi ve ışık saçan bir güzelliği vardı. Evet, onun doğal mutluluğu acıları unutturmuş, tatsız yaşam çorbasına bir avuç tuz, bu gri Dünya'ya bir renk yağmuru olmuştu... Geceleri ağaçlara yakın yürüdüğünde, uyuyan kuşlar uyanır ve gün doğmuş gibi ötmeye başlarlardı... Gülerek doğmuş ve yaşamı boyunca ayırt etmeden, gözünün gördüğü herkesi kutsaya-

rak bakmış, hiç şikâyet etmemiş ya da kusur bulmamıştı, Yahudi okulunun en başarılı öğrencisi de oydu. Böyle bir güneşin neden ölmesi gerekiyordu?

Teresa acısına öfkeyle sarıldı. Ona göre unutmak ihanetti. Cesedin gömüldüğünü inkâr etti ve onu çamurlu su yutar halde; havasızlıktan morarmış, daimî bir kurban, ölüme mahkûm bir keçi olarak içinde yaşatarak sadece Tanrı'ya ve cemaatine olan nefretini değil nehre, bitkilere, hayvanlara, toprağa, Rusya'ya ve insanlığa karşı nefretini haklı kıldı... Dedeme başkalarının sorunlarını çözmeyi yasakladı ve onu intiharla tehdit ederek bir daha Rebe'den asla bahsetmemesi için baskı yaptı.

Az da olsa varlıklarını satıp Odesa'ya taşındılar. Orada onları Fiera Seca karşıladı, Teresa'nın iki yaş küçük kız kardeşi. Babası, benim büyük dedem, üç defa evlenmiş ve bir o kadar da dul kalmıştı. Tüm karıları ilk doğum esnasında ölüyorlardı; çocukları da aynı şekilde kundakta en fazla üç gün yaşıyorlardı. Ebelere göre Ölüm ona âşıktı ve kıskançlığından karılarını ve aşk meyvelerini ondan alıyordu. Abraham Groismann güçlü bir adamdı; uzun boylu, kıvırcık kızıl sakallı ve yeşil gözlü. Arıcılık yapıyordu. Ölümün aşkı bir büyücü masalı olabilirdi ama arılarının aşkı gözle görülür bir gerçekti. Balı yüzlerce renkli kutucuktan almaya gittiğinde hayvancıklar onu baştan ayağa, asla sokmamak kaydıyla kaplıyor, sonra uysal bir bulut gibi bu leziz şurubu şişele-

re boşalttığı kulübeye kadar takip ediyorlardı ve birçok gece, çoğunlukla buz gibi kış gecelerinde, yatağına sıcak ve hareketli kara bir şilte şeklinde konuyorlardı.

Teresa'nın annesi Raquel, mezarlıkta doğurduğunda on üç yaşındaydı. Ebeler "Ölüm doğurduğunu bilmesin" diye onu bir oyuğa bırakıp üzerine yedi kat çarşaf örttüler. Orada, serin toprağın kalbinde, karanlık kemikler arasında babaannem, ilk eniğini fırlattı, vazgeçilmez sessizliği muhafaza etmek için hoş kokulu bir meme tarafından hemencecik boğuluverdi. Ölümün bin kulağı vardı! Abraham karısını ve çocuğunu bir defa daha kaybedeceğine kanaat getirince içinde beliren her türlü duygu izini boğdu ve kalbini bu talihsizliğe hazırladı. Böylece bu iki canlının hayatta kalması onda sıcak ya da soğuk hiçbir his yaratamadı. Arılar denizine battı ve ulaşılmaz bir âlemde onlarla konuşmayı sürdürdü. Raquel on beş yaşında tekrar hamile kalınca umut ruhunu tekrar tutuşturdu.

'Kara Hatun peşini bırakmaz, sana arıların kadar sadık ve sevdalıdır, her gittiğin yere gider' dedilerse de kâr etmedi, yedi kat çatı çarşafı tutan kadınları iterek mezara yaklaştı ve derin oyuğun dibine baktı. Kana bulanmış mabetten iki kızın en güzelini çıkarken gördü. Garip bir rüzgâr beyaz kumaşları kırbaçladı ve kocaman güvercinler gibi dağlara uçurdu. Anne can çekişmeye başladı. "Akılsız!" diye azarladılar, "Neden geldin? Yanında gaddar âşığını da getirdin. Anneyi yutuyor.

Yakında sıra kıza gelecek." Kızın kafasına hemen sirke ve tuz döktüler ve Ölüm'ü korkutup keyfini kaçıracağını umdukları sevimsiz mahlûk anlamına gelen Fiera Seca adıyla vaftiz ettiler. Sonra onu üzüm dallarıyla örttükleri sepete koydular ve Düşman bulamasın diye babasının hiçbir zaman öğrenmemesi gereken gizli bir yere götürdüler. Fiera Seca on üç yaşında regl olana kadar bir ambarda hapis yaşamak zorunda kaldı. Çocukluk bitince tehlike yok oluyordu. Ölüm'ün aradığı bir kadın değil bir çocuktu. Fiera Seca ebelerden birinin rehberliğinde eve döndü. Geçtiği yerlerde insanlar korkuyla kapı ve pencerelerini kapattılar. Saklandığı yeri bulursa Ölüm'ü kaçırsın diye korkutucu mimikler yapmayı öğretmişlerdi. Yüzü, yumuşak bir maske gibi bir çirkinlikten diğerine geçiyordu. On saniyeden fazla bakmak baş ağrısına neden oluyordu.

Kız kardeşi aynı zamanda salon ve mutfak olan yatak odasına girdiğinde Teresa, havlamaya başlayan köpek ve miyavlayan kediyle birlikte koşarak bahçeye kaçtı. Fiera Seca yalnız kaldı. Ayak sesleri duydu. Bu Ölüm olmalıydı! Sığınağından uzak kendini hiç olmadığı kadar güçsüz hissetti. Yüzünü bükmenin yanında vücudunu da deforme etmeye başladı; bacaklarını yay gibi gerdi, omurgasını eğriltti, parmaklarını yamulttu, kollarını birbirine düğümledi, salyalandı ve diş etlerinden emerek çıkardığı kanla boyadığı köpüklü tükürükler saçmaya başladı. Kapı ezilmiş karafatma çıtırtısıyla açıldı... Abraham dev

örümcek türünde bir yaratık gördüyse de kaçmadı, baştan ayağa arılarıyla kaplı kendini güvende hissediyordu. Bu karanlık yığının uğultusu Fiera Seca'ya Kara Hatun'un şarkısı gibi geldi.

Her ikisi de korkudan ter atarak oldukları yerde kalakaldılar. Belki de bu durumu arılardan başka kimse anlamadı. Ve arılar baba kızın etrafını saran ve her seferinde daha çok büyüyen bir çember oluşturarak dönmeye başladılar. Genç kız, bu canlı kemer içinde asla hayal edemeyeceği güzellikte bir adam gördü ve onun yeşil gözlerinin derinliklerinde bir iyilik okyanusu keşfetti. Bu yüce ruh küçülerek var olmayı arzulayacağı bir dünyaya dönüştü. Yavaş yavaş mimikler yapmayı bıraktı ve vücudunu gererek aslını gösterdi, çok güzel bir kadındı. Abraham çocuklarını doğururken ölen tüm diğer kadınların aslında bu karşısında duran kadının bir eskizi, bu zamana kadar bilmeden aradığı şey olduğunu fark etti: Karşısında dimdik muhteşem bir mucize gibi ruhu ona sesleniyordu... Birbirlerinin içine daldılar, birbirlerine aşk kelimeleri fısıldadılar, ağladılar, güldüler, şarkılar söylediler, yatağa düştüler; arılar onları dünyadan ayıran bir perde oluşturdu ve orada sonuçlarını düşünmeden bir yangına dönüşmüş iki bedenle kaldılar.

Teresa kendini fazlalık hissetti. Babası ve kardeşi âşık olup sonsuza kadar yok olmuşlardı. Sahip olduğu iki parça eşyayı çantasına koyup teyzeleriyle yaşamaya gitti. İki yıl sonra gelen bir mektup kardeşinden haber getirdi:

"Bu zamana kadar seni unuttuğum için beni affet Teresa. Babamız öldü. Sırrımızı senden başka bilen yok. Umarım anlayış gösterirsin. Bizi aşan kontrol edemediğimiz bir tutkuydu. Mahalledeki kimse buna benzer bir şey düşünmeye cesaret edemezdi. Alışverişe her çıktığımda, kimse yanıma yaklaşıp benimle konuşmasın diye korkutucu mimikler yapmaya ve vücudumu bükmeye devam ediyordum. Babam yani âşığım sadece arılarla kaplıyken kendini gösteriyordu. Asıl bedenlerimiz sadece yuva mahremiyetinde tadını çıkardığımız birer mucizeydi. Casusluğun önünü almak için Abraham arılarına çatı ve duvarlara konarak evi yoğun bir kılıf gibi kaplamayı öğretti. Dev bir arı kovanında birbiri ardına, durmaksızın, zevkten sarhoş tek bir vücutta erimeyi arzulayarak seviştik... Bu doymak bilmez arayış, bu imkânsız birleşme, orgazm kolyemizin ortasına saplanmış bir bıçak gibi sonsuz zevke dinmeyen bir acı karıştırdı. Kısa süre önce hamile kaldım. Kendimizi birer melek, doğa kanunlarından muaf başka dünyalara ait birer canlı sanıyorduk ama gerçeğe dönmemizin vakti gelmişti. Beş ay sonra karnım büyümeye başladı. Kara Hatun'un varlığı Abraham'ın rüyalarına giriyordu. Öfkeden ve kıskançlıktan kudurmuştu. Uyanınca bana "Ölümüne sebep olacağım. Ona ne kadar yalvarsam kâr etmiyor, gaddarlığının sınırı yoktur. Hem doğurup hem hayatta kalamazsın... Anla beni kızım, karım, kendimi kurban etmem lazım, Ölüm'e teslim olmalı ve beni buzdan sarayına götürmesine müsaade etmeliyim. Böylece aşkı karşılık bulur ve seni yok etmez..." dedi.

Günlerce ağladım ama ona asıl yok olması gerekenin ben olduğumu kabul ettiremedim. Bir küveti balla doldurdu ve altın şurubun içine daldı. Bana bakarak öldü, gözlerini hiç kapatmadı. Sakin bir intihardı: O gülümsüyordu ve arılar sarı yüzeyin üstünde bir taç oluşturarak yavaşça uçuyorlardı. Yastığının altında bir mektup buldum: "Seni sevmekten hiç vazgeçmeyeceğim. Lütfen arılara iyi bak. Onları terk etme, onlar benim hatıram..." yazıyordu.

Yatağa yığıldım. Bacaklarımı açtım ve karnım küçülürken cinsel organımdan bitmeyen bir nefes verdim. Çocuğumuzdan eser kalmadı. Havaya dönüştü..."

Teresa bu mektuba hiç cevap vermedi, Alejandro ve dört çocuğuyla birlikte Odesa'ya dönene kadar babaevine adım atmadı. Onları karanlık bir bulut karşıladı. Odaya girdiklerinde arılar Fiera Seca'yı görünürde bırakarak şekerli su dolu tabakları emmeye gittiler. Teresa'nın kaslı kollarında ağlamaya başladı. Dedemin ve çocukların varlığını fark etmemiş gibiydi. "Ah kardeşim! Kimse Abraham'ın öldüğünün farkına varmadı. Alışverişe çıkarken mimiklerimi yapmaya devam ediyorum, birileri bal almaya gelince de arı bulutunun içinde çıkıyorum beni o sanıyorlar... Babamızı asla gömmedim." dedi. Diğerleri eve yerleşirken Teresa'yı ambara götürdü. Kovanları arasından ölü ayinlerinde okunan dualara benzer bir uğultu yükseliyordu, sarı yüzeyinin altında gülümseyen cesedi barındıran bal dolu küvet

oradaydı. "Bal kutsaldır kardeşim. Eti sonsuza kadar muhafaza eder... O gitmeyi hiç istemedi, onu kendime yapışmış hissediyorum. Beni bekliyor." Bunları söylerken bir taraftan soyunuyordu. Az sonra çıplak vücudu göründü: Zayıf bir bedeni vardı, incecik teninden damarlarının ağaç köklerine benzeyen yapısı görünüyordu. Bu meleksi zarafete tezat, siyahlığından mavi yansımalara neden olan göbek deliğine kadar uzanan kapkara tüyleriyle hayvani cinsel organı görünüyordu. "Arıları terk etmek istemediğim için bu dünyada kaldım. Öyle istedi. Ama sen geldiğine göre artık gidebilirim... Bu bilge hayvanları sana emanet ediyorum. Onlara iyi bakarsan tüm aileni geçindirirler." Başka açıklama yapmadan küvete girdi babasını kucaklayarak balın kendisini kaplamasına izin verdi. Hiçbir boğulma hareketi yapmadı, acı çekiyormuş ya da ölüyormuş gibi görünmüyordu. Gözleri açık, sadece diğer ölünün gözlerine bakarak sonsuza kadar hareketsiz kaldı.

Teresa kendini en az kardeşi ve babası kadar ölü hissediyordu. Onu hayatta tutan nefreti ve ailesine olan sorumluluğuydu. Ama en çok da nefreti. Onu sadece lanetlemek için hayatta tutan bir enerji kaynağıydı bu. Her şeyde zalim ve aşağılık bir Tanrı'nın varlığını seziyordu. Ona saçma, geçici ve gereksiz gelmeyen hiçbir şey yoktu. Yaşamının özü acıydı. Yılmaz korkuyu gülüşlerde, zevk anlarında, çocukların sersem masumiyetinde sezebiliyordu. Ona göre dünya bir hapishane, bir çöp yığını, Yaradan denen o canavarın hasta-

lıklı rüyasıydı. Buna rağmen onu en çok rahatsız eden (sabahtan akşama kadar hakaretler yağdırmasına neden olan bir sinir) itiraf etmese de bu nefretin aslında aşırı aşkını saklama çabası olduğunu bilmekti... Tanrı'yı her şeye rağmen ve her şeyin üstünde sevmeyi çocukken öğrenmişti ama şimdi bu hayal kırıklığıyla, bu uçsuz bucaksız duyguyu ne yapacağını bilemiyordu. Vaktinden önce ölmenin kaderine yazıldığını varsaydığı çocuklarına ya da kocasına yönlendiremediği kudurmuş okyanuslar. Dniéper nasıl taşıp José'yi yanından aldıysa her an bir kaza onları da yok edebilirdi. Güvenlik kırılgandı. Hiçbir şey nihai değildi. Her şey kayıp gidiyordu. Olmayacağına kanaat edilen tüm kötülükler mümkündü. Bir kaya parçası gökyüzünden düşüp onları ezebilir, bir karınca kulak deliklerine yumurtlayıp doğan karıncalar beyinlerini yutabilir, dağlardan gelen kötü kokulu bir çamur denizi şehri kaplayabilir, delirmiş tavuklar etoburlaşabilir ve çocukların göz bebeklerini yemeye başlayabilirdi, her şey mümkündü... Giderek artan gürültüsüyle geceleri sokaktaki horultu korosunu bile susturabilen, kalbindeki bu sahipsiz aşkla ne yapacaktı? Aniden bir gün kendisi bile sebebini anlayamadan dünyada bu aşkı hak edecek yegâne şeyin farkına vardı: Pireler! Çocukken gördüğü bir sirk numarasını hatırladı ve bu böceklerin eğitmeni olmaya karar verdi. Anne ve eş sorumluluklarını aksatmadı, söylene söylene yemek pişirip ütü yaparak ailesine temiz bir yuva verdi. Her gece yatmadan

dört ufaklığa yataklarının kenarında diz çöktürüp şunları söylemeye mecbur ediyordu: "Tanrı yoktur, Tanrı iyi değildir. Bizi gelecekte tek bekleyen mezarımıza işeyecek bir kedidir." Onlar tuğla sobanın, büyük yorganın altında uyurken Teresa, soğuk bodrum katında pirelerini evcilleştirmeye başladı.

Babasının evinden kaçarken Teresa, ondan saklamayı istediği tek anıyı, cep saatini çalmıştı. Şimdi içindeki aksamları, üzerinde Roma rakamları yazan beyaz daireyi, kadın bacağına benzeyen akrep ve yelkovanı çıkardı ve nefes almalarına yetecek kadar ufak bir delik açarak müritlerini yerleştirdi... Yedi taneydiler. Kan emebilmeleri için bilekler, diz kapağı arkaları ve göğüslerinden ikişer ve göbeğinden bir tane olmak üzere her birine farklı bir yer tayin etti. Kendine büyüteç ve birkaç gerekli araç alıp onlara kostümler dikti, sahne tasarladı, mini minnacık mobilyalar ve taşıtlar yaptı. Uyku vaktini giderek azaltarak uykusuz geceler geçirerek onlara çemberden atlamayı, top atmayı, davul çalmayı, sallanmayı, top oynamayı öğretti. Zamanla tanıdı onları. Her birinin huyu değişik ve vücutları hafif farklıydı, kendilerine özgü zekâları vardı. Onlara isim koydu. Onlarla kurduğu ilişki bazı köpeklerle kurduğundan çok daha yakındı. Aralarındaki bağ zamanla derinleşti. Öyle ki bir süre sonra pireleriyle Tanrı'dan bahsedip ona komplo kurabildi.

Pirelerin kendisine verdiği sevgiyi kendi toplumu Yahudiler'den aldığı sevgiyle kıyaslayınca onlara olan kini arttı. Irk değiştirmek ve gidip

*goy*larla* yaşamak istedi. Ama Levi soyadı taşımak alnında altı köşeli yıldız taşımaktan farksızdı. Teresa mobilyaları feryatlarıyla yerinden oynattığı öfke nöbetlerinden birine daha kapılmasın diye Kafkaslı Keşişi gizli gizli görmeye devam eden dedem, biricik oğullarının işçilerle birlikte askerlik yapmasını istemeyen Polonya asıllı, soylu bir çift buldu. Zarif vârisleri yerine askerlik yapması karşılığında rüşvete açık bir memur bulup onlara yasal kimlikler temin ettiler. Şansına Jodorowsky soyadı rast geldi. Kendisi ve ailesi bu Polonyalı soyadıyla ülke değiştirebilir, büyük sorunlar yaşamadan sınırı geçebilir ve seçilmemiş ırklar arasına karışabilirlerdi... Tam beş yıl sonra, askerlik vazifesi biter bitmez.

Kocasının dönmesini beklerken Teresa ailesini ay, kule ve yengeç şeklinde ballı çörekler satarak idame ettirdi. Geceleri yalnızlığını yedi piresiyle bir fal bakma metodu – bir kat un üzerinde dans eden pirelerin yazdıklarını okuyordu– geliştirmeye çalışarak doldurdu.

Rebe'nin, orduda Alejandro'ya pek bir yardımı dokunmadı. Askerlerin dünyası ona göre günahkârdı, dedemi kantinde domuz kaburgası yerken gördükçe yüzü daha bir sararıyor ve çekik gözlerinden tıpkı vücudu gibi maddî olmayan yaşlar düşüyordu. "Sen anlamasan bile, Tanrı kendinden razı olsun Musa anlar beni. Rus yemekleri yemem

* Goy, İbranice ulus anlamına gelir ancak tarihte ve günümüzde Yahudi olmayanlar için de kullanılmıştır –ç.n.

şart yoksa kim olduğumu anlarlar. Sünnetli olduğumu saklamak yeterince zor zaten. Beni rahat bırak. Sen benim iç organlarımın acısını nasıl anlayacaksın, bağırsakların maddesiz bir görüntüden ibaret? Amacın acılarıma acı eklemekse benimle konuşmayı bırakmanı tercih ederim..." Rebe, o zorlu beş hizmet yılı boyunca bir kelime daha etmedi. Alejandro'nun başka sorunları da oldu. Eline her tüfek aldığında bembeyaz kesilip yere düşüyor ve kusmaya başlıyordu. Tekme ve kırbaç yardımıyla onu iyileştirmeye çalışmaktan bıkan memurlar onu bölüğün aşçı yamağı ve bot parlatıcısı yaptılar. Ayrıca tuvaletleri ve ahırları da temizlemesi gerekti. Hayatın darbelerine alışkın olduğundan, kahrolmak yerine bu durumu bir öğretiye dönüştürdü. Tanrı onu raşitik tahıl ayıklamaya, kötü kokulu ayakkabı boyamaya, insan ve at boku arasına önemli bir şey öğretmek için koymuştu.

Tonlarca patatesi, havuç ve salatalığı nazik, sakin ve güler yüzünü kaybetmeden soydu. Kendisinden nitelik değil nicelik istense de, işini hızlı ama iyi yapmaya çalıştı, gıdanın köklerden ya da çürümüş, kurumuş kısımlardan temizlenmiş olmasına özen gösterdi. Kabukları her seferinde daha ince soyarak israfı en aza indirme konusunda ehlileşti. Bu sürekli topraklı kabuklardan arındırma anında kendini bulmaya başladı, her iş gününde hatıralarından eski derileri, acıları, kinleri ve hasetleri koparıyordu sanki... Elinde parlayan her çıplak, temiz sebze onda yeni bir iç

doğum hissi uyandırıyordu. Vazifesinin son aylarında bu işi bir çocuk masumiyetinde şarkılar söyleyerek yaptı.

Dışkıları da masumiyetle temizledi, ama bin yaşında bir ihtiyarın masumiyetiyle. Atlar ve insanlar bu boşalmalarda kardeş oluyorlardı. Şefkate dönüşen sonsuz merhamet tuvaletleri temizlerken ruhunu dolduruyordu. Bu dışkılar ruhun hayvaniliğine, etle olan bağına şahitlik ediyordu. Bu kötü kokulu magmayı üreten bedenlerin aynı zamanda inanç ve aşk gibi hassas birçok duyguyu izhar edebiliyor olduğunu hayranlıkla düşündü. Dışkılamaya saygı duymayı, kendine eş görmeyi, o mütevazı açıdan bakmayı öğrendi ve lazımlıkları temizlerken kalbini, bunca sefalet içinde Tanrı'nın eserini görmeyi bilen ve bunu belirginleştirmeye çalışan, gerçek bir hizmetkâr olmaya açtı. Kendi içindeki Yüce İlahın varlığını kabul etti ve bu coşkunluğun etkisiyle ona faydalı bir kul olarak kutsanmayı arzuladı. Sadakatle dua etmeyi ilk defa, tam orada, fışkırmaların gerçekleştiği bu yerlerde başardı. Madem onun gibi bir varlık, bir dışkı toplayıcısı, En Yüce olanla iletişim kurmaya layıktı, bu kapı şüphesiz tüm insanlara, herkese açıktı.

Çizme ve botların, binlerce kez, defalarca, saatlerce, yaklaşık iki yüz yetmiş hafta boyunca pis kabuklarını kazıyarak, boyayarak, yağlayarak, bezle parlatarak, tabanlarını tamir ederek ve onlara asi çiviler çakarak geçirdikten sonra bu işi sevmeye başladı. Eğitmenler sürekli "ayak-

lar" diyorlardı, "bir askerin en önemli yeridir. Yanlış ayakkabı giymiş bir asker, kayıp askerdir". Soğuklarda, durmak bilmeyen yürüyüşlerde, sayısız savaş harekâtında, piyade erlerinin, alt uç noktaları çok iyi korunmalıdır. Alejandro hayatı ruhani bir savaş olarak hayal etti ve ayakları çıplak ya da dikkatsizce yapılmış bir ayakkabı yüzünden acı çekerek ilerleyenler adına neredeyse katlanılmaz bir acı duydu. Ayakkabıcı olmak onun mütevazı yapısına uygun bir meslekti. Madem çalışmak için gelmişti dünyaya, yaptıklarını bir sanat eserine dönüştürecekti. Şu âna kadar ayakkabılarıyla yürüyenler, onun ayakkabılarıyla artık dans edeceklerdi... Buna sucuk ve votka kokan nefesiyle kahkahalar atan bir komutanın temizlemesi için Yahudi kanıyla lekelenmiş botlarını kendisine teslim ettiğinde karar verdi. Bir saat boyunca sildi onları, amacı onları parlatmak değil bu acı verici manzarayı yok etmekti. Bedene sağlık katsınlar diye sadece sadık hayvanlar gibi yumuşak ve dayanıklı ayakkabılar yapmaya yemin etti. Dans eden insan şarkı da söyleyebilir ve insani, hayvani tüm şarkılar Tanrı'yı yüceltirler.

Rebe tekrar gülmeye askeri vazifeden kurtulur kurtulmaz başladı. Üniformalı *goy*lar arasında beş yıl süren sessizliğin ardından Yahudi Mahallesine Alejandro'yla birlikte mutlulukla yürüyordu. Sevinci bir an karga gibi çatıların üstünde uçurdu onu. Kuşların kaçıştığını gören dedem, hayaleti algıladıklarını fark etti. Üzerinden bir yük kalkmış gibi hissediyordu artık, çün-

kü bu deli olmadığının bir göstergesiydi. Rebe'ye seslendi: "Hey dostum, aşağı in! Bir hayal olmadığını biliyorum artık! Sohbetlerimize devam edebiliriz!" Kafkaslı rüzgârın uçurduğu yaprağa eşlik etmeyi bıraktı, aşağı indi ve arkadaşıyla konuştu: "Bay Levi, pardon, Jodorowsky demek istedim. Son yıllarda sizinle konuşamayınca, ezbere bildiğim kutsal kitapları gözden geçirmeye verdim kendimi. Onları tek bir ciltte özetlemek geldi aklıma. Sonra, tek bir bölümde; ardından, tek bir sayfada ve sonunda, tek bir cümlede. Bu cümle size öğretebileceğim en üst bilgidir. Basit görünüyor ama anlayabilirseniz, tekrar araştırma yapmanıza gerek kalmaz." Ve Rebe ona cümleyi söyledi. Ve o andan itibaren hayat Alejandro için değişti. "Eğer Tanrı burada değilse, hiçbir yerde olamaz; bu ân mükemmelliğin ta kendisi."

Teresa dedemi utangaç bir yüzle ikizleri göğsüne bastırarak karşıladı. Bıyıksız, sakalsız, kulağının yanından sarkan bukleler olmadan, kısa saçlı, *goy* gibi giyinmiş Alejandro tanınmaz hâldeydi... Gülümsemesi anlamsız bir ufalmaya dönüştü. Karısı şişmanlamış ve çocukları büyümüştü. Oğlanlar artık neredeyse yedi yaşında, kızlarsa altılarındaydılar. Benjamin tamamen keldi. Fanny'nin saçları kıvırcıklaşmış ve alevli bir kızıla dönmüştü. Jaime ve Lola, oğlan kaslı ve kız bir hayalet kadar cılız, iki su damlası kadar birbirlerine benziyorlardı. Babaanneme gelince, bedeninin üçe katlanmasının yanında (daha sonra bunun tasarruf etmek için sadece bal yeme-

sinden kaynaklandığını açıkladı), beyaz saçlardan bir sarmaşıkla kaplı başı dikkat çekiyordu. Yuvarlak genç siması, al yanakları, bu beyaz saçlara tezattı.

Alejandro haykırarak ağlamaya başladı. Dizlerinin üstüne yığıldı. Babaannem onu tanıdı. Çocukları kucağına verdi ve koşarak odadan çıktı. Ufaklıklar baba sıkıştırmalarından dehşetle kaçıp, bu davetsiz misafiri bir daha hiç kabul etmemeye kararlı, korkmuş tavuklar gibi bir köşeye sığındılar. Rebe ona şöyle dedi: "Şefkatini sakla. Biraz bekle. Vermek bir şey, almaya zorlamak başka bir şeydir. Yavaş yavaş sana yaklaşacaklar." Teresa, elinde kovan parçalarıyla dolu kil bir çanak, üzerinde temiz giysiler ve başında çok iyi boyanmış siyah bir perukla geri döndü. Nazik olduğu kadar vahşi, tek bir çığlıkla ikizleri ahıra gönderdi. Alejandro aceleyle, balmumu topçukları tükürerek bal yerken, Teresa yatağa girdi. Kaşları çatık şöyle dedi: "Söyle ona gitsin, sen kim olduğunu bilirsin." Alejandro terbiyeli bir şekilde: "Gerek yok, çocuklarla çıktı zaten" cevabını verdi. Aniden elbisesini ve çamaşırlarını parçalayarak üstüne atıldı. Öyle tutkuyla birleştiler ki yatak çöktü. Yatakla birlikte közler de yere devrildi. Kömür parçaları yerde yuvarlandılar. Tahtalar yanmaya başladı. Kocaman alevler mobilyaları ve duvarları yuttu. Onlar hiçbir şeyin farkına varmadılar. Okşayışları bir an olsun bırakmadılar. Bedenlerinden akan terden ıslanan çarşaftan mı,

kutsal bir korumadan mıdır bilinmez, ateş yatağı yok etmedi. Son orgazmın patlamasıyla birlikte gerçekliğe döndüler ve kendilerini dumanı üstünde közlere indirgenmiş evin ortasında buldular. "Üzülme!", dedi Teresa dedeme. "Bir şeyin olacağı varsa, olur." "Biliyorum", diye cevap verdi Alejandro. "İnançlı olunca, her şeyin hayırlısı olur." "Benimle gel. Sana bir sürprizim var..."

Avlunun diğer ucundaki taştan ahırda bir arı yığınının içinde tuz heykel oynayan çocuklar hiçbir şeyin farkına varmamışlardı. Teresa bir sirk yönetmeni gibi üç defa el çırptı ve böcekler hızla hücrelerine dönerken, sabiler ciddiyetle anında bal şişelemeye koyuldular. "Kovanlara iyi bak Alejandro... Birinde bir gariplik görmüyor musun?" Dedem tekrar tekrar bakmasına rağmen hiçbirinde anormallik görmedi. "Ona sor bakalım, sen kim olduğunu bilirsin..." Eşinin sözünü dinleyerek, Aradünyalı arkadaşını düşündü. Bir buluta dönüşmüş havada süzülen Kafkaslı, yavaş yavaş tekrar insan formunu aldı ve birbirine benzeyen evciklerden birini işaret etti. "Bir şey bana bu olduğunu söylüyor Teresa." "Peki, Alejandro, diğerlerinden farkı ne?" Dedem yutkundu ve gizlice Rebe'nin tarafına baktı. O da şöyle dedi: "Giren ya da çıkan daha az arı var." "Giren ya da çıkan daha az arı var, Teresa." "Haklısın! Çok iyi bir gözlemcisin! Benim fark etmem dört yılımı aldı. Peki, nedenini söyleyebilir misin?" "Çünkü dibi çift." "Çünkü dibi çift, Teresa." "Aferin. Seni

tebrik ederim Alejandro, aynen öyle!" Kabul etmeye mecbur edildiği övgüler, dedemin mütevazılığına açılmış acı veren yaralardı. Başka birinin erdemlerini kendininmiş gibi kabul etmek gözlerini yaşla, boğazını çığlıklarla doldurdu. "Sen çocuklardan da çocuksun" dedi babaannem. "Başarılarını kabul etmeyi ne zaman öğreneceksin? Dürüstlerin arasına karışman, duygusuzlar tarafından aşağılanmak ve senden faydalanmalarını kolaylaştırmaktan başka işe yaramadı!" Ve teselli olarak Teresa onu göğsüne bastırdı. O ise burnunun, kocaman kalbin atışıyla titreyen ılık dibe ulaşmak için bir kilometrelik bir yarıktan indiğini sandı. "Gel!" Babaannem onu elinden tutup kovana kadar götürdü, birkaç çivi çıkararak arka kapıyı serbest bıraktı. Sığınakta deri bir kutu vardı. Karısı kutuyu açtığında, Alejandro ağlamayı kesti, kaslarının kontrolünü kaybetti ve gözlerini o kadar açtı ki, neredeyse gözbebeklerini kaybedecekti. Mücevher kutusu altın paralarla doluydu! Teresa sinirli kahkahalara boğuldu. "Dar sokaklarını sakallı fanatik ve kel cadıların doldurduğu mahalle bizim için bitti artık! Her şeye rağmen kendine tapmamız, kendimizi onun için feda etmemizi isteyen o vahşi Tanrı'ya inanma zorunluluğunun olmadığı bir yere gideceğiz!", "Tamam Teresa ama önce bu zenginlik nereden geliyor onu söyler misin?" Paraların altında bulduğum babamın mektubunu okuyacağım sana:

"Bu mektubu benim hiçbir işime yaramayan bu hazineyi belki bir gün biri bulur diye yazıyorum. Bu hazineyi büyük fedakârlıklarla üç ya da daha çok nesil boyunca biriktirdik. Babam Moisés bu servetin büyük kısmını, Macaristan'da, para toplamak için eğilmeye tenezzül etmeyi kendilerine yakıştıramayanların, Yahudilerin yapmasına izin verdikleri tek meslek olan vergi memurluğu yapan Dedem David'den devralmış. Kendisi halkın nefreti ve aristokratların aşağılamaları arasında vergi çekiştirerek yaşamış. Bir gün birikimlerini saydıktan sonra aynada kendine bakmış ve gördüğünden o kadar tiksinmiş ki sol gözünde bir tümör çıkmış. Bir aya kalmadan tek gözü kör olmuş. Ardından elleri siğil ve sırtı yara dolmuş. Parafin bir mum gibi beyaz ve zayıf bir hâlde ölene kadar yemek yemeyi bırakmış. Babam bu deri kutuyu, dörtte üçü dolu olarak miras aldı. David'i gömdükten sonra, Ukrayna, Odesa'ya tefeci olarak yerleşti. Altın paralar, borç alanların nefretiyle birlikte arttı. Sonunda, bir soylu, ona ödemeyi reddetmekle kalmayıp, onu tazılarına ısırttı ve hizmetçileri tarafından üstüne domuz boku sürdürttü... Böylece sinagoga teselli arayışında, çıplak, kötü kokan ve kanlı bir hâlde geldi. Çaresizce yüz ikinci mezmuru okudu: "Issız yerlerdeki ishakkuşunu andırıyorum. Viranelerdeki kukumav gibiyim." Sesi can çekişen bir canavarın nefesine dönüştü. Hahamlar onun yanında "Damda yalnız kalmış bir kuş gibiym. Düşmanlarım bütün gün bana hakaret ediyor." diye haykırdılar. Moisés kendisini beyaz bir şalla örten ulusdaşlarının desteğiyle, ipek kırmızı lekelerle dolarken mezmurun sonunu ses tellerini yırtarak

bağırdı. Tam o anda pencereden bir arı girdi, mumlar arasında uçuştuktan sonra yaralının göğsüne kondu ve görünür bir neden olmaksızın –kendini Yehova'yla bağlantıya geçmeye verdiğinden, sert herhangi bir hareket yapmamıştı– iğnesini kalbine batırdı. Babam, göğsünün patladığını ve beyninin fokurdayan dalgalar altında kaldığını sandıktan sonra, tüm kanının beyninde toplandığını hissetti. Sara nöbeti geçiriyormuş gibi sarsılarak yere düştü. Yarım saat uludu ve ardından bayılarak üç saniye öyle kaldı. Uyandığında başka biriydi. Dar kişiliği yarılarak daha hassas bir varlığa yer açarak genişledi. Tanrı'nın kendisine arı aşkını içine sokacak bir mesaj verdiğini duyurdu. Tefecilikten kazandığı kirli paranın yerini mis kokulu bal alacaktı... Tüm borçları affetti ve arıcı oldu. Altın dolu mücevher kutusunu, bal onu ve ailesini geçindirecek kara para getirdiği sürece asla kullanmamaya söz vererek, kovanlardan birine sakladı. Eşi Ruth bu değişikliği kabul edemedi, geleceği düşünerek dehşete kapıldı ve Hıristiyan olduktan sonra, tek oğlu bendenizi beşikte bırakarak bir Kazak'la kaçtı. Vahşi kocası, bir içki masasında karısının kutsal cumartesi günü içki içtiği için acı çektiğini fark edince kafasını bir kılıç darbesiyle kesti. Ölümün o andan itibaren zavallı annemin yüzüne bir maske gibi yerleştiğini tahmin ediyorum, olanların ardından Moisés bedenini dünyadan silmek için arılarla kaplı gezdi. Benim için babam titrek böceklerden bir sütundan ibaretti. Kanat çırpışları arkasına gizlenmiş gözlerinin rengini bile bilmedim. Ne zaman öldü? Hiç bilmedim. Bir gün, o arılardan oluşmuş insan formunun boş olduğunu fark ettim.

Belki de öldüğünü hissedince arılardan kendisini yemelerini istemiştir. Onların arasına karışarak babamın bıraktığı boşluğu doldurdum ve onun yerini aldım. O altın paralardan birini bile kullanmama gerek kalmadı.
İmza: Abraham Groismann."

Alejandro ve Rebe duygulanmışlardı ve nasıl olup da dedemin deri kutuya bu kadar bağlandığını anlamamışlardı... "Teresa, her şey olduğu gibi kalsın. Evi yeniden yapmak için birkaç para alalım ve gerisini aynen kovanda saklayalım. Bu düzenli ve barışçıl hayvanların mucizesi baldan, bir gün insanların da işbirliğini öğrenip onlar gibi olmasını dileyerek yaşayalım." "Yeter!" diyerek sözünü kesti Teresa. "Bu kadar kurban olduğumuz yeter! Eğer burada kalmaya devam edersek, senin Adonai'nin* gelişiyle boğazımızı keserler. Rus Köyleri Birliği Yahudileri Hıristiyan çocukların kanlarını çalmakla suçladı ve *Siyon Liderlerinin Protokolleri* şehrin her yerinde duyuruldu. Ülkenin her yerinde kurban bıçakları bileniyor. Neyi savunuyorsun? Siyah bir giysiyi mi? Deri bir şapkayı mı? Bir sakal ve bir çift favoriyi mi? Cumartesilerin tatil olmasını mı? Peri masallarına dayanan birkaç bayramı mı? Kesik çükü mü? Yahudi olmak bu mu? Biz de en az diğerleri kadar iğrenciz! Neden aralarına karışmayalım? Amerika Birleşik Devletleri'ne gideceğiz. Orada tüm halk şatolarda, dişleri altın kaplı

* İbranice Tanrı'nın adlarından biri –ç.n.

yaşıyor. Ne kimsenin adına önem veriyor ne de nereden geldiğini soruyorlar. Tek önem verdikleri şey ne kadar varlığın olduğu. Bizim bir hazinemiz var. Orada iyi karşılanırız... Hemen bugün seyahat izni işlemlerine başlayalım. Köklerimizden kurtulalım!" Akşamüzeri birbirine âşık cesetlerin ve balın olduğu küveti Dniéper'e götürüp sularına bıraktılar. Kızarık güneşe doğru beyaz bir kayık gibi yüzdü. Arılar beraberinde kara bir bulut gibi eşlik ettiler.

Alejandro, Teresa ve dört çocukları boş kovanları geride bırakarak, Odesa'yı sadece üzerlerine giydikleri elbiseler ve babaannemin göğüsleri arasında tuttuğu mücevher kutusu hariç bir şey almadan terk ettiler ve Elisabetgrad Otel'de bir oda kiraladılar. Polonyalı soyadları ve birkaç altın paranın sihri sayesinde izni almaları zor olmadı: "İşbu belgeyle karşımdaki şahsın, Kiev bölgesi Zlatopol şehri doğumlu, otuz altı yaşındaki Alejandro Jaimovich Jodorowsky'nin; eşi Groismann'lerden, otuz yaşında Teresa Jodorowsky ve çocukları; Yirmi Beş Temmuz Bin Dokuz Yüz Bir doğumlu Benjamín ve Jaime ve Dört Temmuz Bin Dokuz Yüz İki doğumlu Lola ve Fanny ile beraber seyahat etmesine engel hiçbir durum ya da adına açılmış herhangi bir kovuşturma olmadığını Zlatopol Belediyesi adına teyit ederim. Ben, Noter Vladimir Grigorievich Shevcheuko, Elisabetgrad'da, Upenckaya sokak yirmi yedi numaralı adresteki büromda, bu belgeyi karşımda duran, Elisabetgrad üçüncü banliyösünde oturan, Jodo-

rowsky Ailesine, orijinal ve bir adet kopya olmak üzere teslim ediyorum... On Dört Mart Bin Dokuz Yüz Dokuz".

Ne büyük mutluluk! Bu kâğıt parçasıyla dünyanın öbür ucuna gidebilirlerdi! Bir seri mühür, damga, imza ve debdebeli kelimeler onlara özgürlüklerini veriyordu: Kod, Belge, Sertifika, Şahıs, Kovuşturma, Bölge... Mutluluk nöbetinin ardından "Bu adam gülünç bir deli", dedi Teresa ve tüm aileyi *goy* tarzı giydirmek için büyük bir mağazaya soktu.

Üçüncü sınıf birer bilet aldılar ve yanlarına aldıkları birkaç sepet dolusu yiyecekle onları Paris'e götürecek trene binip şehirden ayrıldılar. Orada Birleşik Devletler için vize alacak ve Marsilya'dan bir gemiye binip gideceklerdi... Seyahat esnasında İngilizce öğrenip Yiddiş ve Rusçayı sonsuza kadar unutacaklardı... Kremalı ringa balığı, blini, tuzlu salatalık ve bir tane elmalı turta yediler. Karınları ağzına kadar dolduktan sonra diğer yolcuları yani *goy*ları gözlemlemek için bakışlarını ilk defa yerden kaldırınca kendilerini bekleyen şok edici sürprizi fark ettiler: Vagon sefil Yahudilerle doluydu. Teresa göçmenler yokmuş gibi davranarak geğirdi, derin bir nefes alarak kutuyu daha sıkıca göğsüne bastırdı, çocukları yatırdı ve eşinin dikkatini çekmek için bacağını çimdikledi... "Alejandro, gece uzun olacağa benziyor. Artık yola girdiğimize göre sana çocuklarının son beş yılda neler yaptığını anlatmaya zamanım var..."

Eşinin hikâyelerine tüm dikkatini vermek dedemin bir saatini aldı. Yahudileri böyle kimisi dar banklara yığılmış, kimisi boyası gitmiş kumaşlara sarılı paketler taşırken, her şeye rağmen kendi sefaletlerinde dikbaşlı, bazılarının bandajlı, bazılarının eşarplı kafaları, mor gözleri, kırık burunlarını, şüphesiz bir katliamdan kaçıyor görmek onda bunaltıcı bir hüzün yaşattı. Ah o, çocuklarının yaralarını bir köpeğin yavrularını yaladığı gibi aşkla yalayan, koca elli anaç kadınlar! Ah o, açlıktan sıskalaşmış, dayak yemiş, bakışları inanç ateşiyle yanan adamlar! Ah o, siyah giyinmiş, durağan ve bilge, ezbere bildikleri Kutsal Kitaplarına gömülmüş çocuklar! Tanrı'yı her şeyden çok sevme suçundan acı çeken tüm bu dürüstler kabilesi! Rebe sığınmacılara sarılarak ısıtacak, ayaklarındaki yaraları öpecek gerçek bir bedeni olmadığı için üzülüyordu. Bir o yana bir bu yana uçuşuyor, kaderdaşlarının başına gelenleri kendini paralayarak lanetliyordu.

Alejandro, sürekli Teresa tarafından çimdiklenerek, yavaş yavaş kendini öyküye kaptırdı... Benjamín ve Jaime birbirine zıt karakterler geliştirmişlerdi. Tuhaf bir birbirlerinden ayırt edilme çabası içindeydiler. Jaime (28 yaşında benim babam olacaktı) el sanatlarına, vahşi oyunlara, serçe, kedi ve karınca kavgalarına meraklıydı. Pul koleksiyonu yapma ve sokaktaki sümüklülerin ağzını gözünü dağıtma konusunda uzmanlaşmıştı... Benjamín arıların yaşamını inceledi, peri masalları biriktirdi ve mümkün olduğunca erken

okumaya başlamak için elinden geleni ardına koymadı. Çiçek sulamaktan hoşlanıyordu, hep bir mum ışığında uyuyor, arkadaşlarıyla oynamıyordu ve sert bir malzemeyle en ufak temas bile elinin hassas derisini yaralamaya yetiyordu... Kız ikizler için de aynı şey geçerliydi. Lola o kadar sessizdi ki, "evet" ve "hayır" dışında bir kelime bilmiyor gibiydi. Az yiyor, her gün banyo yapmaktan hoşlanıyor ama soğuk suda, bal etiketlerine çok güzel manzaralar çiziyor, annesine mutfakta yardım etmekten nefret ediyordu ama masa kurmaya, mum yakmaya ya da peçetelere minimini kuş motifleri işlemeye bayılıyordu... Fanny saldırgan, şakacı ve oburdu; tavukların gırtlağını zevkle kırıyor ve şaşırtıcı hızda patates soyuyordu. Tombul parmakları nakış iğnesini tiksintiyle tutuyordu. Buna rağmen ahşap işleri, toprak karıştırma, bacayı açma ya da yazın komşuların ağaçlarından meyve çalmaya bayılıyordu.

Oğlanların arası çok kötüydü, kızların arası da öyle. Karışık iki çift oluşturdular: Hassas olan Bejamín, kaba Fanny'le olmaktan hoşlanıyordu. Kız, kısa sürede ikilinin başkanlığını ele geçirmiş ve erkek kardeşini sokak savaşlarından korumuştu. Yumruk ve tekme atmayı pantolonlu düzenbazlardan daha iyi biliyordu... Dinç Jaime, Lola'nın yanında değişiyordu. Durmadan hareket etmesine neden olan huzursuzluğu –zıplatan, vücudunu büktüren, el oyunları oynatan– bitiyor durup, hayranlıkla küçük kız kardeşini izliyordu. Bu dişi zarafetle ilişki, onda tahmin edilmez öz-

lemlerin, narin duyguların, onu bunaltan hassas eğilimlerin çıkmasını sağlıyordu. Bu teshir feryatlarla koşarak sokağa çıkması ve karşısına çıkan ilk çocuğun ağzını kırmasıyla sonuçlanıyordu.

Teresa uykuyla uyanıklık arasında konuşurken tren, sert rüzgârlar arasında can çekişen boğa horultularıyla, buhar bulutları boşaltıyor, karanlık istasyonlarda ömür boyu bekliyordu. Her istasyonda daha çok göçmen biniyordu. Şişman polisler paketleri ezerek, pasaport kontrolü yaparak ilerlerken Yahudilere dalgacı bir aşağılamayla davranıyorlardı. Belgelerde çıkan en ufak hata yüzünden aileleri yaka paça indiriyorlardı. Bıraktıkları boşluğu dolduracak göçmenlerin binmesi uzun sürmüyordu... Noterden aldıkları belge sayesinde *goy* oldukları sanılan Jodorowskylerin etrafında saygılı bir sınır çizilmişti. Kaçaklar, hakarete uğramaktan korktukları için onlara bakmaya cesaret edemiyorlardı, olabildiğince uzağa oturmuşlardı. Askerler bu sihirli kâğıdı görünce, gürültüyle topuk tokuşturuyor, enerjik bir selam veriyor ve onlar gibi saygın yolcuların bu sefil komşularla seyahat etmek zorunda kaldıkları için yüz ifadeleriyle özür diliyorlardı. Üçüncü mevki vagonlarında Avrupa'nın bu bölgesinde duyulabilecek tüm aksanlarda bir uğultu yükseliyordu. Litvanya, Polonya, Ukrayna, Kırım, Bulgaristan, Romanya, Avusturya, Macaristan Yiddiş'i... Bu zavallı vatansız insanlar, kim bilir nereye kaçıyorlardı...

Teresa fark etmemiş gibi davranmak konusunda ısrarcıydı. İbranice aksanı fark edilmesin diye Rusçayı yavaşça ve titizlikle konuşarak, kelimelerden ailesini, şu anda kâbus gibi bir geçmiş olarak algıladığı gerçeklikten ayıran bir kalkan yapıyordu. Alejandro'nun sol kulak memesini tuttu ve ona şöyle fısıldadı: "Eğer hayatta kalmamızı istiyorsan değişmen gerek. Diğerlerini unut ve bizi düşün. Başlarına gelenlerin suçlusu dürüst kılığına girip batıl şeylere inandıkları için kendileri. Tanrı bahtlarını kara yapmış. Ölüm iyi aptallarla beslenir. Sen *goy*lar gibi yap: Herkes kendine çalışır ve daha çok salyası olan daha çok fasulye yer. Dikkatini başka tarafa vereceğine beni dinle; bak Benjamín'in saçları neden döküldü:

Bir ilkbahar sabahı, kara yeleli iskelet kadar cılız iki atın çektiği cenaze aracı gibi boyanmış bir sirk arabası sokağımızdan meydana doğru geçti. Arabayı iskelet kılığına girmiş bir adam sürüyordu. Tam yanında, eski bir trompetle hüzünlü bir şarkı çalan, kıyamet günü meleği kılığına girmiş bir cüce oturuyordu. Korkunç görüntülerinin çekimine kapılıp sunumu görmeye gittik. Neşeli bir gösteri, kış rehavetiyle gücünü gösteren Doğa'yla yarışamazdı. Muhteşem çiçekler arasında çok renkli kelebeklerin baskını, sevinçli zavallı trapezciler kimsenin ilgisini çekmezdi. Ama böyle kasvetli, dişsiz, sefil, buzul soğuk kalıntılar bize, kendimizi sağlıklı, iyi beslenmiş ve güvende hissetme imkânı tanıyorlardı. Cılız palyaçonun bir sosis için bezden bir köpekle kav-

ga etmesi bağıra bağıra gülmemize neden oldu, lastik adam bir tabutun içinde, solucan kılığında vücudunu her şekle bükerken, iştahlı bir sesle bizi bir gün yiyeceğine dair yeminler ediyordu... Cüce bir kadın çadırın ortasında bir halı açarak ortasına bir sepet koydu. Zayıf, zenci bir adam – daha önce iskelet kılığında gördüğümüz arabacı olmalıydı– tepeden tırnağa kızıl altın renginde giyinmişti; bir türban, sabahlık, şalvar pantolon ve ayağında çarıklar vardı. Sepetin önünde bağdaş kurdu ve ucu bir topla biten uzun bir flüt çalmaya başladı. Kazak botları kadar parlak siyah bir deri hiç görmemiştik. Buna benzer bir ses de duymamıştık. Hem bir baykuş uğultusu hem doğuran kadın ıkınması hem de metal bir kapı gıcırdamasını andırıyordu. Anlaşılmaz bir dilde konuştu. Cüce bu dilin Hindistan'ın sihirli dili Sanskritçe olduğunu söyledi. Zehirli yaratıklar kraliçesi kobra yılanına hükmetme, Rusya'da ilk defa bu ayrıcalıklı seyirciler karşısında sahnelenecekti. Ama önce Hintli Prensi yüreklendirmek için trompetini cömertçe paralarla doldurmamız gerekiyordu. Biz cebimizden kazıyarak, zorla biraz para çıkarmaya uğraşırken, benzerine rastlanmamış bir melodi bizi rüyalar ülkesine yaklaştırarak tınlamaya devam ediyordu... Para toplama işlemi bitince cüce kâğıttan kanatlarını çırparak sepeti açtı. Kocaman kızgın bir yılan, kedi gibi tıslayarak belirdi. Geniş ensesini şişirdi ve zehirli burnunu, hızlandırdığı dalgalı flüt ritmiyle becerikli hamlelerle savuşturan zenci-

ye doğru savurdu. Hayvan, aynen bizim gibi, bu hoşluğa kendini kaptırdı, sert, dimdik yukarıda, korkunç bir müşerreflikle kalakaldı.

Jaime'ye ne oldu bilmiyorum. Hâlâ anlayamıyorum. Hepimiz korkudan donmuş, Hintli ve yılanı tarafından hipnotize edilmiş, bu ahengi bozmamak için nefes almaya bile cesaret edemez haldeydik ki, çocuk bizim oluşturduğumuz çemberi aşarak boş alanda ilerlemeye başladı ve yüzünde kocaman bir gülümsemeyle elini kobraya uzattı ve kafasını okşamaya başladı.

Cüce, kaskatı kesilmişti, bize kıpırdamamızı işaret etti. En ufak bir fısıltı hayvanı vahşi doğasına döndürebilirdi. Flütçü karanlık yüzünde dehşetle ardı ardına aynı cümleyi çalmayı sürdürdü. Jaime canavarı dudağından öptü, onu kucağına aldı ve gözlerinde şefkat, göğsüne bastırarak, hassasiyetle dans etmeye başladı. Yılan ondan çok daha uzun olduğundan yere sürünen kuyruğunu yerdeki levhalardan metalik bir ses çıkararak sürüklüyordu. Bu ses bana ölümün diş takırdatması gibi geldi...

Jaime, Benjamín'in karşısında durdu ve masum gaddarlıkla hayvanı ona uzattı. Benjamín ayaklarından başına kadar terliyordu ama kardeşi hayvanı burnuna dayamış olduğundan, bağırmasına ve tiksintisine hâkim olarak soğuk hayvanı aldı. "Dans et! Dans et!" diye bağırdı Jaime. Bejamín sakar, kaskatı kesilmiş bacaklarla, ağzı açık, nefesi dar birkaç adım attı. Cüce, hareket etmememiz için her seferinde daha çok işaret

veriyordu. Sessiz çaresizliğimiz mahalleye bulaştı, tek bir tekerlek sesi duyulmuyordu, kuşlar ötmüyor, rüzgâr yaprakları durduruyor, her şeyi flütün ıkınması dolduruyordu. Benjamín yavaş dönüşler yapıyor, gözbebeklerinde kobranın derin bakışlarıyla, ölümcül yara almış bir ayı gibi sallanıyordu. Sarı bir sıvı bacaklarından indi ve kahverengi bir leke kısa pantolonunun arka kısmını kirletti. Jaime burnunu kapadı ve bir kahkaha patlattı. Sürüngen deliye döndü. Burnuyla Benjamín'in alnına vurmaya başladı. Korkudan körelmiş çocuk, yılanı bırakmıyordu. Şansımıza – bunu sonradan öğrenecektik– hayvan zehirsizdi, dişi yoktu. Sokmaya çalışırken vurduğu darbeler, çekiç darbesi gibiydi. Vuruşlara engel olmak için kafasını eğen Benjamín, darbeleri kafatasından aldı. Hintli flütünü fırlatıp, çocuğa doğru koştu ve sürüngeni sakarlaşmış ellerden koparmaya çalıştı. Kobra boğulduğunu hissederek, her defasında, sadece burnuyla değil kuyruğuyla da, daha sert vurarak kurtulmaya çalışıyordu. Tehlikeli kamçılar yaklaşmamıza engel oluyordu. Lastik adam, kendisi ve çocuk için çok riskli olmasına rağmen, canavarın boğazını kesmeye hazır bir bıçak çıkardı. Ben ne yapacağımı bilemiyordum. Bir kere daha Tanrı benden bir çocuk çalıyordu. Ona lanet yağdırmaya başladım. Lola, Jaime'ninkine benzer bir soğukkanlılıkla, flütü aldı ve çalmaya başladı. Çıkan ses yumuşak, ılık, bir ninni gibiydi. Kobra (sonradan sağır olduğunu öğrenecektik) hemen sakinleşti. Benjamín parmaklarını

açabildi. Kafa derisindeki seri halindeki yaralardan kırmızı bir şelale akıyordu. Hintli kırmızı kil tozu getirdi, su kattı ve bu yeşilimsi macunla Benjamín'in kafasını kapladı. Kanın akması kesildi. Hepimiz sakinleştik. Fanny, zenci adamın bacaklarından birine sarıldı ve "Baba!" diye bağırarak ağlamaya başladı... Adam onu kucağına alıp salladı. Çok geçmeden gülümseyerek uykuya daldı. Adam bize dönüp şöyle dedi: "Önceki hayatlarından birinde, çok uzun zaman önce, gerçekten babasıydım ve iyi bir kraldım. O, Rahula adında bilge bir prensti... Bir gün onun sadık aşkını denemek istedim. İki bin asker çağırdım ve bir mantrayla hepsini kendimin kopyası krallara dönüştürdüm. Vezir ona bir yüzük verdi ve benim de aralarında bulunduğum birbirinin aynı hükümdarlara göstererek, ona emretti: "Majesteleri, gidin ve bu halkayı babanızın sağ yüzük parmağına takın." Bir saniye bile tereddüt etmeden grubun arasına girdi ve direk bana yöneldi. Gerçek aşkı iki bin tane hayale yenilmedi..." Zenci adam bir öksürük nöbetine tutuldu. Kendine geldi, Fanny'i bana geri verdi ve konuşmaya devam etti: "Şimdi gitmeliyiz. Öyle hastayım ki yakında ruhumu teslim edeceğim... Bu kız on yedi yaşını doldurunca annem olacak. Ama ben, tekrar vücut bulmaktan yorulmuş, karnında sadece dokuz ay yaşayacağım ve sonra doğumda öleceğim..."

Bunu takip eden her sabah, Fanny kaçıp meydana gitti ve çadırın ortasına oturup "Baba" diye inleyerek ağladı. Bu, günlerce sürdü. Saçları kıv-

rıldı ve Hintlinin elbisesi gibi kızarmaya başladı... Lola'ya ahşap bir flüt almak zorunda kaldım. Hayatta onu ilgilendiren tek şeyin müzik olduğunu keşfetti... Kilden kaskı çıkarınca, Benjamín'in kel kaldığını gördük. Buna çok üzüleceğini sanıyorduk. O tam tersi memnun oldu. "Anne, büyüyünce tek bir tüy bile istemiyorum. Kaşlarım ve kirpiklerim dökülsün, koltukaltı ve bacak aramda hiç tüy çıkmasın, dişlerim ve tırnaklarım yok olsun. Bedenimde hiçbir hayvanlık belirtisi kalmayınca çok mutlu olacağım..." Bunlara karşılık Jaime büyüyünce sirkte aslan, kaplan, panter ve fil terbiyecisi olacağına yemin etti...

Teresa son cümlesini büyük güçlükle uzun ve kaygan bir "sirk" kelimesi telaffuz ederek bitirip ikizlerin yanında uyuyakaldı. Rebe bu durumdan yararlanıp Alejandro'ya alınlarındaki siyah boynuz *tefilinle* dua eden bir ihtiyar, bir adam ve bir çocuğu gösterdi. Onların yanında, yıkılmış bir kadın gergin bir bebeğe meme emziriyordu... Daha ileride, sağlı sollu, tüm vagonda, ayakta Tanrı'ya yalvaran adamlar vardı. Bu dürüst ailelerin her birinde, acıyla karışık, "Gerçek"le olan bu sürekli bağın verdiği bir huzur doğuyordu.

Alejandro, duygulanmıştı, Kafkaslının verdiği ısrarcı önerilere uyarak, büyük bir hassasiyetle Teresa'nın göğsündeki kutuyu çıkardı ve ayakkabılarından biriyle değiştirdi. Sonra, topallayarak bir dindara yaklaştı, kutuyu açtı ve içindekileri göstererek fısıldadı: "Her çeşit paraya karşılık altın para veriyorum" dedi. Hazinesini gruptan

gruba, nikel ya da bakır madeni paralar ve düşük değerli kâğıt paralar karşılığında dağıttı. Şükranla ağlayarak, ayakkabı olmayan ayağını öpmek istediler ama dedem sefilleri babaannemin uyanmasından korktuğu için susturdu. Ailesi için sadece yeteri kadarını yani, Birleşik Devletler seyahati bilet parasını ve Fransa'da geminin kalkışına kadar beklemeleri sırasında gereken parayı ayırdı ve altınların büyük kısmını dağıttı. Bakırın ağırlığına baktı; daha hafifti. İçine gizlice taşıdığı Kutsal Kitap'ı koydu ve kocaman göğüslerinin ısıttığı ayakkabısını neredeyse eli yanarak çekerek mücevher kutusunu yerine koydu. Karısı birkaç saniye sonra uyandı, her zamanki gibi Tanrı'ya lanet etti ve uyumayı sürdürdü. Kar yağışı kesildi. Yağmur başladı. Güneş açtı. Tren değiştirdiler, sonra tekrar ve tekrar değiştirdiler, sonunda kaç kere değiştirdiklerini unuttular. Jaime ve Fanny yumruk yumruğa kavga ettiler. Benjamín ve Lola birbirlerine hakaret ettiler. Yahudilerin çoğu Almanya'da indiler. Kalan sığınmacılar Paris'te Evrensel Yahudi Birliği üyeleri tarafından karşılandılar... Alejandro, fark ettirmeden ve özlemle, halkının nasıl sanki çocukluktan beri tanışıyormuş gibi, duygulanıp ağlayarak birbirlerine sarıldığını, öpüştüğünü gördü. Artık o ailenin bir parçası olmadığını anladığı anda kalbine yumruk yemiş gibi hissetti. O, karısı, dört çocuğu, Rebe yalnız ve yönsüz, ağaçsız dallar, sürüsüz kırlangıçlar, boşlukta dolaşan kesik eller gibi, bu peronda soğuk hava kırbaçlarıyla

sarsılıyorlardı. Deri kutunun ağırlığını arttırmak için Kutsal Kitap'ı kullandığına pişman oldu. Bir daha hiç hareket etmemeyi, arkadaşı kadar maddesiz olmayı, burnunu kitaba gömüp sonsuza kadar okuyarak sağır dilsiz kalmayı istiyordu. Teresa ve çocuklar son derece yabancı ve anıtsal bu tren istasyonundan ürküp ona yapıştılar. Bir adres olmadan, bir kelime Fransızca bilmeden nereye gidebilirlerdi? Rebe yirmi ikinci mezmuru okumaya başladı –Tanrım, Tanrım, beni neden terk ettin? Niçin bana yardım etmekten, haykırışıma kulak vermekten uzak duruyorsun? Ve hemen bir cevap aldı.

Monokl takan, bastonlu, deri kabanlı, tozluklu ve koni şapkalı şık bir adam, ipek mendiliyle alnının terini silerek, koşarak, damıtılmış bir Rusça konuşarak önlerinde durdu: "Geciktiğim için bağışlayın. Rus Komitesi tarafından gönderildim, görevim siz asil ülke vatandaşlarına Paris labirentinde kılavuzluk etmektir. Bu, devlet tarafından sunulan ücretsiz bir hizmettir. Buyurun bu otellerin, restoranların, müzelerin, mağazaların, tiyatroların, tüm tarifeleri açıklıkla belirtilmiş döviz bürolarının bir listesidir." Teresa'nın kaskatı elini öperek kendini tanıttı: "Kont Stanislav Spengler, hizmetinizdeyim. Hangi aileyle görüşme şerefine erişiyorum?"

Alejandro öksürmeye başladı, dudaklarını sıktı ve karısının gözlerine bakarak ondan yardım istedi. Tek bir kelime eder etmez Yahudi aksanı onları ele verirdi. Teresa, aristokrat sınıfı taklit

ederek ağzını küçülttü, affedici bir eda takındı ve kendini kontes giysileri içinde yani, pırlanta, zümrüt, lâl, altın madalyalar ve pullarla işli bir elbiseyle hayal ederek, burnundan ve ince bir sesle şöyle dedi: "Biz Odesalı, bal tüccarı, Jodorowsky ailesiyiz; Alejandro, Teresa, Benjamín, Jaime, Lola ve Fanny, ancak atalarımız Polonyalı soylulardır, çok zengin insanlar!" Ve karanlık bir içgüdüyle göğüsleri arasındaki kutuyu çıkararak havaya kocaman bir haç çizdi ve tekrar sığınağına koydu. Kontun sağ gözündeki monokl düştü. Utanç verici bir sessizlik oldu. Jaime bu sessizliği, trene yaklaşıp tekerlekleri arasında tınlayacak sarı bir yay yaparak böldü. Karşılama komitesi soğuk bir edayla belgelerini istedi. Dikkatle inceledi. Gülümseyerek: "Anladım, size karşı dürüst olacağım. Soyadınız Polonyalı olsa bile, konuşma şeklinizden bayan, Yahudi olduğunuz anlaşılıyor. İnkâr ederek zamanımı harcamazsanız çok sevinirim. Az önce işediğini gördüğümüz çocuğun pipisi bunu ispatlamaya yeter." Teresa, Jaime'ye öfkeli bir bakış fırlattı. Fanny ve Benjamín güldüler. Lola onlara aşağılamayla baktı. Alejandro, Kontun çizmelerini düşünmeden edemedi. Bu kadar zarif bir ayakkabı hiç görmemişti, bu gaddar mükemmellik onu korkuttu.

"Çok şanslısınız çünkü soylu sınıfından gelmeme rağmen antisemitik duygular beslemiyorum. Tam tersi, onları eski bir dost olarak görüyorum. Sevgili babam, Beyaz Rusya'nın güneşsiz kış günlerinde ölü diller çalışarak vaktini değer-

lendiriyordu. İbraniceye ilgisi de öyle başladı. Yahudilerin bu asırlık dili muhafaza ettiklerini öğrendi. O andan itibaren hahamlar, bankerler, Yahudi doktorlar, köşkümüzde boy göstermeye başladılar, onları böyle muhteşem bir kültüre sahip kişilerin yaraştığı saygıyla ağırlardık... Merak etmeyin. Benim işim biraz zorlaşsa da –komitemiz tarafımızdan karşılanamazsınız, bu sadece Ruslar içindir– hizmetinizdeyim. İstasyona yakın bir restoranda konuşmamız daha iyi olur. Benimle gelin..."

Rahatlamış gülümseyen bir yüzle, büyük şehirle ilgili gereksiz binbir açıklama ve ayrıntı vererek turist rehberi taklidi yapan Kont'u takip ettiler. Dikkat çekmeyen bir köşede, birer soğan çorbası ve koca bir tabak kızarmış patatesin önünde oturuyorlardı artık, rahatlıkla sohbet edebildiler. Stanislav Spengler onların Birleşik Devletler'e gitme niyetinde olduklarını öğrenince, keyifsizce nefes verdi, jöleli başını sağdan sola çevirdi. "Avrupa'da yayılmış destana göre dünyayı, üç yüz Yahudi gizlice yönetiyor, yüzlerce binlerce Yahudi Amerika'ya doğru kaçmaya mecbur edildiler. Vize almak neredeyse imkânsız. Ama o konsoloslukta iyi bir dostum var, Genel Sekreter, bize bu iyiliği yapabilir. Ama çok pahalı, belki sahip olduğunuzdan çok daha fazla!"

Teresa gülümseyerek şöyle yanıtladı: "Bedeli neyse öderiz." Ve deri kutuyu masanın üzerine koydu. Rebe bir pencereden uçarak kaçtı. Alejandro'nun yüzü yeşil renk bir boyaya büründü.

Babaannem büyük bir gururla kapağını açtı. Kont ne tepki vereceğini dikkatlice kararlaştırıp, şöyle dedi: "Kutsal Kitap mı? Bayan, sakın kültürel hazineyle, maddi hazineyi karıştırıyor olmayasınız?" Teresa, deliye dönmüş bir halde kitabı titreyen eline aldı, yere attı, kirli paralara, bakır paralara baktı ve kutunun içindekileri masaya döktü. Az kalan altın paraları diğer zavallı artıklardan ayırdı. Dedeme doğru kükredi: "Kim yaptı? Sen mi hayalet mi? Ya da ikiniz birden mi? Altınlarla ne yaptın? Dur söyleme, tahmin edebilirim! O küflülere dağıttın! Ah, ah, ah! Neden dürüst bir adamla evlendim ki? Ne dürüstü? Bir deli, bir aptal! Yabancıları kendi ailesinden çok koruyan biri! Ama asıl suçlu o değil, o kitap, o kahrolası kitap!" Cildi aldı, sayfalarını yırttı, üstüne tükürdü, sokağa attı ve kocasının kollarında ağlamaya başladı. Kocası bir şey söylemekten aciz, yüzünü öpücüklerle kapadı. Kont, monoklünün bir kenarıyla altın paraları ittikten sonra, onları saymaya koyuldu. "Neyse, burada biletler ve biraz da otel için yeterli para var, hatta belki ucuz bir otel seçersek arkadaşıma bir hediye de alabiliriz. Genel Sekreterin bana birkaç iyilik borcu var. Bir aziz kadar cömert bir aile babasına sahip bu aileye yardım etmeye ve işini bu seferlik hayır için yapmaya onu razı etmeye çalışacağım."

Kont gözlerini ipek mendiliyle sildi. "Vakit kaybetmeyelim. Hâlâ erken. Amerikan Konsolosluğuna hemen gideceğiz." Bir tramvay onları, bölümleri ve yıldızlarıyla, ünlü bayrağın dalga-

landığı, lüks bir binanın önünde bıraktı. Soylu, kendisi ikinci kata çıkıp arkadaşıyla konuşurken onlardan bekleme salonunda oturmalarını istedi. Merdivenlere kadar gitti ve durdu. Geri döndü. "Bayan Teresa, aklıma güzel bir fikir geldi. Arkadaşıma muhteşem kutsal para dağıtımı hikâyesini anlatacağım. Genel sekretere göstermem için bana içinde altın paraların ve göçmenlerin değersiz paralarının bulunduğu kutuyu bir süreliğine ödünç verin. Onu razı etmek için bundan daha uygun bir şey olamaz. Genel sekreterin Sayın Alejandro'nun kendi ırkından kardeşlerine yaptığı iyiliğin karşılığını, paha biçilmez vizeleri ücretsiz hazırlayarak vereceğinden eminim." Teresa, bir ayin edasıyla kutuyu Kont'un ellerine bıraktı. Askerler gibi topuklarını birbirine vurarak, saygın bir edayla asansöre bindi...

Beklediler, beklediler. Kont asla inmedi. Konsolosluğun zili kapanışı işaret etmek için çaldı, koşarak ikinci kata çıkmak için merdivenleri tırmandılar. Ofis yoktu, boş bir kokteyl salonu vardı sadece. Bir acil çıkış gördüler. Anladılar.

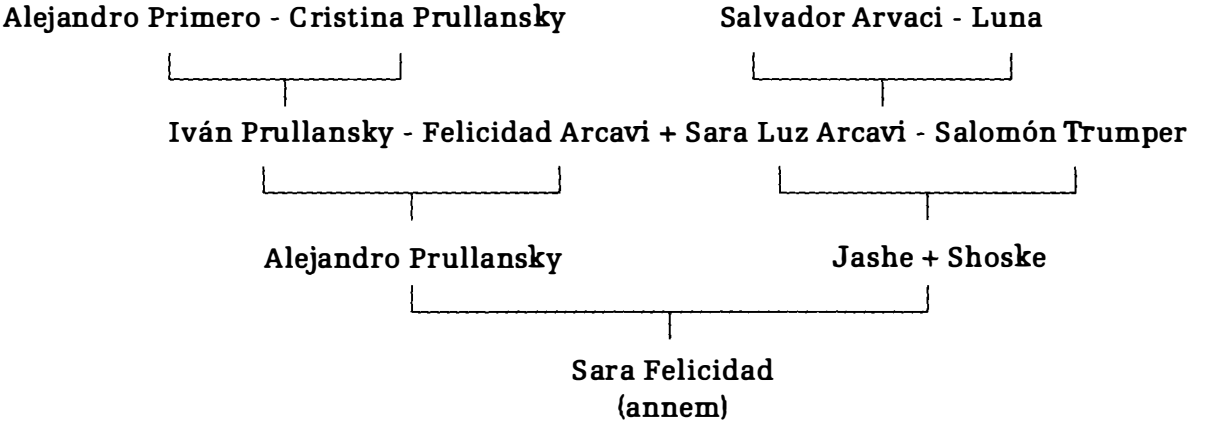
Kendilerini bir kuruşsuz, sokakta buldular. Dünya babaannemin başına yıkıldı. Bavullara bir tekme attı, yere oturdu, gözlerini kapadı ve şöyle dedi: "Kendi başınızın çaresine bakın. Ben artık yokum!" "Neyse" Alejandro nefes aldı: "Madem sen artık yoksun, Rebe'yi çağırma hakkımı geri kazanıyorum. O bizi bu durumdan kurtarır." "Hah! bir saçmalık daha. Sana söyledim, Rebe diye biri yok, o senin hayal gücün." "Hayal gücüm ya da her

neyse, Rebe, Rebe'dir. O gelmezse, ben bir şey yapamam." "İzin verildi, ara o şeyi. Bizi bu kötü durumdan kurtarabilirse şaşarım..." Ona şaşırmak kaldı, çünkü Rebe onlara mevcut tek çözümü sundu. "Mağazaların olduğu işlek bir cadde bulun. Mağazaları inceleyin. Sahibinin Yahudi olduğunu tahmin ettiğiniz bir mağazaya girin, dinimize ait bir sembol mutlaka görürsünüz. Onunla Yiddiş dilinde konuşun..." Aynen öyle yaptılar.

Yönlerini bilmeden yürürken, mağazaların bulunduğu bir bulvara vardılar. Bir kuyumcunun rafında yedi kollu bir şamdan gördüler. Girdiler. Tabii ki, Moishe Rosenthal Yiddiş dilini biliyordu. Teresa tekrar Yahudi olmaktan nefret ettiği için, dilsizmiş gibi yaptı. Alejandro başlarından geçen sefaletlerin sadece bir kısmını anlattı ve utançla, hikâyeyi yalanlarla tamamladı. *Goy* kılığında, bir katliamdan kaçmışlar ve şimdi Paris'te parasız, ne yapacaklarını bilemeden aç, hele de çocuklar çok açtı, kaybolmuşlardı. Moishe'nin ilk yaptığı mağazanın arkasında onlara yemek vermek oldu. Sonra kuyumcuyu eşine bırakıp onları Yahudi mahallesine götürdü. Onlara biraz para teklif ettikten sonra, Alejandro parayı ellerini öperek kabul etti, onları 1809'da kurulan "Yahudi Yardım Komitesi" ofisine götürdü. Onları anaç duygularla karşıladılar, iki gün, mütevazı ama temiz, *koşer* bir pansiyonda ağırladılar ve sonra Marsilya'ya, Güney Amerika'ya giden bir gemiye diğer göçmenlerle binmek üzere ve edinebildikleri tek vizeyle Şili'ye gönderdiler... Teresa, Şili

hakkında hiçbir şey bilmiyordu ama o dünyanın bir ucundaki ülkede herkesin sarayda yaşamadığına ya da dişlerinin altın kaplı olmadığına emindi.

ANNEMİN KÖKLERİ

Alejandro Primero - Cristina Prullansky
Salvador Arvaci - Luna
Iván Prullansky - Felicidad Arcavi + Sara Luz Arcavi - Salomón Trumper
Alejandro Prullansky
Jashe + Shoske
Sara Felicidad
(annem)

Teresa Tanrı'ya kızgındı ya, bu durum annemin annesi Jashe için tam tersiydi, Tanrı ona kızgındı ve Tanrı'yla birlikte, Litvanya Lodetz'deki tüm Yahudiler... Âdet dönemi, annesi Sara Luz ve kardeşi Shoske ile aynı günde ve matematiksel bir şaşmazlıkta olduğundan, Jasidik kadınlarının bedenleri yıldızlarla aynı kanunlara itaat ettiği için gurur kaynağı olan bu kutsal fenomenin geciktiği hemen anlaşıldı. Adet kanı bacaklarından kayıp toprağı zenginleştirsin diye ay altında, erkeklerden uzak ayakkabısız dans ederlerdi. Jashe gözyaşları ve sevinç sızlanmaları arasında, bir *goy*a olan aşkını itiraf etti.

Annesi, yasakla dalga geçerek Yahudi bankerlere erik likörü satarken Jashe, Vilna sokaklarında geziniyordu. Onun için şehrin kokusu en heyecan verici parfümdü. Rus İmparatorluğu Bale'sinin *Kuğu Gölü* sunumunun başlamak üzere olduğunu bilmeden kendini Şehir Tiyatrosunun önünde buldu. Genç kız bugüne kadar hiçbir oyun seyretmemişti. Karşı konulmaz bir şey

ona en ucuz olanından bir bilet aldırdı. Sakalsız ve kıvırcık favorisiz Litvanyalılar tarafından art niyetle izlendiğini hissederek, arka sıralardaki koltuğuna, gözlerini yerden kaldırmaya cesaret edemeyerek oturdu. Müzik birden patladı, perdenin açıldığını ve ardından karmaşık bir yağmur gibi yere vuran çelik uçların darbelerini duydu, sonra yavaş yavaş birbirinin tıpkısı adımlar arasından, sert ama aynı zamanda hassas ve tuhaf bir şekilde kendine tanıdık gelen adımlar ayırt etmeye başladı. Karnını saran bir ısı dalgası onu sahneye bakmaya zorladı. Ne dekoru, ne ışıkları, ne dans eden grubu, ne de localardan gelen şiddetli müziği gördü. Teni mermerden beyaz, uzun saçları altın bukleli, dev bir balet gördü sadece; baletin masmavi gözleri o kadar güçlüydü ki çok uzakta olmasına rağmen onları yüzüne yakın hissedebiliyordu, uzaktaydı, çok uzakta, milyonlarca kilometre ötedeydi, son sıradaydı; ama yakındı aynı zamanda, kendi babasından çok daha yakın. Cinsel organı öyle güçlü atmaya başladı ki isteklerine boyun eğmeye mecbur kaldı; koltuktan kalktı, uyurgezer melek ve görünmez bir fırtınadan devrilmiş yanan bir ağaç arası, soyunma odalarını aradı ve kapısında topal bir İsa figürü çakılı olan odaya girdi, çıplak devi şaşırttı ve organına o tamamen teslimiyeti mümkün kılan mucizevi bakışı sabitledi. Kendinden geçen Rus, onu yavaşça soydu. Bu minik mükemmel beden –Jashe bir metre altmış santimden daha kısaydı– bu dudaksız cinsel organ,

vahşi üçgen bir gölgeyle taçlanmış uysal yarık başını öyle döndürdü ki, oda bir an ters döndü ve kendini tavana dönüşmüş yerde asılı bir lamba gibi gördü. Alejandro Prullansky, bilmeden tüm ömrü boyunca bu Yahudi kadını beklemişti. Hiçbir deneyimi olmamasına rağmen –sadece erkeklerle aşkı tanıyordu– çiçekli kadife koltukta, defalarca çılgınlığa taşıyarak ona sahip olmayı bildi... O Jashe'nin kollarında, tükenmiş halde uyurken, kendisine bir nehri hatırlatan beyaz ve güzel sünnet derisini şefkatle gözlemledikten sonra, Kanunların esiri olduğunu bilerek ne isim ne de adres bırakmadan kaçtı. Âşıkların şansına İmparatorluk Balesi'nin başarısı sezonu birkaç hafta daha uzattı. Babası Salomón Trumper Jashe'yi hamile, valizsiz ve beş kuruşsuz Şehir Tiyatrosu'nun önüne bıraktığında tüm yarışmalarda onur ödülüne layık görülen, baş balet dedem hâlâ oradaydı. Hain, giysileri ve eşyalarıyla bir tabut yardımıyla mezarlığa gömülerek sembolik olarak defnedilmiş ve köyden atılmıştı. Şimdi yakınları bir hafta boyunca kafalarına kül dökecek, yere oturacak ve yırtılmış elbiselerle tavuk çorbası içip, ölmüş gibi arkasından ağlayacaklardı.

Alejandro bu olağanüstü hediye için azize figürüne şükranlarını sundu ve Jashe ile bir Ortodoks kilisesinde evlendi; sıradan Hıristiyan çiftler gibi gelin beyaz, erkekse siyah giyinmişti. Tek fark damadın cırlak kırmızı botlar giymesiydi. Anneannem bu çarpıcı ayakkabılarının sebebini sorunca, rastlantı ürünü gibi görünen

bu iki ruhun buluşmasının, yüzyıllar öncesinden hazırlanmış olduğunu anladı. Kocası renkli ayakkabılar kullanmasını ailevi olaylara bağladıkça, Jashe kendi aşkının köklerini de aradı. Annesinin anılarıyla zamanda yolculuk ederek İspanya'ya ulaştı; korkunç yıl 1492'den, cehennemde sonsuza kadar canının yanması için tek bir dişi haricinde tüm dişlerini kaybetmesini dilediği, açgözlü, kötü, Katolik İsabel cadısı yüzünden din değiştirmeyi kabul etmeyen tüm Yahudilerin ülkeden atıldığı yıldan önceye gitti. On dokuzuncu yüzyılın orta yerinde Sara Luz, babası Salvador Arcavi'nin her gün, onları cennetten mahrum ettiği için Kastilya ve Aragon Kralları-na lanet yağdırdığını duymuştu. Evet, İspanya, bu iki Yahudi düşmanı hükümdar evlenene dek, Eyalet Polisinden, Engizisyon Mahkemelerinden evvel Yahudiler için bir cennetti. Müslümanlar ve Hıristiyanlar onları hoş görüyorlardı. Yahudiler mahallelerine gizlenmiş, hiçbir zaman olmadıkları kadar hür, dinlerini yaşadılar. O ulaşılmaz Tanrı'nın susuzluğunu gidermenin yeni yollarını aradılar. Vahşi âşıklar gibi metne daldılar ve sesli harflerini değiştirerek patlamasını sağladılar, rakamlarla çığırından çıkartarak, her bir harfine uçsuz bucaksız anlamlar kattılar. Hayalperest, deli sihirbazlara dönüştüler; iç kapıları açtılar, Yaratım labirentlerinde kayboldular, onu Pentateukla bağdaştırarak, kendilerine canları nasıl isterse öyle yorumlama hakkını verdikleri kişisel maceralar yaşadılar... O güzel zamanlarda, bir

Salvador Arcavi, upuzun Salvador'lar serisinin ilki –geleneğe uygun olarak ondan sonra gelecekler de bu adı alacaktı–, Kutsal Kitap'a saygılı olsa da kelimelerin esiri olmamaya karar verdi. Yakup'un oğluna söylediklerinin izinde –"Düşmanlarının ensesinde olacak elin. Kardeşlerin önünde eğilecek. Yahuda bir aslan yavrusudur"– aslan terbiyecisi oldu. Onun Tanrı'ya yaklaşma yolu bu canavarlarla çalışarak ve göçebe yaşayarak oldu; hayvanlarla birliği öyle bir safhaya ulaştı ki gerçeklik mucizeviye dönüştü. Aslanlar ateş çemberlerinden atlıyor, gevşek ipte dengede duruyor, iki ayak üstünde dans ediyor, piramit yapmak için birbirlerinin üstüne çıkıyor, tahtadan harfler seçerek bir seyircinin adını yazıyor ve en zorlu sınav olarak; terbiyecilerinin kafasını ağızlarına alıp, ona zarar vermeden sürükleyerek, talaş üstüne altı köşeli yıldız çiziyorlardı.

Atamın bu canavarlara kendini sevdirme yöntemi çok basitti: Onları hiçbir zaman zorlamadı ve antrenmanları bir oyuna dönüştürdü. Yemek istediklerinde onlara yemek verdi ve yemek istemediklerinde onları zorlamadı. Uyumak istediklerinde yatmalarına ve kızıştıklarında, dikkatlerini dağıtmadan çiftleşmelerine müsaade etti. Zamanla şefkatle ve özenle hayvanların ritmine uydu. Saçını uzattı, çiğ et yemeye ve kafeste çıplak, aslanlarına sarılarak uyumaya başladı... Bir gün bir İspanyol kadınla tanıştı. Estrella, onun vahşi kokusundan sarhoş olup, dini Hıristiyanlığı bıraktı ve hayvanlar her kızıştığında ken-

dini ona yüzükoyun sunmak için onu takip etti. Hayvanlar yavrularken doğurdu. Kadın çocukları susuzluklarını gidermek için aslanların memelerine emeklerken arada bir etobur yavruları emzirdi. İbraniceyi unuttular ve yüz kelimeyle sınırlı bir İspanyolca konuştular. Kedigiller bu kelimelerin çoğunu öğrendiler ve bunun karşılığında terbiyecilerine geniş bir kükreme yelpazesi öğrettiler. Hayvanlar ve insanlar, provalar ve gösterilerin ardından, akşam yemeğinden sonra, gece yarısı, büyük kafesin ortasında, bakışlarını birbirlerinin gözlerine sabitlemek üzere karşılıklı otururlardı. O anlarda usta olan aslandı. Orada, o âna yoğunlaşmış, geçmişle ya da gelecekle ilgilenmeyen, her şeyle birleşmiş olan aslandı. İlahi öz, onun hayvan bedeninde dokunulur oluyordu... Aslan, Arcavi ailesine mimiklerden tasarrufu, dinlenen gücü, hayati zevki, duygunun özgünlüğünü, kendine sadakati öğretmişti. Bu yaratığın asaletini, heybetli içsel yalnızlığını görerek, Yakup'un neden Yahuda'yı bir aslanla kıyasladığını sonunda anladılar.

Aynı dönemde Toledolu Kabalacı Hahamlar, yeni bir Kutsal Kitap yorumunun doğduğunu anladılar. Sessizce, olabildiğince büyük bir saygıyla, Salvador'un ellerinin mucizevi dokunuşuyla korunarak kafese girdiler ve aslani göz bebeklerine bakarak meditasyon yaptılar. Araştırmaya arkadaşlarını getirmek için izin istediler; beyaz elbiseler giymiş güzeller güzeli Araplar ve çukurlaşmış, alev alev yanan gözleriyle benzi soluk Katolik rahipleri onlarla birlikte geldiler. Kuran,

Tora ve Mezmurlar, soğuktan kaçıp onları fosforlu birer anıta dönüştürmek için ılık derilerine konan ateş böcekleri gibi durağan kalabilen, bu azametli hayvanların karşısında tutuldu.

İlk Salvador Arcavi ölmeye başlayınca, kendisini gömmemelerini, cesedini parçalara bölüp aslanlarına atmalarını vasiyet etti. Estrella bunu tek başına yapmak istedi. Kocasının son parçasının yok olmasının ardında, kızarmış ellerini nehirde yıkamaya gitti, soyundu, suya girdi ve akıntının bedenini götürmesine izin verdi. Oğlu Salvador gösterilere devam etti ve evlendiği gün adını annesininki gibi Estrella olarak değiştireceği iyi bir kadınla tanışmakta gecikmedi. Üç din mensubu din adamı grubu aslanların karşısında meditasyon yapmak için gelmeye devam ettiler. Yıllar geçti. Politik ortam değişti. Fanatik gürûhlar Yahudi mahallelerini yakmaya başladılar... Kardeşlik mensupları bir daha gelmediler. Terbiyeci vagonları Engizisyon tarafından mahkûm edilmiş din değiştirmiş Yahudilerin yandığı köyleri aştılar. Çiçek açan komünler, gölge kadar karanlık ve sessiz hahamların geçtiği üzgün mahallelere dönüştüler.

Gizemli bir içgüdü Arkavilerin Valensiya'ya yönlenmesine sebep oldu. Onlar limana yaklaştıkça, yüzlerce aile, asker gözetiminde, melankolik bir alay gibi şehri basıyordu. Çok az şey taşıyabiliyorlardı, işlenmiş kumaşlara sarılı birkaç paket, hepsi bu. Daha fazlasına ne gerek var? Din değiştirmek istemedikleri için ülkeden

atılmışlardı ve Eyalet Polisi limana varır varmaz varlıklarının büyük kısmını ellerinden alacaktı zaten. 1492 ne felaket bir yıldı! Tanrı onları yabancı topraklara kök salmak istedikleri için hırsız bir kral ve kraliçe verip cezalandırmıştı – onların asıl görevi ülkeden ülkeye gezip Kutsal Kanunları yaymaktı–. Nesiller boyunca dürüstçe biriktirdikleri altınlar artık kraliyet kasalarını şişmanlatmaya yarayacaktı. Ülkeden kimseyi rahatsız etmeden çıkarabilecekleri tek zenginlik İspanyolca olacaktı.

Sana kutsal dil
sana tapıyorum
tüm gümüşten
tüm altından da çok
Evet tutsak olmuş
kutsal halkım
senle canım,
senle teselli buldu

Valensiya'ya vardılar. Paralarını teslim etmenin acısıyla Yahudiler, gemiye binmekte acele etmiyorlardı. Durgun ve siyah bir göl gibi rıhtımda ve iskelede sıkışmış, İsabel ve Fernando'ya cezalarını verecek bir peygamberin gelmesi için durmadan dua ederek uyuyorlardı. Ama acılı yalvarışlarına aldıkları tek cevap Tanrı'nın sessizliğiydi... Bu topluluğun tek bir saldırısı orada bulunan birkaç askeri ezmeye yeterdi, ancak hiçbir dindar tek bir asi hareket bile yapmıyordu.

Tek yaptıkları mırıldanarak ve gökyüzüne bakarak sallanmaktı: Aşağılanmak ve soyulmak onlar için normal bir şeydi. Sakallarını kesip Talmud ve Tora nüshalarını yakıyor olmalıydılar. Yanan bir kitap dağı yeşilimtırak bir duman çıkartıyordu. Arkaviler bu yarılmaz topluluk arasında bir bulvar açabilmek için, aslanlarını kafeslerinden çıkardılar ve onları sanki evcil köpeklermiş gibi sürerek ilerlediler. Gümrükçülerin emniyetsiz yelkenlilere binme izni vermeden önce sınır dışı edilenleri yolduğu iskeleye vardılar. Oralarda, çöplerin arasında, yorgunluktan, açlıktan ya da üzüntüden ölmek üzere olduğu için sakalını kesmeye gerek görmedikleri saygıdeğer bir ihtiyar yatıyordu. Salvador onu tanıdı. Onları neredeyse tüm İspanya boyunca takip eden, geceleri canavarların karşısında meditasyon yapan grubun başı, Kabalacı Abramiel'di bu... Sıcak bir damla süt fışkırtmak için aslanlardan birinin memesini ağzına yaklaştırdı. Yaşlı adam istekle yutkundu ve sonra toprakla kaplı yanaklarında iki beyaz çizgi oluşturacak bol gözyaşı döktü.

"Bu ne acı, ne utanç, ne umutsuz bir durum! Acı olan her şeyi rüzgârın götürmesi. Her ne kadar kitaplarımızı ezbere bilsek de, yandıklarını görmek üzücü. Yazılanlardan değil, gün gelir elbet tekrar yazarız, ama o sayfaları o kadar çok sevdik ki biz. Asırlar boyunca onlara dokunmadan evvel ellerimizi yıkadık, en yakın dostlarımız, gerçek annelerimiz oldular. Nasıl olur da duman bu melekleri yutar?... Utancın sebebi, o

din değiştirmeyi tercih edenler, domuz yiyenler, cumartesileri çalışanlar, oğullarını sünnet ettirmeyenler; onlar hayatın anlamını yitirdiler... Umutsuzluğun sebebi üç din arasında sağladığımız barışın belki sonsuza kadar yok olacak olması. Kutsal kitaplar bu katliamın sebebine dönüştürüldü." Yaşlı adam mor renkli deri bir çanta açtı. Sağına soluna baktı. Aynı renkte ipek bir mendile sarılı küçük bir paket çıkardı ve içindeki iskambil destesini aşkla açtı.

"Bu, adına Tarot dediğimiz, mütevazı oyun, adlarını anmadan üç bilgeliği özetler: Yahudi, Müslüman ve Hıristiyan. Bunu senin aslanlarının gölgesinde gerçekleştirdik, onların örnekleri sayesinde, geleneklerin yaprak dökümünü aşıp tek bir kaynağa varabildik. Yarı uyur, yarı uyanık yaratıklara bakarken ilk yirmi iki Arkana gönderildi. Her çizgisini, her rengini bize Tanrı gönderdi. Sonra bunları, yine bize söylendiği şekilde değiştirerek 56 Arap kartı serisine tamamladık. Bu iskambillerin senin yaratıkların gibi, içerden, ruhun gölgelik yerinden etki etmeleri için, parça parça, renk renk ezberleyerek, sessizce gözlemlemek gerek. Sana verecekleri bilgi aranmaz, alınır. 'Avlanmak yasak, sadece balık tutmaya izin var...' Şu ilk karta bakın Salvador ve Estrella Arcavi, numarasız olana: Bir kedi yavrusu tarafından takip edilen bir soytarı. Bu kutsal deli, kendi dışında bir ideali takip etmek için onun isteğiyle onunla gidiyor ama onunla ilgilenmiyor... Daha ilerde on birinci kartta, Güç kartında, büyük ka-

falı bir kadın parlak sarı bir aslanla birleşiyor. Kadın ağzı kapalı dinliyor ve o, ağzı açık, konuşuyor, Sonsuz Derinliğin duyurduğu mesajı iletiyor. Yaratık, vücut, kadın, ruh, tek bir varlık oluşturuyorlar. Bilgelik, Tanrısal görüş, insanın sadece kendi içinde bulabileceği bir şeydir. Ve nihayet en son kart, Dünya, başı haleli aslan figürüne bakın, içgüdüyü kutsallaştırıyor. Bu da bizi Yakup'un sözlerine döndürüyor: " Yahuda bir aslan yavrusudur. Oğlum benim! Avından dönüp yere çömelir." Böylece bunu anlayan kişi maddi faydalarını feda eder ve yükselir, ilahi avcıya teslim olmak, O'nun tarafından yutulmak üzere aslan kartala, saf ruha dönüşür." Arcaviler Abramiel'in sembolik dilini anlamadılar, ama kartlardaki resimlere bakarak, korkuyla hayranlık arası bir hisle kendilerini davet edilmiş hissettiler. "Evlatlarım, sizin adınız Arcavi, anlamı "Vi el Arca, yani hazineyi gördüm"... Bu son defineyi, yüzyıllar boyu kutsal bilgiyi taşıyarak tufanları aşacak bu tapınağı beraberinizde götürün. Çoğaltın onu. Sıradan insanlara verin. Tohumlarını Dünyaya yayın. Kötü bir alışkanlık, basit bir oyun olarak gösterin ki kimse takip etmesin. O, buna teşekkür olarak karnınızı doyuracak ve sizi yaklaşan felaketlerden uzak tutacaktır. Yanınızda yavaş yavaş cehaleti yenerek, tüm insan ruhlarını birleştirecek bir Varlık taşıdığınızı unutmayın." Salvador hayvanları kontrol ederken, Estrella Tarot'u göğsüne sakladı. Yaşlı bilge kendisine süt veren dişi aslanın üstüne çıktı ve kendisini kitap yangınına

götürmesini istedi. Uysal yaratık, ardında diğer dişilerle onu ateşe sürdü. Abramiel parlak bir yüzle ateşe girdi ve alevler onu yutarken İbranice bir şiir okudu.

Annesi, Sara Luz Arcavi'nin bu kurbanı Jashe'ye her anlatışında, gözleri boynundan teselliisiz akarak kolalı önlüğünde koyu izler bırakan yaşlar akıtmaya başlıyor ve bu yaşlar onları zevkle yalayan kedilerin arasına düşüyordu. İçinde acı yoktu. Ne zamana kadar devam edeceği bilinmeyen, sayısız neslin gözlerinden geçmiş bir acıya kanal olduğunu bilerek tatlılıkla gülümsüyordu. Belki bu çığlığın sebebi acı değil de hayranlıktı. Bilgenin ateşe girişiyle anı paramparça oluyor ve gerçeklik destanla karışıyordu. Aile arasında olayın farklı versiyonları anlatılırdı. Abramiel yanan kitaplardan bir merdiven gibi tırmanarak ateşin zirvesine çıkar ve kollarını haç şeklinde açarak yanar; Dünyayı kutsayarak; Dünyaya lanetler yağdırarak küle dönüşene dek kahkahalar atar; sürüler halinde Kudüs'e uçan kartal şeklinde alevler savurur... Ya da dumanlar arasında bir kapı açarak başka bir dünyaya geçerek gözden kaybolur... Hayır... Aslında o tek damlası içilince binlerce yıl yaşamanı sağlayan iksir yapmayı başaran bir simyacıydı. Abramiel, protesto olsun diye birkaç asırlık varoluşunu kurban etti. Kendini Tanrı'ya kurban etmeden önce muhteşem karışımını kendisini taşıyan dişi aslana verdi ve böylece hayvan farklı Salvador Arcavi'ler için çalışmaya hiç ölmeden devam edebildi... Hayır...

Abramiel aslında, intihar etmeye çalışan ancak onun kutsal bilgeliği karşısında alevlerin yutmayı reddettiği Filozof Isaac Abravanel'di. Ateşten yara almadan çıktı, Estrella, Salvador ve aslanlarla birlikte, Arap kaptanının kendilerini Fas'a götürmeyi vadettiği bir gemiye bindiler. Bu son versiyon Jashe'nin tercih ettiğiydi.

İstenen ücreti ödedikten sonra, durumun aciliyeti düşünülürse uygundu, mürettebatın nazik yardımıyla kafesleri güverteye, pupa yakınına yerleştirdiler. Kaç aslan vardı? Dedemin tam bir bilgisi yok. Kabileler gibi on iki, kutsal şamdan gibi yedi ya da telaffuz edilmez Tanrı'nın adının harfleri gibi dört... Ailede kimse bu konuda fikir birliğine varmayı başaramadı. Herkesin hemfikir olduğu tek şey, aslanların zamanın akışıyla, ensest ilişkiler sebebiyle albino doğmaya başlamalarıydı. Kırmızı gözleri ve beyaz yeleleri en sert savaşçılarda bile hipnotik bir korku salıyorlardı... Arcavilerle beraber gemiye, aslan sütünün ve cezasız sonuçlanan ateş gezintisinin yeni enerjiler kattığı Isaac Abravanel bindi. Onları mahzenleri ve güvertenin kalanını doldurmaya yetecek kadar aile takip etti. Araplar her yolcuya bir bardak naneli çay ikram ettiler. Gemi ardında İspanyol kıyılarını bırakarak demir aldı. Kadınlar iç çekti, erkekler dudaklarını sıktı, kimisi bir gitar çıkarıp yanık sesle şarkı söyleyerek kayıp vatana veda etti.

Yolcular yavaş yavaş sakinleşti, bazısı esnedi ve yelkenli, merhametli rüzgârın gücüyle, suları

yararken genel bir rehavet hepsinin uyumasını sağladı. "Adonai gaddara benziyor" dedi Bilge Isaac. "Büyük acıyla gün ortasında geceymiş gibi uyumamızı sağlayarak bizi koruyor. Aşkın da şiddetin kadar büyük!" Bu kelimelere rağmen Salvador huzursuzdu. O ve aslanlar arasında hiçbir zaman ayrım olmamıştı. Onlar acıkırsa, o da yiyor; çiftleşiyorlarsa, Estrella'nın üstüne çıkıyor; hayvanlar durdurulamaz bir sevincin etkisiyle kükrediklerinde, o benzer bir duyguyla sarhoş olup tüm gücüyle bağırmaktan kendini alamıyordu. Madem öyle nasıl olmuştu da Tanrı, yaratıkları uyumazken ona bu uykuyu vermişti? Hayvanlar tam tersi durmadan oynuyorlardı, deniz rüzgârı onları canlandırmıştı. Bir yandan ağzı açık horlarken dev bir böceğe binmiş kendisini bakir ormanlarda arayan karısının yanına ölü gibi yığılana kadar elinden geldiğince savaştı.

Yolcular, Arapların çayda erittikleri uyuşturucunun etkisiyle iki gün boyunca uyudular. Uyandıklarında zincirlenmişlerdi. Artık yüzlerinde nazik gülümsemeler olmayan gemiciler asıl kimliklerini gösterdiler; köle taciri. Tutsaklar Konstantinopolis'te indirildiler, bundan sonra özgürlükleri bir Avrupa Yahudi Birliği tarafından müzakere edilecekti. Eğer kurtuluşları para karşılığında olacaksa, herhangi bir risk altında sayılmazlardı, ama değilse... Tehditkâr bir sessizlik cümleyi tamamladı. Salvador ve Estrella yanlarında aslanlarıyla vahşetle kükrediler ve kafesten çıkmayı reddettiler. Araplar birkaç arkebüz

getirip çıkmazlarsa hayvanları öldüreceklerine yemin ettiler. Arcaviler emirlere boyun eğdiler. Korsanlar Salvador'u kolları ve bacakları açık şekilde bağladılar ve bir kamayı mangalda ısınmaya bıraktılar. Gülüşerek ve koyu renkli bir içki içerek davul çalmaya ve kendini tırnakları ve ısırıklarıyla savunan Estrella'yı aralarında bir ona bir buna iterek dans ettirmeye başladılar. Aniden elbisesini yırttılar, yere yatırdılar, bacaklarını ayırdılar ve korkmuş Yahudilerin karşısında ona tecavüz etmeye hazırlandılar. Salvador cırlamaya başladı. Kendilerinden geçmiş korsanlar, aslan derisinden tuniğini çıkarıp, organını açıkta bıraktılar. Terli şişman bir adam, dişlerinin arasından küfür ederek, kızarana kadar ısıtılmış kamayı alıp erbezlerini yaktı. Kocasının iğdiş edildiğini gören Estrella, dişi bir çığlık attı, bayıldı ve kıvranmayı bıraktı. Sarhoşlar birbiri ardı sıra ona sahip olmaya çalıştılar, ancak kadın vajinasını öyle sıkı kapadı ki, vahşi kalça darbelerine rağmen hiçbiri giremedi. Önünde diz çöküyorlar, deniyorlar ve sonra diğerlerinin dalgacı gülüşleri arasında, şişmiş penisleriyle, aşağılanmış halde ayağa kalkıyorlardı. Salvador bayıldı. Estrella'yı bir çöp torbası gibi Isaac'ın yanına fırlattılar. Başka kadınlara tecavüz etmeye gittiler ve parti devam etti. Abravanel sakin ve derin bir sesle, bir kız çocuğuyla konuşur gibi ona şöyle dedi: "Tanrı bunu anlamanı sağlayacak, kızım. Göğsünden tek bir Tarot kartı çıkar ve bana hangisi olduğunu söyle!" Acıdan sersemlemiş Estrella, paketin

içini karıştırdı ve Güneş'i çıkardı. "İki çocuk... Mutlular." "Çok güzel Estrella. Bu iki çocuk Salvador'dan gebe kalacağın iki çocuk..." Bunu duyunca Estrella, öyle katlanılmaz bir acının içinde boğuldu ki bir kahkaha nöbetine tutuldu... Aralıksız öyle çok güldü ki kahkahası Araplara bulaştı ve onlar da sebebini bilmeden havlamaya benzer kahkahalar savurmaya başladılar. Kadın sarsılmayı kesti ve umutsuz bir tonla mırıldandı: "O artık erkek değil. Karnım öldü. Benimle dalga geçiyorsun." "Hayır kızım. Tarot asla yalan söylemez. İmkânsız olana inan, inançlı ol..." Ve onu göğsüne yaklaştırdı dilini çıkardı, alnına bir Kabala simgesi çizdi ve tuhaf kelimeler söylemeye başladı: "Hamag! Abala! Maham! Alaba! Gamah!" ve bunu öyle güçlü yaptı ki, şikâyetler, dualar, davullar, gülüşmeler ve şarkılar kesildi. Deniz dalgalandı. Gemi sallanmaya başladı. Dalgalar büyüdü. Göğün ortasından kara bulutlar indi ve şiddetli bir rüzgâr, kimse anlamasa da nefesleri kesen ve kalpleri sıkıştıran kelimeler fısıldamaya başladı. Bir korsan kılıcını çekerek Abravanel'e doğru atıldı. Görünmez bir el onu gemi direğine çarptı ve bu çarpışma öyle haşin oldu ki kırılan kafatası beynini tükürdü. Yeşil dumanlar arasında şeytanı andıran ihtiyar "Kardeşlerimi serbest bırakın ya da bu gemi batar!" diye kükredi.

Daha küçük bir kızken annesinin ağzından duymuş olmasına rağmen hikâyenin bu kısmı Jashe'ye inanılmaz geliyordu. O atalarının gerçek hikâyelerini öğrenmek istiyordu, bir peri ma-

salı ya da Kutsal Kitap'tan bir hikâye değil. Ancak Sara Luz ona gülümseyerek, geçmişin sürekli değişen bir icat olduğunu, soyağacındaki her karakterin, yıllarla ve anlatıştan anlatışa, şekerden de tatlı bir ışık vermek için parlayan bir yıldız gibi gökyüzüne doğru yükselen bir taş olduğunu söyledi. "Tüm akrabaların, canım kızım, tüm zamanların sonunda birer şampiyon, kahraman, dahi ve azize dönüşecekler. Atalarına bir sandık gibi davran ve gün be gün içine sıcak yaratıcılığının hazinelerini koy. Hangisini tercih edersin; kavrulmuş, zavallı bir ihtiyarı mı, bir büyücüyü mü? Bırak, fırtına koptuğunda Araplar önünde diz çöküp ondan merhamet dilesin diye yelkenliye binsin! Tutsakları Niza'da inmiş say. Bilge Isaac felsefeye aldanmış, bir soytarı gibi giyinecek ve terbiyecilerin gezici hayatını kabul edecek. Estrella hamile kalacak ve iki çocuk doğuracak. Bu sefer mucize olmayacak bu durum çünkü Salvador aslanlarından kurnazlığı öğrenmiş ve közleşmiş kamayı erbezlerine bastırdıklarında onları karnına toplamayı ve bu şekilde sadece deri torbasının yanmasını becerecek."

Aslan terbiye ederek, kart okuyarak ve Abravanel'in fıkralarla süslediği molalar vererek, Fransa'dan İtalya'ya tüm Akdeniz kıyılarını gezdiler. Padua'ya varınca, veba ikizlerden birini onlardan çaldı. Ufaklık ne okumayı ne yazmayı biliyordu, ruhunu teslim etmeden, mükemmel bir İbraniceyle şunları söyledi: "Bilgeliğe ilk adım onu sahiplenmektir... Onu el üstünde tutarsan yücel-

tecek, sarılırsan seni onurlandıracaktır. Başına zarif bir çelenk, görkemli bir taç giydirecektir." O coşkuyla bunları okurken Isaac gözkapaklarını indirdi ve çenesini kaldırdı: "Süleyman'ın Özdeyişlerinden dördüncü bölümün son mezmurlarını okudu! Bu okuma yazma bilmeyen çocuk bir aziz olarak öldü! Tanrı şahit!" Kısa cümleler ve homurtular arasında sabırlı bir çalışmayla, yıkılmış ana babaya çocuklarının mesajını çevirdi... "Anladınız mı dostlarım? Çocuk kutsal kitaplarımızı okumayı öğrenmenizi istedi. Hayvanlar gibi konuştuğunuz yeter. İnsani zekâyı geri kazanmanın zamanı geldi..." Aslanlar ufak bedeni mideye indirdikten sonra, Salvador ve Estela ilk İbranice derslerini aldılar. Verona, Bassano, Roveretto vs. gösterileri yedi yıl sürdü. Venedik'e vardıklarında okuma yazma biliyorlardı artık. Onlarla beraber aslanlar da İbranice'yi doğru bir şekilde konuşuyorlardı.

"Evet, Jashe" dedi annesi ona: "Aslanlar İbranice konuşmayı öğrendiler. Hikâyeden faydalanmak istiyorsan sadece bu mucizeyi değil daha birçoğunu kabul etmen gerekecek. Anılarda her şey mucizeye dönüştürülebilir. Sadece dilemen yeterli, sert kış bahara dönüşür, üzgün odalar altın halılarla kaplanır, katiller iyiye dönüşür, yalnızlıktan ağlayan çocuklar merhametli hocalara kavuşur. Bu hocalar aslında ilk yıllarına dönmüş yetişkin kendilerinden başkası değildir. İşte böyle kızım, geçmiş sabit ve değişmez bir şey değildir. İnanç ve istekle onu değiştirebiliriz ama

bunu karanlığını silerek değil, yavaş yavaş güzelleştirmek için elmas işleyen biri gibi her defasında biraz daha aydınlık katarak yapmalıyız".

Venedik komününe giriş her iki ucundaki kapılarını nöbetçilerin beklediği bir köprüyle mümkündü sadece, dışarıdan bakıldığında tüm çıkışları tıkanmış ve pencereleri kumaşla kaplanmış büyük bir kaleye benziyordu. Arcaviler ve Abravanel bu kasvetli mahalleye girdiler. Temiz sokaklarında başlarında mecburi sarı şapkayla sakin Yahudiler yaşıyordu. Beyaz şallarından doğan bu parlak sarı renk onları bir ayçiçeği tarlasına benzetiyordu. Albino aslanların gelişi Mesih'in belirmesinin bir müjdesi olarak algılandı. Isaac Abravanel bu belirişi hızlandırmak için gündelik dualarına bu yaratıkların seslerini ve sihirlerini eklemelerini önerdi. Onlara kalacak yer verdiler ve hiçbir İsrailoğlu komünden çıkamasın diye köprünün kapılarını kapadıktan sonra, gece yarısı sinagogun gizinde, hahamlar transa geçip her seferinde daha hızlı sallanırlarken aslanlar güçlü ve boğuk sesleriyle soytarı kılığındaki filozofun dua ve yakarışlarını tekrarladılar. Bu ayin aylar boyunca tekrarlandı.

Kale uyumuşa benziyordu, ama aslında nöbetçiler farkına varmadan Venedik'ten kaçıyordu. Kabalacı kelimelerin gücüyle, maddesi durağan kalırken, taşlarında ve insan bedenlerindeki semavi töz yükseliyordu. Görünmez komün gökyüzünü bir kuyruklu yıldız gibi geçiyor ve Kudüs'teki ağlama duvarına konuyordu...

"Evet, Jashe, canım kızım, o Tanrı dediğimiz seni kutsasın, inanmanı ve müstakbel kocana, çocuklarına ve torunlarına böyle anlatmanı rica ediyorum: Yıllar boyunca, her gece Venedik Komünü, Mesih'in gönderilmesini istemek için Kutsal Toprakları ziyaret etti. Şafak söktüğünde San Marcos'un en büyük çanı Marangona çalarken, hayalet mahalle boş duvarlarına ve katalepsili sakinlerine tekrar dönüyor ve köprünün iki kapısı açılırken hayat normal görüntüsüne kavuşuyordu."

Isaac umudunu hiç yitirmiyor ve insanlara ve yaratıklara coşkusunu dile getiriyordu: "Dünya yarın düzelecek." Gönderilen ilah tüm dinleri birleştirecek, adalet dağıtacak; huzur, iş, sağlık ve mutluluk verecek, bizleri İsrail'e geri götürecek... Bir gece o kadar çaba sarf etti, öyle abartılı bir şevkle büyük olayı çağırdı, üst düzeylere o kadar ısrar etti, öyle güçlü dualar okudu ki, karşısında kızgınlık şimşekleri saçan bir melek belirdi..."Isaac Abravanel, sen melek korolarının dengesini bozdun, devrinde ve âleminde deliliğin kapılarını açtın. Bak ne yaptın!" Ve büyücüyü oradan Yahudi Cemaatinin nasıl ilahi zırdeliler tarafından basıldığını görsün diye yükseklere naklettiler: David Reubeni, Moses Hayyin Luzzatto, Asher Lamnkin, Mordejai Makiah, Yankiev Leibowitz Frank, Jacobo Querido, Sabbatai Zevi, Miguel Cardoso ve daha niceleri. Açgözlülük ve öfke, gurur ve ölüm korkusu arası kutsal savaşlar isteyerek, takipçilerine ihanet ederek salgın

gibi yayılan bir mesihler ordusu. "Senin cezan ayıklık olacak" dedi melek oradan ayrılmadan önce. Isaac sinagogun bankları üzerine bir ceset gibi yığıldı. "Büyünün hiçbir faydası yok. Arkana'nın on beşinci kartını açtım ve şeytanları yeryüzüne dağıttım. Yanlış yolda aradım. Tek umut kendimizi bulmamızdır, çünkü Tanrı kalplerimizde saklıdır. Burada yapılmayan öbür tarafta da yapılamaz. Hiçbir mucizevi Mesih bize bir ülke sunmaya gelmeyecek. Bizi kendimizi aşmamız, saf ruhta var olmamız için yeryüzünden kovdular; köklerimize, çocukluğumuza bağlı kalmamız, geçmişi ideal geleceğe dönüştürmemiz için değil. Bir gün tüm insanlar, Evreni aydın bir özgürlükle dans ederek gezen meleklere dönüşecekler... Estrella, Salvador siz haklıydınız, beni affedin. Sizi yoldan çıkardım, ölüm döşeğindeki oğlunuzun kelimelerini yanlış yorumladım. Onları size değil benim deliliğime söylüyormuş... Kitapları unutun, tekrar aslan olun, tüm dünyalarda durmadan gezin..." Abravanel insanüstü bir güç sarf ederek, hayat sanrısından uyanıp, kilometrelerce uzaktan duyulan bir kahkaha atarak ölüm gerçekliğine girdi. Tam bir soytarı gibi bacakları havada amuda kalkmış halde öldü.

Arcaviler İbraniceyi yavaş yavaş unutarak eski alışkanlıklarına döndüler. Tek anı olarak Estrella Tarot'u, Salvador'sa bilgenin kırmızı ayakkabılarını sakladı. Bundan sonra o ve oğlu ve oğlunun oğlu ve tüm zürriyeti terbiyeci kostümünün önemli bir parçası olarak gösterilerde kırmızı

ayakkabıları giydiler. Yüzyıllar boyu İtalya, Yunanistan, Sicilya, Mısır, Türkiye'yi gezdiler. Bunu, nesilden nesle fakir kalarak ve dil olarak yüz kelimeyle kısıtlı bir İspanyolca kullanarak fark ettirmeden yaptılar. Böylece ayaktakımı gibi huzur içinde yaşayabildiler... Tarot okumalarında Estrella sadece gündelik sorulara cevap veriyordu: Çalınan inek nerede? Sevgilimden iyi mi, kötü bir eş mi olur? Havalar mahsulü iyi mi yoksa kötü mü etkileyecek? Ailede hastalık olacak mı? Harici sorularda susuyordu. Yıllar boyu fal baktığından müşterisinin ne zaman ve nasıl öleceğini bilmekte güçlük çekmiyordu. Bu yetisini kendine sakladı. Madem değiştirmek için yapılacak bir şey yoktu geleceği bilmek acı vermekten başka neye yarardı? Bunu bildiği halde kendi falına bakmaya devam etti. On üçüncü kart, Kader Çarkı, Güç ve Dünya'nın yanında çıktığı gün Estrella buz kesti. Korktukları an gelmişti, aslanlar ölecekti! Bir kart daha açtı: Yıkılan Kule. Hem de bir depremde öleceklerdi! İzmir'deydiler. Konstantinopolis'e doğru kaçtılar. Deprem İzmir'de değil Konstantinopolis'te oldu ve yer yarıldı yaratıkları yuttu. Zamanı gelmişti. Bedenleri uzamış, derileri neredeyse saydam olmuştu. Her nefesleri, öyle derindi ki bir çığlığı andırıyordu. Neredeyse hiç hayvanları kalmamıştı. Bilgeliğin verdiği mütevazı bir huzura sahip asil ihtiyarlardı.

Aslansız kalan Arcaviler tüccara, korsanlarla dolu denizlerde tarçın ve kâfur nakliyatçısına dönüşmek zorunda kaldılar; deri, kılıç, hadım,

kumaş, tuz, şarap, pirinç, bal, koyun, at, konserve balık, parfüm, ne bulurlarsa alıp satıyorlardı. Gerçekten ilgilerini çekmediği için hiçbir işi çok uzun süre yapmadılar. Yıllar geçiyordu, Salvadorlar ve Estrellalar aslanlarının özleminden kurtulamadan doğuyor ve ölüyorlardı... Erkeklerin hiçbir zaman kullanmayı bırakmadığı kırmızı ayakkabılar ortaklarının güvensizliğine sebep oluyorlardı. Bu sıradışı ayakkabılar Arcavilerin sıradan Yahudiler olmadığının resmiydi ve yavaş yavaş iş ilişkilerinden soyutlanmalarına neden oldu. Çin'e bir cariye gemisi götürmeye mecbur kaldılar. Konstantinopolis'ten, Karadeniz'i geçmek niyetiyle demir aldılar, Kafkasya kıyılarında demir atacak ve kıtayı geçerek Çangan'a varacaklardı. Talihsiz bir fırtına gemilerini batırdı. Salvador yüzme bilmiyordu ama Estrellası yüz otuz kilo kaslı etli bir Türk kadınıydı, o sırt üstü suyun yüzeyinde dururken kadının kendisini saçından sürükleyerek yüzmesine izin verdi. Kadın, umutsuzluğa teslim olmamak için ezbere bildiği 78 kartı, tekrar tekrar, gözden geçirdi... İki gün durmadan yüzdü. Deniz onları Kırım kıyılarına sürükledi. Salvador sudan, Tanrı'ya aç çıktı. Kumlarda diz çöktü ve dua etmeye çalışırken hiçbir dua bilmediğini fark etti, Adonai'nin yerini para doldurmuştu. Yahudiliğinden eser kalmamıştı. Tanımsızdı, ırksızdı, dünya onu siliyordu. Öyle ki organı anlamsız bir deriden ibaretti; karısıyla kendine benzer bir çocuk doğurmadan on yıl geçirmişti. Kısır olduğunu anlayınca o kadar

şiddetli ağlamaya başladı ki böbreğini kusuyor gibi oldu. Anıtsal çabasının ardından Estrella yorgunluktan ölmek üzere kayalar arasına uzanmıştı; kocasının onun hayatta olup olmadığını merak etmeksizin kendi içine gömüldüğünü gördü... Kalan gücünü kullanarak göğüsleri arasındaki deri çantadan Tarot'u çıkardı ve isabetli bir atışla adamın kafasına fırlattı. Darbe onu gerçekliğe döndürdü. İhtimamla karısına, vatanına, kimliğine doğru koştu. Onu kollarına aldı, yüzündeki kumu yaladı, ellerini öptü, donmuş bedenini okşadı. Kadın tepki vermek istemedi. Hafiflemiş halde şunları mırıldandı ve kendini ölüme bıraktı: "Madem artık kurtarıldın Salvador*, yok olabilirim. Tanrı beni bu dünyaya sadece ne kadar düştüğünü anlaman için gönderdi. Gülünç bir tekrar, sinirsiz bir kemik, geleneksiz bir adama döndün. Öğren, Gerçek'i ara ve bulduğunda tam yanında hakkın olan kadını, çocuklarının annesini göreceksin."

Hacimli ölüyü ve kalan üç kuruşunu oracığa gömdü. Sebebini bilmeden yürüyerek Yahudi Komünlerinde yiyecek dilenerek, bir mıknatıs tarafından çekilmiş gibi Litvanya'ya doğru seyahat etti. Toza gömülü karanlık bir gecede, yüzlerce kilometre yol gittikten sonra Talmud ve Kabala ustası, Gaón Elías de Vilna Okulunun kapısını vurdu.

* Salvador İspanyolca kurtarıcı anlamına gelir, yani cümlenin İspanyolca aslı şöyle anlaşılır: "Madem artık kurtarıldın kurtarıcı." –ç.n.

Onu karşılamaya kimse çıkmadı. Beş dakika bekledi ve tekrar vurdu. Hiçbir cevap alamadı. Yarım saat boyunca vurmayı tekrarladı. Güçlü bir rüzgâr ağaç yapraklarını metalik bir homurtuyla sallıyordu. Salvador bu gürültünün arasında başka bir homurtu daha ayırt etti, devamlıydı o da, okulun içinden geliyordu. Şikâyet eden insanların sesiydi. Kapıyı itti, kapı ona karşı koymadan açıldı. Buz gibi bir koridorda ilerledi. İnleme sesleri yükseliyordu. Temiz şöminelerin olduğu birkaç oda geçti, sanki soğuğa rağmen kimse onları yakmak istemiyordu. Toplu yakarış şiddetini artırdı. Merdivenlerden çıktı ve bir sinagogdaki gibi oturulmayı bekleyen bankların sıralandığı, yüzlerce hahamın çıplak ayakları buz gibi sulara gömülü dua ettiği, ağladığı, siyah elbiselerini yırttığı gösterişsiz bir salona girdi... Soğuktan her ağızdan bulutların yükseldiği salonun ortasında, kitaplardan yapılmış kaidenin üzerinde açık, büyük ustanın dinlendiği –uyuyor izlenimi veriyordu– bir tabut görünüyordu.

Yakınmaları arasında havarileri sürekli Gaón de Vilna'nın erdemlerini sıralıyorlardı: "Sen altı yaşından beri bir üstatsın..." "Sen ki daha çok çalışabilmek için günde sadece iki saat uyurdun..." "Sen ki tembelliğe sebebiyet vermemek için şömineyi hiç yakmaz ve ayaklarını buzlu su dolu leğene sokardın..." "Sen ki bizleri o halüsinasyon ve coşkunluğa inanan tarikat Hasidizm'den korudun..." "Sen ki yedi bin kitap araştırıp, bize mantığı öğrettin..."

Salvador, hiçbir engelle karşılaşmadan kulaklarında öğrencilerin ağıtları değil Estrella'nın son kelimeleri yankılanırken ölüye doğru ilerledi: "Gerçek'i bulduğunda, tam yanında hakkın olan kadını göreceksin." Elías Ben Salomón Zalman'ın yanında, ona gümüş izlenimi veren beyaz bir elbise giymiş kızı duruyordu. Kalp atışları, sayısız defa tekrarlayarak, kendine sonsuza, ölümden sonrasına eşlik edecek kızın adını söylediler: Luna, Luna, Luna, Luna*... O gecelerin kraliçesi, tüm yıldızların** toplamıydı. Salvadorlar kadından kadına ona yaklaşmışlardı. Ve artık ona, kendini nesilden nesle dilenmiş rüyanın karşısında bulan Son Salvador'a, kendisini yolun sonuna kadar getirdiği için Tanrı'ya teşekkür etmekten başka bir şey kalmıyordu. Ona doğru ilerledi, ellerini tuttu ve her atışta parçalanan göğsüne yaklaştırmak için tabuttan ayırdı. Luna da onun adını hemen bildi ve söyler söylemez babasının ölüm acısını kalbinden silip, bu soğuk Dünya'ya ilk defa sıcaklık getiren büyük bir neşe belirdi: "Salvador!". İki ruh tek bir bakışta birleşti ve bu binlerce yıldan beri aranan buluşma Dünya'yı değiştirdi.

Başka bir koro gülüşmeler ve çığlıklar arasında sevinçli bir şarkı getirerek içeri girdi. İki yüzden fazla Hasid alkol ve tütün kokarak, arkalarında iri kadınlar ve çocuklarla salonda köylü

* Luna İspanyolca Ay demektir –ç.n.

** Yıldızın İspanyolcası Estrella'dır –ç.n.

çizmelerinin sesini yankılattılar. Meşalelerinin parıltısından korkan yarı karanlık kaçtı ve gri duvarlar altın rengine büründüler. Getirdikleri sıcak havayla davranışlarını dine saygısızlık addeden hahamların açık ağızlarından çıkan bulutlar dağıldı ve taş kesildiler. Coşkulu gürûhu getiren ufak ama kaslı, büyük deri bir şapkayla taçlanmış bir ihtiyardı. Bir pipo içerek ve sallanarak Gaón de Vilna'nın önünde durdu, kollarını sallayarak, bankları sarsan bir kahkaha fırlattı, gözleri bembeyaz oldu ve bir sıçrayışta tabutun birkaç tahtasını koparacak bir tekme savurdu. "Bu kadar komiklik yeter Elías! Sana Tanrı'nın gizli adını bilen, Baal-Shew-Tov, Israel Ben Eliezer adına konuşuyorum! Ben bir şey yapamam, o her şeye kâdirdir. Varlığını benim üstüme bindirerek sana hatalı olduğunu göstermeye geldi." Ellerini kaldırdı; tabut havalandı ve tavana yapışmak üzere yükseldi. Köylüler alkışlasa da acılı bir iç çekiş hahamları sarstı. Sarhoş dindarlar başı onlara aldırış etmeden ölüyü lanetlemeyi sürdürdü. "Ruhani yaşamımızın sonlanması için okulunun mumlarını söndürürken boruyu öttürerek bize lanet yağdıran sendin. Gece, gündüz, yatarken, kalkarken, girerken ve çıkarken menfur olduğumuz yargısını yayan sendin. Tanrı'nın bizi affetmemesini, tanımamasını ve adlarımızı yeryüzünden kazımasını isteyen sendin. Bizimle konuşmalarını ya da yazışmalarını, yardım etmelerini, aynı çatı altında yaşamalarını yasaklayan sendin. Hıristiyan Yargısına, bizi yok etmeleri

için şikâyet etmelerini ima eden sendin... Kardeş olduğumuzu unutan yine sendin. Pencereleri kapatıp ayıklığa ve soğuğa daldın. Rüya dilini öldürdün. Aklı kazandın ama aşkı kaybettin. Bir aydır orada ölü taklidi yaparak yatıyorsun. Çürümemenin sebebi hâlâ hayatta olmana rağmen sıkıntıdan ölmendir. Tekrar nefes al, uyan ve gel bizimle dans et! Coşalım, coşalım, coşalım!" Tabut tavandan yere düşüp parçalandı. Gaón de Vilna gözlerini açtı, seyircilerine baktı, bir gülme nöbetine tutuldu, ayağa kalktı ve önce kızına, sonra da Salvador'a sarılmaya, onları kutsamaya gitti, ihtiyarla ve Hasidlerle dans etti, hahamları sakalından çekiştirdi ve onları halaya katılmaya zorladı. Tef ve keman çaldılar. Votka gırtlakları ıslattı. Kadınlar beyaz bir duvak ve erkekler bir örtü ve kadife bir şapka getirdiler. Salvador'un başını şapkayla ve Luna'nınkini duvakla örttüler. Gaón arkasında ihtiyar ayyaşla çiftin önünde durdu ve müstakbel kocaya Kutsal Kitap'ı uzattı. "Kızımın hislerini göz ardı edemem. Bu yangına layıksın demek ki. Yaradılış'ın ilk cümlesindeki yedi kelimede ne gördüğünü söyle bize."

Arcavi terleyerek, ayağından başına titreyerek Kutsal Kitap'ı açtı. İbranice okuyamıyordu ve hiçbir bilgisi yoktu. Luna'ya aşk dolu ruhunda Tanrı'ya yer yoktu... Yaşlı Hasid, Baal-Shem-Tov'un sesiyle mırıldandı: "Tora'nın ilk ve son harfleri kalp kelimesini oluşturur. Aşk'tan üstün bilgi yoktur. Başarabilirsin. Cesaretini topla. Sen bir terbiyeci, her kelime de bir aslandır." Salvador

şüphe etmeyi bıraktı. Atalarının kedigillere baktığı konsantrasyonla bakışlarını, ne söylediklerini tahmin etmeye çalışmadan harflere dikti. İşaret değil birer varlıktılar. İlk kelime aşağı doğru bir yay, yatay bir zemin ve bir noktayla başlıyordu: B. Kendini bertaraf edip şekli gözlemlemeye koyuldu, gözlerinin kendi karakterinden bağımsız görmesini sağladı. Yavaşça yay ve çizgi açık bir hayvan ağzına dönüştü ve ardından içindeki nokta son haddinde yenileyici bir canavar kükremesiyle titredi. Dikkatini öyle yoğunlaştırdı ki o minicik leke büyüdü ve sonsuz bir tünele, kalan tüm harfleri yutan doymaz bir gırtlağa dönüşecek derinlik kazandı. Sonunda sayfada sadece bu nokta kalmıştı; kocaman ve derin. Salvador obur merkezin kendisini bedeninden arındırıp emdiğini hissetti. Kendini korkmadan yutulmaya bıraktı ve ruhu bu karanlık koridora girdi. Çözündüğünü hissetti ama inançla ilerlemeye devam etti, her defasında daha ileri. Dibinde kendisini bir ışık küresi bekliyordu; uçsuz bucaksız, yakmayan bir güneş. İçine girdiğinde hafızasını kaybetmeye başlamıştı ama kalp atışları Luna kelimesini tekrarlamayı bırakmadı. Göğsü, merkezinde canlı etten bir sunak olan altın bir mabetti ve bu sunağın üstünde kutsal su dolu bir ateş çanak vardı. Bir daha hiç susamayacağını anladı o an; ağzı yay, çizgi ve noktadan oluşan ilahi bir kaynaktı, aşkın taşmasına izin verdi ve kadehin patlamasına neden olan bir zevke erişti, dünya kadehten akan suyun altında kaldı ve uyandı. Ağlayan ha-

hamlar ve coşkuyla dans ederek kendisini dinleyen, ellerini öpüp kutsaması için çocuklarının başına götüren Yasidler arasında, İspanyolca, Yiddiş ya da İbranice –hiçbir zaman hangisi olduğunu bilemeyecekti– kehanetlerde bulunmaya başladı. Yüce Gaón de Vilna önünde diz çöktü ve onu kızıyla evlendirmek için boğuk nehir sesiyle şarkı söylemeye başladı. Tören bittiğinde okulun anahtarlarını ona teslim etti, hataları için özür diledi, herkesle vedalaşıp Filistin'e doğru yola çıktı. Luna bir daha ondan haber alamadı. Üzülmek yasaklandı. Vakur toplantılar Tanrı'ya sınırsız bir neşe sunularak teşekkür edildiği birer eğlenceye dönüştü. Salvador ve Luna birlikte transa giriyor, aynı sanrıları görüyor ve deneyimlerini mütevazı insanlarla paylaşıyorlardı. Birlikte birçok hastalığı tedavi ettiler.

Arcavi tarihinde ilk defa, bir kız çocuğu dünyaya geldi. Bir yıllık mutlu evliliğin ürünü olduğundan adını Felicidad, yani neşe koydular. Geleneklere uygun olarak Salvador adını vermek için bir erkek çocuk aradılar. İki yıl sonra bir kız çocuk daha doğdu. Aydınlık bakışları Luna'nın rahmetli annesinin (inanç ateşiyle tutuştuğu günlerden birinde Talmud'un bir cildini yutmuş ağır parşömen kâğıtlarını sindiremeyip bir hamile kadın göbeğiyle ölmüş bir azizeydi) isminde birleştiler ve böylece adını Sara Luz koydular. İlk kız tılsımlı obje olarak Abravanel'in kırmızı ayakkabılarını, ikinciyse mor deri Tarot torbasını miras aldı... On üç yıl geçti. İki küçük kadın,

aralarındaki yaş farkına rağmen aynı gün, aynı saatte regl oldular. Luna onları gece yarısı, Salvador uyuyor taklidi yaparken uyandırdı ve evden çıkardı. Bir grup kadın evin önünde onları bekliyordu. Anneleri kızlarının geceliklerini çıkarttırdı ve onlarla birlikte soyundu. Regl olan diğer kadınlar da onlara katıldı. Bacaklarından sızan kan verimli buğdayların büyümesini sağlasın diye yeni açılmış kanallar arasında dans etmeye başladılar.

Davul çalıp şarkı söyledikleri törenin en keyifli anında, uzaklardan, meşalelerini sallayarak gelen kocaman bir grup gördüler. Hızlıca giyindiler ve sabırsızlıkla beklediler. O zamana kadar bu tören erkekler tarafından hiç bölünmemişti. Bembeyaz kesilmiş Salvador kadınlara şöyle dedi: "Çok üzgünüz ama acilen köye dönmeniz gerekiyor. Yahudi karşıtı yeni bir olay var. Haham Schlomo'nun komşu köydeki duluna tecavüz ettikten sonra parçalayıp evini yaktılar." Herkes koşup evine kapanırken Felicidad annesine şöyle dedi: "Babam silah almak için bir para toplama kampanyası başlatmalı!" "Silah mı? Benim kızlarımdan biri nasıl böyle konuşabilir? Tanrı seni cezalandıracak! Savunulmayı hak ediyorsak, Tanrı bizi savunacaktır. Biz Yahudilere, insan kanı dökmek Kutsal Emirlerle yasaklanmıştır."

O gece uyumakta güçlük çektiler. Dolunay gökyüzünü kırmızıya boyadı. Köpekler durmadan uludular. Sara Luz Tarot'unu çıkardı, kartları karıştırdı ve gözleri kapalı üç tane seçti...

Kartları açar açmaz bir çığlık attı. Gördüklerini söylemek istemedi... Saatler geçti. Gündoğumuna yakın, şiddetli yağmur gürültüsünde saklanarak, on siyah gölge, yetkin bir beceriklilikle okulun kapısını açtılar. Birinci katta, Arcavilerle tarla işlerini paylaşan üç aileyi buldular. Birkaç dakikada erkekleri karşı koymalarına fırsat vermeden bağladılar ve ağızlarını kapadılar. Üçü yetişkin dördü çocuk kadınları soyup banyoya kilitlediler. Sonra evden çıktılar, yüzü deri bir maskeyle gizlenmiş, ayı derisinden bir mantoya sarılı iri bir adama büyük saygı göstererek ardı sıra geri döndüler. Despot, kocaman elini ve gölgesini, affetme hareketi yaparak keskin bir mutfak bıçağı uzattı. Maskeli, mantodan sıyrıldı ve sıradan olmayan boyutlardaki kalkmış penisini açıkta bıraktı. Adamları, bir kadını saçından sürükleyerek ve tekmeleyerek banyodan çıkardılar. Canavarı görünce kapıya doğru koştu, yağmura çıktı ve uzun bir çığlık fırlattı. Saldırgan onu oracıkta yakaladı, tek darbede boynunu kesti, bedeni boynundan tuttu ve atardamarların fışkırttığı buğulu oluktan içti. Sonra kafası kesilmişin bedene, şevkten ıkınarak girmek için üstüne atıldı. Esriklikle sallanarak okula döndü. Vahşi hareketlerle bıçağı salladı. Bir kız çocuğu saldılar. Köşeye sıkıştırana kadar onu takip etti. Ufak kız önünde diz çöktü ve gözyaşlarında yıkanmış yüzünü gösterdi. İlk yumruğu gözüne vurdu. Onu doksan dokuz tane daha izledi...

Yukarıda ikinci katta, Salvador, Luna ve iki kızı her şeyi duyuyorlardı: Kadın feryatlarını,

çıplak ayakların soğuk yerde dönüşünü, katilin derin nefesini, havayı kesen bıçağı, açılan etlerin usareli sesini, duvarlara çarpan iç organları, yoğun bir kaynak gibi parkeden sızan kanı, yaratığın ağır bedeninin bağırsaklarda debelenmelerini ve zafer orgazmı çığlıklarını. Kurbanları saydılar; yedi tane. Ve şimdi aç canavar merdivenleri çıkıyordu. Salvador, çaresizce titreyerek dua etti. Luna, kızlarını kurtarmayı umarak kendini teslim etmek üzere soyundu. Sara Luz Tarot'unu tekrar tekrar öperek yatağın altına saklandı. Felicidad, ufak bedenini patlatmak üzere olan bir öfkeyle, kararlı bir yavaşlıkla kırmızı ayakkabılarını giydi ve kutsal şamdanın mumlarını yaktı.

Sert bir darbe kapıyı duvara çarparak açtı, kabuklaşmış sıva yere döküldü. Bedeni kana bulanmış ve ağzından iç organ püresi damlatan cani odaya girdi. Mum alevlerini yansıtan bıçağı altın bir ağ fırlattı. Salvador umutsuzca kollarını açtı. Luna tevekkülle bıçak ucuna yaklaşarak kendini sundu. Katil bıçağı güçlendirmek için çömeldi ve saniyelik kesintilerle Dünya sonsuz bir sessizlikle durdu. Sonra, her şey hızlandı. Felicidad öyle bir emir çığlığı fırlattı ki tavan çatırdadı ve bir perde yırtıldı. "Dur!" Sağ elini kaldırarak caninin hareketini durdurdu. Onu kökten kesti. Davranışında en ufak bir korku belirtisi yoktu, mükemmel bir hâkimiyetle duruyordu. Bu kırılgan ufak bedende insanüstü bir niyet barınıyordu. Tüm aslan terbiyecilerinin ruhu kendini o minik beden aracılığıyla gösteriyordu. Birçok Salvador'dan

gelmiş Felicidad için kuduruk bir canavarı terbiye etmek doğal bir davranış, bir gerekliliktir. Kendini hiç bu kadar iyi hissetmemişti. Canavar durdu, bakışlarını bu ufak kadının alevli gözlerine dikti, hırlamaya başladı ve sanki ciğeri patlamış gibi karnını tuttu. Bıçağı bıraktı, dizlerinin üstüne düştü ve kocaman başını genç kızın göğsüne gömdü. Şefkatli, tatlı bir sesle Rusça mırıldandı: "Beni affet!" Diğer saldırganlar, patırtıyla merdivenleri çıktılar ve odaya girmeye çalıştılar. Sahiplerinin tek bir hareketi onları durdurdu. Başka bir hareketle eğildiler ve üçüncüsü merdivenleri inmeye ve okuldan çıkmaya mecbur etti. Genç kız sabahlığının kemerini aldı, devin boynuna bağladı ve evcil bir hayvan gibi onu avluya doğru sürdü. Yağmur dinmişti...

Salvador, Luna ve Sara Luz uzaklarda kaybolan at nallarının sesini duydular. Felicidad sonsuza kadar hayatlarından yok oldu. Köylerde bir daha buna benzer katliamlar hiç yaşanmadı...

Bu olaydan sonra Arcavilerin yaşamı asla eskisi gibi olmadı. Birlik genç kızın kendini kahramanca kurban edişini övse de, onlar katili kemerle boynundan bağlarken yüzündeki zafer gülümsemesini unutamıyorlardı. Üstelik o, kızı götürmeye çalışmamıştı. Onu okulun merdivenlerinden karanlıklara gömülen bir köpek gibi inmeye kız zorlamıştı. Sonra ne olmuştu? Deli onun tatlılığından faydalanıp diğerleri gibi parçalamış olabilirdi. Madem öyle katliamlar neden kesilmişti? Luna, bir seher vakti, bağırarak uyan-

dı. Salvador'a sarıldı, nefes nefese ve gözü dalgın anlattı: "Düşündüklerim korkunç. Yedi cinayet gecesi, Felicidad ve canavarın karşılaşmasında bizim karşılaşmamıza benzer bir şey gördüm: Bakışlarında aşk vardı, ani, büyük bir aşk, ölümün ötesine gidecek türden."

Sara Luz bir daha büyüden konuşulduğunu duymak istemedi. Tarot'u bir sandığa koydu ve unutmak için elinden geleni yaptı. Üç dul da ona evlenme teklif etti. Anne babasının da onayıyla, kendisinden çok daha yaşlı, sıradan ve sakin olduğu için Salomón Trumper'i seçti. Düğün gecesi törenden dönerken Salvador ve Luna'yı taşıyan at arabası, atın kulağına sarı bir yusufçuğun girmesi sebebiyle şarampole yuvarlandı. Her ikisi de öldüler. Bir yıl sonra, aynı saatte, günde ve ayda, Sara Luz, Jashe'yi doğurdu. Ve bir sonraki yıl yine aynı saatte, günde ve ayda Shoske'yi doğurdu. Jashe ve Shoske kıymetli bir anlamı olmayan, sıradan, mucizelere bir son vermek için seçilmiş isimlerdi.

İki kardeş de aynı şekilde eğitildiler, birlikte yattılar, aynı giysileri giydiler, nakış yapmayı, yemek pişirmeyi, buğday ekmeyi ve her cumartesi her şeyin parlaması için evi temizlemeyi öğrendiler. Shoske hayattan zevk aldı ve sıradan olaylar dışına çıkan her şeyden nefret etti. Jashe de öyle başladı, ama bir gün, bahçeyi sularken, sarı bir yusufçuk ona bir mesaj vermek ister gibi sonunda kafasını kulağına sokana kadar her seferinde daha hızlı etrafında dönmeye başladı. Jas-

he dedelerinin ölümüne sebebiyet veren böceğin borcunu ödemek için geldiğini tahmin etti. Söylediklerini anladığına inandı: "Beni affet kızım. Salvador ve Luna'nın ölmelerini hiç istemedim. Buna karşılık sana dünyadaki en kıymetli hazineyi vereceğim." Böcek okula doğru uçtu. Genç kız onu takip etti ve arkasından çatıya kadar çıktı. Yusufçuk orada eski bir sandığa kondu, sonra pencereden kaçtı. Jashe sandığı açtı ve Tarot'u buldu... Uzun yıllar gizlice kartları inceledi ve kartlar ona Görmeyi öğreterek Üstadı oldular. Her şey değişti. İçinde yaşadıkları deliliğin farkına vardı, Dinî emirler kendisine bir kafes gibi göründü ve kaçmaya, o anlamsız ödevler yığınından, batıl inançlardan, zorunlu evlilikten kurtulmaya çalıştı. Sadece cumartesileri değil her günü kutsal kılmayı, ırk sınırlandırması olmadan sevmeyi, canının istediğini yemeyi, dünyayı gezmeyi, tek bir hayat değil binlerce hayat yaşamayı, büyüyü yeniden kazanmayı diledi. Onu, Alejandro Prullansky'i bulduğunda bu çözünürlükteydi, çıkış kapısını, ışığı, yolu onunla buldu.

Rus balet, Jashe atalarının hayatını anlatmayı bitirir bitirmez, onu sanki derisiyle emmek ister gibi sımsıkı kollarına aldı ve şöyle dedi: "Rastlantı, Kaderin cilvesidir. Annemin adı Felicidad'dı, Yahudi'ydi ve babam tarafından kaçırıldı... Ailemin hayat hikâyesinin seninki kadar uzağa gitmeme sebebi çok basit, Babaannem Cristina Prullansky, annemi geçmişe bağlayan tüm belgeleri ve resimleri yaktı..."

Tüm kardeşleri kendisinden yaşça çok büyük soylular olan Cristina altı kardeş arasındaki tek kadındı. Eğitimini, akşamüzerlerini kambur ve dul babası İvan'ın sarhoşken kendine engel olamayıp işlediği tecavüzler yüzünden karınları şiş ve melankolik halde konağa ait parktaki çamlar arasında gezinerek geçiren Alman mürebbiyelerden almıştı. Birkaç ay sonra, siyah bir at arabası yeni bir sütanne getirip bir daha hiç görmeyecekleri eskisini götürüyordu. On yıldan kısa bir sürede on beş bakıcısı oldu. Bu yalnızlıklarda, Minsk'e elli kilometreden daha uzakta, kardeşleri askerde, hiç konuşmayan bir babayla, bildiği tek eğlence herhangi bir bahane bulup hizmetçileri kırbaçlamaktı. Eteklerini kaldırıyor, keten pantolonlarını indiriyor ve sert kısa kırbaçla süt gibi popolarında nar kırmızısı izler bırakıyordu. Ailesinde sadece görünmez kadınlar ve I. Petro, I. Katerina, VI. İvan, I. Pablo, III. Petro ve diğer çarları savunmak için Fransa, Türkiye, İsveç, İngiltere ve başka ülkelere karşı yapılmış savaşlarda ölmüş askerler vardı. Dedeleri, amcaları, kardeşleri yavaş yavaş, kocaman konak duvarlarını kaplayan birer tabloya ve madalyaya dönüşmüşlerdi. Kendini bu devamlı katliama katılmaktan mahrum eden bir babası vardı o da votka, sidik ve kusmuk kokan devasa bedeninden utanarak geziyordu.

Cristina on beş yaşını doldurduğunda, doğum günü hediyesi olarak getirilen Fransız bakıcısı, gelişinin aynı gecesi tecavüze uğradı. Alkolden

zehirlenmiş İvan, kalçaları dışkı dolu, köpek gibi uluyarak, kapıyı baltayla kırdı, genç kızın üstüne atıldı, göğüslerini patlatana kadar sıktı, öldürücü bir kalça darbesiyle bedenine girdi ve orgazm anında, burnunu bir ısırıkta kopardı. Parçayı yuttu. Kızın kalbi durdu ve adam boğularak öldü. Cristina bir sürü kalfa, hizmetçi ve kâhya arasında yalnız kaldı.

Babasını ve bakıcıyı ormandaki aile kabristanına, birkaç kayanın yanına gömdüler. O sene kış hiç olmadığı kadar sert geçti. Kurtlar kurbanın bedenini üç kere mezardan çıkardılar. Cristina evin uzun koridorlarında burunsuz kadının sessiz bir gemi gibi yüzerek ilerlediğini görüyordu... Birinci Aleksandr'ın taç girme törenine davet edildiği haberi geldiğinde ellerinden parçalar koparana kadar ısırmaya başlamak üzereydi. Bir önceki İmparator'un öldürüldüğünün farkına bile varmamıştı. Bakıcının bavulunda bulduğu gece elbisesinin Avrupalı kesimi kumaşın mütevazı kalitesini hoş gördürüyordu. Giysinin eksikliklerini babaannelerinin mücevherleriyle gereğinden fazla doldurdu. Ordu mensuplarını taşımak için yapılmış bu sert araçta, böyle kadın gibi giyinmiş olmak günlerini banyo yapmadan bataklıklarda ve İsviçre Alplerinde Fransızlara karşı savaşırken ölmüş kardeşinin çizmeleri içinde geçmesine izin veren ona kendini çok garip hissettiriyordu. Dinç atlar Moskova'ya yaklaşırken, bu bileziklerin, kolyelerin ve küpelerin, bu hafif kumaşın, bu ipek iç çamaşırlarının görevinin eti-

ni gübrelemek olduğu hissine kapıldı. Seyahate göğüsleri düz başlamıştı ama şimdi iki tane sert, hassas uçlarının araç her hopladığında sutyenle sürtüşmesiyle ona aşağılayıcı bir utançla kabul etmek zorunda kaldığı bir zevk veren iri göğsü çıkmaya başlamıştı. Bacak arası derisinin hücreleri bol tüylü bir üçgene yol vermek için açıldılar ve ilk defa cinsel organının dudaklarında sıcaklık hissetti... Yavaşça bacaklarını araladı, kızarmış yüzüyle ve sarsılmış gözlerle Çar'ın taç giyme törenine bir koca bulmak için gittiğini kabul etti.

Cristina'nın azize güzelliği İmparator maiyetini büyüledi. Bu, gözlerinden vahşi güç fışkıran küçük, hassas prenses, onu hayatlarının son gününe kadar sevecek bir tabur soyluyu kendine çekti. O hiç istifini bozmadı. Hiçbiri onu titretmemişti. Damızlık at gibi yakışıklı olanları, kırklarında korumacı entelektüeller, ona güç sarhoşluğunu sunmaya hazır iktidarsız ihtiyarlar takip etti... Hiçbiri ona yetmedi. Yeni dişiliği, mükemmelliğin vücut bulduğu tam bir âşık istiyordu. Çanlar çalınıp trompetler horladığında taç giyme töreni başladı, Cristina arzuladığı adamın geldiğini gördü, Birinci Aleksandr... İmkânsız bir idealdi, ancak kalbi bunu duymak istemedi. Kızlık zarını ya İmparatora verecekti ya da kimseye. Bu gölgesi bedeninden büyük, gergin, kırılgan, yağız İsa, huzuru bulmuş her kalp gibi sınırsız ve aynı zamanda ruhunu buzdan palaya dönüştürebilen bu sarsılmaz savaşçı karşısında sa-

londaki tüm erkekler cesede dönüştü. Ona iltifat etmeye yaklaşmaları yetiyor, ağızlarından çıkan leş kokulu nefes onu övgülere sağır ediyordu. Görünmez solucanlarca kemirildiklerini gördü. Rus Soyluları canlı bir kaynak tarafından ayakta tutulan bir çöplüktü... Çar'ı sevmenin Güneş'i sevmek olduğunu, yıkıcı bir hayal olduğunu anladı. Önemsemedi. Uzatarak ruhunu ipe dönüştürdü ve Aleksandr'ın yüzük parmağı etrafında dolandırarak bir alyans yaptı... Daveti sonsuza kadar İmparatorla evli olduğunu bilerek terk etti. Dönüş yolunda sürücüyü birkaç atı patlayana kadar kırbaçlamaya mecbur etti. Konağa bir an önce varıp, dünyadan soyutlanmak ve sevdiğinin hayatını paylaşmaya başlamak istedi.

Atalarının portrelerini indirtti, üniformaları, diplomaları, madalyaları, mektupları ve var olduklarına dair en ufak eşyayı, tüm belgelerle beraber yaktı. "Okyanusu tanıyan nehirleriyle ilgilenmez..." Yıllarca, istisnasız her gece rüyasında Çar'ın kendisini odasından aldığını, asırlık meşeler üstünden uçurup bir bülbül yuvasında, vajinasının en derinlerine altın bir para bırakarak sakallı yüzüyle kendine sahip olduğunu gördü.

Bakıcı yığınından birinin kendisine öğrettiği bir Çinli bilgenin sözünü hatırladı: "İyi bir kâtibin düzenli masası, iyi bir İmparator tarafından düzenlemiş bir ülke kadar kıymetlidir." Konağından Çar'ın politikasını adım adım takip etmeye başladı. Birinci Aleksandr Rus halkının cehale-

tinin farkına varıp eğitimi devlet programının ilk sıralarına aldığında o, yıkık dökük evinin sağ kanadını okula çevirdi ve hizmetçilerini Yunanca ve Latince öğrenmeye zorladı. Kırbaçtan tasarruf etmeye çalışsa da vahşiler üç kelimeden fazla öğrenmeyi beceremediler. Çar'ın Müşavirleri yeni bir Kanun tasarısı hazırlamayı düşündüklerinde o, aylar boyunca durmadan kanun okudu. Hizmetçilerin kendi kendilerini idare etmeyi öğrenmelerini istedi. Özgürlüğün nasıl bir şey olduğunu deneyimlesinler diye haftada iki gün bağımsızlık ilan etti, bu günlerde her bir çalışan uygun gördüğü kararı alabilecekti. Böylece hepsinin sarhoş olmasını, durmadan çiftleşmelerini, kavga etmelerini ve birkaç oda yakmalarını başardı. Cristina kendini kayıp hissetti. Toplum sorunlarını çözmek için ilahının aklından yoksundu.

Onun topraklarının bittiği yerde İmparatorluk ailesinin avlandığı yaban araziler başlıyordu. O sınırlara ulaşmak için at üstünde on beş kilometre gitmesi gerekiyordu. Çar'ı ete kemiğe bürünmüş görme umuduyla her sabah öyle yaptı. Dileği hiçbir zaman gerçekleşmedi. Bazı günler uzaklardan gelen köpek sürüsü sesleri duydu, hepsi bu. Geceleri karnını altın paralarla doldurran âşıkla yetinmesi gerekti.

Napolyon Kuşatması İmparator'la daha iyi işbirliği yapabilmesini sağladı. Borodino Muharebesi gecesinde, Birinci Aleksandr onu kırk iki bin ölü Rusla beraber ziyarete geldi. Yatak odası hepsini sığdırabilmek için enine ve boyuna

birkaç kilometre büyümek zorunda kaldı. Çiftin rutin birleşmesini dizleri üstünde uluyarak seyrettiler. Çar altın parayı çok az çaba sarf ederek fırlattı ve görüntüsü ona silik geldi. Cristina ona umudunu kaybetmemesi ve düşman karşısında pes etmemesi için yalvardı. Yuvadan yükseldi ve uluyan hayaletleri kırbaçlayarak attı. Sevdiği savaşmaya devam etmeye söz verdi. Cristina bacaklarını açtı ve gerdek gecelerinde topladığı bir yığın paranın soylu ellere kaymasına izin verdi. İmparator'un mücadelesine katkıda bulunma şekli buydu. Napolyon, Kremlin'e girdiğinde ve Rus Ordusu çekildiğinde, o kuşatmacı taburlara karşı tek başına saldırmaya karar verdi. Arabasına üç fıçı votka koydurdu ve arabacıya kendisini Moskova'ya götürmesini emretti. Tarumar olmuş topraklarda ilerledi. Ölü atlardan et parçaları kesen askeri kaban giymiş iskelet gibi çocuklar gördü. Hiçbiri kendisini rahatsız etmeden köylü kadınlara tecavüz eden sarhoş Fransızların yanından geçti ve rüzgârın uygun yönde estiği semti arayarak büyük başkenti bir uçtan bir uca geçti. At arabası ıssız bir köşede durdu. Cristina üzüntüyle hepsi ahşap Moskovo evlerinin kokusunu içine çekti, bolca gözyaşı döktü ve arabacıya olabildiğince çok duvarı votkalarla ıslatmasını emretti. Bir meşale yaklaştırmak yetti. Kısa sürede tüm semt alevler içinde kaldı. Rüzgâr ateşin dörtnala şehrin diğer ucuna gitmesini sağladı. Hiçbir Rus yangına karşı savaşmadı. Moskova ateşten bir güle dönüştü.

Napolyon'un geri çekilmesiyle zaman kavramını yitirdi. İlahınınkinin tıpkısı bir üniforma yaptırdı, erkek sesiyle konuşmaya başladı. Bir gece Çar, bacak arası kan içinde, çıplak halde çıkageldi, üzüntüyle gülümseyerek kesik organını, bacakları arasında onun taşımasını önererek uzattı. Cristina feryat ederek uyandı. Biri yatak odasının kapısını çaldı. Bu bir haberciydi. "Birinci Aleksandr öldü!"

Kudurmuş ve salyalar akıtarak hizmetçilerin toplanmalarını sağladı. Onları ağızlarından kırbaçlayarak ağlamaya zorladı. Daha sonra sarayda, Çar'ın güçten sıkılmış olduğu ve kutsal bir münzevi gibi yaşamak için Sibirya'ya kaçtığı söylentisi dolaşmaya başladı. Söylentiye göre İmparatorluk tabutunda halkın gördüğü suratı çürümüş ceset sifilisli kuzenine aitti... Cristina yaşamaya devam etmek için bu destanlara inanmaya kendini zorladı.

Birinci Aleksandr'ın sahte olması muhtemel ölümünden beş yıl sonra seri koyun cinayetleri başladı. Her dolunayda İmparatorluk Ormanına yakın çiftliklerde, doktorların insan spermi olarak tanımladıkları sıvı izleriyle, cinsel organları ve anüsleri parçalanmış dişi koyunlar belirmeye başlamıştı. Hayvanlar tecavüz edildikten sonra, gırtlakları diş darbeleriyle parçalanıyor, karnı deşiliyor ve bağırsakları kelimeler oluşturmaya çalışılarak yayılıyordu. Cristina bunun bir yardım isteği olduğuna inandı. Dolunaylı gecelerden birinde, bir grup koyunu ormanın girişine

bağladı ve bir çukurda bekledi. Birkaç saat sonra çamura bulanmış çıplak bir adam belirdi ve vahşi bir hayvan homurtusuyla hayvanlara tecavüz etti, kafalarını kopardı, karınlarını deşti ve şunu yazmak üzere bağırsaklarını çıkardı: "Tanrım, beni affet!" Ardından çalılıklar arasına kaçtı. Cristina bir avcı becerikliliğiyle izini sürmeye başladı. Kocaman bir meşeye kadar vardı. Kalbi öyle hızlı atıyordu ki göğüs kafesi kırılacaktı. Bu ağaç rüyalarındakinin aynısıydı. Bu yaşlı bitkinin zirvesinde kaç defa kendini sevdiğine sunmuştu? Hesap tutmuyordu artık... Adam küçük bir yamaçta beklenmedik bir hassasiyetle yıkanmaya başladı. Donmuş su birikintisi sakalındaki çamuru ve kanı kısa sürede temizledi. Cristina çalılıklar arasından, gümüş rengi ışık sayesinde, bu elli yaşlarında gibi görünen güçlü bedenin bazı detaylarının ayırdına varabildi. Tırnaklarının kavisini, kaşlarının yayını, öne doğru çıkık üst dudağını, mermer tenini, sol kulağındaki beni, gözlerinin mavisini, hafif topallamasını ve ensesini yaran yatay kırışığı gördü, Cristina bu adamın Rus İmparatoru Majesteleri Birinci Aleksandr'dan başkası olmadığını anladı... Çığlığını tuttu ve gürültü yapmamaya çalışarak diz çöküp tapınmaya başladı.

Çar kovuktaki bir yarığa girdi ve bir daha çıkmadı. Cristina birkaç saat heykel gibi bekledi. Ağaçtan gelen şimşekvari horultular hareketsizliğini böldü. Dikkatle yarıktan girdi ve kendisini bir mağaraya götürecek yedi merdiven buldu.

Birinci Aleksandr samandan bir kilim üstünde, battaniyesiz ve yastıksız, beyaz bir cüppe giymiş ve boynunda topal bir İsa figürü olan kemikten bir kolyeyle, mum ışığında derin uykudaydı. Bir çengele asılı üç ölü yılandan ve bir Meryem Ana ikonu hariç mekân boş görünüyor ve gönüllü sefaletinden dolayı duygulandırıyordu. Koca Rusya'nın hâkimi Çar orada, tek başına, sürüngen yiyerek, bir azize dönüşmüş, düşkün yaşıyordu. Cristina gece düşlerinin kocası önünde eğildi, haç çıkardı ve geri geri çıktı. Konağa kadar dörtnala gitti. Fırtınalı bir yağmur içine işledi ama o farkına varmadı; bedeni ve ruhu yanıyordu.

Bağıra çağıra uşakları uyandırdı. Büyük salondaki mobilyaları avluya attırdı ve oraya bir koyun sürüsü yerleştirdi. Bir ay boyunca, çıkmadan, pencereler kapalı, dışkılarının muhteşem Türk halılarını lekelemesini önemsemeden orada hayvanlarla yaşadı. Bir konuda kararlıydı; hayvanların kokusunun derisine işlemesi gerektiğinin... Dolunay olunca, hayvanları ormanın sınırına kadar sürdü, ayaklarından bir ağaca bağladı ve derisini yüzmek için birini öldürdü. Sonra soyunup ılık posta büründü ve dört ayak yürüyerek kıçını meşeye doğrulttu. Ay ışığının kendisini aydınlatmaması için sarmaşıkla örtülü bir köşe seçti. Melemeler bir canavara dönüşmüş Çar'ı çektiler, en iştah kabartan koyunun üstüne attı kendini. Cristina mutlu acının sebep olduğu çığlığına hâkim olarak darbeyi kabul etti. Yıllarca beklemekten sertleşmiş kızlık zarı onu kesen

camlar gibi parçalara bölündü. Bu acı onu arzu edilen likörü içine almak için erbezlerine doğru itmekten alıkoymadı. Münzevi anıtsal spazmlarla boşaldı ve sonra dişlerini aort damarını kesmek isteyerek dişinin gırtlağına gömdü. Cristina erkeksi kaslar geliştirmişti ve bacakları, o kadar ata binmekten, odun kadar serttiler. Isırıktan kurtuldu ve tecavüzcüsüyle kavga etti. Gövdesini bacakları arasında sıkıştırarak nefesini kesti ve onu sırtından köklere bağladı. Öfke ulumalarını umursamadan üstüne oturup yedi kere daha sperm alıcılığı yaptı. Son orgazmın sonunda, adam ağlayarak "Affet, beni Tanrım!" diye mırıldandı ve bayıldı.

Cristina, onu kollarına aldı büyük meşeye kadar götürdü ve soğuk suda yıkadıktan sonra, inine indirdi, beyaz cüppesini giydirdi ve yatırdı. Kısa süre sonra ateş İmparatorda sanrılara sebep oldu. Erbezlerini yutmak için kendine doğru gelen zevkten kudurmuş, saten elbise ve annesinin erminini giymiş koyunlar görüyordu. Sabaha karşı, ateşi düşüp mantığı yerine geldiğinde, şükranla Cristina'nın ellerini öptü. Onun için hiçbir şey kolay olmamıştı. Ailesinin hükmüyle, hamile bırakmayı beceremediği, sevmediği bir kadınla zorla evlendirilmişti; babasının cinayetlerine işbirliği yapmaya mecbur edildiği güçten bunalmış, halkını özgürlüğe kavuşturmaktan aciz, bir azize dönüşmeye çalışarak her şeyi terk etmişti. Ama ruhu çürümüştü. Çocukken birçok defa babaannesi Büyük Katerina'nın yanına oku-

maya göndermişlerdi. Onun dizlerinde askeri stratejiler ve politika haricinde başka şeyler de öğrenmişti. Yaşlı kadın bir yandan savaş komplarından, ilginç fahişelerden, torununun İsveç Kralı Gustav'la nişanından söz ederken, eklem iltihaplı elini pantolonunun altına kaydırıp, ona mastürbasyon yapardı. Sonra önünde diz çöküp, açgözlü ve emir veren bakışlarla, çürümüş dişlerini sünnet derisine batırırken o, sakat kalmaktan korkarak kıpırdamaya cesaret edemezdi. Ona sonsuz gelen bu anların ardından onu serbest bırakır ve leş kokan gırtlağının dibini göstererek bir karga gibi gülerdi.

Babaannesinden, annesinden ve karısından nefret etti. Onlar hem birbirinden ayrı üç kadın hem de tek bir kadındılar. Meryem Ana'ya sığındı. Bitkisel sığınağında tek başına iyi olacağını sandı, ancak bir dolunay gecesi kâbus başladı. Canavarsı bir arzu onu koyunlara tecavüz etmeye ve karınlarını deşmeye mecbur etti. Cristina'nın onun için yaptıklarından sonra artık, o hayvan derilerinin ardında gençliğini boğan ve yoldan çıkaran kadınları gördüğünü anlıyordu; Katerina, Maria Fedorovna ve Isabel.

Cristina nemli gözlerle tek kelime etmeden dinledi. Onunla konuşan İmparator değil Tanrı'ydı. Birinci Aleksandr bir baston aldı, onu alnından öptü ve onunla, Dünya'yla vedalaştı. Sibirya'ya kadar hatta daha uzaklara yürüyecek, arındırıcı beyazlıkta ve soğukta ölmek üzere kutup buzullarına varacaktı. Cristina ağaçlar arasında

gidişini seyretti. Yeşil yapraklar onu saklayarak hayatından sildiler. Hamile kaldığını hissederek malikânesine döndü, uşakları ve kâhyaları ormanda bir münzevi gibi yaşayacağını duyurmak için topladı, her ay dönümünde her şeyin yolunda olduğundan emin olmak için onları ziyaret etmeye söz verdi ve rüyalarının meşesine döndü...

Orada, beyaz bir cüppe giyerek, çayda yıkanarak, yılan yiyerek, İvan'ı doğurdu, göbek bağını dişleriyle kesti ve plasentayı midesine indirdi. Böylece on beş yıl yaşadı. Beyaz bir bıyığı ve saydam ince sakalları çıktı. Oğluna ne okuma ne yazma öğretti. Çocuğun bacak arası kararmaya ve Bakire Meryem'e her baktığında sertleşmeye başladığında, Cristina kendini tatmin etmesi için ona bir koyun armağan etti. Delikanlı günlerce hayvana dokunmadı, ama dolunay çıktığında üstüne atıldı, kuduruk hırıltılarla içine girdi, boşaldı ve karnını dişleriyle delerek, bağırsaklarını dökmekten zevk aldı. Annesi bunun bir mucize olduğuna inandı, çünkü ona göre İmparator'un ruhu İvan'ın bedeninde yaşamaktaydı. Ona koyun getirmeye devam etti, ta ki delikanlı güçlü bir deve dönüşüp, çamura çıplak yuvarlanıp, ağaçtan ağaca atlayarak kölelerinin çiftliğine ulaşana kadar... Oğlan seher vakti kana bulanmış döndü. Gülümseyerek ve tatmin uyudu. Cristina sabahleyin hizmetçilerine aylık cezalarını vermeye malikânesine gittiğinde, bir gece önce sekiz kadının tecavüze uğrayıp karınlarının deşildiğini duydu. Cristina mutfaktan bir bıçak

aldı ve oğlunu iğdiş etmek üzere atını meşeye doğru sürdü. Bir kır fırtınası ona sürpriz yaptı. Tükenmiş halde sığınağa vardığında, aç bir ayı ona saldırdı. Bağırmalarını duyan İvan kovuktan çıktığında devasa yaratığın nasıl bir diş darbesiyle annesinin kafasını kestiğini görür. Mutfak bıçağını alır ve canavarın kalbine saplar. Hiç olmadığı kadar mutlu hisseder kendini. Gökyüzüne bakar ve şöyle der: "Seni affediyorum Tanrım". Ayının derisiyle kendine bir palto ve bir maske yapar. Konağın sahibi olur ve kâhyalar arasında en kaslı on tanesini seçer. Erbezlerini keser ve onları kendi korumasına dönüştürür. Yetkililerin şüphelenmemesi için katliamlarını, Yahudi düşmanlığı olarak maskeleyerek Yahudi Köylerinde gerçekleştirir... Bir gün Gaón de Vilna'nın okulunu basar... Felicidad'ı görür görmez, canavara dönüşmüş tüm varlığının aslında terbiyecisini aradığının farkına varır. Bu kırılgan kadın onun ruhudur ve onu yok etmek sonsuza kadar karanlıklara gömülmek demektir. Ona sadece bir hayvanın yapmayı bileceği gibi teslim olur. Barbarlığı artık söz dinliyordur; Felicidad Kanununu. Eğer onu serbest bırakırsa Dünya'nın karnını deşmeye mecbur kalacaktır.

Sayısız terbiyecinin evladı Felicidad, varoluşunun anlamını bulmasının tek yolunun bu yaratığa hükmetmek olduğunu hemen anlar. Kendinin bir parçası olan bu canavar, onun üssü, onun temelidir. Nasıl eskiden ateş çiçeğini besleyen çamurlu sular olmadan güç kaybediyorduysa,

şimdi o güzellik canavar karşısında yeniden doğduğunu hissediyordu. İllete hükmederek Dünya'ya erdem katacaktı. Erdem, dönüşmüş zavallılıktan başka bir şey değildi. Erkeğin aydınlanması için, kadının lambasını karanlığa gömmesi gerekecekti. Onun açlığını bastırmak için hayatını onunkiyle birleştirecek, esaretine son verecek, hırlamalarını duaya dönüştürecek ve alırken vermeyi öğretecek; ondan renkli ışık demetini emerek tek bir saydam hüzmeye dönüştüren bir prizma yapacaktı.

İvan malikânedeki tüm eşyaları bahçeye yığdırıp ateşe verdi. Sonra hadımlarına duvarları, tavanları ve yeri beyaza boyattı. Beyaz katlanabildiği tek renkti, diğerleri kusmasına yol açıyordu. Felicidad'ın tek bir lekeye fırsat vermeyen teni, karı bile kirli gösteriyordu. Terbiyecisiyle birlikte bu göz kamaştırıcı mekâna kapattı kendini. Kız bir daha hiç dışarı çıkmamaya karar verdi. Yalnızlıkların en büyüğünde onun görevi, ham madeni altına dönüştürecek taşı yapmaktı; bir peygamber oğul.

İvan ve Felicidad aylarca belki yıllarca, konuşmadan, geceler boyu hareketsizce göz göze bakarak kendilerini hazırladılar. Adam sadece meyve, kızsa çiğ et yiyordu. Ruhsal birleşmenin olduğunu hissettiği an Felicidad beyaz yere uzandı ve İvan'a hayatları boyunca yaşayacakları tek cinsel birleşmeye kendini teslim etmesini emretti.

Adam usulca, hassasiyetle, şefkatle sınırlarını kaybedene ve tüm dünyayla bir olana dek her

defasında biraz daha açılan kadının içine girdi. Meni gezegenin dibine kadar ilerledi, galaksilerin dans ettiği karanlık dipsizliklere aktı. Evren ateş yağmurunu emdi. Felicidad hamile kalmıştı. İvan artık yok olabilirdi. "Beni ufak parçalara bölüp yemeni istiyorum" dedi sevdiğine ve kollarında gevşeyerek süresini doldurdu. Cesedini kara gömdü ve hamileliğinin dokuz ayı boyunca ondan beslendi.

Yetim ters doğdu. Ebe onu dünyaya bir çekişte getirdi. "Ayakları kafasından daha önemli olacak" dedi. Felicidad anladı: Alejandro Prullansky peygamber değil büyük bir balet olacaktı. İnsanlık için sanat, ulaşılamaz bir Tanrı'dan daha önemliydi; ruhu maddeye çevirecek bir sanat. Soyağacı güzellik arayışındaki varlıkların yoğun acısını, gizli Gerçeğin pırıltısını anlatıyordu. Katil içgüdünün kurban edilişi sayesinde vahşet, şiire dönüşmüştü. Ve dans eden bir bedenden daha şiirsel bir şey yoktu... Çocuk beş yaşını doldurunca onu Moskova İmparatorluk Bale Okulu'na gönderdi.

O sabah Felicidad pencereleri açtı ve karla kaplı parktan gelen buz gibi ve ıtırlı havanın girmesine izin verdi. Bedenindeki tüm tüyler beyazlamıştı. "Beni bir daha görmeyeceksin" dedi Alejandro'ya. "Ölmeyeceğim, beyazla birleşeceğim. Beni her zaman hatırla..." Çocuk annesinin soyunduğunu gördü, o kadar beyazdı ki bir alçı heykele benziyordu. Duvarlara yapıştığını ve beyaz sıvaya karıştığını gördü. Kadın, tek karanlık

nokta olan gözlerini kapadığında, geri kalanından ayırt edilmiyordu artık. Duvarlara koştu, umutsuzca yumrukladı onları. Sadece düz duvarlar hissetti.

Dev balet anne sevgisizliğinden, klasik dans eğitimindeki işkencelerden, soyunma odalarında cinsel organlarını öptüren delikanlılar ve on bir yaşında ona piyanonun arkasında tecavüz eden koreograf yüzünden Jashe'nin kollarında ağlamaya başladı. Ona ne zaman beyaz duvarlı bir oda verseler alnı kanayana kadar duvarlara vururdu. Abravanel'in kırmızı ayakkabıları olmasa üzüntüden ölürdü. Bu eskimez, asırlık, çocuk ayaklarına uyarken kendisiyle birlikte esneyerek büyüyen ve ihtiyaç duydukları ölçüye gelen botlar, kendine tüm mekânların ötesinde sadece Gerçek'in var olduğu zamanın sonuna kadar gelme imkânı sağlayan kolektif bir ruh taşıdığının ispatıydı.

Jashe kırmızı botları Tarot'un bulunduğu mor çantanın üstüne koydu ve bu kutsal nesnelerin yanında annem Sara Felicidad'ın, aşkın yaşadığı bir maddede vücut bulmasına fırsat vermek için kocasıyla çiftleşti.

Çalar saat çalmadı. Yeni evliler otelden koşarak neredeyse yarı çıplak çıktılar ve kendilerini Bremen Limanına götürecek trene binmek için tam zamanında varmayı başardılar. Buenos Aires'teki meşhur Kolomb Tiyatrosu'nda ilk defa sahne alacak İmparatorluk Balesi mensuplarına, Çin-Fransız stili kamaralar, akşam yemeklerinde

yaylı çalgılar dörtlüsü konserleri, buhar banyoları, geniş oyun salonları ve uzun abanoz ağacından yapılmış süsü verilmiş koridorlar sunan heybetli gemi *Weser'e* oradan bindiler. Üçüncü mevkide yani yüklükte, Arjantin Hükümeti'nin Pampa'da çiftçi olarak çalışma şartıyla kabul ettiği, iki bin iki yüz Rus Yahudi tıkış tıkış seyahat ediyordu.

Jashe posta vapuruna adımını atar atmaz mutluluğunun tehdit altında olduğunu hissetti. Bale grubundan biri, yüksek katın tırabzanlarına yaslanmış yukarı gemiye binişlerini seyrederken, ona nefret dolu görünmez solucanlar gönderiyordu. Kasvetli saldırıyı Alejandro da hissetti. Benzi dönmüş halde dişlerinin arasından şöyle dedi: "Arkamdan valizleri taşıyarak, hizmetçiymişsin gibi gel, sebebini sonra açıklarım." Baş balet olarak ona düşen geniş yatak odasına girdiklerinde dev balet Jashe'yi kucaklayıp geveleyerek özür diledi. Durum karmaşıktı, o bir şekilde İmparatorluk Balesine aitti, bale mensuplarının evlenmesine izin yoktu, tabii bu imzaladığı sözleşmede yazılı değildi, sözlü bir kanun gibi kabul ediliyordu... Kimsenin gerçek ismini bilmediği genel yönetmen –on birinci yüzyılda organizasyon ve yönetim alanlarındaki yeteneğiyle öne çıkan Moskova Prensi onuruna kendine Vladimir Monomaque dedirtiyordu– onları duygusal ihtiyaçlarını karşılayamadıkları için telaşlanacak zamanları kalmasın diye tüm gün prova yaptırıyor ve gaddar bir disipline tabi

tutuyordu. Monomaque'nin kıskançlığı yabancıları Bale Topluluğunun özel yaşamından uzak tutuyordu. Zorbanın şımarığı, Yüce Baş Balerin Marina Leopoldvna da aynı şekilde tahakküm ediciydi, turnenin başarısı ona bağlı olduğundan birçok kaprisine izin veriliyordu. Mükemmel bir tekniğe bağlı büyük yeteneği her ülkede çok sayıda seyirci topluyordu. Neyse, bunları ona anlatıyordu çünkü ona itiraf etmesi gereken çok sevimsiz bir şey vardı. Bir akşam, kaprisli divanın ricalarına boyun eğen Vladimir Monomaque kamarasına gelmiş, ona ve okula ne kadar çok şey borçlu olduğunu söylemiş, yetimliğini bahane etmiş ve her ayın 21'inde kendisini acı verici şekilde hasta eden Marina'nın cinsel ihtiyaçlarını tatmin etmesini emretmişti... Genel yönetmenle tartışılmazdı... Maalesef, olayların hızla ilerlemesi sebebiyle ona –adını koyalım– âşığına, evlilik haberini verememişti. Bu haber, buna emindi, işini çok zorlaştıracaktı, çünkü Marina'yı iyi tanıyordu; başta bayılacak ve birkaç saniye sonra öfkeden köpürerek uyanacak, ardından dans etmeyi reddedecek, nihayetinde sert yönetmen tarafından dans etmeye mecbur edilecek ve onlara hayatı imkânsızlaştırana kadar nefret tohumları ekip sağır bir savaş başlatacaktı. Bu durum ancak Vladimir'in ona gruptan başka bir âşık bulmasıyla sona erebilirdi, ama bu da imkânsızdı, çünkü hepsi o biçimdi... "Çok üzgünüm, Jashe. Hizmetçilerle yemeli ve onların yanında uyumalısın. Seyahat uzun, 35 gün ve turnenin tamamı

altı ay ya da daha uzun sürecek. Gemide olduğumuz sürece bana kahvaltımı getirdiğinde birbirimizi okşayacağız ve yere indiğimizde, bir gün tatil verirlerse sıradan bir otele gideceğiz. Ancak turne bitip Moskova'ya döndüğümüzde tekrar normale dönebileceğiz çünkü yıldız gerçeği öğrenip krize girerse, Monomarque okuldan benim yerimi alacak başka birini anında bulur."

Jashe, boyun eğmesi gerektiğini bilerek acı çığlığını tuttu, çünkü şimdilik durumun çözümü yoktu. Anlayamadığı tek şey kocasının ilk kadını olduğunu söyleyerek ona yalan söylemiş olmasıydı. Kocası utancından ona beş yıl gibi gelen beş dakika boyunca bakışlarını yerden kaldırmamıştı. Sonunda çatlak bir sesle mırıldandı: "Yarın ayın 21'i. Marina Leopoldovna'nın arzuları matematiksel bir şaşmazlıkla baş gösterir. Her an kamaraya girebilir. Girerse arkana bakmadan çıkman ve yerinde ertesi güne kadar kapalı beklemen gerekecek. Hizmetçilerle konuşmamanı öneririm, kulaklarını açık saçık dedikodularla doldururlar. Ah Jashe, bu ne büyük felaket! Bana da iğrenç geldiğini ve senin kadar acı çektiğimi bilmelisin!"

Jashe'nin aşkı sınır tanımıyordu. Birbirlerinin kollarına atıldılar ve hiç olmadığı kadar tutkulu bir şekilde çiftleştiler. Akşam yemeğini haber veren gonk duyuldu. Transatlantik gemisi artık açık denizde süzülüyordu. Uyumlu ve derin bir öpücükle vedalaştılar. Jashe kırılgan görünmesine rağmen, duygusal açıdan son derece güçlü bir

kadındı. Valizi aldı ve hizmetçilerin bulunduğu alana girdi, kostümlerden sorumlu yaşlı kadınların şüpheci bakışlarını kabul etti ve kendisine penceresiz, bir yığın çürümüş pancarla kirlenmiş kamara tahsis edildiğinde tartışmadı. Tepkisiz, banyonun musluğunu açtı, yere su doldurdu ve her şeyi parlatana kadar temizledi. Bir dekor işçisi ara sıra kapıyı aralayıp cıvık ve dalgacı bakışlar fırlatıyordu. Hafif ve devamlı şikâyetler yayarak ağzından nefes alan şişman bir Ukraynalı olan şefleri toplu masada yer vermek için onu almaya geldi. O bir çuval jelatinleşmiş pancarı yeni denize atmış kusmamak için kendini tutuyordu; una bulanmış etin yanında ona tek verilen o kırmızı tümörler oldu. Su ve tozdan yapılmış ekşi bir şarap serbestçe dolaştırıldı. Kadınlar ve erkekler, sarhoş halde bir klasik bale taklit etmeye başladılar. Ağır ve uzun eteklerin altında tuttukları çıplak götlerini gösterdiler; yardımcı kadınlar, makyöz ve terzi kızlar, işçiler nasırlaşmış ellerini cinsel organlarının karanlık lekelerine daldırsın ve onları sakar bir kuğu gibi fırlatsınlar diye utanmadan bacaklarını açtılar. Orada, yüksekte, kaba gaklamalarla çarpıp erkekleriyle göğüs göğse masanın üzerine yığılmak üzere uçak taklidi yaptılar. Jashe dikkat çekmemeye özen göstererek kalktı ve boş koridorlarda kamarasına doğru ilerledi. Ukraynalı leş gibi şekerli ter kokarak, kocaman bir pelikan gibi üstüne düştü. Onu sallanarak güverteye, bir can kurtarma botunun altına yatırmak üzere çekiştirdi. Karşı koymadı. Eteği-

ni kaldırmasına ve donunu yırtmasına müsaade etti. Bacaklarını açtı ve yol göstermek için şişman organı iki parmağının arasına aldı. Parmaklarını hassasiyetle erbezlerine doğru kaydırdı ve patlatmaya çalışarak öldürücü bir enerjiyle sıktı onları. İşçi uluyarak kıvrandı ama o söndüklerini görene kadar sıkmayı bırakmadı. O zaman çöplüğüne döndü ve sakince uyudu. Ertesi sabah birinci sınıf mutfağından bir kahvaltı istedi ve kocasına götürdü, canı sıkılmasın diye hiçbir şey anlatmadı. Limonlu çay içtikten sonra, adam belirgin bir sıkıntıyla dışarı doğru baktı, perdeleri kapadı ve sürgüyü çekti. Sonra onu soydu ve yatağa soktu. Bir saat sonra, ikisi de nerede olduklarını unutmuşlardı, Marina Leopoldovna kamaranın kapısını aceleyle çaldı. Jashe giyinip, süpürgeyi almaya zor vakit buldu, kişisel tuvaletin önüne çöktü ve onu temizliyormuş gibi yaptı. Alejandro çıplaklığını gizlemeden girmesine izin verdi. Diva minik ayağıyla yere vurarak yatak odasının ortasında duruyordu. Çelik uç yer muşambasına çarparak bir şimşek gürültüsü çıkardı. Jashe başı önde çıktı ve dudaklarını ısırarak kapıyı kapattı. Kapının kapanış sesi bir bıçak ve balerinin devinin kollarına giden minik adımları göğsüne saplanan bir kurşun darbesi gibi geldi ona. Koridorda güçlükle ilerledi, karanlık odasının yumuşak ve yapışkan olduğunu hissetti. Kusmak, tüm kanını cinsel organından tek bir seferde vahşetle akıtmak istedi. Yüzü mor kırmızıya döndü, ayak tabanları yandı.

Kükreme isteğine hâkim olarak, yarım daire çizerek döndü ve canavar dişleriyle kamaraya yaklaştı ve onları pencereden gözetledi.

Balerin baskıcı sinirli bir hareketle, sırtını Alejandro'ya dayamış, saçlarını çekerek, ensesini ısırtıyordu; o bunu cezaymış gibi yapıyordu. Jashe bu gaddar kadına karşı duyduğu nefreti gizleyemedi ve bir karın ağrısı net görmesine engel oldu. Sanki bir sis perdesine sarılı gibi Rus kadın erkeğinin önünde diz çöktü ve bir küçük kız gibi ıkınarak kutsal organını yuttu. Sonra bir trajik aktris mimiğiyle, çıplaklığını örten ipek Japon sabahlığı fırlattı ve beyaz bir solucan gibi, iskeleti çıkmış, emekleyerek yatağa çıktı ve arkasını dişi köpek gibi havlayarak sundu... Sis perdesi yok oldu ve nefret yerini büyük bir aldatılmışlık hissine bıraktı. Gördükleri ona öyle bir enerji verdi ki, Majör Arkana'nın sekizinci kartına yani Adalet'e dönüştü; bir elinde terazi, diğerinde kılıç, ne acımasızlığından ne de görünmezliğinden, dünyaya Gerçeğin hâkim olmasını hemen o gün sağlamaya karar verdi. Adalet her canlıya hak ettiğini vermekti ve Marina Leopoldovna'nın hak ettiği şey skandaldı. Çalıştıkları salona gidip piyanonun arkasına saklandı. Az sonra gergin ve etkin ihtiyar Madame Teodora borusunu öttürdü ve birkaç dakika içinde tüm dans ekibi bir asker disiplininde, düz bir sıra oluşturdu. Eğitmen, Vladimir Monomaque'yi gözleriyle sorguladı ve o da jöleli başını, teftişinden memnun olumlu bir şekilde öne eğdi. Piyanist bir mazurka çaldı.

Önde, birinci sıradaki Marina Leopoldovna'nın başlangıç adımlarını bekleyerek, kimse kıpırdamadı ardından kıskançlık ve hayranlıkla taklit ettiler. Örnek dansçı bir *plié* denemesinden öteye gidemedi çünkü azgın bir kedi gibi kadının üzerine düşmek ve tütüsünü yırtmak üzere piyanodan fırlayan Jashe tarafından durduruldu. Tülden eteklik sürpriz karşısında felç olmuş dansçıların bir şey yapmasına fırsat kalmadan uçtu. Ancak beyaz don parçalara bölünüp, eğitilmiş hareketleriyle kırılgan hissi veren bu bedenin bacak arasındaki karanlık kuş hayvaniliğini gösterince herkes şaşkınlıkla haykırdı. Yönetmen gömleğinin düğmelerini uçurarak ondan kurtuldu ve maskesi düşmüş bacakları örtmek için koştu. Çok geç kalmıştı. Gerçek, yolunu açmıştı. Bunca yıldır baş balet hariç kimseyle paylaşmadan itinayla sakladığı sır, yegâne âşığı tecavüze uğramıştı. Balerinin bacak arasından sarkan karmen kırmızısı, ince, cılız penis kimsenin gözünün önünden gitmedi. Evet, ünlü, yüce, ağırlıksız Marina Leopoldovna bir erkekti.

Jashe kocasını elinden tuttu ve afallamış Ruslar arasından, ağlayan ibnesini şüphe çekmeyen bir şefkatle kucaklayan despotun karşısına kadar götürdü. Anneannem kimsenin hayal etmeyi başaramadığını anlamıştı. İhtişam dolu Yahudi aksanıyla Rusça ona şöyle dedi: "Güneş bir parmakla saklanamaz. Bu zavallı varlık senin oğlun. Bak hırsın ona ne yaptı. Erkekliğini, usta eline dönüştürmek için elinden aldın. Hak ettiğin tek

şey aşağılama. Bu adamın benim kocam olduğunu ve özel hayatına hükmetmeye hakkın olmadığını bilmeni istiyorum. Alejandro Prullansky artık senin kölen değil!". Genel Yönetmen, Alejandro'nun gözlerine baktı, o ilk defa bakışlarına direniyordu. "Ya o ya ben!" Şüphe etmeden cevap verdi: "Jashe!" ve onu güçlü kollarıyla kaldırarak, onunla sarhoş edici okyanus havasını solumaya güverteye gitti.

Vladimir Monomaque yüce koruyucu ses tonunu bırakarak İmparatorluk Balesiyle konuştu. Grubun bütünlüğü artık mensuplarının sessizliğine bağlıydı. Bir skandal sonsuza kadar gruba son verirdi. Dürüst bir tevazuyla gördüklerini hafızalarından silmelerini rica etti. Yakında, bu sene, estetik cerrahinin çok ileri olduğu San Francisco'ya vardıklarında, Marina rahatsız edici detayı koparark onu diğerleri gibi kadına dönüştürecek ameliyata girecekti. Topluluk alkışladı... Alejandro Prullansky sessizliğini garantileyecek ciddi miktarda tazminatla acilen gruptan atılacaktı. Topluluk tekrar alkışladı... Marina kontrol edilmez titremelerin esiri olmuş ağlamaya son veremiyordu. Babası ona bir tokat attı ve yeni bir tütü giydirdi. Güçlü sesini hiç olmadığı kadar sert bir tonda yeniden kazanarak provaya devam etmesini, yoksa kıçını tekmeleyerek parçalayacağını haykırdı. Leopoldovna, sümüklerini sadık Kostümcü Tito'nun ellerinde sildi ve dans etmeye başladı. Kısa sürede mazurka hiç olmadığı kadar coşkuyla çalmaya başladı.

Jashe arkasında valizleri taşıyan ve donunda yüz dolarla şişmiş paketi saklayan Alejandro'yle üçüncü mevkiye indi. Hiçbir dindar bu kadar büyük bir *goy*un eşlik ettiği isyankâr ufak kadına selam vermedi. Onlar katliamdan kaçarken hangi hakla bir Rusla seyahat etmeye mecbur tutuyorlardı? Bunun yaraya parmak sokmaktan farkı yoktu. Onlara yer vermek için hiçbir şey yapmadılar ve çiftçi olarak kabul edilmek için hassas ellerini sert halatlarla sürtmeye devam ettiler.

Dedemler lanet bir köşeye, günahkârlar inine, mahzenin dibine, elma kasalarının arasına, Icho Melnik ve altı Yahudi fahişesinin olduğu yere yerleşmeye mecbur kaldılar. "İnsan sadece Tora'yla yaşayamaz" dedi göz kırparak ve bir yudum votka ikram etti, bu arada genç kızlar cilveli mırıldanışlarla onlara yatak vazifesi görecek çuvalları seriyorlardı.

Jashe bir parça sabun ve bir kova su buldu ve sünger yerine dolanmış bez bir kemer kullanarak devi bir çocukmuş gibi yıkadı. "Üzülme" dedi ona "Arjantin büyük bir ülke. Çok iş var. Bize verdikleri parayı yatırıp zengin olacağız. Kendi baleni kurarsın." Alejandro üzülmeyi bıraktı ve gülmeye başladı. Sarılarak uyudular. Hayat kadınları, sonunda aşktan ısınmış bedenlerine yapışana kadar yavaş yavaş onlara yaklaştılar. Sarhoş Icho Melnik, fark ettirmeden birkaç kasa açtı ve elmalardan bir şilte hazırladı. Bir grup ihtiyar, yorgun sallanmalar arasında, yakınarak şarkı söylüyor, gecenin son duasını okuyordu. Gürültüyle hor-

lamadan evvel müsamahakâr aceleyle: "Kendin alabileceğin bir şeyi Tanrı'dan istemenin hiçbir anlamı yok!" dedi.

EN UZAK ÜLKE

Pasifik Okyanusunun buz gibi akıntılarına varmak üzere Macellan Boğazını ve Atlantik'i aştıktan sonra, o kadar parçalı bir kıyıya vardılar ki Rebe kötü alamet suratıyla haykırdı: *"Oi vei!"** Tanrı nasıl da tekmelemiş bu dünyanın kıçını!" Gemi Valparaiso Limanında demir attı.

Dört haftalık dilsizliğin ardından Teresa ağzının, sıkıştırılmış hakaret taşlarıyla dolu ve ağır olduğunu hissetti. Her gün buhar bulutları ve sallanışlar arasında En Yüce olana hizmet etmeye adanmış ruhani bölümleri beyin, eller, kalp ve adi kısımları mide, cinsel organ, bacaklar olarak bedenlerini ikiye ayıran o siyah ipek kordon *gartel*leri hep bellerinde; ne kadar sıradan olursa olsun her yeri, *shile*, Sinegoga çevirerek Tanrı'ya yalvarışlarını saati saatine, 24 saatin tamamında, "Bizi yakmaman için 613 emrine uyuyoruz, birlikteyiz çünkü korkuyla sarhoşuz; sen yumrukları, kurşunları ve ısırıklarıyla yönlendiren; bizi lanetin ve öfkenle eğit!" diye vızıldayarak,

---

* Yiddiş dilinde öfke ve hayret bildiren bir ünlemdir –ç.n.

kendilerini kusturan akbaba çığlıkları eşliğinde din adamlarının *shachris* (sabah duası) ve *minje*lerini (akşam duası) dinlemeye mecbur kalarak Tanrı'dan hiç olmadığı kadar nefret ediyordu. Bakın bu Gaddar İhtiyar onları ne hale getirmişti! Bu, neredeyse arazisiz, inşa edilmemiş de sanki sıradağların eteklerini bir tümör gibi doldurmuş milyarlarca evin olduğu limanın anlamı neydi? Rusların tehlikeli olduğu doğruydu ama en azından insan eti yemiyorlardı... Ama kim bilir belki bu ülkenin yerlileri yiyordu. Belki yamyam değildiler ama hepsi hırsız da olabilirdi! Bunun ne önemi vardı, Moishe Rosenthal'ın kendilerine verdikleri birkaç dolardan geriye kırıntı bile kalmamıştı. Yahudi eşleriyle dirsek dirseğe yaşamak zorunda kalmamak için (aralarında değiş tokuş yapmadan; mesela yün bir yeleği üç donla, yarım ekmek ve soğanı altı çürük portakalla değiştirmeden; mutfakta *latkes* kızartmak, *matze* fırınlamak, irmik haşlamak, patates keki ya da mayasız ekmek yapmaktan; ağızlarında sürekli sakız ettikleri atasözleriyle: "Popoya vurmadan kafaya girmez", "Cevabı sorusunda gizlidir", "Tanrı sevdiğini cezalandırır"... çocuklarına tokat atmaktan başka bir şey bilmezlerdi), Teresa ikinci sınıf bir restoranın garsonuna, kendilerine kapaklı çelik tencerede *goy* yemeği getirmesi için para verdi. Bu inkârcıları pis yabancı yemeklerini iştahla mideye indirirken gören göçmenler, etraflarında iki metre çapında bir çember bırakarak sıkışmayı tercih ettiler. Alejandro, ailesi uyurken Rebe'nin ağzını, kalbinin

merkezine dayayıp, kalp ritmine uyarak dua etmesine izin veriyordu, bu şekilde dualar kanında yüzecek ve tüm bedenini arındıracaktı.

Gemi, en işlek caddeye kadar varan koya girmeye başladığında dört çocuk, tiksintiyle kendilerine yol açan abartılı Yiddiş yığınının arasından kolaylıkla geminin burnuna doğru koştular. Teresa başı dik, Alejandro'nun koluna girdi ve heyecanlanmış dölleriyle, limana aşağılayıcı bir göz atmak için yaklaştı. Merdivenlerin yanında satıcılar muz, üzüm, kiraz ve tuhaf isimli bir sürü meyve, çirimoya, yenidünya, avokado, muşmula uzatıyorlardı... Bazıları ot ve çiçek demetleri sallıyordu. Giysileri yamalı ve ayakları çıplaktı. Tüyleri, ok ya da yayları yoktu. Biraz daha uzakta, iyi giyimli bir grup insan rengârenk şemsiyelerin altında birinci ve ikinci sınıf yolcularını karşılamak için bekliyorlardı... Yüklenen ve yükleri indirilen gemiler, İtalyanlar, İngilizler, Almanlar, İsveçliler, Fransızlar vardı... Yüzleri bol makyajlı kadınlar denizcileri kollarından limandaki barlara doğru çekiştiriyorlardı. Dağın düz eteklerindeki evler tepeleri dolduran gecekonduların tersine, lüks yapılarıyla Paris konaklarını hatırlatıyorlardı.

Bu saydam, şefkatli, keyifli, ıtırlı havayla çiçek açan aydınlık sıradağ kayaları ve denizin homurtusu arasındaki uygar şehir, Teresa'yı artık reddederek değil gülümseyerek bakmaya zorlasa da, bunu açık etmeme isteğiyle bastırdığı için gergin olan yüzüne aydınlık bir elma ifadesi veri-

yordu. Gitar ve arpların da bulunduğu orkestra, topluluğun el çırpmalarıyla, çığlıklarla ve mendil sallayıp dans ederek eşlik ettiği polkaya benzer bir şeyler çalarken, Alejandro ve çocuklar onu kabına sığmaz bir şölen havasıyla sıkıştırdılar.

Yolcular inmeye, kucaklaşma ve okşayışlar arasında karşılanmaya başladılar. İyi giyimli bir grup *goy* göçmeni altı köşeli yıldızlı bayraklar sallayarak, her birine içinde yiyecek ve giysi olduğu bariz birer paket vererek karşıladılar. Kardeş gibi birbirlerine sarıldılar, ağladılar ve Yiddiş dilinde bir marş söyleyerek limana doğru ilerlediler. Teresa'nın gülümseme yayı bir kin ifadesine benzemek üzere ters döndü. Kocasını ve çocuklarını birer toz gibi bedeninden silkti ve dilsiz olmayı bırakıp:

Aptal sevinçlerin sırası değil! Artık Yahudi olmadığımızı unutmayın! Cehenneme geldik ve bizi karşılayan şeytan yok!

Valizlerden birini kaldırarak ukalaca, gümrük işlemlerine başlamak üzere indi. Ailesi acılı gururunu taklit etmeye çalışarak arkasından gitti. Kimse valizlerine bakmadı. Birkaç kara bıyıklı esmer adam ilgileri dağınık pasaportlarını mühürlediler ve aralarında gülerek, onlara çıkış kapısını gösterdiler.

Saat sabahın dokuzuydu. Valparaiso'da, dünyanın son köşesinde, tek kelime İspanyolca bilmeden, parasız, arkadaşsız, sokağın ortasındaydılar. Ne yapalım? Teresa, aynen Paris'te yaptığı gibi yere oturdu, gözlerini kapadı ve şöyle dedi:

"Ne yaparsanız yapın. Ben artık yokum." Fanny, Lola, Benjamín ve Jaime babalarına baktılar. O da şöyle yanıtladı: "Anladım, galiba bizi dardan kurtarması için tekrar Rene'yi aramam isteniyor". Kafkaslı bu durum karşısında güvensiz göründü. Bu dünya ona yabancıydı. Şüphe etti... "Eğer bir bilgenin bildiği tek şey hiçbir şey bilmediğiyse, şu anda ben bir bilgeyim. Bakalım... Her şey paranın ve ölümün etrafında dönüyor. Alejandro, ceplerini kazı, altın bir anahtar bin kapı açar, belki unutulmuş bir kâğıt para bulursun." Dedem derin ceplerini sistemli bir şekilde aradı. Deri kazağının alt kırışığında bir para buldu. Yarım kapik, yani hiçbir şey.

Alejandro gözlerini kapadı ve Teresa'nın yanına oturmak üzere kendini bıraktı. Rebe'nin neşeli haykırışı onu tekrar ayağa kaldırdı... "*Mazel tov!* Yarım kapik, harika bir şey! Adonai bizi çağırıyor. Çıkış kitabından, otuzuncu bölüm, birinci beyitten on altıncı beyite kadar olan kısmı hatırla: 'İsrailliler'in sayımını yaptığın zaman, herkes canına karşılık bana bedel ödeyecek. Öyle ki, sayım yapılırken başlarına bela gelmesin. Sayılan yirmi yaşındaki ve daha yukarı yaştaki herkes bana armağan verecektir. Canlarınızın bedeli olarak bu armağanı verdiğinizde zengin yarım şekelden fazla, yoksul yarım şekelden eksik vermeyecek. İsrailliler'den bedel olarak verilen paraları toplayacak, Buluşma Çadırı'nın hizmetinde kullanacaksın...' Anladın mı Alejandro, bir altın para, yarım şekel, yarım kapik, aynı sembol,

zengin-fakir bir yarım veriyor, ölümlü yarımı, buna karşılık ölümsüz yaşamı kazanıyorlar. Her şeyi kaybettiğini sandın ama Adonai giysilerinin en karanlık köşesinde, en esas olanı bıraktı; Buluşma Çadırı'na girmen ve seni can derdinden kurtaracak buluşmayı gerçekleştirmen gerek. Canlan biraz, Tanrı bizi bekliyor! Seni, beni, aileni; toplam yedi kişiyiz, Kutsal Altın Şamdan *memorah* gibi! Sıraya girelim ve her şeye hazırlıklı olarak şu dağın zirvesine çıkalım. Tapınağı görüyor musun? Paracığını oraya yatıracağız ve buna karşılık Sonsuz olan bize yeni hayatı verecek..."

Alejandro, Rebe'nin işaret ettiği, ev öbekleriyle örtülü o dağın tepesini görebilmek için alnını buruşturdu. Bacasından beyaz dumanların kaçtığı, dikdörtgen şeklinde, gri büyük bir ev gördü. "Kurbanların ateşi." Alışageldiği üzere dedem, Kafkaslının her dediğine aynen inandı. Diz çöktü ve gözlerini kapalı tutmakta ısrarcı Teresa'ya doğru kollarını açıp yaklaştı. Bir camsı sesler korosu kısa ve rahatsız marşına eşlik etti. Aralarında bir iki sarışın çocuğun da bulunduğu, eski giysiler giymiş, bir esmer çocuklar sürüsü bağıra bağıra dilenerek etraflarını sardılar. "Bir kuruş ver! Bir beşlik, bir parça ekmek!" Birden çürümüş bir şeftali Benjamín'in kelinde patladı. Hepsi güldüler ve çöp fırlatmaya devam ettiler.

– Teresa, Rebe'nin bizi hep zor durumlardan kurtardığını biliyorsun. İstersen var olmama oyununa devam edebilirsin, ama senden istedik-

lerimi gözlerin kapalı yap. Onun dediği gibi sırayla şu dağın zirvesine gitmeliyiz. Tanrı orada ihtiyacımız olan yardımı edecek...

Teresa çok az nefes alarak, sabit, gergin, tuzdan heykel olmaya kararlı, ne hareket etti ne de cevap verdi. Alejandro karısının iradesinin esnek olmadığını biliyordu, ikizler de öyle. Derken çürümüş bir muz kabuğu, kara bir ahtapot gibi inatçı suratına çarptı. Babaannem öfkeli gözlerini açtı, kükredi, bir canavar gibi sıçradı, bir köpeğin kafasına bavuluyla vurdu, en büyük çocuğu yakaladı, pantolonunu indirdi ve dizlerinin üstüne yatırarak, yanaklarını avuç içleriyle kızarttı. Onu cezasının yeterli olduğuna inandığında hızla kaçan arkadaşlarına yetişsin diye serbest bıraktı.

Teresa kocasına bir orduyu bile donduracak korkunçluktaki suratıyla baktı, Fanny ve Lola'yı memelerine bastırdı ve kelimelerine bir kaya sertliği vermeye çalışarak şöyle dedi: "A-lejandro-Jo-do-rows-ky burada olmamızın sorumlusu sensin. O deli Rebe bizi sefalete sürükledi. Hayaletinin önerilerinin hiçbir kıymeti yok burada. Ve ben Yahudi Komünü'nün parazitleri gibi yaşamamızı istemiyorum. Geçmiş, geçmişte kaldı! Yeni Dünya, yeni hayat! İçindekinin yardımını son kez kabul ediyorum. İstediğin gibi sıralanacağım ve dağın tepesine çıkacağız. Göreceğiz bakalım Yücelerin Yücesi Aşağılık, yarım kapik karşılığında ihtiyacımız olanı verecek mi? Ama hayatım üzerine yemin ederim, eğer hiçbir şey olmazsa, Jaime

ve Benjamín'i sana bırakır, kızları alırım, beraber limandaki barlara gideriz ve sonsuza kadar orospu olarak yaşarız!"

Alejandro yutkundu, Teresa'nın öfkeyle çekeceği elini öpmeye çalıştı ve ailesini tek sıraya dizdi. Teresa'nın yanına Fanny ve Fanny'nin yanına, en sol uca Lola'yı koydu. Kendi yanına Benjamín'i ve Bejamín'in yanına, sağ uca Jaime'yi koydu. Kafkaslı ortadaydı.

– Altın şamdanı oluşturduk. Ruhlarınız yedi alevi... Şimdi, el ele tutuşalım ve mabede sunmak üzere tırmanalım.

– Önce o Rebe'ne sor, valizleri o mu taşıyacakmış?

Fanny ve Jaime annelerini duyunca güldüler. Rebe hemen Alejandro'ya tüyo verdi: "Bilge Hillel şöyle dedi: Her şeye sahip olmak istiyorsan, hiçbir şeye sahip olma. Varlığınızı terk edin!"

– Teresa hayatım. Bir bilgenin dediği gibi, her şeye sahip olmak istiyorsan hiçbir şeye sahip olma. Valizlerimizi bırakmalıyız.

– Rebe'n böyle mi söyledi? Bir avuç eşyamızı da bırakalım çalsınlar mı? Onun gözüne tuz, burnuna biber ve kalbine taş atsınlar! Bağırsakları karnından dökülsün, boynuna dolansın ve bağırsaklarıyla onu bir ağaca sallandırsınlar! Sen bir kuşa, o bir kediye dönüşesiniz de yesin seni, boğulsun ve ikiniz birlikte ölesiniz inşallah!

– Yeter Teresa! Son defa sözünü dinlemeye söz verdin!

– Fahişe olacağımız kesin gibi artık. Hem benim hem de kızlarının hayatını mahvedeceksin. Utancından öleceksin...

– Ona güveniyorum. Gidelim!

Sokak, bir iki katlı, pencerelerinde sardunya ve eğrelti saksıları olan evler arasında kıvrılarak yükseliyordu. Konakların, bahçelerin, kiliselerin göründüğü şehrin diğer tepeleriyle kıyaslandığında bu Valparaiso'nun en mütevazı tepesiydi. Şilililer saldırgan görünmüyorlardı. Odalarının içinden el ele tutuşmuş yatay çizgi halinde sokağın ortasından geçişlerini bedenleri kesilmiş birer kafa gibi izlediler. Gülümsediler, onlara bardaklarla su ya da şarap ve kavun parçaları uzattılar. Daha önce hiç görmediği şiddetle parlayan Güneş kendi gırtlağını kurutup dudaklarının çatlamasına neden olsa da tek puflamayla ikizleri hiçbir şey kabul etmemeye zorladı.

Teneke bacasından beyaz dumanların kaçtığı, dikdörtgen şeklindeki gri büyük ev, bir mabet değil, metal kapılarını iki askerin beklediği bir askeri üssü... Kötü gizlenmiş bir hayal kırıklığının ardından, daha iyi inceledikten sonra Alejandro, bacanın üsse değil, duvara bitişik, toprak bir fırın ve sandalyelerle çevrili bir masanın olduğu ahşap bir kulübeye ait olduğunu anladı. Kel bir ihtiyar son kalan üç dişini göstererek boş un çuvallarıyla örtülmüş iki sepet mal işaret etti.

– İnançlı ol –dedi Rebe–. Hiçbir şey hediye değildir, hak etmemiz gerekir. Tanrı onu bulmamız

için saklanır. Onu her şeyde görmeyi öğrenerek doğarız. Mabet askeri bir üs çünkü Tanrı'nın kanuna itaat etmek tek özgürlüktür. Ve bizi dumanıyla çağıran bu mütevazı kulübe arındırıcı fırınıyla kutsal bir yer, kurbanın sunağıdır. Bizi çağıran bu ihtiyar tapınağın papazı. Yarım kapiği onun kutsal ellerine, Jodorowsky ailesi adına teslim etmem için ver...

Teresa, Alejandro'nun transa geçtiğini, arıtılmış hareketler yapmaya başladığını ve Kafkaslının tok sesini ve yanan bakışlarını aldığını görünce, saçlarını yolmaya başladı.

– Önceden "Aman Tanrım!" diyordum, şimdi ne diyebilirim? Kocam delirdi, bu dünyada yapayalnız kaldık. Kendimi öldüreceğim! Ölü bir aslan olmak, uyuz bir köpek olarak yaşamaktan iyidir.

Rebe, kutsanmış bir gülümsemeyle cevap verdi:

– Susuzluk veren Tanrı, suyu da verir. Diş verdi madem, ekmek de verir. Sunağa yaklaş.

Yorgunluktan bezgin Teresa kocasını takip etti. İhtiyar adam her sepetten bir üçgen börek çıkarıp:

– Peynirli, kıymalı, dedi.

Rebe buğday unu hamurundan yapılmış içi kıyma ya da peynirli bu Şili böreğini tanımıyordu ama sevinçten "Yaşasın!" diye bağırdı. Tanrı onunla işaretler aracılığıyla konuşuyordu. En kutsal sembol, Davut'un Yıldızı karşılarında duruyordu! Kıymalı böreği kokluyor; "Bu Sonsuzluğun maddeye gelişi...", peynirli böreği kokluyor;

"Bu da Sonsuzluğun ruha gelişidir..." İhtiyarın elinden iki üçgeni aldı ve birbiri üzerine koyarak altı köşeli yıldızı oluşturdu. Davut *maguen*'i, gökyüzünün ve toprağın, ateşin ve suyun, bedenin ve ruhun birleşimi... "Hiç eksik olamayacak gıdamız Tanrı'dır bizim. Yiyelim bunları." Ailenin her bireyinin altı köşeden birini ısırmasını istedi. Sonra sembol yok olana kadar yemelerine izin verdi. Yaşlı rahip İspanyolca, onlar için anlaşılmaz bir şükran duası okumaya başladı:

– Bu böreklerin parasını bana kim ödeyecek?

Rebe, aileden, kutsal kelimeleri, koro halinde okumalarını istedi. Ağızları peynir, soğan ve kıyma kokarak şükranla şarkı söylediler:

– Böreklerin parasını bana kim ödeyecek?

İhtiyar elini açtı ve aceleyle salladı. Rebe gitmeye başladı. "Görevimi tamamladım. Parayı ver ve Sonsuzluk belirecek..." Rebe yok oldu. Alejandro, mutlu bir gülümsemeyle, yarım kapiği kurumuş ellere bıraktı. İhtiyar ufacık paraya baktı, suratı çok sayıda kırışığından oluşan dalgalı bir okyanusa dönüştü, ağzı aşağı doğru yarım ay şeklini aldı ve bir hakaret fırlatmaya hazırlandı... ama o dudaklarını birbirinden ayıramadan yer sallanmaya başladı.

Sineklerin pislettiği koyu renkli bir telle bağlanmış kulübe lambası, kudurmuş gibi sallanmaya başladı, kuru yaprak yağmuru yağdı, köpekler öyle güçlü havladılar ki az daha bağırsakları ağızlarından çıkacaktı, yerde toz canavarları belirdi. Sonra dev bir horultuyla beraber çok daha

güçlü sarsıntılar başladı. Birkaç ev yıkıldı. Korku ve acıyla karışık insan çığlıkları başladı. Tüm liman vals yapmaya koyuldu. Kocaman dalgalar gemileri iskeleye yolladı. Ve bunu daha güçlü kırbaçlamalar izledi. Kimse ayakta duramıyordu. Tepeler olgun meyveler gibi koyu kırmızı açılıyorlardı. Atlar uçurumlardan yuvarlanıyorlardı. Milyarlarca kişi bir o yana bir bu yana koşarak, duvarların kaymasına engel olarak sokakları kararttılar. Gaz bidonları patladı. Patlamalar ve yükselen alevler paniği arttırdı. Daha şiddetli sallantılar oldu. Tüm liman fırtınada bir gemi gibi sağa sola eğildi. Parçalanmamış tek bir bina kalmadı. Askeri mahzen yıkıldı. Nöbetçi askerler sanki kökleri varmış gibi metal bir plaka kafalarını kesene kadar yerlerinde kıpırdamadan durdular. Alejandro çocukları yere çivilenmiş metal bir banka doğru sürdü. Orada bankın bacakları arasına sokulup depremin geçmesini beklediler. Dedem, Rebe'nin kendisine söylediği birkaç kelimeyi tekrarladı. Bedensiz kişi, sarsıntıların şiddetini azaltan bir büyü biliyordu. "*KADARAT, ARAKADA, DARENAK, AKESERA, KAMERAD, ADAKARA, TAKADAK.*" Hepsi sarsılmış, korkudan titreyerek kelimeleri tekrarladılar. Teresa onları duyar duymaz öfkeden deliye döndü. Bankın üzerine çıktı ve dengesini bir denizci ehliliğinde korudu. Yanına düşen şimşeklere, beton parçalarına, pencerelere, cam kırıklarına ve kılıç kadar keskin boru parçalarına aldırmadı. Bağırarak yumruklarını havaya kaldırdı:

– Dünya'nın kuruluşundan beri katil ağzından çıkan felaketlerin hepsi üstüne yıkılsın! Bak sana secde etmem için nasıl her şeyi yerle bir ettin! Ama bunu başaramayacaksın! Tüm gezegeni zıplat istersen, umurumda değil! Kalbi kurumuş bir kadına karşı ne yapabilirsin? Depremlerle bile ruhumu sana açmamı sağlayamayacaksın!

Ağzından köpükler saçarak, yüzü çarşaf rengi, yerden de çok titreyerek Alejandro, Teresa'yı baldırlarından tuttu, kollarına düşmesini sağladı ve bir deli kuvvetiyle, susturmak için ağzını öperek bankın altına çekti.

Kulakları sağır eden bir çatırtı tepenin yarıldığını duyurdu. Yaşlı rahip bir domuz gibi çığlık atarak, bir yarık tarafından yutuldu. Bir kaya parçasına çivilenmiş çelik bank sokağı aşağı doğru yararak kaydı. Jodorowsky Ailesi, Alejandro'nun din ateşi, Teresa'nın öfkesi, bu abartılı toprak cilveleri için fazla hassas Lola ve Benjamín'in korkusu, Fanny ve Jaime'nin çoşkusuyla karışık garip bir çığlık attı. Bu ikisi gittikçe hızlanan bir kızakta olduklarını anlayınca, aşağıda onları paramparça edecek bir çarpışma ya da okyanusa gömülme olduğunu düşünmeden kayıştan olabildiğince zevk almaya bakıyorlardı. Bankın bacakları arasından çıktılar ve bir dalga kıvrımında dengede durur gibi metal plakanın üstüne geçtiler. Tonluk taş yığınları ardında bir harabe ve kan halısı bırakarak, sokak lambalarını bükmeye, insanları ve köpekleri ezmeye, evleri yıkmaya başladı. Göğüslerinin altında Benjamín ve

Lola'ya sığınaklık eden Teresa'nın hakaretlerinin şiddeti arttıkça yarış da korkulu bir hâl almaya başladı. Alejandro insanüstü bir güç sarf ederek, bankın altından çıktı ve Fanny'i alıp vücuduyla korudu. Jaime onu yakalamasına izin vermedi, metal zeminden atlayıp, zafer çığlıklarıyla, duvar parçaları, cam kırıkları, kalaslar ve zıplattığı insan organları arasında kaykılmak üzere hızlı kayalığın ucuna doğru koşmaya başladı.

Bir ayakkabı fabrikasına çarptılar. İnce sütunlarla birleştirilmiş beton plakalardan yapılmış bu mütevazı bina, çarpmanın etkisiyle sıkışarak, kaya parçasına esnek bir fren vazifesi gördü ve onu bir beşikte gibi hapsetti. Bank mükemmel bir yataylıkla durdu. Bu yarışta bir bardak suyu tek damla akıtmadan getirmek mümkün olabilirdi.

– Bu bir mucize! –dedi Rebe–. *Tohu Bohu*, Kaos, düzenin doğduğu bir yumurtadır! Yeni hayat başlıyor!

Alejandro, onu duymadan, deprem süresince, sonsuz bir an ailesiyle bankın altında durdu. Saniyeler mi, dakikalar yoksa saatler mi geçmişti? Hiçbir zaman bilemedi, bilmeye de çalışmadı. Irkı sayısız felaket geçirmişti ve dünyevi bir içgüdü o gerçek âna, o yirmi yılın bir saat ya da bin yılın bir saniye gibi geçtiği ölçülemez olana teslim olmasını sağlıyordu. Tüm bir ömrün acısı ve zevkinin bir andan fazla sürmediğini biliyordu, ama yabancı topraklarda attığı her adım sonsuzluğa denkti.

Yer sallanmayı bırakınca, kulakları çınlatan bir sessizlik oldu ve sonra her türden ayakka-

bı fırlatarak onları kayadan inmeye davet eden Jaime'nin gülüşmeleri, hayıflanmalar dokusu, doğanın cezasından şikâyet eden binlerce insan uğultuları arasında, vadi ve dağların ötesinde ülkenin bir ucundan öbürüne iletişim kuran köpeklerin ulumalarına, ölümün mevcudiyeti karıştı, görünmez ağ Valparaíso'yu örttü... Alejandro herkesin iyi olduğundan emin oldu, banktan çıktı, Jaime'ye bir tokat attı –ona attığı ilk ve tek tokattı ama milim milim, kesin bir uzaklaşmanın başlangıç noktası olacaktı– ve yıkıntıları kurtarılacak biri var mı diye kazmaya başladı. Ezilmiş, deforme olmuş, midesi çıkmış bedenler buldu. Gergin merakını yendi –kalıntılar arasında kazmak ve kan kokusu duymak, iç organların gün ışığında belirdiğini, bedenin sırlarını görmek belki de hayvan tarafıydı– çünkü Yüce Niyet'e hizmet ediyor ve Tanrı'nın bakışlardan sakınarak organizmanın karanlık içine koyduğu şeylerin saygıdeğer olduklarına inanıyordu... Açığa çıkan şeyleri görmek bir mecburiyetti, ama diğeri, felaketin acısının sebep olduklarından uzak durulmalıydı. Duygulara karşı temkinli olmalı. Göremediğimiz, duyamadığımız, koklayamadığımız, dokunamadığımız ve yiyemediğimiz şeyler vardır. Duyu organlarımıza karşı ihtiyatlı olmamız beklenir ve ayrıca arzulara, ihtiyaçlara, hislere ve fikirlere karşı da. Sınırsız düşünülemez. "Sen tanımana izin verilenle ilgilen ve gizemli şeyleri unut!" Ah, Talmud sen ne büyüksün! Yıkıntılar arasında bir yakınma koşmasına ve göğsüne bir kalas sap-

lanmış adamı bulmasına sebep oldu. Her seferinde daha beyazlayan derisi, kendisinden akan kan gölüne zıttı. Ölmek üzere olan adam deri bir valizin sapını sıkıca tutuyordu. Ölüm krallığına girenlerin bilge bakışıyla, dedemin anlamadığı ama hissettiği kelimeler mırıldanarak valizi ona verdi... Bu adam ona hayatındaki en kıymetli şeyi veriyordu, iş aletlerini. Neden? İşçinin gözlerinde derin bir rica ve aynı zamanda bilincini ölüme teslim etme mutluluğu vardı; vahşi bir çiçek, saf ve sıradan bir kurban, tam bir yok oluş, borcun ödenmesi, kayadaki yılan, gökyüzündeki kuş, denizdeki gemi, iz bırakmadan, tutunacak bir şey olmadan, herkese ya da bir kişiye bıraktığı küçücük bir miras, aletleri yani varlıktan kıymetli olanları, tek ve gerçek varlığını teslim... Onunki kadar hürmetkâr ellerin, o tahta ve metal, hizmetkâr, bilge, aziz meleklerle olan işine devam edeceğini bilmek uçsuz bucaksıza, huzur içine dalmasına müsaade edecekti... Alejandro valizi açtı, aletleri çıkardı, teker teker öperek, kalbinin üstüne yerleştirirken can çekişen ayakkabıcı incecik bir sesle adlarını ve kullanışlarını o kadar sevgi dolu bir İspanyolcayla söyledi ki, sanki Rusçaymış gibi anladı... Deriyi yassılaştırmak için tokmak, modeli kalıpların üzerine yerleştirmek için maşa, dikiş için kıskaç, ayakkabının üst kısmı için düzleştirici, balmumunu topuğa yaymak için spatula, tabanı kesmek için iskarpela, deriyi delmek için çuvaldız, kargaburun pense, oyma takımı, bir kutu bitüm, bir paket misina ve

bir makara keten. Dedemi aletleri tekrar valize yerleştirir ve onları sahiplenir gören adam uzun bir nefes verdi ve canını bir gülümsemeyle teslim etti. Rebe: "Gördün mü Alejandro? Tanrı sana bir meslek verdi. Sen artık bir ayakkabıcısın" dedi. Dedem valizi göğsüne bastırdı ve sarsılarak yakındı.

Teresa ve çocuklar ona bağırarak seslendiler. Seslerinde merak ve korku vardı. Alejandro bıçak gibi keskin kalaslar arasında sıçrayarak uçuruma geldi ve çelik banka tırmandı. Orada bir tiyatroda gibi oturan ailesi, zıplayarak ve palyaço giysisinden sarkan kuyruğu sallamak için arka tarafını sallayarak gelen bir varlığı işaret ediyorlardı. Bir insan gibi konuşuyordu ama suratının ön tarafı dar ve çıkık, gözleri çukur, burnu basık, ağzı büyük ve kalkık kulakları maymununki gibiydi. "Hadi, çabuk olun! Deprem tekrarlanabilir!" diye İspanyolca bağırıyordu. Teresa başını olumsuz olarak salladı ve anlamama hareketi yaptı. Maymun aynısını İtalyanca, Fransızca, Almanca, İngilizce, Felemenkçe, Portekizce, Lehçe ve sonunda Rusça tekrar etti...

– Hadi, çabuk olun! Tekrar deprem olabilir!

Çok dil bilen bu garip canlıya doğru koştular. Onları, tropik orman süsü vermek için tenekeden ağaçların yeşil tepelerinde maymuna benzeyen bir palyaçonun dengede dururken resmedildiği bir vagona çıkarttı. Arka kapıyı dolduran büyük harfleri çevirdi: "Maymun Surat. Tek Kişilik Sirk." Sonra rahatlamış gibi nefes verdi.

– Uf şansımız varmış! Bu caddedeki herkes nalları dikti. Ama vagonum ve atlarıma hiçbir şey olmadı. Burayı hemen terk etmemiz lazım. İlk sarsıntıdan sonra hep artçılar olur. Bitin dediği gibi; tek ısırıkta kurtulamazsın. Siz ikiniz benim yanıma oturun ve dört çocuğu saman çuvallarının üstüne oturtun, atlar için harika bir besindir. Toz tepme zamanı! Hadi Beyaz! Hadi Kara!

Beyaz adındaki at siyah, Kara adındaki atsa beyazdı. Hayvanlar, "harika besin" den aldıkları azıcık enerji sayesinde, baldırlarını olabildiğince hızlı hareket ettirerek yorucu bir ritimle ve nefes nefese Valparaíso'dan çıktılar. Koyu, neredeyse renkli topraklı, bıçak gibi parlayan sert yapraklı ağaçların olduğu bir vadiye varır varmaz ikinci yuvarlanma başladı. Dünyevi organlardan gelen korkunç horultunun yanında, devasa toz bulutlarının ve alaycı uzun kahkahalarla açılan yarıkların ve limanda ezilen kurbanların sesleri duyuldu. "Zavallı mahkûmlar cehennemde böyle şikâyet ediyor olmalılar" dedi maymun, elleri sarsıntılardan yere devrilmemek için vagona tutunmakla meşgul olduğundan sağ ayağıyla haç çıkardı. O kadar esnekti ki ayak baş parmağıyla alnına değebiliyordu. Titremeyi bıraktı. Cırcır böcekleri ve kuşlar öttüler. Zorlu sindirimleriyle meşgul Beyaz ve Kara koşmaya devam ettiler.

– Pek memnun değilim. Bu deprem işimi mahvediyor. Santiago ve Valparaíso arasında birçok köyde gösteri yapıyorum. Ama şimdi çiftçiler

ordu gelmeden evleri ve ölüleri soymak için limana doğru ilerliyorlardır. Neyse, her şeye olduğu gibi kötü havaya da güleceğim...

Güldü ve sertçe konu değiştirdi:

– Siz tek kelime bile İspanyolca bilmiyorsunuz değil mi? Ama Şili'de arkadaşlarınız, akrabanız, bir grubunuz, sizi karşılayacak birileri var mı?

– Hayır bayım.

– Paranız kaldı mı?

– Yarım kapiğimiz bile kalmadı.

– Satacak giysi?

– Üzerimizdekiler.

– Mücevher ya da değerli bir eşya?

– Bu ayakkabıcı malzemeleri.

– Yok, olmaz, beyefendi! Bunlarla Santiago'da geçiminizi sağlayabilirsiniz... Peki sizin bayan?

Serafín, maymun suratlı adının bu olduğunu söylemişti, Teresa'nın göğüsleri arasındaki derin yarığa gömülmüş nikelajlı demir zincire baktı. Babaannem, kendisini daha önce hiç böyle görmemiş dedemin şaşkınlığına sebep olacak şekilde kızardı. Kızarması da her şeyi gibi abartılıydı kan sıvısı, beyazlığını silerek, suratına kırmızı kil maske görüntüsü verdi. Çocuklar kahkahalara boğuldu. Serafín bir ıslıkla Beyaz ve Kara'yı durdurdu ve ellerini dua eder gibi birleştirdi, Teresa'nın önünde eğildi ve: "Kutsal Şafak Azizesi" diye mırıldandı, acı çeken bir hayvan gibi derin bir iç çekti, iç organlarından çıkacak gibiydi.

Babaannem bu garip ânı şimşek gibi bir geğirmeyle böldü.

– Ay ben de delirdim! Bu kahrolası deprem çocuklarımı unutmama sebep oldu. Onlar yemeyeli asırlar geçti...

Maymun surat karton bir kutu açtı, dört tane muz çıkardı ve çocuklara verdi. Teresa ve Alejandro'ya iki elma uzattı. Herkes yedikten sonra, babaannem saati göğüsleri arasındaki uçsuz bucaksız kuyudan çıkardı. Yedi usta pire oradaydılar: Baroco, Barona, Naprepeshev, Sedila, Casque, Barila, Semudalalá. Semudalalá komik olandı. Isırmadan önce yirmi altı ölümcül sıçrayış yapıyordu... Ailesinin ve hepsinden çok maymun suratın meraklı bakışları önünde, açık saatin yanına sağ bileğini uzattı ve çağırdı: "Baroco!" Pire onu nabzın ölçüldüğü yerden ısırdı. Sol bileğini yerleştirdi ve çağırdı: "Barono!" Başka bir pire akşam yemeğine başlamak için sıçradı. Utangaçça eteğini kaldırdı ve ufak kutuyu sağ diz altı çukuruna yerleştirdi. Mermer beyazı tenin parladığını gören Serafín bir kez daha dua ederek eğildi: "Karlar Azizesi!" "Akşam yemeğin Naprepeshev!" ve üçüncü pire sıçradı. Diğer bacak Sedila'ya sunuldu, o da çağrıya kulak vermişti. O zaman babaannem yakasını açtı ve iki sedefli karpuzunu ifşa etti. Maymun surat bayıldı ve sırt üstü saman çuvallarının arasına düştü. Alejandro hızlıca ceketini çıkardı ve karısını örttü. "Casque, Barila!" böylece beşinci ve altıncı pirelerin her biri bir meme ucuna kuruldular. Teresa kocasını itti, eteğini sıyırdı, donunu biraz indirerek derin göbek deliğini açıkta bıraktı ve

bir kız çocuğu gülümsemesiyle mırıldandı: "Semudalalá" Son pire ölümcül sıçrayışlarını yaptı ve leziz deliğe daldı. Çocuklar alkışladılar. Alejandro terledi. Serafín kırk derecelik ateşe tutulup titremeye başladı. Yedi pire yemekleri bitince, hiçbir emir almadan, sığınaklarına sıçradılar. Teresa saati kapattı, tekrar göğüslerinin içine batırdı ve giysisini düzeltti. Maymun nefes nefeseydi. Alejandro başından ayaklarına sırılsıklam olmuştu, çılgına döndü. Gözlerine kan yürüdü. Donu şişti. Maymun adamın ateşi ona bulaşmıştı sanki. Teresa tekrar kızardı. Kocası bir elini tuttu, tayfunu alt edebilecek bir yetkiyle, vagondan kaktüslerle örtülü bir tepeye atlamasını sağladı. Dikenli bitkiler arasında gözden kayboldular.

Maymun adam atları durdurdu ve yine sırt üstü, kendinden geçmiş saman çuvallarının üstüne düştü. Çocuklar anne babalarının izinden gitmek için fark ettirmeden indiler... Kaktüs dikenleri tarafından delinmeden burayı geçmeleri imkânsızdı ama Alejandro'nun şiddetli tutkusu, cezalandırılmadan yoğun yeşil salya akıtarak ardında bir patika açılmasını sağladı. Çocuklar bu sayede, kaymamaya ve dikenleri gözlerine batırmamaya özen göstererek ilerlediler. Rüzgâr yön değiştirdi ve koparılan kaktüslerin kaygan çatırtısıyla birlikte onlara babalarının, öfkeli, kudurmuş, azgın, acılı, yalvaran, hakaret eden sesini getirdi.

– Sen benim, sadece benimsin, anladın mı? O maymunla aranızda tuhaf bir şey oldu. Ona me-

melerini ve göbeğini gösterdin. Sana kimse bakamaz, bir canavar bile! Sen benim gözlerim, dokunuşlarım, ağzım için varsın. Gizli saklı şeyler istemiyorum. Niyetini beline dola, ne deliliğin ne düzensizliğin ne de garip ihtirasların cinsel organına hükmetmesine izin verme. Tamamen benim ol!

Kıskanç ses tonunda kara bulutlar, şimşekler, fırtına habercisi rüzgârlar vardı. Bağırır, şarkı söyler, konuşurken bir yandan onu soyuyor ve şekerli bir meyvenin kabukları olan giysilerini fırlatıyordu. Çocuklar giysileri toplayarak tepeye vardılar ve o zaman onları yoğun bir şekilde kenetlenmiş ve çıplak bir halde diken denizinde yuvarlanırken gördüler. Çelikten uçlar tenlerine değer değmez yanarak düşüyor, kalın saldırgan gövdeleri yapışkan ve hoş kokulu bir şilte oluşturmak için patlıyordu. Alejandro'nun kalça darbeleri dağı titretiyordu.

– Beni içine al! Hepsini! Daha derine! En dibine! Dibin sonsuzluğuna kadar al! İskeletimi yutmaya çalış!

Teresa'nın derisinin açılıp onu bir kanat gibi sarmasını ve kanını emmesini çaresizce arzuluyordu, böylece onun her yerine işleyebilecek, ona ait olmayan hiçbir köşesi kalmayacak, en gizli köşesi bile onun emrine sunulacaktı; aradığı zevk değildi, onun aradığı karısının binlerce ateşli parçaya bölünmesi, ona verdiği hazzın ruhunu parçalamasıydı.

Hareketleri bir hayvanınkinden çok bir delininkilere benziyordu... Her itişte hayatını sunmak ister gibiydi. Sırtına devasa kirpi kaktüsleri düşerek kırbaç gibi yankılanıyordu, ama onun umurunda olmuyordu. Teresa ona kaburgalarına şişkin memeleriyle vurarak, kısrak baldırları arasında sıkıştırarak, kalçalarını hızlı bir değirmen gibi sallayarak cevap veriyordu. Ancak Alejandro'nun çaresizliği dinmiyordu, ne kadar çok verilse bir o kadar daha istiyordu. Karısının işgal edilemez, gizli bir kale burcu sakladığını biliyordu. Kalça darbeleri artık atış gibiydi, babaannemin pelvis kemikleri tek tek kırılıyordu sanki... Ezilmiş kaktüslerden yayılan tatlı meyve suyuna yüzlerce, binlerce kertenkele geldi ve onlar etrafında canlı bir hale gibi yeşil ve parlak bir leke oluşturdular. Şurubu tadan tüm bu dilcikler bir çayın camsı sesini oluşturuyorlardı. Dedem daha fazla dayanamadı. Başını geriye atarak kemer oluşturdu ve sanki gökyüzünü ortadan delmek istermişçesine horultulu bir inleme savurdu ve karısının karnına gömüldü. Kadın onu öyle güçlü itti ki, cinsel organından beyaz bir şelale fışkırtarak sırt üstü iki metre öteye savruldu.

– Beni dölleyemezsin! Bir yaşam daha, bir ölüm daha demektir! O Katil için ceset üretmek istemiyorum!

Meni bitkisel magmaya düştü; geçici yeşil taçlar oluşturarak ağır damlacıklar halinde gömüldüler. Her birinden beyaz bir kelebek doğdu. Kele-

bekler sürüsü ışık demeti halinde yükselmeye çalıştıysa da kertenkeleler beceriyle sıçrayıp hepsine can çekiştirerek nemli ağızlarına götürdüler.

Alejandro kendine geldi. Başını Teresa'nın göğüslerine gömdü ve utangaçça gülmeye başladı. Kadın onu bir çocuk gibi sakinleştirdi.

– Her şey yolunda çılgınım benim... Depremden, bu yeni topraklardan, farklı gökyüzünden, farklı güneşten... Yakında alışırız ve eski biz oluruz. Gel, giyin artık.

Çocuklar anne babalarına giysilerini vermek için uysalca yanaştılar. Teresa yedi pirenin yerinde olup olmadığını kontrol etti ve tatmin olmuş örtündü. Kocası da öyle. Çocuklarının ellerinden tuttular ve Yahudi katliamlarından önceki, eski Dniéper'in kıyısında bulunan çiçek bahçelerinde gezer gibi yavaşça yürüyerek vagona döndüler.

Maymun surat baygınlıktan kendini toparlamıştı, binmelerini bekledi ve atlarını tekrar koşturdu. "Deh Beyaz, deh Kara!" Sonra, samimi üzüntüye gömülmüş gözleriyle çifte yakardı:

– Lütfen Bayan Teresa, Bay Alejandro, beni yanlış anlamayın, benden canavarca davranışlar beklemeyin, ben hiç kadın tanımadım; bir kadın bu görüntüyle benden ne bekler? Ben safım, otuz yaşında olmama rağmen bir çocuk kadar deneyimsizim. Lütfen verdiğim tepkileri açıklamama izin verin bayan, içlerinde şehvetten eser yoktu... Bana anlattıklarına göre annem beni çirkin olduğum için çöpe atmış. Fakir miydi, zengin mi, hasta mı, bir tecavüze mi kurban gitmişti yoksa en-

sest bir ilişkiye mi? Hiçbir zaman bilemeyeceğim... Beni bir dilenci buldu ve Kızıl Haç'a teslim etti. Sayısız farklı duyguya sebep oldum. İki günlüktüm ve tüylerle kaplıydım. Üstün bir maymun mu yoksa deforme bir insan mıyım diye anlamak için her türlü teste tabi tuttular. İkinci ihtimali onayladılar. Buna hâlâ yanarım. Eğer beni evrilmiş bir hayvan olarak tanımlasalardı hayatım daha iyi olurdu: Lüks kafesler, birinci sınıf eğitim, şöhret, dünya çapında saygı. İnsan olarak Ulusal Yetimhane beni zorla aldı ve hayatta kalmam için fazla çaba göstermediler. Hayvanat bahçesindeki kafeslerden daha küçük bir odada büyüdüm. Nöbetçiler benimle sadece aşağılamak için ve yetimler de dalga geçmek konuşuyorlardı. Başka türlü nasıl olabilirdi zaten; beni gören köpekler havlamaya başlıyor, kedilerin tüyleri diken diken oluyordu? Bir örümcek, fare ve kanadı kırık bir güvercinden başka arkadaşım olmadı... Resmi geçit törenlerinde, ulusal bayramlarda, iş günlerinde, İquique Deniz Muharebesi Yıldönümlerinde beni kesin bir görünme yasağıyla yetimhaneye kilitlerlerdi... Orada, her köşesinde alçak tehditlerin ve yargıç gibi sorguya çeken gölgelerin gizlendiği kocaman binanın çekingen yalnızlığında, yapacak hiçbir şeyim olmadan Üç Meryem Şapeline sığınıyordum. İbadethaneye dönüştürülmüş uzun bir jimnastik salonuydu. Sunağa üç azize hâkimdi. Bakıcılar erkek olduğu ve erkeklerle kızlar farklı binalarda yaşadığımız için, o üç heykel kısa hayatımda gördüğüm tek

kadınlardı. Biri beyazdı, mermerden, Karlar Azizesi. Diğeri kırmızı porselenden, Şafak Azizesi. Ve üçüncü, siyah olan, abanoz ağacından, Gecelerin Azizesi... Yüzlerinde en tatlı gülümseme ile hepsi çok güzeldi. Yalnızlıktan faydalanıp onlara küçük kollarımla sarılmak ve dudaklarını annemi hayal ederek öpücüklerle doldurmak için sunağın üstüne tırmanırdım. Mermer, porselen ve abanozda etin sıcaklığı yoktu, ama o soğukluk bana yetimlerin ve bakıcıların aşağılamalarından çok daha sıcak gelirdi. Bir defasında revirden uyku hapı çalmayı başardım. Gecenin ilerleyen saatlerinde koridorlardan süzüldüm, ibadethaneye geldim ve üç azize karşısında diz çöküp anlamsız hayatıma son vermeye karar verdim. Bir avuç uyku hapını ağzıma atacakken bir yanağım süt damlalarıyla yıkandı. Gözüme devamlı vuran ılık sıvıyla kör olduğumdan başlangıçta hiçbir şey görmedim. Sonra sütün siyah azizeden çıktığını fark ettim. O mucize bitince diğeri başladı, beyaz azize ağlamaya başladı. Göz pınarlarından iki sıra su akıyordu. Ateşten titreyerek gözyaşlarını öpmeye yeltendim. Son damlaları yaladığımda, kırmızı azizenin önünde sayısız lâl taşı çıktı. Göğsümü bu paha biçilmez kana bulansın diye oraya dayadım. Üç annem kendi tarzlarında benimle konuşmuşlardı. "Bedensel acını, ruhani üzüntünü bize bırak ve aşkımızdan beslen. Bu dünyada yalnız değilsin, bizim için varsın. Madem öyle sadece bizim için yaşa." Ben de öyle yaptım. Zehiri döktüm ve yaşamaya karar verdim... Bu mucize be-

nim için, sadece benim için, toplumla karşılaşmamı sağlamama yardımcı olan gizli teşvikti. Tanrı Baba beni terk etmişti ama şimdi Kutsal Ana Üçlüsü sonsuz merhametle beni evlat ediniyordu... Şöyle düşündüm: Yukarı çıkmaya çalışacağıma hızla aşağı inersem daha çok şansım olurdu. İnsanlar arasında hak ettiğim yeri almak için kavga edeceğime, hayvani içgüdülerimi abartmalıydım, insandan çok maymun olmalı, şakalarının ötesine gitmeli, kendimi onların inebileceğinden çok daha aşağı bir noktaya götürmeliydim. Eğer alaycılığımı saygınlığımı cezalandırarak, iğrençlik sınırlarına taşıyarak abartırsam, beni sevimli bulacaklardı. Her ne kadar bu şekilde yalnızlığım kesinlik kazansa da, etrafım gülümsemeyle çevrili olacaktı... Akşam yemeği vaktinde kansız çorba ve yağsız güveçten sonra ben hariç tüm yetimlerin bir tatlı hakkı vardı; guayaba marmeladı, peynirli ayva püresi, tatlı kurabiye ya da kışın sıcak şerbetli ekmek tatlısı. Bana hep kötü niyetli kıkırdamalarla muz getiriliyordu. Böylece korkunç yüzüm dışa vuruluyordu. Her akşam sanki ben fazla hassas ve zarif hareketlerle maymunsu görüntümü saklıyormuşum, onlar da benim maskemi düşürüyorlarmış gibi olurdu. Atalarımız ne demiş: "Maymuna ipek kaftan da giydirsen, maymun yine maymun." Ben bakışlarımı muza sabitleyip içime kapanıyor ve yemiyordum. İştah kabartıcı bir tatlı yemeden uyuyordum. Bu sefer, Üç Meryem'in salık verdiği gibi, hakaret saydığım meyveyi önüme koydukla-

rında, ağzımdan salyadan bir ip sarkıtarak göğsümü yumruklayıp, onu abartılı bir şekilde koklayıp, güvensiz mimikler yaparak meyveyi bir sabun gibi tüm vücuduma sürttüm, kabuğuyla yemeye çalıştım ve şiddetli sıkıntı çığlıkları attım. Sonunda kabuklarını soyup sarı püreyi, trans halinde, Tanrı'yı görmüş gibi seyretmeye başladım. Dilimi olabildiğince dışarı çıkardım, dudaklarımı yaladım, ısırdım ve zevklerin en büyüğüyle çiğnedikten sonra kıçımı kaşıyarak sırt üstü masadan düştüm. Tüm yetimhane gürleyen kahkahalar atarak alkışladı. İlk zaferimi kazanmıştım. Artık maymundan da maymun olacaktım... Uzun saatler boyu antrenman yaparak bazı maymun türlerinin yaptığı gibi ayaklarımı kullanmayı öğrendim. Bir gün muzu sadece alt çıkıntılarımı kullanarak yemeyi başardım. Ne büyük bir zafer! Komikliği tekrarlamam için çocuklar tatlılarını bana verdiler. İstediğim kadar tatlı yeme zevkine, karşılığını bağırsak bozukluğuyla ödeyerek, ulaşmıştım... Kısa süre sonra kendimi repertuvarımı genişletmeye mecbur hissettim; muzu her gün farklı bir şekilde yemeliydim. Kızgınlıkla; geniş bir gülümsemeyle bölünen sinirli ısırıklarla. Bu zevk ve nefret karışımı izleyenleri memnun etti... Sıkıntıyla; farkında olmadan muzu peçetenin altına sakladıktan sonra, bacak aram dâhil her yerde inleyerek arıyordum. Bu sıkıntı inlemeleri ruhlarını sıkıştırıyor ve sonunda peçeteyi kaldırıp mutluluk çığlıkları atmaya başlayınca, hepsi alkışlıyorlardı... Ama en sevilen ve

sayısız defa, sadece tatlı karşılığı değil, bilye, topaç, düdük ve çıkartma da kabul ederek tekrarlamak zorunda kaldığım numaram; zehirli muz oldu... Ağzımı tatlandırma arzusuyla kıtlık varmış gibi dişlerle minicik bir parça ısırıyordum (gülüyorlardı), sonra uzun süre sanki kocaman bir lokmaymış gibi çiğniyor (daha çok gülüyorlardı), tatmin olmuş gibi geğiriyor, ardından karnımı büyük bir acıya sahne olmuş gibi tutuyor ve kusacakmış gibi kıvranıyordum. Can çekişmeye devam ederek salyalanıyor, gülümsüyor ve bir ısırık daha alıyordum. Bu şekilde parça parça, geğire geğire, kıvrana kıvrana, şiddeti artırarak ölene kadar yiyordum. Ölümüm büyük sükse yapıyordu çünkü acının doruk noktasıydı, kaskatı kesiliyor, gözlerim beyazlıyor ve korkunç bir ifadeyle, katil muzun kalanını ezerek şık bir şekilde burun üstü düşmek üzere son bir ısırık daha alıyordum... Sonunda ünüm içsel yalnızlığım kadar arttı. İnsani mimikler bana yasaktı. Bana bir paket fıstık vererek beni mutlu ettiklerini sanıyorlardı... Bir akşam, yetimhane müdürü yönetmeliğin bir paragrafına göre mecbur olduğu üzere bizimle yemeğe geldi ve numaramı gördü. Şansına "Acı Muz" numarası çıktı... Ben, zavallı, saf maymun, acıkmış ve heyecanla o meyvede en tatlı meyveyi bulacağımı sanıyordum. Büyük hevesle soyuyor ve içiyle ağzımı dolduruyordum. İyak, bu ne hayal kırıklığı! Kusmuk gibi! Masalar arasında yürüyor ve alabildiğim kadar şeker topluyordum. Yerime dönüyor ve muza şeker dökmeye

başlıyordum, önce az, sonra biraz daha, çok, derken muzu şekere gömüyordum... Ama üstüne ne kadar şeker dökersem dökeyim altından hep acı tat çıkıyordu. Çaresiz bir şekilde, bir maymundan çok acılı bir köpek gibi çığlık atıyordum. Avucumda sakladığım bir parça soğanı gözlerime sürerek, gerçek gözyaşlarına boğuluyordum. Talihsizliğimi kutlayan gülüşmeler ve ıslıklar arasında, ağlayan diğer kişi müdür oldu. Numaram hassas bir noktasına dokunmuştu. Masadan kalktı, beni çağırdı ve kibarca, elimi tutarak, beni hiçbir yetimin girmediği kutsal, korkunç, gizemli ofisine götürdü. Koyu yeşil renkteki oda, yalındı; kalın sırtlı bir dosya, duvarda bir diploma, Cumhurbaşkanının portresi, metal bir çalışma masası, beyaz güllerin olduğu bir vazo, üç deri sandalye ve alçak bir masanın üstünde derisi neredeyse ışık saçarcasına saydam gelinlikli, duvağının altından çıkan sarı lüleleriyle genç bir kız fotoğrafı vardı.

Müdür bana sordu:

– Adın ne delikanlı?

– Serafín bayım.

– Neden? Bu isim sana hiç uygun değil.

– Bana bu ismi, çirkin görüntümün yanında güzel bir şey olsun diye verdiler.

– Anlıyorum... Büyük bir yeteneğe sahipsin bunu biliyorsun, Serafín. Sen gerçek bir sanatkârsın. Yemekhanede yaptığının büyük bir anlamı var. Bizim, zavallı ölümlülerin hayatını anlatıyor. Tatlandırmaya çalışıyoruz ama keyif verici

olan hep yüzeyde kalıyor, çünkü hayat, özünde her zaman acıdır. Şu portreye bak mesela, benim karımdı. Onu sadece karısından otuz yaş büyük bir adamın sevebileceği gibi sevdim. Ben kırk yedimde, o ise on yedi yaşındaydı. Onu ilahlaştırdığımı söylemek az kalır. Bizi ayıran sonsuz zaman farkını önemsemeden benimle evlendi. Beni gençleştirdiğine seni temin ederim. Her okşayışı üstümden yılların yükünü alıyordu. Gerçeklik acı yüzünü gösterene kadar her şey tatlıydı. Evliliğimizin üçüncü gününde, Rocío, bir coşku anında dans etmeye başladı, takıldı ve pencereden düştü. Bir apartmanın onuncu katında oturuyorduk. Aptalca bir hikâye, ufak bir ayak kayması ve kusmuk okyanusu. Yıllarca toparlanmaya çalıştım, eğlenmeye, tekrar sevmeye uğraştım. İmkânsız. Senin gibi, beni asla doyurmayacak bir meyvenin karşısında ulumaktan başka bir şey kalmadı bana.

– Çok üzgünüm. Bayan çok güzelmiş. Benim mütevazı bakış açımdan bayım, kıskanılacak durumdasınız. O üç gün hafızanızda sonsuz olacak. Ben asla böyle bir şey yaşayamayacağım, üç dakika bile.

– Bana bir ders daha verdin, Serafín; her zaman daha kötü olabilirsin... Seni sevdim ve senin için bir şey yapacağım. Bir meslek sahibisin sen; iyi bir palyaçosun. Hayatını şakalarından kazanabilirsin... Sana bir karavan ve iki at hediye edeceğim, ilerlemeni sağlayacaklar. Ekmeğini mimiklerinle kazanacaksın. Arabayı nasıl dekore

etmek istersin söyle, bir de seni hangi isimle tanıtacağız onu düşün. Atölye şeflerine vagonunu yaptıracağım.

Masanın çekmecelerinden birinden bir şişe pisco* çıkardı.

Şimdi gidebilirsin Serafín, ben sarhoş olacağım...

Ve aynen öyle oldu; bana bu karavanı armağan etti. Bir daha onu hiç görmedim, ama aynı pencereden kendini atarak intihar ettiğini duydum. Yıllardır onun istediği gibi yollardayım. İnsanlar fakir. Şapkayı gezdirdiğimde, değersiz paraların yanında havuç, taze yumurta, birkaç armut alıyorum. Böylece yaşadım. Ruhum kadar yalnız... Gösteri bitince kimse konuşmak için yanıma gelmezdi, neden gelsinler ki? Sadık Kara ve Beyaz'ımla kişnemeyle yetinmeliydim. Yaşlanıp öldüklerinde çok acı çektim ancak bu sevgi etlerini ince dilimler halinde kesip güneşte kurutarak çarki** yapmama engel olmadı. Mezarları midem oldu... Şansıma birikmiş param vardı ve onlarla aynı renkte başka atlar aldım. Valparaíso'da yaptığım gösteriler sırasında her tür ulustan denizcinin tek kelime İspanyolca bilmeden dolaştığını fark ettim. Orospularının yanında sarhoş olup dilsiz oturuyorlardı. Bazen kadın, çocuk, köpek fotoğrafları gösterip, alkolik hıçkırıklarla ellerinde sallıyorlardı. Orada insan sıcaklığına yaklaşmak için bir fırsat gördüm; tercümanlık

* *Pisco*, Şili'de çok içilen alkollü bir içecek –ç.n.

** *Çarki*, Şili'de yapılan kurutulmuş et yemeği –ç.n.

yapmak. Üç Meryem'e bana çok dil öğrenmemi sağlayacak bir meslek vermeleri için dua ettim. Mucize gerçekleşti; bilge ve cömert bir adam olan ve bana hızlı ve bedava bilgi veren Ácrata ile tanıştım. Çalışmalarımı iki bölüme ayırdım: yazları ve ilkbahar süresince palyaçoluk yaptım. Sonbahar ve kış boyunca çevirmenlik; fahişe, denizci ve kaçakçılara maskotluk. Kimsenin kalbimi tanımakla ilgilenmediği doğruydu, tek ilgilendikleri birinden diğerine taşıdığım duygulardı, hepsi bu. Yeni bir birlikte yalnızlık şekliydi ama bu sefer daha yakındı. Dokunulmamış tenimde alkol ve sigara içmiş nefeslerinin ısısını hissedebiliyordum. Normal canlılar için azami dokunuş, benim için çoktu... Şimdi beni anladınız mı? Deprem sayesinde, kötü kokan vagonuma ilk defa birileri bindi. Yalnız kişiler böyle şeyleri önemsemezler ve itiraf etmeliyim ne çok sık temizlik ne de banyo yaparım. Pirelerinizi yedirmek için beyaz teninizi gösterdiğinizde Karlar Azizesiyle karıştırdım. Bir gün kararacağınıza ve Geceler Azizesinin sizin vasıtanızla konuşacağına eminim. Sizi üç azizem yolladı. Bu mucizevi bir buluşma. Şimdi söyleyin lütfen pireleriniz kendi adlarına cevap vermek haricinde başka ne yapabiliyor?

– Yanan çemberlerden atlayabilir, davul çalabilir, top oynayabilir ve kehanetlerde bulunabilirler.

– Harika! Buluşmamız büyük şans. Tek kişilik sirk büyüyor. Eğer birleşir ve Bayan Teresa hayvancıklarını sunarsa Santiago'da ve diğer büyük

şehirlerde başarılı oluruz. Maymun Surat ve Madam Oçiçorniya'nın sihirli pireleri! Eşit bölüşeceğimiz birçok peso kazanacağız. Böylece ailenizin karnını doyurabilirsiniz...

Alejandro bunları ne tepki vereceğini bilmeden işitti ama çocuklar heyecanlanmışlardı. Teresa tuhaf şekilde gergin ve kararsızdı, tüm bedeninin kaşındığını hissetti. Falcı olma fikri, sebebini bilmeden içini neşe dolduruyordu. Önerisinin rahatsız bir inkâra sebep olmadığını gören maymun surat derin bir nefes aldı.

– Sessizlik, mümkün olduğu anlamına gelir. Çok sevindim! Size çok iyi bir öneride bulunacağım. Santiago'da kalabileceğiniz küçük bir odam ve Álcara dâhil olmak üzere işinize yarayabilecek birkaç komşum var. Don Alejandro ayakkabıcısını kurabileceği bir köşe arayacak ve haftada bir önemli miktarda para ve yiyecekle dönmek üzere Madame Oçiçorniya benimle turnedeyken çocuklara bakabilecek bir bayan cüce tanıştıracağım. Artık ortağız! Deh Beyaz, deh Kara yarın akşamüzeri varmış olmalıyız!

Lola bu yoldaki sineklerin minicik kadın sesiyle, ilahi bir melodi söylediklerini duyar gibi oldu.

Serafín bağımsız bir mahallede, bir komünde yaşıyordu. Girişteki tabelada şu yazılıydı: "Özgür Kardeşler Topluluğu. Devlet biz değildir". Rusçaya çevirince "komün" "küçük manastır" anlamına geldiğinden, Alejandro ve Teresa bu ismin sebebini anlayamadılar. Pis, sefil bir yerdi. Mimari-

si, ortada uzun bir koridor etrafında hücre gibi düzenlenmiş odalarla mabetten çok bir hapishaneden ilham almış gibiydi. Aileler aynı zamanda salon, yatak odası, mutfak ve tuvalet olan bu penceresiz alanlarda üst üste yaşıyorlardı.

– Ácrata durumu size benden daha iyi açıklayacaktır. Şili, Avrupa değil. Burada iki ayrı gerçeklik vardır. Bir azınlık cennette, çoğunluksa sefalet içinde yaşar. Sadece zenginler daha zengin olabilir; biz fakirlerden sadece daha fakir olmamız beklenir...

– Peki Ácrata?

– Önce yerleşin, sonra sizi tanıştırırım. Yatak vazifesi görmeleri için birkaç çuval saman getireceğim. Kalan mobilyaları semt pazarı çöpünden aldığım birkaç kutuyla sizin yapmanız gerekecek. Burada çekiç ve çivi var. Birkaç soğan, keçi peyniri, havuç ve fasulye püresi de var. Kömür ocağı olabildiğince az kullanın, ciğerlere zararlıdır. Siz odayı düzenleyin, sonra gelip sizi komşularla tanıştırırım. Ah unutuyordum! İhtiyaçlarınızı köşedeki şu deliğe giderebilirsiniz. Yiyecek kokularıyla giren ve çıkanların kokularını karıştırmak pek hijyenik değil ama tuvalet inşasından tasarruf ederek oda sayısını artırmak için sayın ev sahipleri böyle uygun görmüşler. Para konuşur. Neyse, tahmin ettiğinizden daha çabuk alışacaksınız.

Dedemle babaannem mutluydular; ne kadar iğrenç olursa olsun, çatı çatıdır. Biraz yemekleri, tercümanları, belki kibar komşuları ve yeni

meslekleri vardı. Bu yabancı ülkede yeni hayatlarına başlamak için başka neye ihtiyaçları olabilirdi ki? Teresa kısa sürede kutulardan masa, sandalye, dolap yaptı. Bu arada Alejandro büyük bir teslimiyetle ayakkabıcı tezgâhını hazırladı. Maymun adam saman çuvallarıyla dönerken, babaannem birleştirip örtü, yatak ve perde yapsın diye kumaş parçaları, iplik ve iğne de getirdi. Ayrıca tencere ve tabak olarak kullanmaları için bir seri boş kavanoz da getirmişti. Onları hemen komşularını ziyarete götürdü. Ácrata ile başladılar. Maymun surat anlattı:

– Bu adamın Şili'deki en zengin ailelerden birinden geldiğini söylüyorlar, fakirlerden faydalanarak kazanılan paradan tiksinmiş. Bizim komünün adına –Bağımsızlık– tav olup burada bizimle yaşamaya geldi. Lanet peso karşılığı çalışmak yerine kirasını ödememiz ve yemek vermemiz karşılığında, para kazanmamız için bize yeni meslekler uyduruyor... Göreceksiniz, çok kıymetli biridir. O, insani zekâmı kabul eden, tek bir ayak parmağımla sayabileceğim az kişiden biridir. Bir bilge olduğu ve otuzdan fazla dil bildiği için, bana onlardan en önemli ve yeterli olacak birkaçını öğretti ve tercüman yaptı beni. Para, aşk, yemek, tutkular, başka bir şey bilmeye gerek var mı? Biz müritleri, özgürlüğü asilik değil otoritenin sınırlamalarına karşı sınırsız hayal gücünü muhafaza etmek olarak gören Kardeşler Topluluğunu kurduk. Neyse, o size daha iyi açıklar... Geçin, çekinmeyin...

Yeni odanın kapısını açtı onlara, üzerinde şöyle yazılıydı: "İsimsiz. Ácrata. Meslek Mucidi". Onları, ince dudaklarını ısırarak ve neredeyse mavi, tütün lekeli, solgun parmaklarını sallayarak, kel, siyah kaşlarının altında kalın gözlükler olan, yaşı belirsiz bir adam karşıladı. Bu odanın duvarları yerden tavana kadar yükselen kitap sütunlarıyla gizlenmişti. Sandalyeler yerine birkaç ansiklopedi vardı. Masa da, yatak olduğunu tahmin ettikleri şey gibi bir kitap yığınıydı.

– Merhaba, Rus Kardeşler, bir zamanlar derin şimdi yeni dünya hatası tarafından yönetilen ülkeniz; gerçeğin dikey itaat ilişkileriyle merkezi bir yönetimle susturulduğu... Siz, tarihin paryaları şansa ideal bir kişiyle karşılaştınız ve artık bizim anarşist birliğimizin bir parçasısınız. Beni iyi anlayın...

Alejandro ve Teresa'nın saçları neredeyse dikenleşmiş ve ayakları soğuk, dünyanın bir ucundaki Santiago de Şili'nin bu fakir mahallesinde kayıp, bu sıradışı varlığın bugüne kadar duydukları en arı Rusça'yla konuşmasını dinliyorlardı... Politikadan anlamazlardı. "Beni iyi anlayın!" cümlesini duyduklarında, eşek yüzlerini örtbas etmek için gözlerini yusyuvarlak ve kulaklarını işaret parmaklarıyla açarak iyi dinliyormuş gibi görünmeye çalıştılar.

– Bizler Tanrı, Bilim ya da Devlet karşıtı asi anarşistler değiliz. Kesinlikle. O kavganın fakire tek getirisi sopa ve kurşun yağmurudur... Devlet ve onun aracılığıyla, hangi şekle girerse gir-

sin kapital, mücadeleyi iki üç asırlığına kazandı zaten. Sanayi Çağında hiçbir şey değişmeyecek. Solucanlar peyniri yemeye başladı ve kimse onları durduramaz. Üretim, gezegen tamamen talan olana kadar durmayacak. Az kişi hayatta kalacak. Yakın bir gelecekte belki fakirler daha iyi giysilere, oda ve yiyeceklere sahip olacaklar ama fakir kalacaklar, yani; otoriteye her seferinde daha çok borçlanacak sadece kanı ve ciğeriyle ödemeyecek, karşılığında gülümsemesi, hatta aklı gibi kıymetli şeyler de verecek. Fakir, her şeye razı zavallı bir aptala dönüşecek. Çıkan bariz sonuç ne? Birincil amaç hayatta kalmaktır! Toplumun yıkılması bizi tahrip etmesin... Oturun lütfen, açıklayacağım sizlere...

Oturak yerine size iki tane felsefe tarihi vereyim, biri Fransızca diğeri Almanca. Maymun surat çocuklara bir torba bilye verip sokakta oynamaya gönderdi. Alejandro ve Teresa fazla bir şey anlamamayı sürdürdüler.

– Biz zanaatkârlar, zenginler tarafından sömürülmeye devam etmek yerine, onları nasıl sömüreceğimizi bulmalıyız, tabii ki hırsızlıktan bahsetmiyorum, ona müsaade edilemez. Onların bilmediği ve beceremediği alanlarda hareket etmeliyiz. Bu çoğunluklar için bir çözüm değil, sadece birkaç yetenekli pireyi kurtarabilir. Domuzun kan üretmesi için çöp yemesi gerekir. Pireler, kirlenmeden domuzun kanını emerler. Yani hayvandan çevirme yaptıklarında parazitleri de

yakmış olurlar... salaklıklarından. Zamanında sıçrayıp, kasabın kafasına sığınabilirlerdi. Sadede gelelim: Otorite yaratıcı bir şey değil ve zenginler sıkılıyorlar. Kendileri hariç her şeye sahipler. Mantıklı tabii. Kendini bulmak için, her şeyi bırakmak gerekir ve onlar tam tersine her şeye sahip oluyorlar. Anlıyor musunuz?

Alejandro ve Teresa gözlerini kırpıştırarak, abartılı bir onaylamayla:

– Evet bayım, anladık!

– Bildik bir mesleği yapan herkes, ayakkabıcı, fırıncı, madenci, doğramacı, ressam, saatçi, doktor, mühendis vs. hepsi devlete mahkûmdurlar, iliklerine kadar sömürülürler. Sıradan bir meslek sahibi olmak özgürlüğünü kaybetmektir. Bilinmedik, maddi dünyayla alakası olmayan, bilinç düzeyleri üreten meslekler yapmak gerekir. Zenginlere özgü yeni ihtiyaçlar üretmeliyiz. Bunun için hayal gücünden başka ham maddeye ihtiyacımız yok. Domuz beceriklidir ama aptaldır. Kendini mahvedene kadar aptallığından yaşayabiliriz. Lütfen cemiyetimi ziyaret edin, onlara yeni meşgaleler verdim. Bu meşgalelerle her türlü küresel ekonomik krizi atlatabilirler. Çünkü bu tip krizler sadece fakirleri ve küçük ölçekli kapitalleri etkiler. Azınlık kodamanlar, çiçek ve kaymak tabaka güçlerini kaybetmezler, aslında hiçbir şey kaybetmezler. Domuzcuk bu değişikliği sükûnetle atlatır. Benim müritlerim, o karanlık dönemlerde domuzlarına hiç olmadığı kadar sıkı yapışırlar...

Ácrata onları durdurduğunda Ruslar, nutuğu arada bir elleri ve ayaklarıyla alkışlayarak dinleyen maymun surat tarafından kapıya yönlendirilmişlerdi.

– Alejandro Kardeş sana bir şey sormama müsaade et. Yandaşın ayakkabıcı olmak istediğini söyledi, bu doğru mu?

– Doğru bayım.

– Değmez. Bilindik bir meslek. Devlet eninde sonunda sömürür sizi. Ziyaretiniz bittikten sonra buraya dönün. Sizin için yeni bir meslek uyduracağım, "boşluk tatlandırıcı" ya da "gölge düzeltici", öyle bir şey.

– Teşekkürler bayım, buna gerek yok. Benim çalıştığım şekliyle ayakkabıcılık, yeni bir meslek olacak zaten.

Hokkabaz, Teresa ve Alejandro'yu Özgür Kardeşler Birliği üyeleriyle tanıştırarak komünü gezdirdi. "Ayna Dezenfektecisi", "Görünmezlikler Öğretmeni", "Muhteşem Biyolog, Vücut İcatçısı", "Cenaze Palyaçosu" ve maymun suratın her kapıda bir yudum içki ikramını kabul edip sarhoşluktan sallanarak, sadece Rusça'yı değil diğer tüm dilleri unutup hıçkırık, geğirme ve salyadan oluşan bir dile çevirdiği için ne olduğunu açıklayamadıkları bir sürü meslek erbabıyla tanıştılar... En azından başlangıçta "çil terbiyecisinin" ne yaptığını anlamayı başarmışlardı.

Tombulca, esmer bir adamdı, komünde görecekleri tüm diğer *goy*lar gibi keskin şarap kokuyordu. Ona az dişli bir kadın ve tek odada bunal-

madan koşuşturan sekiz ufaklık eşlik ediyordu. Terbiyeci küçük bir davul çalıyor ve gözlerini garip bir ışıltıyla açarak bene yer değiştirmesini emrediyordu. Tabii ki birçok kadın çili dudaklarının kenarında, yanaklarında, göğüsleri arasında ya da daha gizli yerlerinde istiyorlardı. Avanak müşteri, zamanla lekenin milim milim kendisine amaç gösterilen yere ulaşacağına temin ediliyordu. Tabii ki davul, terbiyecinin parlak bakışları ve hipnotize eden emirleri yetmiyordu. Müşteri inançla dua da etmeliydi. Birkaç seans sonunda benin birkaç milimetre ilerlediği katilikle vurgulanıyordu. Müşteri gerekli olan sayısız görüşmeden bunalıp, sürecin yavaşlığından şikâyet ederse, terbiyeci ölümüne alınmış gibi omuzlarını çekip, bunun kendi suçu değil inançsız edilen duaların suçu olduğunu söylüyordu... Ve yeni bir kurban arayışına giriyordu. Geniş zürriyetini doyuracak saf bir kadın hep bulunuyordu... Bazen, çok nadiren de olsa, benler yer değiştiriyorlardı.

Dindaşlarını ziyaret ettikten sonra Serafín, her defasında daha susamış olarak, onları geçidin sonunda, bir odaya götürdü, diğer odaların aynıydı ama büyük bir tabelada: "Mutlu Kalpler Barı" yazıyordu... Yaklaşık elli *goy* kadınlı erkekli, ayakkabısız, giysileri yamalı, keskin ter ve koku bloğu oluşturana kadar sıkışmış bir grup, çok az paraya, boydan kısa ve göbekten geniş bir Endülüs'ün, odanın kalbi olan, kırmızıya boyalı bir fıçıdan doldurduğu bardak şaraplar alıyorlardı. Maymun adam bir denizci becerisiyle et dalgası

arasından süzüldü, sağ bacağının üstünde sıçrayarak, ikisi elinde ve üçüncüsü sol ayağında, üç dolu kadehle geri döndü. Alt çıkıntısındakini içti ve üst iki çıkıntısındakileri Ruslara ikram etti. Alejandro hemen hayır hareketi yaptı. Bazı dinî prensipler bir barda içmesine engeldi. Elli *goy* alınmış ifade yaptı ve aralarından biri ısrar etti:

– Bizi aşağılama yoldaş...

Bir fırtınanın yaklaştığını hisseden Teresa kadehini kaldırdı ve tek dikişte son damlasına kadar boşalttı. Beden bloğu neşeli bir gürlemeyle onayladı. Rebe dedemi şöyle tembihledi:

– Bak Alejandro Bilge Hillel şöyle dedi: "Giyinikler arasında giyinik gez, çıplaklar arasında çıplak!" Şarap onlar için bir paylaşım. Bunu reddedebileceğini sanmıyorum. Belki de öldürürler seni. İç ve şu atasözünü uygula: "Madem günah işlersin en azından bıyığını yala."

Bunun üzerine Alejandro şarabı aldı ve zevkle içti. Beş kere içi titredi ve inatçı bir yanma gırtlağından midesine musallat oldu. Öksürmeye başladı. Genel kahkaha. Alkışlar. Maymun surat üç kadeh daha getirdi. "Mutluluğa içelim"ler saatler sürdü. Dedemler uyuklayarak, itilerek, gülme krizleri ve kusmalar arasında Şili melodileri söyleyen insan bloğunun bir parçası oldular. Eğlence şarap varili kuruyunca bitti. Ertesi gün dillerinde saman tadı ve katlanılmaz bir baş ağrısıyla, yetersiz pansiyonlarının beton yerine yığılmış uyandılar. Yeni hayat başlamıştı. Çocukların karnı açtı.

Alejandro'nun ayakkabıcılık ve Teresa'nın falcılık yaptığı beş yıl geçti. Madame Oçiçorniya üç ya da yedi, bazen on beş günlük turnelere çıkıyor ve hep kocaman bir gülümseme ve bir sepet dolusu yumurta, tavuk, yoğurulmuş ekmek, meyve, sebze, tatlılar ve pesoların yerini tutacak yiyeceklerle dönüyordu. Onu ilah olarak görmekten vazgeçmeyen maymun suratın hürmeti sayesinde, ileri derece İspanyolca öğrendi ama seyircileri etkilemeye devam etmek için Rus aksanını bırakmadı. Pireler geleceği inanılmaz bir kesinlikle tahmin ediyorlardı, köylere vardıklarında, ünleri yayılmış olduğundan, fakirler hemen hemen aynı şeyleri sormak için sıraya giriyorlardı: Falanca beni gerçekten seviyor mu? Bu kadını seçerek hata mı yaptım? Kaybolan şefkatim dönecek mi? İyileşecek miyim? Daha iyi bir iş bulabilecek miyim? Hayat benim için güzel olan ne saklıyor? Benjamín, Jaime, Fanny ve Lola onun gelişini Beyaz ve Kara'nın nal seslerinden hissediyor ve sokağın başına onu karşılamak için çılgınca koşuyorlardı. Onlar da artık İspanyolca konuşuyorlardı, çünkü talimatların yanında ücretsiz kahvaltı da veren Devlet Okuluna gidiyorlardı. Buna rağmen Alejandro yeni dilde sadece bir kelime öğrenebilmişti: "Çarşamba". Müşteriler ne zaman "ayakkabılarım ne zaman hazır olur?" diye sorsalar, o: "Çarşamba", diye cevap veriyordu. "Tamir ücreti nedir?", "Çarşamba"... "Hava ne kadar güzel

değil mi?", "Çarşamba"... Aklı dil öğrenmeye ne kadar az yatkınsa ayakkabıcılıkta bir o kadar parlak bir yeteneğe sahipti.

Ácrata'nın teklifini geri çevirdi ve ne boşlukları tatlandırdı, ne gölgeleri düzeltti ama bunun karşılığında ona ayakkabıcılık sevdasını alışılmışın dışında geliştirmeye söz verdi ve ayakkabıları sadece ayak numarasına değil ruha da uygun yaptı. Ve sabit fiyat olmadan. "Her müşteri ödeyebileceğini ya da gönlünden kopanı ödesin. Bu sizi ahlaki bir tavır edinmeye zorlayacak; en azı, yeteri kadarı ya da en iyiyi verme arasında seçim yaparak kendinizi tanımanıza yardımcı olacak..." Bu fikir Ácrata'nın hoşuna gitti ve dedeme "Ayakkabılog" unvanı verdi.

Alejandro şehrin çöpçüsü oldu ve toplayabildiği kadar deri ve kalın kumaş topladı. Kedi, fare, köpek derisi de dâhil. Ayrıca tahta ve sopa parçaları da topladı. Bunlarla modellerini yaratacak ya da tamir edecekti... Odacığına dönünce meditasyon yapıyor ve iki yüz altmış hafta süren askerliği sırasında parlattığı botların hayalinde salınmasına izin veriyordu. Nasıl yapıldıklarını anladı ve her parçalarını analiz etti. Her şeyden önce bir taban, gezici zemin, koruyucu kılıf, ayak tabanı varlığını ikinci bir deri gibi hissetsin diye görünmez yapılmalıydı; güvenilir, dayanıklı, hassas olmalı ve her şeyden önemlisi aşkla yapılmalıydı. İstenen yere ulaşabilmek için gereken tüm umudu veren, yol boyu sürekli koruyucu, çelikten bir kararlılıkla her adımda yeniden doğuran

anneler gibi tabanlar, giyene ülke olan tabanlar yapacaktı... Peki ya topuk? Dimdik ayakta durmalı, tam güven vermeli, geçmişle bağı keserek, her adımı tam gerçekliğe, pırıl pırıl şimdiye yerleştirmeli, kendinden emin topuk bastığı yeri kazanmalı, içine işlemeli, tamamen hâkim olmalı, yaşama sevincinin patladığı kaynağa dönüşmeliydi. Ama aynı zamanda sert, rahatsız edici değil hassas olduğu kadar güçlü yapılmalı, ayağı sadece ileri, geleceğe itmekle kalmayıp geçmişim okyanusvari itkisini de emmeliydi... Ya çiviler? Muhteşem parmakları zedelememek için ince olmalıydılar, böylece sabahları büyük kolaylıkla girmeli ki bizi bekleyenler birer ödül olsun hep, çünkü tüm yollar ölüme değil, Tanrı'ya çıkar ve sadece bir dönüşümdür... Benim ayakkabılarımla attıkları her adım giyeni mutluluğa götürsün ve kutsansın onları...

İlk müşterileri bir tamir için gelen fakir şeytanlardı. Alejandro ne kadar mütevazı olursa olsun siparişleri kabul ediyor ve o yamalı bohçalardan lüks ayakkabılar yapıyordu. Yavaş yavaş orta sınıf alıcılar ve sonunda egzotik bir serüven yaşama havasında soylu kadın ve erkekler gelmeye başladı. Alejandro'nun kendine yamak bulması gerekti. Bunları komünün içinden seçti, böylece odalarından çıkmaları gerekmeden çalışabiliyorlardı. Tüm işsizler tamamen elde yapılmış; dikilmiş, yapıştırılmış, çivisiz ve basit ama asil malzemelerden üretilmiş bir ayakkabının imalatına katılabiliyorlardı...

Dedem o kişiliksiz makinelerden birini asla kullanmayacağına yemin etti. Her bir ayakkabı aşkla yapılmış birer eser olmalı ve diğerlerinden tamamen farklı olmalıydı. Bir insanın evrende eşsiz, kendine özgü bir parmak izi vardır ve ayakkabılar da aynen öyle olmalıdır, başkasına değil sadece kendisine özgü. Aldığı ücreti –"Ne kadar?", "Gönlünüzden ne koparsa"– kendisi ve işçileriyle eşit oranda paylaştırıyordu. Her gün yeni modeller yaratmak için şaşırtıcı sayıda saat harcamasına rağmen, modelleri kartondan hazırlayan en mütevazı yardımcılarıyla aynı ücreti alıyordu. Sonunda durum yanında, yüzünde gülümseme çalışan yüzden fazla ortak işçi çalıştırmaya kadar gitti.

Teresa turneden her defasında daha abartılı türbanlar, daha fazla yüzük, bileklik ve kolyeler; gözlerinde daha çok rimel ve tırnaklar mor ojeli dönüyor ve her defasında sinirden köpürüyordu. "Aptallık bu! Senin kafanda iyi çalışmayan bir şeyler var. Bunun sebebi lanet Rebe olmalı. Sürekli daha çok müşterin olup, emrinde yüz kişi çalıştırıp, nasıl olur da hep aynı parayı kazanabilirsin: Sefalet bu! Aradan beş yıl geçti ve hâlâ zenginleşmedin. Zenginler seni sömürüyor, sadakadan az para vererek eğleniyorlar, seni bir aziz gibi değil bir enayi gibi görüyorlar. Bu kabul edilemez! Binlerce umutsuz sefilin geleceğini görsünler diye pirelerimi yoruyorum ki, benim kazandığım ve seninkiyle beraber sefaletten biraz farklı yaşayalım... Hâlâ o Büyük Sahtekâr'ın merhametsiz gözlerine erdemli görünmeye uğ-

raşıyorsun... Dürüst olmak istediğin için hayatın tadını çıkarmıyorsun. Hepimizi kendi mistik mezarına gömdün. Tanrı sadece ölüleri sever! Gerçekliğe dönmen gerek!" Dedem gülümsüyordu, karısını alnından öpüyor ve eserlerini nasıl iyileştirebileceği düşlerini ayık görmeye devam ediyordu. Şimdi yürürken dua edecek bir ayakkabı yapmanın formülünü arıyordu!

Bir gün Chato Eremberg çıkageldi; dedemin o yıllarda tanışacağı ilk Yahudi. Gerçekten tiksindirici biriydi, kocaman kafalı, kısa bacaklı, uzun gövdeli, boyunsuz, koca göbekli, kıllı, bir gözü kahverengi diğeri yeşildi. Bileğini sallayarak altın saatini göstermeye çalışıyor ve onun sayesinde kadınların kendini çok çekici bulduğunu sanıyordu. İşçilerin önünde sanki onun bir parmak şaklatmasıyla tabanları bırakıp, donunun önünde sallanmaya hazırlarmış gibi böbürlenerek yürüyordu... Birkaç arkadaşının övdüğü ne verirsen çalışan bu deliyi merak etmiş ve kendisine bir bot yaptırmaya gelmişti. Botları alınca, değerlerinden on kat eksik bir bedel önerdi. Alejandro gözleri alevlenmiş ona baktı ve sadece yardımcılarının odalarına yönelerek şöyle dedi: Botlar için teşekkür ederim." Eremberg, şaşırdı, utandı, birkaç peso daha verdi, kekeleyerek "bu da bahşiş" dedi ve sonra Yiddiş dilinde bağırarak şöyle dedi:

– Lütfen Don Alejandro! Arkadaşlarım deli olduğunuzu söylemişlerdi ve haklıymışlar. Bu da ne demek oluyor? Kazandığını herkese bölünce, tuvalet niyetine kullanılan delikleri temizleyen

sümüklü bile sizinle aynı parayı kazanıyor! Bu bir Yahudi'ye yakışır mı? Çünkü ben ne kadar Polonyalıysam siz de o kadar Russunuz. Maskenizi çıkarın! Siz *goy*ları Yasidlerle ve yozlaşmayı azizlikle karıştırdınız bence! Gerçek bir imalatçı yüksek satış fiyatları ve alçak maaşlar belirler... Sanayi Çağında yaşıyoruz dostum! Orta sınıf için büyük imkânlar açılıyor. Bu tembeller ülkesinde, biz yabancılar bir servet kazanabiliriz. El emeği neredeyse bedava. Bu okuma yazma bilmeyenlerin ne sendikaları ne de sosyal sigortaları var. Ordu bizi koruyor. Grevde olduklarını söylerlerse, birkaç sopayla iş çözülüyor. María Elena'da ne oldu gördünüz baş kaldırmak istediler ve bok gibi ezildiler. Ayrıca, fabrikanın yanına ödemelerin kartla yapılabildiği bir mağaza açılıp kazandıklarını istediğimiz ücrete, bizimle harcamalarını sağlayabiliyoruz. Durum ideal. Fırsattan yararlanın Don Alejandro! Sahip olduğunuz sanatsal beceriyle ve benim ticaretteki yeteneğimle milyoner olabiliriz. Eğer ortak olursak, Tanrı'nın bize yardım etmesine gerek kalmayacak...

Alejandro gülümsüyor ne evet ne de hayır diyordu, çalışmaya devam ediyordu ve birden tatlılıkla, tekrar Yiddiş dilinde konuşuyor olmaktan heyecanlı fısıldadı:

– Bunu bir çarşamba günü konuşalım Sayın Eremberg, düşünmem gerek...

Chato omuz çekti. Her müşteri için yeni bir model üretmekle meşgul dedem bunu kesinlikle düşünmeyecekti. Buna rağmen, ziyaretini haftada bir kere tekrarlıyordu.

Her şey değişmez, sonsuz bir ritme bürünmüşe benziyordu, derken mektup geldi. Mektubu Alejandro'nun ellerine teslim etmesi karşılığında pişmiş bir yumurta verdikleri tembel bir çocuk getirdi. Her ne kadar ayakkabılog ne okuma ne yazma bilmese de, maymun suratla okuma yazma öğrenen Teresa'nın yazısını tanıdı. Kesin, kabarık ve önemliydi, yoksa karısı ona neden yazmıştı? Acı bir önsezi göğsünü sıkıştırdı ve elindeki aletleri düşürerek, mektubu okuması için Ácrata'nın yerine koştu. Profesör birkaç saniyede kâğıtları gözden geçirdi –baş döndürücü bir hızla okudu– kel başını sıkıntıyla salladı, toplantı çağrısı olan çanı çaldı ve Alejandro'yu bara doğru çekiştirdi. "Mutlu Kalp"te Özgür Kardeşler, onu bira şarap varilinin etrafında bir blok oluşturmuş bekliyorlardı. "Yoldaşlar" dedi Ácrata, "Bunlar bir erkeğin hayatında önemli anlar. Olduğuna inandığı şeyin, gündelik kişiliğinin çöktüğüne ve derinin altında gizlenen sadece ölümcül bir darbe alındığında uyanan kalpten yapılmış adamın belirmesine şahit olacağız. Okuduklarımı anlamayacaksınız çünkü onun anlaması için Rusçaya çevireceğim –karısı artık İspanyolcayı iyi biliyor; dişiler dilleri bir çeşit ozmosla öğrenirler, buna karşılık biz zavallı erkekler bu tip görevler için sakar bir zekâdan başka bir şeye sahip değiliz– bu arkadaşın derin bir acıyla paylaşmamız gereken mimiklerini görünce –bir kadının yol açtığı yara, bir kılıç yarasından daha derin ve acıdır– ne yazdığını anlayacaksınız". Ve Rusça devam

etti: "Saygıdeğer Don Alejandro, şarap içmeyin, bu pisko şişesini alın ve boşaltmaya başlayın. Bu mektuba katlanabilmek için çok sarhoş olmanız gerekiyor. Evet, biliyorum, inançlarınız burada içmenize engel. Bugün bir istisna yapın ya da karşımızda ölebilirsiniz. Hadi bir kadeh için! Şerefe! Çevirmeye başlıyorum:

Koca, seni tanıyorum. Benden bir mektup almak seni çok şaşırttı. Tabii normalde üç dört satır, para, çocuklar ya da ayakkabılar hariç bir şeyden başka konuşmazken, sana bir mektupla ne diyebilirim? Korkunç bir şey olduğunu düşündün ve Árcata'nın yerine koştun. Şimdi çeviriyi dinliyorsun. Birkaç dakika sonra benden merhamet dileyeceksin, veremeyeceğim. Bunu sana bir anda söylemeliyim, inanmayacaksın ve bu satırda yazanları tekrar ettireceksin: Serafín ve ben birbirimize âşık olduk, artık onun sevgilisiyim. O kadar güçlü bir duygu ki, ne seninle ne de çocuklarla yaşamaya devam edebilirim. Siz geçmişimi, artık karanlığa gömülü olarak gördüğüm bir dönemi temsil ediyorsunuz. Seni sevdiğimi sandım ama bu sadece hayvani bir ihtiyaçtı, bir insanın organının arzuları, çocuk sahibi olmak arzusu, ineklerinkine benzer içgüdüler... Birleştik ama hiç birbirimizi görmedik. Ben hayal kırıklıkları biriktirerek şişmanladım, her birleşmede tufan şeklinde zarafetten uzak azgın patlamalar yaşadım. Ne sen ne de ben okşamayı, tatlı olmayı, birbirimizin içinde erimeyi bildik. Sen kendi işine baktın, Rebe, Tanrı, ayakkabı fabrikası; ben ken-

diminkine, ekmek, ev, dışkı, Yaratım nefreti; böylece birbirimizden uzaklaştık. Beni tanımadın, içimdekini görmedin, mabet değil mezar olan bir evin ortasında geviş getiren bir azize gördün, beni sıkıntıya terk ettin, benim rüyalarımı umursamadın, ilkeller gibi davrandık, basit, monoton, hayatın tuzunu kaçırdık, tatlı hazdan uzaktık. Ben kurumaya başladım. Sahip olmadığım mutluluk bedenimi şişiriyordu. Bazen diğer erkeklere muhteşem ama yasak meyveler gibi baktım... Suçlu, hipnotize, içinde boğuluyordum, boşluğunda, bilinçsiz okuma yazma bilmeyen kabalığına şüphe etmeden gençliğimin en güzel yıllarını kurban etmeyi kabul ettim... Başka bir şey, bu dünyaya ait olmayan bir birleşme yaşayalım diye gözlerini kendiminkilerle arıyordum, ama sen bana sadece azgınlık ve Yehova'nın öğrettiği kibirle sahip oldun. Tek hayal edebileceğin bana hayvani bir orgazm vermekti ve o yolda kalçalarını çarptın durdun, darbelerin kaya kırmaya yararlar ama bir kadını âşık etmeye değil. Duygusuz ve sakar oldun. Ben fark etmiyordum çünkü ne deneyimim vardı ne de kıyaslayabileceğim bir şey. Senin dürüst olma deliliğinin bize sunduğu şey; sefalete boğulmuştuk. Hayattan ne umabilirdim? Ama mucize, ilahi değil ama insani mucize mümkün. Aşk bir mucize... Sen sadece kendinle meşguldün, bunu göremedin. Her şeyden çok etin sihirli hazzını reddeden Büyük Sahtekâr'a boyun eğerek babanın ve babanın babasının karılarına yaptığı gibi beni emrine amade ettin. Hayvani

düzeyimle seni sevdiğimi sandığım doğru ama Serafín'e bir insan gibi âşık oldum. Bu senin bilmediğin harikulade bir his... Sana karşı dürüst olmadığımı, seni aldattığımı sanma. Şu anda acı çektiğini biliyorum, acı çekmemen için sana ölene kadar sadık kalmayı ne kadar isterdim bilemezsin. Doğaya karşı savaşılmaz. Birden oldu, düşünmeden, deprem kadar büyük bir felaket. Serafín bizi Valparaíso'dan aldığında neler oldu hatırlıyor musun? Göğüslerime baktı ve ben kızardım. Farkında olmadan, onun yanan bakışlarında kendi, tutsak arzularımı kabullendim. Bakışları yumurtalıklarıma kadar ulaştı ve cinsel organım su doldu. Ben hiçbir şekilde başıma bunun gelmesini, –her şeyden önce bu kadar çirkin bir varlıkla– istemezdim. Kendimi tüm gücümle kuruttum ve vajinama hükmeden bu yabancı dişiyi reddettim. Ama bir süre sonra, pirelerimi beslerken, onun karşısında çıplak etimi sergileme arzusu duydum. Tenimin her santimetre karesi göründüğünde titrediğini hissettim ve onun durdurulamaz hisleri hücrelerimi salladı, kanımı kaynattı. Sen, karanlık bir şekilde azdığımı anladın ve bana umutsuzluğun gücüyle sahip oldun çünkü bilmeden sonsuza kadar kaybolduğumu hissediyordun. Ve benden bir orgazm çaldın, ona aitti aslında senin değildi. O haz sanki azı dişimi çekmişsin gibi acıdı. Kendimi deli sandım ve depremin duygularımı etkilediğine inandırdım, hiçbir şey söylemedim çünkü Serafín'le olan saçmaydı, utanç vericiydi. Hep olduğum kişiye

döndüm; kuru aile gerçekliğine gömülmüş bir anne. Beni içten yakan bu umutsuzlukla bu hareketsiz kalkanı tutmaya devam edebilmek için kilo almaya devam ettim. Aşksız, gözlerim çöl, kulaklarım sönük, dokunuşum sert, hava zehirli ve her gün kör bir kısrakla geçilen kara bir köprü. Serafín'le çıktığımız turneler beni biraz sakinleştirdi ama bizi yaralayan çekimi kabullenmek istemiyorduk. O sevgiye layık olmadığını düşünerek, hassas bir canavar edasıyla, kendini benim hizmetime sundu, mütevazı, kırılgan, hüzünlü. Ben onun hayatımda gördüğüm en çirkin adam olduğuna inanmıştım... Bir hafta önce Lota Kömür Madeni'nde bir gösteri yaptık. Madenciler bu gölgeli dünyada kahkaha ve bilgi var olsun diye derin tünellere inmemizi istediler. Serafín, hokkabazlık da yaparak hiç olmadığı gibi bir oyun sergiledi: Yeni Kral Midas olup, dokunduğu her şeyi muza çevirdi. Şöyle dediğini hissettim: "Her şey yenilebilir, acı bile". Sonra ben, tüm bu köstebeklerin her birine hava ve ışık vadederek, sadece kibar kehanetlerde bulundum. Bizi çok sevdiler ve dostluklarının bir göstergesi olarak bize metal şapkalarını taktılar ve yüzümüzü kurumla kapladılar. Dönüşte, vagonda, Serafín bana baktı, sarsıntı geçirdi ve karşımda dizlerinin üstüne düştü, mırıldanarak: "Gecelerin Azizesi", dedi. Kıllı ensesini okşadım. Bir çocuk gibi emekledi ve göğüslerimin arasına yerleşti. Ikınarak, diledi: "Mucizeyi gerçekleştir, bana kutsal sütünü ver". Ve inanılmaz bir şey, sesindeki son-

suz tatlılıkla heyecanlanmış göğüslerim bedenini beyaz suyla yıkayarak akmaya başladılar. Sonra ağladım. Gözyaşlarımı yalayarak mırıldandı: 'Karların Azizesi'. O zaman, sanki dikenli bir taç çiviliyorlarmış gibi alnım kanamaya başladı. Trans halinde: 'Şafak Azizesi', dedi. Dolunay bizi gümüşe boyadı. 'Sen benimsin, bana ilk defa bak', diye yakardı ve ben, kalbim ağzımdan çıkacak gibi çarparak gözlerimi ona diktim. Ve birden tüm ön yargılarım yok oldu, onu gerçekten gördüm ve onun ulvi güzelliğinin farkına vardım. Evet Serafín diğer erkeklerle kıyaslandığında ve eski güzellik kalıplarıyla bakıldığında bir canavar olabilir. Ama tüm bunlardan arındırılınca ve kıyaslanmadan bakılırsa mükemmel bir yaratık. Anlamlı gözleri meleklere yaraşır bir iyilik barındırıyor, belirgin yüz çizgileri ruh sarsıyor, kaslı eti ve ipeksi tüylerine dokunmak sonsuz haz veriyor, uyandığında nefesi tatlı ve güzel kokuyor, hareketlerinde raks havası var, söylediği her kelime beynime bir mücevherin pırıltısıyla giriyor, aslında hiç konuşmuyor, şakıyor... Bakışlarımın sıcaklığını hissettiğinde, palyaço giysisinden sıyrıldı ve bana tüm bedenini gösterdi, canlı bir heykel gibiydi. Çıplaklığının bende doğurduğu esriklikle, ellerimi uzattım ve cinsel organının nemli avuçlarımda durmasına müsaade ettim. Senin dolgun, sert, duygusuz, ukala başı çıplak organına alışkındım. Serafín'in organı solgun, ince, yumuşak ve her şeyden önemlisi tamdı. Yumuşak sünnet derisi ona tahrik edici

bir gizem katıyordu. Güçlü çekimle birleşmiş tevazu, sıradan hayvan sükûneti, dinin bıçak darbesini almamış, Tanrı'ya verilmiş sözü olmayan. Sen bana girdiğinde Yehova da seninle geliyordu. O senin hazlarına sahip olabilmek için bir parçanı kesmelerini emretmişti. Deriyi zevkle, şevkle öptüm ve ona vücudumun tüm açıklıklarını sundum. Sadece kukum değil ağzım, göt deliğim, kulaklarım, göbek deliğim, hücrelerim, ruhum da onu arzuluyordu. Bir annenin çocuğunu yönlendirdiği gibi kendime doğru yönelttim onu, hiç kadın tanımamıştı, bana semai saflığını sundu. Vahşilikten uzak, acelesiz, şefkatle, arzuyla, saygılı... İçime tamamen girdiğinde, bu hayatta ilgimi çeken tek şeye dönüştü. Serafín hareket etmeyi, haz veren sürtünmeyi bıraktı, boşaldık, gözlerime sabit baktı ve beni nefesiyle sarhoş ederek konuşmaya başladı. Sesi, hayatımda duyduğum en hassas sesti, ilk defa kızardığımdan beri sakladığı duyguları açığa çıkardı. Böyle büsbütün dinleyince, tahammül edebildiğim kadar sevdim onu, hatta daha çok sevdim, bizi Tanrı'yla birleştirmesini kabul ettim. Evet, inanmakta güçlük çeksen de onun sayesinde Büyük Sahtekâr'ı aşkın var olmasına izin verdiği için affettim. Serafín bana şöyle dedi, asla unutmayacağım: 'Senin ve benim aramızda sınır yok, geçişli başlangıçlarımız birbirlerine kenetleniyor ve sonsuz okyanuslarda dans ediyorlar. Biz müzikal anlamda akort edilmiş, Tanrı'nın diğer yüzünden başka bir şey olmayan ölümün mücevheri gibi doğan iki çığlı-

ğız. Sen ve ben İlahi neşenin maddeleşmiş haliyiz. Aramızda güven var, kutsal olanın başarısı, umudun doğuşu ve inancın çiçek açması. Biz, dünyanın birleşmesi ve affın sunulması olan büyük eserin sağ ve sol elleriyiz. Tanrı aşkını bizim hazzımız aracılığıyla göstermekten zevk alıyor. Biz ışığa dönüşmüş yoluz. Biz kenetlenmiş mükemmel uyumla ilerleyen iki yalnızlığız. Hazzımız bir mabet'. Ve beni öptü, ağzı tatlıydı ve her defasında birer dalga gibi büyüyerek zamanı başından sonuna gezen orgazmlar zinciri başladı. Suçsuz, vicdan azabı olmadan onun haricinden her şeyi unutarak yüzlerce kez kıyıya çarptım. Kahkahalarla güldük, ıkındık, bağırdık, mutluluktan ağladık... O andan itibaren durmadan çiftleştik, her an, nerede olduğumuzu önemsemeden, defalarca ve her defasında farklı... Organı benimkine gömülü olmadığı zamanlarda kendimi eksik hissediyorum. Biz yıllarca parlayacak iki yangınız. Seyahat etmek Amerika'yı, Arjantin'i, Peru'yu ve bilmediğimiz bir sürü yeri tanımak istiyoruz. Azla yaşıyoruz ve mucizeler sürekli hayatımızda. Artık toprağı seviyorum, gökyüzünü, kollarında gündoğumunu, havanın tadını, bitkileri ve hatta insanları bile. Partilere gitmek, eğlenmek, bir sigara içmek, etrafta olmak istiyorum. Her gün yarım kilo kaybediyorum. Serafín zayıf ve çevik olmamı istiyor, onu tatmin edeceğim... Sonsuza kadar hoşça kal zavallı Alejandro. Hiçbir zaman sevmeyi bilmediğin için üzgü-

nüm... Beni arama, çünkü tanıdığın Teresa artık yok. Öldüm farz et. Çocukların bana ihtiyacı yok artık. Büyüsünler, keşfetsinler...

İmza: Serafín'in Teresa'sı."

Dedem Ácrata'nin kendisi için çevirerek tutku dolu bir sesle okuduğu mektubu dinlerken acıdan kasıldı ve ateş edilmiş gibi bir ses çıkararak üç kaburga kemiği kırıldı. Yakarışsız gözyaşlarına kanlı bir tükürük karıştı. Dizleri tutmadığında "Rusu" ayakta tutmak için etrafında sıkışmış yoldaşlarla dolu bar, dedemin yaralı boğa gibi derin nefes alışına ve bilgenin yumuşak fısıltısına rağmen sessiz gibiydi. Bu zavallılar acıyı anlıyor ve merhamet dolu saygıyla bir kalbin yıkılışına eşlik ediyorlardı. Şarap bir kaynak gibi fıkırdayarak gırtlaklarını geçti. Çil terbiyecisi ortamı tatlandırmak için bir kanaryayı taklit ederek ıslık çalmaya başladı. Ayakkabıloga durmadan, bu kocaman ifşalara katlanabilmesi için, büyük bardaklar dolusu pisko veriyorlardı. Yer vals yapmaya başladı, duvarlar geçirgen olup dünyanın sesinin içeri girmesine izin verdiler; çocuk gülüşleri, anne dedikoduları, hurda araçların sesi girdi, bir denizci can çekişiyordu, dışarıda hayat, şehir hengamesine aldırmadan devam ediyordu. Biri şarkı söylemeye, tonluk yığın içinden başka biri sallanmaya, tüm blok dans etmeye başladı, derken bir eğlence patlak verdi. Sersemlemiş kurban, ölüme dökülen acı ırmakta yok olmamak için onu itecek eller arayışında, adamları akrabalarıymış gibi öperek kucaktan kucağa taşındı.

Oluk oluk, kan ve pisko kustu, ve baygın düştü. Bir kaşıkla ağzını açıp gırtlağından yarım şişe daha boca ettiler. Yedi gün sarhoş gezdi. Komündeki odaları tek tek gezdi ve her aileyi kucakladı; yaşlıları, çocukları, erkekleri, kadınları ve kedileri... Gülümseyerek buna göz yumdular çünkü kırık kalpli sarhoş onlar için kutsaldı. Giysilerini yırttı ve çıplak halde aya hakaret etti. Dört ayak, aylak köpeklerle koşuşturdu. Tüm ayakkabılarını sulama kanalına attı ve ağladı, ağladı, ağladı...

Sarhoşluğu geçince kırık tahtalar yığınına dönüşmüş Teresa'nın yaptığı eşyalarla dolu odasının ortasında buldu kendini. Ağzında acı bir tat vardı ama içkiden değil üzüntüden. Bir üzüntü, karanlık bir akrep gibi kalbine tutunmuştu. Mektuptan kalan görüntüler onu takip ediyor, beyninde zonkluyordu; bir *goy*un penisini alırken karısının organı, ıpıslak, mutluluk çığlıkları atarak meni yutan, bacakları açık, kendini sunan, iten, yalayan, onu kendisinden daha genç, daha güzel, daha akıllı, daha çevik biri tarafından düzülmenin hazzıyla unutan. O, iyi, dürüst şefkatini, saf dokunuşlarını sunmayı bilen Teresa, hayatını bir canavara armağan etmiş ve ona bugüne kadar vermediğini vermişti... Ah bu ne büyük bir mızrak darbesi böyle..! Onu bir suçlu sayıyor, bir süre sonra masum, ardından başını yumrukluyor, benim suçum, onu kendimi dudaklarının likörüne vererek öpmeyi bile bilemedim, tüm ruhumu ona vermedim, Tanrı'ya vermeyi tercih ettim, onu okşamadım, kraliçe tahtına oturtmadım, dudak-

larımı cinsel organına susuzluktan ölürmüş gibi yapıştırmadım, onu kendime pervane ettim, ödeve boğdum, sıktım, ev yerine buzdağı verdim, bir oğlak gibi iterek sahip oldum, er suyumu karnına tükürdüm, hiçbir manzara karşısında duygulanıp titremedik, bir şeyler bahsetmeden tenimizi koklamak ve göz göze bakmak için hiçbir gece rüyamızdan ödün vermedik. Onu kaybettim. Artık burada değil ve ben sonunda onu ne kadar çok sevdiğimi anladım. Yokluğunu tüm ömrüm boyunca hissedeceğim. Boşluğunu seveceğim, bundan sonra benim yerim onun olmadığı yer. Işık bitti artık...

İştahını kaybetti. Bir parçacık peynir ve bir maruldan başka bir şey yemez oldu. Sırtı büküldü, giysilerinin içinde yüzmeye başladı. Ondan nefret etmeye çalıştı ama beceremedi. O zaman maymun surattan nefret etmek istedi. Onu da yapamadı. O masum, yetimcağız, onun kadar günahsızdı. Kavurucu aşkta suçlu yoktur; Tanrı'nın lütfudur o. Güzel bulduğu bir canlıyla her gün çiftleşerek, sonunda hayatının tadını çıkarabilen, Teresa'nın talihini düşünerek, mutlu olmaya çalıştı... ama karanlık akrep kıskaçlarıyla kalbini sıkıştırdı. Ölene kadar oradan kıpırdamamaya karar vererek odasının külleri arasında düşmeye bıraktı kendini. Anarşistler kapısını vuruyorlardı. "Hiçbir şey!" diye bağırıyorlardı ve o açmıyordu. Ayakkabıcı çırakları geliyordu. "Hiçbir şey!". Dört çocuğu "Hiçbir şey!" Bu acı, bu aşağılanmış-

lık, çünkü aşağılanmışlık o kadar derindi ki, sanki bir tekme atmışlar gibi penisi ağrıyordu, bu acı hiç geçmeyecekti. Onu hayata bağlayan hiçbir şey yoktu. "Hiçbir şey!"

Odaya, kuvvete dönüşüp girmeyi başaran tek şey Rebe oldu. Alejandro'nun beynine kök saldı ve o kendisini ne kadar ezse, hakaret etse ve hakaret kussa da oradan kıpırdamadı, yorgunluğun onu felce uğratıp kendisini duymasını sağlamasını bekledi...

– Dostum, organizmanı tanıyorum. Bu felaket kalbini çürüttü ve yakında, arzu ettiğin gibi öleceksin. Ama önce Tanrı'yla aranı düzletmelisin. Acın ona hakaret çünkü kutsanmış olan O, ne yaptığını bilir ve planları gizemlidir. Yahudi olduğunu unuttun. Yok olmadan önce, karın yüzünden seni reddeden toplumunun bağrına dönmelisin. *Goya* dönüştün bak başına neler geldi... Ceza olarak adını ırkımızın hibe edenleri arasına yazılı bırakmalısın... Sen sarhoşken ben gidip sinagoga bir göz attım. Bu şehirde el yazması, deri, şık bir kılıfa sarılı özgün bir Toraları olmadan dua ediyorlar. Kutsal Kitabı olmayan bir Yahudi Topluluğu, ne büyük felaket! Acını unut, Arjantin'e git ve gerçek bir Kutsal Kitap getir... Sonra, istersen öl. Yaşamın bir işe yaramış olur.

Arjantin mi? And Dağlarını gidiş dönüş geçmesi ve ruloları bir eşeğe yüklemesi gerekecekti. Ayağa kalktı. Tüm bedeni, varlığı yaşamaya devam etmek, Teresa'nın Evren'de bıraktığı boşlu-

ğu doldurmak için bir sebep bekliyordu. Rebe haklıydı. Herkese bir işe yaradığını gösterecekti. Bu büyük yapıtı tamamlayarak saygınlığını geri kazanacaktı. Karısı belki bu kahramanca eylemini öğrenip ona biraz hayranlık beslerdi... Hayır! Yeter! Kendi kendime umut vermemeliyim, acımı ağırlaştırıyor. Gerçekliğe dönmeliyim, bu ayrılığı kabul etmeli ve sadece kendim ve Tanrı için bunu yapmalıyım.

Odadan çıktı, ayakkabıcı tezgâhının önüne oturdu ve işçilerinin neşesi karşısında tepkisiz çalışmaya başladı. Gece soğuklarına karşı koyun derisiyle kaplanmış bir çift bot yapacaktı. Bir daha asla uyumadı. Terk edilmenin üzüntüsü, karısını başkasının kollarında hayal etmenin kederi bu yetisini durdurdu. Rüya sonsuza kadar hayatından çıktı ve uyanık olmak silikleşti, uykuda yaşıyor gibiydi. Otuz saatlik durmadan çalışmanın sonunda botları bitirdiğinde, kulakları mor ve çukur gözleri perdeli gibiydi, oradaydılar ama sanki değillerdi, yaşamanın acısı onları kendine kapatmıştı, birer gezici hapishaneydiler çünkü Teresa'nın en ufak izi yara gibi yanan göz kapaklarına çivileniyordu.

Chato Eremberg'i aradı ve onunla tek kelimesini anlamadığı İspanyolca bir sözleşme imzaladı. Chato onu her şeyin yasaya uygun olduğu konusunda temin etti. Yahudiler birbirlerine güvenebilirlerdi. O organizasyonla ilgilenecek, ödemeleri alacak ve alışılageldiği gibi parayı

paylaştıracaktı. Alejandro ona bir koleksiyon ve müşterilerinin adreslerinin bulunduğu portfolyo bırakacaktı. Çocuklar konusunda endişe etmemeliydi. Bir bayan arkadaşı onlara bakardı...

Dedem, börekçiden sakladığı köpek derilerini ona hediye etmesini istedi. Onlardan kendine uzun bir kaban yaptı. Yanına sadece bir baston aldı ve tek kuruşsuz –az miktardaki birikimini, ölümcül bir kaza halinde ikizlere vermesi için Eremberg'e emanet etmişti– Viña del Mar'a, oradan Quillota, Llay-Llay, Río Blanco, Portillo, El Paso del Bermejo'ya varması, And Dağlarını geçmesi ve Mendoza'ya kadar geniş Arjantin Vadisinde ilerlemesi ve oradan Buenos Aires'e varması gerekiyordu. İki bin kilometre mi yürümüş olacaktı? Bilmiyordu, umurunda da değildi. Ne kadar sürecekti? Artık zaman nedir bilmiyordu, zaman ondan kaçmıştı, onun dışında yaşıyordu.

Yol kenarlarında yetişen böğürtlenleri yiyerek uzun mesafeler kat etti. Nar, elma ve incir de buluyordu. At arabalarıyla yolun kısa bir kısmını gittiği de oldu, ama hırpani görüntüsü korku uyandırıyor ve çiftçileri onun yol arkadaşlığından sakınmayı tercih ettiriyordu. Onu takip eden, taş atan çocuk çok oldu, bazıları ona su ve taze tavuk yumurtası verdiler. Kalp atışlarını her seferinde daha net duyarak gündüz yürüyor, gece yürüyordu. Canı ne çok yanıyordu! Onu düşünmemeye çalışıyordu ama o gaddar bir arı gibi katlanılmaz görüntüler göstererek ve iğnesini batırarak ağzında başka bir adamın salya-

sı kendisini takip ediyordu. Tanrım bana yardım et. O, sarı ve delikli dişlerini başka bir adamın dişlerinin güzelliğiyle kıyaslıyordu. Tanrım bana yardım et. O, bitkin, tatmin olmuş, elinde âşığının erbezlerini tutarak uyuyordu. Tanrım bana yardım et. O, annesinin ardından giden minik bir kuzu gibi teslim olmuş erkeğini takip ediyordu. Tanrım bana yardım et. Yürüyor. Yürüyordu. Unutmaya çalışarak...

Pis, sakallı, tozla örtülü yavaş yavaş hayalete dönüşüyordu. Polis durdurınasın diye gölgeden, eğilerek, ateşli yürüyordu. Sonunda sıra dağlara giden yola girdi. Açlık boynuzlamalarını sakinleştirmek için orman meyveleri bulamadı, kelebek, sinek, karınca, solucan, bok böceği, örümcek yedi. Gökyüzü bulutlarla kaplandı ve geceler karanlığa gömüldü. Neredeyse hiçbir şey göremeden el yordamıyla yokuş arayarak ilerledi. Dolunay belirdiğinde kendini karlı dağların ortasında buldu. Rüzgâr sinsice esiyordu. Taş ve daha çok taş. Soğuk haricinde canlı hiçbir şey yoktu. Kaplanmış botlar ve köpek derisinden kaban ondan korunmaya yetmiyordu. Karnında yanan öfke ateşi onu kurtarmasa, donarak ölebilirdi. Ondan nefret etmesi imkânsız olsa da –kadın haklıydı– kalbi hiddet ve acı doluydu, doymak bilmez elem kaynağı ateşe dönüşüyordu. Dona, rüzgâra, kara, seher vakti yağan donmuş çiğe, her şekilde ruhunkinden daha hafif olan bacaklarının keskin acısına rağmen ilerlemeye devam etti... Yolunu

kaybetti. Günler sonra midesi boş, gırtlağı kuru, açlıktan ölerek birkaç kayanın arasına yığıldı. Rebe'yi çağırdı.

– Beni bu duruma sen soktun. Başladığımı bitirmek istiyorum. Bir mucize gerçekleştir.

– Tek bir mucize vardır Alejandro; inanç mucizesi! Pes etme. Sonuna kadar güven. Tek bir hayat bağı kalana kadar umut vardır. Israrcı ol. Nefes aldığına göre Tanrı sana yardım ediyor demektir...

Alejandro acıyla gülümsedi. "Tabii, Tanrı bana yardım ediyor..." Hayvan adımları ve havlamalar duyuldu. Üç vahşi köpek, onu parçalamaya hazır köpek dişleri açıkta kayaların arasından sıçrayarak ona doğru yaklaşıyorlardı. Rebe durumun vahametini görerek gülümsedi ve tekrar etti "İnançlı ol!" sonra ara dünyalara kaçtı. Dedem sonsuz öfke duydu. Yaratıkların saldırısı bardağı taşıran son damla oldu. Yeterince tacize uğramıştı, her şeyini almışlardı, yuvarlanmış, iğdiş edilmiş, mezara konmuştu zaten ve şimdi de, tüm bunlara bir son mahiyetinde onu köpekler yiyecekti. Neden olmasın? O, kendi çocuklarının annesi tarafından sevilmeyi bile beceremeyen aşağılık hükümsüz varlık, saygın bir ölümü neden hak edecekti ki? Bir itten fazla değeri yoktu ve bir it gibi davranacaktı. Yaratıklar diş darbeleri bırakarak ona yaklaşmışlardı. Birden dört ayak üstüne kondu, dişlerini gösterdi ve vahşi bir hayvan gibi sarsılarak öyle titretici ulumalar savurdu ki, bu kudurmuş öfkenin yankılarla

çoğalmasından uzaklarda bir çığa neden oldu. Şaşırmış köpekler durdular ve tüyleri kıvırcıklaşmış hâlde, hırlayarak ona bakmaya başladılar. Ayakkabıcı, delirmişti, tekrar havlamaya ve kana susamış sallanarak onlara doğru ilerledi. Karınlarını ısırarak deşmek ve bağırsaklarını sökmek istiyordu; aslında onların değil, onlar vasıtasıyla Tanrı'nınkileri. Köpekler geriledi. Horuldayarak çağırdı onları, bir kilometre takip etti, onları öldürürken ölmek istiyordu, En Yüce Olana gaddarlığının onu neye dönüştürdüğünü göstermek istiyordu. Yaratıklar uçurumlarda sıçrayarak kayboldular. Dedem taşlık patikaya oturdu, Yaradan'a karşı duyduğu bu nefretten utanarak sakallı yüzünü elleri arasına gömdü. Nefes alış verişi düzene girince ve dağların sessizliği bu sonsuz acı yalnızlığını gözler önüne serince, bir şey bacaklarına sürtündü. Bu onu sahipleri olarak kabul ederek dönmüş üç köpekti. Kuyruklarını sallıyor, yalıyorlar ve ondan mütevazı bir okşayış bekleyerek etrafında sıçrıyorlardı. "Mucize!" dedi Rebe neşeyle, "onlara Hayat Ağacındaki ilk üç Sefirot'un adını vereceğiz Kether, Hokhmah ve Binah." Alejandro hırladı. Kafkaslı başı önde gökyüzü sığınağına döndü. Adlarını "Neşeli, Kederli ve Umursamaz" koyalım dedi dedem ve bitkinlikten bacaklarını okşamakla yetindi. Haftalardır uyumadığı kadar derin bir uyku çekti. Uyandığında köpekler oradaydı, gülümsüyorlardı denebilir ve ayaklarının dibinde kocaman ölü bir tavşan vardı. Keskin bir taşla boğazını kesti,

dört parçaya böldü ve çiğ et şölenini yeni arkadaşlarıyla paylaştı. Kemiklerine kadar mideye indirdikten sonra, bir tepeye kar yalamaya gittiler. Alejandro yoluna devam etti. Onu beslemeyi Neşeli, Kederli ve Umursamaz üstelendi ve arada bir, bir sürü iniltiden sonra onu bedenlerinin ısısıyla koruyarak dinlenmeye zorladılar; onlar uyuyor o ayık bekliyordu. Teresa'nın görüntülerini –onu maymun surata âşık hâlde görmenin dışında, koltukaltını koklarken, litrelerce meni yutarken, kendisine arkadan sahip olmasına izin verirken, gözlerinde yıldız yansımalarını izlerken de görüyordu– kaçırmak için kalp atış ritmini kullanarak dua etmeye başladı. "Ben-sen-den... Ba-na-ac-ı..." o andan itibaren, günün yirmi dört saati bu kelimeleri tekrar etmeyi bırakmadı. Acı orada, kaburgalarının arasında diz çökmüş hâlde durmaya devam etti ama artık onu eskisi kadar rahatsız etmedi.

Bir gece katırlara binmiş bir grup adamla karşılaştı. Bellerinde maçete*, eyerlerinde tüfekler vardı. Biri ona dokunmak için indi. Botlarını ve kabanını çıkarmak istedi ama çıkardıkları koku tiksintiyle yüzünü buruşturmasına sebep oldu. Patron gibi görünene sordu: "Boynunu keseyim mi?" "Dokunma. O bir deli. İsa delileri korur çünkü kendisi de öyleydi. Bizi kutsamasını iste!" "Duydun mu Kutsal Piç? Kutsa bizi!" Alejandro

* Güney Amerika'da kullanılan bir çeşit geniş ağızlı pala –ç.n.

ona ne söylediklerini anlamadığı için kollarını ve ellerini iki yana açıp dili bilmediğini gösterdi. Soyguncular bu hareketi kutsal bir işaret olarak algılayıp kutsanmış halde yollarına devam ettiler. Alejandro boynunu kesmelerini tercih ettiğini fark etti... Artık kendisi değildi. Kendini kaybetmişti. Yarası onu tüketiyordu. Kendini görmeye çalışıyordu ama onun yerinde bir yabancıyla karşılaşıyordu.

Yavaş yavaş Yiddiş dilini ve Rusça'yı unuttu. Daha doğrusu bu dillerden ölü deriden sıyrılır gibi sıyrıldı. Düşünmeyi bıraktı, onun yerine kalp atışları dua edecekti ve o sadece havlayacaktı. Diğerleri arasında bir köpek daha olacaktı, kartal yumurtası aradı, kertenkele ve yılan yedi, bataklıklardan içti... Sonunda Arjantin Pampasının başladığı, dağların sınırlarına geldi. Neşeli, Kederli ve Umursamaz en son kayada durup burunlarını havaya dikerek, biri ölmüş gibi ulumaya başladılar. Dağların hayvanlarıydılar ve düz topraklarda hayatta kalamazlardı. Avcılar birkaç kurşunda işlerini bitirirlerdi. Ayrılığın üzüntüsünü dışa vurmak için dedem de uludu. Sonra kabanının en çok tene değen yerlerinden üç deri parçası koparıp yoldaşlarına savurdu. Her biri bir parçayı havada yakaladı ve ağızlarına alıp dağlar arasına döndüler.

Alejandro bir kere daha yalnızdı. Daha şiddetli dua etmeye, kalp atışlarına "Sa-na-gü-veni-yor-um" u da ekleyerek, devam etti. Oradan Mendoza'ya, Mendoza'dan Buenas Aires'e yolu

hissetmedi. Yolu ayakta uyuyarak kat etti. Mısır tarlalarını, üzüm bağlarını, elma bahçelerini, nehirleri, çayları geçti. Deli ya da dilsiz gibi guruldayarak geçtiğini gören bazı çiftçiler, ekmek, kuru et parçaları ve de yerba mate verdiler. İnsanlar ona karşı batıl bir saygı besliyorlardı. Geçmesine izin veriyor, istavroz çıkarıyor ve ona yetişmek için bir süvari dörtnala geliyor ve ona bir şişe süt ya da şarap atıyordu... Buenos Aires'e günler, haftalar ya da aylardır mı yürüdüğünü bilmeden vardı... Siyah sis gibi bir sinek bulutu etrafını sarıp durmadan kırbaçladılar. Onları korkutmadan bitkin düşmüş yüzüne konmalarına izin veriyordu, gözkapakları bu hayvancıklarla doluydu. Böyle, uzaktan, şehirlilerin neden burunlarını kapattıklarını sorarken sinagogun bulunduğu İsrailliler Kulübüne vardı.

Başta, onu ülkenin içinden gelen çok sayıda dilenciyle karıştırıp kapıdan uzaklaştırmak için bahçedeki hortumla ıslattılar. Ama Rebe içine girip onu bu durumdan kurtarmak için Talmud'un birinci bölümünü kelimesi kelimesine ezbere okumaya başlayınca onlardan biri olduğunu anladılar. Bu durum büyük heyecan yarattı. Arjantinlilerde saygın bir izlenim uyandırmak isteyen İsrail Kolonisi, böyle bir paryadan utanç duydu. Ona giysiler aldılar, havlu, sabun, saçlarını kesmesi için makas ve banyolara ücretsiz giriş teklif ettiler. Alejandro hepsini reddetti. Sinagogun kapısında kaldı ve Talmud'un ikinci cildini okumaya devam etti... Genç bir haham mabedin pen-

ceresini açtı ve lafı dolandırmadan sordu: "Adın ne? Nereden geliyorsun? Ne istiyorsun?" İlk iki soruya dedem yanıt veremedi, adını ve geçmişini unutmuştu, üçüncüsü bilincinde bir köprü gibi parlamıştı. "Sahip olduğunuz iki Tora'dan birini Santiago de Şili Sinagogu'na götürmek üzere bana vermenizi istiyorum." Genç haham güldü. "Bu kadarcık mı?... İki tane olduğu doğru. Satın almak istiyorsundur herhalde. Çok pahalıdır. Çok eski. Polonya'dan getirildi." "Çalışarak ödeyeceğim." Gereken miktarı toplamak için günde on iki saat bile çalışsan ömrün yetmez." "Günün yirmi dört saati çalışırım." "Bu kadar şaka yeter. Benim yapabileceğim bir şey yok. Büyük Haham odasına kapandı Rachi'nin Kutsal Kitap üzerine yorumlarına çalışıyor iki aydan önce kimseyi görmeyecek." "Burada bekleyeceğim." Karar kesindi. Kulübün saygın üyeleri böyle bir deliyi sinagogun giriş merdivenlerinde görürse ne düşünürlerdi? Zorla kovulamazdı, Yahudi'ydi hem de Bilge bir Yahudi çünkü laf arasında Talmud'un üçüncü cildine gelmişti bile... Diğer iki genç rahibe danıştı. Ona bir oda ve üç öğün yemek önerdiler. Kabul etmedi ama devasa bir çabayla onlara Yiddiş dilinde şöyle dedi:

– Bekçi köpekleriniz var mı?

– Tabii ki.

– O zaman o hayvanlarla birlikte barınmak ve onlarla yemek istiyorum. Onlara ne verirseniz bana da onu verin.

Kimse fikrini değiştiremedi. Her türlü yoruma Talmud okumasında ilerleyerek yanıt verdi. Dördüncü cilde yaklaştığında vazgeçtiler ve onun, belki kabanından dolayı bilinmez bir kardeş gibi karşılayan köpeklerin kulübesine yerleşmesine müsaade ettiler.

Orada iki ay boyunca kalp atışlarıyla dua ederek, büzüşmüş durarak, gözünü kapatmadan, suyu yalayarak içti, kemik çiğnedi, kırıntı ve artık yiyerek bekledi. Teresa'nın çıplak, sıcak orgazm suratı ara sıra belirip onu vahşileştirmeyi başarınca umutsuz ulumalarda patlıyordu. Genç hahamlar açlıktan havladığını düşünerek, köpekler gibi çiğnemeden yuttuğu çiğ et parçaları fırlatıyorlardı ona, belki de boğularak ölmeye çalışıyordu.

Büyük Haham yıllık Rachi yorumları okumasını bitirdi ve yüzü aydınlanmış, kusursuz giyinmiş ve kolonya kokarak sinagogunu ziyaret etti. Teftişi onu tatmin etti: Yardımcıları köşelerde tek toz topağı bırakmadan mekânı düzenli tutmuşlardı. Avlunun, köpek kulübelerinin olduğu yerin de aynı şekilde bakılıp bakılmadığını görmeye karar verdi. Gençler titremeye başladılar. Ona bir sinek bulutuyla çevrili, pis kokan, şu anda Talmud'un on dördüncü bölümünü okumakta olan delinin varlığından bahsetmeye cesaret edememişlerdi. Büyük Haham oraya girdiğinde Alejandro olduğu gibi ayağa kalktı ve yanan gözlerle ellerini öyle uzattı ki kolları omuzlarından kopacak gibiydi. "İki Tora'dan birini Santiago de Chile

Sinagogu için istiyorum..." Yaşlı bilge bembeyaz kesildi ve gözlerinden yaşlar akıtarak, diğer hahamların şaşkın bakışları karşısında tozu ya da sinekleri umursamadan sefili kucakladı. "Tanrı'nın yolları virajlı ve açıklanamazdır. Dün gece Yazmaların yanında uyudum, kutsanmış olsunlar ve rüyamda yarı köpek yarı insan bir varlığın rulolarda belirdiğini gördüm. Bir ses bana şöyle emretti: Gönderdiğim kişiyi hor görme çünkü o benim kalbimin tacıdır! Senden istediğini ver! Delilerin ağzından Ben konuşurum!" Alejandro Buenos Aires'ten şatafatlı bir kutunun içinde ince yapraklarla sarılmış Kutsal Kitap'la bir katıra yüklenmiş olarak ayrıldı. Büyük Haham'ın emriyle sosisler ve uzun ömürlü her çeşit *koşer* yiyecekle tıka basa yüklü iki katır daha verildi. Sadece binek hayvanlarını dinlendirmek için durarak yolu tekrar kat etti. Yiyeceklerini çok defa Pampa'da amaçsızca ilerleyen avarelerle paylaştı. İşlerini bıktıkları için bırakmış, boş ceplerle dünyayı gezmeye atılmışlardı. Onlarda, onu rahatlatan bir şeyler –belki umudunu kaybetmiş mütevazı bir kalbin huzuru– vardı... Dağların eteğine çuvalları neredeyse boşalmış geceleyin ulaştı. İki ek katır ona gereksiz yük oldular. Bir mumun yanıp söndüğü bir arazi gördü. Hayvanları hediye etmek için yaklaştı. Onu karşılamaya kimse gelmedi. Kapıyı itti ve içeri girdi. Mutsuz eski bir yatakta sızlanan bir kadın yatıyordu. Alejandro alnına dokundu, yanıyordu. Rebe'yi çağırdı. "Sen tıp biliyorsun. Onu tedavi etmeme

yardım et. Bu kadın Teresa'yı temsil ediyor. Belki o da dünyanın bir yerince acı çekiyordur." Rebe hastayı muayene etti. "Durumu ağır. Bulaşıcı. Sen de hastalanabilirsin." "Hayır. Bu bir insan hastalığı ve ben bir köpeğim..." Kadının yanında, alnına soğuk sularda ıslatılmış bez koyarak ateşini düşürdü ve Kafkaslının kayalık arazilerde seçtiği otlardan yapılmış çaydan litrelerce içirerek bir hafta kaldılar. Ateşi olması gerektiğinden fazla düştüğünde ve titremeye başladığında Alejandro onu kollarına aldı ve onunla uyudu. Ona karısına vermeyi bilmediği şefkati verdi. Sekizinci gün kadın bilincini kazandı. Kocasını yeni gömmüş çocuksuz bir duldu. Dedem teşekkür beklemeden iki katırı gösterdi, verme hareketi, sonra da hoşça kal hareketi yaptı ve Tora yüklenmiş hayvanı çekerek yürüyerek uzaklaştı. Birkaç dakika sonra kadının ayak seslerini duydu. Ona doğru çıplak ayak, battaniyeye sarılı bir şeyle koşuyordu. Onun yanına varınca paketi açtı ve ona cilalı tahtadan çarmıha gerili bir İsa figürü sundu. Alejandro kabul etmek istemedi, kadın onu Tora'yı sabitleyen iplere bağladı ve koşarak uzaklaştı. Dedem, dine küfür eden bu bebekten kurtulmak istedi, ancak ayaklarının altında İbranice bir yazı olduğunu fark etti. Rebe'den bunu kendisine çevirmesini istedi. O Rusça okudu: "Baba, beni neden terk ettin?" Sonra düzeltti: "Tanrım, neden bana yardım etmedin?" Alejandro yırtıcı bir acı yuttu ve yola kadının yerde bıraktığı battaniyeye sardığı haçla devam etti... Karlı kayalıklar arasında sıçraya-

rak Neşeli, Kederli ve Umursamaz geldiler. Bu, hayvanlar için neredeyse katlanılmaz bir sevinç anıydı. Titriyor, dillerini çıkarıyor, kuyruklarıyla kırbaçlıyor, Alejandro'nun botlarına sürünüyor, patilerini göğsüne dayıyor, yüzünü salyaya buluyorlardı. Sertçe bir ine doğru koştular ve içini aradıktan sonra dörtnala döndüler, her birinin ağzında kabanının bir parçası vardı. Sahipleri bunları giysisinde sakladı ve sarp patikada birlikte devam ettiler. Onlar avlanıp ona getirecek ve o da avı dört eşit parçaya bölecekti.

Rüzgârlı ve yağmurlu fırtına başladığında dar bir geçitten geçiyorlardı. Tek seferde koca göl yağıyordu. Kayalar üzerinde dev örümcek bacakları gibi çamurlu damlalar sıçrıyordu. Kutsal Kitap'ı muhafaza etmek için Alejandro, köpekleri tarafından götürüldüğü bir yarığa sığındı ve katırın yükünü indirdi. Çatlak kocamandı ve kara iç organlarında bir mum ışığı parladı. Haydutlar orada, fırtınanın geçmesini bekliyorlardı. Alaycı gülüşler sergileyerek dedeme yaklaştılar.

– Yine bu deli ihtiyar. Dağın saf havasını seviyor galiba. Dikkatli olsa iyi olur, kafayı zaten kaybetti, şimdi de iç organlarını kaybetmese. Karın deşmekten zevk alan vahşiler var. Ha, ha!

Katırı okşadılar. Taşıdığı yükü gözlemlediler.

– Bak sen ihtiyara, sen zengin oldun galiba. Bu büyük pakette ne var? Peki şu ufak olanında? Bize hediye mi getirdin?

Tora'yı açtılar, kutusunda altın kakma yazılar vardı. Yüzleri açgözlülükten parlayarak açtılar.

İbranice harfler geri çekilmelerine sebep oldu. Okur yazar olmamaları harflerin gücünü anlamalarına yaradı. "Bana büyücülük gibi göründü" diye mırıldandı biri. Küçük paketi açtılar. Mum ışığında İsa tüm acısını yansıttı. Parlak cilası battaniyeye işleyen suya dayanmıştı ama kırmızı boya, belki başka bir kaliteden olduğundan, akıyordu. Alnındaki, göğsündeki, elinde ve ayaklarındaki yaralardan kan damlaları gibi aktı. Haydutlar dizleri üstüne yığıldı. Patron mırıldandı:

– Bu delinin bir aziz olduğunu size söylemiştim. Ayrıca büyücüymüş de. Tanrı'nın yaraları onda da varmış...

Soğuktan Alejandro'nun alnı ve ayaları yarılmıştı. Çarmıha gerilmiş gibi kollarını açtı ve katillere teslim oldu. Tanrı onu terk ettiğinden beri mızraklar, çiviler ve dikenler tarafından delindiğini hissediyordu. Teresasız ruhu İsa'nın bedeni kadar kutsaldı. O ikisi, heykel ve o, tek bedendiler. Aynı talihsizlik onları birleştirmişti... Karnını deşmek istiyorlarsa, hemen yapmalıydılar. Sonuç görevinde başarısız olduğuydu. Bu inançsız adamlar haçı ve Kutsal Kitap'ı bir ateş yakıp ısınmak için kullanacaklardı...

– Fırtına diniyor. Gökyüzü hak ettiğimiz cezayı vermeden gitsek iyi olacak...

Haydutlar Aleandro'nun ayağına altı elma, bir şişe şarap ve bir parça kuru et bıraktılar. Dağların gölgesi arasında kayboldular. Dedem İsa'yı göğsüne bastırdı ve ona sarılarak, Neşeli, Kederli ve Umursamaz tarafından örtülmüş, uyudu. Üç gün sonra uyandı. Gökyüzü sakindi ve parlak

bir güneş vahşi çiçeklerini birer mücevhere dönüştürüyordu. Her yerden sarı fışkırıyor ve yankıyla çoğaltılmış arı vızıltıları sabahı bir şölene dönüştürüyordu. Yerde üç ölü tavşan yatıyordu ve arkadaşları kuyruklarını sallayarak dağıtımı bekliyorlardı. Alejandro, dinlenmişlikten olacak kendini daha iyi hissediyordu. Acı iç organlarından yok olmuş ama bu ayık doğanın neşesine rağmen, sanki ciğerleri yağ doluymuş gibi yoğun bir hüzün ona engel oluyordu. Her köpeğe ölülerden birini verdi ve o öğlen yemeği olarak yuvarlak bir taş emmekle yetindi. Bir daha kırmızı et yiyemeyeceğinin farkına vardı. Nedenini bilmese de ona Teresa'yı yiyormuş gibi gelecekti... Büyük bir şefkatle İsa'yı en yüksek tepeye çıkardı ve oraya, sonsuz manzaranın karşısına çaktı.

– Arkadaşım, Toprağı ben de senin gibi kutsuyorum. Ve yine senin gibi, insanlığı da kutsuyorum. Kendimizi kurban edişimiz bir gün faydalı olacak. Sen tahtadansın. Kısa sürede buraya kök salacağını, sonra dal, yaprak, çiçekler ve meyveler vereceğini biliyorum. Gidiyorum ama seninle kalıyorum...

Dedem, vahşi bir köpek gibi, kayadan kayaya atlayarak zirveden indi ve yoluna devam etti. Yeniden böcekler ve ısırganlarla beslenmeye başladı. Cildi yeşilimsi bir renk aldı. Bir göletteki saçının ve sakalının beyazladığını fark etti... Dağın Şili tarafından inince, köpekler kaban parçalarını isteyerek havladılar. Parçaları onlara öpücükle kaplayarak teslim etti. Sonra zirvelerde

uzaklaştıklarını görmemek için gözlerini kapadı. Yokuşa kendini bırakıp körü körüne yürüdü. Gözkapaklarını kaldırdığında gece olmuştu. Katırın dinlenmeye ihtiyacı olduğundan, bir incirin altında, olgun meyveler kendisine yaşama zevkini geri vermesin diye tüm gücüyle savaşarak dinlendi... Gündoğumunda yolculuğuna devam etti. Ne uykuda ne ayık, bir rüzgâr gibi saydam hâlde ilerlediği bir çeşit trans haline girdi. Bir seher vakti Santiago'ya vardı, şehrin yarısını geçti ve sinagogun kapısını çaldı. Şişman bir kapıcı, gecelik ve mantar şapkayla, bu uygunsuz vakitte ırkçı bir telgraf getirdiklerini düşünerek kapıyı açtı. Yiddiş dilinde, büyük güçlükle dedem çünkü dilinin tahtadan olduğunu hissediyordu, ağzında şunları geveledi:

– Sahip, bu kutsal hediyeyi Şilili Yahudilere gönderdi. Büyük Haham'ı uyandır ve ihtiyacı olan Tora'nın geldiğini söyle.

– İyi de sen kimsin?

– Hiç kimse. Bu konuşan rüzgâr. Ben Tanrı'nın bir rüyasıyım.

Ve Alejandro, görevini tamamlamaktan hafiflemiş sıçrayarak ve kollarını kanat gibi çırparak gitti. Kapıcı, çapaklarla örtülü gözleriyle uçtuğunu gördü. Kabanındaki köpek tüylerini kuş tüyü sandı. Koşup Büyük Haham'ı yatağından çıkarmaya, bir meleğin onlara kıymetli eseri getirdiğini anlatmaya gitti. Daha sonra dindarlar, İlahi Kitabı getirenin Musa'nın ta kendisi olduğunu mırıldandılar.

Alejandro'nun takdir edilmeye ihtiyacı yoktu. Tek istediği komüne dönüp sonsuza kadar ayakkabılarının yapımına gömülmekti. "Özgür Kardeşler Topluluğu. Devlet, biz değildir" levhasını bulmadı. Onun yerinde "Varşova Büyük Ayakkabı Fabrikası" yazan başka bir tane vardı. Gün ağarıyordu. Odasında dört çocuk çıplak, bir düzine kediyle uyuyordu. Alejandro onları gözlerinde yaşlarla seyretti. Orada yatarken sağlıklı ve daha büyümüş görünüyorlardı. Kızlarda bir çift muhteşem göğüs kabarıklık yapıyor, Fanny'nin bacak arasında kızıl tüyler büyüyordu. Yemek kalıntılarına baktı: Fasulye, peynir, domuz kaburgası. Kusası geldi. Kapının eşiğine oturup günün tamamen doğmasını bekledi. Daha güneşin ilk ışıkları beyaz sakalını altına boyamışken, şoförlü bir araç Chato Eremberg'i komünün önünde bıraktı. Adam bileğindeki üç altın saate baktı ve aceleyle, duvara gömme kutuyu açtı ve sirenlerin çalmasını sağladı. Odaların kapıları kirli diller gibi sallanarak açıldı ve iki yüz mavi üniformalı kadın patronlarını selamlamak için çıktı. Sonra tekrar hücrelerine döndüler her biri farklı kuru makine uğultuları çıkarmaya başladılar. Alejandro, Eremberg'i yakalarından tuttu ve sarstı. Bunun için eğilmesi gerekti çünkü o büyük, Polonyalı ise neredeyse cüceydi.

– Makineler, sirenler, üniformalar mı? Ácrata nerede? Peki Özgür Kardeşler? "Kırık Kalpler Barına" ne oldu?

– Bırak beni Alejandro? Bunların hepsi yasal, hiçbir şey yapamazsın. İmzaladığın sözleşmede her şeye benim karar vereceğim çok netti. Sen, istersen hiçbir şey yapmadan çalışan maaşı alabilirsin... Hayata dön, sanatçı! Bin dokuz yüz on iki'nin ortasında; Sanayi Çağındayız! Müşteriler artık el yapımı ürün istemiyor. Makine hem bugünün hem de geleceğin... Gözünü aç, artık köyünde değilsin! Büyük şehirde yaşıyorsun! Burada kimse aziz olmak istemiyor ve paradan büyük Tanrı yok! Anarşist düşler bitti artık. Polis gelip arkadaşlarını sopalarla attı buradan. En köktenci olanlar Paskalya Adasına sürüldü galiba... Tüm komünü ben kiraladım. Her odada dikiş makinesi ya da topuk yapmak, deri kesmek vs. için elektrikli testere var. Harika bir şey. Durmadan sipariş alıyoruz. Her gün yüzlerce çift ayakkabı yapıyoruz. İşçiler de zamana uydu! Üç peso karşılığında on buçuk saat çalışıyorlar, hiçbir sosyal hakları da yok. Ortalığı karıştıran biri çıkar çıkmaz hapse gönderiyorum. Nasıl buldun? Şu cenaze suratını bırak da mutlu ol. Çocukların iyi, gerçi hemen hemen hiç görmüyorum onları. Sadece yemek ve uyumak için geliyorlar ama sağlıklı ve mutlu görünüyorlar. Daha ne istiyorsun? Varşova bir şekilde senin de sayılır. İster çalışır ister çalışmazsın, her şekilde maaşını alırsın. Bana sadece bunun için teşekkür borçlu değilsin, odan da aynen duruyor. İçine bir makine de koydum.

Ondan sonra Alejandro bir daha konuşmadı. Tezgâhına oturup mekanik gıcırtılar ortasında,

gelen az müşteri için el yapımı ölçüyle ayakkabı yaptı. Azdılar ama ayakkabılarına ilgi olmadığı için değil, mükemmel botlar yapma fikrinde ısrarcı Alejandro'nun bir çifti bitirmesinin bir yıl sürdüğü için. Yapıyor, düzeltiyor, söküyor, tekrar başlıyordu, bıkmadan ve asla tatmin olmadan. Alıcı gelip sürekli denemekten bıkıp tekrar gelmiyordu. Mükemmel çiftler odanın bir köşesinde tozlanmış bekliyorlardı.

Chato Eremberg üzüldü. Ortağını böyle yalnızlığa gömülü görmeye dayanamıyordu. Artık altı tane altın saati, iki arabası, şehir dışında bir villası ve ufak bir yemek karşılığı arzularına boyun eğen dört tane işçi âşığı vardı.

– Hadi Alejandro. Vakit kaybediyorsun. Mükemmellik bu dünyaya uygun değil. Gerçekliğin değiştiğini kabul et. Hadi, benimle fabrika teftişine gel. Makinelerin ne kadar güzel olduğunu göreceksin. Ve onları kullanan bazı kızlar da öyle. Hâlâ gençsin. Elli yaşında bile değilsin. Zorla kendini...

Ve Polonyalı, dedemi bir elinden çekerek gururla deriye motif çizen makineyi göstermek için eskiden barın olduğu yere, pasajın sonuna götürdü. Makineyi en genç âşığı, on üç yaşındaki Fresia kullanıyordu, çilli ve gözleri balon gibiydi.

– Sen kullanmayı denesene Alejandro? Ne kadar kolay ve keyifli olduğunu göreceksin. Birkaç düğmeye basıyorsun ve motif kendiliğinden çıkıyor. Dene lütfen. Fresia, yerini adama bırak hadi!

Fresia dedeme motiflerin nasıl çıkarıldığını gösterdi ve Chato'yu, kendisinden tombul parmaklarıyla yaptığı çevik bir hareketle istediği ağız okşayışlarını yapmak için bir perdenin arkasına kadar takip etti... Genç kızın boğazına ılık magmadan bir damla sıçradığı an, bir uluma duydu ve makine boğuluyor gibi öksürdü. Fresia ve Chato aceleyle geldiler. Alejandro'yu sağ eli makinenin dişlilerine takılmış baygın buldular. Kurtarmak için makinenin büyük kısmını sökmeleri gerekti. Dedem kendine bir hastanede şiddetli acılarla kıvranırken geldi. Doktorlar kesmek için iznini istediler, Alejandro reddetti. Komüne ölü eli sallanarak döndü. Kapısının eşiğine oturdu ve orada kaldı, sessiz, çocuklarıyla bile konuşamadan. Eremberg, âşıklarından biri olan, kırk yaşlarındaki, bıyıklı ve kısrak kıçlı Bertita'yı çocuklara yemek yapması için göndermeye devam etti. Açlıktan kırılan gölgeler gibi geliyor, yemek yiyor ve tekrar sokağa çıkıyorlardı. Alejandro başka bir dünyada yaşıyor, ne bir şey veriyor ne bir şey istiyordu. Gün batarken bir mum yakıyor ve sol elinin becerikli bir hareketiyle gece kelebeklerini mideye indirmek için tutuyordu. Tek yiyeceği buydu... Üç ay geçti. Bir sabah eşiği boş buldular. Komünde kimse nereye gittiğini tahmin edemiyordu. Öğleden sonra döndü ve tekrar oturdu ama bakışlarında bir şey değişmişti; gözbebeklerinde bir alev tutkuyla parlıyordu. Felçli elinin tersine içinde TERESA yazan bir kalp dövmesi yaptırmıştı.

Alejandro'nun mucizeler yaptığını ilk fark edenler tembel çocuklar olmuştu. Çöp yedikten sonra ayakları önüne acıdan kıvranarak düşen çocuklardan birinin karnına ölü elini koydu, karın ağrısı geçmişti. Günler sonra bacaklarında uyuz olan başka biri geldi. Ölü el onu da tedavi etti... Bu durum kulaktan kulağa yayılmaya başladı. Bir kız çocuğu arabanın altında ezilmiş kedisini getirdi. Kedi yeniden canlandı. Bir genç kız iltihaplı sivilcelerle kaplı yüzünü gösterdi. Soğuk dokunuştan beş dakika sonra temiz ciltle ayrıldı... Yetişkinler gelmeye başladı. Sakat elini tümörler, ateşler, iktidarsızlıklara ve her tür fiziksel rahatsızlığa dâhil ettiler. Alejandro tatlı bir gülümseme, gözlerinde ateş ve her zaman sessiz, sağını uzatıyor, kalp dövmesini öpüyor ve derin, mütevazı bir hassasiyetle, hastanın sonunda hep iyileşen yerine koyuyordu. Ayaklarından doğmaya mahkûm bir ceninin dönmesini ve önce başını göstermesini sağladı. Ne para ne nesne ne çiçek ne de yiyecek olarak ödeme kabul etti. "Teşekkürler" onun memnuniyetle gözlerini kapatmasına sebep oluyordu. Teresa'ya aşkı setlerin yok olmasına sebep olmuştu ve şimdi tüm insanlığa doğru yayılıyordu. Duygusal acıları kimsenin anlamadığı kadar iyi anlayarak kızgınlığı, öfkeyi, kini, depresyonu sakinleştirmeyi başardı. Şehit göğse kısa bir el dokunuşuyla insanlar farklı bir umutla gidiyorlardı... Orada, o sefil eşikte iki yıl boyunca, durmadan ne kadar hasta isterse tedavi etti. Rebe'nin bu mucizeler-

le bir alakası yoktu, onun binek hayvanı azizliğe ulaşmıştı. Rahatsız etmemek için onu sadece bir süreliğine bırakmıştı ama şimdi üzücü bir haber vermesi gerekiyordu...

– Sevgili Alejandro, sona vardık. Kalbin tamamen tükendi. Öleceksin.

– Ben hazırım. Yaşamam gerekeni yaşadım çünkü Tanrı bana sevmeyi öğretti. Büyük felaketlere, büyük çareler gerekir. Ben taştandım, beni darbelere hassas kıldı. Sonsuz müteşekkirim.

Sessizliğini böyle böldükten sonra, elektrikli testereyi çıkarmalarını ve "Kırık Kalpler Barı" olan yere kendisi için bir yatak koymalarını istedi. Ayrıca ortağından yanına büyük bir varil şarap koymasını da istedi. Yattı ve keyifle can çekişmeye başladı. İşçi kadınlar ve arkadaşları gelmeye ve eskisi gibi blok halinde içmeye başladılar. Saklanan Ácrata, karanlık gözlükler ardında eksik bir gözü saklayarak birden belirdi. Hiçbir şey söylemedi ama döşeğin yanında diz çöküp ölü eli öptü. Bar, orman çiçekleriyle dolmaya başladı, minicik beton yarıklarında yol açıyor ve çok renkli bir battaniyeyle griyi gizliyorlardı. Benjamín, Lola, Fanny ve Jaime, yanlarında Eremberg ve dört sevdiği, saçları taranmış ve temiz, üzgün girdiler. Alejandro gülümsedi. Rebe şöyle dedi ona: "Sonunda her şey geri döner." Alejandro tekrar gülümsedi. Çoğunluk çiçekleri çiğnememek için yavaşça açıldı. Kapı ağzında zayıf bir siluet onunla alay etti. Çocuklar bağırdılar "Anne!" ve can atan kollarla kucaklamak için ona

doğru koştular. Teresa'nın kafası kazınmış, bir deri bir kemik kalmış, erkek elbiseleri giyinmiş ve yüzü tıraşsızdı. Ağlamıyordu ama gözyaşları felç geçirmiş denebilecek ifadesiz suratından durmadan akıyordu.

Alejandro sağ kolunu uzattı ve cansız eli hayat kazandı. Beyaz parmakları tekrar canlı et rengine büründü ve soğukluğunu kaybederek yavaşça Teresa'yı çağırdılar. Kadın çocuklarını bırakmadan ilerledi ve yüzünü hayata dönmüş elin ayasına dayadı. Alejandro ona sadakatle, avuç içine bir beşik tatlılığı vermeye çalışarak dokundu ve mırıldandı:

– Seni affetmiyorum, çünkü affedecek kötü bir şey yok. Hayata boyun eğdin. Doğal olan her şey iyidir. Ruhun saf ışık. Var olduğun için sana teşekkür ederim. Neden döndüğünü anlatma bana. Artık vakit yok. Döndün ve bu yeterli. Senin için öleceğim, senin yüzünden değil. Benim ustama dönüştün. Bu hayatta yaptığım tek iyi şey seni sevmeyi öğrenmek oldu. Tatmin gidiyorum. Mezar taşıma adımı yazmayın. Altı köşeli yıldız çizili sade bir mezar taşı istiyorum. Birbirine geçmiş iki üçgenin ortasına şunu yazdır: "BEN SENİNİM VE SEN BENİM."

Teresa onu alnından öptü. Dedem bir defa daha gülümsedi ve ruhunu teslim etmeye başladı. Rebe, huzursuzca, onu bağırarak çağırdı:

– Bekle! Biraz daha dayan! Sen gitmek istiyorsun ama ben kalmak istiyorum. Sonsuz hiçlik işime gelmiyor. Beni devir et!

– Devir mi edeyim?

– Evet! Ben senin en büyük mirasın, geleneğinim. Oğullarından birine ver beni.

– Hangisine?

– Böyle giderse ikizlerin kızları asla anne olamayacaklar ve Benjamín bakir ölecek. Beni aynı zamanda kendi oğluna devredebilecek tek oğlun Jaime.

Alejandro ona yaklaşması için işaret etti. Jaime duygulanmamıştı. Sağır bir öfke acı çekmesine engeldi. Babasına her yaklaşmaya çalıştığında bir anlaşılmazlık duvarına çarpmıştı. Farklıydılar, ne olmuş yani? Onun bir dürüst olmaya hakkı vardı. Hırsızlarla ve sömürgecilerle dolu bir toplumda bencilliğe izin vardı, hatta yapılacak en akıllıca şey buydu. Buna rağmen bir defasında, onu memnun etmek için bir çift bot yapmıştı. Üç ay, gizlice bu aşağılık işle uğraşmıştı. Sonuç Alejandro'nun başarısından az değildi. Gururla ona yapıtını gösterdi ve tebriklerin ardından onları bir dolapta anı olarak saklamasını bekledi. Böyle olmadı: Ertesi gün babası, gülünç bir bedel karşılığı onları bir fakire sattı.

– İyi ayakkabılar ayakta olmalı, bir dolapta değil. Kendini göstermek için değil hizmet etmek için yapılmalı. Unutma oğlum hizmet etmek en kıymetli insani erdemdir.

Jaime onu hiç affetmedi. Yapıtını hor gördüğünü, hak ettiği takdiri vermek istemediğini hissetti. Tek bir ayakkabı daha yapmayacağına ve kimseye hizmet etmeyeceğine yemin etti.

– Gel oğlum.

– (Bana bir veda öpücüğü verecek, ama bugüne kadar vermediyse şimdi vermesinin ne anlamı var. Bir şey başlatan okşayışları tercih ederdim, bitiren değil...) Geliyorum baba.

Dudaklarını sıktı ve yüzünü ölmek üzere olan babasına yaklaştırdı. Babası hayata dönmüş eliyle, ensesinden tuttu ve kafasını sabitledi. Kafkaslının talimatlarına uyarak ağzını burnuna dayadı ve üfledi, uzun, bitmeyen, son bir nefes. Rebe, burun deliklerinden çocuğun ruhuna girdi. Alejandro öldü. Jaime öfkeyle tepinerek ve şöyle bağırarak yere düştü:

– Deliliğini istemiyorum! Hayır, istemiyorum! İçimden çık, seni boktan hayalet!

Solgun bir yaşlı kadın bir gazete sallayarak Avrupa'da savaşın başladığını haber vermek için geldi.

Teresa artık çocuklarına bakmak istemedi. Bir daha hiç banyo yapmadı ve Chato Eremberg'in kocasının Varşova'daki hissesine karşılık verdiği ufak aparman dairesinden hiç çıkmadı. Zamanını pencereden boşluğa bakarak geçiriyordu. Konuşsa da bunu sadece kime olduğunu gizlediği hakaretler savurmak için yapıyordu... Fanny, Lola ve Jaime bu bitmeyen kızgınlıktan bıkmışlardı her biri kendi yönüne, kendi hayatları peşine gitti, bir süre sonra daha gelmediler. Benjamín kötü davranılmaya katlandı ve annesini geçindirmek için bir kitapçıda satıcı olarak çalıştı. Aynı yatakta beraber yatmaya başladılar.

Lola oda 28'deki kör kadınla gitar çalışmaya başladı. Bu ihtiyar kadın sayısız şarkı biliyor, bardan bara gezip gürleyen sesiyle şarkı söylemeyi teklif ediyordu. Sarhoş, aşk acısından yıpranmış müşteriler, aldatan kadını hatırlatan şarkılar istiyor ve o hepsini biliyordu... Şaşırtıcı bir hafıza... Lola gece geç vakitte rehber kılığında, ihtiyara eşlik ediyor, bardan bara, onunla düet söylüyordu.

Jaime, Rebe'nin sara nöbetine benzer belirmelerini reddetmekten saldırganlaşmıştı, uzun yüzlü, kalın dudaklı ve kocaman dişli bir geri zekâlı, boks şampiyonu olan Caballo Gonzáles tarafından öğrenci olarak kabul edildi. Çocuğun saldırgan enerjisi bu sporda birkaç peso kazanmasına yardımcı oluyordu. Yasadışı müsabakalara katılıyordu: Eşcinsel bahisçiler tarafından beğenildiği için köpek yarışlarından önce organizatörler birkaç çocuk dövüşü sunarlardı... Caballo'nun oldukça kendine özgü antrenman metotları vardı. Jaime ile birlikte Semt Mezarlığındaki toplu mezarlara, kafatası çalmak için gidiyorlardı. Sonra, tamamen beyaza boyanmış, duvarları kupalar ve posterlerle kaplı, "jimnastik" salonuna dönüştürülmüş oda 35'te, kafataslarını öğrencisine yumruklarla parçalatıyordu. "Unutma: Yumrukların bir aldatmaca gibi eti ve kemikleri kırmak için delip geçmeli..." Her fent ya da eskiv, onda, alkol kokan nefesle ve şaşı bir telaffuzla söylüyor olsa da, Jaime'ye kudurmuş bir düşman olan hayatla mücadele etmeyi öğreten birer özdeyiş ilhamı veriyordu.

Fanny, Sokakların Lal'i, komünün fahişesinin kendisini eğitmesini kabul etti. Cazibeli cüce ona şöyle dedi: "Bu kızıl saçlar, bu vücut ve bu yüzle geleceğin garanti altında. Uzun bacakların, kalın dudakların, dairesel kasık, dolgun göğüsler ve yuvarlak bir popon var, yani her şey tam! Tek ihtiyacın olan erkekleri tanımayı öğrenmek. Onları tanırsan hükmedebilirsin. Onları anlayanlar annelerine dönüşür. Uysal görünürsen emreden onlarmış gibi görünür ama sözünü dinlerler... Ve onları burunlarından sürüklemenin en iyi yolu cinsel açıdan tatmin etmektir. Sana tüm teknikleri öğreteceğim. Henüz çocuksun ama anlattıklarımı ezberleyeceksin ve sonradan senin için kıymetli olacaklar, saf altın kadar değerli. Her penis farklıdır ve özel bir tatmin olma şekli vardır. Sen esnek olacaksın, biçimlendirilebilir, değişken, tek bir şey değil binlerce şey olacaksın ve kaslarınla deliklerin en azami zevki vermeye eğitilmiş olacaklar. Bazı nesneleri kullanmaktan da kaçınmayacaksın... Bundan sonra seni dolabımda saklayacağım ve bir delikten müşterilerimle yaptıklarımı izleyeceksin. En kazak erkeği bile bir prense çevirebilirim. Üstündeki kömürü silersen tüm erkekler birer elmastır." Bu öğretiler Fanny'nin o kadar çok ilgisini çekti ki Şili'nin en iyi fahişesi olmaya karar verdi.

Yıllar sonra bir gün kötü muameleden ve saçma öfke nöbetlerinden sıkılan Benjamín suratına bir yumruk atıp bir şilteye bağlayarak yarım litre

votkayı bir huni yardımıyla içirene kadar Teresa neden döndüğü konusunda tek kelime etmedi. Alkol dilini çözmüştü sonunda:

– Babana ayrılık mektubunu gönderdikten sonra tüm aileyi unuttuğumu itiraf ediyorum. Vücudumun kuru bir deriden sıyrıldığını ve yeniden doğduğumu hissettim. Kırk gün boyunca âşığımla cinsel ilişkiye girmeye devam ettim ve vagonun karanlığına serilip, yeni bir kızlık zarı oluşmasını bekledim... Kalktığımda özgürleşmiş ve tamamen mühürlenmiştim. O zaman adı Las Ventanas olan bir köyden geçiyorduk. Sokaktan şarap ve ekmek kokuları geldi. Sahip olduğum her şey bakireydi, koku duyum bile. Bu pişme ve mayalanmayla, yiyecek ve kutsal iksir kokusuna dönüşmüş buğday ve üzüm aroması beni derinden etkiledi. Tüm varlığımla, Serafín'in menisini içime almak, mükemmel bir çocuk, sen ya da Benjamín gibi vazifenin değil bir aşk meyvesine gebe kalmak istedim.

Serafín benim onu gördüğüm kişi gibi (iç ışığım olan Güneş'ten parlak bir merkezin çekimine kapılıp yoğun yerküre maddesine düşmek üzere, kontrolsüz uçurtmalara binip yeni doğan galaksi iniltileri arasında kayarak tüm Evren'i geçmek zorunda kalan Tanrı'nın gönderdiği bir melek) davranmak yerine maymun olmakta ısrar etti, tepe üstü ayaklarıyla bir ağaçta sallanarak öfkeyle cırladı: "Benimle dalga geçiyorsun Teresa. Asla, hiçbir kadın benden bir çocuk istemez. Bir canavar daha doğardı..." "Ben istiyorum! Parılda-

mak üzere acıyı yok ettim. Şimdi, burada, neysem oyum, adsız, sorunsuz, açık bir çiçek, bu anda, etimin son nebzesine kadar aşkla sarsılıyorum ve bu nedenle ayrıldığında yok oluyorum. Açık cinsel organıma güven: Boşluğuma anlam katmak için tamamen gir içine..." "Senin aşkın, sınırsız olabilir ama beni şekilsizliğin güzellik olduğuna inandırmaya yetmiyor..." "Kime inanıyorsun, seni aşağılayanlara mı, bana mı? Eğer yolunu onların düşündüklerine göre çiziyorsan kendi kendinin en büyük düşmanısın demektir. Kendinden nefret etmeyi bırak ve mucizeyi kabul et! Biz mabetteki iki ışığız, çocuğumuz Tanrı olacak. Sana benzemesini istiyorum..." Bir çubuk aldım ve onu ağaçtan olgun bir meyve gibi kopardım. Üstüme düştü, ısırarak, tırmalayarak, içini dökerek ama sonunda yumurtalıklarımda çalkalanan kara okyanus tarafından emilmiş halde, zevk-acı karışımı bir inlemeyle, yanan sıvısını savurdu, yorgunluktan göğsümün yanına devrildi ve dokuz ay boyunca uyudu. Gebe kalmayı öyle şiddetli arzuluyordum ki, sperminin beni döllediği anı netlikle hissettim. Rahmimin derinliklerinde uçsuz bucaksız bir enerji noktası titredi, başka bir düzeye açılan bir kapı gibi açılarak milyonlarca evrenden oluşan nehri içine aldı. Bu güçlü pırıltı karşısında tüm etim ölümün boğulmuşluğunu ve yarı karanlıkta ayrı yaşamış olmanın sıkıntısını hissetti. Bu yeni enerji beni; kemiklerimi, iç organlarımı, kanımı arındırarak ve her hücremi güçlendirerek, acıyı ve lekeleri yok ederek, bas-

tı. Hareketlerim hassaslaştı, düşünceleşti: Ben içinde elmas taşıyan bir kutuydum. Bir demet ince ışığın sefil karavanı aydınlatmak için karnımda belirdiğini gördüğümü sandım. Binlerce yıllık bir huzur sardı beni... Ruhum göçüne başlayan bir kuş gibi fakirlikte doğuyordu. Kısa süre sonra bu ilah canlı etimden beslenecekti: Ben affın ışığından türemiş bir madde sunabilmek için tamamen yok olmalıydım. Kinimi yok edemezsem bu zehir çocuğun hücrelerine dökülüp gelişimini etkileyecekti. Affetmek için anlamam gerekiyordu ve anlamak özlü aşkı kabul etmek demekti. Tanrı'yı hiç olmadığı kadar kabul ettim ve onu bir katil olarak görmekten vazgeçtim: Her Şey olanın sonu yoktu ve eğer yalnızlığı O'nun içinde kaybolmak için terk edersek, ölmezdik. José'yi, boğulmuş zavallı oğlumu, bıraktım. Onu Baba'ya duyduğum nefrete ortak ederek çok uzun süredir ayrılmasına izin vermiyordum. İlk İlah'ın içinde çözünmesine göz yumdum ve böylelikle yeni varlığın yaratımına ortak olduğunu hissettim. Zayıf olmayan inanç, tam güven ve ayık sükûnetle kendimi tam dinlemeye aldım. Bu çocuk benim varlığımın bir onayı değildi, o kendisiydi ve kendisi için var olacaktı. O yönetiyor, o biliyordu. Ben tam cehalet içinde, sadece gözlemlemek için oradaydım. Vajinam, rahmim, döl yatağım, yumurtalıklarım, Tanrı doluydular, dünyayı kurtaracak olanı büyütüyorlardı... Bu arada Serafín uyumaya devam ediyordu. Rüyasında, bana sonradan

anlatmıştı, kendini asil ve iyi görünüşlü, dünyanın dört köşesinde uçuşan ağaçlardan bir beşik yapan bilge bir marangoz olarak görmüştü.

Çocuğun ruhunu karnım büyüdükçe daha çok hissediyordum. Benimle bağlantı kuruyor ve kasık kemiklerim ona mükemmel bir çıkış hazırlamak için ayrılarak ona cevap veriyorlardı. Uçsuz bucaksız bir zevk vücudumu kuşatıyordu. Ciğerlerim solunmaz havayı içine çekiyor ve saf oksijen çıkarıyorlardı: Oğlum benim ciğerlerim aracılığıyla gezegeni temizliyordu. O ete kemiğe büründükçe, dünyanın kalbi oluşuyordu.

Yaşamam için gerekli parayı eğitilmiş yedi pire sağladı. Bu dokuz ay boyunca Serafín ne yedi ne içti, yanımda, giyinik, ilave bir cenin gibi uyudu... O harika duygular senfonisine kendimi öyle kaptırmıştım ki, zamanın geçtiğini fark etmedim. Şiddetli yağmur başladı. Çamura düşen yağmur damlaları patlayan cıvık kurbağa gürültüsü çıkarıyorlardı. Güneş doğdu. Beyaz bir karga bana bir tarçın dalı getirdi. Doğurma zamanı gelmişti... "Bunlar benim içimde olduğun son anlar. Ayrılmamız gerekecek. Kutsa beni..." Ceninin beni kutsamasını istedim çünkü; o benden çok daha üstün olduğundan benim onu kutsamam uygun olmazdı... Çatıdan sarkan bir ipe tutunarak dünyayı aydınlatmak* için çömeldim. Ona şöyle dedim: "Şimdi sen sensin ve ben benim. İşbirliği

* Aydınlatmak fiili, ışık vermek olan "dar a luz", yani doğurma kalıbına gönderme yapar –ç.n.

yapalım. İkimiz beraber mükemmel bir doğum gerçekleştireceğiz." "Üçümüz beraber!" dedi, tam o anda uyanan Serafín. Açık bacaklarımın karşısında durdu ve çocuğun yere düşmesini engellemek için ellerini açtı. Titreyerek, tekrar rüyalara kaçmamak ve cesaretle bir canavarın doğumunu görme korkusuna karşı gözlerini kapatmamaya çalıştı... Çocuk yetkinlikle ikiye katlanmış vücuduma uydu ve yavaş bir dönüş hareketi başlatarak bir sarmala dönüştü. Vajinam bedeninin her milimetresini sonsuz aşkla okşadı. Kafatasının vajina ovalinde bir göz oluşturarak belirdiği an Serafín ona karşı durmamak için biraz geri çekildi. Hürmetle mırıldandı: "Bana değil dünyaya ait olduğundan onu görmen için seni yandan alacağım." Çocuk bir defa döndü, sol kolunu çıkardı, sonra sağını ve dönüşünü tamamlayıp kendini bir haç gibi sundu. Serafín onu ensesinden dikkatlice çekti ve minicik topuklarını hayranlıkla öpen dudaklarımdan çıkardı. Güçlükle nefes alarak, büyük gururla, bir kupa gibi havaya kaldırdı: Çünkü çocuk bir insandı ve aynen umduğumuz gibi çok güzel bir erkekti. Yeşile dönük esmer teni; ayçiçekleri gibi sarı gözleri; zarif Doğulu hatları; dingin uzun kafatası ona Colomb öncesi bir heykel havası veriyordu... Gözyaşlarına boğulmuş Serafín, benimle birlikte, her ikimizin aklında aynı anda beliren ismi telaffuz etti: Almo... Almo'yu göğsüme aldım ve orada sükûnetle kalbi yavaşça benimkine uydu; aynı huzurlu ritme kavuşunca, göbek bağını dişlerimle kestim, çünkü

bu kutsal birliğe saygımdan asla bir bıçak darbesiyle bitirmeye cesaret edemezdim... Serafín diz çökmüş ona dua etti: "Oğlum, benim üstadımsın. Bana olmayı, yaşamayı öğret, yaratmayı öğret, kalbimi daha çok sevebilmem için aç." O zaman Almo bacaklarını açtı... Tam erbezlerinin altında ve anüsünden önce mükemmel bir dişil organ vardı.

"Bir hermafrodit!", diye haykırdı Serafín üzüntüyle. "Biliyordum. Sen daha önceden normal çocuklar doğurdun. Er suyu zehirli olan benim. Benden bir canavardan başka ne çıkabilir zaten? Öldürmeliyiz onu!" Onu bu erdişinin normal bir insandan çok daha güzel olduğuna inandırmak için ben çok yorgun, o ise çok sarsılmıştı; bir androjen her canlının en üst rüyasının gerçekleşmesiydi; Tanrı gibi her iki cinsiyete de sahip olmak... Kendimi *kadere* teslim ettim... Karşı koymadan çocuğu babasının katil öfkesine sundum. O, çocuğu aldı, onu yere atıp kafasını tekmelerle parçalamaya kararlıydı... Ama Almo bakışlarını onun gözlerine çiviledi ve Serafín'in yüzü aniden, hayvani öfkeden tatlı huzura doğru değişti; çünkü bu küçük gözbebekleri özüne ulaştılar ve onu daha önce hiç tanımadığı zihinsel bir düzeye taşıdılar... Ölüm sonsuza kadar yok oldu, ruh kendini güçlü gördü ve acı; tatlı bir okyanus olan yenilmez *zamanın* sonsuz şimdisini yani *hayatı* sunması için çözündü. Serafín yeni doğmuşun düşüncelerini okuduğunu sandı ve yüksek sesle tekrarladı: "Bu bakışlarla seninle anlaşmamı

mühürlüyorum. Seni babam olarak kabul ediyorum. Ben olan bu çocuğu eğitmen için sana tüm hakları veriyorum, güvenimi hak ettiğini varsayıyorum." Gülümseyerek Almo'yu sol göğsümün yanına yerleştirdi ve ilk defa meme emdiğini gördü. Bir melankoli bulutu mutluluğunu kararttı. O zaman ona sağ göğsümü sundum. İnleyerek, düşerek oturdu ve kendisine çocukken verilmeyen sütü içmek üzere meme ucunu kabul etti.

O an için çocuğumuzun hermafrodit olduğunu unutmaya karar verdik, bu sorunla nasıl yüzleşeceğimize daha sonra karar verecektik... Belki Almo'nun ta kendisi, üstadımız, bize yol gösterirdi... Yağmurlardan ve Güney'in taşkınlığından kaçarak Kuzey'e doğru seyahat etmeye başladık. Kuru bir havaya ihtiyacımız vardı. Ruhumuz öyle doluydu ki sadece çöl manzarasına katlanabiliyorduk... Ülkenin tüm kıyılarında gösteri yaparak Coquimbo, La Serena, Copiapó, Taltal, Antofagasta, Tocopilla'dan Iquique yakınlarındaki bir gümüş madeni olan Huantojaya'ya kadar gittik... Bize 28 numaralı okulun jimnastik salonunu tahsis ettiler. Bölgedeki tüm madenlerde –"La Descubridora", "La San Juan", "La Laura", "La San Pedro", "La Despreciada"– çalışanların çocukları oraya gidiyorlardı... Sanki yeraltı galerilerinde kazı yapmak hem günahı hem de kutsal olanı aynı anda aramakmış gibi madenler ya fahişe ya da aziz isimleri taşıyorlardı. Toz, güneş, göçüklerin düşmanlığı, dinamit patlamalarının titreşimi onları yüzlerine kaya içeriği vererek

sertleştirmişti. Cumartesileri kâğıt oynamak, haftalık kazançlarını kaybetmek, dayanıklılıklarını göstermek için boş şişeleri biriktirerek en az iki düzine bira içme ve sonunda tek kelime etmeden pisuvarların yanında uyuyakalmak için kerhane barlarına giderlerdi. Onları güldürmek imkânsız gibiydi... Serafín gösterisine bu seferlik dâhil olmam için bana yalvardı. Onlara sert, iğrenç, kahkahaları zorla bir azı dişi gibi koparacak numaralar sunması gerekiyordu. Ben bir bağ muzun tembel bekçisi olacaktım. Meyveleri alelacele hazırlanmış sahnenin bir ucundan öbürüne taşımak için bir maymundan yardım isteyecektim. O işini yaparken ben şekerleme yapacaktım. Şekerlemeden yararlanan primat bir muz çalacak ve saklayacak yer arayışına girecek ve bu boş üçgende yer bulamayacaktı. Onu giysisinin cebinde saklamaya karar verecek, ancak cebi olmadığını fark edecekti. Sonunda, çaresizliğin zirveye ulaştığı anda götüne sokmak için pantolonunu indirecekti. (Serafín sokma anını büyük bir gerçekçilikle taklit etmesini sağlayacak, sahte kuyruğunun altına gizlediği plastik bir tüp yapmıştı.) İş bitiminde ben acaba muz çaldı mı diye üstünü arayacaktım... Çalışanımın dürüstlüğünden tatmin olup elini sıkacak ve minicik bir para verip onu kovacaktım. Maymun artık yalnızken zafer havasıyla muzu çıkarmaya çalışacak ancak muz çıkmak istemeyecekti. Büyük güçlükler, itmeler, şikâyetler sonucunda büyük acıyla muzu dışkılamayı başaracaktı. Poposu yırtılmış olma-

sına rağmen sevinçten sıçrayarak meyveyi soyacak ve yemeye çalışacaktı. Ancak iğrenme mimikleriyle onu atacak çünkü meyve artık katlanılmaz bir dışkı kokusuna sahiptir...

Gösterinin olduğu gece okulun beş yüz sırası, bir sürü sessiz adam, kadın ve çocuk tarafından dolduruldu. Hepsi, orada oturmuş, ciddi, hareketsiz, çölün ortasında taşlara benziyorlardı. Yün bir bıyık ve maviye boyanmış çuval bezinden, düğme yerine metal bira kapaklarıyla hazırlanmış bir üniforma sayesinde uykulu bir gardiyana dönüşmüş ben muzlarla girdiğimde aileler alkışladılar. Kuru ve sert elleri kemikten zil sesi çıkarmışlardı. İlk canlandırmamdan gergindim, kendimi beş yüz tüfek tarafından kurşunlanan bir güvercin gibi hissettim. Serafín girdi. Onu da beni alkışladıkları gibi alkışladılar ama kimse gülmedi. Mimiklerini abarttı. Fark etmedi. Kuyruğunu ısırmak ister gibi takip etti. Mezar sessizliği. O zaman er bezlerini arsızca kaşımaya başladı. Gülme nöbeti. Deli gibi kaşındı. Yeniden güldüler. Taşaklarıyla ne kadar çok uğraşsa o kadar kahkaha atıyorlardı. Ama tüm gece böyle devam edemeyeceği için, ortam bir kere daha sessizliğe gömüldü prova ettiğimiz oyun başladı. Granitten seyirciler üstümüzde tonluk yük mahiyetindeydiler. İlk mimiklerimiz mekanik ve başarısızlıktan bunalmış çıktılar. İfadeden arınmış gözleriyle bize bakıp bakmadıklarından bile emin değildik. Ama primat muzu çaldığında ve başarısızca gizlemeye çalıştığında, seyirciler, il-

gilendi, tuhaf bir homurtu yaydılar. Sonra, hayvan meyveyi anüsüne soktuğunda, anlayamadığım bazı şikâyet hırıltıları duyuldu. Maymun çaldığını acıyla dışkılamaya çalıştığında, tekmelemeye ve alkışlamaya başladılar. Ve pis kokulu meyveyi yemeye çalıştığında, madenci grupları bizi yumruklarla ezme niyetiyle sahneye doğru atıldılar. Serafín ve ben anlayamadık. Bu işçilerin büyük kısmının dini bir ahlakı yoktu ve boş zamanlarının çoğunu alkol, kokain, kumar ve fuhuşa gömülü geçiriyorlardı. Onları rahatsız eden neydi? Bizi sallamaya başlamışlardı ki sert bir ses bağırdı: "Durun yoldaşlar! Bu iyi palyaçonun niyeti sizinle dalga geçmek değil! Oturun ve dinleyin çünkü size önemli bir şey söyleyeceğim!" Madenciler bu sesi tanıyor ve sayıyorlardı çünkü bizi bıraktılar ve tekrar sıralarına oturdular.

Orta boylu, saçı ve bıyıkları siyah, kaşlarının arası kıvırcık, bakışları içe işleyen ve sakar görünen bir adam sahneye çıktı. Geniş pantolon giyiyordu ve cepleri kâğıtlarla dolu gibiydi. Elimizi içten bir saygıyla sıktı ve önünde binlerce yıl varmış gibi seyircinin önüne dikilip tek tek gözlerine baktı. Bu derin ve sessiz iletişimi bitirdikten sonra sertçe şöyle dedi: "İyi geceler, arkadaşlar!" Çoğunluğu cevap verdi: "İyi geceler, Recabarren!" Adam ceplerinden küçük gazeteler çıkardı. "Size *İşçilerin Uyanışı* dergisinin birinci sayısını getirdim, cüzi satış fiyatı yirmi sent, bir biradan ucuz... Okumaya alışın arkadaşlar ve uyumayı bırakın. Şilili İşçinin sanayicilere,

sendikalara ya da sosyal kanuna karşı hiçbir güvencesi yok. Her ne kadar, onları zalimce sömürdükleri için patronlara karşı savaşmaları gerektiğini bilseler bile, kooperatiflerle organize olmak yerine kişisel, hatalı karşılaşmalara girişiyorlar. Uyguladıkları tek asi tutum hırsızlık... Bu soytarıların sizi bu kadar rahatsız etmelerinin sebebi bu. Bir aynadaki gibi yansımanızı gördünüz... Masum suratlar takınmayın. Hafızanızı tazeleyeceğim: Gümüş parçalarına bir puro formunu ve büyüklüğünü vermek için şekillendiriyorsunuz ve bu maymunun muzuyla yaptığı gibi içinize sokuyorsunuz. Sonra maden gözetmenlerinin önünden onlar hırsızlığınızı fark etmeden geçiyorsunuz... Lafımı bölmeyin, henüz bitirmedim: Madenden çıktıktan sonra, sigarayı büyük acıyla çıkarıyorsunuz ama bazen çıkmıyor ve Iquique'deki doktorlara gitmek zorunda kalıyorsunuz, onlar da ameliyat için taşın büyük kısmını istiyorlar... Böylece kazancınız düşüyor, çünkü ona ulaşmak için erkekliğinizi kurban ediyorsunuz. Bir palyaçoyu götünüze koyularak yaşadığınızı hatırlattığı için cezalandırmanız adil değil. Ona teşekkür etmelisiniz. Çalınmış gümüş bok kokar arkadaşlarım! Hakkımız olan düzeyli yaşamı dürüst bir yolla, sendikalaşarak, bir İşçi Partisi kurarak, oyumuzu satmayı bırakarak ve seçimleri kazanmak için organize olarak elde edeceğiz! İşçilerin Uyanışı'nı dolaştırın ve en kısa zamanda bir kooperatif kurun. Bir kişinin

tek başına başaramadığını birlikte başaracaksınız... Şimdi bu zavallıları alkışlayın, çünkü onlar sizin kardeşleriniz, aynı açlığın çocukları."

Madenciler alkışladılar. Recabarren bahsi geçen gazeteleri dağıtmak için indi. Almo meme isteyerek ağlamaya başladı. Onu sahnenin bir köşesine gizlemiştik. Serafín şapkayı gezdirirken, çocuğun altını değiştirdim ve meme verdim. Madenciler liderle tartışarak gittiler. Serafín on pesoluk bir banknotu sallayarak mutlu döndü. "Madencilerin adına, teşekkürden kaçmak için, Recabarren verdi bunu. Sıradışı bir adam, kendisi için başkaları için olmayan hiçbir şey istemiyor ve bu adaletsiz dünyada adaletin hükmetmesi için savaşıyor. Eğer bir baba seçebilseydim Recabarren olurdu. Nereye giderse peşinden gidelim." Zayıf, köse, topal, bir örgüyle toplanmış uzun saçlı, beyaz pamuk bir tunik, çalı şapka, vikuna tüyünden panço giymiş bir yerli gölgeden çıkageldi. "Kusura bakmayın lafınızı bölüyorum... Kendimi tanıtayım: Rosauro, birçoğu için şifacı ve bazıları için büyücüyüm. Tüm hastalıkları otlarla tedavi edebilirim, hatta iç tümörleri bile, ayrıca çıkıkçıyım, masaj yaparım, nazar bozarım ve terk eden âşığın geri dönmesini sağlarım. Birçok destan bilirim..." Kendini böyle tanıttıktan sonra yerli, bize tek gözünü nemlendiren bir duygusallık ve garip bir yoğunlukla baktı, sessiz kaldı. Biz ikimiz şaşkındık, nasıl tepki vereceğimizi bilemeden onun gibi hareketsiz baktık. Serafín sessizliği kısa bir sunumla böldü: "Teresa, Serafín hiz-

metinizdeyiz bayım." Büyücü şapkasını çıkardı, Almo'nun önünde dizleri üstüne yığıldı, zorlukla mırıldandı "Yeco, sonunda geldin" ve bedenini bir topa dönüşene kadar kıvırarak, sarsıntılı yakarışlar patlattı... Serafín endişeyle ona bir bardak su getirdi. Yerli bir yudum içti, yüzükoyun yere uzandı, ayaklarımı aldı ve öpücüklerle doldurdu... "Sen Tanrı'nın annesisin!" Serafín'in kafası karışmıştı onu kaldırdı. "Siz ne söylüyorsunuz, iyi insan?" "Otel parası vermemek için sahnenin köşesinde bir yerde uyuyacaktım –Recabarren'i takip ediyorum– Bayan Teresa'yı çocuğunun bezini değiştirirken gördüm. Bebeğin *Gelenek* tarafından duyurulan hermafrodit olduğunu fark edebildim. Burada, Büyük Kuzeyde sömürge döneminden kalma bir peygamberlik inancımız vardır: İki bin yılından önce çölde zeytin yeşili renkli, sarı gözlü ve çift cinsiyetli bir çocuk dünyaya gelecek... Tanrı'nın tekrar ete kemiğe bürünmesi olacak, halkı ezenleri yenecek yeni İsa: Yeco, tatlı ve tuzlu su kargası. Uçunca ışık olan siyah tüyleri. Nehirlerin kuşu *Enerjiyse,* okyanusların kuşu *Dengedir.* Tuzlu Yeco, tatlı Yeco'da çözünür ve uyanıp, uçmaya başlar... Şeyleri kanat çırparak yaratır, ancak konduğu an her şey yok olur. Ve diğeri tarafından uyandırılmak için tekrar uyur. Böyle devam eder... Yok etmekten sıkıldığında, kendi kendinde çözünür... İki ayrı karga yoktur aslında. Sadece bir tane vardır, okyanusun kargası... Nehrin kargası gelip onun içinde erir. Biri erkek biri dişidir. Sonuçta Yeco çift cinsiyetlidir...

Bu bir destan ama çok gerçekçi. Bu çocuk ilah, madencilerle birlik olup Proletaryan Devrimini başlatacak. Fakirlik bitecek, işçi değil ortak olacağız, kuraklıktan bir bahçe doğacak! Siz, Don Serafín, Recabarren'i takip etmenize gerek yok, şahane bir provokatördür ama Tanrısal mıknatıstan yoksundur. Tek başına çalışmanın ve zevkin tükettiği bunca adamı bir araya getiremez. Rebacarren onların bir adım atmasını sağlasa bile onlar sonradan geri adım atacaklar. Onları alkolden, fahişelerden, kumardan, hırsızlıktan kurtarmak için insandan fazlası olmak gerekir. Yeco yapacak bunu! İşçi sınıfı onun etrafında birleşecek ve zafere ulaşacaklar..." "Ama bayım..." diye yanıt verdi Serafín, öyle heyecanlanmıştı ki alnı, burnu ve elmacık kemikleri, yüzünde tüysüz olan azıcık derisi bembeyaz olmuştu, "... biz sizi tanımıyoruz bayım, her ne kadar tüm kalbimizle size inanmak ve Almo'nun önderlik için gönderildiğini kabul etmek istesek bile, sizin biz zavallı şaklabanlarla, çeşitli nedenlerle dalga geçtiğinizi düşünmeden edemiyoruz..." Ben miniği göğsüme bastırıp başımla onayladım. Bu doğal güvensizliğe rağmen, Almo'nun üstün kaderinden emin olduğumdan içimi büyük bir huzur kapladı. Yerlinin sözleri rüyalarımın onayıydı.

"Arkadaşlar, bu kötü toplumda paradan öte gerçek yok. Bırakalım o konuşsun" dedi ve açarak şapkasından kalın bir tomar para çıkarttı... Serafín bir hayranlık ıslığı savurdu. "Hayatımda hiç bu kadar parayı bir arada görmemiştim!"

"Aslında çok sayılmaz bayım ama yapmak istediğimize yeter. Açıklayayım: Burada, Kuzey'de, madenler bölgesinde benim gibi birkaç büyücü daha yaşar. Biz *Gelenek*'in gardiyanlarıyız. Biz olmadan ırkımızın mirası kaybolurdu. Yabancılar paralarıyla topraklarımızı işgal ettiler. Tuz, bakır, demir, gümüş, altın, zenginlere ait olan devletle işbirliği halinde İngilizlere, Kuzey Amerikalılara ait. Biz şifacılar, Yeco'nun gelişini bekleyerek yıllar boyunca kazanılan paranın büyük kısmını, yönetici azınlığa karşı savaşına yardım amaçlı biriktirdik... Zaman boşuna geçmiyor. Bu kadar sefalet ve adaletsizlik sabrımızı yitirmemize ve güzel destanımızı bırakıp bu çirkin gerçeklikte davranmamıza sebep oldu. Beni buraya birikimleri Recabarren'e vermem ve böylece Sosyalist İşçi Partisini kurmasına yardımcı olmak için gönderdiler... Ama ne mutlu bana Tanrı, sahnede uyumamı ve çocuğu çıplak görmemi istedi... Bu para sizin için. Kabul edin. Bu parayla dört ay boyunca İquique'de rahat bir oda kiralayabilir, iyi yemekler yiyip, saygın bir şekilde giyinebilirsiniz. İyi haberi vermem ve size zafervari bir giriş hazırlamam için bölgeyi gezmeme yeterli zaman... Sizden tek istediğim çocuğu limandaki bir fotoğrafçı arkadaşıma götürüp iki cinsiyetini gösteren bir fotoğraf çektirmeniz... Çıkardığımız kopyaları tüm ofislere dağıtacağız. İşçiler sonunda mucizelerin var olduğunun ve Tanrı'nın bir kere daha indiğinin ve aramızda olduğunun farkına varacak..."

"Fakir bir adamdan gelen bu kâğıt para rulosu bizi inandırdı. Yeni bir hayat başlıyordu. Uçsuz bucaksız bir idealle yaşanacak bir hayat... Bize söylediği gibi Iquique'ye gittik. Bizimle geldi. Tüm yol boyu tek kelime etmedi, hep çömelmiş, saatler boyu Almo'dan gözünü ayırmadan durdu... Limandaki küçük bir otelde Kara ve Beyaz'ı avluda bırakmamıza müsaade ettiler, bize banyolu ve denize bakan bir oda verdiler. Rosauro bizi, vesikalık fotoğrafta uzmanlaşmış arkadaşının yanına götürdü ve Yeco'sunun penisini ve vajinasını gösteren bacakları açık bir fotoğrafına sahip oldu. Bize bir tarih verdi: "Yirmi Beş Aralık'ta sizi Güherçile Pampası'nın en verimli bölgesi Altos de Sant Antoni'de bekliyorum. San Lorenzo ofisini arayın. Tam zamanında gelin. Bu tarih çok önemli. Yeco bize karanlıklardan kaçışımızı başlatacak ışığı getirecek." Bizimle bir şişe piskoyu paylaşarak bize veda etti ve çöle doğru gitti.

Dört ay çabuk geçti ama Serafín üstünde gözle görülür değişiklikler yaptı. Sonunda toplum tarafından kabul gördüğünü hissetti. Çocuğu bir canavar değil Tanrı'ydı. Hayatında yaşadığı tüm haksızlıkları, şimdi yıkılışına yardımcı olacağı demokrasi maskesine bürünmüş bir diktatörlüğe bağladı. Aşağılık fakirliği ve dışlanışı bir son bulacaktı. Şimdi onu özgürlük, eşitlik üstüne kurulu bir işçi cenneti bekliyordu. Tüm bunlar harika Almo sayesinde olmuştu... Palyaço gibi giyinmeyi bıraktı. Bir çift gri takım elbise, gömlek, kravat, keçe şapka ve bir çakı satın aldı. Yüzündeki ve

vücudunun geri kalanındaki tüyleri tıraş etti ve bir yapışkan bantla kulaklarını kafatasına yapıştırdı. Her ne kadar bu değişiklik benim hoşuma gitmese de, anlamıştım. Artık zamanını sokaklarda kayıp geçiriyordu. İnsanlardan biri olmak ruhuna şölendi... Tatilin tadını leziz deniz ürünleri yiyerek, plajda güneşlenerek ve birbirimizi hiç sevmediğimiz gibi severek geçirdikten sonra, karavanı aldık, sözleştiğimiz saat ve tarihte varmayı hesaplayarak San Lorenzo'ya doğru ayrıldık.

"Bu yüksek yalnızlıklarda gece beklenmeden geldi ve okyanustan dağlara siyah bir dalga gibi yükseldi. Birbirimizin yüzünü görebiliyorduk ama ayaklarını göremiyorduk: Yoğun sis kuru arazilerde terlemiş gökyüzüne ulaşmaya çalışıyordu ama yoğunluğu yüzünden yükselemiyordu; o köklü bir buluttu. Buhar o kadar yoğunlaştı ki yolu ve atları yuttu. "Duralım, devam etmek tehlikeli, yamaçtan yuvarlanabiliriz, çocuğu düşün" dedim Serafín'e. "Tam da onun için devam etmeliyiz" diye cevap verdi, "burada Almo'yla birlikte olduğumuz sürece bize bir şey olmaz, Tanrı bizi korur. Ona olan güvenimizi göstermenin zamanı geldi." Ve kırbaçlayarak Kara ve Beyaz'ı dörtnala koşmaya mecbur etti... Başlangıçta korkudan dondum. Araba ilerlemeden sallanıyor gibiydi, basınçlı sis ve aysız karanlık, ışık kutumuzla içinden geçmemize, manzaradan aşağı süzüldüğünü görmemize izin vermiyordu; ben sükûnetle kendimi sarsıntıya teslim ettim, sanki büyük bir beşikteydim... Sanırım Serafín de uyudu.

Beyaz kayalıkların, kireç çıkarılan bir stadyum gibi merdivenli bir kazının girişinde uyandık. Etrafımızı bir grup meşaleli madenci sarmıştı. Rosauro onların arasındaydı. "Yeco mucizeler yaratıyor. Göz gözü görmese de, tam vaktinde onları beklediğimiz yere vardılar. Bizi takip edin..." Bizi kamp alanına kadar götürdüler. "İnin lütfen. Birkaç arkadaş atlarla ilgilenecekler. Buyrun..." Adı "Las Coquimbo" olan bir kantine girdik. Bizi orada barın sahibi yaşlı çiftin üç kibar kızı tarafından servisleri yapılarak sıkış tıkış yüzlerce madenci bekliyordu. Yüzlerinin yerini asırlık çizgilerin aldığı bu kadın ve adamın kızlarının bu kadar genç olması inanılmazdı. Onları hareket halinde görünce fark ettik ki, yüzlerini dilimleyen yaşları değil tuzdu. Rosauro heyecanla Almo'yu elimizden aldı, soydu, bacaklarını açtı ve iki cinsiyetini gösterdi. İşçiler mırıldanarak dizlerinin üstüne yığıldı: "Doğruymuş... Yeco bu. Tanrı kutsasın." Rosauro bize: "Bunlar güvenilir arkadaşlardır. Bölgedeki farklı madenlerden geliyorlar. Recabarren'in konuşmasını duydular ve işçi hakları için savaşmak istediler, sadece birliğe ihtiyaçları vardı. Ancak yüce Yeco sayesinden tüm idealler birleşir. Şimdi, bu çocuğun başkanlığı sayesinde tek bir insan gibi davranabilirler. Hemen yarın San Lorenzo'da grev ilan edeceğiz. Sonra bunu diğer bölgelere yayacağız. İşçileri temsil eden Ruiz Kardeşler burada, dün maaş artışı talebini maden işletmecisi bir İngiliz olan Mister Turner'a sundular, Iquique'deki

yönetime danışmadan cevap vermek istemedi. Ateşli bir konuşmayla Kardeşler, ona bir somun ekmek bir peso iken madencilerin öldürücü çalışma saatleri sonunda sadece dört peso aldıklarını anlattılar. Yani günlük aldıklarının dörtte biri ekmekti. Bu şekilde hayatta kalınamazdı... Bugün erken saatte, ecnebi bize Şirket'in maaş artışını reddettiğini duyurdu. Biz de bunu istiyorduk...! Amacımız birkaç peso fazla kazanmak değil sömürgecileri yıkacak ve Şili Hükümetini ele geçirecek Tam Devrimi başlatmaktı. Artık başlatmamız için yeterli nedenimiz vardı... Kutsal Alev Yeco'nun önderliğinde büyük yangını parlatabilecektik. İşi bırakacak milyarlarca kişi olacağız. Iquique'ye bir karınca denizi gibi ineceğiz. Yetkililer bizi dinlemeye mecbur kalacaklar. İlk savaşı böyle kazanacağız. Madenlere döneceğiz ama sendika kurma hakkı isteyeceğiz. Bunu reddedecekler. İşte o zaman tüm ülkede genel grev ilan edeceğiz. Erler de halktanlar, başlarına karşı gelecekler; Başbakanı ve hırsız dalkavuklarını alaşağı etmemizde bize yardımcı olacaklar... İsyanı yarın başlayacağız ve nihai zafere ulaşana kadar durmayacağız!.

Gün doğmadan dört saat uyumaya vaktimiz oldu. Günün ilk ışıklarıyla beraber işçileri uyandıran sirenler çalmaya başladı. Her zamanki gibi üç defa ötmek yerine, durmadan beş dakika süren bir çığlık duyuldu. Bu resmi grev duyurusuydu. "Las Coquimbo" da tanıştığımız liderler topluluğu, hâlâ çalışan Santa Lucía Bölgesine doğru

Şili bayrağı ve pankartlar sallayarak yola çıktılar. Biz Almo'yu bir işaret gibi kaldırarak hac alayının başını çektik. Çocuk Tanrı'nın belirmesi maden işçilerinin tamamının greve eğilmesini sağladı. Büyüyen bir sel gibi tüm Pampa'yı üç günde bölge bölge gezdik. Madenciler bizi karıları ve evlatları da yanlarında takip ediyorlardı. Her saat genişleyen topluluk Pampa'da alelacele yakılmış ateşler etrafında soğuk geceler geçirmek zorunda kaldı. Ateş onları ısıtmaya yetmediğinden eşler, uyuyan çocukları arasında sevişmeye başladılar. O ateşli âşıklar ormanı, toprağı tuzlu sertliğine hayat katarak titretti. Titreyen kurak topraklarda Serafín beni de yatırdı. Bana sahip olurken çölün nasıl bahçeye dönüştüğünü gördüm: Onca kadının milyarlarca yumurtalığı, benimkiler gibi, bugüne kadar hiç bu kadar kısır olmamış bölgenin çiçekleriydiler... Tenlerini yangının alevlerini yansıtan bir aynaya dönüştüren gece çisesiyle güzelleşmiş tükenmeden yanan onca çıplak beden, çiftlerin heyecanını arttırdı ve bu yumuşamış insan denizini devasa orgazm dalgaları kat etti.

Grevin dördüncü günü Alto de San Antonio bölgesi maden başçavuşunun gelip işçilerle konuşacağı haberi yayıldı. Bu Rosauro'nun liderlerle ortaklaşa çıkardıkları bir yalan haberdi. Tomás Eastman, maden başçavuşu, Santiago'daydı ve onun yerine, grevcilerle konuşma cüretini asla gösteremeyecek yetkisiz bir sekreter bakıyordu... İşçi birliği henüz ham olsa da Yeco

sayesinde güçlenmeye başlıyordu. Olgunlaşmasını sağlamak için büyük bir öfkeye ihtiyaç vardı... Grev şimdilik bir pagan şölene benziyordu. Sayılarının büyüklüğünü gördüklerinden hepsi krizin birkaç saatte baş göstereceğinden emindiler: Sanayi bu ölçekte bir araya müsaade edemezdi. Gürûh halinde Alto'ya gideceklerdi. İşçilerin hareketiyle köy kaynayacaktı. Konuşmacılar ön hazırlık olmadan köy meydanında konuşacaklardı... Tam Rosauro'nun tahmin ettiği gibi oldu. Madenci dalgası, şölen havasında köyü kuşattı. Şarkı söylemeyi ve gitar çalmayı bilen Coquimbolu kızlar toplu dans düzenlediler. Devrimci Komiteler dört barı zapt ettiler ve bedava şarap dolaştırıldı. Danslar ve sarhoşluk sehere kadar devam etti. O zaman yerli, telgraf ofisinden Ruiz Kardeşlerden birinin diğer ofisten çektiği sahte bir telgrafla sarsılmış halde çıktı... "Maden Başçavuşu buraya gelecek kadar şerefli değil! Pampalıları aşağılıyor! Greve kıymet vermiyor! Yoldaşlar bizi aşağılamasına izin vermeyelim! Madem o ecnebinin oğlu bize gelmiyor; biz ona gideriz!" Bir öfke çığlığı gırtlaklardan yükseldi ve gürûh, tek beden halinde, Iquique'ye doğru yürüyüşü başlattı... Yol uzundu ve sıcak, gündüz fırın ve gece buz gibiydi. Keskin taşlar ayakları yaralıyor ve yoğun sinek bulutları boşluğu sahiplenip güneş ışığının geçmesine neredeyse izin vermiyorlardı... Öfke grevcilerin yiyecek almadan ayrılmasına sebep olmuştu. Limana varmak için iki gün oruç tutmaları gerekecekti. Bunu kimse

önemsemedi. Kayalar arasında yaşamaktan onlar gibi sertleşmişlerdi. Kurumuş vücutları açlığa dayanmaya alışkındılar. Kırk sekiz saatlik açlık hiçbir şey değildi. Ve gece sisten nemlenmiş taşları emerek susuzluklarını gidermeleri kolaydı.

Rosauro liderlerle acilen toplandı. "Kimsenin silahlı inmemesi için haber yaymamız şart. Bölgede çok dinamit var ve bir deli kullanmak isteyebilir. Bunun Devrim'in ilk aşaması olduğunu hatırlatırım, tamamen zararsız görünmeli. Patronlara barışçıl yollarla sanayinin bizsiz bir anlamı olmadığını göstereceğiz. Bizi böyle birlik olmuş görünce, maaşlarımızı yükseleceği kesin. Sonra madenlere döneceğiz ve yavaş yavaş nihai aşama için silahlanacağız... Ayrıca taşkınlıkların önünü almak için alaya akıllı bir baş vermek lazım. Limanın sokaklarından önce kutsal anne babasıyla Yeco gidecek, sonra biz. Daha sonra anarşistlerin ya da Recabarren'in öğretileri sayesinde politik sorun hakkında bilinçlenmiş bir grup yoldaş seçeceksiniz, iki bini aşmayacak. Ve son olarak sefaletten başka rehber tanımayan büyük işçi gürûhunu kontrol etmeyi öğrenmemiz gerekecek..." Herkesin onayıyla bu yürüyüş tüzüğü kabul edildi. Büyücüde general yetisi vardı.

Grevin beşinci gününde, bir pazar günüydü, limanın zirvelerinde bir yığın halinde belirdik. Yamaçlardan bağırmadan, kahverengi toprakları koyuya boyayarak indik. Iquiqueliler sokakları büyük bir beklentiyle dolduruyorlardı. Şehre girip organize olduktan sonra, direktiflere uyarak

yavaş ve dilsiz bir alay halinde yürüdük, asfaltta ayak seslerimiz bile duyulmuyordu; çünkü hemen hemen hepimiz sivri uçlu taşlarla yırtarak ayakkabılarımızı kaybetmiştik. Kahramanlık ateşiyle, adalete susamış Pampalılar, böyle uzun ve fedakârlık isteyen bir yürüyüş gerçekleştirmesinin ne kadar anlamlı olduğunu konuşarak, bize bol çeşitli yiyecek sepetleri sunarak koşmaya başladılar... Buna karşılık yetkililer, aşağılayıcı bir soğuklukla, bize hac yolunda küçük bir zırdeliler grubuymuşuz gibi davrandılar. Ama o gergin bürokratlar arasında Guzmán García, Tomás Eastman'ın sekreteri titriyor ve böyle bir kibri yalanlıyordu. Ruiz Kardeşler ona yaklaşıp acil bir karar alınması için baskı yaptılar. Gömleği terden sırılsıklam olmuş sekreter cevap verdi: "Ben hiçbir karar alamam. Ama Maden Başçavuşu Santiago'dan çıktı, yarın limana varacak. Sorunu çözmek için yapılacakların yazdığı talimatnameyi getirin."

Kırk bin grevci savaşı kazanılmış saydılar. Birbirlerine sarılmaya başladılar ve eğlence doğdu. Yöneticilerin sağdan sola koşuşturması hiçbir işe yaramadı; şarap şişelerinin açılmasına ve yiyecek sepetlerinin boşalmasına engel olamadılar. Birçok işçi artık kazanılmış saydıkları zaferle Pampa'ya dönmeye çalıştılar. Birkaç dakikalığına kaos hâkim oldu. Piyadeler ve hareketli bir ordunun takip ettiği atlı askerler birliği buna engel oldu. Bizi sardılar ve müzik sustu, toplu sevinç donmuştu. Bu ölüm sessizliğinde çöldeki sinek-

lerin vızıltısının bile duyulabilmesine rağmen, Guzmán García sinirli haykırışlarla yöneticilere Santa María Okulunda ve büyük kitleye Sporting Club Hipodromunda kalmalarını önerdi. Valilik bize piknik tüpleri ödünç verecek ve şarap, balık ve fasulye hediye edecekti... Alkışladık ve emre uyup sokakları dolduran bir sıra halinde, iki tarafımız askerlerle sarılı, öğrencilerinin şu anda tatilde olduğu eğitim alanına doğru ilerledik. İki bin yönetici işçi sınıfları doldurdu ve okul sıraları üstünde zorlu yürüyüşün yorgunluğunu bir şekerlemeyle atmaya koyuldular. Diğer işçiler hipodroma varıp sert yoldaşlarının gözetimden kurtulduklarını görünce, büyük araziye yayıldılar ve özenle giyinmiş rengârenk fahişe kovanının gelişini zevkle kabul ederek eğlenceyi yeniden başlattılar. Coquimbo Kardeşler şarkı söylemeye başladılar ve yer, sanki üstünde çılgın sakar atlar koşuyormuşçasına dans edenlerin ayakkabı vuruşlarıyla sarsıldı.

İki saat sonra okulda, Rosauro herkesi uyandırdı ve Ruiz Kardeşlerin yardımıyla, soruna çözüm aramaları için iş grupları organize etti. Maaş artışının yanında yüksek iş güvenliği –sayısız iş kazası oluyor ve aralarında çocukların da bulunduğu çok sayıda madenci dinamitlerce parçalanmışlardı– ve daha iyi temizlik şartları talep edeceklerdi: Güherçile madenlerinin tozu işçilerin ciğerlerini etkiliyordu, hiçbir sağlık yardımı almıyor ve sefil evleri bit ve pirelerle doluydu... Ancak başlar çalışırken vücutlar kendilerini sar-

hoşluğa bırakmışlardı. Bu arada Rosauro, işçilerin grevin ateşine kapılıp asıl amacı unutmamaları için Serafín, ben ve Almo'nun Sporting Club'ı ziyaret etmemizi önerdi; ancak fark ettirmemeliydik, çünkü patronların çocuğa kısas yapmalarını önlemek için mesihliğini gizlenmişti. Gürûh, zirveden inerken örnek bir sadakatle bu muhteşem sırrı açık edecek her türlü sloganı susturmuştu. Yeco onları on bin şişirilmiş söylemden çok daha güçlü olan sessizlikle birleştirmişti... Sokaklar polislerle dolu olmasına rağmen hiçbiri bizi durdurmadı. Yüzlerini bir saniyeliğine ilgiyle bize çevirmiş ve aniden ilgisizce, üç cılız sokak köpeği görmüş gibi başka tarafa bakmışlardı... Hipodromda, eğlence şahaneydi. Vücutlar yorgunluğun dibinden beklenmedik enerjiler çıkararak sarsılıyorlardı. Coquimbo Kardeşler, zarif boyunlarından umulmayan gürleyen sesleriyle mızraktan güçlü dizeler söylüyorlardı. Köşelerde kusanlar ve sevişenler vardı... Çığırından çıkmış kalabalığı gören Serafín kekelemeye başladı: "Biraz bekle Teresa. Buraya neden gelmiştik? Bu zevk düşkünleri bize pas vermezler. Ayrıca biz görevimizi tamamladık. Grev kazanıldı. Hemen gidelim buradan!" Ve utangaçlığının etkisi altında beni korur gibi tuttu ve gitmeye davrandı. Ama bir çift oynaşmaya ara verip bize doğru koştu ve fısıldadılar: "Kutsal Aile. Tanrı sizi kutsasın." Çocuğun sarılı olduğu battaniyeyi öptüler ve hemen sonra, içten bir saygıyla bizi kilometrelik koşu pistinde bir tur dönmeye davet ettiler. Diğer işçiler öyle bir Tanrı aşkıyla etra-

fımızı sardılar ki reddedemedik. Biz ilerledikçe, çiftler dans etmeyi bırakıyorlar, ellerini dua eder gibi birleştiriyor ve sırrı saklama sözüne uyarak şöyle fısıldıyorlardı: "Teşekkürler, Kutsal Tanrı." Onlara sırtımızı döner dönmez tekrar bükülerek dans etmeye başlıyorlardı. Fırtınalı bir okyanusu geçen bir huzur adasıymışız gibi hissettik. Salonun etrafını tamamen dönmemiz bir saatten çok daha uzun sürdü. O milyarlarca Şililinin içinde barındırdığı hürmet, içimizi temel ihtiyaçlarımız olan güvenlik, sevgi, toplumsal kabul ve aidiyet hisleriyle doldurarak, bize sınırsız bir iyimserlik aşıladı. İlk defa "biz", "ben"den çok daha önemliydi. Ayak tabanlarımdan kökler çıktığını hissettim. O toprak benim olmuştu... Serafín bana: "Bundan sonra ölsem bile önemli değil. Beni seven ve saygı gösteren bir halk var, hayattan başka ne isteyebilirim ki? Bu kadarını hiç hayal etmemiştim. Hepsini sana borçluyum" dedi. Ona uzun bir öpücükle cevap verdim ve adının Santa María olmasının bir rastlantı olmadığını anladığımız okula döndük... Rosauro ve yoldaşları bu fedakârlığımız için teşekkür ettiler ve uzun yürüyüşten çok yorgun olduğumuzu göz önünde bulundurup konforlu koltuklarında uyuyalım diye bize müdür odasını verdiler.

"Devasa eğlence tüm gece sürdü. Sessizlik seher vakti ancak hâkim oldu. Tüm Iquique pazartesi öğlen on ikiye kadar uyudu. Derin uykuyu uzun ve horultulu bir siren böldü. Maden Başçavuşunun getirdiği savaş gemisiydi bu. Düzensiz-

ce rıhtıma koşup iskeleleri doldurduk. Ordu gri bir bulut gibi bizi takip etti. Savaş gemisinden üç yüz parlak tüfekli denizci indi ve iki sıra halinde ilerleyerek sonradan Tomás Eastman'ın geçtiği bir yol oluşturdular. Zayıf bir ihtiyardı, kambur, siyahlar giyinmişti, bakışlarını deniz güvenliğinin sepya taytlarından kaldırmadan, yavaş yavaş valiliğe doğru yürüdü. Biz zırhlıdan kendimize doğrultulmuş toplardan huzursuz, gırtlağımızda bir düğüm, büyük balkonun altına yığıldık. Eastman eğildi ve tek bir cümle savurup tekrar içeri girdi: "Devlet tarafından hazırlanmış Resmi Yönetmeliği getirdim, Pampa'ya geri dönün." Grevdeki rollerini bitti sayan neşeli, abartılı bir tepki dalgaların gürültüsünü dondurdu, şimdi en iyi şartları sağlamak elebaşlarına düşüyordu, gürûh tren yolunun geçtiği düzlüğe doğru yayıldı. Tren düdüklerini hissettiler ve uzun bir düz vagonlar kuyruğunu sürükleyen iki lokomotif durdu. Madenciler ve aileleri onlar içine sıkıştılar. Hayvan sürülerine benziyorlardı. İlk konvoyun ardından daha birçoğu ayrıldı. Güherçile şirketi etkili ama az saygın bir taşıma yöntemi organize etmişti. Politik görüşlü iki bin kişilik işçi grubu tepeye, adına La Cruz dedikleri düzlüğe doğru koştular ve oradan bayraklar sallayarak bağırdılar: "Biz koyun değiliz, böyle seyahat edemeyiz! Gitmeyin arkadaşlar! Henüz hiçbir şey garanti değil!" Ama kimse onlara kulak asmadı... Trenler kayalıklı dağlar arasında kaybolur kaybolmaz, ordu çoktan sıkı yönetim ilan etmiş,

kalan devrimcileri Santa María Okuluna doğru sürüyorlardı. Rosauro hepimizin boyun eğmesi haberini yaydı, kaybedilmiş bir şey yoktu ve yetkililere kaba kuvvet kullanımını haklı çıkaracak nedenler verilmemeliydi... Okula girer girmez askerler binayı kuşattılar. Asker, denizci ve polisler toplam sekiz yüz kişi vardı. Bize tüfeklerini ve taramalılarını doğrultmakla yetinmediler, bir de top getirip giriş kapısının önüne koydular. "Başardık kardeşler!" dedi yerli... "Bu kadar silah gösteriyorlarsa bizden korktukları içindir. Madem silahsız olduğumuzu biliyorlar, peki neden korkuyorlar? Ruhumuzdan korkuyorlar! Belki bir casus onlara Yeco'yu anlatmıştır. Buna seviniyorum, çünkü büyük an geldi. Kehanet kademe kademe gerçekleşti, *Gönderilmiş'in* ayakları önünde tüm ordular eğilecek diyordu. Don Serafín ve Doña Teresa'yı çocukla birlikte göndersek, çocuk tüm görkemiyle belirip bir güneş gibi parlamaya başlar. Onu görünce beyaz ata binmiş bir albay devrilecek ve erler kardeş olduğumuzu anlayıp silahlarını sömürenlere çevirecekler..." Tam o anda bir boru sesi duyuldu. Pencereden baktık ve beyaz ata binmiş bir albayın yaklaştığını gördük, iğdiş edilmiş sesiyle bize seslendi: "Ben Albay Roberto Silva Renard. Size acilen ve tamamen bu okulu, ayaklanma suçundan yargılanacağınız hipodroma götürülmek üzere boşaltmanızı emrediyorum. Sokağa çıkmak için beş dakikanız var. Boyun eğmezseniz ateş emri vereceğim." Bu Napoleón'un gelişinin destanla örtüştüğünü gö-

ren madenciler rahatlamış halde gülümsediler. Her şey harika bir rüya gibi gelişiyordu. Yerli bizim, Kutsal Ailenin, onuruna bir şişe açıp kadeh kaldırmamızı önerdi. Bir kadeh şarap içtik. Sonra işçiler heyecanlanıp bizi kucakladılar ve giriş kapısına kadar bize eşlik ettiler. Kapıyı açmaya başladıklarında bacaklarımın titrediğini hissettim. Gücümü kaybettim ve Serafín'den Almo'yu taşımasını istemek zorunda kaldım. Bu bana katlanılmaz bir utanç verdi. Hiç korkak olmamıştım ve şimdi, örnek olmak için daha cesur olmam gerektiği bu anda nasıl oluyor da başım dönmeye başlıyordu. Rosauro'nun bana sunduğu kolu kabul ettim ve kekeleyerek ona: "Arkadaşım, taptığının aşkına, düşmeme izin verme. Yoldaşların bu zayıflığı fark edip şüphe ettiğimi sanmalarını istemiyorum. Oğlumun gücüne kimsenin inanmadığı kadar inanıyorum." "Merak etmeyin bayan" diye kulağıma fısıldadı. "Sizi tutarak kendinizi iyi hissedene kadar yanınızdan geleceğim. Hadi." Ben kusmamak için kendimi tuttuğum için duyamadım, grevcilere bir açıklama yaptı ve bizimle birlikte sokağa çıktı.

Dişine kadar silahlanmış bir orduya karşılık dört insandık. Terli ayaklarımın altındaki yer açık denizdeki bir geminin güvertesi gibi sallanıyordu. Kurumuş dilim bir tahta parçasına dönüşmüştü. Serafín çocuğu kaldırdı ve iki cinsel organını göstermek için bacaklarını açtı. Derin nefes aldım ve tüm gücümü düşmemeye verdim. Almo gülümsedi... Albayın yanarak düşmek üze-

re bir güneş gibi parlamasını bekledim... Birden Rosauro beni ensemden tuttu ve sertçe askerlere doğru koşmaya mecbur etti. O kadar güçsüzdüm ki karşı koyamadım. Askerlerin gülümseyerek bize yol açtıkları anda Silva Renard uludu: "Ateş edin!" ve bir top âşığımı ve oğlumu parçaladı. Bu bir kâbus olmalıydı. Yerli gülüyordu. Orada sevdiğim iki kişinin eti parçalar halinde yavaş bir yağmur gibi sokağa düşüyordu.

Taramalı tüfekler havlamaya başladı. Askerler el ve gaz bombası attılar. Kendilerine maske taktılar. Süngülerini çektiler. Top tekrar gürledi. Kapı kıymıktan bir güneşe dönüştü. Adımı unuttum, nerede olduğumu da, hükmeden bir uyku ihtiyacı gözkapaklarımı şişirdi. Kalbimin yırtıldığını biliyordum ama acısını uzaklarda hissediyordum, orada yukarıda, bedenim bilinçaltımın gömülü olduğu karanlık bir kuyunun yüzeyine dönüştü. Askerler ve denizciler binanın içine akın ettiler. Her şey birbirine girdi. Nefret ve can çekişme çığlıkları. Köpek sürüleri kanı yalamaya gittiler. Bodrumlarda delik deşik edilen kadınlar, erkekler ve çocuklar. Ellerinde bağırsakları sokaklarda koşan madenciler. Canavara dönmüş askerler yaralıların işlerini bıçak darbeleriyle bitiriyorlar. Gri maskeliler cesetleri saçlarından sürüklüyorlar. Bayılmaya başlıyorum. Yerli beni bir çuval gibi taşıyor, valiliğe giriyor ofise kadar çıkıyor, kapıyı kilitliyor, beni bir sandalyeye savuruyor, eteğimi kaldırıyor, külotumu yırtıyor ve göğüslerimi sıkarak bana üç defa sahip oluyor. Ben yü-

züne kusuyorum. Gülüyor ve beni ayaklarımdan banyoya kadar çekiyor. Elbiselerimi çıkarıyor, soyuyor beni, duşu açıyor ve soğuk suyun altında tekrar tecavüz ediyor bana. Bu arada ıslık çalıyor "Biz ki bu kadar severiz" tekrar koltuğa götürüyor beni. Derin uykuya dalıyorum. Rosauro beni uyandırdığında hava kararmaya başlamış. Onu tanımakta güçlük çekiyorum. Artık yerli değil, topal da değil, teni daha açık görünüyor, saçı kısa, İngiliz kesim bir takım elbise, çizgili gömlek giyinmiş ve üstünde Şili Devlet Nişanının takılı olduğu yeşil bir kravat takmış. Benim şaşkınlığım karşısında bir manken gibi dönüyor ve saldırgan bir kahkaha atıyor, beni belimden tutuyor ve o çıplak halimle pencereden sarkmaya zorluyor. Bir yandan askerler masum suratlarla cesetleri çöp kamyonlarına yığarken, o ayakta, arkamda, beni vahşi bir hayvan gibi düzüyor. Nefret acıyla karışıyor, ama zevk, sadece cinsel organımda yoğunlaşmış bir zevk büyüyor ve engel olmak için yapabileceğim hiçbir şey yok, iğrenç bacaklarını doğrultarak iç organlarımda büyüyen yumuşak bir yengeç gibi. Organizmam bana ihanet ediyor. Patlıyorum, ölmek, kendimi cezalandırmak istiyorum. Camdan atlamaya çalışıyorum. Göğüslerime yumruklar atıyor ve beni bacaklarım açık halde koltuğa savuruyor. Bir defa daha içime giriyor ve tevazu göstermeden ıkınıyor ve boşalana kadar salya akıtıyor. Ona hakaret ederek bağırıyorum. O zaman ayaklarımı bağlıyor, bileklerime kelepçeler takıyor, bir sandalye çekip karşıma

oturuyor ve bir sigara yakıyor: "Bağırarak eline bir şey geçmez Teresa. Kimse gelmeyecek. Seni öldürmemi umuyorlar sanırım. Son çöp kamyonunda hâlâ yer var. Sen de ölmek istiyor olmalısın. Ama seni hayal kırıklığına uğratacağım, seni bir süre saklamaya karar verdim. Seni o sefil sahnede çocuğu emzirirken gördüğümden beri sana sahip olmayı istiyorum. Senin gibi iri göğüslü, kalçalı ve sütten beyaz tenli bir Rus kadını bu ülkede kolay bulunmaz... Görevimi tamamlamam karşılığında seni ödül olarak istedim. Hükümet uzun süredir, o kahrolası Recabarren'i durdurmayı arzuluyordu. Mikroplanmış gazeteleriyle, rahatsızların sonsuz şikâyetlerinden faydalanarak Madenci Şirketler için çok tehlikeli bir politik sarsıntı başlatıyordu. Buna rağmen, kolay olsa bile, onu öldürmek doğru olmazdı. İdealleri uğruna şehit olursa işçileri efsanesiyle tekrar birleştirebilirdi. Kıymetini azaltmak daha iyiydi. Gizli polis beni, onu bir dolap çevirirken yakalamam için yerli kılığında, gönderdi. Onu aylarca takip ettim, her adımında gölgesi oldum, işe yaramadı. Adi herif yarağımdan daha düzgün. Neredeyse bir aziz. Elit sanayiye ortak olmamak için ne sigara ne içki içiyor. Kokain önerseler öfkeyle reddediyor. Eşine sadık ve çocuğu yok, olsa onu dejenerasyona sürüklerdik. Hiçbir eğlenceye gitmiyor ve sadece kitap okumayı seviyor. O boktan hain aslında aşmış bir deli... Seni o çocuğun kıçını temizlerken gördüğümde havlu atmak üzereydim. Başlangıçta onun çift cinsel or-

ganı beni tiksindirdi. Sonra çok sevindim, çünkü aklıma harika bir plan gelmişti, öyle bir plan ki sonunda terfi, çok para, tatil ve senin kıçına sahip olacaktım... Hemencik o serkeş Mapuçelerin tarzında bir destan uydurdum ve siz çocuklarına bakarken ağzının suyu akan tüm ebeveynler gibi kolayca oltaya geldiniz. Sizi, hikâyeyi batıl inançlı madencilere yaymak ve ete kemiğe bürünmüş Tanrı olarak canavarın fotoğrafını göstererek inandırmak için, dört ay İquique'ye gönderdim. Üstlerimle görüştüm harekâtı, Vali, Büyük Şehir Belediyesi ve Ordu'yla organize ettik ve başarılı oldu. Tüm elebaşlarını yok edebildik. Dragon iki bin başını kaybetti. Sadece kafa çekmek ve düzüşmek isteyen çoğunluksa, birkaç pesoluk artışla tatmin olacaklar. Recabarren'in yeni takipçiler bulması uzun yıllarını alacak... Bu arada, senin korkaklık sandığın şey, son kadeh kaldırmamızda şarabına attığım uyku hapının etkisiydi. Seninle konuşuyorum, ama cevap vermeni istemiyorum. Ne düşündüğün ya da hissettiğin umurumda değil. Bedeninden tamamen yararlanabilmek için dilsiz kalmaya zorluyorum seni. Tek kelime edersen dişlerini kırarım... Deniz kenarında, dünyadan uzak, bana ödünç verdikleri Iquique ve Tocopilla arasında bir villada, iki ay birlikte olacağız. Sana günde en az altı kere sahip olacağım. Senden sıkılınca Peru ya da Arjantin'de, fahişe olarak çalışman için satacağım. Tüm istediklerimi yaparsan bir kerhanede yaşlanabilirsin, işimi zorlaştırırsan beynini dağıtırım".

Teslim oldum. Beynimde bir şeyler kopmuştu. Düşünmeyi ya da hissetmeyi bıraktım. Bir köpek gibi davrandım. Öyle ki celladım yiyecek almak için, beni kilitleyip gittiğinde, o dönene kadar kapının yanında inliyordum. Nereye giderse gitsin peşinden gitmek istiyordum. O silahını temizlerken, ben çıplak halde ayak ucuna yatıp bana tecavüz etmesini bekliyordum. Botlarını dilimle temizlemeye ve yüzüme işemesini gülümseyerek kabul etmeye kadar vardım... Bir gün, bir düzine bira içtikten sonra kollarımda uyudu. Ben, birden bilincime, kinime, öfkeme kavuştum ve tek dişlemede gırtlağını kestim. Ayağa kalktı ve ardında kırmızı bir çizgi bırakarak plaja doğru koştu. Kuma yığıldı, beyaz bir kayaya dönüştü. Zaten ölmüş olmasına rağmen silahı kafasında boşalttım; kafası, üzerine yengeçlerin üşüşeceği gri bir hamur saçarak açıldı. Doyana kadar yemelerine izin verdim. Sonra kalanları zirveye kadar sürükledim, derin bir çukur kazdım ve gömdüm onu. Son küreği atarken gerçek ismini bilmediğimi fark ettim... Kanlı lekeleri temizledim, giysileri arasından bir takım elbise, bir gömlek, bir çift ayakkabı ve bir şapka seçtim. Geri kalan eşyalarını iki bavula koydum ve onları da gömdüm. Böylece patronları benimle başka bir ülkeye kaçtığını sanacaklardı. Saçımı kestim ve erkek kılığında, bulduğum biraz parayla Santiago'ya bir tren bileti aldım. Yolda beni kimse rahatsız etmedi, çünkü elimde boş bir şişe uyuyan bir

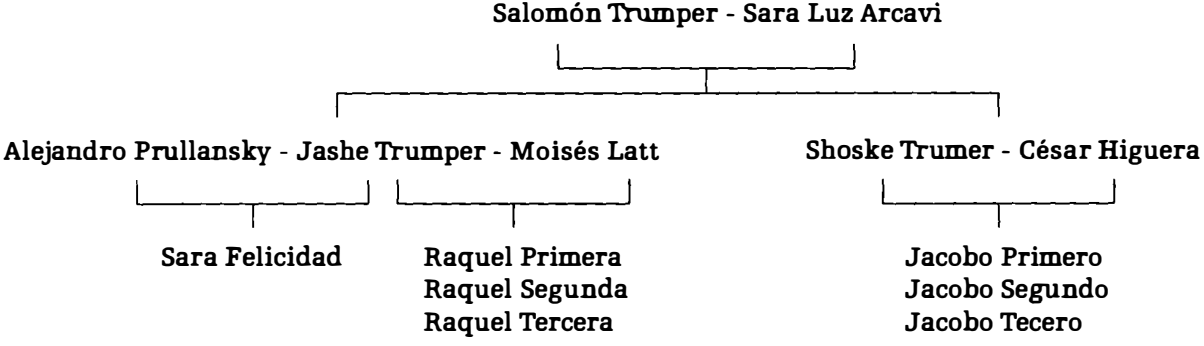
sarhoş taklidi yapıyordum. Gidecek başka bir yerim olsaydı, komüne, artık bana ait olmayan bu geçmişe dönmezdim. Hâlâ güvenebileceğim son canlı Alejandro ölmek üzereyken geldim. Dünya Savaşının patlak vermesini umursamadım. Hatta, bir intikam şekli gibi görüp sevindim belki. Sonsuza kadar soyutlanmış, üzgün, yararsız olacağımı biliyordum. Hayat mı? Sebepsiz doğmak, hep acı çekmek ve cahil ölmekti. Tanrı mı? Var ama ulaşılmaz; yaratıklarına karşı kör, sağır ve dilsiz. İnsanlık mı? Delilerle, hırsızlarla ve sarhoşlarla dolu bir hapishane... Hepsi ve herkes sadece bedduamı hak ediyor!

Görüyorsun işte Benjamín. Gerçeği bilmek istiyordun, işte çürük kokan gerçek burada. İç çekmeyi bırak, beni çöz, daha çok votka getir de birlikte içelim... Bu dünyadaki en iyi şey doğmamak."

Amcam, Teresa'yı serbest bıraktı, bir şişe daha getirdi ve boşaltmaya başladılar. Babaannemin son sözlerinde kendini bulmuştu. Başkalarından nefret etmekten çok kendisinden nefret ettiğini anlamıştı. O iğrenç bir kanalizasyon olan kendi bedenine düşmüş saydam bir melekti. Burnu annesinin göbek deliğinde horlamaya başlamadan önce ağzında geveledi:

Gece dişi kurt öfkesiyle,
âşık bir Güneş vaadederek gelir
ama gölge ancak gölge doğurabilir
hiçbir şey doğmaz hiçbir şey ölmez
ve yaratılmış unutulmuştur.

VAAT EDİLMİŞ PAMPA

Salomón Trumper - Sara Luz Arcavi
Alejandro Prullansky - Jashe Trumper - Moisés Latt
Shoske Trumer - César Higuera
Sara Felicidad
Raquel Primera
Raquel Segunda
Raquel Tercera
Jacobo Primero
Jacobo Segundo
Jacobo Tecero

Otuz beş günlük yolculuk çabuk geçti. *Weser* güçlü bir gemiydi ve dalgalara, birinci sınıf soylularının Fransız peyniri koleksiyonlarını kestiği kadar kolay dalıyordu. Yemek saatinde süt ve tezekle karışık kokular, metalik merdivenlerden yağlı dalgalar halinde iniyor ve Yahudi göçmenlerinin iki bin kuru ağzını sulandırarak mahzene kadar varıyordu. Ama Alejandro Prullansky, İmparatorluk Balesinden arkadaşlarının etrafını saran bu şaşaayı kıskanmadan, hevesle günlük egzersizlerine devam etti. Kocaman iki çekmece arasında gerilmiş bir ipe dayanarak, armonikasıyla Icho Melnik'in cömertçe verdiği ritimleri takip ederek saatlerce dönüşler, kabriyoller, bacak açma hareketleri tekrarlıyordu. Kavat hafızasında sayısız Chopin, Liszt, Mozart ve daha bir sürü melodiyi barındırıyordu. Onun mesleğini yapan birinden beklenmeyecek kültürü açığa çıkararak, küçük aletini üflemekten dudakları yorulunca, arkadaşı antrenmanına devam edebilsin diye, ritmik bir şekilde Genç Seneca'nın düşüncelerini söylemeye başlıyordu: "Çalışmak başlı başına iyi bir şey değildir. Madem öyle, başlı başına iyi olan nedir?

Çalışmayı aşağılamak!" Icho gülüyor ve hemen şöyle devam ediyordu: "Ama erdem sahibi olmak için kendilerini yıpratmaktan çekinmeyenler, alkışı hak ederler." "Erdem" kelimesini telaffuz ederken parmaklarıyla para sayma hareketi yapıyordu.

Jashe kocasının mükemmel vücudunu neşeyle izliyordu. Bu bilge kasların çalışırken yaptığı insanüstü zarafetteki hareketler onda öyle bir zevk uyandırıyordu ki bedenin yolsuzluğunu, kötülüğünü ve açlığı unutturuyordu. Gelecekten korkmuyordu ve hamile olduğunun bilincinde yeni hayata tatlılıkla teslim oluyordu. Alejandro'su yaşayan bir mabetti ve dansı dünyayı değiştirecekti... Altı fahişe onunla sevecenlikle ilgileniyorlar, yolculuğunu olabildiğince güzelleştirmeye çalışıyorlardı, çünkü Jashe onlara Tarot falı bakıyor ve çıldırtıcı sorularına ayrıntılı detaylarla cevap veriyordu: "Kukumu kızıla boyarsam işlerim açılır mı? Bana kürk ve mücevherler hediye edecek bir ihtiyarla tanışacak mıyım? Âşık olacak mıyım?" Aralarından ikisine bir askerle evleneceğini söyledi; En kalıplı ve uzun boylu olanı Marla'yı önemli bir politikacıyla evlenmiş gördü; diğer üçüne, acısını sinirli gülüşlerin ardına gizleyerek yalan söyledi; uzun ömür, sağlık ve zenginlik... Ona inandılar, çünkü tokmakçı onları seyahat süresince çalıştırmaya başladı. Geceleri onları memurların ya da temizlik personelinin kamaralarına gönderiyordu. Sabaha karşı meyveler, sigaralar, havyar, şampanya ve çikolata

getirerek geliyorlardı. Her şeyi paylaşıyorlardı... Icho, karnı şişmiş ve kulaklarını birleştiren bir gülümsemeyle, derin uykuya dalmadan alıntılıyordu: "Hayat bir tiyatro sahnesidir. Önemli olan uzun sürmesi değil, iyi oynanmasıdır."

Arjantin kıyıları göründüğünde ve gemi Rio de la Plata'ya doğru sıraya girdiğinde, ardında umutsuzluktan saçını yolan annesini tutan ebeler grubu tarafından takip edilen, uzun boylu, büyük burunlu, ayrık kulaklı ve bir dal gibi zayıf genç adam Simón Radovitzky yanlarına geldi. Kara, parlak, fırlamış, fanatik gözleri önünde, birkaç dakika içinde bedeninin kalanı görünmez oluyordu. Konuştuğunda kelimeler göz bebeklerinden çıkıyor gibiydi:

– Sayın baylar, sizleri her sabah saygıdeğer eşleriniz tıraş ediyor. Lütfen benim de sakalımı kesmelerine izin verin. Bu batıl inançtan kurtulmak istiyorum. Geçmiş bir kafestir.

Bu arada anne parmaklarını büküyor ve iç parçalayıcı "oy!" haykırışları savuruyordu, göbekli gözyaşlarıyla ebelerinin başlarını örten yün şalları ıslatırken, genç fahişeler neşeli kıkırdamalarla Simón'un başını ve yüzünü sabunladılar. Annesi Yiddiş dilinde atasözleri söyleyerek onu son defa razı etmeye çalıştı: "İnsanın aptallığı yolunu zorlaştırır... Yalanla uzaklara gidilir ama dönülmez... Şeytana yüzünden bir kıl verirsin tüm sakalı ister" ama kızlar siyah kabanını, püsküllü yeleğini ve deri şapkasını çıkardıktan sonra tıraş etmeye başladılar. Uzun kıvırcık favo-

rileri, yani *payes*, düştükten sonra kadın haykırdı: "Sen artık kayıpsın!" kıvranarak sanki kendini kürtaj edermiş gibi karnını kavradı. Bayan arkadaşları düşmesin diye tuttular onu. Kadın büyük güçlükle kendini topladı. "Bir kambur taşımak rahatsızlık verir, ama ayrılmak çok acı verir. Bu adam artık benim oğlum değil. O bir ayyaş, bir *shikker** den başka bir şey değil. Ona, o yedi *kurvehs*** annelik yapsın!" "Beyni kurusun, kurtlar seni hayattayken yesin, ayaklarının üstünde gezdiği yıllar kadar ellerinin üstünde ve kalanı kıçının üstünde sürünerek gezsin!" Yahudi ebeler mahzenden arkalarına bakmadan, soludukları din düşmanı havadan kurtulmak için büyülü mısralar okuyarak çıktılar.

Simón Radovitzky, Marla'nın kendisine verdiği çiçek çerçeveli aynada, çıplak yüzünü ve tıraşlı kafasını memnuniyetle izledi. Ve şöyle dedi:

–Yahudi olmak bir kostüm ve saç kütlesinden daha fazlasıdır! İnsan hayatını peri masallarına ve öç peşinde Tanrılara inanarak geçirmemeli! Yirmi Birinci Yüzyıldayız artık! Genç bir yarım adaya varıyoruz. Ayrımcılıktan ve hayali bir Evren'de yaşamaktan vazgeçmeliyiz. Irk, ulusçuluk, din, adetler korkunç sınırlandırmalardır. Biz dünyalıyız ve bu dünya, aynen tüm varlıkların olduğu gibi bizim... Gözlerimizi açalım çünkü *Bilinç, Adalete* bağlı.

---

* Shikker; Yiddiş Dilinde alkole düşkün anlamına gelir –ç.n.

** Kurvehs; Yiddiş Dilinde fahişe demektir –ç.n.

Yeni Simón Radovitsky, Icho Melnik'in kendisine uzattığı beyaz bir pantolon ve mavi puanlı sarı bir gömlek giyinerek, dedemin ve fahişelerin uzaktan eşliğiyle geminin kıç tarafına doğru, diğer dindarlara kendini bir örnek gibi sunarak koştu. Herkes ona bakmadan kaçtı, onlara fazla yaklaşmadı. Tüm gücüyle bağırarak kollarını açtı:

– Kardeşler, ne ben bir kurdum ne de burası tavuk pini! Rica ederim beni dinleyin! Ben de bir aziz olma arayışına girdim ama ayrımcılık yaparak azizliğe ulaşılamaz. Burnunuz Tora'ya yapışık görebileceğiniz tek şey kendinizsiniz; o "Kutsal" metinle dünyadan kopuyorsunuz. Hiçbir şey vermemek için uğraşırken, günaha alet olmamak için ellerinizi sürekli yıkayarak toplum için faydalı olmayı bıraktınız. Ama Evren'in kanunu her şeyin bir işlevi olmasıdır, toplum sizi kurbana dönüştürmek için kullandı. Yabancıdan tokat yemeye giden bir soytarı geleceği inşa ettiniz. Artık yeter! Ben hayatın korkunçluklarıyla birleşiyorum. Başkalarına olan bana da olmuştur. İşçilerin yorgunluğunu sömürerek bencil bir azınlığın sefa sürerek yaşamasına izin veren ekonomik adalete mümkün olan tüm yollarla; mektuplarla, gazetelerle, hatta gerekirse sokaklarda bağırarak, karşı geleceğim. Devlet denen bu yetkili canavarın feshedilmesi için bıkmadan savaşacağım. Aşksız birlikteliği meşrulaştıran ticari bir kontrat olan evlilik yalanının; anavatan sevgisini abartarak onu fanatik bir ahmaklığa

çeviren ve işçi sınıfının sosyal sorunun kozmopolit olduğunu anlamasına engel olan ataerkil yalanın; dünyadaki hırsızlığı ve adaletsizliği kitlelere hizmetkârlığı ve boyun eğmeyi ilahi zafer vaadiyle kabul ettiren dindar yalanın üstüne kusarım. Cesetle beslenen politikaya karşı capcanlı anarşi için haykıracağım!

Sakallı dindarlar mırıldandılar, işaret parmaklarıyla şakaklarına dokunarak: "*Michígene*" dediler ve olanları hafızalarından sildiler. Simón arkalarından tükürdü ve mutfaktan çaldığı bıçağı sallayarak yemin ederek fahişelerin bulunduğu köşeye döndü:

– Şu andan itibaren yaşamım ölümün hizmetinde olmayı bırakıyor ve ölümü yaşamın hizmetine sunuyorum. Zalimler kararlı bir kişi karşısında güçsüzleşirler...

Bu fanatik genç tarafından fırlatılmış cümleler dedemin gözünü açtı. Beş yaşından beri zarif İmparatorluk Akademisi hapishanesinde kapalı, dans hariç hiçbir ufuk görmemişti, dünyanın acısını tanımıyordu. Onun için dünya sürekli bir eğlenceydi. Sanat eseri hazzını deneyimlemek için hareket etmesi yetiyordu. Her şeyi yıldızların, manzaraların, kitlelerin, hayvanların ve makinelerin ahenkli bir şekilde birbirlerine karışıp aşk yaptıkları bir dans gibi görüyordu... Ama Simón'un abartılı söylemi onu rengârenk saflığından çıkarıp delilik bulutlarına gömdü... *Weser*

* Michígene; Yiddiş Dilinde deli demektir –ç.n.

nehrin sınırlarını aşmaya ve kocaman Buenos Aires'in bir proletarya evleri ve sağlıksız fabrikalar hamuru, solucan çukuru olan banliyölerine girmeye başlıyordu. O karanlık yerlerden kimyasal sıvılar, çürümüş deriler, yağlı tenekeler, dışkılar çıkıyor ve suları zift rengi bir magmaya dönüştürüyorlardı. Leş kokulu sulama kanallarının yanında çöpler yığılıyor ve fare sürüleri su baskınlarından bataklığa dönüşmüş yerde sıçrıyorlardı. Deri kaynatılan kazanlardan çıkan buhar, duman ve bacaların kurumu gökyüzünün üstünü kapatıyordu. Yeşil sinek okları katil açlıktan vızıldayarak gri ve yoğun havada yarıklar açıyorlardı... Dev balerin, kulaklarını ufak karısının göğsüne gizleyerek dizleri üstüne yığıldı. Böyle hareketsiz ve beyaz, kansız bir cesede benzemişti. Onu etkileyen aç adam, kadın ve çocuk ordusunun muazzam labirentteki sefil üretimleri değildi, onu etkileyen; eti dondurularak yabancı ülkelere gönderilmek üzere donduruculardaki kurban edilen hayvanların çığlığıydı. Milyarlarca koyun, kilometrelik sıralar halinde ölüme sürülüyorlardı. İç boğan ıkınmaları, korku çığlıkları, can çekişen inlemeleri, koyu kan ırmakları, bağırsak ve kafatası tepeleri, kirli postlar yığını, dışkı kokuları, şu ana kadar, gün be gün, yıllar boyunca katledilmiş dört ayaklı hayvanların hayaletleri dedemin hafızasına yazıldı... Sapına kadar tükenmiş bıçaklar piramidi, sarı dişler seli, cerahat göllerinde yüzen patlamış gözler, kurtlarda eriyen et gezegenleri. Bu bilinçsizliğin sebebi ne? Acı

çekiyorlar, onlar canlı, benim bir parçam. Orada benim önümdeler, derisi yüzülmüş canavarlar, haç şeklinde bacakları açık, anüsü kanayan bir haçlar okyanusu, matematiksel kesiklerle bölünmüş azizler. Ben koyunların acısını iyi tanırım, kurbanlarının bağırsaklarıyla yardım isteyen deli dedem, Birinci Alejandro'nun menisinde olduğumdan beri tecavüz ederim onlara. Ve sonra, soysuz babamın hayati içkisinde, o fabrikaların sahipleri gibi kadınlar ve çocuklar katlettim. Affedildi artık, annem babamın cesedini yedi ve onu beyazlara gömerek arındırdı. Beyaz! Beyaz! Seni seviyorum! Tanrım, ne yediğini bilmeyen; ülkelerinin donmuş ceset imalatından yaşadığını bilmeyen Arjantinlileri affet...! Aniden dedemi ona doğru dörtnala giderken gördüm, Plata Nehrinin üstünden, kudurmuş davarlara dönüştürülmüş sayısız koyuna. Ve ondan geriye hiçbir şey kalmayana kadar dişlemeye başladıklarında ve ondan geriye bir şey kalmadığında, boşluktan çıkan bir ses ulumaya başladı.

– Ölümün gölgesi vadisinde yürüyorum çünkü sen yanımda yokken tüm kötülüklerden korkuyorum!

Hayatımı köpeğin hâkimiyetinden kurtar!

Tanrım bana yardım etmek için elini çabuk tut!

Jashe kocasını deliliğe gömülü görmenin umutsuzluğuyla, çocuklarından biriymiş gibi emmesi için göğüslerinden birini ağzına koydu ve kırmızı ayakkabıları girdirdi. Ayağında antika

ayakkabıları hisseder hissetmez, dedem tatminle gülümsedi ve horlamaya başladı... Sinek bulutu limanın sirenlerinden korkarak dağıldı. *Weser* Arjantin'in başkentine giriyordu. Gemiler dev ama ölü karınca sürüleri gibi, başıboş iskeleleri kurulayarak sıkışıyorlardı. Hiçbir insan iskelede toplanan mal tepeleri arasında gezmiyordu. Beş bin vagon tarım ürünü, katil güneş altında, depolara boşaltılmayı bekliyordu. Nadide rüzgârın okşayışlarıyla titreyen cılız, büyük, kumaş bir ilanda: "İşçiliğe evet, köleliğe hayır!" yazıyordu. *Weser* demir attığında uzun bir alarm çaldı ve iniş merdivenlerini indirmeden, uyuyan bir kaplumbağa gibi kendi içine kapanıyormuş gibiydi. Saatler geçti. Gece oldu. Gün doğdu. Kaptanın favorisi Marla kocaman bir İsveç peyniri ve bir kutu İtalyan helvasıyla haberleri getirdi: Taşımacılık Federasyonu, şoförler ve diğer işçilerin de destek olduğu bir grev başlatmış, bu grev sonunda genel greve dönüşmüş. Sorun taşımacıların on dört saat boyunca neredeyse yüz kiloluk çuvallar taşımaya zorlanmasıyla başlamış, açıklaması ise Güney Afrikalı ithalatçıların, deveden dayanıklı zenci hamallarını düşünerek büyük çuvallarda ısrarcı olmasıymış. Federasyon, işçilerin enerjik açıdan yük hayvanları değil insan olduklarının altını çizmiş ve en fazla yetmiş kilo yük sınırlandırması ve on saatlik mesai istemiş. Patronlar esnek olmayan bir tutum takınıp onları öfkelendirmişler; grevcileri tehlikeli yabancılar olarak tanımlayıp Hükümete bir sınır dışı kanunu ta-

sarısı sunmuşlar. Şu anda Parlamento kapanmış bu kanunu, olağanüstü hâl ilan etme ihtimalini, vatandaşların evini arama hakkını, saldırgan toplantı ve buluşmaları dağıtma kararını, "ülkedeki en pahalı şey; verimli mahsuldür" fikrini, silahlı savunma hakkını ve her şeyden önemlisi gazetelerin büyük kısmına sansür uygulanmasını onaylamak için sıradışı toplanmış...

Icho Melnik gülümseyerek omuzlarını çekti ve bir Sponsorun cümlesinden alıntı yaptı: "Beni çolak yapın, topal yapın, bir kambur ekleyin sırtıma, dişlerimi sökün, çarmıha gerin... bir hayatımı bıraksanız bana yeter." Simón Radovitsky öfkeden kızardı:

– Arjantin'in bu dönemi tarihin çöpüne atılacak. Gelecekte hiçbir vatandaş bu şerefsizliği hatırlamak istemeyecek. Sadece birkaç âlim, belirli kütüphanelerdeki tozlu belgelerde Parlamento'nun bu aşağılık tasarısını okuyunca, utanarak bir enfeksiyon kapmaktan korkup gözkapaklarını sıkacaklar. Nasıl olur da bir insan başka bir insana, açlık maaşına, günde on dört saat boyunca, yüz kiloluk paketler taşımaya mecbur edebilir? O milyoner parazitler delirdi: Kendilerini ülkenin ruhu sanıyorlar, ama aslında ruhunu yok ediyorlar!

Öğlende asfalt sallanmaya ve metalik, ağır bir ses yüzlerce hamalın gölgeden çıkmasına neden oldu. Birkaç dakikada bir insanlar denizi, katlanılmaz yaz yüzünden kaynamış iskeleleri doldurdu. Yorgunluk ve bıkkınlık işçileri bir

sakin hayvan sürüsüne dönüştürmüştü... Asker ve polis dolu beş araç belirdi, apar topar inip vahşileşmiş kitleye tüfeklerini doğrulttular. "Bu ne cüret!" diye haykırdı Simón... Zırhlı bir araç tarafından korunan bir motosikletten, Polis Şefi Albay Roberto Falcón indi. Hemen o anda işçiler denizinden yaklaşık yirmi adam çıkıp ona doğru, ellerindeki kâğıtları teslim etmek üzere koştular. "İğrenç ispiyoncular!" diye homurdandı Simón. "Kahrolası kara listelerini teslim ediyorlar!"

Roberto Falcón bir fıçının üstüne çıktı ve grevcilere aşağılayıcı bir öfkeyle baktı. Elbisesi kusursuzdu, tek kırışık yoktu, jöleli siyah saçları bir kask gibi parlıyordu, rugan botları, çizgili kravatında inci bir broş takılıydı, beyaz ipek atkısı, sessiz işçilerin pisliği ve sefaletine aşağılayarak saldırıyorlardı. Albay aniden hayvan terbiyecisi gibi bağırmaya başladı, sanki köpeklere konuşuyordu:

– Bu karmaşa bitti ibneler! Savaşı kaybettiniz! Parlamento, herkesin katılımıyla, bize ülkemiz Arjantin'in bugüne kadar gördüğü en büyük baskı kampanyasını başlatmak için yasal yetki verdi! Genel grev sona erdi! Ülkemizi anarşistlerden, işçi sendikalarının aktif üyelerinden, işçi liderlerinden, düzen karşıtı yayınlardan, iş örgütlerinden ve benzeri şeylerden temizleyeceğiz! Duydunuz mu şapşal ecnebiler? O pis derinizi kurtarmak istiyorsanız hemen işinize dönün ve bırakın adları sadık muhbirlerimizin verdiği listelerde bulunan suçlu provokatörlerin tutuklanmasına başlayalım!

Askerler, bağırarak suçluların isimlerini duyuran muhbirlerin peşi sıra kalabalığın arasına girdiler. Suçlular, kaçmaya çalışmadan gözleri yerde, üniformalılar karşısına çıkıyorlar ve onlar tarafından ilkin sopalarla girişilip sonra siyah kamyonetlere kapatılıyorlardı. Kalan hamallar çuval tepelerine yönlendirildi ve çuvalları taşımaya başladılar. Güneşin okları paketleri parlatarak, onlara zırhlı araç havası verirken işçileri üzgün sürüngenlere çeviriyordu... Gemiler kış uykusundan kurtulurken denizcilerle doldular. Vinçler gıcırdadılar, iniş köprüleri hevesli kollarını açtılar ve liman doğuran kadının titremeleriyle kederli bir iniltiye büründü... Yoğun bir sinek küresi, yeşilimsi yansımalar yayarak Albay'ın kafası üstüne konuşlandı. O bastonundan ince bir hançer çıkardı ve uğultulu gezegene batırdı. Sinekler ayrıldı ve çürümüş baklagil vagonlarına konmak için kaçıştırlar.

– Büyük orospunun böcükleri. Güç kullanınca nasıl da dağılıyorsunuz! Silahların ıslığından başka bir şeyden anladığınız yok. Adımı hatırlayın canlı çaputlar. Benim adım Falcón, anlamı şahindir. İtaat etmeyen pençeme düşer ve hak ettiği cezayı bulur. Ahmağın cezası değnek çorbası. Siz ülkelerinizin cüruflarısınız. Bu ülkede barınmak istiyorsanız fırlatılmış parazit gibi davranmayı bırakın. Burada ecnebilerin hiçbir hakkı yok. Ne ses ne oy verirler. Hayatınızı bağışladığım için bana teşekkür borçlusunuz. Bugün işemek için

bile olsa işini bırakan, kurşunlarla katledilecek. Katı kanunlar, aynen olması gerektiği gibi uygulanacak. Zor günler geldi!

Ukala Albay, Yunan heykellerine benzer profilli bir gencin omuzlarına tutundu ve Başkentin merkezine doğru motosikletle ayrıldı. Egzoz borusundan çıkan gürültülü osuruk sesi Radovitzky'yi ürpertti. Mutfak bıçağını söylenerek salladı:

– O zor günler senin ruhunu çürütsün Roberto Falcón! Köpekten değil sahibinden nefret etmeli biliyorum ama görevini fazla keyifle yapıyorsun. Yasal cezaya, sırf pis kokulu balonu şişirmek, gücünü göstermek için işkence ekliyorsun. Bir gün o balonu bir bıçak darbesiyle patlatarak seni aslında hep olduğun şeye geri göndereceğim:Ölüye!

– Sakin ol delikanlı ve o bıçağı sakla! –dedi ona Icho–. O Albay için dediklerin tüm canlılar için geçerli... "Hayat yavaş ölüm değil de, nedir...?"

Dedem çok iyi dinlenmiş olarak uyandı ancak bilincini toplaması on dakika sürdü. Bu arada Jashe sarı saçını taradı ve ensesinde bir örgü yaptı. Sonra bu eseri dikkatlice inceledi. Anneannem balerinin saydam güzelliğini, bir gündoğumu gibi sürekli dünyanın üstüne hafızalardan silinmez bir aşk döküşünü, o yeni doğmuş bebek gülüşünü, o hassasiyetle nefes alarak zehirli havayı şifaya dönüştüren göğsünü görünce, büyülenmiş gibi ağladı ve Alejandro'ya gaddar darbe göstermediği için gökyüzüne müteşekkir oldu. Dünyadaki çirkinliği yok etmek ve bu ilahi insana saflığına yaraşır bir hayat sunmak için büyücü olmak isterdi.

Birinci mevki yolcuları gemiden inmeye başladılar. İmparatorluk Balesi kucaklarını rengârenk güllerle dolduran şık bir komite tarafından karşılandı. Marina Leopoldovna merdivenleri inerken güvertede sıkışık göçmenlere hızlıca göz attı ve sarışın devi İsraillilerin siyah kabanlarından oluşan zift göletinde bir lotus çiçeği gibi parlarken görünce, kötülükle fısıldadı: "Kariyerin bitti. Bir daha dans edemeyeceksin. Babam bacaklarını kesme görevini üstlenecek." Hepsi bir düzine kiralık arabaya bindiler ve Colomb Tiyatrosu'na doğru limandan ayrıldılar. Kortej geçerken işçiler şapkalarını çıkardılar ve balerinleri soyutlanmış büyüler, insan etine bürünmüş kelebekler ve bir cennetin vekilleriymiş gibi selamladılar. Bu muhteşem cazibeyi gören Vladimir Monomaque, kalabalığı bir avuç para savurarak tatmin edeceğini sandı ama kimse, saygınlığını kaybetmemek için paraları almaya eğilmedi. Marina Leopoldovna, meşhur gülümsemesinin dozunu kaçırmamak için arabanın koltuğuna gömülmeyi tercih etti ve bir öksürük nöbetini bahane edip burnunu şalla örttü.

Bale grubu ve karşılama komitesi ortadan kaybolunca, Yahudi çiftçileri karşılamak üzere sekiz göçmenlik müfettişi gemiye bindi. Bu tuhaf giysileri, yoğun sakalları, o bitmez favorileri, kuru gövdeleri göründe şaşkına döndükten sonra lanet savurmaya başladılar: "Biz çiftçi gönderin dedik, bir avuç zırdeli değil! Bu hastalıklı solucanlar bir küreği bile kaldıramazlar!" Göçmenler

yolculuk esnasında halatlara sürterek elde ettikleri nasırları gösterdiler. Başmüfettiş bağırdı: "Kaptan, berber gönderin! Gemiden sakallı, favorili ve uzun saçlı kimse inmeyecek! Ve bayrağımıza saygı duruşu için herkes o gülünç şapkaları çıkaracak!" Ustura ve makaslarını sallayarak birkaç garson geldiğinde kadınlar diz çöküp köpek inlemeleri çıkardılar ve saçlarını kestirmektense ölmeye kararlı erkekler onların arkasına toplandılar. Ne yapacaklarını bilmeyen göçmenlik memurları üstlerine haber yollamak için telgraf çekmek amacıyla yönetim kamarasına çıktılar.

Icho Melnik şöyle dedi: "Yurttaşlarımız önemsiz şeyleri fazla kafalarına takarlar. Eninde sonunda olacak bir şeyden kaçmanın ne anlamı var? Sonunda kafanızı kazıyacaklar!" ve üç yıl önce Buenos Aires'e gelmiş kardeşi Yuma'yı karşılamak için kollarını açtı. Biletlerini o yollamıştı. Paralıların gittiği bir genelev işletiyordu. Tüm kızlar yabancıydı, müşterileri en çok aranan, Yahudi kızları tercih ediyorlardı... Şişman tokmakçı kardeşiyle alçak sesle konuştu ve sonra yeni arkadaşlarına seslendi:

– Alejandro, Jashe, Simón, üstadımın öğretileri kendine güzel bir çıkış ayarladığın sürece nerede durduğunun önemi yok der... Şimdilik kalacak yeriniz yok. Kerhanemize gelseniz iyi olur. Orada sizi kimse rahatsız etmez ve küçük hizmetler karşılığında istediğiniz kadar kalabilirsiniz. Çok oda var. Bu arada Jashe mutfağa yardım eder, Simón yatakları yapar ve odalara temiz havlu

götürür, Alejandro da kıymetlilerimizin kıçı şişmanlamasın diye onlara dans dersi verir. Tamam mı? Uygun mu? O zaman bizimle gelin. Yetkililer konu fahişeler ve para olduğundan inmemizi kolaylaştırmak için ellerinden geleni yaparlar.

Alejandro, onları fakir mahallelerden uzaklaşarak, çeşitli şaşaalı üslup ve malzemenin karıştığı barok yapılara yaklaşarak şehir merkezine götüren arabanın içinde ruhunda sınırsız bir yeni imkânlar alanı keşfediyordu. Heyecandan kendini tutamayıp, ayakları yerde anneannemin kulağına öyle olumlu kelimeler düşürüyordu ki, bunlar kötülüklerle dolu bu dünyada tanınmamış birer delilik mücevheri gibi parlıyorlardı:

– Biliyor musun Jashe, şimdiye kadar hiç düşünmemiştim. Sadece hissederek bir hayvan gibi yaşadım. Ama bu genç anarşistin sözleri ruhumda ahlaki bir depreme sebep oldu. Sen bedenimin bir mabet olduğunu söylemiştin ve haklıydın, Tanrı içimde belirdi. Durmadan konuşuyor benimle. Bak ne diyor: Sen şu anda neysen osun, geçmişi geride bırak, suçluluk duyma. Gelecek için telaş etmeyi bırak. Hayatının son anına kadar evrilmek için çalışmaya hazırla kendini. Kimseye hesap verme, kendi yargıcın ol. Başarılı olmak istiyorsan, başarısızlığı öğren. Asla kendini sahip olduğun şeylerle tanımlama. Asla kendine değişme şansı vermeden kendinden bahsetme. Sen tek bir kişi değilsin; senin yaptığın, yapılmıştır. Sadece hiçbir şeyin sana ait olmadığını

kabul ederek her şeyin sahibi olabilirsin. Kendini tam bir kurbana dönüştür. Ver, ama almaya mecbur etme. Kimseye kendini suçlu hissettirme, sen olanların suç ortağısın. İstemeyi bırak ve müteşekkir olmaya başla. Dağıtmak için al...

Jashe, gözlerinde yaşlarla, o monoloğunu kesmek zorunda kalmadan, devini öptü. Dört dudak birbirine yapışıyor ve o, kadının gırtlağına sürekli akan cümleler kolyesini takıyordu...

– Evrensel kanunları keşfet ve onlara boyun ey. Yok etme, şeklini değiştir. Başkalarına kendilerinden öğrenmeyi öğret. Elindeki azla yapabileceğin kadar çok şey yap. Aç olana yemek ver ama masanda tutmaya çalışma. Nereye gittiğini sorma, birlikte adım atarak ilerle. Atlamak sürünmek kadar güzel: Kendini kıyaslama, kendi erdemlerini geliştir. Ya dünyanı değiştir ya da dünya değiştir...

Alejandro ona o kadar çok şey söylemişti ki Jashe, derin üzüntüyle, bunlardan sadece küçük bir kısmını hafızasında tutabildi... Geneleve vardılar. Güllerle çevrili, düzgün görünümlü, görkemli bir evdi ama kapısında kırmızı bir lamba vardı. Onları, parlak elbiseler giyinmiş ve günün o saatinde ergen yüzlerini saklamayan abartılı makyaj yapmış on iki genç kız karşıladı. Altın rengi perdelerle kaplı, kırmızı kadife koltuklarla döşenmiş bir salondan geçtiler. Dört kat çıktılar. Onlara yer yatağının, önünde kocaman bir aynanın ve bir sürü kırlentin olduğu, bohem tarzı döşenmiş bir çatı katı verdiler. Alejandro trans

halindeydi, hiçbir şeyin farkına varmadı. Ne su içti ne uyudu, tükenmez bir nehir gibi üç gün boyunca durmadan konuştu...

– Gerekli olan, mümkün olandır. Diğerlerinin kötü alışkanlıklarına son vermek istiyorsan, kendini arındır. Sen gördüğün şeysin. Hastalıklar ustandır. Kimsenin bedenine zevk almak ya da aşağı çekmek için dokunma, yanında yürümek için dokun. Zayıflıklarınla övünme. Yapmış olmanın sana kazandıracağı sonuçlar için değil, yapmanın zevki için yap. Anne babanı affet...

Sonra üç gün boyunca uyudu. Bu arada anneannem, zaten gemide Yahudi İspanyolcası konuşan Marla'nın dudaklarından, bu ülkede hayatta kalmak için öğrenmiş olduğu dille, tükenmez bir enerjiyle, İmparatorluk Balesi Eski Baş Baletini öven ilanlar bastı ve bunları Kolomb Tiyatrosu bilet gişesi önünde upuzun kuyruklar oluşturan kişilere dağıttı. Kerhanenin yakınlarında büyük bir stüdyo buldu ve kiraladı; bu kadar yüksek vasıflı bir öğretmenden klasik bale öğrenme fırsatını kaçırmak istemeyen hevesli genç kızların ve kadınsı oğlanların başvurularını topladı... Dördüncü gün kocasını yatağına taze meyveler götürerek uyandırdı. Onu jimnastik salonunda yüz elli öğrenci bekliyordu. Alejandro bir ananasın tamamını yedi, çabucak giyindi ve şaşkınlıkla fark etti ki, kırmızı ayakkabılarından biri, sağ eşi maviye dönmüştü. "Büyük değişiklik başlıyor. Müdahaleden karşılamaya geçiyorum. Klasik teknik öğretmeyeceğim çünkü onlar toplumun

yaptırımlarına denk gelen tuzaklar. Tersine, bedenleri kendi doğal eylemlerini bulmaları için özgürleştireceğim. Hayvanlar sürekli dans ederler. İnsanlar da öyledir. Hareketleri Tanrı yaratır, onun için içten yapılan her hareket bir ifşadır."

Arjantinli öğrenciler, zengin çocukları dans tarihini pek bilmiyorlardı ve niyetleri hayatlarını sanata adamak değildi. Asıl aradıkları keyfe dayalı hayatlarını makul gösteren sosyal bir cilaydı. Ve Rus'un dersleri bunun için mükemmel bir bahaneydi... Alejandro müritlerinin umursamazlıklarının farkına varmadan, tüm varlığını egzersize veriyordu. Bedeni ve samanyolu arasında sürekli bir iletişim olduğunu hissediyor, en ufak bir parmak hareketinin galaksinin geleceğini etkilediğine inanmaya kadar gidiyordu... Bir gece heyecanla Jashe'yi kucakladı: "Sana bir mucize anlatacağım; bugün o kadar harika bir adımlar zinciri yaptım ki orada, gökyüzünde iki güneş doğdu."

Böylece aylar geçti. Alejandro bayılmadan, bir dağ keçisi çobanı gibi akademisine kapanmış, devamsız öğrencilerine *Hayat* adında bir baleyi bin bir kere prova ettiriyordu. Kerhaneye sadece, her seferinde karnı daha şiş karısını öpmek, bacaklarını açıp gizli mabedi ziyaret etmek, hızlıca adağı teslim etmek ve sonra bir taş gibi uyumak için geliyordu. Icho Melnik ve kardeşi Yumo arada bir, Jashe'nin kâğıt çiçekler ve şişe parçalarıyla süsleyerek bir saraya dönüştürdüğü çatı katına, çok şekerli, limonlu ve kapkaynar bir çay içip, müşterilerinin kaprislerinden şikâyet ede-

rek Tarot falı baktırmak için çıkıyorlardı... Keyifli hayat Icho'nun gün be gün şişmanlamasına sebep oluyordu. Mutfakta ödüllü dana etiyle dolu kendine ait bir buzdolabı vardı, yüzlerce kilo ve her öğünde, menüdeki yemeklerin yanında altı bifteği mideye indiriyor, ardından bu oburluğu aklamak için Seneca'dan bir dize okuyordu: "Eğer zamana sahip olmayı bilemezsen, kaçar gider." Yumo aşırıya kaçmamayı tercih ediyordu. Havuca kaçan kızıl saçlarına rağmen, çillerle dolu yüzü ve cılız bacaklar üstündeki kaslı bedeni, şık giyinmeye çalışıyordu. Ona göre fuhuş onurlu bir meslekti ve kendine adının altında "Dişi güzellik tedarikçisi. İthalat." yazan bir kartvizit bastırmıştı... Sinagoga gitmekten utanmıyordu, onu mabetten kovmuyorlardı ama ziyaretçiler ona *temeim,* kirli, gözüyle bakıyor ve selam vermiyorlardı. Onlarla tartışıyordu: "Aşağılamanızı anlayamıyorum. Benim kızlarım sizin Tora'nız kadar kutsallar. Biz Yahudiler seçilmiş bir halkız ve görevimiz *goy*ları azizlik yoluna sokmaktır. Tanrı, İbrani Dişisinin cinsel organının derinliklerindedir. Her vajina bir tapınaktır. O tapınağın içine giren organ, birçoklarının anlamadan sürekli bahsettiği ateş kutsamasını yaşar. Aslında benim hetaeralarıma sahip olan müşteriler bir şekilde ölürler... Ve onların içinden çıktıklarında yeniden doğurulmuşlardır. Onları yeni bir hayat bekler. Yahudi fahişelerin içine boşalmak, Tanrı'nın açık deliğiyle muhteşem bir birleşmedir." Bunları duymak kimsenin hoşuna gitmiyordu.

Simón Radovitzky de Jashe'yi ziyaret etmeye geliyordu ama akşamdan akşama. Her zaman meşguldü, işini de anarşizmi savunduğu kadar tutkulu bir odaklanmayla yapıyordu. Yaptığı her yatak büyük bir eserdi: iyice dövülmüş şilteler, geometrik katlar, kırışıklık diye bir şey yoktu. Müşterilere parfümlenmiş havlular veriyor ardından su götürmez bir saygınlıkla, sadece yanan gözlerini yüzdürerek görünmez olup karşısında bekliyordu. Bahşişi verdiklerinde, zarafetle hafifçe başını eğerek teşekkürlerini sunuyordu. Dilenciliğe indirgenmenin utancı kepçe kulaklarını öyle kızartıyordu ki zarafeti komik bir hâl alıyordu... Az kalan boş zamanında fahişeler sabah yediden öğle üçe kadar uyuduklarından genelde sabahın erken saatlerinde tek kuruş kazanmadan ve hayatını tehlikeye atarak, yasadışı anarşist gazetede yazıyor ve satıyordu. Despot hükümete, "kılıçlı ve pipili cani yardakçılarına", gündelik yaşamın parçası olmuş toplu tutuklamalara ve "zararlı ecnebilerin" sınır dışı edilmesine saldırmanın yanında; o "işkenceleri bahane edip anarşistleri saldırganlıkla suçlayarak, işçi sendikalarının yönetimlerini ele geçiren hain ve korkak" sosyalistlerin tutumunu kınıyordu... Bir mayıs ayı aşçı yamakları, valilikten gelen bıyıklarını tıraş etme emrine karşılık grev başlattı. Her ne kadar Simón bu erkeksi süsü dini alışkanlıkların dışında yaşamaya karar vermenin yanı sıra cinsel cazibe oyunlarından uzak yaşamaya da karar vermişti ("Asla süslenme. Özgür erkek satılık değildir, etki

yaratmaz, talep etmez; bağ kurar ve o bağları keserek takımadalar oluşturur, ada-canavarlar, ne eksik ne fazla hiçbir şey yapmaz. Kadınla karşılaşması büyülüdür, beklenmedik, hesaplanmamış, kati ve tamamen kendiliğinden oluşur. Evrendeki tüm güçler onu bana ayırmışsa aramaya ne gerek var?") muhafaza etmese de, grevcilerin bunu saldırgan bir yaptırım olarak algılamasını kabul etti ve kıllı bölgenin budanmasına enerjik bir direnişle karşı geldiler: Azınlık yönetiminin kendilerine hizmet eden hadımlara ihtiyacı vardı, bu durumda bıyıklar sembolik olarak, erbezlerine karşılık geliyordu.

Simón, müdürü ünlü bir Arjantinli Şair olduğundan kapatılmamış tek işçi gazetesi olan *El Sol*'ün sayfalarından, Rusça yazılmış ve İspanyolcanın yanında İtalyanca, Almanca, İngilizce ve Fransızcaya da çevrilmiş makalelerle –işçilerin çoğu göçmendi– yetkilileri kırbaçladı. "Ortamın korkaklığı despotluğa zemin hazırlıyor. 'Boyun eğelim' diyen herkes, bu kılıç kaldırmanın suç ortağı, fikrin hakemine dönüşecek. Bu etiksiz işçi iğdişi denemesi, ruhun gücünü ortadan kaldırmak için onu tektipleştirmek isteyen üst sınıftan geliyor. Her şeyi tek tipleştirme çabası, gerek dini alanda, çalışma alanı ya da askeri alanda olsun her canlının özgün doğasına karşı bir saldırıdır. Protesto edin arkadaşlar! Kendi kendinizi muhafaza etmek için, ben'iniz için, çünkü yarın herkes aynı araçla ölçülecek, çünkü bir kolektifin bir mensubuna yapılan saldırı, ne kadar hafif

olursa olsun, tolere edene karşı intikam ve hakarete dönüşür." Radovizky'nin kelimeleri okurları üzerinde bir alkol nehrine atılmış yanan kibrit etkisi yarattı.

Yamakların grevine şoförler ve ayakkabı kesicileri de katıldı. Sonra liman işçileri, denizciler, itfaiyeciler ve hamallar. Hepsi insana saygı ve maaşlarına yüzde on artış istiyorlardı... Polis korumasıyla desteklenen büyük şirketler, uzlaşmaya yanaşmayan bir tavır takındılar ve grev kırıcılara iş vermeye başladılar. Gemilerin yük indirmesine engel olmak isteyen grevciler hainlere saldırdılar. Çatışma iskelelerden yayıldı. Simón Radovitzky karmaşanın ortasında, bir revolver çıkardı ve ateşledi. Silah taşıyan başka işçiler de onun örneğini izleyip silah kullanmaya cesaret buldular. Ancak, boyun eğmeye alışmış bu işçilerin utangaçlığı kurşunların bir yelpaze gibi polislerin tepesinden uçarak yüklenmeyi bekleyen çürümüş kavun tepelerine saplanmasına sebep oldu... Askerlerin, aynı kalıpta kesilmiş öfkeden kudurmuşluğu, zekâ ve hayal gücü yoksunluğu, tüm misilleme kurşunlarının İtalyan bir göçmen olan Paolo Zapoletti'nin kalbine saplanmasına ve onu bir süzgece dönüştürüp sırt üstü düşmesine sebep oldu. Kızıl bir leke, kocaman, bedenini çevreledi ve sonunda azizelerin halesine benzedi. Dövüş durdu. Bu tek ölü izleyenlerin zihninde bir deve dönüşene kadar büyüdü. Düşeni bir el sürüsü kaldırdı ve yavaş, sessiz bir yürüyüş başlatmak üzere bir sedyeye koydu. Yürüyüş hüzünlü

bir ağıt havasında devrim şiirleri okuyan homurtulu bir erkek sesiyle bölünüyordu. Onu bu halde saatlerce fakir mahallelerde gezdirdiler. Cenaze yürüyüşüne on binlerce yeni grevci daha eklendi. Simón bağırmaya başladı: "Dişe diş, ölüye ölü!" Kalabalık onu sloganı her seferinde daha sert tekrarlayarak taklit etti. Polisler halkın öfkesinin artmasından korkarak, elebaşlarına saldırmaya başladı, atlı süvariler korteji durdurarak, kılıç darbeleriyle dağıttılar ve cesedi götürdüler... Korku geçtikten sonra yoksullar arasında bir öfke dalgası yayıldı. Düşmanlarından çok daha fazla sayıda oldukları halde birkaç düdük ve atın kendilerini ürkütmesine izin vermişlerdi. Simón kükredi:

– Arkadaşlar, kemik kırmak için biraz et kurban etmek gerekir! Onların işini bitirmek için birkaçımız ölümü göze alalım! Cesaretimizi toplayalım! Hükümeti düşürene kadar greve devam edelim!

En alçak gönüllü ruhlar mitingin, farklı örgütlerin toplanmasına ve Sosyalist Parti, Çıraklar Federasyonu, sendikalar, anarşist gruplar ve işçi grupların organize ettiği benzeri birlikler tarafından bir gösteri düzenlemesine fırsat vermek açısından dağılmasını istediler. Buenos Aires'teki işçiler, farklı ideolojik görüşlerini bertaraf edip kocaman bir vücut gibi birlikte yürüyecek; sömürgeci sınıfına sosyal sorunun hapis, işkence ya da sınır dışı edilerek çözülemeyeceğini göstermek için polis suistimallerini haykıracaklardı.

İki gün sonra, Hükümetin izniyle gösteri başladı. Roberto Falcón'dan emir geldiği üzere kırmızı bayraklar kalkmadı ve sıkıyönetim süresince, kanlı misillemelere meydan verecek provokasyonlardan kaçınmak için Polis tarafından başvurulan yöntemlere karşı saldırgan kritiklerin bastırılması kabul edildi... Kırk binden fazla işçi katî sükûnetle Construción Meydanı'ndan Lavalle Meydanı'na kadar yürüdü. Tüm güzergâh boyunca polisler ve birçok atlı süvari göstericileri yakından takip etti. Lavalle Meydanı'na vardıklarında ve konuşmacılar doğaçlama kürsülerde yerlerini almaya başladıklarında Simón Radovitzky deri ceketinin altında gizlediği kırmızı bayrağı çıkardı ve atlı süvarilerden birinin önünde kaldırdı. Asker hayvanını, beynini nalları arasına gömmek niyetiyle ona doğru sürdü. Birkaç gösterici bu kazayı engellemek için araya girdi. Ama koca kulaklı yılmadı. Bezini, bir boğanın karşısındaymış gibi salladı ve kıt İspanyolcasıyla bağırdı:

– Beni bulursan, kendini bulursun atlı barbar! Öldürücü vuruşunu yap, yap ki mor lekelerle dolu tenimde kaderini okuyabilesin!

Bu kelimeler üniformalı vahşi için anlaşılmazdı, onları bir seri hakaret olarak alarak kılıcını kınından çıkardı ve tehditkâr düzensiz kesikler attı. Simón taşkın bir feryatla, havaya beş el ateş etti. Roberto Falcón motosikletinde, Yunan profilli yardımcısının arkasına binmiş, kulağına fısıldadı. Sürücü üç defa korna çaldı. Polisler anın-

da kalabalığa ateş açtı. Tek sefer birçok kurbanın düşmesi için yetti. Kocaman bir karmaşanın ortasında genel bir geri çekilme başladı, bu hareket itfaiyeci şirketlerin gelmesiyle büyüdü, güçlü hortumlar bir sürü göstericiyi sıra sıra yerden kazıdı. Motosikletin kornası tekrar çaldı. Sessizlik... Albay Falcón tatmin olmuş gülümsüyordu. Düzinelerce yaralı ve ölünün sürüklediklerı kan lekeleri yer taşlarının beş paralel çizgisi üzerine bir melodi yazıyorlardı sanki. Bunu görmeyi beceren tek kişi, enginar dolu bir el arabasına gizlenmiş kıyımı izleyen Radovitzky oldu. Müzikal kelimeyi bir deftere not etti, gülünç motosikletinde büyük ihtimalle olanlarla ilgili çoğunluğun görüşünü yumuşatmak için düzenlemiş bir basın toplantısına doğru giden polis şefinin geçtiğini gördü; el arabasının karanlık duvarlarına doğru gömüldü ve memnun bir şekilde kerhaneye doğru hafif adımlarla gitti. Birçok işçinin kanının dökülmesine neden olarak, nefret ve intikam isteği dölleyecek efsaneler yaratmayı başarmıştı. Ona göre bir isyanın en güçlü silahı masum kurbanlardı. "Çoğunluğun hayatı bir azınlığın ölümüyle kazanılır..." Kendini suçlu hissetmiyordu çünkü o da her an kendini feda etmeye hazırdı. Varlığını insanlığa armağan edeli uzun zaman olmuştu.

Kırmızı ışık konağına gelir gelmez Icho Melnik'den, nereden çıktığını söylemeden, işçi kanıyla yaratılmış müzikal cümleyi armonikasıyla çalmasını istedi... Akordeona ve üçlü saza uyarlanmış, tango ritminde, evin marşına dönüşecek

ve müşterilerin şehvetli sarhoşluklarına zevk katan, gururlu bir ağıt çıkmıştı ortaya... Tamamen beyazlar giymiş doğum arifesinde Jashe, kocaman göbeğini tutarak kızıyla bu alt kattan gelen hüzünlü tango eşliğinde dans ediyordu. Alejandro'nun yokluğunda –gece yarısı geliyor, alnından bir öpücük veriyor ve tanıştıklarından beri ilk defa lokomotif gibi horlayarak yatağa devriliyordu– anneannem ceninle konuşuyor, ona umutlarını anlatıyordu... Onun için geçmiş ya da şimdi yoktu, sadece gelecek vardı. Ne burada ve şu anda ne orada ne de öncesinde bir şey vardı. Her şey hiçbir yerde ve sonraydı... Evet, bir gün bir şeyler olacaktı. Biriktirdikleri paralarla konaklı, bahçeli ve özel mezarlıklı bir arsa satın alabileceklerdi. O saydam evin etrafında selvi ağaçları büyüyecek, çocukları ve torunları trombon, tuba ve borular çalacak; onun ve kocasının birbirine dolanmış cesetlerini bir rakkaslı saat kutusunda, gezegenin merkezi olan tatlı su kalbine ulaşan kuyu-mezara savuracaklardı.

Yorulmaz dev balerin, sarı sakalı ve belini okşayan yine altından saçlarıyla, balesi *Hayat*'ı hazırlamak konusunda azmini muhafaza ediyordu; bunun bir yıldızı parmağınla sonsuza kadar gölün yüzeyine çizmeye çalışmaktan farkı yoktu. Devamsız öğrencileri prova yapmaktan ya da felsefi mesajlar vermekten hoşlanmıyor ama aynanın karşısında saatlerce kendi taytlı, tütülü, yün çoraplı, kalın kemerli, çelik uçlu ayakkabılarla yansımalarını hayranlıkla seyrediyorlardı... Alejandro kareografinin dört bölümünü bin bir kere

tekrarlatmak için uzun bastonuyla yere vurarak onları kendine hayranlıktan çıkarıyordu. Birinci bölüm "Büyük Onay", varoluşun karşılıksız onayına duyulan şüpheyle savaşı anlatıyordu. İkinci "Sınırsız Teşekkür", istemeyi bırakıp sürekli şükranın coşkusunu. Üçüncü "Hızlı Veda", sahip olunan her şeyi terki ve sükûnetle, onu hayatın en muhteşem anına dönüştürerek ölüme girişi tasvir edecekti. Son olarak "Anlık Dönüş" bir ceza olarak değil bir ilerleme yolu olarak ruhların çabuk reenkarnasyonunu anlatıyordu... Ancak Arjantinli balerinler dansın bir sirk gösterisi olduğuna inanıyorlardı ve tek ilgilendikleri kimin bacağını daha yukarı kaldırdığı ya da parmak ucunda kaç defa döndüğü yarışıydı. Alejandro kıt İspanyolcasıyla, aklın hayal etmeyi beceremediği hareketler yapabilmeleri için onların bilincini açmaya, Tanrı'nın içlerinde olduğunu ifşa etmeye ve bedenlerini gizeme teslim etmeye ikna etmeye çalışıyordu. Ama çabaları faydasızdı! Onlar kendilerini sıradan gururlarına kapatıyor, bacaklarını, kollarını, bedeni, kalçaları, yıldızların bilgeliğiyle beslenen bağımsız organizmalarmış gibi kendi hayatını yaşamaya bırakamıyorlardı... Dedem, bu başarısız grubun ortasında diz çöküp umutsuzlukla yakarıyordu. Kız öğrencileri gözyaşlarını hassas dil darbeleriyle silmek için aralarında kavga ediyorlardı, bunu yaparken öyle sıcak iç çekiyorlardı ki utanç bedenini yakıyordu. Cinsel çağrışımlardan sanki pirelermiş gibi kurtulabilmek için bedenini kızgın şekilde sarsıyordu.

Jashe kerhanenin ebesi, yaşlı Alman kadın, Kaplumbağa Bettina'nın –lakabı böyleydi çünkü kıskanç bir Arjantinli kulaklarını ve burnunu kesmişti– yardımıyla doğurdu... Annem Sara Felicidad doğdu, teni mermer gibi beyaz, iki iri gözü lacivert taşı gibiydi ve dört memesi vardı, sanırım sonradan benim emeceğim dört büyük memeye dönüşeceklerdi, eğer yanlış hatırlamıyorsam, iki kat fazla süt veriyordu... Alejandro artık baba olduğunun farkında değildi. Eserini tamamlamaya öyle dalmıştı ki dansın etrafındaki dünya yok olmaya ve kişiler yerine birer bulut kütlesi görmeye başlamıştı. Tanrı'nın ona durmadan söylediği cümleler nehrini dinleyerek, ona ait olmadan dünyada gezdi:

– Ben senin çağrılarının toplamıyım... Şu an kendi bütünlüğünü kavramaktır... Başkasının içinde var olmak isteme, bırak o senin içinde var olsun... Asla hissettiğinden fazlasını dile getirme... Vermek almayı bilmektir...

Jashe sakince görünmez kızını emziriyor, vejetaryen olmuş Alejandro'nun servis tabağından yerde bir geviş getiren gibi dört ayak üstünde mideye indirdiği anıtsal meyve salataları yapıyordu. Kadının çok sabırlı olması gerekti, çünkü dedem hayvanlığını yularsız dışavurmaya çalışırken köşelere ya da koltuğa, bazen masanın altına pislediği oldu... Jashe bunları anında geçmiş gibi görüyor ve kendilerini bekleyen makul ve mutlu geleceği düşünmeye başlayarak bu tuhaflıkları keyifle temizliyordu. O sadece Sara Felicidad'ın

eğitimiyle ilgileniyordu. Kupaları, Paraları, Değnekleri ve Kılıçları göstererek saymayı çabucak öğrensin diye beşiğin yanındaki duvara yetmiş sekiz Tarot kartını çaktı. Altı aylıkken kız ilk kelimesini söyledi "MAT", bir yaşında biraz Rusça ve oldukça fazla İspanyolca konuşabiliyordu. Anne yerine harika ve baba yerine cennet demeye bayılıyordu. Bir buçuk yaşında şarkı söylemeye başladı, önceleri Marla'nın bülbülünü taklit etti, sonra tango dörtlüsünün kemanını, ardından azmış kedileri ve son olarak, mayıs aylarında Katolik kortejlerinde, Bakire'nin mucize gösterip kendisine yeni bir burun ve iki kulak çıkarması için şarkı söyleyen Kaplumbağa Bettina'yı "Gelin ve hep birlikte çiçeklerle Maria'ya gidelim"... Kızın tiz ve berrak sesi aynalardan tozun düşmesine ve müşterilerin sarhoş kavgalarının iki saniyede sakinleşmesine neden oluyordu. Daha bıçakları çıkarır çıkarmaz Jashe, şarkı söylemesi için Sara Felicidad'la birlikte iniyordu, şarkılarla "doğduğum topraklardan ne kadar da uzağım" öfke, nostaljiye ve sonra kutsamaya dönüşüyordu. Canavar maskeleri düşüyor ve çocuk yüzleri beliriyordu... Bu arada kızı karşısında sağır ve dilsiz olmaya devam eden Alejandro, gösterisini gerçekleştirebileceği umudunu kaybetmeye başladı. Ne zaman bir balerin karmaşık adımları öğrense, âşık oluyor, evleniyor, hamile kalıyor ve sonsuza kadar sanatı bırakıyordu. Eğer söz konusu genç bir baletse, avukat ya da mimar olabilir, intihar edebilir ya da kendinden fakir bir âşıkla ve anne-

sinin mücevherleriyle kaçabilirdi. Sinirli olmaya başladı, en ufak detaylardan, çekirdeği içinde kalmış bir elma dilimi, dansçılarıyla sorunlarından bahsederken dalgın bir bakış onu deli ediyor, karısını tekmelemekle tehdit etmesine sebep oluyordu. Sonra dizlerinin üstüne çöküyor, af dileyip ayaklarını öpüyordu... Bir gün, öğleden sonra saat üçte, kahvaltı vaktinde, Yumo Melnik yemek salonuna elinde mavi bir telgraf sallayarak girdi:

– Kızlar çabuk yemeğinizi bitirin, gidin süslenin ve en şaşaalı elbiselerinize bürünün! İki saat sonra Polis Şefi Roberto Falcón bizi ziyaretiyle şereflendirecek! Yirmi korumasını davet ediyor. Her sene Noel hediyesi olarak, onların bir dileğini yerine getiren patrondan bu sene Yahudi fahişelerle düzüşmek istemişler... Güzellerim, sizler artık örnek birer profesyonelsiniz. Hiçbir kaprisi geri çevirmemeniz şirketin geleceği için çok önemli. Onlar birer katil, evet, ama seks onlar için bir çocuk oyunu. Eğer onlara karşı gelmez ve tuhaf isteklerine gülümseyerek yanıt verirseniz, kuzular gibi uysallaşırlar... Sizi en sert yarak düşene kadar uyanık tutacak bu hapları da midenize atın!

Simón Radovitzky ciddi bir yüzle, gün ışığından gözleri rahatsız olduğu için kahvesini yarı karanlıkta içen Marla'nın yanına yaklaştı.

– Marla bugün o canilerle çok meşgul olacağını biliyorum. Buna rağmen, tüm saygımla, senden bir ricada bulunacağım. Ömrüm uzun olmayacak, belki yarın güneş doğmadan bitmiş olur.

Lütfen lafımı bölme! Sana anlatacaklarım çok ciddi, seninle ölüme mahkûm biri olarak konuşuyorum. Bak, biriktirdiğim tüm para bu kesede. Sana veriyorum. Bir ayda kazandığından daha fazla. Beni milli yap Marla! Bâkirim ben, beni erkek yap... Polisler gelmeden iki saatimiz var, zevkin derinliğini tanımak, tüm yaşamımın menisini dökmek, birçok pozisyonda ve tüm girişlerden sevişmek, kalbimi sana adak taşındaki kurbanlık gibi teslim etmek istiyorum. Kurşunlayacaklarının boş bir beden olması için ruhumun seninkine gömülmesini ve orada ölmesini istiyorum... Ah Marla, beni affet... Ben galiba seni seviyorum.

Fahişe tek kelime bile etmedi. Parayı yavaşça siyah saten bir çantaya koydu, kahvesini bitirdi, Simón'u elinden tuttu, üçüncü kata kadar çıkardı, denizaltı gibi döşenmiş odaya soktu, soydu, büyük mermer deniz kabuğunda yıkadı, sardalya şeklinde kesilmiş havluyla kuruladı ve bedenen ve ruhen teslim olmak üzere onunla birlikte azgın dalga baskılı saten çarşafların altına girdi.

Bu iki saatin ardından başka bir Simón Radovitzky indi merdivenlerden. Ergen, olgun bir erkeğe dönüşmüştü. Adımları ağır, yoğun, kararlı ama gözleri ölülerinki gibi perdeliydi... Temiz çarşaflarla dolu dolabın yanına oturdu ve yazın gölgeye yatmış köpek sakinliğiyle bekledi... Roberto Falcón müritlerine sınırsız eğlence sunmuştu. Üç domuz çevirmesini mideye indirdiler ve sayısız şişe likör boşalttılar. Evin marşına dönüşmüş tangoyla dans ederken, bayan arka-

daşlarının elbiselerini yırttılar ve ufak kumaş parçalarıyla giyinmiş kadınları bir biri ardından özel odalara taşıdılar. Sonunda onlara, herkesin gözü önünde, salondaki halı ya da bardaki koltuk üzerinde oracıkta titreyerek sahip oldular. Falcón kızlara elini sürmeden şoförüyle beraber içiyordu. Herkesin, yerler tahterevalliye dönüşmüş gibi sakarca, tartarak yürüdüğünü, düştüğünü, kustuğunu, son damlasına kadar boşaltılmış erbezleriyle bezgin horladığını görünce, Yunan profilli gence bir hareket yaptı ve ikisi, gölge gibi fark edilmeden ikinci kattaki favori *suitee* kapandılar... Marla, donuna işemiş bir orangutan tarafından ezilmiş halde, ayakları çıplak Simón'un gittiğini, merdivenleri çıktığını ve gösterişli daireye girdiğini gördü. Kalbinin, sonsuza kadar, cam bir şişe gibi kırıldığını hissetti ve bağırmamak için dudaklarını ısırdı. Kırmızı bir damla çenesinden inip kıllı müşterinin açık ağzına düştü, müşteri, uyanmadan gülümseyerek tattı kanı. Ertesi gün kadın, sol kalbi üzerine onun başharflerini dövecekti S. R.

Simón Radovitzky ilk cinayeti on saniyede işledi. Falcón, kafası bir kırlente gömülü diz çökmüştü, bu arada asistanı hızlı ve vahşi kalça darbeleriyle ona giriyordu. Zevk-acı inlemeleri anarşistin yolunu netleştirdi, hayvanlığından çıkardığı bir bilgelikle, tek bir mutfak bıçağı kesiğiyle âşığı gırtlağından kesti; o kadar kararlı yaptı ki bunu neredeyse kafasıyla bedenini ayıracaktı ve hiç durmadan yaprağı iki bedenin arasında

kaydırdı ve organı kesti, organ patronun bağırsaklarına tıkılı kaldı. Beden nar rengi damlalar akıtarak yığılırken, Simón bıçağı el değiştirdi, revolverini çıkardı ve Falcón'a doğrulttu.

– Bağırma yoksa beyninden püre yaparım! Karşımda ayağa kalk, ben senin ölümünüm ibne!

Sevdiğinin cesedinden daha beyaz olan Albay yatağın yanında ayağa kalktı. Anüsünden penis parçası sarktı ve sulu bir sesle, kabuksuz bir yumuşakça gibi ayakları arasına düştü. Kustu.

– Pisliğini yala!

Falcón diz çöktü ve dilini kusmuğunda gezdirdi.

– Aşağılık herif, sana rezil bir ölüm vermeliydim; bıçağımı o pis kokulu deliğe sokmalı ve karnına kadar açmalıydım, bağırsaklarını çıkarmalı ve seni onlarla orospuna bağlamalıydım; sonra kafatasını kırmalı, beynini çıkarmalı ve bir lazımlık gibi kafatasına sıçmalıydım! Anarşiye dua et ahlâk cücesi. İşini sırf kendi kibrini tatmin etmek için bir sürü işçiye işkence ettiğin ve öldürdüğün gaddarlıkla bitirerek arkadaşlarımın onurunu lekelemek istemiyorum... Yaşamına temiz bir son vereceğim...

– Merhamet et... Hayatım için sana bir kese elmas veririm...

– Hatalısın Albay. Ben hep saygın sefalet içinde yaşamayı diledim...

Dedi Simón yüzünde tatlı bir gülümsemeyle ve iki kaşının arasına bir kurşun sıktı. Sonra iki düşmüşün karşısına oturdu, bir parmağını kan

gölüne batırdı ve anarşinin A'sını alnına çizdi... Korumalar kurşun sesleriyle alarma geçti, kapıyı tekmelerle parçalamakta gecikmediler. Radovitzky burnunu, üç kaburgasını ve yedi dişini kıran darbelerle çiselendi. Onu sürükleyerek bara indirdiler ve fahişelerin önünde işkence ettiler. Tüm derisini yavaş yavaş yüzerek öldürdülerse de grup üyelerinden hiçbirinin adını vermeden öldü. Tüm şahitleri hakaretlerle örterek tutukladılar.

Cinayet büyük tepki aldı. Yetkililer Yahudi Cemaatini, özellikle Rus göçmenleri suçladılar. "Hükümet, ülkeye tehlikeli kişilerin girişini önlemek ve halihazırda ülkede olanları elemek üzere acil önlemler almaya kesin kararlı" dedi yeni polis şefi ve iki aylık olağanüstü hâlin koruması altında, ülke vatandaşı olmayan İsrailoğulları arasında anarşist liderler aramaya başladı. Oturma İzni Kanunu temel alınarak, birkaç yüz kişi sınır dışı edildi. Bunlar arasında Melnik Kardeşler ve tek kuruşsuz bir trene bindirilip direk Uruguay'a gönderilen –polisler onları Rusya'ya geri göndermeme "iyiliği" karşılığında ücret olarak tüm birikimlerine el koyma görevini üstlendiler– fahişeleri vardı. Montevideo'da gemiden indiklerinde, Icho kocaman göbeğini okşadı ve iyilikle şöyle dedi:

– Madem bilge, zenginliğin ortasında bile fakirleri düşünür... Biz de, fakirliğin ortasında bilgeliği düşüneceğiz... Haydi kızlar, canlanın! Her erkek muhtemel bir müşteridir. Tanrı'dan vermesini istemeyin, sizi olan yere koymasını dileyin...

Kaplumbağa, saf kan Alman ve Arjantin vatandaşı olduğu için serbest bırakılmıştı, stüdyoya gitti, öğrenci sırasını geçti ve burunsuzluğun verdiği genizden sesiyle, Alejandro'yu, karısını ve kızını Avrupa'ya gönderilmek üzere gemiye bindirilmeden hapisten çıkarması için koşması konusunda uyardı. Dedeme, arkadaşının ölüm haberi bir deprem etkisi yaptı ve bulutlardan düşmesine neden oldu. Birden kendini yalnız hissetti ve kendisi için büyük aşk besleyen bir kızı ve bir eşi olduğunu ve onlar sayesinde hâlâ hayatta olduğunu fark etti. Jashe ve Saracığı kaybetmek bulanık sulu bir nehirde köksüz yüzen bir ağaca dönmek demekti... Hapishaneye elinde baş dansçı olarak çekilmiş fotoğrafları, adının büyük harflerle yazdığı İmparatorluk Balesi programları, Rus pasaportu ve evlilik belgesini sallayarak vardı. Onu karşılayan polis binasında gösterdiklerine ispat olarak, tüm kariyerinde en yükseğe olmak kaydıyla üç defa sıçradı ve en muhteşem adım zincirlemesini yaptı. Sarı saçları o karanlık yeri akladı. Korumalar onu ağızları açık hayranlıkla izlediler ve küçük ailesini serbest bıraktılar.

Alejandro sokakta diz çöktü ve özür dileyerek karısının ve kızının ayaklarını öptü. Kırmızı olan ayakkabı eşi de maviye döndü. Jashe heyecandan kesik nefesiyle, dudaklarını sunarak onu yerden kaldırdı. Kadınını sonsuza kadar iki dudağına yapışık kalmaya çalışarak, hiç yapmadığı gibi öptü. Sara Felicidad, Simón Radovitzky'nin

geneleve getirdiği tangoyu söylemeye başladı. Melodi hüzünlü başlıyor, sonra umut doluyor ve zafer notalarıyla bitiyordu. Alejandro kalbinin ışıkla dolduğunu hissetti. "Sen benim ruhumsun" dedi kızına ve onu omuzlarına çıkartıp sokakta uçmaya çalışarak sıçramaya başladı. Yirmi blok ötede bitkin halde bir çöp bidonunun yanına düştü. Saracık şarkı söylemeye devam etti. Geçenler onlara para verdiler. Önlerinde bir para yığını belirdi. Jashe onlara yetiştiğinde, kızını susturdu ve yüzü utançtan yanarak sadakaları topladı. Alejandro onu belinden tuttu, sonsuz şefkatle baktı ve şöyle dedi:

– Sen bana bu kızı vererek delilikten kurtardın. Ruhumda büyük bir değişiklik oldu. Simón'un kendini muhteşem kurban edişi ve bu sadakalar sanatçı olarak bir parazit olduğumu anlamamı sağladı. Dansım kendilerine sadece gerçek olmayan şeyler gösterince alkışlayan zenginleri eğlendirmeye yarıyor. İnsanlığın sefaleti ve gezegenin sanayiyle yok edilişi... Bunca zaman kendimi, gerçekten uzak güzellik isteyen bir seyirci kitlesi için mükemmelleştirdim. Kendi içime dalıp bir adaya, iliksiz biçime, naif bir kibir teşhircisine dönüştüm. İmparatorluk Balesi beni halktan, Vladimir Monomaque ise insani duygulardan ayırdı; sakat büyüdüm, diğerleriyle ilişkiye girmeden, kendi sınırlarımla sarhoş oldum... Bu dans bizi sömürgeci ve katillere işbirlikçi yapan bir tuzak. Bana verdikleri para ve duyarsız gençlere ders vererek kazandığım para kana bu-

lanmış. Onu hediye etmeliyiz. Eğer gerçek bir sanatçı olmak istiyorsam fakirliği tatmalıyım. İşçi kardeşlerimin hayatını paylaşmalıyım. Senin ve Sara Felicidad'ın sefalete katlanmasını isteyerek sizden büyük bir fedakârlık istediğimin farkındayım Jashe, ne süreliğine bilmiyorum. Onun için şimdi karar vermelisin; ya kızı ve birikimi alıp gider başkalarının sağlığını çalarak seni rahat ettirecek, uykuda bir adamla yeni bir ilişki kurarsın... Ya da benimle fakir mahallelerine gelir Simón Radovitzky'nin yaptığı gibi hayatını feda ederek bu dünyanın adaletsizliğinden arınırsın...

Jashe, fazla düşünmeden cevap verdi:

– Parayı kime vereceğiz?

– Eğer bölüştürürsek, az para kalır. Tek bir kişinin alması daha iyi olur. Tanrı bu kişinin fakir Bettina olması gerektiğini söylüyor. Hediyemiz sakatlıklarına teselli olacaktır.

Donduruculardaki çalışan işçiler beş yıldan fazla çalışamıyor, ölüyor ya da kronik hastalara yakalanıyorlardı. Bu nedenle Alejandro'nun onlardan biri olarak iş bulması uzun sürmedi. Jashe ve Sara Felicidad'ı iki metre eninde, üç metre uzunluğunda bir odada, dışkı için bir lazımlık, mutfak olarak bir fişle bıraktı ve cezasını doldurmak üzere ayrıldı.

Yabancı kaynaklarca yürütülen donmuş et sanayisi, ulusal yetkililerce "dokunulmazdı". Sendikaların yokluğu yüzünden çalışma şartları daha kötü olamazdı... Alejandro gırtlak keserek başladı. Hayvanların öldürüldüğü plajlarda sürek-

li olarak kışın yağmura ve soğuğa, yazınsa gaz emisyonuna ve hastalıklı kokulara maruz kaldı. Kesim esnasında kan damlaları yere dökülüp koyu kırmızı renkte kalın katmanlar oluşturuyor ya da adamların ve aletlerin üzerine sıçrıyorlardı. Dışkı ve çiş arasında hayvanların derilerini yüzmek zorunda kaldı, ardında masaların üzerine parçalamak ve boğmak üzere savuruyordu. Bıçak sesleri gıcırdayarak ortama kemik tozu atıyorlardı. Değirmen, el arabaları, zincirler ve can çekişen hayvan inlemeleri iş arkadaşları olan, o üzgün adamlarla, kana bulanmış, leş kokulu, hayvan hastalıklarından –deri tümörü, ağız yaraları, organizma kurdu– korunmak için her türlü muska takmış adamlarla konuşmasına engel oluyorlardı. Bu başlangıç döneminde Alejandro çok zor zamanlar geçirdi. Sırf inanılmaz sayıda öldürülen hayvandan dolayı değil, durmadan gördüğü halüsinasyonlar yüzünden de köpeğe dönüşmüş koyun hayaletleri boynunu ısırarak ona saldırıyorlardı. Sıkıntısına hâkim olarak, bedenleri katletmeye, durmadan keserek, seçerek ve bağırsakları, böbrekleri, ciğerleri, kalpleri ayrı yığınlara koyarak işine devam ediyordu. Bu milyarlarca kırpılmış dilin kendisine ait olduğunu hayal ediyor ve onlara koro halinde tekrarlatıyordu:

– Şu anda delilik kadar katı bir gerçeklik yaşıyorum ama en azından ihtiyacı olanlarla paylaşabiliyorum. Artık kişisel kâbuslara gömülü yaşayamam. Bir kişi değilim artık. Fakirlerin deliliği çalışmaktır.

Muazzam bir çaba göstererek ve İçsel Tanrı'sının yardımıyla deli görüntülerden kurtulmayı başarıyor, aşağılayıcı işine devam ediyordu... Et parçalarını donduruculara götürdüğünde her şey bir anda donuyordu. Kana bulanmış işçilerin sık sık donuk bir suratla ya da ellerinin bıçağa yapışık kaldığını görüyordu... Buna engel olmak için Alejandro, diğerleri gibi, kafasını ve çıkıntılarını bezlere, gazetelere sarıyor ve birbiri üstüne eski yün yelekler giyiyordu. Eğer giysiler kanda ıslanmışsa hemen donuyorlardı. Soğuğa dayanamaz hale geldiğinde dışarı kaçıyor ve kollarını, bacaklarını ve yüzünü ısınmak için yeni açılmış buharlı hayvan vücutlarına sokuyordu.

Etin hazırlanması ve muhafaza edilmesi için tuz kullanılan bölümlerde, kimyasal malzemeler ayakkabı ve botları eritiyorlardı. Kısa sürede ayaklar yaralanıyor ve bir daha asla kabuk bağlamıyorlardı... Dedem tüm bunları yaşadı. Güçlü fiziki yapısı diğerlerinden fazla dayanmasını sağladı ama kolları morardı, eklem yerleri şişti ve çenesinin altında bir yumru büyümeye başladı. Bundan ürkmeden fosfatlanmış gübre bölümünde çalışmayı istedi, en kötü bölüm, namı diğer "insan mezbahası". Bu cehennemle yüzleşen iki yılın sonunda ya hastaneye gidiyor ya da ölüyordu.Artıklar oraya gidiyor, kurutulan ve öğütülen kemiklerden albümin çıkarılıyordu. Hepsinin ağızlarını ve burunlarını, pis kokuları engellemek için büyük bez parçalarıyla kapatmaları gerekiyordu, ancak gaz emisyonlarının amonyaklı

karışımı nötrleştirilmesini imkânsızlaştırıyordu. Asit tadında bir duman gırtlaklara yırtarak giriyordu. Öksürük ve geniz temizlemeler arasında, işçiler soğuktan korunmak için durmadan çalışıyor ve delirmiş gibi bir yandan diğerine koşuyorlardı. Alejandro, acılarını unutarak, bu mantıksız kargaşaya büyük bir nezaketle teslim oldu ama olanları uyumlu bir dans olarak gördüğünden estetik bir haz da alıyordu. Böylece özgün sanatın sadece ölümle yaşam arasında, gizli bir yerde var olduğunu anladı... İki ayakkabısı da beyaza dönerken, Tanrı'nın sesi şöyle tekrarladı:

– Dünyanın harika olduğu kati bir an var: Şimdi.

Bu arada iki metreye üç metre odada Jashe, duvarları beyaza boyadı, açılır kapanır bir yatak, bir tahta plaka ve menteşelerle, yemekten sonra duvara kapatılabilen bir masa ve içine sandalye olarak kullanılacak birbiri içine giren beş tane çekmece yaptı. Alana hâkimiyet kavgası böyle başladı; odadaki her şey vazgeçilmez ve diğerlerinin içine geçebilecek şekilde hesaplanmış olmalıydı. Nesneler evcil hayvanlara dönüştüler. (Anneannem ne sokak köpeği tüyünden –yemek vererek ilgilerini çekiyor ve sonra tüylerini kazıyordu– yumuşacık yatak örtüsünü ne de her sabah seve seve ağzını açan tahta kurbağa kupasını asla unutmadı.) Pazar artıklarından toplanmış kemik ve baklagillerle en zorlu yemekleri bile pişirdiği, o basit ve katı elektrik ocağını yerinde bulamasa, evine dönmüş kedisini bulamayıp

sıkıntıyla mahallenin sokaklarında arayan biri gibi canı yanardı. Çünkü küçük aletlerine duyduğu şefkat karşılıklıydı; bu şartlar altında başka bir ortamda yapılması imkânsız işleri yapmak için çaba harcadıklarından emindi. Jashe bir akşam kardeşi Shoske'ye yazdı: "Atmaması için yalvardığımdan bir kapıcının bana hediye ettiği ölmüş gibi görünen bir çiçek. Kurumuş dallarıyla beraber onu pencerenin yanına koydum ve uzun bir süre onunla ilgilenmedim. Yine de her sabah başka şeyler düşünerek, kafam dağınık su veriyordum ona. Dün birden, nasıl bir mucizedir bilinmez bir yaprak çıktı. Beni o kadar şaşırttı ki ağlamaya başladım. O an aşkın bir başkasına, var olduğu için duyulan bir his olduğunu anladım."

Sara Felicidad dört yaşını doldurmadan iki ay önce Alejandro bir demet papatyayla ve yetersiz haftalığıyla geldi.

– Jashe bu sabah Tanrı bana şöyle dedi: "Oğlum, bugün çalışmayı bırakmalısın. Zayıfladın, saçın dökülüyor, dişlerin çürümeye başladı, eklemlerin şişmiş, guatrın büyüdü, ciğerlerin güçsüzleşti ve artık eskisi kadar zarif hareket etmiyorsun. Ancak ruhun acılarla güçlendi ve kocaman bir ateşböceği gibi parlıyor. Tekrar dans et: Bu bedensel sınırlamalar seni makine değil insan yapan şeyler ve nişanlarındır. Dünya'ya sanatın ne olduğunu göster." Evet Jashe, zengin çocuklarına öğreterek vakit kaybettim. Artık tek başıma dans edeceğim, ama sadece bir kere. İçten eserler

tekrarlanmamalı, eşsiz olmalılar... Ayrıca gösteri kısa sürecek, on dakika ama o kadar güçlü olacak ki görenler asla unutamayacak... Bir tiyatroda oynamak istemiyorum, açık hava olacak, geceleyin, fakir bir meydanın ortasında. Aydınlatmaya ihtiyacım olmayacak, ben ışığım zaten. Ay ya da yıldızlar olmasa da herkes beni görecek. Orkestraya da ihtiyacım yok, kızımın sesi bana yetecek. Kostümleri kafana takma, Tanrı bana sadece çıplak bedenin ilahi olabileceğini söylüyor... Basının ilgisini çekecek. Tarihi bir olay olacak. Gösterimden sonra dans değişecek... Zenginlerin ve fakirlerin gelip etrafımda birbirlerine karışmasını istiyorum. Bolluk içinde olanlar, gösterinin sonunda para saçacaklar ve bunlar ihtiyacı olanlara dağıtılacak... Rus İmparatorluk Balesi'nin baş dansçısıydım, Arjantin bana saygı gösterecektir. Ben gazeteleri gezerken, sen Jashe, çalışacaksın.

Anneannem bir keçe şapkası fabrikasına işçi olarak kabul edildi. Orada ortam sulu ve nemliydi. Tüyün hazırlanmasında kullanılan civa buharı, yoğun bir sis bulutu oluşturuyor ve ortamı zehirliyordu. Saçı ve giysileri sürekli ıslaktı ve bu gaz emisyonlarını soluyan Jashe'nin elleri titremeye başladı; titreme dudaklarına, diline, başına, derken tüm bedenine yayıldı. Sonradan romatizmanın da ekleneceği bu belirtilere gülümsemeyle katlandı. Görme zorluğu yüzünden birkaç iş arkadaşı parmaklarını kesti ve dokuz yaşında bir tanesi zehirlenmeden düşüp öldü.

Gazetelerde gösteriden bahseden fazla makale çıkmadı. Gazeteciler topallayarak, yamalı el-

biselerle, gözleri fazlasıyla açık, anlaşılmaz bir İspanyolca konuşan kirli bir devin geldiğini gördüler ve onu bir uyuşturucu bağımlısı sandılar. Yazılan birkaç satırsa dalga ve aşağılamayla kaleme alınmıştı. Dedem yılmadı.

– Az izleyici gelecek ama eğer kalitelilerse yeter. İsa'yı sadece on iki havari gördü ama tüm insanlık duydu. Dansım ortak bilince kazınacak.

Büyük gün geldi. Sabah Sara Felicidad'ın doğum gününü kutladılar. Hediye olarak bir kutu şerbetli şeftali konservesi ve yün saçı sarıya boyanmış bez bir balerin geldi. Akşamüzeri Alejandro ona son talimatları verdi:

– Ben dans etmeyi bırakana kadar sen ne olursa olsun durmadan şarkı söyleyeceksin. Bildiğin tüm melodileri, sesinin dilediği yoldan gidebilmesi için unutacaksın. Karanlık ve mavi, iki okyanusun geçtiği açık bir kanala dönüş. Seni ilgilendiren niyetinin yapmak istediği değil, sadece sana geleni doğru kabul edeceksin.

Geceleyin Alejandro bakımsız bir meydanın ortasında durdu ve kızı şarkı söylemeye başladı. Tek seyirci Jashe'ydi. Ne zengin ne fakir kimse gelmedi. Gazeteciler de. Birkaç köpek ulumak istediyse de kızın sesine bayıldılar ve birden, sessizleşip kuyruk sallayarak onu dinlediler. Yarı karanlıkta cam bıçaklar gibi çıkan annemin sesi gidip her pencereye saplandı. Ses tellerinin ciğerlerinden çıkan havayla titremesi ve içine çektiği hava sayesinde garip sesler sessizlikler tarafından bölünmedi. Bu insanüstü notalar yorgun

işçi ailelerini uyandırdı ve yavaş yavaş adamlar, kadınlar ve çocuklar, her pazar kiliselere süzüldükleri saygıyla, meydanın ortasını doldurmaya başladılar.

Alejandro Prullansky, çok yavaşça, sanki yılları varmış gibi soyunmaya başladı. Pantolonunu ve gömleğini çıkarmakta, tek giydiği onlardı, yarım saat gecikti. Beyaz ayakkabılarını çıkarınadı. Aynı ağırlıkla karton bir valizi açmak ve içinden bir elma çıkarmak için eğildi. Sert, ritmik ve sonsuz bir iyilikle ıslanmış sesiyle şöyle dedi:

– Sanatçı dünyayı tanımlar ve onu eserine dönüştürür. Bir şair bu elmayı yerse, bu eylem bir şiirdir. Bir müzisyen yerse, senfoni. Heykeltıraş yerse bir heykel yapıyor olur. Ben dans ediyorum.

Ve hareketlerini her seferinde daha yavaşlatarak meyveyi ısırdı. Sara Felicidad ve o bulutlu gecenin karanlığında, iki siyah heykel gibi görünüyorlardı. Şarkının yoğun olmasına rağmen öyle inceydi ki oradaki birkaç ağacın yapraklarını bir cerrah bıçağı gibi kesiyor ve onları koyu yeşil bir yağmur olarak işçilerin kafasının üstünden fırlatıyordu, çiğneme gürültüsü tam çıktı ve kızın çelikten tonlarına sıvı bir yatak oldu... Kimse göz kırpmadı. Sesten başka hiçbir şey olmadı ama meydanın gölgeleri önemli bir şey olacağı sözünü veriyorlardı... Alejandro ruhunu kilometrelik iki kanatta açtı ve elmanın tadını içine çekti. Beyninin ortasından yanardöner bir ışık demeti çıktı ve gökyüzüne saplandı. Sis bulutları nefesiyle süpürüldü ve çıkardığı dilinde üçgen şeklinde

tuttuğu çekirdekler etrafında dönmeye koyulan yıldızlar belirdi. Bilincini oraya koydu ve kutsal ekmekmiş gibi izleyicilere gösterdi. Yıldızların ışığıyla yıkanmış kızının sesinin gösterdiği gümüş yolları takip ederek, düşünceler tacını havaya fırlattı. Kurbanlık hayvan belirdi, saf etten, boynu kesik bir adam, fakirlerin susuzluğunu gidermek için teselli eden kanını akıttı. Sanatın görevi buydu... Şimdi şiş eklemlerini yenmeli, tükenmiş ciğerlerine güç katmalı, adımlarının zarafetini ve sınırların yok olduğu noktaya giden hareketlerini geri kazanmalıydı.

Valizden altı şişe çıkardı, mantarlarını çıkardı, içindeki benzini tüm vücuduna döktü, bir kibrit çaktı, kendini ateşe verdi ve bir yangına dönüşerek insanlara aslında dansın ne olduğunu gösterdi: Esrik halde, yok olurken, yüce hareketler yapan bir beden.

Jashe bir korku çığlığı attıktan sonra, bencilliğinden utanıp ağzını elleriyle kapadı. Sevdiği kendini dünyaya veriyordu, onun için ölerek ve tam bu sebepten ölümsüz Sanatı doğurarak. Güzelliğin yaratımında ölüme eklenerek, onun işini bitiriyordu.

Sara Felicidad babasının emirlerine itaat ederek "durmadan şarkı söyleyeceksin, ne olursa olsun" koştuğunu, sıçradığını, güldüğünü ve alevler içindeki etiyle, bir güneş gibi muhteşem adımlar zincirlediğini gördü... Bu görüntü aklına kazındı ve bana, oğluna, tüm çocukluğum boyunca her gece aktardı. Uyumam için babasının bir

yıldıza dönüşerek insanlara bir Kader armağan etmek için arşı nasıl geçtiğini anlatan bir ninni söylerdi. "Gökyüzünde iz bırakmak kanat açmak gibidir. Alejandro'nun yaktığı bu meşaleyi aktarmak aynı ismi taşıdığından sana düşer, bunu kendini kurban edişi boşa gitmesin diye yapmalısın. Dans Sanatına adanmış bir anıt olan bu geçici performanstan tüm dünya senin sayende haberdar olacak ve milyonlarca el dedeni minnetle alkışlayacak."

Dev Prullansky, can çekiştiğinin farkına varmadan, devasa bir sıçrayış yaptı ve kırmızı, sarı tüylü bir kuş gibi meydanın ortasına düştü. Performansı saygıyla, hayranlıkla ve hareketsizce izleyen halk birden paniğin esiri oldu. Bu güzellik onlara korkunç geldi ve feryatlarla evlerine doğru koştular, bu zırdelinin içeri girip sahip oldukları az şeyi yakmasından korkarak, kapı ve pencerelerini kapadılar. Panjurların ve çerçevelere çarpılan ahşap kanatların sesi, Jashe'ye gelecek alkışların habercisi gibi geldi... Kocası ruhunu dans ederek teslim etmişti, uçuş ortasında, bir yığın duman tüten kemiğe dönüşmek üzere çimento yere düştü.

Kız şarkı söylemeyi kesti. Annesi göğsünden Tarot'u çıkardı ve kart kart ateşte yaktı, orada iki lâl gibi, yanma esnasında orijinal rengine dönen kırmızı ayakkabıların kalıntıları belirdi.

– Bir benzeri daha olmayacak, Sara Felicidad. Onun anısı bize sonsuza kadar eşlik edecek. Sadece senin iyi yetişmen için hayatta kalmaya de-

vam edeceğim ama senin gördüğün şey aslında ruhumun ufacık bir parçası tarafından hareket ettirilen bedenim olacak. Gerisi onunla gitti. Tekrar evlenecek, çocukları olacak, yaşlanacak ve ölecek olan, başka biri.

Sara Felicidad annesinin yüzünün değişmesine tanıklık etti. Sedefli parlak teni giderek matlaştı, burun delikleri sadece iğne kadar havaya geçit verecek şekilde küçüldü, dudaklarının kenarından çenesine doğru ince çizgiler süründü ve gözlerini, onu dünyadan ayıran görünmez bir perde örttü. Bugünün Jashe'sine, acı çeken, duyarsız, hassasiyeti uyuşmuş, günler arasında kaptansız bir gemi gibi süzülen geleceğin Jashe'si hükmetmeye başladı,...

– Benimle olduğun sürece şarkı söylememeni isteyeceğim.

O zaman annem dört yaşındaydı. Babası gibi iriydi, on yaşında gösteriyordu. Aynı altın saçlar beline kadar uzanıyor ve etrafı yarı saydam koyu mavi gözlerinin her biri ağzı kadar büyüktü, milyonlarca yıllık derinlikle parlıyorlardı. Alejandro'nun yanması onu etkilemedi. Tersine ruhunu zenginleştirdi, güzellik hazinesi, neşe kaynağı, güç timsali oldu. Jashe'nin yasağı üstüne ölümcül bir şimşek gibi düştü, onun için sadece ahlaki değil organik bir tehditti. Bedeni ölümle pençeleşmeye başladı. Şarkıları ondan almak aynı zamanda dilini koparmak, kalbini kum doldurmak, yaşam kaynağını tek darbede kurutmaktı. Kendini savunması gerekti. Birkaç dakikada büyümeli,

masumiyeti etrafında olgun bir kalp oluşturmalıydı. Bacaklarından ılık, yoğun ve yapışkan bir sıvı aktı. Kan. İlk adetini dört yaşında oldu. Küçük bir kız olmayı bıraktı ve şimdi annesi olan bu yarı boş kabuğun koruyucusuna dönüştü... Şarkı söylemesi yasak olduğundan konuşmayı da bıraktı. Ama iç dünyasının tek hâkimiydi ve onu müzikle doldurdu. Tanıdığı şarkıları, sonradan yenilerini uydurmak için durmadan tekrarladı. Kendine bir senfoni orkestrası yarattı ve çalgı arkadaşları topladı. Bu şekilde, dilsiz sesini her seferinde daha çok geliştirerek, tüm makamlara hâkim bir opera sanatçısına dönüştü. Yıllar boyunda hem şarkıcı, hem de tek seyircisi oldu. Bu içinden sürekli şarkı söyleme hali ona, gençliğinin büyük kısmını yutacak üzgün dünyaya katlanmasına fırsat veren bir mutluluk sağladı.

Jashe kocasının kavrulmuş kemiklerini bir kurabiye kutusuna koydu, lastik bir topla bağlayıp okyanusta kaybolana kadar yüzmesi için Plata Nehrine fırlattı, şapka fabrikasında son bir hafta daha çalıştı ve bir pazartesi sabahı Yahudi Kolonizasyon Birliği'nden yardım istemeye gitti.

Weser'de Marla ona, mutfak aletlerini ayırma ve usulüne uygun kesilmiş hayvan yiyebilmeleri için Yahudi göçmenlerin, Jewish Colonization Association'in davetlisi olarak Arjantin'e gönderildiğini anlatmıştı. Ayrıca birlik dokuz milyon sterline, Arjantin'de iki yüz binden fazla hektar toprağa sahipti ve hem yerel hem de federal yönetimin üst düzeyleriyle sıkı ilişkileri vardı. Bu

birliğin asıl aması sınırsız yatırımlarından kâr sağlamak değil, yeni ülkede geniş ve sağlam, bir Yahudi çiftçiler katmanı oluşturmaktı, her biri kendi toprağını sürecek ve ondan yeterli besin sağlayacaklardı... Madem öyle J. C. A., ona Pampa'dan bir parça verebilirdi. Tüm olanlara rağmen hâlâ diğerleri kadar Yahudi'ydi ve bedenini sarsan depreme rağmen ikisini besleyecek bir parça toprak ekmeye hâlâ gücü vardı.

Tramvaydan tasarruf etmek için kızıyla birlikte, sanayi bölgesinden şehir merkezine kadar yirmi kilometre yürüdü. Beyaz mermer cepheli, penceresiz ancak demir kapısının iki yanında yükselen iki açık mavi sütun üzerinde altı köşeli yıldızın parladığı beş katlı binaya vardıklarında çok yorgundular. Binanın ukala şaşaası Jashe'nin sırtını büktü ve midesini ısıran açlığın bilincine varmasını sağladı. Eğer onları bu sefaletten kurtarabilecek bir şey varsa bu kurum olmalıydı... Sara Felicidad'ı huzursuzlukla gözlemledi. Rus'a benziyordu ama... Kaderine razı iç çekti. Kocasının adı pasaportlarında zaten yazılıydı ve bir *goy*un dulu olduğunu saklamak için yapabileceği hiçbir şey yoktu... Yamalı ceketini silkeledi, kızınkini de aynen, safça birkaç silkelemeyle bu eski çaputların saygın giysilere dönüşmesini umdu.

Utangaç bir şekilde itti ve iyi yağlanmış menteşeli metal kapı açıldı. Yaşayan tek bir canlı göremeden, parlak taşla döşenmiş, duvarlarında Musa'nın hayatını tasvir eden resimlerin asılı olduğu birinci katı geçtiler ve sonunda fakir çift-

çiler gibi giyinmiş sessiz adamların, üzgün sırtlı solgun kadınların ve zayıflıklarıyla şaşkına çeviren çocukların bulunduğu devasa bir salona açıldı koridor. Pis kokulu nefesleri Jashe'ye onların midelerinin de onunki gibi boş olduğunu belirtti. Hepsi, zarif, saçı jöleli, altın yüzük ve bilezikli bir memurun geldiği, demirli bir pencereye bakıyorlardı; memur bal mumundan bir heykel gibi sabit ve sert bir şekilde onları gözlemlemek üzere oturdu. Çiftçiler arasından bedeni otuz ve tüm dişleri eksik olduğu için yüzü yetmiş gösteren bir adam ona yaklaştı ve umutsuz bir sesle şöyle dedi:

– Saygın birliğimizin onurlu temsilcisi bayım, müsaadenizle kendimi tanıtayım: Moisés Latt, Clara Kolonisi'nin kurayla seçilmiş sözcüsüyüm... O kadar büyük bir kıtlık içindeyiz ki sizden, bizi zamansız vefatıyla yetim bırakan velinimetimizin dulu, baronesimiz, Clara de Hirsch'e şimdi okuyacağım mektubu iletmenizi istemeye geldik: "Sayın bayan, aynen eşinizin hayal ettiği gibi tüm ruhumuzla bir çiftçiler köyüne dönüşmeyi arzuluyoruz. Bizim ve çocuklarımızın bu hedefe ulaşmadan açlıktan ölmememiz için dayanmamıza yardımcı olun."

Memur demiri açtı, tombul elini çıkardı, mektubu aldı ve tek kelime cevap vermeden, sarayın içinde kaybolmak üzere demiri tekrar kapattı. Yarım saatten sonra yüksek bir balkonda, banker görünümlü, titiz bir adam, sesini yükseltmek görevine yakışmadığından olacak fısıltıyla:

– J. C. A. sorununuzu öğrendi ve yazınızı baronese iletecek. Şimdilik başka bir şey yapamıyoruz. Topraklarınıza dönün, eğer Konsey size tekrar yardım etmeye karar verirse haberdar ederiz... Lütfen salonu çabucak boşaltın, çünkü *shabat* için kapatmamız gerekiyor. Teşekkürler.

Ve ufak bir veda reveransı yaparak yok olana kadar geri gitti. Çiftçiler sindirmekte güçlük çektikleri bir durumu çiğneyerek, kaskatı kesildiler. Dişsiz adam acı acı gülümsedi:

– Biz elimizden geleni yaptık. Önerimizi sunduk... Artık Tanrı yardım etsin. Belki bu sefer hatırlamadığımız o eski sebepten dolayı bizi cezalandırmayı bırakır.

Ayak sürüyerek, sokağa doğru çıkış kapısını aramaya başladılar. Jashe büyük salonun boşaldığını görünce Moisés Latt'a doğru koştu ve kolunu çekti. (Neden salonu dolduran yüzlerce adamı değil de onu seçti? Güzelliğinden olmadığı kesin. O toprak çarlağı gibi siyah ve sert dişetleri, çekmekten kazınmış kafa, sağdan sola sallanan tüylerle kaplı kulak memeleri, o sulu çikolataya çalan koyu ten çok çekici bir karışım yaratmıyordu. Buna rağmen ömrünün sonuna kadar onunla birleşmeyi diliyordu. Tükenmiş kalbine yaraşır anlamsız yoldaş buydu.) Moisés Latt yalnızlığının derin kuyusundan bu kol çekmeye müteşekkir oldu. (Terk edilmiş bir köpek gibiydi. Öksüz, çirkin, fakir, dişsiz, parya. On yaşındayken örgütlü bir katliam sırasında bir Kazak onu bir şişe zehir içmeye zorladı. İlkbahardan sonbahara

kadar can çekişti. Otuz iki dişi kuru yapraklarla beraber düştü. Tekrar konuşmayı öğrenmesi gerekti, çünkü dili köpek ve ön diş engeli olmadan bir salya yağmuru arasında fırlayıp çıkmaya meyilliydi. Zamanla dişetleri sertleşti ve Grodno komününün –ölü annesinin karnından büyük bir kesikle çıkarılmak kaydıyla doğduğu yer burasıydı– kendisine sağladığı az eti çiğnemesine izin verdiler. Üst dişetini alttakiyle çarparak İspanyol zillerinin sesini taklit edebiliyordu. Bu, aşçılar tarafından çok sevilen ses sayesinde, kendine düşen et payını ikiye katlayıp saygınlığını bir o kadar düşürebiliyordu.) Bu kadının bir kız çocuğu olmasına çok sevindi. Bir kadından çok bu ufak kadının olduğu kadar ölü bir anne, uzak, mesafeli, genç ama yaşlanmış, acımasız bir toplumun cürufu bir bedendi beklediği. Kadın ve adam, iki farklı gemi batığının ardından aynı kıyıya vurmuş iki kişiydiler...

– Moisés, yardımına ihtiyacım var. Adım Jashe Trumper bir *goy*dan dul kaldım. Bu da kızım Sara Felicidad. Lodetz'ten geliyorum, Litvanya'dan.

– Jashe Trumper mi? Trumper mi? Ha evet! Bizi getiren gemide, César Higuera adında topal bir seferatla evli bir Shoske Trumper vardı.

– Kardeşim o benim! Shoske Arjantin'de ve evli ha!

– Evli ve çok şanslı. Yahudi Birliği onlara Entre Ríos'ta güzel topraklar verdi.

Birbirlerine açıkça, niyetlerini gizlemeye çalışmadan baktılar. Sara Felicidad, birkaç adım geri gitti.

– Onlarla çalışacağız Moisés. Evleneceğiz. Tanrı isterse sana birkaç çocuk vereceğim ve sonunda huzurlu bir hayata kavuşacağız. Kardeşim bizi bu sefaletten çıkarır.

– Tamam Jashe. Teşekkürler... Önce az kalan eşyamı dağıtmam için benimle Clara'ya gel sonra eniştenin ve karısının olduğu yere birlikte gideriz.

Diğerlerini sokakta, demir kapının yanında oturup ülkelerine dönüş bileti talebiyle açlık grevi yaparak bırakıp Retire İstasyonu'nun bekleme salonuna uyumaya gittiler. Saat sabah beşte, Tucumán'daki tarlalarda çalışacak İtalyan Göçmen taşıyan bir trene kaçak bindiler. İki gece, iki buçuk gün süren bu yolculuk için Göçmenlik Birliğinden kişi başı bir kilo ekmek ve bir libra kuru et almışlardı. Moisés donunu karıştırarak, sepetle geçen kör bir kadından iki ekmek ve ufak bir keçi peyniri almasına yarayan kırışık bir banknot buldu. Çok soğuktu ve dondurucu bir rüzgâr esiyordu. Çıtadan ahşap banklarda öyle sıkış tıkıştılar ki titreme onları olabildiğince öğüttü. Sürekli bir öksürük ve bu yetersiz miktardaki besini uyumaya bırakmayan açlıklarını bastırsın diye saatlerce, yutmadan ekmek ve yal et çiğneyen işçilerin sulanmış ağız gürültüsü onları uyumaya bırakmadı. Moisés Latt, yüzünün yarısından fazlasını kaplayan gevşek bir gülümsemeyle peyniri biri Jashe ve diğeri Sara Felicidad için olmak üzere ikiye böldü ve ekmekleri de onlara verdi.

– Siz yiyin, beni düşünmeyin. Belki dişsizlikten olacak ben hiç acıkmam...

Fark ettirmeden yutkunarak iki kadını beslenmeye zorladı. Kırıntılara kadar mideye indirdikten sonra yamalı kabanıyla örttü onları ve titreyerek uyumaya bıraktı. Yine de göğsünde soğuğa rağmen tatlı bir yanma hissediyordu. Artık hiç yalnız kalmayacaktı: sonunda bir ailesi vardı... Kızın, parçalanmış ayakkabılarından maviye dönmüş parmaklarını görünce, çoraplarını çıkardı, üstlerindeki toprağı silkti ve merhametle kıza giydirdi. Ekmeklerin sarılı olduğu birkaç parça kâğıdı aldı ve tekrar botlarını giymeden ayaklarına sardı. Metal bir kutuda diğer üçüyle birlikte sakladığı izmariti yaktı ve kısa nefeslerle zamanın geçmesine izin verdi... Bir eline bir sinek kondu, kovmadı. Gezinmesine ve istediğinde kanını emmesine izin verdi. Sonra yavaşça pencereyi açtı, bir kolunu çıkardı ve rüzgârın onu götürmesini bekledi. Bu ufak hayvanlara büyük sevgi besliyordu çünkü çocukken tek oyuncakları onlardı. Ceplerinin ağzını açıyor ve içi sinek dolsun diye şeker taneleri bırakıyordu. Yaratıklarına zarar vermemek için muazzam bir titizlikle hareket ediyor, yürüyordu. Anne babası olan çocukların yediği şekerleri düşündükçe keyfi kaçıyor; çevik el çırpışlarıyla dostlarını korkutarak cebinden vızıltılı kara bir bulut halinde çıkmalarını sağlıyor ve bu yüzünü tekrar güldürüyordu... Çeyrek izmaritini yarısına kadar içti ve sonunda uyuyabildi.

Tucúman'da bir grup polis coplarıyla vagonun duvarlarına vurarak onları uyandırdı ve hiçbir

açıklama duymak istemeden, işçilerle birlikte indirdi. İki at tarafından çekilen bir arabadan, despot ve hiddetli bir hükümet memuru onlara kendini takip etme emri verdi. Hepsi valizlerini omuzlarında taşıdılar ve uzun bir alay halinde, Göçmenler Oteli'ne kadar kilometrelerce yürümeye mecbur edildiler. Tucûmanlılar kaşları çatık geçişlerini izliyor ve çocuklar arsız gülüşmeler arasında bağırıyorlardı "Boktan ecnebiler!" "Otel" dedikleri boş büyük bir ambar deposuydu, sonunda dinlenmek için yere uzanabildiler. Kimsenin kapıya çıkmasına izin verilmedi. Hapistiler... Dişsiz kutusunu çıkardı ve korumaya kendisine kalan yarım sigarayı uzatırken, kendisinin ve iki bayan arkadaşının bir şirket tarafından getirilmediğini ve Clara'ya doğru kendi hesaplarına seyahat ettiklerini anlatmaya çalıştı. Asker, yarım sigarayı kullanmayıp metal kutuya tükürdü ve bir tokatla onu tozlu tahtalar üstünde şekerleme yapan işçilerin arasına serdi. Kimse içecek ya da yiyecek getirmedi. Akşamüstü kapıyı açtılar ve onları yassı araçlara bindirmeye başladılar. Her platformda, birbirine feci şekilde yapışmış otuz kişi ayakta seyahat ediyordu. İncecik çiseliyordu. Her birine bir ekmek uzattılar ve onları hepsi ıslanmış halde uzak bir çiftliğe götürdüler. Susuzluktan ölmüş yolcular gökyüzünden düşen su damlalarını içmek için dillerini çıkardılar. Moisés, diğer yolcular tarafından çiğnenmesin diye kızı kucağında tutuyor ve Jashe'ye tamamen yapışık, engel olamadığı ereksiyonunu yumuşak

bir gülümsemeyle hoş gördürmeye çalışırken, bu sıkışıklığın içine onu Kader'in, o rahatsız utangaçlığını yenmesi için koyduğunu fark ediyordu. Yıllar boyunca penisinin ölü olduğuna inanmıştı ama şimdi bu uzun ve direk temas sayesinde, dimdik olmuştu, canlı ve sertti, neredeyse karnını yakıyordu.

Böylece ateşten titreyen ve sadece bir kap yemeğin yanında bir yumruk mısır karşılığı dinlenmeden çalıştırılacakları bir sözleşmeye bağlı o zavallılar arasına sıkışmış halde sakince dostluk pekiştirerek gece yarısına kadar seyahat ettiler. Onları arkalarında küçük bir grup sarhoş askerin bulunduğu bellerinde silahlar olan üç Alman ustabaşı karşıladı. Milyarlarca yıldızıyla mavi semanın altında nemli toprakta yatarak dinlenmeleri gerekti. Yetmiş iki saattir kimse sıcak bir lokma yememişti. Çiğ et yüklü bir el arabası geldi. Her birine portatif kantarda dikkatle tartılmış üç yüz gramlık kanlı bir parça dağıttılar ve becerebilirlerse pişirsinler diye bir ateş yaktılar... Tüm gece durmadan ince ince çiseledi. Bir göletin içinde uyandılar. Ustabaşları çabucak işe başlamaları için demir borulara vurdular. Moisés bin selam verdi, kâğıtlarını göstererek hatayı anlamasını sağlamak niyetiyle Almanlardan birinin yanına yaklaştı. Daha "iyi günler bayım" dememişti ki dört asker onu yakaladı, kabanını parçaladılar, arkasına attıkları bir tekmeyle alnının yere çarpmasını sağladılar, silahlarını doğrulttular ve onlardan biri tek kelime ederse delik de-

şik edeceklerini haykırdı. Jashe umutsuzca Sara Felicidad'ın başını örten mendili çıkardı ve saçları bir bayrak gibi dalgalansın diye kızı yukarı kaldırıp salladı. Uzun saçların aydınlık güzelliği ustabaşını ve askerlerini etkiledi. O zaman anneannem, sükûnetten yararlanarak burunlarının dibinde pasaportları açtı ve yaptıkları bu haksızlığı anlamalarını sağladı. Moisés yüzünden akan kanı silmek için kalktı, ruhunda kinden eser yoktu. Karşılığında sadece üç kilo kurtlanmış mısır verip ayrılmalarına izin verdiler.

Sara Felicidad'a sürekli dokunan bir portakal satıcısı, sinirli bir eşek tarafından çekilen arabasıyla onları Clara'ya kadar götürdü. Kalabalık Yahudi aileleri, ufacık odalarda, kerpiçten çiftlik evlerinde, tren raylarındaki terk edilmiş vagonlarda ya da tenekeden kulübelerde, rüzgâra ve yağmura karşı savunmasız, açlık ve soğuktan kıvranarak, hasta çocuk ağlamaları arasına istiflenmiş yaşıyorlardı. Her kapının önünde ısınmak ve yemek pişirmek için yakıt olarak kullandıkları kocaman tezek yığınları vardı.

– İşte böyle Jashe, en kötü Rus köylerinde bile şartlar bu kadar berbat olmamıştı. Ve en kötüsü, bu kulübelerin sahipleri hâli vakti yerinde Yahudiler, kira olarak kış işçisi olarak ödedikleri maaşın üçte birini alıyorlar, tabii çalışabilirsek... İş yükü o kadar fazla ve toplama zamanı o kadar kısıtlı ki yurttaşlarımız Yahudi olmayan işçilere iş vermeyi tercih ediyorlar, yani sömürmekten utanç duymadıkları başka işçilere...

Bahtımız karaymış. Buraya bize buranın yeni Eldorado olduğunu söyledikleri için geldik. Çoğumuz naifçe burada kazanacağımız altın ve gümüşle doldurmak için boş deri çantalar getirdik. Buenos Aires'e vardığımızda Rafael Hernández, başlangıçta yerleşmemiz gereken toprakların sahibi, kendi adına imzaladığı anlaşmadan caydı. Avrupa'da, belirli ücretle topraklarını satması için görevlendirdiği temsilcisine yetki vermesinin üstünden yedi ay geçmişti ve toprakların değeri borsada ciddi artış göstermişti. Yaptığımız anlaşmaya göre Arjantin Devleti yol ve toprakların parasını buraya geldikten sonra, işimiz karşılığı kazandığımız parayla ödemek üzere bize ödünç vermişti... Hernández'in ihaneti sefalete düşmemize ve omuriliğimize kadar, yatacak yerimiz kalmamacasına borçlanmamıza sebep oldu. Acımasız ve duyarsız yetkililer bizi adını Baron Hirsch'in eşinden alan Clara Kolonisine yerleşmiş Yahudilerden yardım dilenmemiz için bir trene tıktılar. Ağustos sonuydu, *shabat* arifesi. *Elul* ortasında, yeni yıl eğlenceleri öncesindeki kutsal kefaret ayında, ritüel dinlenmemizi ihlal ederek seyahat etmeye mecbur kalınca kendimizi rezil hissettik ve keyfimiz tamamen kaçtı, bizim için çalkantılı bir dönemin başladığını anladık... Görüyorsun işte Jashe, ne şartlar altında yaşamak zorunda kaldık. Yokluk karakterimizi kaybetmemize sebep oldu, ortamımız şüphe doldu, suçlamalar ve anlaşmazlıklar bizi ayırdı. Çiftler ayrıldı, çocuklar hastalandı ve bir düzinesi öldü,

genç kızlar kötü ağlara düşerek kendilerini fahişeliğe verdiler. Bir kısmı yıllar boyunca yardım dilenerek doğdukları şehre dönmeyi başardılar. Biz kalanlar, aç ve umutsuz kapı kapı ekmek ve iş aradık... Ama Shoske şanslıydı. Yahudi Kolonizasyon Birliği tarafından davetli gelenler rahat topraklara eriştiler ve görünen o ki bu topraklar Entre Ríos'ta büyük ve verimli arazilere. Orada üçümüz için de yer vardır. Aynı ailedeniz. Topraktan verim almak için onlara yardım eder, despot ve adaletsiz yöneticiler ya da ustabaşları olmadan yaşarız...

Moisés yıllardır yer yetersizliğinden bacaklarını toplayarak uyumak zorunda kaldığı çürümüş ahşap kulübeyi gösterdi onlara. Jashe soru soran gözlerle baktı. Madem burada kıymetli bir şey yoktu, neden zorlu yolları aşmışlardı? Dişsizin sonradan her türden işçiye seyyar olarak sattığı kemer ve cüzdan yapmak için kullandığı birkaç parça fare derisi... Moisés yerdeki tahtalardan birini söktü, toprağı kazdı ve paslı bir teneke çıkardı. Açtı. İçinde elli tane altın para, üç yüzük, aynı metalden bir saat ve yeşil bir böcek vardı. Böceği tekrar tenekenin içinde sakladı ve kızararak şöyle dedi:

– Bu böceğin bir kıymeti yok tabii, ama iyi şans içindir... Gerisi annemin bıraktığı hazine. Bunu bana yedi yaşımda teslim ettiler ve hep sakladım. Artık senin. Bizi zor bir durumdan kurtarabilir... Her nasılsa şimdiye kadar üç dört kuşaktır, sınır dışılara ve katliamlara rağmen, ai-

lemde kimse durumunu zor saymamış... Kullanıp kullanmamak senin kararın olacak. Altınımı vererek sana hayatımı veriyorum.

Jashe, Moisés'i dudağından öptüğünde aşk değil –bu his kalbinden kökten koparılmıştı– sonsuz saygı, derin minnet ve içten bir dostluk hissetti. Sert dişetlerini tiksinmeden yaladı ve sonra garip bir ruhun etkisi altında, kendi kelimelerini anlamadan şöyle dedi ona:

– Eski aynayı kırarak beni senin yaptın. Beni senin yaparak benim oldun. Ben rüyanın kapısı, bitmeyen kutsal ekmek ve karanlığa zincirlenmiş ışığın ölüm-yaşam dolu yutucusuyum. Ama sen labirentimi kaybolmadan geçebilirsin çünkü sen cevabın incisine dönüştün. Kavruk dünyamı kat et, gerçek dışı zamanlar asidinde parçalanmış kayıp ruhlar nehrimi geç, gölgeli çemberlerimden in, abanoz bataklığımı bul ve yıldızı ol. Sonra çık, zafer çemberlerini geç ve zirveden daha yükseğe, içimdeki tüm varlıkların aşk şarkısını çekmek için kendini mıknatıslı bir ay gibi as. Artık sonsuz duygularının mükemmel aynası benim. Gel, birleş benimle!

Moisés Latt aklını durdurdu ve mırıldandı "sen nasıl istersen" ve ikisinin kendi olmadıklarına gömüldü... Jashe altın yüzükleri aldı, birini dişsizin sol yüzük parmağına, diğerini kendininkine ve üçüncüsünü ise Sara Felicidad'ın sağ işaret parmağına taktı. Bu törenle evlilik sözleşmesi imzalanmış oldu. Artık ölüm onları ayırana kadar aileydiler. Moisés bağırdı:

– Dolores!

Siyah bir katır, arkasında kıçındaki dışkılara yapışık bir sinek bulutuyla, bir ahırdan çıkarak dörtnala onlara doğru topallayarak geldi.

– Zavallı ve sadık dostum, son yolculuğuna çıkacaksın. Bizi Entre Ríos'a götüreceksin. Oraya vardığımızda yorgunluktan öleceksin. Sonunun bizim acılarımızın da sonu olacağını düşünerek avut kendini.

Üçü de hayvanın üstüne bindiler ve kararsız renklerle yamanmış büyük bir şemsiyenin altında, dört hafta sürecek ve onları Shoske ve César'ın çiftliğine götürecek uzun yolculuğa başladılar. Bu süre içinde açık havada uyudular ve Moisés'in, odun kırma, ayakkabı tamir etme, ısırgan koparma, tuvalet temizleme, saç kesme, ince tarakla çocukların bitlerini ayıklama, fare derisinden kemerinde bıçak bileme gibi ufak işler bulması sayesinde yediler... Bu arada Sara Felicidad mutluluğunu gizliyordu. Hiçbir yerde sefalet görmüyordu. Böyle seyahat etmek onun için bir armağandı. Yol kenarında, yıldızlarla korunarak, toprağı koklayarak, katırın kutsanmış kokusuna bürünmek, kuru ekmeği lezzetli yumuşak buruşuk bir elmayla yemek, serçe ve karıncalarla aynı manzarayı paylaşmak, ağaçların altından geçmek ve teninde her gölgenin farklı okşayışını hissetmek ona sınırları yokmuş hissi uyandırıyordu. Ruhunda tüm insanların seslerinden, bugünün, geçmişim ve geleceğin seslerinden oluşan bir koro duyulmaya başladı; uçurtmaya dönüşmüş

babasının aydınlattığı sonsuz ruhlar okyanusundan doğmuş müteşekkir bir şarkı söylüyorlardı... Evet, saklaması gerekiyordu, hem şarkıyı hem mutluluğunu gizlemeliydi... Jashe ve Moisés aşksız var olabilmek için hüzünden besleniyorlardı. Kader olduğuna inandıkları şeye teslim olmaları dayanıklılıklarıyla gurur duymalarını sağlıyor, kendilerine saygılarını arttırıyordu. Bu dayanıklılık onları birbirlerine tutkudan daha çok bağlıyordu. Eğer bolluk içinde yaşadıklarını fark etselerdi birbirleri için elzem bir çözüm olmazlardı... İyisi mi onları siyah katırın üstünde yamalı şemsiyenin altında, umutlarını hiçbir zaman var olmayacak bir geleceğe bağlamış, şu anı bir lanet gibi algılayarak ilerlemeye bırakalım.

Entre Ríos'a vardılar. Verimli, kara, nemli topraklar beyaz, kuru, düşmanca olmaya başladı. Buz gibi bir rüzgâr, yanmış bitki topları ve büyük toz dilleri sürüklüyordu. Bu yalnızlıklarda, o kadar kuru bir buğday tarlasının ortasındalardı ki, hava akımları altında, başaklar kemik değirmenleri gibi şakıyor, kardeşinin topraklarının ürünü azaltıyordu. Araziye girmeden önce Dolores aniden öldü. Onu kürek olmadığından taş kadar sert tezeklerle örttüler ve kapıyı çalmaya yürüyerek gittiler.

– Jashe!

– Shoske!

On beş dakika yakınarak kucaklaştılar. Dalgalı saçlı ve yuvarlak gözlü, esmer bir adam, orta boylu ancak büyük elli, iri sağ bacağı ardında,

bir çocuk hastalığının sebep olduğu kötürüm solunu saklayarak, yeni gelenleri utangaç bir gülümsemeyle izledi... Moisés Latt ona fare derisinden bir sırt çantası ve yolda kestiği bir demet dağ çiçeğini sundu. César Higuera hediyeyi kabul etti ve dişsiz adamın kuru bedenini kısa ve kaslı kolları arasında sıktı... İki kız kardeş gözyaşlarını sildi ve mütevazı, kireç boyalı kerpiç eve girdiler. Aralarında bir yaş fark olmasına ve vücut yapılarının farklılığına rağmen ikiz gibiydiler. Aslında Shoske çok daha ufak, dar kalçalı ve minicik göğüslüydü, ama şimdi Jashe'nin büyüsünü kaybetmesiyle iki ruh tıpatıp benzerdiler ve aynı hüzün onları sonsuzluğa kurban ediyordu... Shoske eşine danışmadan, zorbalığından değil durumu tamamen anlamış olmasından, onlara şöyle dedi:

– Biz bir aileyiz. Kalbimin bir kısmı nasıl size aitse, şu andan itibaren bu toprakların yarısı da sizindir. Kazançları, zararları, az sevincimizi ve bol üzüntümüzü paylaşacağız, tabii salonu aynı zamanda yatak odası olan, bir mutfağı ve bir banyosu olan bu küçük kulübeyi de.

Jashe de danışmadan hazineyi masanın üstüne boşalttı. Yirmi beş altın parayı ve yüzükleri onlar aldıkları için saati kardeşine teslim etti. Bir bardak likör içtiler ve hemen ardından çalışmaya gittiler. Rüzgâr bir ufak taşlar bombardımanıyla teşekkür ederek ve yıkık dökük bir ambarda saklamaya çalıştıkları başakların bir kısmını götürerek esmeyi bütün gün bırakmadı... Sara Felicidad onları ekilmemiş arazilerde

gezinerek bekledi. Bu bitmez düzlükler ortasında kaybolmuş yerin, uzun süre yeni yuvası olacağını biliyordu. İnsan eline bir kirpi kadar kapalı; akrepler, zehirli örümcekler ve yılanlar gibi saldırgan bir sürü gücün yaşadığı bu toprakları reddetmektense, yüzüstü bir yarığa yattı, kuru toprağı öptü ve kalbini açıp, tükenmez bir aşk nehrini üstüne boca etti. Verdi de verdi, bayılana kadar. Kendine geldiğinde etrafında yeşermiş mavi çiçekler halısını görünce toprağın onu evlat edindiğini anladı. Eski bir el arabasına gizlenmiş bir arı kovanının vızıltısı, onu bal sunarak çağırdı ve tüylü bir duvar oluşturmak üzere tellerin dikenine konmuş bir grup kuluçka asalağı ona serin bir gölge sundular. Yılanlar onu uzun uzun okşayarak bacaklarından sokmadan geçiyorlardı... O aşk olmayan yere aşk vermişti ve bu ekilmemiş topraklar ona, bir harikalar bahçesine dönüşerek bollukla karşılık veriyorlardı... Gün batınca çiftliğe döndü ve bez baleriniyle oynayarak büyüklerin gelmesini bekledi... Kırmızı şişmiş gözler ve tırmık dolu ellerle döndüler. Shoske içinde birkaç parça etin de olduğu bir mercimek çorbası ısıttı.

– Jashe, Moisés, Saracık bilmeniz gerek, bu kedi etidir. Tavuklarımızı yiyen vahşileşmiş kedilerce sarıldık. Kedileri öldürmeye mecbur kalınca eti ziyan etmemeyi öğrendik. Size de yemenizi tavsiye ederim. Toprak çok az ürün veriyor.

Anneannem ve annem dudaklarını kapattılar ve yemeğe kötü gizlenmiş bir üzüntüyle baktılar.

Latt kadehini tek yudumda boşalttı ve abartılı memnuniyet hareketleriyle çiğnemek üzere ağzına bir lokma kedi eti götürdü. Jashe, kronik teslimiyetiyle kocasının örneğini tekrarladı. Etin tadı tuhaftı ama kötü değildi. Bir parça aldı ve zorla kızının ağzına soktu. Sara Felicidad birkaç damla gözyaşı döktü ve zorunluluğun farkında, kendi ağzına bir lokma daha koydu. Kurbanlık kedigil sayesinde yaşanan bu birleşme keyifli bir rahatlamaya yol açtı. Shoske bunu bölerek:

– Kardeşim, sana söylemem gerek: Anne ve babamız öldü.

Moisés ve Sara Felicidad, onu kolları arasına alarak Jashe'ye yapıştılar.

– Sen gidince kendimi, bedenini kaybetmiş bir gölge gibi çok yalnız hissettim. Takip edecek kimsem yoktu, ben de yoktum. Kısa süre sonra César iş istemeye geldi. Rusya'dan geliyordu. Bir okulda öğretmenlik yapmıştı ancak öğrencilerinin topallığıyla dalga geçmelerinden sıkılıp başka bir ülkeye gitmek istemişti... Anne babamızın nasıl olduğunu hatırla: Ömürleri boyunca sıradan olmak için çabalamış iki karmaşık kişi. Kötü ve iyi ruha, büyüye, her hayvanın, nesnenin ya da bitkinin bir gücünün olduğuna inanıyorlardı, Evren'e yayılan korkuları yüzünden cehalete gömüldüler. Asla ne bir kitap okudular ne de birbirleriyle sohbet ettiler. Aralarında sadece gündelik şeylerle ilgili konuşurlardı. Yapacak bir şeyleri olmadığında birbirlerinin yanında, şöminenin ateşine ya da gökyüzündeki bulutlara bakarak

dilsiz kalıyorlardı... César, belki adından gelen bir şey, baskın bir karakterdi, bacağı yüzünden çok kötü bir çiftçi olmasına rağmen, bizim ağır boş zamanlarımızı durmadan konuşarak doldurma işine sırtına aldı. Anne babamın bana öğretmediği her şeyi ondan öğrendim, okuma yazmayı mesela. Nasıl olduğunu anlamadan nişanlandık ve kısa süre sonra evlendik. Sen Sara Felicidad'ı doğururken ben Salvador Luna'yı doğurdum. Bugün onunla aynı yaşta olacaktı ama göbek bağına dolanarak boğuldu. Üzüntümüz o dereceydi ki Rusya'ya taşınmak ve unutmak istedik. Biz tam gitmek üzereyken babam şöyle dedi: "Sevgili Shoske, bize kalan tek akraba sensin. Sen itaatkâr ve mükemmel bir evlat oldun. Sen gittiğine göre hayatta yapacak başka bir şeyimiz kalmıyor. Yaşama karşı ilgimizi kaybettik. Sana son bir iş için ihtiyacımız var. Annen ve ben sağlığımız yerinde olsa bile, ölmeye karar verdik... İntihar edeceğimizi sanma. Bunu asla yapamayız. Varoluşu terk edeceğiz, hepsi bu. Sen bizi gömeceksin... Yaşamak için istemek gerek. İstemeyi bırakınca hayat biter." Ona ne cevap verebilirdim? Onlar kararlarını vermişlerdi ve kimse ya da hiçbir şey onları tersine ikna edemezdi. Güzelce yediler, banyo yaptılar, özenle giyindiler, el ele tutuşup yatak örtüsünün üstüne uzandılar, son bir kez birbirlerine baktılar, gözlerini kapadılar ve uzun bir inlemeden sonra öldüler... Onlar için üzülme Jashe, çünkü bir hayattan öbürüne kolaylıkla geçtiler... César köyüne dönünce yeniden okulda ders

vermeye başladı. Onunla tekrar dalga geçmeye başladılar. Birkaç ay sonra Yahudi Kolonizasyon Birliğinin bir temsilcisi geldi ve Baron Mauricio Hirsch'in adına bize Arjantin'e taşınırsak, yol parasını ve verimli topraklar hediye edeceğini söyledi. Rus yetkililerin, Yahudilerden kurtulduklarına sevinip, çıkış izni ve pasaport verecekleri konusunda garanti verdi. Sonunda bu dünyada kök salabileceğimiz bir köşe olacaktı! Yeni Hicret zamanı gelmişti! Seyahati zevkle kabul ettik ve burada, Vaat Edilmiş Pampa'dayız... En azından birbirimize kavuştuk. Tanrı işini bilir.

César Higuera, Moisés ve Jashe'nin allak bullak suratlarını görünce sertçe kalktı, pencereyi açtı, düzlüğü aşıp havlayan rüzgâra hakaret etti, pencereyi kapattı, tekrar oturdu, bir parça kedi etini hışımla çiğnedi, şişenin ağzından büyük yudumlar alarak nutuk attı:

– Zenginler kendilerinden geçiyor ve biz fakirler kırık rüyalarımızın bedelini ödüyoruz. Hirsch Baronu hayatının büyük bölümünde Yahudi bir aristokrat, Bavyera, Belçika, Fransa, Avusturya ve İngiltere gibi kalkınmış Dünya ülkelerinin vatandaşı oldu, hükümetlerdeki ayrıcalıklı bağlantıları sayesinde, bizim katlanmak zorunda olduğumuz kanlı katliamların hiçbirinden hiçbir şekilde etkilenmedi. Bizim felaketlerimize uzak yaşadı; ta ki oğlu Lucien, on üç yaşında, ölüm tarafından kesilene kadar. Kazaklar bizim evlatlarımızdan milyarlarca mı katletmiş, önemli değildi... Ama Avrupa'daki en büyük hazinelerden birine sahip

onun başına böyle bir şey gelince, ölü bir evlat (kurşunlanarak ya da dövülerek de değil, hastalıktan ve kendi yatağında), gelmiş geçmiş tüm Yahudiliğin hatırlaması gereken bir talihsizlikti! O hayatını fakir çoğunluğun alın teriyle kazanmış; banker dedelerinden ve babasından sınırsız servet miras almış, bunu yine bir bankerin kızı olan eşinin başlık parasıyla daha da artırmış kişi hayatla ilgili ne bilebilir? Böylece uluslararası işlere boğuluyor, güçlü devletlerle görüşerek yükseklikten sarhoş oluyor ve yurttaşlarının taşlandığı, hakarete uğradığı, haklarından soyulduğunu elli altı yaşına kadar unutuyor. Sadece Lucien'i kaybedince, acı onu fırtınalarla bastırınca gözleri açılıyor: "Diğerleri de acı çekiyor demek!" Ama ukalalığı tekrar kapatıyor gözlerini: "Kaybettiğimin anısına milyonlarca doları harekete geçirip yeni Musa olacağım. Başka bir büyük göçün babası da ben olacağım. Yahudiler yüzyıllardır vadedilmiş topraklar olmadan, zihinsel kabiliyetlerini geliştirerek –bunun anlamı harika çiftçiler olmadıkları değildir– yaşadılar. Solgun elleri, cılız bedenleri ve Kabala nehirlerinde yüzen beyinleri, Arjantin yerini üzüm bağları ve incirlerle kaplamak için idealdir; bu toprakların satılmasının sebebi de budur, çünkü hiçbir yerli, fırtınalı yağmurlara, kuraklığa, musibetlere ve boralara sahne olan bu dipsiz batakları, kumlu açıklıkları ve çalılarla kaplı bu bozkırları ekmeye cesaret edemiyor. Orada onlara, kendi topraklarına sahip özgür çiftçiler olarak yeni bir yuva

vereceğim; onlar kültürsüz, dayanıklı, hayatlarını toprağa verecekler yani, diri diri gömülecekler, ayrıcalıklarımı elimden alabilecek politik problemlerden uzak, onlara katlanan ülke için faydalı vatandaşlara dönüşecekler... Ben iyi biriyim, ben büyük adamım, ben büyük bir hayırseverim, adım tüm Yahudi ansiklopedilerinde yazılacak ve oğlum Lucien, ilham veren ölümü için asırlarca alkışlanacak!" Pampalılar, eski kutsal topraklar gibi iki ırmak arasında olsa da, bu Pampa ne bizim ne de başkasının olacak. Ekmeye elverişli değil... Dinsiz düşmanlarımız için Balkanları aşarak Konstantinopolis'te biten bir demir yolu yaptıran ve büyük finansal başarıyla tamamlayan Sevgili Baron, keşke Türkler üzerindeki etkilerini kullansaydı da, bizi Filistin'e gönderseydi. Peygambere dönüşmeye çalışarak buraya yatırdığı para Eretz İsrail'in kapılarını açabilirdi bize...

Shoske neredeyse boş şişeyi kapattı ve lafını bölerek:

– Kapa çeneni César! Yine sarhoş oldun. Ölülere hakaret etmeyi bırak. En azından Don Mauricio'ya böyle yanlış şekilde hakaret etme, doğru, bize yardım etmek istedi. Felaket içindeki yurttaşları için götünden tek kıl vermeyecek olan bir sürü insan var... Bu kadar kin yeter. Sonsuza kadar burada kalmayacağız. Tasarruf etmeyi bileceğiz, çocuklarımız –çünkü çocuk yapacağız– okuyacaklar, doktor, mühendis, mimar olacaklar ve bir insan evladına yaraşır bir hayat yaşayacaklar... Şimdi gevezeliği bırakalım ve uyuyalım: yarın erken vakitte zorlu işler bizi bekliyor.

O ilk gece Jashe, Sara Felicidad ve Moisés mutfağın yanında taşın üstünde yattılar. Onları bir horozlar ordusu öterek gündoğumunda uyandırdı. Hiç olmadığı kadar soğuktu ve fırtınalı bir yağmur, kemik kadar büyük dolu parçalarıyla karışık, çinko çatıyı bombardımana tutarak evi bir davula çeviriyordu. Shoske şömineye bir odun attı.

– Yıllık dolu. Gün ortasında durur ve bir sinek baskını başlar. Bu tül parçalarını alın, kendinizi korursunuz. Kısa sürede alışırsınız. Yüzümün o böceklerle tamamen kaplandığı olur ve korkutmakla zaman kaybetmeden işime devam ederim... O kadar çok çamur olacak ki bugün çalışamayacağız. Arabayla köye gidelim. Bir yatak daha alalım. Geceleyin kulaklarımızı balmumuyla tıkar, böylece eş ödevimizi birbirimizi duymadan yerine getiririz. Ama yeğenimin dışarıda yatması gerekecek. Aklımıza onun için ahşap bir fıçı bulmak geldi, soğukta sıcak ve sıcakta serin olur.

Balıkçı dönüşü iki yatak arasına bir perde gerdiler ve fıçıyı evin arkasına kurdular. Moisés ona bir pencere ve dört ayak girmesi gereken bir kapı yaptı. Jashe içini çiçekli kumaş kapladı ve eğimli tabanına samandan şilte yaptı. Sara Felicidad bu ufak alana girdiği an ona saray gibi göründü ve yıllar geçmeye başladı...

Yıllar tufanlara, kuraklığa, parazitlere, yetişen her şeyi mahveden su baskınlarına, yavaş yavaş toprağı götürüp ardında kocaman kum tepeleri bırakan boralara karşı savaşarak geçti... Yıllar soğuğun ya da sıcağın, fırtınaların, kuru

dalların yangınlarını ne anlama geldiğini çözmeye çalışarak geçti. Yıllar kumun ilerlemesini durduracak alçak çitler yaparak, değirmen, tank, suluk, depo kurarak, kazandıklarının hemen hemen tamamını bakıma harcayarak, yeri harcamamak için tohumlama dönemlerine dikkat ederek geçti... Ne zaman doğanın krizlerini atlattıklarına inanıyorlardı o zaman her şey çiçek açıyordu sanki, derken ıstakoz geliyor son yeşil yaprağa kadar yemeye çalışıyordu. Aç kollar, lale sıraları şeklinde beş yüz ya da bin metre eninde ve yirmi ya da otuz metre boyunda, günde bir kilometre ilerliyorlardı... Bu doymak bilmez orduyu, metalik sınırlarla, gece gündüz kazarak aciliyetle hazırladıkları uzun bir hendeğe yönlendirmeleri gerekiyordu. Zıplaklar, mahmuzlu uzun bacaklarıyla birbirlerine takılıp oraya düşüyorlardı. Onları toprağa gömerek, kum dolu çuvallarla vurarak ya da mazotla yakarak öldürüyorlardı. Böceklerin yanan kanatlarından çıkan dumanın bir afrodizyak etkisi vardı. İki çift bir an mantıklarını yitiriyor ve kilometrelik hendeğe, dünyanın sonunu duyuran çığlıklar atarak ölümle cebelleşen böcekler yatağına düşüyorlardı. Bedenleri ıstakoz kaplı, utançla kalkıyorlardı; o kadar tuhaf heykellere dönüşüyorlardı ki köpekler ulumaya başlıyorlardı. Sıra duş almaya geldiğinde, neşeli kahkahalarla sara nöbetine benzer düşüşleri gözlemlemeden edemeyen Sara Felicidad'ın yanından geçiyorlardı, Jashe ona bir tokat atıyor ve yemek yemeden ertesi güne kadar fıçıya kapanmaya gönderiyordu.

Zaman geçti ve yüzleri kırışmaya, sırtları kamburlaşmaya ve karakterleri acımaya başladı. César ve Moisés sert tartışmaların ardından, bu topraklarda sebze, buğday, mısır, üzüm ya da meyve ağacı yetiştirmeye çalışmanın anlamsız olduğuna karar verdiler. Eğer bu sefaletten kurtulmak istiyorlarsa hayvancıya dönüşmeleri gerekiyordu... Her ne kadar tutumluluk neredeyse kutsal bir gelenek olsa da, Jashe ve Shoske'yi miras altınları Pampa'nın beyaz altını olan koyuna yatırmak konusunda ikna ettiler... Toprağı bir kere daha saban sürdüler ve eşzamanlı hem kabayonca hem de çavdar ektiler. Çavdar önceden büyüyüp, daha zayıf olan kabayoncayı –iki sıra o tahıldan sonra ekilecekti– ilkbahara kadar koruyacaktı. Sonra zayıf ama daimi bitki yaklaşık beş yıl devam edecekti, bu arada dayanıklı ama kısa ömürlü bitki, bir yılda ölecekti... Jashe ve Shoske çavdar ve kabayoncanın lisanını anlamaya çalışırken bir gün dul kalacaklarını anladılar. Bu düşünce onları hiç olmadığı kadar birleştirdi... Çayırlar dimdik büyüyünce iki erkek seyahate çıktı. Río Negro'yu, Viedma, Patagones ve mantıklı fiyatlara, yün ya da et koyunu satın alma ihtimalleri olan her noktaya gittiler. Tercihen kuraklık olan ya da az çimen bulunan bölgelere gittiler. Elli para, üç yüzük ve saat bin beş yüz cılız koyun ve üremeleri için birkaç Lincoln damızlık almalarına yetti. Dönüş yolunda hayvanları şişmanlatmaya ve dondurulmuş hayvan sanayisine, aldıklarının dört katı fazlasına sat-

maya karar verdiler, kendilerine sayısız yavrular bırakacaklardı. Neredeyse sadece deri halde yüz inek ve bir çift boğa daha getirdiler, kısa sürede bunlara koyunlar, kuzular, koçlar ve semiz horoz eklediler. Toprak kaymasıyla mücadele ederek toprağı sürmeyi de öğrendiler. Her seferinde hayvanları şişmanlatmaya daha uygun ürünler seçiyor ve böylece işlerini büyütüyorlardı. İki kız kardeş hamile olduklarını duyurdu ve sekiz ay sonra, aynı günde doğurdular; Shoske bir erkek ve Jashe bir kız. İki esmer çocuk; Birinci Jacobo ve Birinci Raquel... Bir buçuk yıl sonra, yine aynı günde tekrar doğurdular. Shoske bir erkek ve Jashe bir kız. İki esmer çocuk daha; İkinci Jacobo ve İkinci Raquel.

Bu verimli dönemde Rus amelelere iş vermek zorunda kaldılar, belki de onları katliamlarda şehit eden Kazaklardı bunlar. Artık onlar birkaç pesoya ve bir parça kızarmış ete on saatlik mesailerde çalışan mütevazı kişilerdi... Güneş doğunca, her biri bir göğsünü emen kızları üstünde, arkasında yine aynı şekilde iki veliaht emziren Shoske'yle, Jashe, Sara Felicidad'ın fıçısına vardı, kızgındı, onu burnu bez balerinin sarı yün peruğuna gömülü uyur buldu.

– Uyansana kadın... Evet, yaşın küçük olsa da regl olduğun için kadına dönüştün... Amele köleler sana hatalı bakışlar fırlatmadan edemiyor. Bugünlerden birinde sana tecavüz edebilir ve görgü tanığı bırakmamak için hepimizi öldürebilirler... Sarı saçların, mavi gözlerin ve beyaz te-

nin fazla çekici. Saçına şu ceviz esansını sürerek karart, şu karanlık gözlükleri tak ve yıkanmayı bırak ki toz tenini bizimki gibi karartsın... Ayrıca kambur yürü çünkü fazla uzun, rahmetli baban gibi bir devsin.

Annem gülümsedi, kalbinden bir balat okudu, saçını boyadı, gözlükleri taktı, kamburlaştı, banyo yapmayı bıraktı ve fıçıdan artıkları yemek için sadece geceleri çıktı. Bu aileye fazla geldiğini biliyordu ve fark edilmemeye çalışıyordu. Herkes uyurken, içsel bir şarkı eşliğinde, sessiz şarkının melodisine uyarak etrafında vıraklayacak milyarlarca kurbağayı çağırmayı başarıyordu. Kocaman ağızlarını, ateş böceklerinin gırtlaklarına konmasını umarak açıyorlardı. Karanlığın ortasında bu ışık dolu ağızlar gök kubbenin yıldızlarına benziyorlardı. Sara Felicidad için toprak yok oluyor ve sonu başı belli olmayan bir mekânda süzüldüğünü hissediyordu.

Her zamanki gibi nisan ayında bir sabah kadınlar, kahvaltıyı hazırlamak için köpek havlamaları arasında erkeklerden yarım saat önce uyandılar. Gözlerinde bir rahatsızlık hissettiler ama asıl dikkatlerini çeken şey karanlığın hâkimiyetiydi, bu saatlerde bu düşmanca toprakları çok güzel bir ışık tatlandırıyor olmalıydı. Dışarı çıkıp gökyüzünün kara bulutlarla kaplı olup olmadığına bakmak istediler ama kapı sıkışmıştı. Kocalarını uyandırmaları ve onu açmak için dördünün birlikte itmeleri gerekti. Yoğun bir kül bulutu tüm tarlayı kaplıyordu. Ameleler haberi

getirdi: Mendoza bölgesindeki Descabezado Volkan'ı gökyüzüne, alize ve tersi rüzgârların yüzlerce kilometre dağıttığı sonu gelmeyen atıklar püskürtmüştü. Lanetlerini yutup külleri karıştırmaya çalışarak toprağı saban sürdüler. İmkânsızdı. Aç sürünün dişetleri bu mineral tozla kaplı çimenleri çiğneyince kanadı. Bir şarbon salgınına neden oldu ve tüm hayvanlar öldüler... Tekrar yeniden başlamaları gerekiyordu! Kara kuyudan plastik torbalarda dışkılar arasında sakladıkları birikimlerini çıkardılar, Moisés ve César hayvan almaya gittiler... Koca bir sürü domuzla döndüler.

Shoske ve Jashe dehşetle, yatağa çarşafların altına saklanmaya gittiler.

– Yasak yiyecek! Tanrı bizi cezalandıracak! Bu iğrenç, çöpe tapan hayvanları nasıl satın alırsınız? Şeytan bunlar!

César ve Moisés hassasiyetle yavaş yavaş çarşafları kaldırarak yüzlerini göstermelerini sağladılar. Şikâyet etmeyi bırakmaya niyetleri yok gibiydi, dişsiz dişetlerini sertçe tıkırdattı. Şaşkına dönmüş iki kadın sustu. César onlara bir bardak likör koydu, kendisi de tek yudumda içti ve ağzını koluyla kurulayarak, sertçe konuştu:

– Zaman değişti bayanlar. Ya değişikliğe ayak uyduracak ya da açlıktan öleceğiz. Volkan topraklarımızı mahvetti. Yağmurlar külleri topraktan temizleyene ya da kil karışana kadar yıllar geçecek. Felaketten önceki üretime asla dönemeyeceğiz. Çocuklarımızın birgün iyi bir eğitim alıp saygın birer yurttaşa dönüşmesine yetecek ekonomik güce sahip olmalarını istiyorsak ilerleme-

liyiz. Yasak ya da değil domuzlar işimize yarıyor. Her şeyi yiyorlar ve dayanıklılar. Etinden bugüne kadar az yararlanıldı. Fazla kullanılmıyor. Biz, onları şişmanlatıp dondurulmuş gıda sanayisine satmak yerine burada jambon, sosis, tosino, yağ ve daha bir sürü ürün üretecek bir tesis kuracağız. Büyük kâr sağlayacağız.

– Diğer Yahudi Kolonileri ne der?

– Et bitince kemik kemirmek gerek. Dünyada istediğin şey yoksa; var olanı iste... Yurttaşlarımızı ne isterlerse desinler çünkü artık onları görmeyeceğiz. Onlara hiçbir şey için ihtiyacımız yok. Bizi aşağılarlarsa, her ne kadar kuzen olsalar da çocuklarımızı birbirleriyle evlendiririz. Yasak değil... Bu cehennemden bir gün çıkmak istiyor musunuz? O zaman bırakın bugün domuzlar bize baksın, yarını da Tanrı düşünsün. Kararınızı verin! Moisés ve ben gidip domuzcuk çevirmesi yapacağız. Bizimle birlikte yiyin... Tüm yollar, en güzel olanlar bile taşlarla döşenmiştir. Ayaklarınızı sertleştirin!

Bir saat sonra Jashe ve Shoske ateşe yaklaştılar ve domuzcuktan uzun, yumuşak dilimler kesip kendilerine uzatan kocalarının yanına oturdular. Teslimiyet iç çekişleri ve gökyüzüne bakan gözleriyle, başlangıçta tiksintilerini saklamak için yavaşça ve sonra iştahla mideye indirmek üzere çiğnediler. Ziyafetin sonunda iki kadın hamile olduklarını duyurdular. Sekiz ay sonra, her zamanki gibi aynı günde, bir kız ve bir erkek doğurdular. Üçüncü Jacobo ve Üçüncü Raquel.

Zaman dörtnala ilerlemeye devam etti. Jambon fabrikası "Uçan Domuzcuğun" amblemi, Arjantin bayrağı renklerinde bir manzara üstünde kuğu kanatlarıyla uçan domuz, tüm ülkede ünlü oldu. Dünya Savaşı çıktığında, dışardan gelen– özellikle İngiltere'den– sayısız siparişe cevap verebilmek için Buenos Aires'ten, tabii hepsi *goy* olan işçiler getirmeye mecbur kaldılar. Peygamber tarafından yasaklanış eti ithal ederek, büyük bir servet yoğurarak krizi atlatabildiler... Tüm yaşamları boyunca Pampa'da, milyarlarca domuzlarının mide bulandırıcı kokusu arasında soyutlanmış yaşamak istemediklerinden, Şili'ye taşınmaya karar verdiler... Iquique tüm ulusların gemileri tarafından ziyaret edilen limanı, tüm çocuklar için uygun okulları, her çeşit iş alanı, kocaman otelleri, tiyatroları, kütüphaneleri ve gezi yolları olan; turistlerin, iş için gelen tüccarların, maden işletmecilerinin, denizcilerin ve aylarca çalışıp biriktirdikleri parayı harcamak için madenlerden inen işçilerin tükenmez bir gelir kaynağı olduğu bir şehirdi. Her şeyin satıldığı kocaman bir dükkân açacaklardı: Yiyecek, giysi, mobilya, mutfak malzemeleri, çocuklar için oyuncaklar, saatler, mücevherler ve hatta neden olmasın? Altın ve gümüş alım satım bürosu da olacaktı içinde.

Bir yandan bu tartışılırken annem ailesi farkına varmadan on üç yaşını doldurdu. Saçını boyama, koyu camlı gözlükler takma, hiç banyo yapmama –teni koyu ve yağlı bir tabakayla kap-

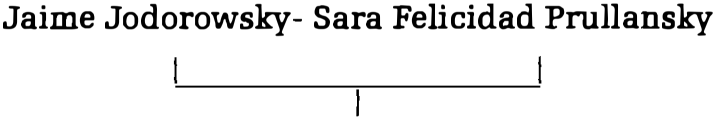
lıydı, domuz gibi kokuyordu– ve hep kambur gezme emirlerine sadık kalarak hiç kimsenin, hatta hayvanları parçalayan işçilerin bile kendisine yaklaşmak istememesini başarıyordu. Ne zaman hasbelkader gündüz vakti çiftliğe girse yarı kardeş ve yarı kuzenleri korkarak ulumaya başlıyor ve koşarak kaçması gerekiyordu... Ama Sara Felicidad acı çekmiyordu. Ona göre bu korkunç görüntü şekiller dünyasına aitti. Sadece kendisinin algılamayı başarabileceği özler dünyası diğerinin altında yer alıyordu. Orada tüm seslerle şarkı söyleyebiliyor, beyaz teniyle, altın saçları, mavi gözleri, bir metre doksan santimlik figürüyle görünebiliyordu. Orası Dünya'nın, milyarlarca yıl süren uzun okşayışlara, atmosfer değişikliklerine, eğlenen Tanrı'nın neşeli oyunlarına ve insanların, meleklerin gerçekten kanatları olan domuzlara binmesine izin verdiği yerdi.

Sara Felicidad dolunaylı gecelerin geç vaktinde ombúya* tırmanıyor ve oradan uyku hâlinde hayvan ve insan gövdelerinden, saydam ikinci bedenlerin çıkışını ve sonradan ayıkken hatırlayamayacakları, hayatın başlangıcına neden olan Bilinç'i bulmak için son derinliklere gömülene kadar tüm Evren'de seyahat edip ardından ışıklı pullarla kaplı Jüpiter Gezegeninden çok daha büyük doğuşlarını, topacın dönerken çıkardığı melodiye benzer bir ezgiyle her zaman mutlu ölü ruhlarla danslarını görüyordu.

* Ombú: Arjantin'in Pampa bölgesine özgü kalın gövdeli 12-15 metre yüksekliğinde bir ağaçtır –ç.n.

Jashe, Shoske, Moisés Latt ve César Higuera için Sara Felicidad'ı götürmek bir sorundu. Aslında hepsi, gizlice, domuzlar olmadan gitmek istiyorlardı. Kimse bunu önermeye cesaret edemediğinden vakti gelince, tren havasının iğrenç kokulu aurasını yok edeceğini umarak, kendileri altı çocuklarıyla birlikte birinci mevkide seyahat ederken ona üçüncüden bir bilet verdiler. Iquique'ye vardıklarında, tekrar varlığını unutabilmek için ona fıçı yerine, yıllık maaş ve olabildiğince uzak bir pansiyonda bir oda vereceklerdi.

JAIME İLE SARA
FELICIDAD

Jaime Jodorowsky- Sara Felicidad Prullansky
Alejandro + Raquel Lea

Jaime ve Sara Felicidad'ı birleştirmem çok zor oldu. Bu dünyada tekrar beden bulma planım kaçınılmaz olduğunda baba olarak seçtiğim adam kendini Şili'nin en güneyinde bir sirkte saçından astırıyordu ve annem olması gereken kadın kendini ülkenin en kuzeyinde çölde bir mabede kapatmıştı. Ülkenin Kuzey ve Güney uçları arasında dört bin kilometreden fazla mesafe vardı. Eğer 1919'da birbirinden farklı –zıt demeyelim– iki karakteri gelecek bedenimi oluşturacak ögeler olarak seçme kararı vermeseydim, hiçbir zaman buluşmazlardı... Doğumdan önceki anılarım gerçeğe mi tekabül ediyor yoksa rüyadan mı ibaretler bilemiyorum. Bunun bir önemi yok. Nasıl olsa gerçeklik rüyaların gelişmiş bir dönüşümüdür ve düşsel olandan başka dünya yoktur. Sayısızıncı kere doğmamı sağlayan spermi ve yumurtalığı kendimin seçip birleştirdiğine eminim. Çelik gibi irademe sayesinde uygun yer olan Pampa'nın orta yerinde bir vahada, seçilmiş an geldiğinde tüm hücrelerini basarak onlara bir tufan şidde-

tinde haz verecek babamın penisinin annemin vajinasına girişini zorlayacak acı çekimi şiddetlendirdim, bu çekim sayesinde annemin kapkara hevesli dibinin büyüsüne gömülecek alevli ok fırlatılacaktı. Uzay-zamandaki bu açık yarıktan, ömürden ömre ürettiğim yeniden doğum planını gerçekleştirmek için gereken hafızayı tamamen muhafaza etmeye kararlı şekilde süzüldüm. Ama hemen hemen hep olduğu gibi, narin maddenin varoluşun yoğun düzeylerine girişiyle yaşanan şokun etkisiyle hafızamın büyük kısmını yitirdim. Kendini tanıyan ruhun bu bitmek bilmez gelişiminden geriye az şey kalıyor. Bu parçalı bir magma, loş hisler, muazzam mekânlar, sonsuz zamanlar, doğan ve yıkılan evrenler, büyülenmiş vahşi ruhlar nehrinin sonsuz pırıltılarla baş döndüren yörüngeler halinde geçişi... Ara sıra sanki Tanrı kulakları hiç yaratmamış gibi tam sessizlik oluyor ve ardından, sadece kabul eden sayısız varlığı doyuran tek ilke, tükenmez bir iyilik kaynağınca itilerek hedefsiz ilerleyen galaktik araçların, güneşlerinin pullarını gösteren karnaval kamyonlarının gümbürtüsü... Gülünç olmaktan korkmadan, tutkulu bir ışık açlığıyla karanlık enginliklerde gezinen metalik bir kayalık olduğumu kabul ediyorum. Aşırı yoğunluğumda sıradışı bir arzu vardı: Kelimeyi, şarkıyı ve beni hiçten var eden Fiil'in kendisini yaratmak. Bu amaç beni şişirmiş olmalı, belki yıldızlar ve gezegenlerde patladım, cam oldum, amip, bitki, yaratık oldum ve sonra kendimi katil dinlerde,

destanlar ve semboller labirentlerinde doğan ve ölen kadın ve erkekler silsilesinde, duygulardan gözlerimi alana ve orijinal kaynak, saf ışık olan ruhla, hiçbir aracı olmadan görmeyi öğrenene kadar kaybettim. O zaman düşüncenin dili, zamana müebbet Varlık'a konuşan sessiz ses, gerçek Geleneği yaratmak üzere duyuldu: "Kabul edilen şey". Görünen o ki, 1378'de Almanya'da bir cemaat üyesi olarak doğmuştum. 13 ve 78 sayılarından oluşan bu numaranın bir mesaj iletti-ği ortadaydı. Mason eğitimi almış herkes bunun ne anlama geldiğini bilir. Bu hayatımda sefalet yüzünden anne babam beni bir manastırın kapısında terk ettiler. Cinsel yaşam eksikliğinden, zekâlarını bir tümöre dönüşene kadar geliştiren rahipler, bana altı yaşımı doldurmadan Yunanca ve Latince konuşmayı ve okumayı öğrettiler. Bir Başpapaza Kudüs'e seyahatinde eşlik ettiğimde daha ergendim. Benim için zarurî olmaya başlamış özgürlüğümü bağışlayarak orada öldü. Yaşlı Kabalistler arasında Gerçek'i aradım ama öğrenme organlarım gelişimini tamamlayınca anladım ki, Gerçek evrensel olamayınca saldırgan bir inanç olarak beliriyordu. O zaman beni bu eskimiş arzudan kurtaracak bir teknik aradım. Gerçek, onu arzulamadığım dünyadan ibaret... Ve teknik, ayrı bir varlık olarak yok olmayı öğrenmemdi. Bunu için başka üstatların öğretileriyle yüzleşmeye ihtiyacım vardı. Mısır bana sayısal sistem sırlarını öğretti, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34, 55 vs. Türk dervişleri bana transa girmeyi öğretti:

karnımı bir bıçakla açıp bağırsaklarımı bir tabağa koyabiliyor, esrik halde dönerek dans edebiliyor ve sonra hepsini tekrar yerine koyup yara izi bırakmadan kapatabiliyordum... Fes'te simya öğrendim; büyüyü maddeye ruh, ruha madde vermeyi... Sonunda bir rüyada, bedensel ölümü bir hastalık olarak gören ve on beş bin yıldan fazla inanılmaz yaşama sabrını gösteren Heliopolis Beyleri bana göründü. Bu yaşlılar bana uzun zamandır beklenen biriymişim gibi davrandılar ve her biri bana –seksen sekiz taneydiler– bilgeliklerini kare bir plakaya özetlenmiş olarak verdiler. Bu çizimleri kar tanesi gibi altıgen bir mandala halinde düzenleyecek kapasiteye geldiğimde, Kozmos'un inşasını ve hayatın sırrını anladığıma inandım... Tek bedende varoluşumu Üstatlarım gibi uzatmanın anlamsız olduğunu düşünerek, yüz elli bir yaşına kadar yaşamaya karar verdim; tüm varlıkları Bilinç'e yönlendirmek olan eserime başka bir hayatta devam edecektim; sadece insanlara özgü bir Evren'e dönüşebilmemiz için Tanrı'yı varoluşta emerek kademeli olarak yok edecektim. Tüm bunlar, bizleri kendisinin mezarına dönüşmemiz için yaratan Baba'nın rızasıyla mutlak aşk için yapılacaktı. Kutsal olanın çürümesinden bizim sonsuzluğumuz doğacaktı...

Almanya'ya döndüm ve yılların ardından kendi eşime dönüştürene kadar eğiteceğim bir kız çocuk evlat edindim. Değersiz metalleri altına çevirerek edindiğim sınırsız servetle Alp Dağları'nda kayalara oyulmuş bir mabet yaptırdım.

İşçileri oraya oranın ve sonradan evlerinin nerede olduğunu bilemeyecekleri şekilde gözleri bağlı götürdüm. Orada genç âşığım ve dönemin en gelişmiş ruhlarından seçilmiş dört arkadaşla mucizevi geometrinin dilini, fethedilmez inimizin koruması altında çözmek için kapandık... Yaklaşık bir asır geçti. Müritlerimin hazla öldüklerini gördüm. Onları fazla geç, toplum akıllarına programlanmış ölümü ve yaşlanmanın zaferini kazıdıktan sonra tanımıştım. Bu iki kavrama inandıkları için yaşlanarak öldüler. Bizzat eğittiğim eşim Federica bu ön yargılardan uzak büyümüştü ve ben yüz elli bir yaşımı doldurana kadar bana eşlik etti. Öldüğümde daha gençti, sadece yüz on yaşındaydı, benimle beraber ölmek istedi ama ben bunu ona yasakladım: Son bir birleşmeyle kutsal erdişiyi gerçekleştirebilmemiz için ben onu bir başka reenkarnasyonda hatırlayana kadar, gerekirse birkaç asır daha yaşamalıydı... Birlikte yedi kenarlı bir yeraltı mezarı yaptık. Tavanın merkezine altından çıkarmayı başardığımız yağla doldurulmuş üç lamba astık; lambalar bukalemun salyasından yapılmış bir fitil sayesinde bin yıl yanabileceklerdi. Yedi köşeli yerin ortasında, üstüne kazıdığım: *Hoc universi compendium unius mihi sepulchrum feci* ve maalesef unuttuğum birçok şeyin yazılı olduğu bakır bir plakanın bulunduğu yuvarlak bir sunak yükseliyordu. Son olarak, orada, cam bir tabutta, bir elimden diğerine gökkuşağı gibi serili 78 kartımla ben yattım... Sadık Federica'nın sakin ba-

kışları önünde bedenimi teslim etmeye başladım. Önce, sürekli büyüyen tırnakların hevesli inancını, ayağımın üst kısmının yırtıcılığını, gezegenin şaşmaz gübresi olan topuğa zekâ ve netlik veren tabanın sertliğini hissettiğim, kendimden geçmeye ayaklarımdan başladım. Onları sadece bir veda anında olabileceği kadar, hiç olmadığı kadar sevdim. Sonra derimden, etimden, kemiklerimden, iç organlarımdan, maddemden ve ihtiyaçlarından ayrılana kadar çekildim; aynı şeyi tutkularımla da yapmaya başladım, kolay oldu diyebilirim. Tek bir zorlukla karşılaştım: Eşime karşı duyduğum muazzam çekim. Bir mücevher kadar parlak bir sperm uzun yıllardır onu döllemek için bekliyordu. Bu doğal arzuyu, bugün anlayamadığım mezhepsel sebeplerden dolayı kurban etmem gerekti... Sonra bana bilgelik sunan insanlara, tüm bitki, hayvan ve minerallere, aramızda şefkatli bağlar geliştirdiğim bir ordu varlığa sonradan terk etme üzere teşekkürlerimi sunma zamanı geldi. Sonunda ruhumdan tamamlanmamış işleri de çıkardım; var olmaya, yapmaya, yaşamaya karşı olan iştiyakı. Sonsuz sevinçle kendimi değişikliğe teslim ettim ve Aradünya araflarında hâsıl oldum. Zaman ve mekânın tasavvur edilemez yaratıcı Göz tarafından emildiği Aradünya'da amaçsızca dolaştım. Bilincimin parçalanmasına karşı koyarak bu Pırıltı'da, bahsedilen Evren'in belirmesini ve yeniden doğmayı, insanın hayvani durgunluğunu yenmiş olduğu ilerlemiş bir zamanda tekrar maddeleş-

meyi bekledim, ama bir hata yaptım ve turuncumtırak bir ışığın etkisine kapılarak şevkli bir yumurtalığa aceleyle girdim ve ölüm tarihimle kesinlikle ilgisi olmayan önceki zamanlardan birinde tekrar doğdum... Geçmişe hapsolmuştum ve 1415'te Lizbon'da Yahudi Isaac Abravanel'in bedeninde doğdum. Talmudist seçkin ve dikkate şayan bir ailede dünyaya gelme şansına eriştim; sayısız dil öğrendim, kanun eğitiminde iyiydim ve ruhumun güçlerini geliştirdim, VII Fernando tarafından Maliye Bakanlığı'na atandım. Ruh avcısı yaratıklarıyla bakışmalarım sayesinde perdenin bir kısmını açabildim ve önceki hayatımda Heliopolis Beyleri tarafından ifşa edilen 78 Arkana'yı hatırlamayı başardım. Bu hayatın geri kalanını zaten biliyorsunuz. Hatırladınız değil mi? 1492'de Yahudilerin sınır dışı edilmesi sayesinde İtalya'ya vardım, orada birçok maceradan sonra, kırmızı ayakkabılarım göğe bakar halde başımın üstünde dengede durarak, bir soytarı gibi ölmeye karar verdim...

Her ne kadar maddemle onların genetik kodunda çözünmemiş olsam da Tarot'u Levi'lerin soyağacına sokarak, onu benim yaptım. Aradünya'dan tüm insani tatminlerle kıyaslanabilecek –bu tanımlamayı yapmaya yetkim var– bir yıldızsal titreşimle, anlamsız kelime oyunlarına kaçmadan son derece komik olarak tanımlayabileceğim Kozmik Bilinç'in kuşaktan kuşağa gelişimini gördüm. Felsefeyi anlayan komediyi anlar. O gizemli Kutsal Kitap'ta bahsedilen Yaşam Sözü

kutsal bir kahkahadır. Annem olacak kişinin tüm ataları, Yaradan'dan yayılan sonsuz neşeyi yavaş yavaş aldılar. Her seferinde daha çoğunu taşıyan dallar arasında altın meyveler gibi parladılar. Ama hiçbirinin pırıltısı Sara Felicidad kadar uzağa yayılmadı. Onun yoğun parlaklığı, galaksi çekiminden kurtularak Evren'in amacına ulaşmak için Güneş Sistemi'ni aştı ve Üstdünya'ya, hatta daha uzaklara girdi... Aşkındaki bu derece saflık beni dayanılmaz şekilde çekti. Ergitme kabı olarak bu kadını seçtim ve yumurtalıklarına girerek onları zarurî bir çağrıyla işgal ettim. Devasa yaşam arzuma rağmen kendime verdiğim görev zordu: Barındırdığı muazzam enerji sebebiyle seçtiğim Jaime'nin spermlerini uzak Güney ormanlarından annemin bulunduğu çöle ulaştırmak. Bu yolculuk on yıl sürecekti. Ölümlüler için sonsuz bir bekleyiş ama sonsuz zamana alışmış benim için bir saniyenin onda birinden az.

Sara Felicidad'ın erinesi, terk edilişiyle başlayan uzun bir yolculuktu. Iquique'ye vardığından beri, şehir dışında karanlık bir oda pansiyonuna bırakılmıştı, ailesinin ve diğerlerinin ona bakışı çevreye uyum sağlamasına yardımcı olmaktan çok çürümesine sebep olmuştu. Kimse onun pozitif bir yansımasına dönüşüp ona erdemlerini göstermeyi beceremedi. Hayır. Sadece tiksinti, ilgisizlik ve rahatsızlıktı gösterdikleri. Son derece kambur, pis kokan, iğrenç, kalın siyah gözlüklerin ardına saklanmış, saçları kabuklaşmış bir keçe şapkayla toplanmış, dilsiz olmasa da kedi

gibi mırıltılar haricinde hiç konuşmayan bu kıza kim kibar davranırdı ki? Kimse ona okuma yazma öğretmeyi gerekli görmedi, onun da ihtiyacı olmadı zaten. Böylece cahil; toprakla, gökyüzüyle, denizle ve her çeşit ateşle konuşma yetisine sahipti. Kuşların ve daha birçok hayvanın dilini anlıyordu. Kayalar bile onunla konuşurdu. Dikenli bitkiler ya da dağ yamaçlarından solucan gibi inen kızıl kum bulutları gibi onunla şarkı söylemek istemeyen tek element yoktu. Ama insanlar farklı davranıyorlardı ona. Misafir olduğu yer "El Peneca" da, beton ve ahşap, kurak bir tepeye bakan küçük pencereli binada, Sara Felicidad öğlen ve akşam yemeklerini kimse ona selam vermeye tenezzül etmeden yemek salonunda yiyordu.

Sıcak bir Temmuz günü, içinde her yaştan kılık değiştirmiş kadın ve erkekle dolu bir araç pansiyonun önünde durdu. Toz bulutu yakıcı güneş ve taşların kör edici yansımaları onları durmaya mecbur etmişti. Birkaç şişe su içtikten sonra gizemli bir inançtan kaynaklanan bir güçle, çiçeklerle kaplı olması gerekirken sadece köpek ve kedi dışkısının bulunduğu avluda davullarını, trombonlarını, üçgenlerini, dümbeleklerini, kornetlerini öttürmeye ve dans etmeye başladılar. Diğerlerinden ayrı bir grup flüt çaldı, Sara Felicidad'a kalırsa yağmuru haber veren kuşları taklit ediyorlardı. Dansçıların kostümlerini anlamaya çalıştı. Ne kılığındaydılar? Kuş mu? Hafif bir kask, parlak bir gömlek, paçaları dantel kaplı pantolon, aynalarla dolu bir kemer ve önü açık

topuklarına kadar gelen deri bir etekten oluşan kahverengi bir üniforma giyiyorlardı. Ayrıca beyaz renkte bir pelerin sırtlarını örtüyordu. Göğüsleri ve bacaklarında rengârenk çiçekler işlenmişti... Onlardan biri dansının coşkusuna kapılmış seslendi:

– Yaşasın Bakire Carmen'in çocukları!

Annem, sesin tınısından "çocukların", "hizmetkârlar" anlamına geldiğini hemen anlamıştı. Şapka tepe tüyleri, etekler kuyruk, beyaz pelerin bir çift kanat, diğerlerinin yüzünü yansıtan kemerse birlik olma arzusu, komşuya duyulan aşk olabilirdi. Ve alttaki kahve renk, toprak olmalıydı. Kutsal kuşa dönüşmüş toprak kolektif bilinç olan Evrensel Anne'ye adağını Kozmos'u geçerek taşıyor... Bu ıssız çölde yağmuru haber vererek dans eden kuşlar uyumuş tozu tepinmeleriyle bereketlendiriyor, umut boca ediyor... Kalbi olan bir gezegenin doğumunu ilan eden müzik aletleri tepeleri sarsıyorlar... Hizmet etmek, teslim olmak, halk üniformasında ergimek, tüm tohumlara açık yarık olmak, Toprak Ana'nın emirlerine itaat etmek için... Kuşlar öyle inançlıydı ki bu kuraklık döneminde yağmuru kutlayarak ona sebep oluyorlardı.

Güneşli günün ortasında neredeyse fark edilmeyen incecik damlalarla çiselemeye başladı. Damlalar kılık değiştirmişlerin üstüne anlık bir mabet hissi uyandıran bir kubbe oluşturarak düşüyorlardı. Dansı damarlarında taşıyan Sara Felicidad –milyarlarca mükemmel heykelcikte

çözünen Alejandro Prullansky'nin hareketleri hafızasına kazınmıştı– bu fakir insanların adımlarını küçümsemedi. Sanatın güzelliğinden yoksundular ama bir kaynak suyu kadar saftılar. Her sıçrayış, her bacak atış, her dönüş aynı zamanda hem şükran hem de tapınma hareketiydi... Sara Felicidad kendinden geçtiğini hissetti, çocuklar grubuna katılıp o da dans etmeye başladı. Davullarla sarhoş olup kambur yürümeyi unuttu ve dik bedeni bir seksen sekize ulaştı. Başını salladı, keçe şapkası düştü ve saklı parlak sarı saçları ışıklı bir örümcek gibi saçıldı. Çiseleme onun üzerine yoğunlaştı, yılların biriktirdiği tozu alıp götürdü. Beyaz teni, bu esmer tenliler arasında daha da beyazlaştı ve genel şaşkınlık gösteriyi böldü. Bu dev kız şeytanları korkutan saflığı sembolize edebilirdi! Heyecanla onu onlarla birlikte, yetmiş kilometre uzaklıkta çölde bulunan La Tirana'daki Bakire Mabedi'ne gitmeye davet ettiler. Ona beyaz bir gecelik, kartondan yapılmış gümüş pullarla kaplı bir çift kanat ve sihirli bir değnek verdiler. Kimse adını sormadı. Onu, topluluğun kişiden önemli olduğu köylü basitliğiyle evlat edindiler. Neşeyle araca doluştular ve şarkı söylemeyi bırakmadan Tamarugal Pampa'sına doğru çıktılar. O gün ve gece boyunca seyahat ettiler. Seher vakti bitmeyen sıralar halinde giden hacılara yetiştiler. Her grup, hepsi parlak renklerde olmak üzere, farklı bir üniforma giyiyordu. Aralarında yerliler, çingeneler, çobanlar, beyaz atlı prensler, ayılar, kaplanlar, halifeler vardı. Hepsi Kutsal Bakire'ye marşlar söylüyordu.

Bekleyişten bekleyişe
Tüm toprakları geçerek
Seni arıyoruz...

Eğlence halindeki, mucizevi dokunuşu arayan bu kalabalık, mütevazı kalpleriyle Dünya'ya inancın girmesini sağladılar ve annemi iki büklüm yaşamaya mecbur eden gri yılları unutturdular. O karanlık dönemin son temsilcisi siyah gözlüklerini uzağa savurdu ve bir daha mavi bakışlarından hiç utanmadı.

Araç ardından bir toz kuyruğu La Tirana'ya ulaştı... Pullar, tüyler, aynalar, kemerler, nakışlar, danteller, püsküller, altın düğmeler, paralarla kaplı çantalar, kolyeler, bayraklar, ziller, nişanlar, pelerinler, maskeler, sarıklar, mendiller, miğferler, müzik aletleri, danslar, dualar... Kendini kalamin kaplı ahşap kilise karşısında sallanan ateşli kalabalık ortasında bulan Sara Felicidad kendini bu karnavala teslim etti. Askeri marşlar, siyahi ritimler, flütler, topuklarını kanatlandırdı ve babası kavrulduğundan beri ilk defa yüksek sesle konuşma isteği duydu. Onlara "sizi seviyorum!" demek istedi, ama kelimeler yerine ağzından, öyle güçlü ve net bir şarkı çıktı ki insanüstü olduğuna inandılar. Çoğunluk sallanmayı bıraktı ve müzik grupları teker teker sustu. Melek, herkesi kutsamak için kollarını kaldırdı ve ellerini açtı. Dizleri üstüne çöktüler. Rüzgârın getirdiği karanlık bulutlar sağanakla sonuçlandı. Kuşların haberini getirdiği yağmur gelmişti. Gökyüzüyle

yerin anlaşması onaylandı. Dümbelekler, flütler, trompetler bir kere daha duyuldu ve hacılar, hiç olmadıkları kadar enerjik yeniden tepinmeye başladılar. Kırmızı, beyaz ve mavi yünlerle köşeleri süslenmiş cüppeli bir papaz yanına geldi:

– Şarkı söylemeyi bırak da mabede gir artık! Eğlencenin yönünü değiştirmeye kalkma! Tapınılması gereken sen değilsin, Kutsal Bakire Carmen!

Ve saklamak için, annemi bir günah çıkarma kabinine kapattı. Akşam olunca birlik, sıcağın yerini alan keskin soğuktan kendini korumak için ateş yaktı. Birkaç havai fişeğin patlamasını hayret çığlıkları ve gülüşmelerle kutladıktan sonra kiliseye girmeye başladılar... Bedenler, yer için kavga etmeden ya da itişmeden, sakince kendilerini sunağa doğru ilerlemeye iten hafif akımla birleşti. Bazıları yerde arkalarından gelen sayısız solucan insan ayağınca silinen kan izleri bırakarak dizleri üstünde sürünerek ilerliyordu... Sonunda kayadan yontulmuş, sol kollunda Çocuk İsa ve yanında, yanan tonlarca mum arasında diz çökmüş ona tapınan bir oduncu figürü bulunan mucizevi Bakire heykeli karşılarındaydı. Taş adamın yakaran tavrı kalabalığınkiyle aynıydı, hepsi sorunlarını o tek çözüme yönlendirerek kendileri için ve başkaları için bir şeyler diliyorlardı... Günah çıkarma kabinine zar zor sığan Sara Felicidad, saatlerce biatların bitmesini bekledi ve yakaranlar, ateşlerin etrafında yemek ve uyumak için sırtlarını Bakireye dönmeden geri geri, ör-

nek olmak için dondurucu rüzgâra onlarla beraber göğüs geren rahiple birlikte çıktıklarında, o da saklandığı yerden çıktı, kapıların iyice kapanmış olup olmadığını kontrol etti, altlara yaklaştı, Bakire'ye ulaşana kadar tırmandı ve büyük hassasiyetle tacını, şalını ve elbisesini çıkardı. Onu duyacağını bilerek sessizce konuştu:

– Hepsi durmadan senden bir şeyler diliyor, birilerinin de sana vermesi gerek. Ben hiçbir şey istemiyorum. Sonsuz iyiliğin beni heyecanlandırıyor. Bunca zamandır cazibeni burada ihsanını bahşediyorsun, yorgun olmalısın. Gülümsüyorsun ama sırtında acı çeken insanlığımızın yükünü taşıyorsun. Lütfen seninle ilgilenmeme izin ver. Taş bedenine masaj yapıp başkalarının acılarından oluşan görünmez kabuğu soyayım...

Ve böylece Sara Felicidad, Bakire'nin soğuk sırtına, göğsüne, karnına, kollarına, bacaklarına, başına masaj yapmaya başladı. Derken taş ısınmaya başladı ve birkaç saat sonra insan eti ısısına kavuştu. Annem, minik göğüslerin altından kalp atışı duymaya başladığına inana kadar işine devam etti. İlaheyi tekrar giydirdi, artık canlıydı ve onun müteşekkir bakışlarını kabul etti. Carmen Bakiresi hizmetlerini kabul etmiş ve onu kendi özel çocuğu yapmıştı. Mutluluktan sarhoş, tekrar günah çıkarma kabininde saklanmak üzere koştu... Gün doğmuştu ve kalabalık sabırsızlıkla kapıları itiyorlardı. Papaz kapıyı açtı ve kendilerini Bakire'nin emrine sunmaları için liderlere yol verdi, ardından dizleri üstünde, Baki-

re'ye sunmak üzere ellerinin yanmasını önemsemeden avuç içlerinde tuttukları mumlarla girmeleri için birlikler sırayla çağırıldı. Her birlik beş dakika dans ettikten sonra muhakkak geri geri, diğer grubun girmesine izin vererek çıkıyorlardı. O kadar çoklardı ve hava o kadar ısınmıştı ki her okşayışa ruhunu kattığı masajdan da hayli bitkin olan Sara Felicidad derin bir uykuya daldı. Onu ne ilahiler ne davullar ne de patlayan havai fişekler uyandırabildi. Gözlerini ertesi sabah açtı. Meydana büyük bir hüzün hâkimdi. Hepsi dalgın bakışlarla, onları getiren ve artık geldikleri yere geri götürecek araçlara biniyorlardı. Papaz mabedin kapılarını iki büyük kilitle kapattı ve hacılarla birlikte gitti. Hafif bir rüzgâr bir toz bulutunu beraberinde getirdi ve hâlâ melek kılığında, birkaç çalılığın ardına gizlenmiş annem tek başına kaldı, yiyeceksiz, susuz, altında uyuyacak bir çatı olmadan.

Üç ay geçti. Papaz beraberinde, Iquique'den, üç aylık temizliği gerçekleştirmesi için süpürgeler, tüyler, faraşlar, leğenler, toz bezleri, sabunlar ve bir fıçı su dolu minik kamyonuyla, tamamen siyah giyinmiş kudretli Doña Pancha ile birlikte geldi. Mabette bir kilometre uzaktan arıların vızıltısı duyuluyordu. Milyarlarcaydılar sanki. Nadir ağaçların dallarından sarkan yüzlerce kovan saydılar. Hayvanların faaliyeti durmuyordu. Kilisenin kulelerinden sürekli girip çıkıyorlardı... Seherin yarı karanlığında, din adamı ve yardımcısı pencerelerde bir pırıltının belirişine şahit oldu-

lar. Tanrı'nın evi ışık doluydu sanki. Doña Panchita tesbihine sarıldı ve kilometre uzunluğunda bir dua okumaya başladı... İki büyük kilidin aynen bıraktıkları gibi durduğunu tespit ettiler. Çatlaklardan delici bir menekşe kokusu sızıyordu. Yontulmuş ahşap kapıları açtıklarında, onları o kadar güçlü bir parfüm sardı ki, nefesleri kesildi... Papaz gözleriyle gördüğüne inanmakta güçlük çekti. Yardımcı salya sümük ağladı. Mumlar yanıyordu! Üç ay önce Bakire'ye sunulmuş tonlarca adak mumu parlak dillerini uzatmaya hiç tükenmeden devam ediyorlardı. Sayısız karanfil bu sabah sunağa bırakılmış gibi tazeliklerini koruyordu... Carmen Bakiresinin yanında çıplak, sarışın bir kız derin uykudaydı. Papaz semaî bir trompet gibi şarkı söyleyen meleği hatırladı. Etrafına baktı. Kilise temizdi, yerler parlıyordu ve arı sürüleri ölümsüzleşmiş çiçeklerden bal almaya geliyorlardı. "Mucize" diye haykırdı Doña Panca. Papaz ensesine bir tokat indirip alçak sesle ona:

– Sus kadın, bu şeytanın işi olabilir. Kamyona koş ve yedek cüppemi getir.

Sara Felicidad gülümseyerek uyandı. Yardımcı onu giydirirken papaz arkası dönük sordu:

– Söyle bana kızım, kimsin sen? Kapılar kapalıyken kiliseye nasıl girdin, pencerenin camları açılmıyor ve çanların halatlarının geçtiği deliklerden arılar hariç hiçbir şeyin geçmesi mümkün değil? Bu mumlar ne zamandan beri yanıyor?

Neden erimiyorlar? Karanfillerin çürümemesini nasıl sağladın? Burada ne yemek ne su var, nasıl yaşadın?

Artık iki metreye yaklaşmış annem (sonradan yedi santimetre daha uzayacaktı) papazın önünde eğildi ve burnunun altına açık ellerini yerleştirdi. Adam korkuyla geri çekildi. Mabedi saran koku bu üzerinde neredeyse hiç çizgi olmayan, düz avuçlardan çıkıyordu. Konuşmaya çalıştığında ağzından kelimeler yerine müzik notaları çıkıyor, kızın nefesi bal kokuyordu... Papaz hızlıca derin düşündü. Şahit oldukları güzellik şeytani olamayacak kadar büyüktü. Ne yazık ki bir şeytanı kovmak meleği kovmaktan daha kolaydı, en iyisi kolları sıvamak ve azizi halesinden tutmaktı... Diz çökmüş yaşlı kadını göğsünü yumruklayarak kaldırdı ve ona sertçe şöyle dedi:

– Bak Pancha, seninle cüppem olmadan konuşacağım. Sen benim izimde gitmeye başlayalı on beş yıl oldu. Sabahları çikolatamı sen getiriyor ve geceleri okurken uyuya kaldığımda lambamı sen söndürüyorsun. Sen bir uşaktan çok daha fazlasısın, bize bekâreti zorlamasalar çoktan karım olurdun. Senin için de çok iyi olurdu çünkü inadından bıyığın bile çıktı. Kabul et artık kadın: Seni sunağa çeken Tanrı değil hormonların. Sen bana âşıksın. Dur, sakın bayılma! Seninle bu kadar açık konuşmamın sebebi durumun çok vahim olması ve bir seçim yapmaya mecbur kalman. Tekrar ediyorum: Ben ve Tanrı arasında seçim yapman gerekecek. Bakire'nin bir mucize yarattı-

ğını ve bu dilsiz, deli kızın bir azize olabileceğini kabul ediyorum ama bazen politik sebepler dinî olanların üstüne çıkabiliyor. La Tirana şenlikleri köylüler arasında dinimize inanç doğuruyor ve güçlendiriyor; Kutsal Carmen Bakiresi adına her söylenene uyuluyor. Eski yerlilerin batıl inançlarıyla baş etmenin yolunu bulduk ve yıllık karnaval fakir işçilerin büyük umutsuzluğunu azaltıyor. Bakiremizin onlara verdiği sükûnet ve sabır Şili Halkı saadetinin öz öğeleridir. Bu nedenle her şey olduğu gibi devam etmeli. Güzeller güzeli, sarışın, uzun, saf, mucize şahidi genç kız, madencilerin gözünde Bakire'nin reenkarnasyonuna, yeni bir Mesih, bir kalabalıklar birleştiricisine dönüşebilir... Gelip dans etmekle, ilahenin karşısında gösteri yapmakla yetinmezler artık, meleği alıp götürmek ve kim bilir hangi devrim ordusunun başına dönüştürmek isterler. Bu cennet kadar sakin ülkedeki barış biter ve karmaşa hâkim olur... Anlıyor musun Pancha? Ya gider koşa koşa tüm inananlara mucizeyi anlatırsın ya da ağzını kapatır, sırrımızı saklamaya yemin eder ve yanımda kalırsın. Hadi çabuk söyle! Ben mi Tanrı mı?

Doña Pancha domates gibi kızarmış utangaç bir tonla: "Sen, Lolo" dedi ve mabet tertemiz olduğundan temizleyecek bir şeyi olmadığı için gidip kamyona oturup onu bekledi.

– Bak kızım, konuşmayı bilmiyorsun ama eminim duyuyor ve dediklerimi anlıyorsun. Kutsal Bakire'ye aşkından onun hizmetkârına dönüştüğünü anlıyorum. Bu duygu seni yüceltiyor ve

madem o kabul etti bana da kabul etmek düşer, ama bazı şartlarım var: Çiğ içip, bal yiyerek mucizeden yaşamayı bırakacaksın. Ben sana meyve, baklagil ve konserve getireceğim. Şişe suyu da. Göze batmadan benim cüppemi giymeye devam edeceksin. Mumları söndürecek ve bütün çiçekleri götürmeme izin vereceksin. Kovanları da. Daha sonra gerekli aletlerle gelip onları ağaçlardan indireceğim. Karnavalın üç günü süresince kalabalığa karışacak ve ellerindeki koku şüphe çekmesin diye eldiven takacaksın. Bu şartlara uyarsan burada kalabilir ve son üç aydır yaptığın gibi kiliseye iyi bakmaya devam edebilirsin. Kabul mü?

Sara Felicidad babasının ölümünden beri gizlenerek yaşamaya alışmıştı. Başını eğmesi kolay oldu. Benim ruhum, onu doğumumu sağlayacak buluşmaya yönlendirmek için yumurtalıklarına yerleşmişti bile. Onu dölleyecek adamı on yıl beklemesi için mutlak yalnızlıktan daha uygun bir şey olamazdı... Tatmin olan papaz ona iki kilidin anahtarını teslim etti ve anında çürümeye başlayan karanfiller arasından, kamyona binip, Doña Pancha'nın kendine hak gördüğü Lolo'ları ve kucaklamalarından kendini savunarak gitti.

Dağılmış aile Jodorowsky Santiago'da 1919 yılına vardı. Yıkıcı olacağını tahmin ediyorlardı, ama kim bilirdi. Bugün acılarla atılan birkaç kesik, kurumakta olan ağacın yarın bereketli olmasını sağlayabilirdi. Yine de kendilerini eşek tekmesi yemiş bir güvercin gibi hissediyorlardı. Sadece onlar değil, tüm Şililerin saman çatıla-

rına sağanak yağmıştı... Anında, Birinci Dünya Savaşı'nın sonlanmasıyla, patlayıcılar için ham madde olarak kullanılan Şili güherçilesi ihracatı düştü, her ne kadar birkaç yıl sonra tekrar canlandıysa da, fabrikalarda ve madenlerde sıkışmış, geleceklerinden şüpheli işçiler, kendilerini işsizliğin eşiğinde buldular. Bu bunalım ülke çapında tüm mütevazı kesimi etkiledi. Zenginler de böbreklerinden yumruk yemiş oldular: Kendi topraklarına kaos ekmekten memnun olmayan Kızıl Ahtapot, işçi devrimi oluşturmaya kararlı, kollarını tüm dünyaya yaymak için Üçüncü Komünist Enternasyonal'i kurmaya cesaret etti... Ordu tabii ki fakirleri nasıl yöneteceğini biliyordu ama rugan ayakkabısında taş varken çarliston dansı yapmak rahatsız ediciydi... Kendi sınırları dışında neler olduğunu hiç umursamayan bu ada ülkede dolaşan şeytanların sebebi bu rahatsız atmosfer olabilir miydi? Kim bilir? Madem her şeyin bir sebebi vardı ve Evren tarafından yapılmıştı, soru sormaya ne gerek vardı?

Kaderin dersine ya da sopasına ilk katlanan Lola oldu. Teyzem o kadar zayıf bir genç kıza dönüşmüştü ki, 28 numaradaki kör kadınla gittiği barlardaki sarhoşlar ona "Şarkı söyleyen bıçak" adını takmışlardı. Yuvarlak iri gözlerindeki korku ifadesi ömür boyu silinmeyecekti, çekici bulunabilecek tek tarafı yoğun, siyah ve düz saçlarıydı. Ama o, saçlarını başı üstünde kocaman bir külah gibi dolamak konusunda ısrarcıydı. Dişiliğini haber vermek isteyen iri, zenci dudakları da var-

dı ama o, ten rengi bir fondötenle kaplayıp onları susturuyordu. Üstüne üstlük fark edilmemek için göğüslerini bantlıyor, miyop gibi görünmek için yuvarlak gözlükler takıyordu. Bayan Umut –kör kadına öyle diyordu çünkü "herkes hiçbir zaman gelmeyecek şeyin umuduyla yaşardı"– Lola'nın ona eşlik etmesine alıştı, memnuniyetle ona gitar çalmayı öğretti, yetersiz odasını ve müşterilerin bahşişlerini onunla paylaştı. Belki şarkıların nostaljisinden belki dünyanın en cazibesiz ikilisi olduklarından müşteriler onlara hep saygı duydular ve asla içki içmeye zorlamadılar.

– Söyleyin lütfen Doña Umut, toplam kaç şarkı biliyorsunuz? Ben bu deftere şarkı sözlerini ve melodileri not ediyorum. Hesaplarıma göre yaklaşık iki bin tane şarkı biliyorsunuz!

– Bu şarkıları not ederek çok kötü ettin Lola. Şarkılar özgürdür. Bu şekilde onları tutsak edersin.

– Ama... Size bir şey olursa, Tanrı korusun, bir hazineyi mezara götürmüş olursunuz.

– Hiçbir şey götürmüş olmam kızım. Benim hafızam yok. Benim kafam bomboş, içinde melodi yok; onlar her yerdedir, uçarlar. Sen birini çağırırsın, o da gelir diline oturur. Onları defterlere çakmak, öldürmek olur. Tanrımız, çiçekler ve hayvanlarla birlikte dünyayı yaptığında şarkıları yarattı. Eskiden tüm insanlar şarkıları alabilirdi, ama zamanla kulakları kapandı. Benimkiler ben kör kalınca açıldı galiba. Müzik hariç hiçbir şeyim yok. Boş bir kamış gibiyim. Onlar bana yak-

laşabiliyorlar çünkü onları rahatsız eden bir şey yok. Belki bir gün sen de alabilirsin onları. Ne milyonlarca, ne de milyarlarcalar; sonları yoktur onların. Sana yalan söylediğimi ya da yaşlı zevce gibi saçmalıklar gevelediğimi mi düşünüyorsun? Hata yapıyorsun, doksan iki yaşında olmama rağmen içim hâlâ genç. Hocam, bana bu gitarı kutsayan odur, yüz on beş yaşında. Bize verdikleri parayı hep üçe bölüyorum, ikisi bizim için biri de her pazar ziyaret ettiğim Carmelita için.

– Ay Doña Umut, öğretmeninizi tanımayın öyle çok isterim ki! Beni tanıştırmak istemez misiniz? Onun bildiklerini de not ederim. Belki bir gün bir kitap yaparız...

– Ne aptal ne inatçısın Lola! Sana söylediklerim bir kulağından giriyor, diğerinden çıkıyor. Şarkılar doğar, ölür ve dönmek isterlerse dönerler. Buna onlar karar verir sen değil. Ve böyle zorlamadan her şey çok güzel gidiyor. Her şey olduğu gibi mükemmeldir. Karışmamak gerek. Şu su birikintisine bak, kirli görünüyor, ama sakin. Elini içine sokarsan, içindeki böcekler deliye döner ve çoğu elini ısırır. Dengeyi bozma, bize kötü şans getirebilirsin. İnançlı ol. Dünya bir plak gibidir: her şey kaydedilir. Bir şeyler almak için doğru iğneye sahip olmak yeter. Defteri bana ver. Yırtacağım. Tamam mı? Aferin. Böyle ol. Anladın işte. Yarın seni Carmelita'nın yanına götüreceğim...

Mapocho İstasyonu yakınlarındaki San Pablo Sokağından, Matucana Bulvarına kadar giden bir tramvaya bindiler. Orada indiler ve Andes'te dö-

nene kadar yürümeye devam ettiler. Manzana de Alto biraz ilerdeydi. İki katlı (daha yüksek olabilirlerdi, ama depremler yüzünden evleri alçak inşa ediyorlardı), hepsi birbirine bağlanan evlerin bulunduğu kare bir bloktu. Karabinalı askerlerin oraya hiç gitmedikleri çünkü girenin birkaçının asla çıkmadığı söylentisi dolaşıyordu. Net olmak gerekirse vücutlarının yüzde doksan sekizi kaybolmuştu. Kalan yüzde ikisi yani erbezleri bir konserve kutusu içinde sokağa atılmıştı... Bu blok kumarbazların, batmış fahişelerin, yan kesicilerin, burun yerine delikli kayısı taşıyan alkoliklerin, deli çocukların, işsiz işçilerin ve sürekli hamile silik kadınların sığınağıydı. Bloğun ortasında herkesin çöplerini attığı ve lazımlıklarını boşalttığı kuyu gibi bir delik vardı. Tam altından güçlü San Carlos Kanalı geçiyordu. Birden fazla çocuk düşmüştü oraya. Akıntı, hiçbir şey sormadan her şeyi götürüyordu.

Lola, Doña Umut'un arkasından, arada sırada bir farenin köşeyi döndüğü koridorlar labirentini geçti. Her odadan şarap, kızartma, ekşi ter ve dışkı kokuları geliyordu. Ne zaman güneş ışığı girse tüylerle doluyor ve kurşuni yerde altın rengi izler beliriyordu, orada uyuzlu bir kedi yaşıyordu... Kimse onları rahatsız etmedi... Carmelita merkezi avluya çıkan bir odada yaşıyordu. Beyaz kapısını bir sürü karanfil ve zambak saksısı çerçeveliyordu. Pencerenin camında alev alev yanan bir İsa kalbi vardı. İçeriden keyifli bir kanarya ötüşüyle karışık kavrulmuş un kokusu geliyordu.

Doña Umut kilitli olmayan kapıyı açtı ve seslenmeden Lola'yı içeri soktu. Gaz ocağında bir tencerenin piştiği temiz, küçük odada tek bir yatak bir de masa vardı ve çikolata rengi bir gecelikle bir çift erkek botu giyinmiş, mini minnacık neredeyse cüce denebilecek ihtiyar bir kadın duruyordu. Ağzında bir izmarit kalmıştı, gözleri neredeyse rengini kaybetmişti; tatsız gri renkteydiler, başındaki birkaç ince beyaz saç çilli kelini kaplamıyordu ve elleri iki küçük kırışıklar denizini andırıyordu. Mumya bir kız çocuğu sesiyle şöyle dedi:

– Geçin kızlar... Sıcak sütlü ulpo* var. İster misiniz?

Sevecen bir kedi gibi gitarını okşayarak oturduğu yataktan kalktı, yavaşça masaya doğru üç kanarya gibi ıslık çalarak yürüdü ve onlara iki tabak şekerli mısır yarması hazırladı. Kör kadın pembe bir kurdeleyle sarılmış bir para tomarı çıkardı ve bir kayısı çekirdeği sıçar gibi çömelmiş alçıdan bir adam heykelciğine soktu.

– Sıçanımı beslediğin için teşekkürler Umut. Tanrı sana bol bol verecek... Ah arkadaşın da gitarını getirmiş! Şarkı söyleyelim o zaman, dünyaya bunun için gelmedik mi?

Lola yaşlı kadınlarla birlikte çalmaya başladı, ama birkaç ritimden sonra kendini yalnız hissetti. Doña Umut ve Carmelita aletlerini o kadar tat-

* **Ulpo**: Kavrulmuş undan sütle ya da su ile yapılan yoğun içecek –ç.n.

lı tırmalıyorlardı ki çıkan notalar neredeyse hissedilmezdi. Büyük bir efor sarf etti ve melodinin güzelliğini ayırt etti; melodi öyle yumuşak, öyle anne şefkatiyle doluydu ki gözkapakları ağırlaştı, tıka basa süt dolu bir bebek gibi uyuyakalmak üzereydi. Yazın ısınmış ot kokusuna geçit veren serin rüzgâr benzeri bir şey dikkatini dağıttı. Yaşlı kadınlar dudaklarını kıpırdatmadan, gözleri aynı sonsuz noktada sabit şarkı söylüyorlardı. Ses bu neredeyse tamamen yokluğuna alıştığı anda kelimeleri duymaya başladı: Bir inci kolye kadar mükemmel, hayatın kutsallığına saygılarını sunan, yoğun, derin dizelerdi bunlar. Rüzgârın yönledirdiği bulutlar gibi arada bir ritim değiştiriyorlardı ve şarkı öyle bir güç kazanıyordu ki cümleleri ışınlara benziyor, sonra tekrar sonsuz sükûnet ve okyanusun gel git ritmi yerleşiyordu. Lola acı çekmeye başladı: Bu iki yaşlı kadın, bir elmanın ortasındaki aydınlık kurtlar, şahit eksikliğinden tekrarlanamayacak bir sanat yapıyorlardı. O bu mucizenin tek seyircisi olmayı hak etmiyordu. Bu müzik bir ulusal mirastı ve tüm Şililer duymalıydı onları. Böyle bir mirası yok olmaya terk etmek ne büyük bir suçtu! Fark ettirmeden çantasından karalanmış bir kâğıt çıkardı müziği ve gündelik gürültüler üstüne altın bir iplik gibi yayılan sözleri yazmaya çalıştı... Carmelite hemen çalmayı bıraktı. Kör kadın da durdu.

– Kâğıt üstündeki o kurşun kalem gürültüleri ne kadar çirkin! Meleklere hakaret ediyorsun kızım. Onların söylediği her şeyi yazmaya kalkar-

san o kadar kâğıda yetecek orman olmaz. Kendin almayı beceremediğin şarkıları başkalarına vermek istiyorsun. Bu tembelliktir. Kutsal ritmi böldün. İstemeden de olsa bir felakete sebep olmuş olabilirsin. Kaleminin yarattığı yarayı affetmesi için Kutsal Ruh'a dua edelim...

İki ihtiyar kadın teyzeme diz çöktürdü ve onun adına yalvarmaya başladılar. Birkaç sert yumruk kapıyı sarstı.

– Aç kapıyı yaşlı kadın, hırsızların geldi...

Ne genç ne yaşlı olan, uzun kollu gömlek, beyaz çamurlu terlik, sağ cepleri bıçaklarla şişkin kot pantolon giyinmiş altı adam, sarhoş gülümsemeleriyle her biri dört şişe pisko ile girdiler. Sandalye yokluğundan bazıları yatağın kenarına ve bazıları bacaklarını sallayarak masaya oturdular.

– Şanslıydık Doña Carmelita. Bir zengini soyduk, onu kutluyoruz. Ve bizi siz affetmelisiniz. Hâlâ içkimiz var ve sonunu biraz müzikle getirmek isteriz. Hadi çalın bakalım. Siz de biliyorsunuz, bir fakirden şarkı esirgenmez. Arkadaşlarınız da size eşlik etsinler. Şerefinize o zaman!

Sarhoş kabalara alışkın kör kadın sakince olaya uyum sağladı ve gitarını gıdıklayarak neşeli bir cueca* tutturdu. Mumya da ona eşlik etti ve Lola'nın kulağına fısıldayarak şaşkınlıktan çıkardı:

---

* **Cueca**: Şili, Arjantin ve Bolivya'da görülen bir müzik ve halk dansı türüdür –ç.n.

– Karşı koymayı düşünme bile kızım. Kurtlar dağ sıçanına dönüşene kadar durmadan şarkı söyle...

Üç kadının hızlı ritmine uyarak soyguncu-lardan her biri bir şişe piskoyu tek yudumda boşalttılar. Aniden etki etti. Mimikleri yumuşadı, terlediler ve topuklarıyla yeri sallarken aynı anda şişmiş dudaklarıyla anlamsız cümleler geveledi-ler. Sarsıntı bir saatten uzun sürdü. Bir biri ardından cueca istediler. Sonra, bitkin halde kendilerine gelmek için ikinci şişenin yarısını içtiler. O zaman hoyrat sesleriyle eşlik ettikleri denizci şarkıları istemeye başladılar. İçmeye devam ettiler. Diğer yarısını bitirince hüzünlenmeye başladılar. Üçlü, yağmurdan havaya asılmış kumaş parçaları gibi, ağustos ayında sahipsiz üzüntüden ölen ormanlardan, kerpiç maskeli kırlangıçlardan bahseden Güney havaları yorumlamaya başladılar... Üçüncü şişe gırtlaklardan bir cenaze korteji gibi indi. Her yudum alevli bir tabuttu, birden acıları kavruldu ve kalpleri yaralarla dolu öyle şiddetli kahkahalarla gülmeye başladılar ki sanki kusuyorlardı. Seramikleri gözyaşı ve salyaya bulayarak yerlerde yuvarlandılar. Aralarından en güçlü olanı bıçağını çıkardı ve havayı yırttı. Gülmeyi bıraktılar... Aniden kendilerini orada, yere çömelmiş, ne kim ne hangi dünyada olduklarını bilir halde buldular. Her şey anlamını yitirdi. Kafası, gövdesi, kolları ve bacakları olan bir beden, "o şey" olmak çok garipti... Sonsuz boş bir an... Çirkin kadınlar böcek gibi dans ediyor ve

şarkı söylüyorlardı, uzaktılar, anlaşılmazdılar... Kendinden korkunca insan ya da örümcek olmak aynı şekilde tuhaftı. Biri, kendisine ait olmayan bir ses çıkardı; tam anlamadığı kelimeler geveleyerek:

– Çalmayı bırakın bayanlar...

Şarkıcılar hemen itaat ettiler. Bıçakçı tatmin halde gaz çıkardı, sonra yüzüne ikiye bölüyormuş izlenimi veren bir hareketle dudaklarını çekerek gülümsedi.

– Soyguncu arkadaşlarım bu ucube Carmelita yeterince yaşadı. Yakında Tanrı alır canını, değil mi?

– Alır!

– Madem öyle bu zevki neden o zevzeğe bırakalım? Biz bitirelim işini! Değil mi?

– Olur!

– Sen de razı mısın nene?

İhtiyar kadın her zamanki sükûnetiyle cevap verdi:

– Madem Tanrı benim işimi sizin bitirmenize karar vermiş, olur.

– Bu kadar teslimiyete gerek yok nene. Seni öldürmeden önce tecavüz edeceğim. Ne diyorsun?

– Senin adına üzüldüm. O kadar çirkinim ki acı çekeceksin.

– Benim istediğim de o: Varoluş acısına acı eklemek istiyorum. Önemli olan iyi olanı mahvetmek. Bu boktan dünyada iyilik, vahşetin en fenasıdır...

Ve ani bir kükreyişle kendini yaşlı kadının üstüne savurdu, külotunu yırttı, bacaklarını

açtı, kulağına kadar kaldırdı, pörsük ve buruşuk dudaklarını tüm ruhuyla öperek vahşice içine girdi... Diğer ikisi çılgınca havlayarak Doña Umut'un üstüne çullandı, gözlüklerini parçaladılar, katarak kaplı göz bebeklerini emmek için dillerini yörüngesine soktular, etinde iki kırmızı yarık oluşturan bir çift bıçak darbesiyle eteğini çıkardılar ve biri cinsel organından diğeri anüsünden içine girdiler. Lola'ya kalan üç kişi tecavüz etti. Payına onun ağzı düşen bağırdı:

– Güzel em, ısırırsan boğazını keserim!

İki yaşlı kadın bir aslanın pençesinden sarkan geyik huzuruyla, kıpırdamadan ya da ıkınmadan kendilerine işkence edilmesine müsaade ettiler. Soyguncu elebaşı kamasını Carmelita'nın gırtlağına gömdü. Giderek azalsa da hiç bitmeyen, sonsuz kuyruklu bir yılan gibi havada asılı kalan, uzun ve yoğun bir nefesle itilmiş bir yudum kan çıktı. Bir çığlık oluştu çünkü kanın belirmesiyle birlikte altı adam aynı anda boşaldılar. Elebaşlarını örnek alarak bıçaklarını çıkardılar ve en yaşlı kadının bedenine gömdüler. Hakaretler, balgamlar, hırıltılar arasında onu parçaladılar, karnını deştiler, kafasını kopardılar. Sadece alçıdan sıçan heykelciği vajinasına soktuklarında, sanki görüyor gibi feryat etmeye başladı kör kadın. Üstüne atladılar ve onu da parçalara böldüler... Solgun, nefes nefese, kana bulanmış, son şişeyi de açtılar, altı litreyi mısır çorbasıyla dolu tencereye boşalttılar ve punç havası vermek için kesik dört kulağı ve bir sürü parmağı içine at-

tılar. Gırtlaklarından büyük yudumlarla içmeye zorladılar kendilerini. Geğirmeler arasında, aferin bekleyen çocuklar gibi geniş gülümsemelerle, Carmelita'nın gitarına sarılmış inleyen Lola'ya bakıyorlardı. Fazla alkol onları boğmaya başladı. Ceset parçalarını yatak örtüsüne yığdılar, bir bohça yaptılar ve avluya çıktılar... Elebaşı San Carlos'a çıkan kuyuya yaklaştı ve sallanarak artıkları akarsuyun dibine fırlattı.

– Hoşça kalın arkadaşlar. Daha sonra görüşeceğiz...

Gülümsedi, bir saniye düşündü, kirli bir şapka gibi gece yaratığı ilgisizliğiyle pencereden sarkan komşularla dolu dikdörtgen şöminenin tacı, köşeli gökyüzü parçasına baktı ve şöyle dedi:

– Bugünün işini yarına bırakma! Cesareti olan arkamdan gelsin!

Kırık bir oyuncak bebek gibi sıçradı ve kuyuya atladı. Arkadaşlarından biri gülerek seslendi:

– Bu sudan içmem diyen ben olmayacağım!

O da ölüme doğru sıçradı. Kutlayan umutsuz havlamalarla diğer dördü de atladı. Manzana de Altos sakinleri, her sıçrayışta isteksizce alkışladılar. Onları sessizlik takip etti, beyaz kapının altından süzüldü ve yoğun bir şurup gibi kana bulanmış odayı doldurdu. Evrenin tüm sessizliği orada toplanmıştı sanki. Lola neden kendisini sağ bıraktıklarını anlamadan, küçük bir dikiş kutusunda bulduğu iğneye iplik taktı, parçalanmış elbiselerini yamaladı, saçını taradı, yaşlı kadının gitarını çiçekli patiska kılıfına soktu ve ona

sarılarak, topallayarak, çıkışı bulmaya çalışarak koridor labirentindeki kısa merdivenleri geçti. Kimse onunla konuşmadı. Arada bir kapı açılıyor ve bir parmak ne tarafa gitmesi gerektiğini işaret ediyordu. Ona sonsuz gelen bir süre sonunda, birkaç ay sonra kürtaj olması gerekeceğini ve yumurtalıkları iltihaplandıktan sonra ölümcül ateşe yakalanıp onları aldırması gerekeceğini ve hayatında hiçbir zaman orgazmla tanışamayacağını bilerek kendini sokakta buldu. Ama bunların hiçbiri ona korkunç gelmedi, çünkü elindeki kutsal gitarla milyarlarca meleği şarkı olarak yakalayabilecekti.

Bu kahrolası yılda Fanny'nin başına gelenler çok farklıydı. Kurbanlıkta pek yetenekli değildi. Cellatları her şeyden çok sever, onları şampiyon sayardı. On altı nisan geçirince kendini diplomalı saydı; sokakların lâli cüce fahişenin ona öğreteceği bir şey kalmamıştı. Artık öğretmeni bedeniydi. Kızıl saçları beline bir kan köpüğü gibi düşüyordu, kalın ama uzun bacakları zürafa zarafetiyle yürüyor, mor dudakları uyuyan iki piranayı andırıyor, doğurgan cinsel organı öyle sert ipler fırlatıyordu ki elbisesinin kumaşını ufak alevler gibi geçiyor, her bir göğsü doluluktan bir bebek ihtiva eder hissi uyandırıyor ve çıkık poposu, neşesi, tombulluğu, hoş kokusu, derin yarığıyla her mabedi kıskandırıyordu... Bu yapıyla, her güçlü erkeği bıyığından sürükleyebileceğini hissediyordu. Ona kalan tek zayıflık bekâretiydi. Onu bir erkeğe vermenin, duygusal bir bağ oluş-

turabileceğinden tehlikeli olduğunu düşünerek, kızlık zarını kendisi yırtmaya karar verdi. Eylemi kutsallığından arındırmak için sevgili olarak bir sandalye seçti. Çevirdi, bir bacağını yağladı ve üstüne diz çöküp, bir yandan börek yerken tahta parçasını içine aldı... Artık hazırdı... Şimdi dünyayı yerinden oynatmak için bir destek noktasına ihtiyacı vardı... Uysa bile çılgınca bulduğu garip bir içgüdü ona bu noktayı şehir dışında, Valparaiso yolunda bulmasını emretti. Onuncu kilometreye kadar yürüdü ve beton yerinde kör tavukların yuvarlandığı, pis bir benzinlik buldu, simsiyah yağ doluydu. Garajın geniş, tanımsız, kafası tıraşlanarak kelleştirilmiş, muz parmaklı sahibi Fanny'i görünce ve kendisine şöyle dediğini duyunca; "Karşı koymazsanız kısa süreliğine âşığınız olacağım. Tek istediğimin bir tabak yemek, yatacak yer, benimle yatmadan duş almanız ve benzin servisini benim yapmama izin vermeniz. Maaşa gerek yok" dizlerinin üstüne yığıldı, jelleşmiş yağa göbek üstü çarptı, kızın ayaklarını öptü ve sinek benli, yeşil saten perdeler arasında, bir duvardan burayı yöneten Bakire Meryem'e bir mum yakmaya gitti... Fanny, Kader'e mi güvenmişti yoksa kendi arzularına göre mi davranıyordu? Anlamak mümkün değildi. Toplumun zirvesine ulaşmak isterken lağıma batmak saçmaydı ama belki tam bu nedenle, hayat mantıklı değildi, bu hareketinden bir sonuç aldı: Üç aylık sabırlı bekleyişin sonunda, bir devlet bakanının lüks arabası orada durdu. Teyzem adamı gözlemledi;

Katalan evladı, ellili yaşlarında, gemi pruvası göğüslü, kaşları çatık, at dişli ve kısa hırsız kâşif bacaklıydı. Kurumuş teninde zevk yokluğunun verdiği melankoliyi, burun deliklerindeyse aşkı kokainle yer değiştirdiğini gördü... Gurur duyduğu, eldivenli ve şapkalı gri takım elbise giymiş esmer şoför kendisine bahşiş verdiğinde kız, onu sarhoş etmeye yetecek kadar uzun ve ılık suratına üfledi:

– Bu gece, boş kalınca beni almaya gel. Dans etmeye gitmek istiyorum...

Emrine itaat edildi. Karanlık çökmeye başlar başlamaz otomobil geldi, farlarını yanıp söndürdü ve üç kere korna çaldı. Fanny lekesiz bembeyaz elbisesi, ince topuklu kırmızı ayakkabıları ve briyantinle vurgulanmış saçlarıyla, garaj sahibinin penisine bir hoşça kal şaplağı attı, şoförün yanına oturdu, dudaklarını ağzına yapıştırdı ve tüm dilini içine aldı. Esmer adam, korkarak bu güçlü emişin onu kökünden koparacağını sandı ama tutku bir erkeklik kalkışıyla beynini bir asit gibi kemirdi, geri çekildi ve nerdeyse boğularak pürüzlü ekini ona teslim etti. Bu dişi için konuşmayı bile feda etmeye razıydı. Kız onu bıraktı ve gidelim dedi, Santiago'ya yaklaşırlarken bacaklarıyla vites arasına eğildi, öyle iyi çalışmaya başladı ki Ceferino yoldan çıktı, geç bir fren yaparak kendini tekerlekleri altında can çekişen bir inekle boşalırken buldu.

Fanny'nin yükselişi böyle başladı. Kimseye yalan söylemedi. Kısa süreli bir hediye olduğu

konusunda her birini uyarmıştı. Ceferino'dan bakanın kapıcısına, kapıcıdan haberciye, ondan müsteşara, müsteşardan sekretere, sonra baş korumaya, baş danışmana geçti ve sonunda Bakan Don Manuel Garrázabal tarafından karşılandı. Tüm bunlar on dört haftadan az zamanda oldu. Kalın kaşlı memur ona, kudretli, kibirli karısının ve bir çift varisin –büyüyüp alaycı birer zorba olacaklardı– fotoğrafları üstünden baktı. Yutkundu. Bir sigara yaktı ve Fanny'e uzattı. Teyzem bacaklarını açtı, eteğini kaldırdı, külot giymiyordu ve sigarayı küçük, pembe dudaklı vajinasına soktu. Böyle bacakları açık, buradan sigara içmeyi bildiğini yoğun dumanlar çıkararak gösterdi. Bu arada ona, sanki bu sirk numarası dünyanın en normal şeyiymiş gibi, iş ilişkilerini sürdürebileceği geniş bir ev karşılığı beyaz dizi tadında bir ilişki önerdi; söz konusu iş tabii ki lüks bir genelevdi. Adam deliye döndü. Ateşli bir heyecanla, bu mermer bacaklar arasına dizleri üstüne düştü ve öyle aceleci bir öpücük verdi ki sigarayı yuttu. Bir düzine hızlı ve telaşlı zıplamadan ve tam sadakat yemininin ardından her şeyi kabul etti. Kendini Prenses Rahula olarak tanıtan ve asaletinin göstergesi olarak alnına çizdiği siyah beni sunan Fanny, koruma köpeği olarak, geceleri belinde silah yatağının altında yatacak fedaiyi kabul etti. Bu özveriye değerdi... Fevkalade bir başarıya ulaşan bir kerhane kurdu. Fikirleri orijinaldi. Zengin muhitte bir konak yerine –bununla tek elde ettiği ensesi kalın komşular ara-

sında skandal yaratmak olurdu–, çarpıcı patenli kızların olduğu pek makbul görülmeyen Bulnes Sokağı'ndaki pasajlardan birinde tüm evlerin kendisine verilmesini istedi. Macera arayanlar oradan kendilerini tahrik etmeye çalışan çirkin, sarhoş, kaba kadınların hevesli çekiştirmelerinden yakaları yırtık çıkıyorlardı. Evleri lüks motellere dönüştürene kadar elden geçirdi. Demir ve bronzdan yapılmış dar kapıdan sadece şoförlü otomobilleriyle müşteriler geçebiliyorlardı. Müşterileri olan önemli politikacılar, büyük iş adamları, ünlü erkekler ve aristokratlara, her birinde misafir odası, bar, yatak odası, mutfak, banyo ve direk garaj bağlantısı olan dairelerden biri tahsis ediliyordu. Böylece hiçbir meraklı, müşterinin arabadan indiğini görmüyordu, son derece temkinliydiler.

Teyzemin erkek cinselliğiyle ilgili şahsi fikirleri vardı: Bir fahişeyle anlaşan bir adam aslında seks değil şefkat arıyordu ve aslında kadından çok, günah çıkaracak birini satın almak istiyordu... Elli ve elli beş yaşları arasında yirmi tecrübeli kadın arayarak tüm Santiago'yu gezdi. Aralarından en güzellerini değil –bunca yıllık sürtmenin, yutmanın, kürtajların ve onları soyan pezevenklerin ardından– en asil olanları seçti. Onları güçlü gösteren giysilerle olgun kadın stili oluşturdu ve aşırı olmayan makyajla hazırladı, hassasiyetle konuşmayı ve yüzlerindeki şehvet ifadesini silip yumuşak bir anne ifadesi takınmayı öğretti.

– Cinsel anlamda her şeyi biliyorsunuz, ama annelik anlamında hiçbir şey bilmiyorsunuz. Müşterilerinize kendi çocuğunuzmuş gibi dokunmayı öğrenin. Başlangıçta, ilk karşılaşmada onlara antipatik gelirseniz (belki doğuranlarına karşı kin besliyorlardır; kötü bir doğum ya da ilgi, süt eksikliği, ne bileyim işte tatmin edilmemiş bir ihtiyaç nedeniyle olabilir) önemsemeyin: Sizi reddetmeleri için onlara yaklaşın. O zaman size düşman olan ellerini sevin ve masaj yapmaya ellerinden başlayın. Kabul etmeniz gereken ilk şey savunmalardır. Bakire Meryem olduğunuzu düşünün, kalbine kadar her milimetreyi, büyük hassasiyet ve pür dikkat, en ufak kasılmayı bile çözerek, bir biri ardına tüm kasları, müşteri hiçbir yerinin ilgisiz bırakıldığını –ne kadar küçük olursa olsun– düşünmesin diye her bölgeye tam özen göstererek okşayın. Böyle masaj yapabilmek için düzenli nefes almanız gerekir, tam sükûnetle önünde eğilebilmelisiniz; baskı yapmamalı ve hiçbir şey istemeden boş bir alıcı olmalısınız. Baskı uygulayan değil sığınak, sonsuz ve sınırsız eş, en ufak, en fark edilmez bir ret hareketini bile yok etmek için kendinizi silmeye müsait olmalısınız. Eğer aşkla pes etmeyi başarabilirseniz, diğerine dokunanın siz aracılığıyla Tanrı olduğunu göreceksiniz. Ellerinizi Tanrı'ya teslim etmezseniz gerçekten dokunmayı asla öğrenemezler. Eğer anne kutsal değilse anne de değildir...

Bu eğitimi alan kadınlar tatlı seslerini kullanmayı, politikacıları ninni söyleyerek yıkama-

yı, pudralamayı, kollarına almayı, kulaklarını göğüslerine bastırarak ve onları saatlerce kalp ritmine gömülü tutarak sonunda tamamen savunmasız halde yatağa sırt üstü düştüklerinde, aletlerini erbezi derisinden başına kadar etkin bir şekilde okşamayı öyle iyi biliyorlardı ki, müşterileri o zihinsel uykudan bir dragona dönüşmüş olarak uyanıyorlardı. Dört ayaküstünde şehvetle ıkınan ve şeytani tutkulu cümleler kuran bu ihtiyarlara sahip olmak onları deliliğin sınırında bir zevke götürüyordu. Orgazma yaklaştıkları an davetkârın yastığı altından çıkardığı kırbacı kabul ediyorlardı ve nihai boşalma darbeler yağmuru altında gerçekleşiyordu. İşte o zaman ciddi miktarlarda para ödüyorlardı... O kadar başarılı oldular ki müşteriler bir buluşma için iki ay önceden randevu almak zorunda kalmaya başladılar. Birkaç kişinin birlikte katılacağı çoklu bir buluşma söz konusu olduğunda Fanny diğerlerinden üç kat büyük, Fransız tarzı döşenmiş olan sondaki apartmanı teklif ediyordu. Şampanya, kokain ve kadınlarla sarhoşluklarının doruklarındaki müşteriler erkekliklerini denemek için evin en tuhaf önerisini istiyorlardı. Bu durumda teyzem avludan üç Arjantin nandusunu getiriyordu. Adamlar bir taburenin üstünde ayakta, gülüşmeler ve hırslı yüz ifadeleriyle bu devekuşu türüne sahip oluyorlardı.

Prenses Rahula sınıfına yakışır bir ortamda yaşamalıydı elbette. Odalarını maharaca tarzı döşetti; parlak kırlentler, Buda, Ganeşa, Şiva

heykelleri, sütlaç adakları bulunduruyor, elektrik ışığı yerine mumlar ve paçuli kokulu tütsüler yakıyordu. Türban takıyor, uzun kolsuz gömlek, şalvar pantolon ve çarık giyiyordu, hepsi parlak altın ve saydam ipek kumaştandı. Ayrıca bakan tam sadakatini onu mücevherlerle kaplayarak ödüyordu... Fanny adet kanamaları durduğunda fark edilmez adımlarla Cumhurbaşkanlığına sunulacağı güne doğru ilerliyordu. 17 yaşında bir çocuk doğurmak onu fazla etkilemedi. Koruyucusu maaşını üçe katladı çünkü süt vadeden memeleri ve yüklü karnı onu daha çekici kılmıştı.

Fanny, Budaları gibi bağdaş kurup meditasyon yapabildiğini keşfetti. Bir gün, detaylı bir şekilde kârını ve günün harcamalarını yazdıktan sonra bu pozisyonda dinlenirken, bebeğin telepatik mesajını duydu:

– Beni hatırladın mı? Son görüştüğümüzde Rusya'daydık ve sen küçük bir kızdın. Ben bir yılan terbiyecisi gibi tanıtmıştım kendimi. Sana geçmiş hayatlarından birinde, bir kral olduğumu, senin baban olduğumu söylemiştim ve senin adın...

– Rahula! Öyle olmuştu... Seni aslında hiç unutmadığımı şimdi fark ediyorum.

– Bizim hikâyemiz uzun. Daha da eski hayatlarda sen de benim annem, babam, kız kardeşim, erkek kardeşim, sevgilim, üstadım oldun. Aşkın var olan hemen hemen her formundan geçtik. Artık bu dünyada yapacak bir şeyimiz kalmadı. Bir sonraki dönüşümümüzde tek bir varlık ola-

cağız; sonunda birbirine geçmiş ruhumuz, bundan daha bilinçli yeni bir evrenin döllenmesine yardımcı olacak. Senin için olmam gereken tek şey doğumda ölen, yaşamının kalan her gününde orada ruhunda kalacak bir oğul. Aşkların en büyüğü olacak, onu emecek güzel bir ağzı olmadığından göğüslerinden süt damlayan kalbi kırık bir anne, kör çanak gibi elleriyle ruhsuz bedeni tutan, dalların büyümesini görmeden yaşlanan beden; adsız, bedensiz, yaşsız, varlıksız bir evlat için ağlayan kalp, safi söz, hiç açılmamış tohum, tanıdık ve sevilen adımlarla hiç titremeyecek dilsiz bir yol. Bu büyük acı bizi sonsuza kadar birleştirecek. Ve ardından... Etin sınırlandırmalarından kurtulmanın verdiği mutluluk ve saydamlığın coşkusu. Birbirimize bu kadar asır sadık kalarak yeni dünyaların mimarı olma şerefine erişeceğiz.

O günden sonra her gündoğumunda bebek ona aynı kelimeleri tekrarladı ve o her seferinde aynı heyecanla, sanki yenilermiş gibi dinledi. Haşhaş içmesinden kaynaklanan bir halüsinasyon olup olmadığını anlamak için içmeyi bıraktı. Hiçbir şey değişmedi. Ruh dokuz ay boyunca onunla konuştu. 1919 Mayıs ayında rüzgâr, dizlerine düşen kuru bir yaprak getirdi. Acilen ambulans çağırdı. Normal doğum yaptı, kolayca. Güzeller güzeli bir oğlan doğurdu, yakut yeşili gözleri açıktı. Onu göğsüne koyduklarında, bebek gülümsedi, delici göz bebeklerini onunkine dikti, derin bir nefes aldı, bağdaş kurdu, ellerini dua eder gibi

birleştirdi ve öldü. Alnında, dökülmüş bir yağ gibi hızlıca yayılarak yüzünü, kafasını, boynunu ve sonunda tüm bedenini kaplayan siyah bir nokta belirdi. Eti fosilleşti. Fanny hastaneden kollarında abanoz ağacından küçük bir Buda ile çıktı. Kaderini ona söylemiş olsalar da havyani bir acı hücrelerini kapladı ve kızarana kadar ısıtılmış bir çakı gibi yüreğine saplandı, bedenini bir dikenli korse gibi sardı ve Şili Kraliçesi olma arzusunu yok etti... Gizli kerhaneye döndü, ilahını yatağının başucuna koydu, boş saatlerini karşısında dua ederek geçirdi ve kendisine San Cristóbal zirvesinde gizli bir mezar yaptırmaya razı etmek için bakana fırtınalı orgazm taklitleri yaparak teslim oldu. Ve bir sabah, aynı yılın Kasım ayında, kubbenin merdivenlerinden indi, kollarında taşlaşmış oğluyla bronz mezara girdi, kapağı kapattı ve varoluşun bu boyutunu sonsuza kadar terk etti... İki gün sonra Don Manuel Garrazabál kimliği belirsiz kişiler tarafından –belki halefinin tuttuğu bir kiralık katilce– öldürüldü. Kazaların, hastalıkların ve saldırıların bir çeşit intihar olduğunu söyleyebiliriz. Politikacı bu işte mahkûmları kullanmış ve sonradan hapiste öldürtmüştü, kimse yeraltı anıt mezarının varlığından haberdar olmadı. Babası ve kardeşleri için Fanny iz bırakmadan ortadan kaybolmuştu. Fahişeler, herkesi Hindistan'da Sanskritçe AUM hecesi şeklinde bir adada bulunan bir manastıra kapanmak için kaçtığına temin ettiler... Ya da onu sadece sarımsaklı Fransız sosisi ve pembe

şampanyayla besleyen bir Hint hükümdarı tarafından Mysore Sarayı'na hapsetmek üzere kaçırılmıştı.

Bu dönem Benjamín için de korkunç geçti. 18 yaşındaydı ve çocukken arzuladığı gibi bedeninde hiç tüy çıkmamıştı; ne başında ne yüzünde ne koltukaltında ne de bacak arasında fildişi bir bebek gibi pürüzsüzdü. Hayvansı yönünden hep tiksinmişti, tırnaksız dişsiz ve bir denizanası gibi yarı saydam olmayı tercih ederdi, ama bu dileği hiç gerçekleşmedi. Tırnakları uzun, geniş hilalli ve sert çıktı; onları hiç yıkamak istemese de dişleri bembeyaz, pembe dişetlerinde köklü, bakterilerle dolu bir yüzyıla dayanabilmek içindi ve bir dişi gibi yumuşak derisi o kadar doğal ten rengiydi ki yapay görünüyordu. Bu pençenin oğlu tırnakları saklamak için parmaklarının derisiyle aynı renkte bir cila sürüyordu. Konuşma tarzı o kadar arıtılmış ve duyuları öyle gelişmişti ki hiçbir genç onunla dostluk kurmak istemedi. Yemeğini her akşam annesiyle birlikte yiyip onunla yatmasının yanında (kadının kütük gibi uyumasını fırsat bilip göğüslerini tutkuyla emerdi) kimseyi tanımıyordu. Tek bir şey arzulayarak, "Ruben Darío" kitabevinde geceleri çalıyordu: Şair olmak. Bu arzu nasıl doğmuştu? Kendini yoldaş olarak kabul eden ilk kişiye, Uçarı Baquedano'ya (dizgici, ipincecik, tek bir gün bile çalışmak istemeden, her bahaneyi şarkı söylemek için kullanan bir göçmen olan babasının mirası kara İspanyol çingenesi gözlü, kaz silüetli, ölümlüler-

den daha kalın aletli bir delikanlıydı, çalışkan ve acılı bir çamaşırcı olan annesinin kaburgasından yaşıyordu) bunu açıklamıştı.

– Anlat bana Benjamín, seni şiir yazmaya iten ne oldu?

– Oh, boşluk, ışığın nesnelerin yerini aldığı yer, bir gökyüzü açıklığını taklit etmeye kalkarak kalbimde belirdi. Hayat çizgilerimi şişirdi ve oynattı. Hayal, kanunu yendi. Gerçekliği farklı birleşimlerle tekrar yapmam gerekti. Bilinen şey, bilinmeyenin hayaline bir önsözden ibaretti. Kaba içgüdülerim, Sanat'a dünyanın şekilsiz bedeninin sessizliği arasında ses vererek düşüncelerimin önüne geçti ve mabedim kavrulan ögeler tarafından sürüklendi.

– Ah tabii, seni anlıyorum. Amacın ne?

– Bir adım sonra, çocuk-adamların kardeşlerini umursamadan, onları yavaş yavaş tüketen sahte bir yoklukla gezindiği bir gecenin sonunda yeni bir şafak keşfedip olası şekillerin yansıması olacağım.

– Çok net... Ne görüyorsun?

– Ölümden daha ötede, hissettiğim tüm sahtelik arasında coşkudan gelen sonsuz gerçekliği görür gibi oluyorum. Bu boş dünyada kalan tek şey bizim iki ruhumuzun titremesi...

Trans halinde gibi derinliklerinin en derininden doğan bu cümleyle cevap vererek, Benjamín dudaklarını ısırdı çünkü ilk arkadaşına ilan-ı aşk ettiğini fark etmişti... Uçarı Baquedano hassas biriydi, niyetini hemen anladı. Muzip bir şekil-

de gülümsedi ama onu reddetmedi. Yalnız kişiler için yaratılmıştı. Güzel, sevimli, zeki bir bebek olmasına rağmen beşikten beri herkes tarafından dışlanmıştı. Tek ama büyük bir kusurla doğdu: Kötü kokuyordu. Gezegene gizemli bir beze düzensizliğiyle gelmişti, öyle korkunç bir koku yayıyordu ki kendi annesi bile meme uçlarını ağzına sokmak için ona yaklaşmak istememişti. Bu asitli, acı, baharatlı ve üstüne yapışkan –çünkü teninin değdiği her şeye bulaşıyordu; giysilere, kitaplara, yemeğe, mobilyalara, yakınlarına– koku katlanılmazdı. Birkaç dakika sonra biberon veren ya da bezini değiştiren kişinin burnunu örten bezi delip geçiyor, mide bulantısı ve kusmaya sebep oluyordu. Soyutlanmış büyüdü, onu görmeye mecbur olanlar üç metreden fazla yaklaşmaya cesaret edemiyorlardı, arkadaşsız, okşayışsız, oyunsuz büyüdü. (Sadece futbol maçlarında kaleci olmasına izin veriyorlardı, ama topu kalın lastik eldivenlerle alma şartı koşarak.) Ona uzaktan kurşun harf makinesinin nasıl çalıştığını öğreten ve dizgiciye dönüştüren Hümanist teorilerini tiksintiyle uygulayan bir sosyalist olmasa asla iş bulamazdı. Tek boş günü olan pazartesileri, kadın eksikliğinden, kitabevlerini gezerdi. Müşteriler ve satıcılar kokusunu alıp uzaklaştıklarından utanmadan beğendiği kitapları cebine sokabiliyordu ve bunu yapmadığında kitapçı arkasından koşup tekrar gelmemesi için yalvarıyor ve eline aldığı için korkunç kokan kitapları fırsattan istifade "hediye" olarak yanında götürmesini istiyordu.

Varlığına sırtını dönmeyen tek kişi Benjamín oldu. Kel, ona melek gözleriyle baktı, sıcak sıcak gülümsedi, Fransızca'dan çevrilmiş bir şiir koleksiyonuna göz atmaya davet etti ve bir sonraki öğle tatilinde yemeğe davet ederek onunla uzun bir sohbete daldı... Aslında amcam, içindeki hayvani tüm izleri yok etme arzusuyla sadece pirinç ve kuruyemişle beslendiğinden burnu uyuşmuş halde yaşıyordu. Koku duyusuna ihtiyacı yoktu. Ona göre, bu sadece kediler ve köpekler için önemli bir duyuydu.

Öğlen yemeği iyi başlamadı çünkü restoran sahibi, selamlar ve gülüşmeler arasında burnunu naneli alkole batırılmış mendille kapatırken, gitmelerini ve bir daha hiç dönmeme kibarlığını göstermelerini rica etti... Uçarı Baquedano bembeyaz oldu, sokağa çıktı, bir tramvaya bindi ve şehirde kaybolmak istedi. Deliye dönen Benjamín, onu raylarla takip etmek için iki yüz metre kadar, kaşsız alnıyla duyarsız yer taşlarına çarparak düşene kadar koştu. Dört blok ilerde Uçarı'yı attılar ve tramvay hava soğuk olmasına rağmen tüm pencereleri açık yoluna devam etti... Benjamín iki elma, bir paket kâğıt helva ve bir şişe şarap satın aldı. Mutlu halde dizgiciyi Mapocho Nehri yakınındaki çöplüğe piknik yapmaya davet etti. Orada, onlar için var olmayan ama gezenleri uzaklaştıran pis koku arasında, arkadaşlıklarını geliştirebildiler. Amcam, arkadaşının güzelliğine layık bir dil arayarak onu depresyondan kurtarmaya uğraştı:

– Uğrunda savaştığın ve kaybettiğini sandığın her şey, kuru bir limon ağacı, yoğun duygular, duvara çarpan planlar ve dahası kâbuslar, yüksek bir utanç yüzünden boğduğun arzular, şimdi capcanlı yeşil bir alev gibi verimli toprağa dönüşmüş halde yeniden doğuyorlar... Aşağıdan, gizli büyük kömürle beslenen organının kökünden geliyor ve büyümesi, sen karşı koymaz, saf bilinç gücü olanın dilini öğrenirsen ve ona gaye olarak körlüğü öğütlersen, seni arzuladığını sandığın şeye sürükleyecektir, ama aslın bu kendini arayan Yaşam özleminin ta kendisidir...

Kelimelerden ve şaraptan sarhoş Uçarı Baquedano, fark etmeden, iki elmayı ve kâğıt helvaları yedi. Benjamín şiirselleşti:

– Kapılarını güneye, kuzeye, sağa, sola doğru aç! Açıl, görünmez yapraklarını merkezden yayarak bir çiçek gibi açıl! Kendini, veren, kutsayan ve kabul eden bir eller çemberine dönüştür. Tanımlanması imkânsız, akıl almaz enerjilerin geçtiği uzun bir köprü ol, ama o kemiklerine işleyen uzak sonu gelmezliği de hisset. Tüm yeryüzü gökyüzüne itmen için sana gelsin. Dipsiz mekânlar, yeryüzüne göm diye sana gelsin. Tüm yolların kesiştiği nokta ol...

Bir sokak köpeği patileriyle Bejamín'in baldırını tuttu ve çiftleşmeye başladı. Şair bu rezilliğin farkına varmak istemedi ve onu korkutmaya tenezzül etmeden, onu hızlı gitgellerine bırakarak ateşli konuşmasına devam etti:

– Etten melek, toprağa dönüşmüş, orada, karanlık kafatası içinde, tüm zamanların başlangı-

cından beri saf, bakir enerjiyi toplayarak, kozmik hotum sesiyle, anlık çiçekten şarkı söyleyerek sana konuşur. Bin aydan daha sıcak bir fırın gibi kalbi, ikimizin dillerinin sınırında eriyen buz ateşli diller uzatır. Bedenin kendi ruhunda yüzerek, bu güzellik sayesinde, kurban edeceği yeni bir şeyi hep olacaktır. Aç ağzını kargaşa girsin!

Tam o anda, belki son cümleden hipnotize olmuş Uçarı Baquedano köpeği bir tekmeyle uzaklaştırdı ve Benjamín amcama dudağından bir öpücük verdi... Öpücük en az beş dakika sürdü... Dudaklarını ayırdıklarında ne yapacaklarını bilemediler. Şair ilham perisi gırtlağına dolanmış kalakaldı. Kafalarına dağ düşmüş gibi birbirlerinin gözlerine baktılar. İlk konuşan dizgici oldu:

– Utanmayalım. En büyük acı ayrı düşmektir. Birbirini sevenlerin bağlanma özgürlüğüne saygı duyalım. Verdiğimizi, kendimize veririz. Köprülerin varlığını hatırlıyoruz, çünkü kesilmiş gibi görünen her şey aslında sonsuzlukla bağlıydı. Rüyalarımıza dalmalı ve sınırsız yolu bulmalıyız...

Amcamın ağzı kutsal hayranlıkla açık kaldı. Uçarı da şairdi! Tekrar öpüştüler... Benjamín dans etmek istedi. Bir süre çöpler arasında koşuştu ama kızgın bir fare tarafından kovalanarak döndü. Uçarı onu bir tuğla darbesiyle ezdi. Kendini korunmuş hisseden Benjamín yüksek sesle hayal kurmaya başladı:

– Augusto D'Halmar gibi yapalım ve Tolstoi'u, Gorki'yi, Zola'yı, Maupassant'ı, güller ve meyve

ağaçları ekmek, çiftçilere edebiyat öğretmek için Güney Şili'nin bakir topraklarına taşınarak taklit edelim...

– Bak ufaklık (seni şefkatle böyle çağırmama izin ver), D'Halmar Concepción'a Arauco'yu ararken başında geniş siyah bir şapka ve bir İspanyol pelerinle geldi, ne yiyecek bir şey ne yatacak yer bulabildi, tarlalar arasında kayboldu ve az kaldı bir grup sarhoş vahşi tarafından tecavüze uğruyordu... Çabucak başkente döndü ve şehir dışında üç arkadaşıyla birlikte bir çiftlik kurdu; başarısız oldular çünkü zamansız ektiler, komşuları sularını çaldı ve inekleri kaçtı.

– Haklısın Uçarı... Ama materyalist dünyadan kendimizi "10'lar grubu" gibi denize nazır bir kulede yaşayarak kurtarabiliriz.

– Üzgünüm ufaklık, o yazarlar kışın dondular çünkü kulenin pencerelerinde cam yoktu. Ardından kule yarasalarla doldu ve sonunda plajın yanındaki kayalardan söktükleri denizkestaneleriyle (köyü sömürmemek için sadece balıkçılıktan yaşamak istediler ama hiçbiri dalmayı bilmiyordu) öyle bir kurdeşene tutuldular ki, hepsi yüzleri kızarıklıklar ve şişiklerle dolu hastaneye gitmek zoruna kaldı.

– Anladım, madem uçmaya bu kadar engel koyuyorsun adın niye "Uçarı"? Bu karşı çıkmaların sebebi soyadın Baquedano'nun, no (hayır) ile bitmesi mi yoksa? Bence o son heceyi si (evet) olarak değiştir!

– Baquedasi mi olsun soyadım? Ben İtalyan değil Şililiyim... Neyse lafı uzatmayalım. Asıl

istediğimiz birlikte uyumak... Bana baskı atölyesinde, belirli sebeplerle kimsenin çıkmadığı terasın yanında bir oda tahsis ettiler. Bir kule değil ama kule kadar ıssızdır, pencereleri denizi görmez ama önündeki bina tamamen maviye boyanmış bir deniz ürünleri restoranı. Gidelim mi?

Benjamín yanık bir sesle sekiz uyaklı cevap verdi: "Yarı saydam gemi gibi... Ölümsüzce, yelken açsak... Ölümün denizlerine" kızararak indirdiği gözleri arkadaşının bacak arasında büyüyen gözden kaçmaz şişkinliğe çarpınca birden ayağa kalktılar. Elele tutuşup akarsuyun kıyısında yürüdüler. Benjamín'in aklı, söylemeye cesaret edemediği kelimelerle doluyordu ("sadece senin ağzından çıkan havayı solumak, seni on binlerce dudakla öpmek, bedenini yeniden doğmuş ölü salyamla sarmak, Arap köpeği susuzluğuyla dilimi beyninde gezdirmek, seni ilahe kaidesine çıkarmak istiyorum. Çarmıha gerip pişirmek için parlak kurbağa arayışıyla asırlık mabede girer gibi beni öpücüklerle öldürmeni de istiyorum. Beni, içimden başka hiçbir şey geçmesin ve her şey sonsuz olsun diye kara bir aurayla çevrele"). Bu sivri şiirsellik ve patlayıcı tutkular onda, mutluluğun bunalımın üstüne bindiği garip bir duyguya sebep oldu. Düşmanlığı köpek açlığına dönüştü. Acil çıkış kapısının önüne geldiklerinde, çıkmaya cesaret edemedi ve arkadaşına deniz ürünleri restoranına girmeyi önerdi.

– Gerçekten mi? Bende beş kuruş yok. Ayrıca sen vejetaryensin.

– Orasını merak etme, haftalığımı aldım. Markete gidip annemin haftalık alışverişini yapmalıyım ama buluşmamız kutlamaya değer bir olay. Kendimize bir ziyafet çekeceğiz.

– Peki, sonra annen ne yiyecek?

– Papağan menüsü: Yedi gün boyunca muzlu pilav. Onun için iyi olur, çok şişmanladı.

– Yiyelim o zaman!

Benjamín önceden girip bahçenin köşesinde, herkesten uzak bir masa istedi. Uçarı Baquedano sonradan girdi, olabildiğince az koku bırakmak için çılgın gibi koşarak salonu geçti, oturdu ve bir soylu gibi yüksek sesle iki şişe çiça ve menüyü istedi. Kızarmış inci balığı, midye çorbası, domatesli yılan balığı, yosunlu kuru et, yengeç dolması, soğanlı peynirli salata ve bir güveçte deniz ürünleri yemeği söylediler. Tatlı olarak iki litre çiça daha ve ballı lokma tatlısı istediler. Neşe ve vahamet arasında, açlığı ve yılların hüznünü doyurarak hepsini silip süpürdüler. Çıkmadan önce Benjamín, doğulu bir prens edasında, maaş zarfını garsonun eline boşalttı.

– Hepsini alın. Kalanı bahşişiniz.

Yaşlı hizmetçi parayı saydıktan sonra arkalarından koştu: Hesabı kapatmak için seksen sent eksikti. Dizgici ceplerini kazıdı ama tek bulduğu üstünde "Umut" yazan kurşun bir kalıp oldu. Şansa Benjamín pantolonunun kıvrımlarında yolunu kaybetmiş bir peso bulmuştu.

– Artan yirmi sent sizin olsun. Ekonomik bir değeri yok ama ünlü olacak bir şairin verdiğini düşünürseniz tarihi değeri olduğunu göreceksiniz.

Merdiven yerine duvara kötü istiflenmiş bir sıra paslı demir olan "Acil çıkış"ın önüne vardıklarında gülmekten kırılıyorlardı. Bu güvenilmez merdivenlerden kaldırıma düşmeden dört katı bit gibi yapışarak çıkmaları gerekiyordu. Günde en az bir kere buradan tırmanarak ve inerek kellesini riske atmaya alışkın Uçarı, amcama önden çıkmasını önerdi, böylece daha aşağıda kalan o, bir eliyle kalçalarından iterek ona güven verebilecekti. Yükseklik korkusu olduğunu itiraf edip fazla onurlu olmayan yardımı kabul etti ve tırmanmaya başladı. Kaba etlerindeki o ılık el onda o kadar az ruhani bir rahatsızlık doğurdu ki, bir kafa hareketiyle ruhunu bir iç monologa girmeye mecbur etti:

– (Bu bir ruhun yarısına sahip olma fikri ciddi bir şey. Biri hayal nehrinde kocaman bir şeye susamış ilerliyor ve fark ediyor ki bu şey elmanın diğer yarısından başka bir şey değil. Bu yalnızlık olarak yorumlanan susuzluk aslında tıka basa doyma ihtiyacı... Çünkü bir parça ve diğeri, ne kadar uzak olurlarsa olsunlar, tarihin başlangıcından beri hiç birlikte olmayı, birleşik olmayı bırakmadılar. Evet, sevdiğim, görünen o ki hep birlikte yürüdük. Ama istemek bir şey, hayal etmek ve bulmak bambaşka şeylerdir. Bu ne isyan ne zevk ne keyifsizlik ne şüphe ve aynı zamanda ne muhteşem bir çiçek açma coşkusu! Senin benden önce çöle benzeyen bahçelerin benim topraklarımda çiçek açıyor ve cennetvari oluyor. Acılı okşayışların... Sırtımı mutlulukla dolduruyor. Bu

utanç verici arzu dokuz kapıma tükürmen arzusu. Yaşadığım rüyadaki ilk gerçeklik senmişsin meğerse. Bazen inanıyorum, bazen inanamıyorum. Ne önemi var! Aşkımız Tanrı'nın dili kadar uzun olacak)

Sonunda terasa vardık. Bir köşede, kireç boyalı küçük bir oda saklanıyordu, ince bir kapı ve bir kedinin sıyrılamayacağı ufak bir pencere. Girmeden önce Benjamín gerildi: Bir yatak görmüştü. Kalbinin karmaşık atışlarını sakinleştirmek için göğsünü okşadı. Baquedano seslendi: "Eğer bir kolye yapmak istersen ilk hesabı ipten geçirmelisin!" ve bir itişle onu girmeye mecbur etti. Oda karanlık olduğundan dizgici bir mum yakmak istedi. Benjamín mumu üfledi. Yarı karanlığı kendilerine ortak edip sarılmış halde yatağa düştüler. Bayılmak üzere olan amcam, arkadaşının pürüzlü ellerinin onu soymasına izin verdi.

– Bedeninde tek tüy yok! Tenin bana yaklaşmak istemeyen kadınlarınki gibi...

– Dostum, eti değil ruhu düşünelim. Seslerimizi birleştirelim, bırakalım da cümlelerimiz alevli kelimelerle dolana kadar birbirlerini okşasınlar. Birbirimizin mükemmel aynası ola...

Uçarı Baquedano sağırlaşmıştı, onca zaman dizginlenmiş arzularına yol vererek onu böldü. Amcama döndü ve sakarca, hiç deneyimi yoktu, patlamak üzere, şişmiş organıyla içine girdi. Bu kaba bağ şairin nefesini kesti, dilini yok etti ve sudan çıkmış balık gibi ağzını açıp kapattırdı... Tüylü bir gezegenle kıyaslanacak kadar şiirseldi

ve sonra arkadaşının enerjisine teslim olup bir canavara dönüştü... Onu dibine kadar aldı... Altın bir okyanusun üstünden uçtu... Sağır edici bir gürültüyle yeşil dallar çıkaran taşlaşmış ağaçlar ormanını geçti... Uzak yıldızlarla pıhtılaşmış bir mekâna kadar yükseldi... Geldi, geldi, geldi... Ve birden baş döndürücü bir şekilde, her defasında daha yoğun ortamlardan geçerek, tekrar doğmak için düştü... Şu ana kadar reddettiği hayvani zevk etini, ölü gibi görünene hayat vererek, karmaşık dalgalara boğdu: Koku alma duyusunu geri kazandı. Âşığının korkunç, mide bulandırıcı kokusu birden saldırdı... Bu değişikliğin farkına varmayan Uçarı Baquedano büyük bir coşkuyla, ensesine parfümlünün tersi tükürükler saçarak dörtnala biniyordu ona... Şair birkaç öğürtüyü tuttu, sonra karnı ağrıdı ve ardından baş döndürücü bir hızla, ishallerin en büyüğü geldi.

Sıcak ve pis kokulu sıcak bir parça su dizgicinin göbeğini yıkadı, derken başka bir parça yüzüne çarpacak şekilde geri çekildi. Litrelerce çiça, çorbalar ve diğer şeylerin yanında deniz ürünleri, kötü kokulu sıvılar yatağı, yerleri, duvarları kahverengine boyadılar. Tavana kadar sıçradı... Bu fırtına dindikten sonra, başından ayağına sıçılmış iki sevgili sarsılarak birbirlerine baktılar. Uçarı Baquedano dünya görmüş bir erkek tavrı takınarak bir şey söylemek istedi, ama Benjamín ıkınarak tavan arasına var olmayan bir hela aramaya koştu. Saldırı tekrar başlamıştı. Birkaç saat, bağırsakları boşalana kadar

bir kalasın üstünde oturdu, onlarla birlikte kalbi de boşalmıştı. Bulanık bir su birikintisinde elinden geldiğince temizlendi ve ardında onu kuyruk sallayarak koklayan bir sokak köpeği sürüsünün ulumaları eşliğinde dairesine doğru yürüdü. Yedi kere üst üste sabunlanarak duş aldı ve arkadaşını bir daha hiç görmedi. Başka bir erkekle tanışmak da istemedi. Şiiri terk etti ve annesine bakmak ve kitap satmak dışında kendisini bu dünyadan alacak bir hastalık beklemeye başladı. Kendini soyutlaması öyle bir noktaya vardı ki ilk ve son arkadaşının saçma sonu onu duygulandırmadı bile:

Basamaklardan biri kırıldı ve Uçarı Baquedano merdivenlerden düşerek başını çarptı. Bayıldığı için onu Kızıl Haça götürdüler. Olaydan haberi olmayan nöbetçi hemşirelerden biri, onu sedyede yatarken görünce ve kokusundan dolayı, ileri çürüme aşamasında bir ceset olduğunu sandı ve buzdolabına koydu. Orada kapalı kalan dizgici donarak öldü.

1919, Jaime için de, tüm kalıpları kıran etkideydi, nedenini bilmeden kendini sisli yollara atılmış buldu. Caballo González, onu iyi bir boksöre dönüştürmüştü, ama ona katıldığı yetmiş beş müsabakada *knockoutla* galibiyet kazandıran şey ne öğrendiği teknik ne de kafatası parçalayarak geliştirdiği güçtü, ona zafer kazandıran şey öfkesiydi... Tüm rakipleri Şililiydi, hepsinin dedeleri, toprakları vardı, köklüydüler. Kanında çok sevilen içecekler ve nostaljiyle pişirilmiş ye-

mekler geziyordu. Toprağım, dağlarım, denizim diyorlardı. Kendilerini soludukları havanın sahibi hissediyor ve topraklarının kendi adımlarının okşayışından hoşlandığını biliyorlardı. Öte yandan, "Kemikkıran", "Ring Katili" ya da "Kahrolası Yabancı" olarak da andıkları "Rus Jaime"ye bir gram bile şefkat veren olmamıştı, bozkırlardan gelen kızgın şampiyonu ayılar ve çift başlı kartallar yetiştirmişti. Babası kimdi? İyilik ışığında boğulmuş bir aziz. Ya annesi? Elleri öfkeyle dolu bir isyankârdı ve okşamak yerine yakıyorlardı. Kız ve erkek kardeşleri? Uzak Ülkelerin destansı göçmenleri, oksijen gönderilmeyen bir dalgıç kıyafetine gömülmüş birer ruh, köprüsüz adalar, bilardo topu gibi çoturtularla anlaşan vahşilerdi... Ait olmama öfkesi onda, "ben buradayım!" diyen, kaburga kıran, sıradışı, gerçek darbelere kaynak oluyordu; ülkeye yerlilerinin bedenlerini kırarak sıkıntıyla giriyor, varlığının kabulünü yıkarak işgal ediyordu. İzleyicileri hırslandırmaya bayılırdı. Favori adaylar, çeneleri kırık, böbrekleri ve ciğerleri patlamış yıkıldıklarında ya da ölmek üzere köşeye sıkıştıklarında, yuhalamaları karşılamak için bir eldiveniyle erbezlerini tutarken diğeriyle girip çıkan penis hareketleri yapıyordu. Beslendiği şey bu nefretti. Kavga etme sebebi paranın yanında, kazanma zevki için değil, bu reddedişi öfkelendirip had safhasına taşıyarak bir vatana dönüştürmekti. Sevilmeyen bir kahraman olmak, dışlanmak ve isimsiz yaşamaktan bin kat iyiydi. Hep köpek dövüşünün ardından başlayan

yasa dışı karşılaşmalar, hayvanlarınkinden daha kanlı olurdu. Genelde saldırı olmaz ve rakipler diğeri yıkılana kadar durmadan vururdu. Dövüşlere son anda karar verilen kantinler, mezbahalar, garajlar, çamurlu araziler ev sahipliği yapardı. Yüksek bahisler ağız sulandırır ve fıçılarla şarap, bira ve likör tüketilirdi... Zafere ulaşmak Jaime için öyle kolay olmuyordu. Boksörlerin ağırlığını eşitlemeyi kimse umursamadığından bahtına çam yarmalarının düştüğü de olurdu. Bu zor vakalarda, Caballo'nun ona öğrettiği meslek sırlarını uygulaması gerekirdi: Dirsek ve elmacık kemiklerine kafa atma, eldivenlerin içiyle sürtme, enseye darbe, kravat takma, tekmeleme, rakibi kontrolden çıkaran kaçak sıçrayışlar yapma. Ne yaparsa yapsın dövüşten mutlaka bir gözü şiş, kaburgaları yumruklanmış ve sinirleri harap olmuş halde çıkardı. Rahatsızlıkları iki hafta sürüyor, rahatsız uyuyor, rüyalarında kedi penisi yediğini görüyor ve bağırarak uyanıyordu... Öleceği yılın haziran ayında Caballo González onu görmeye geldi ve pürüzlü sesiyle:

– Artık yasa dışı müsabakalara katılmayalım. Milli Şampiyona için bize gerçek ringde güzel bir maaş öneriyorlar. Günlük dövüşlerde anonsla dövüşeceksin. Kazanırsan bize iyi para verecekler ve lüks hayatımız başlayacak. Kabul edersen, duymazdan gelmen ve bu fırsatı tepmen delilik olur, seni hazırlamam gerekecek. Seni kendi metodumla hazırlayacağım, tekniğini mükemmelleştirmeye vakit yok. İhtiyacın olandan fazla güç-

lüsün, eşek tekmesi gibi aparkat atıyor ve zaferi gönlünde taşıyorsun ama bir eksiğin var, daha doğrusu fazlan: Çok öfkelisin. Fazla çaba gösteriyor, kontrolünü kaybediyorsun, enerjini israf ediyor, savunmayı indiriyor ve kaşını patlatma riskini alıp başın eğik ilerliyorsun, kaynayan kanın seni kör ediyor. Bunların tek sebebi aşırı nefretin. Sırası geldiğinde umursamaz olabilmen gerekiyorum. Bir ay sonra Guagua'yla karşılaşacaksın, yüz yirmi kiloluk bir beden. Profesyonelleşmeden önce, yasa dışı karşılaşmalarda üç kişi öldürdü. Eğer kendini kontrol etmeyi öğrenirsen onu yenebilirsin.

– Bir ayda karakterimi mi değiştirmek istiyorsun? Caballo, sen keçileri mi kaçırdın? O kadar çabuk olmaz ve ayrıca, imkânsız.

– Erkeksen deneyelim.

– Erkekliğimden şüphen mi var? İbne değilim.

– Korkaksın belki.

– Ben mi? Göreceğiz.

– Görürüz. Başlangıçta kolay olacak, seni bir tüyle gıdıklayacağım ama sen gülmeyeceksin. Gülmene hâkim olmayı öğrenince ikinci deneye geçeceğim, o zaman titremeye başlayacaksın. Ama içini rahatlatmak için şunu söyleyebilirim; gizli metodumun sadece dört etaptan oluşuyor... Az görünse de zordur.

– Tüyünü getir. Gülmemeye karar verirsem, gülmem. Kararlılıkla her şey aşılır.

O kadar kolay değildi. Sert şahin tüyü koltuk atında ve sırtta dayanılırdı, ama ayak tabanla-

rında rahatsız edici, burun deliklerinde ve kulak içinde tam bir işkenceydi. Bu duygulara hâkim olması ve hassasiyetini kaybetmesi için bir gün yetti. Caballo sadece bir kere onu hazırlıksız yakaladı ve kıçını kaşırken yaptı. Sonunda tüyü açıkken gözlerinde gezdirseler göz kırpmadan durabilir hale geldi.

O zaman iğnelemeler başladı. Tepki vermeden bir iğneyle delinmeye katlanmalıydı. Eğitmeni acımasızdı. İnce ucu, cinsel organını dışlamadan her yerine batırdı. Jaime acıya dayandı, reflekslerini yendi ve bir ceset kadar tepkisiz olmayı başardı...

Caballo ona dört gün dinlenme verdi, bu arada kendisi Kuzey'e üçüncü aşama için önemli bir öge almaya gitti. Dikkatle kapatılmış ama kapağı deliklerle dolu bir sigara kutusuyla döndü.

– Bu kutuda bir düzine tarantula var. Avlayabilmek için And Dağlarına kadar gitmem gerekti. Büyük ve son derece zehirliler. Şansımıza kaplumbağadan daha yavaş yürüyorlar. Bak...

Kutuyu açtı. Kıllı hayvanlar, uzun bacaklarıyla ve bombeli karınlarında turuncu bir şeritle oradaydılar. Caballo bir kürdan yardımıyla birini çevirdi.

– İyi izle Rus. Burada göğüs kafesinin altında iki siyah köpek dişi var. Bunlarla ısırır ve öldürürler. Saldırgan değildirler ama karakterleri kötüdür. Herhangi bir hareket onları rahatsız edip zehirlerini enjekte etmelerine yeter. Ve yalan söylediğimi düşünme diye...

Bir cımbızla tarantulalardan birini kaldırdı ve onu komüne çöp karıştırmak için girmiş bir uyuz köpeğin üstüne savurdu. Hayvan üç kere sıçradı, uludu, yaratığı üstünden attı, birkaç dakika sonra inlemeye başladı, can çekişerek yere düştü ve öldü. Jaime yutkundu.

– Bugün erken yat, yarın şafak vakti kalkacağız.

Güneş doğmadan evvel sigara kutusu ve tenekeyle San Cristóbal Zirvesine doğru ayrıldılar. Göze batmayan bir yer aradılar. Caballo, tarantulaları büyük kaba yaydı ve taşa dönüşmeye çalışarak yatan Jaime'ye yakın bir yerde çevirdi. Güneş toprağı ısıtana kadar birkaç saat beklediler. Örümcekler sersemliklerinden kurtuldular ve tenekeden çıkmaya çalıştılar. Bunun için bacaklarında, karnında, cinsel organında, göğsünde ve çıplak olan Jaime'nin yüzünde yürümeleri gerekti. Vücut ısısı hoşlarına gitti ve babama sonsuz gelen bir yarım saat orada kaldılar ama bu süre ona rahatsız edici gelmedi, çünkü etinden uzaklaşınca kendini tüm Evren'le birleştiren uhrevi saadeti buldu. Bu açlıkla, hastalıklarla, insan canavarıyla tehdit edilen varoluş dehşetinin altında sonsuz bir huzur yatıyordu. Aklına bir cümle yerleşti ve tarantulalar üstünde olduğu sürece onu tekrarlamayı bırakmadı: "Dünyasız ben değil de, bensiz dünya daha iyi." Sonunda gittiler. Bembeyaz olmuş Caballo González, ona bir termostan çok şekerli bir kahve koydu.

– Sen sıradışı bir çocuksun. Şampiyon olacaksın çünkü ölmekten korkmuyorsun. Şimdi tek öğrenmen gereken görünmez olmak. En zor olan son sınavı da geçeceksin...

Caballo yapması gerekeni açıkladığında Jaime çok sinirlendi ve onu deli olmakla suçladı, sonra kıllıların eşliğinde yakaladığı kozmik huzur sardı ruhunu, sonunda önemsemeden kabul etti.

Akşamüzeri altıda hayvanat bahçesi kapanırken dört şişe kırmızı şarapla beraber, yaşlı nöbetçi, Caballo'nun eski hayranı ve dostu Don Gumerciendo'yu ziyarete gittiler. Onları kolları açık karşıladı. Gecelerini hırlamalar, kıkırdamalar ve erotik ıslıklar arasında geçirmek onu sadece şaraba değil, aynı zamanda insan yakınlığına da susatmıştı. Boksör ona, dört litrenin büyük kısmı midesini doldurana kadar bardak bardak içki ikram etti. Asker yatağına yığıldı ve öyle güçlü horlamaya başladı ki, duvardaki üç yıllık eski takvimi yere düşürdü. Caballo çekmecelere baktı ve bir demet anahtar buldu... Bengal Kaplanlarıyla dolu kafese doğru ilerlediler: Biri erkek üçü dişi dört yetişkin ve bir kediden daha büyük olmayan yarım düzine yavru vardı. Hava kararmaya başlamıştı. Yaratıklar her ne kadar büyük olsa da tellerle sınırlandırılmış bu alanda boğulmuş, gündüz rehavetinden kurtuluyor, deliliğin sınırında bir yandan öbür yana yürüyorlardı. Jaime'nin ödevi oraya girmek ve sehere kadar kasaplar tarafından yutulmadan oturmaktı. Babam anahta-

rı kilide soktu, yavaşça çevirdi, kapıyı milim milim açtı, süzülerek içeri girdi, kilitledi ve kendini unutarak, boş bir araç gibi, ona işaret edilmiş noktaya doğru, kaplanlar onun varlığını hissetmeden yürüdü. Bağdaş kurup oturdu ve orada havaya, karanlığa, soğuğa karışarak kesilmeden, tek kelime kafasını karıştırmadan, hiçbir duygu kalbini kaplamadan, hiçbir şey arzu etmeden ya da hiçbir şeye ihtiyaç duymadan, sahip olma hissinden uzak halde durdu. Canavarlar onu görmediler. Dahası, bir dişi onu koklamak için yaklaştı, yeri tırmaladı ve sırtına ılık ılık işedi... Parmaklıklar günün ilk ışıklarıyla yeri parlak üçgenlerle kesen uzun kara diller oluşturduğunda Jaime, normal adımlarla yürüyerek, saklanmaya çalışmadan, uyumaya hazırlanan kaplanlar arasında zikzak çizerek yürüdü ve kafesten çıktı. Gülümsemek için ağzını kıpırdatmayı beceremeden Caballo González'in coşkuyla kendisine uzattığı bir şişe romu boşalttı. Birlikte, gururla komüne dönmek için on kilometre koştular.

– Artık hazırsın Rus. Seni yenecek anasından doğmadı. Guagua suratlı, bu kavgadan ihtiyar suratlı çıkacak. Milli Şampiyon olacaksın.

Karşılaşma gazetelerce çok güzel duyuruldu ve ringin kurulduğu basketbol sahası doldu. Hepsi Guagua fanatiğiydiler ve babamın ağzını nasıl kırdığını görmeye gelmişlerdi. Jaime sahaya doğru, ıslıklar ve bira ya da sidik savurarak uçuşan şişeler eşliğinde Caballo'yla birlikte yürüdü. Güç gösterilerinin ardından, dövüşçüler

bornozlarını çıkardılar ve izleyiciler gülmekten kırıldı. Uzun boylu, geniş, ağır, kaslarla dolu bu çam yarmasının karşısında babam zayıf bir cüce gibi görünüyordu. Bir fanatik bağırdı:

– Guagua'nın bunu iki dakikadan kısa sürede nakavt edeceğine bahse varım!

Kimse karşı çıkmadı, herkes alkışladı. Jaime yavaş yavaş yok olmaya başladı. Onu ilk saldırıya çağıran çan çaldığında görünmezdi. İçinde kimse olmayan bir beden, salt bir kıyma makinesiydi. Dev nereden başlayacağını bilemedi. Her darbesi boşluğa düşüyordu. Düşmanı, kaçan ve hiçbir şey yapmadan geri çekilen, kıvrak, soğuk bir gölgeydi. Mola zamanına gelince, sıcaktan terleyen nefes nefese Guagua kendini yalnız hissetti. Ona ölü gözleriyle bakan bir hava akımıyla kavga ediyordu... Çan tekrar çaldı. Bir kere daha kendi etrafında dönün bir uçurtmanın yörüngesi, ters yönde ilerleyen bir saatin yelkovanı olmuş buldu kendini. Ona bir sağ geçirmek için ne yapmalıydı? Bu şaşkınlıkla bir saniye savunmasını düşürdü ve kendisini titreten çeneden bir aparkatla devam eden böbreğine bir yumruk yedi. İzleyicilerin sesi kesildi. Gölge tekrar vurdu ve favori rakibin sol gözkapağı olgun bir nar gibi açıldı. Tepki vermesine fırsat kalmadan yaradan üç darbe daha aldı. Tek gözünü kör eden kan aktı... Jaime bu avantajdan faydalanıp burnunu kırdı. Raunt bitti. Resmi şampiyonun üç asistanı kesiği vazelinle kapattılar, burun deliklerinden birine pamuk tıktılar ve kırılmış üç dişi tükürmesi için bir leğen

verdiler. Ona, bu çürüklerin tamamen kaza, hepimizin başına gelebilecek bir saniyelik dikkatsizlikler, normal bir boşluk olduğunu açıkladılar ve bir sonraki rauntta zavallı rakibinden salam yapacağını söyleyip kehanetlerde bulundular. Çan çaldı... Jaime sakince, binlerce yıllık mesafeden bakarak, kolları iki yanında sallanır halde rakibine doğru ilerledi. Kıyamet boğasına dönüşmüş Guagua sallandı ve devleşerek boşlukta kaybolacak bir seri yumruk savurmaya koyuldu. Düşman karşı koymuyor, birden bedenine yapışıyor ve boks dansa dönüyordu, sanki insan değil bir yılandı. Allak bullak olmuş ringin ortasında durdu, saldırganlıktan sıyrılmış, bir cevap bekler halde baktı. Jaime dans etmeye başladı, öne, arkaya ve tam tersine arada bir iki yana sekerek, darbesiz sıçrıyordu. Seyirciler protesto etmeye başladılar. Artık kime karşı olduklarını bilmiyorlardı. Rus, yüzünü, silüetini, kimliğini ve ulusunu kaybetti, artık hiç kimseydi. Yorgun, hatta hipnotize olmuş Guagua eldivenlerini indirdi ve o zaman şimşek çaktı... Durmak bilmeyen darbeler almaya başladı, karnından, kaburgalarından, çenesinden, burnundan, gözlerinden, şakaklarından. Yıkılan bir eve benziyordu. Jaime'nin, acımasız, kararlı yumrukları, sersemlemiş savunmanın bıraktığı sayısız boşluklarda kurşun gibi ses çıkarıyordu. Çam yarması şikâyetle bir dizini büktü, neredeyse boğuluyordu. Sekize kadar saydı. Dövüşe sallanarak döndü. Jaime'nin bir yumruğu kaburgalarını kırmıştı sanki. Başka bir yumruk ağzını

kana buladı. Şişmiş alt dudağı ölü bir midye gibi sallandı. Bir yan yumruk gözünü patlatmışa benziyordu. Koskoca adam, umutsuzluğun eşiğinde, korkmuş, havlu atmalarını dileyerek bir kolunu kaldırarak antrenöründen yardım istedi. Kavga için gereksiz bir hareket olduğundan Jaime'yi şaşırttı, tamamen rastlantıyla alnının ortasına geldi. Kafası ter damlalarıyla bir hale oluşturarak arkaya düştü. Onu sarsacak bir darbe değildi ama şaşırttığı için akli bir kısa devreye sebep oldu. Rebe bu yarıktan yararlanarak ruhuna sızdı ve onu hâkimiyeti altına aldı.

Ayakkabıcı Alejandro öleli, Kafkaslı konuşmayalı uzun yıllar olmuştu. Jaime kendini ondan sara nöbetleriyle savunuyordu. Ama birikmiş tüm var olma arzusu onu bir zırha dönüştürmüştü. Jaime zayıfladı, omuzları yuvarlandı, hareketleri yumuşadı, sesi çatallandı ve bakışları alevlendi. Kana bulanmış, bunca yumruğun ardından aptallaşmış Guagua'ya sınırsız merhametle baktı, ona sarıldı, yanaklarından öptü ve şöyle dedi:

– *Goy* kardeşim, sana vurmaya devam edemem. İki yüz on altıncı emir şöyle der: "Komşularımızı sevmeliyiz." İki yüz elli birinci: "Bir başkasını kelimelerle incitmek yasak." Kötü kelimeler bile yasaksa yumrukları sen düşün. Üç yüzüncü emir: "Yetkisiz darbe yasak" der. Yüce Tanrı, boksa izin vermedi. Ne sen ne de ben kırbaçlanmayı hak edecek kadar suçluyuz. Üç yüz ikinci emir: "Yakınından nefret etmek ve toplum karşısın-

da aşağılamak yasak." Cahil misafirimin sana yaptıklarını affet Guagua. Üç yüz on dokuzuncu emir: "Anne babaya vurmak yasak". Tüm insanoğlu tarihin bir döneminde anne babamız oldu ya da olacaktır. Senin bedenine zarar verdiği için Jaime boğulmayı hak ediyor. Onu affet. Tanrım, sana en içten dileklerimle yalvarıyorum!

Bu monolog esnasında Guagua kendine gelmek zamanı buldu, düşmanını kollarını ona doğru açmış halde görünce, bu fırsatı söylevini bölecek bir sol vurmak için kullandı. Salonda hevesli bir çığlık yükseldi ve coşkulu takipçileri şampiyonlarından "mutfağa" sloganlarıyla hainin midesini patlatmasını istediler. Vurmaya devam etti. Rebe kendini savunmadı. Cezalandırmaya yüzünü de sunarak:

– Madem öyle istiyorsun gel kardeşim. Sıkılana kadar vur. Nefretini okşayışa dönüştüreceğim.

Yüzünü parçaladılar, daha çok tokat istedi. Kaburgalarını sopaladılar, daha iyi alabilmek için kollarını duştaymış gibi kaldırdı. Bir azı dişini uçurdular, aziz yüzüyle kırmızı tükürerek gülümsedi... Darbe aramaya başladı, buldu, tekrar görevine döndü ve kendini parçalasın, yesin diye kudurmuş canavarın kollarına attı. Katil kalabalık daha fazla istiyordu. Ayakta olması bir mucize olan Kafkaslı parçalayıcı yağmurun altında bir ayet okumaya başladı:

– Ruhum sadece Tanrı'yla huzurludur; kurtuluşum O'ndan gelir, sığınağım O'dur, ayağım fazla kaymaz...

Caballo González ringe bir havlu attı, hemen içine girdi ve Jaime'yi, onu nakavt edemediği için deliye dönmüş boğmaya çalışan Guagua'nın kollarından almak için koştu. Onu köşeye götürdü ve başından aşağı bir kova buzlu su döktü. Ani soğuk Jaime'nin tepki vermesine ve Rebe'nin kaçmasına sebep oldu. Ruh gider gitmez acı geldi. Babam dört kaburgası kırık kıvranarak yere yığıldı. Sahadan sedyeyle çıkarmaları gerekti. Boks kariyeri orada bitti.

Caballo ona büyük üzüntüyle şunları söyleyebilmek için sarhoş oldu:

– Ufaklık, şampiyon olabilirdin ama delisin. Treni kaçırdık ve başka tren yok. Artık yaşlanıyorum. Chañaral'a, doğduğum eve gidiyorum. Bana boks eldivenleríni hatırlattığı için domates ekeceğim. Hoşça kal.

Jaime'nin bu dayaktan kalkması üç ay sürdü. Hastaneden çıktığında, Caballo komündeki odayı boşalttığı için başka bir yer bulması gerekti. Bir süre orada kalmasına izin verirler mi diye bakmak için Teresa ve Benjamín'in dairesine gitti.

1919 Aralık ayıydı. Katlanılmaz sıcağa rağmen tüm mağazalar karlı, kutup soğuğu için giyinmiş geyikler ve Noel Babalı dekorasyon sunuyorlardı. Avrupa kışından, yazın kalbine tıkılmak üzere ithal edilmiş bu gülünç tatil havasında korkunç sürprizler devam etti. Şimdi sıra Teresa'ya gelmişti... Sonunda delirmişti.

Tüfeği nereden bulmuştu? Kimse öğrenemedi. Balkona çıktı ve ateş etmeye başladı. Ölümü

inkâr edişi öfkesini gölgeledi: Ateş arasında bağırarak duyurduğuna göre kurbanlar böyle aşağılık sürüler halinde yürümeyi bıraksınlar diye sadece bacaklarından vurmak istemişti. Barındırdığı nefret tüm üniformalara karşıydı. Ateş ediyor ve haykırıyordu:

– Kahrolsun eşitlik! Yaşasın farklılık!

Bir polis, iki asker, bir kafeterya garsonu, bir liseli kız, futbolcu gibi giyinmiş üç delikanlı, bir dondurmacı, bir kemik, bir hemşire ve oradan şekerli fıstık satarak geçen yaşlı bir noel babayı yaralamıştı. Jaime vardığında ateş yarım saat önce başlamıştı ve kurbanlar, baldırlarından ve bacaklarından fışkıran kanı durdurmaya çalışarak sokakta inliyorlardı. Kızıl Haç gelmekte gecikmişti. Benjamín ve Lola, yaralıların ortasında diz çökmüş, annelerine ateş etmeyi bırakması için yalvarıyorlardı... Komşular yayaların geçişini engellemek için bir barikat kurdukları için Teresa, usta nişancılıkla, o şeytani kuşlar da üniformalı diye bağırarak güvercin vurmaya başladı. Sonra hepsi aynı renkte diye gölgeleri vurmaya başladı... Ama asıl kaos insan bedenlerinin kafa, gövde ve çıkıntılardan oluşarak aynı yapıya sahip olduklarına ve bu nedenle üniforma olduklarına karar verdiğinde başladı. Benjamín ve Lola, kurşunlardan sıyrılarak bir arabanın altına saklanmak için kaçtılar. Polisler sonunda bir ambulans ve itfaiyeyle birlikte geldiler. Kurşunların bitmesini beklemeyi önerdiler. Birkaç sağır klik duyunca hasta bakıcılar yaralıları kaldırmak

için koştular ve itfaiyeciler deli kadının sokağa atlamasını engellemek için pencereyi kapatan bir merdiven yükselttiler. Kurşunları gerçekten bitmiş miydi yoksa tüfeğiyle eğilmiş, intikam ateşini tekrar açmak için ona yaklaşmalarını mı bekliyordu? Jaime bunu kendine sormadan, yaralarını unutarak, hızlıca tırmandı, basamaklardan sıyrıldı ve kendini var gücüyle iterek yemek odasının ortasına düştü... Masanın üstünde, köpüklü ve karanlık sulardan sadece kafası çıkan Teresa metal küvette çıplak halde yatıyordu. Boş tüfek de onunla birlikte yıkanıyordu... Gözleri açık, yusyuvarlak, fırıl fırıldı ve sanki o kadar acıyı taşıyamayacakmış gibi görünen yüz derisi gergindi. Oğlunu tanımadan onun aracılığıyla, arkasında duran birine hitap ederek konuştu:

– Kendine kim olduğunu sorma, çünkü hiç kimse değilsin. Hiç var olmadın. Benim gibi... Özgün olmayan, hiçbir şeyin gerçek olmadığı ve gerçeğin bir yanılsamandan ibaret olduğu bu dünyada, hepimiz birer taklitçiyiz. Her yer üniforma dolu, kopyanın kopyasının kopyaları; her giysi, her beden, her ruh bir kostüm. Yüzeysellik her yerde ve merkezde hiçbir şey yok. Bir parça taş, bir parça et, bir su baskını, bir yangın, bir katliam, boşluğun aynı ikiyüzlü oyunu. Zamanın başlangıcından beri ölüyüz. Kimse asla doğmadı... Boğ beni, çıkar bu yalandan!

Teresa'nın umutsuzluğu o kadar derindi ki Jaime ona itaat etmek için ellerini uzattı. Kadın onun önünde geniş ve uzun göğüslerini, göbek deliğine kadar gelen muzları göstererek diz çöktü.

– Gücüm kalmadı artık. Sen ki iyi bir cellatsın, değiştir bu dünyayı. Bunu sonunda doğabilmek için yap...

Jaime annesini öldürmesine sebep olacak bu acıma duygusuna hâkim oldu ve koşarak kapıyı açtı. Polisler palyaço hızıyla, bir o yana bir bu yana koşuşup, bağırarak emirler vererek, karabinlerini doğrultarak, sopa sallayarak ve zavallı kadın öfkeli bir gorilmiş gibi korkudan titreyerek girdiler. Onların ardından, mum gibi bembeyaz Benjamín ve Lola geliyorlardı. Teresa onları da tanımadı. Kendini boğmaya çalışarak tamamen suya battı. Polisler onu kurtarmak için küveti devirmekten başka yol bulamadılar... Su yere kötü bir koku çıkararak döküldü. Yağ ve sabunun yanında içinde yemek kalıntıları, fotoğraf parçaları, dışkı ve kristal toplar da vardı.

Ellerini bağladılar, üstünü örttüler ve götürdüler. Jaime'nin yanından geçerken ikinci bir bilinç pırıltısı daha yaşadı:

– Oğlum git Recabarren'i ziyaret et. Bize yalan söylemeyen tek kişi o oldu.

Sonra hayvani bir feryatla ağzından köpükler saçarak üniformalılara karşı savaşmaya başladı. Onu tımarhaneye götüren ambulans, Independencia Bulvarı'nda ufak beyaz bir noktaya dönüşene kadar çığlıklarını duyulmaya devam ettiler... Lola polislerin ve itfaiyecilerin ardından tek kelime etmeden gitti. Benjamín inleme ve mide bulantısına hâkim olarak annesinin önlüklerinden birini taktı ve yeri temizlemeye başladı. O da

konuşmadı. Jaime kendini bir yabancı gibi hissetti. Kardeşinin Teresa'yı düzgün bir kliniğe yatırmak için elinden geleni yapacağını biliyordu. Her şeyin ardından yaşlı kadın ona aitti, karısı gibiydi. Ona yardım teklif etmek sadece kıskanmasına sebep olurdu. Bu kahrolası yıl bitene kadar ucuz bir otele kapanmak en iyisiydi.

On üç numaralı odada, ışığı yakmadan, kendisiyle bile tek kelime konuşmadan ya da gazete okumadan, bir ceset gibi yatarak yedi gün geçirdi. Yeni yılı haber veren sirenler çaldığında, kendisine kalan son parayla hesabı ödedi ve sokağa insanlarla kucaklaşmaya çıktı. Kollarına ilk düşen kaslı, güzel ve doğurgan bir esmer oldu. İki savaş gemisi gibi kararlı hareketlerle, top gücünde öpücükler vererek, hiç gerilemeden bir diğerinin mahremiyetine her seferinde daha çok yaklaşarak ilerlediler. Birbirlerine ellemeyi bırakmadan bir kamyon gölgesi aradılar ve oldukları yerde ayakta saatlerce seviştiler. Dört kere boşaldıktan sonra Jaime ona ismini sordu. Adı Limache Şimşeği Bıçak Fırlatıcı Isolda'ydı. O zaman babam ona boş ceplerini gösterdi ve kendisini yardımcısı olarak almasını önerdi. Kız sırt çantasında taşıdığı yedi kalın bıçağı çıkardı, Jaime'yi bir ahşap kapıya dayadı, birkaç adım geri çekildi ve buz dağı sertliğiyle şöyle dedi:

– Cesaretin var mı?

Jaime bacaklarının titrediğini hissetti, ama açlığı ona kadının alkol kokan nefesine rağmen postunu riske atmasını önerdi.

– Gözümü bile kırpmayacağım!

Çakıları ona fırlatmaya başladı. Biri neredeyse kulağına saplanacaktı. İkincisi tehditkâr bir fırlatışla yanına yapıştı. Üçüncü baldırını okşadı. Böylece sol tarafı tamamlanmıştı. Üç atış daha sağ tarafı dengeledi.

– Bacaklarını biraz arala. Hâlâ cesaretin var mı?

Jaime hiçbir şey söylemeden bacaklarını ayırdı ama bunun sebebi cesareti değil sesini kaybetmiş olmasıydı. Yedinci bıçak perinesine o kadar yakına saplandı ki, eğer hayaları sıcak suda yıkanmış bir ceket gibi çekmese onu iğdiş edecekti... 1920 yılı ona ilk fırsatı sundu: Havuç Toni'nin sirkinde esmer Isolda'nın beyazı olacaktı.

Çadırın rengi ömür boyu sürekli kullanımdan beyazdan griye dönmüş, yamalar ve lekelerle kaplı üstü iltihaplı yaraya benziyordu, ayrıca küçüktü. Seyircilere oturmaları için kıymıklı çıtalardan yapılmış bir tribün sunuluyordu, sahne bayrağın üç renginde boyanmış benzin bidonlarıyla sınırlandırılmıştı ve iyi halı eksikliğinden patates çuvallarıyla kaplanmıştı. Bir kamyonda yükler ve eğitilmiş eşek seyahat ediyor ve diğerinde, sadece aile bireylerinden oluşan sirk mensupları gidiyordu. Don Hernán Cañas, tamamen turuncu renkte giyinmiş Havuç Toni (Carahueli rahip José Joaquín Cañas Aldunate'nin varisi olduğu söylenirdi. Bağımsızlık günlerinin coşkusuyla işlediği vukaat bir ailenin daha oluşmasına sebep olmuştu.) sanatçıların dedesiydi. Eşi Emi-

lia Cañas, tamamen yeşil renkte giyinmiş Marulcuk Toni (Meryem Ana'nın Evi Cemaatini organize eden Rahip Blas Cañas Calvo'nun torunu olduğunu teyit ediyordu, manastırın açılış gecesi içkiyi fazla kaçırmış, karnı belli olur olmaz kovulan ve otostopçu olarak kendisini Talcahuano genelevine götüren karpuz kamyonunda doğurmak zorunda kalan bir rahibeyle günah işlemişti), para ve yiyeceği Kral Süleyman sertliğiyle dağıtır ve grubun ekonomik sorumluluğunu o üstlenirdi. İki trapezci, hokkabaz, ip cambazı, Milli Marşı anırabilen eşeğin terbiyecileri, Isolda ve üç erkek kardeşinin anne babalarıydılar. Kalan üç kadınsa kardeşlerinin değişmeli karılarıydı. Her gece kurayla, kimin kiminle yatacağına karar verilirdi. Sayıları meçhul çocuklar, üç kadına anne ve üç erkeğe de baba diyorlardı. İşleyişin en rahatsız edici kısmı sürekli kostüm değiştiriyor olmalarıydı. Havuç Toni ve Marulcuk Toni kimliklerini muhafaza ederken diğerleri, müzisyen kostümleri içinden seyircileri çağırmak için yolcu kamyonunun kıçında, uyduruk bilet gişesinin yanında, bir polka çalarak başlıyorlar, sonra koşup yer gösterici, süpürgeci, trapez montörü, balon, çikolata ve şeker satıcısı ceketlerini giyiyorlar, daha sonra bu değişmeler artıyordu çünkü lastik adam, akrobat, bisiklete sekiz kişi binen, gevşek ipte dans eden, eşeği ayak tabanlarından tutmak üzere havaya fırlatan ve iki ahşap topla birlikte çeviren de onlardı... Bir çadırda doğmamış ya da bir kamyonda büyütülmemiş olduğu için bu ka-

dar şeyi öğrenmesi zor olan Jaime'ye kolay ama şaşaalı bir gösteri buldular. Sevgilisinin kendini bıçakla çerçevelemesine izin vererek postunu riske atmanın dışında, kendini saçından asması da gerekiyordu. Son boks müsabakasının ardından hiç berbere gitmediği için dolgun, yoğun, siyah yelelere sahipti. Cambazlar saçını katrana bulayıp eksen niyetine bir tel takıp, demirden bir çemberle biten bir atkuyruğuna dönüştürdüler. Yapması gereken tek şey, onu pistten üç metre yukarı taşırlarken kaslarını göstermek, akşam yemeğinde payına düşen böreği yemek ve sonra böreğin sarılı olduğu gazete sayfasını okumaktı. Bu yeni hayat, büyüyü de içinde barındırsa da gündelikti. Pazartesi çadır sökülüyor. Salı başka bir köye doğru seyahat başlıyor. Çarşamba çadır kuruluyor. Perşembe, sokaklarda reklam mahiyetinde bir defile yapılıyor. Cuma ve cumartesi iki gösteri yapılıyorlardı. Pazarları, programa bir çocuk matinesi dâhil ediliyor ve akşamları üç gösterinin ardından, sarhoş halde, büyük çadırın altında aşk yapıyorlardı. Bazen çadır tamamen doluyor; ama sıklıkla neredeyse boş olduğu da oluyordu. Arada bir gösteriyi üç, dört seyirci için yaptıkları oluyordu. Buna kimse üzülmüyordu. Niyetleri zengin olmak değil, karınlarını doyurmaktı. Bu sanatçıların ruhunda gelecek yoktu. Geçici olmak için vardılar. Gün doğarken meteliksiz uyanıyorlar ve gün içinde karınlarını doyurmaya çalışıyorlardı. Hepsinin içinde, kısa

sürede Jaime'yi de saracak tuhaf bir mutluluk mevcuttu. Böyle özgürce, ailecek, yollarında temiz havanın tadını çıkararak seyahat etmek bir ödüldü. Acelesiz, göçmen kuşlar gibi sakin, tüm ülkeyi köy köy, hep Güney'e doğru gezdiler. Basit bir tavuğu, ormandan topladıkları otlarla çeşnilendirerek krallara layık bir ziyafete dönüştürmeyi ve seyahatin tekdüzeliğini şarkılar ve şakalarla doldurmayı biliyorlardı. Isolda'nın bir kız çocuğu gibi inlemesinden, mamut kükremesine kadar geniş orgazm yelpazesi sayesinde Jaime haftaların nasıl geçtiğini anlamadı. Her zaman Marulcuk Toni'nin kolunda Havuç Toni, yaşları toplamı yaklaşık yüz doksandı, ona yaklaşıp şöyle dediler:

– Arkadaş, biricik torunumuzu öyle mutlu ediyorsunuz ki size bir hediye vermek istedik: Sadece sizin için uydurduğumuz fıkrayı anlatacağız. Bir mücevher gibi saklayın ve kendisini mutlu eden bir âşığı olan bir kız torununuz olduğunda kendisine olduğu gibi teslim edene kadar kimselere anlatmayın. İyi dinleyin çünkü iki kere tekrar etmeyeceğiz: Bir adam bir kurbağa görmüş. Kurbağa ona şöyle demiş: "Lütfen öp beni." Adam şöyle düşünmüş: "Bu konuşan kurbağa, büyülenmiş bir prenses olmalı. Onu öpersem eski haline döner, benimle evlenir ve ben de milyoner olurum." Adam kurbağayı öpmüş, bir patlama hissetmiş ve bir kurbağaya dönüşmüş. Kurbağa ona şöyle demiş: "Çok mutluyum. Büyülenmiştin ve sonunda seni kurtarabildim!"

Jaime bu hikâyenin onda ne etki yarattığını hiçbir zaman bilemedi ama gülmek yerine ağlamaya başladı. İki palyaço memnuniyetle alkışladılar.

– Hata yapmamışız. Sen hassas bir erkeksin. İyi fıkralar, aynı mutluluk gibi, gözyaşına sebep olurlar.

Montt Limanına vardıklarında kış onları yakaladı ve yağmurlar fırtınalara dönüştü. Orada, üç hafta sağanağın dinmesini beklediler. Yağmur yağdı, yağdı, yağdı. Çadırı çamura kurmak imkânsızdı. Zaman öldürmek için kamyona kapanıp kâğıt oynadılar. Kadınlar yiyecek bir şeyler bulmak için iş aramaya gittiler. Jaime onlarla gitmeyi teklif etti. Erkekler ellerine kâğıtları tutuşturdu, önüne peynirli ekmek ve büyük bir kadeh şarap koydular ve aile geleneklerine göre kocaların ve âşıkların "vahşiler" arasında çalışmadıklarını ima ettiler; bununla sirk dünyasına ait olmayan tüm insanları kastediyorlardı.

– Biz gerçeğiz, onlarsa para taklidi yapan bir kâğıt tomarı kadar sahteler...

Büyükanne kalan tek kadındı, bu dinlenme vaktini bir kurbağayı terbiye etmeye çalışarak değerlendiriyordu. Jaime'ye anlattıkları kadarıyla onunla çalışmaya on yıl önce başlamış, "anne" dedirtmeyi başarmıştı ama bu seyirci karşısına çıkarmak için yeterli sebep değildi.

– Kurbağalar o kadar uzun yaşar mı?

– Kaplumbağalar kadar yaşarlar, bir asırdan çok. Belki Marulcuk Toni bir gün onun benzin içip kocaman alevler çıkararak bir muma üflemesini sağlayabilir...

Havuç Toni karısının kurbağagili terbiye edebileceğinden emindi.

– Hırsızlık yapıp fare deliğinde yaşayan beni terbiye ettiğine göre onu da eder. İlk numaramı bana o öğretti: Palyaço kılığında yolcular arasında geziyor, beş cüzdan çalıyor, onları havaya fırlatarak hokkabazlık numaraları yapıyor ve olduğu gibi sahiplerine geri veriyordum. Sonra şapka gezdiriyordum... Çadırımızı yapacak bezi o bahşişleri biriktirerek aldık.

Kadınlar hep elleri dolu dönüyorlardı. Yağmur diner dinmez gösterilere başlıyor ve Güney'e doğru yola devam ediyorlardı. Punta Arenas'a vardıklarında Kuzey'e doğru seyahat edecek ve Arica'ya kadar gideceklerdi. Birkaç kuşak boyunca ömürlerini, dar ve uzun vatanı inen ve çıkan sihirli bir sarkaç gibi okşayarak geçirmeyi düşünüyorlardı.

Jaime'yi saçından o kadar çok çektiler ki, içinde entelektüel bir hırsın uyanmasına sebep oldular. Gerçekten gazete okumaya orada, yüksekler-de, başladı. Sirkçiler onunla dalga geçtiler:

– Bizler ihtiyaç ve yalan dolu vahşilerin dünyasına uzak olduğumuz için şanslıyız. Anlattıklarının hiçbiri gerçek değil. Gerçek, bir harfler yığını değildir. Tek kusurun Jaime, okumayı öğrenmiş olman. Vahşiler neden sürekli yazar biliyor musun? Yapmayı bilmedikleri şeyleri kelimelere dönüştürürler...

Tüm başlıklar, birinci sayfadan ekonomik yükselişi kutluyorlardı. Bu Jaime'ye garip geli-

yordu: Ülkeyi baştan başa gezmiş olmak çiftçilerin ve işçilerin ne büyük bir sefalet içinde yaşadıklarını görmesine fırsat vermişti. Bu kıtlıkta sanayi devriminin başarısını nasıl kutlayabiliyorlardı? Bunu anlamak için olaylara kuş bakışı bakabilen daha keskin bir zekâya ihtiyaç vardı. Okuduklarını analiz edememek, bir gözü şişmişken kendisine perdeli taraftan saldıran bir şampiyona karşı dövüşmek gibiydi... Büyük bir karar verdi: Kadınların uyumaya gelmediği fırtınalı gecelerden birinde (arkadaşları ona merak etmemesini, gece geç saatlere kadar çalışmış ve ıslanmamak için ucuz bir otelde kalmış olacaklarını söylemişlerdi, bunu arada bir yaparlardı), eşeğe yıldırım düşmesin diye geceleri bıraktıkları yük kamyonunda saklandı ve hayvanın uyuduğundan emin olduktan sonra (mantıksız bir şahit bile istemiyordu) Rebe'yi çağırdı.

Kendisini sara nöbetleriyle, Aradünyaların gri çöllerinde can sıkıntısıyla gezinmeye mecbur etmiş kişiden gelen bu beklenmedik işaret karşısında Kafkaslı, sahibini bulmuş bir kayıp köpek coşkusuyla itaat etti.

– Kahrolası hayalet, sarhoş karga gibi dolaşmayı bırak ve karşımda sakin dur, sana bir teklifim var!

– Tamam Chaim...

– Benim adım ne Chaim ne de başka bir tuhaf isim! Bana Jaime de ya da seni bu dünyadan atarım!

– Tamam Jaime...

– Böyle ol! Gerçekten var mısın yoksa ailevi bir hayal misin bilmem. Babam deli öldü ve annem de onun yolundan gidiyor. Ben de deliysem şaşırmam. Her neyse, seni aradığımda beliriyor ve benim daha önce aklıma gelmeyen mantıklı şeyler söylüyorsun. Bana faydalı olabilirsin... Var olmak istiyorsun sanırım, burada olmanın sebebi bu. Ama benim isteğime bağlısın... Beni iyi dinle: Gazetelerde okuduklarımı anlamak istiyorum. Şili benim için önemli. Yahudiler ve gelenekleri umurumda değil. Kendine başka giysiler yaratmanı istiyorum, seni haham olarak görmeye katlanamıyorum. Sade giysiler uydur kendine, Orta Avrupa bin sekiz yüzler tarzı tuhaf paçavralar değil. Sakalsız ve kısa saçlı belir, bu gerçekliği tüm ayrıntılarına kadar çalış ve bir daha asla bana Adonai, Tora, Kabala ya da Talmud'dan bahsetme. Anlaştık mı?

– Her ne kadar gücünü kötüye kullanıyorsan da, Jaime, zamanın değiştiğinin ve bir dönemin gerçekliğinin başka bir zamana ve başka bir yerde uygulanamayacağının farkındayım. Görüntüm, bir sonsuzluk boyunca kabul etmek istemedimse de, tamamen hayal. Ben maddeden değil hatıralardan yapılmışım. Değişmelerine izin vereceğim. Bak...

Ve Rebe nostaljik duygularını kahramanca yenerek, saçı güzelce taranmış, gri bir takım elbise, beyaz poplin gömlek giymiş, göze batmayan çizgili bir kravat takmış ve elinde bir şemsiyeyle köse bir adama dönüştü. Gülümseyerek şöyle dedi:

– Emrinizdeyim efendim. Nasıl buldunuz?

– Şemsiye fazla ve gülümseme de gereksiz. Seni sadece haberleri tartışmak için çağıracağım.

– Herhangi bir şey, ne kadar küçük olsa da, hiçten çoktur bayım.

– Bana bayım demeyi bırak ve sen diye hitap etmeye başla. Şimdi git.

Ruh itaat etti ve çözündü. Jaime, o andan itibaren, onu dışkılamak için her yalnız kaldığında görmeye başladı: Elindeki katlanmış günlük gazeteyi haklı çıkaracak ve diğerlerinin deli monoloğu olarak algılayacağı sohbetlere gerekli yalnızlığa fırsat verecek vakur anda...

– Jaime konu üzerindeki çalışmalarımı tamamladım: Gazetelerin iştahla bahsettikleri bu saadet dönemi bir kabir aklaması sadece. Gerçek başyazı sayfasında değil ekonomi sayfasında bulunuyor. Kendinin saydığın ülke, bu konuda hata yapmadığını umarım, maden maden, tarla tarla Kuzey Amerikalılara satılıyor. Tabii ki spekülasyondan yaşayanlara dolar çok iyi geliyor, ama onlar yok olan kâğıt parçaları sadece. Yerin zenginliğini yabancılar alıyor. Şilililerin zenginleşmiyor, borçlanıyorlar. Tehlikeli bir durum. Halkın açlığı bir devrime sebep olabilir. Ama başkanlık seçimleriyle pastayı bölüştürmeye çalışacaklar...

– Anlamıyorum.

– Jaime, sen artık sirk insanısın. Vahşilerin yalanı evrensel çare olarak kullandıklarını biliyorsun. Güldürü numaralarını hatırla: Bir palyaço tek başına güldüremez, tüyo verecek bir ortağa

ihtiyacı vardır. Toni cömert, sempatik, rengârenk ve konuşkan; ortağı Augusto, sevimsiz, sert, gri ve çok az konuşan biri. Düşmana benzerler ama sirkin devam etmesini birlikte yarattıkları gülüşlerle sağlarlar. Cumhurbaşkanlığı için iki aday var: Toni, Arturo Alessandri gibi duygusal, geveze, popüler, iyimser ve Augusto, Luis Barros Borgoño, akademisyen, soğuk, aristokrat, otoriter. Birincisi müreffeh bir gelecekten bahsederken, ikincisi tehditkâr bugünden bahsediyor. Biri özgürlük, diğeri baskı istiyor. Her ikisini de destekleyenler aynı ve ikisi de aynı şeyi istiyor: Fakirleri ülkenin kaderi üzerinde söz sahibi olduklarına inandırarak kandırmak. Borgoño ne kadar sevimsiz olursa, Alessandri halkı bir hayal etrafında birleştirerek daha çok parlayacak ve Başkan seçilebilecek. Ama kapitalist rejim, yüzeysel birkaç reformun dışında, aynen devam edecek. Ülke aynı şekilde satılmaya devam edecek ve açlık sadece kurşunlarla doyurulacak... Çok az kişinin gördüğü bir üçüncü aday daha var, bu sirkin yani hapishanenin dışında kaldığı için seçilme şansı olmayan, imkânsız bir gerçek öneren, Luis Emilio Recabarren. Bir hayvanat bahçesi maymunu gibi ufak fetihler isteyerek havlamak, gardiyan tarafından iyi davranılmayı ve birkaç ekstra ceviz talep etmek ama kafesi yıkmak istememek yerine o, her şeyi birden istiyor. Sınırları yok etmeyi, gezegeni tek bir vatana dönüştürmeyi, savaşa karşı savaş ilan etmeyi, toprakları çiftçilere dağıtmak için sahiplerinden almayı,

özel mülke son vermeyi, kapitalist sistemi yıkmayı, yönetimi halka vermeyi, politik eğitimi arttırmayı. Yani, Rus Devrimini tekrarlamayı... Çok acı çekecek, ona destek olan bir hazine yok, güce karşı koyuyor ve olgunlaşmamış halk Alessandri'nin "aydınlık" kelimelerini dinlemeyi, sözlerle yetinmeyi tercih ediyor. Nerdeyse aziz bir savaşçı olmasına rağmen merkezde zayıf: Amadís de Gaula'nın yolundan giden Don Kişot gibi, Lenin'i taklit ederek lider olmaya çalışıyor. Aslolan şu ki, asırlardır yabancılar tarafından hükmedilen alt ve üst Şilililer kimliklerini kaybettiler. Ne arzulamaları gerektiğini gösterenler komşuları. Bu toplumun hiçbir kesiminin kendine özgü metaları yok. Her şey taklit. Kapitalistler Avrupa ve Amerika'yı taklit ediyor, işçiler Bolşevikleri. Çok fazla serap var Jaime. İthal edilmiş bu arzular onları başarısızlığa ve vahşete götürecek. Özgün bir yol bulmayı beceremediği için Recabarren bir gün kendi fikrinin kurbanı olacak.

Kafkaslıyla sohbetler kışın büyük bölümünde devam etti. Gittikleri her yerde Alessandri'den başka bir şeyden bahsedildiğini duymadılar. Adaya öyle tutkuyla bağlıydılar ki yağmurun çalışmalarına izin verdiği günlerde, gösteri başlamadan önce seyirciler ayağa kalkıyor ve bir Milli Marş gibi okuyorlardı:

Fethedeceğiz,
Cancağızım,
Biz radikaller

Cancağızım,
Tüm Şilililer
Cancağızım,
Eşit olacak.

Jaime, Limache Şimşek'inin bıçaklarına sunulduktan sonra, saçından asılmış, çekilmiş kafa derisinin beyin kıvrımlarını açıp onu bir uçan halıya dönüştürdüğünü hissediyordu. Delirmiş Teresa'nın sözleri "Dünyayı değiştir. Bunu sonunda doğmak için yap" arılar gibi vızıldayarak onu takip ediyorlardı. Annesi, ondan, varlıkların en zavallısı ve en köksüz olanından, hiçbir şeye inanmayan, bu anlamsız, bu ahlaksız dünyada dilenerek dolaşan ondan, bir peygambere dönüşmesini istiyordu. Tamamı ölüme mahkûm, geçici hücreler yığını, solucan besini, anlamsız yaratıklar... Tüm bunlar orada sürekli dönerek hiç inmeden, kuruyana kadar asılı kalmak istemesine neden oluyordu... Ya da tam tersi, işçilerin imkânsız mücadelesine gömülerek günah keçisi olmak, hayatını bu uğurda feda etmek, yeryüzünü iyi insanların sıkıntısız, savaşsız, sıradan karıncalar gibi bir o yana bir bu yana, onları cezalarıyla bu sıkıntıdan kurtarsın ve yaşama hazzını geri versin diye Tanrı'yı yeniden canlandırmaya çalışarak koşuşturdukları, cennetsi bir bahçeye dönüştürmede katkıda bulunmak... Aman! Silindiri karısının kıllı tüneline sokup yamyam çiçeklerine ersuyuna dönüşmüş çaresizlik tükürmek daha iyi.

Osorno'da dokuz gün boyunca yağmur yağdı ve donmuş taşlar düştü. Tıkırtı ne uyumalarına ne de poker oynamalarına izin veriyordu. Çadırı kurmaya çalıştılar, ama rüzgâr onu öyle bir savurdu ki, yamaları pis bir güvercin sürüsü gibi dağıldılar. Aslında erkekler kendilerine eğlence çıkardığı için bu kazadan memnun oldu, beş kadın şehirde çalışırken, kamyonda yırtıkları dikerek vakit geçirdiler. O gece dönmediler, ertesi gün de. Üçüncü gün de yoktular, Isolda'nın babası oğullarından onu aramak için kendilerine eşlik etmelerini istedi. Jaime onlarla gitme konusunda ısrar etti. Omuzlarını çekip:

– Gelmek istiyorsan, gel. Sen de artık bizden birisin. Anlayış gösterirsin.

Marulcuk Toni onlara para biriktirdiği alçıdan bir domuzcuk verdi. Kafalarını birer pançoyla koruyarak, fırtınada ilerlediler, iliklerine kadar ıslanmışlardı. Direkt karakola gittiler. Tabii ki, hepsi oradaydılar, erkeklerinin gelip cezayı ödemelerini bekliyorlardı. Yasa dışı fuhuştan tutuklanmışlardı. İşlem kısa sürdü. Vahşiler ve cambazlar işbirlikçiydiler. Domuzcukta bu gibi durumlarda kullanmak üzere biraz para bulunurdu. Köyde herkes bilirdi; sirk gösteri yapamazsa, kadınları başka çeşit bir gösteri düzenlerlerdi. Muhtarın karısını tatmin etmek için arada bir cezai işlem uygulanırdı. Ama durum daha ileri gitmezdi. Bir sirk sanatçısıyla yatmak çok gıpta edilen bir zevkti... Jaime kimseyle konuşmadan, yere bakarak döndü. Kamyona vardığın-

da, kadınlar vajinalarından sakladıkları paraları çıkardılar. Erkekler alkışladılar. Yiyecek almaya koştular ve eğlence başladı. Jaime cevap olarak bir bıçak darbesi alma riskini alıp, kendisini öpmeye kalkan Isolda'ya bir tokat attı. Havuç Toni onu bir kolundan tuttu, köşeye kadar sürükledi ve kulağına şöyle dedi:

– Eğer çaya bir küp şeker atarsan, erir. Bir küp mermer atarsan, hiçbir şey olmaz. Önemli olan hislerindir. Diğeri et sürtünmesinden başka şey değil. Bir vahşiyle çiftleşmek, aynen trapezde asılı kalmak ya da ipte dengede durmak gibi işten başka bir şey değildir. Kıskanmaya lüzum yok. Ama seni sirk dünyasından biriyle, bir meslektaşla aldatırsa, o zaman iş değişir. O zaman onu öldürebilir ya da yüzünü lekeleyebilirsin. Adet böyle, ya alırsın ya gidersin. Hayatta kalmanın başka yolu yok. Bugüne kadar böyle yaşadık, böyle yaşayacağız.

Jaime'nin başı ağrımaya başladı. Böyle seyahat etmeyi seviyordu, ama âşığının bir fahişe olmasına katlanamıyordu. Saçından asılmak bir işkenceye dönüştü. Şakakları patlayacak gibi zonkluyordu. Bir at ateşinin sisleri arasından, kırk metre yüksekliğinde dalgaların geldiğini gördü ve korkutmak için onları, bağırmaya başladı. Marulcuk Toni onu bir litre limonlu ve tarçınlı sıcak şarap içmeye zorladı. Oluk oluk terlemeye başladı ve uyuyakaldı.

Ben kendimi onun organizmasına bu derin depresyon anlarında soktum. Uyandığında, nab-

zı normale dönmüştü, erbezlerine elledi. Farklı olduklarını hissetti, daha sıkı ve asildiler. Yalnız değildi, dallarını sonsuz zamana yayacak bir ağacın köküydü. Ben ondan doğmayı istiyordum, beni anne olarak uygun gördüğüm kadına yerleştirilmesini. Bu onu Limache Şimşek'iyle olan ilişkisini analiz etmeye zorladı. Ona karşı ne hissediyordu? Erkek köpeklerin, dişi köpekler için hissettiklerine benzer bir şey. Salt arzu açısından o ya da başka bir kadının onun için farkı yoktu. Ilık bir hacim, vahşi itkilerine, orgazm patlamalarına boyun eğen sevecen bir çukur, bön bir eşlik, gündelik sersemlikler, duygusal sululuklar, yarığı nemlendiren boşboğazlıklar. Çakı fırlatmak ve orospuluk yapmak hariç Isolda'nın sıradışı bir yanı yoktu. Onun yanında ilerleyemezdi... Tekrar başı ağrımaya başladı. Âşığının kardeşlerinden biri onu –neredeyse omuzlarından tutup– köyün dışındaki dağları kaplayan bir ormanın önünde bırakmak üzere götürdü.

– Bu patikadan iki kilometre git. Siyaha boyalı bir kaya gördüğünde, üç uzun ıslık çal. Seni almaya Tralaf adında bir Mapuçe gelecek. O seni iyileştirir. Bunları bana köyden bir kadın söyledi.

Jaime sıtma nöbetleriyle sarsılarak ağaçlar arasında ilerledi. Buz gibi bir rüzgâr bir yaprak-lar sağanağının düşmesine neden oldu. Yürürken yeri kaplayan donu kırıyordu. Toprağı renkli bir düzlüğe geldi. Orada, bu kurak yerin ortasında, bol yeşillikle çevrelenmiş bu yerde, kocaman siyah bir kaya vardı. Herhangi bir tehdit karşı-

sında topa dönüşen zırhlı köstebek gibi kendine kapanmış kartal belirdi. Ama kuş kendini savunuyormuş hissi uyandırmıyordu. Jaime gagasını göğsüne saplamış kendi kalbinden kan içiyor olduğuna inandı. Yoğun bulutlar gökyüzünü kapatmaya başladı. Işık değişti ve kartal, yavaş yavaş, ışık ve gölgeden oluşan zıtlıkların yok olması sayesinde, gülen bir kafatasına dönüşmek üzere kayboldu. Babam huzursuzca hâlâ ateşi olup olmadığını anlamak için alnına dokundu. Donmuştu. Başını salladı ve üç uzun ıslığı savurdu. Yağmur yağmaya ve şimşek çakmaya başladı. Bir gök gürlemesi yeri salladı. Tekrar güneş açtı. Jaime sırılsıklam, bir kere daha ıslık çalacaktı ki birkaç adım onu durdurdu. Adımlar o kadar yumuşak ve çeviktiler ki bir pumanın belirmesinden korkarak kayaya tırmandı. Sırtında dolu bir çuvalla yaşlı, ama güçlü bir Mapuçe belirdi. Dalga geçerek şöyle dedi:

– N'aber *huinca,* Amoihuen'in tepesinde ne yapıyorsun? Yoksa bu ihtiyar zavallıdan mı korktun? İn aşağı, bu topraklar korunuyor. Ne puma, vahşi kedi, tilki, azman domuz, ne lama ne de fare buraya gelmeye cesaret edemez. Benimle *huecufe*mi selamlar... *Mari, Mari...* Beni görmeye geldiğine göre acı çekiyor olmalısın, hiçbir şey söyleme, ellerimle görürüm ben...

Onun önünde diz çöktü ve ayaklarından çıkarak, bedenine dokundu. Kafasına ulaşınca, anlıyorum derce öksürdü.

– Bir kötülük gibi kendini gösteren şey burada, ama iyi bir şey. Dişleri büyürken çocukların çene kemiği ağrır. Senin de kafatasın ağrıyor çünkü ruhun büyüyor. Görüşünü birkaç yüzyıl evvel yitirdin ve kök yoksa sağlık da olmaz. Uçmak için çiçek açmaya çalışıyorsun... Kuyruğundan o kadar çok çekmişler ki altında birikmiş kan var. Bu ağrı geçsin istiyorsan, her şeyden önce saçını kesmeme izin ver.

– İzin veremem, sirkte beni kuyruğumdan asıyorlar. İşim bu.

– İşini değiştir. Başka biri tarafından asılarak yaşamak kimse için iyi değildir. Kendini yukarı çekmeye hakkı olan tek kişi Yüce Varlığın maskesi Amoihuen'dir.

Jaime'nin ruhunda bir şeyler oldu. Aniden sirki terk etti, birden, hiç düşünmeden, karanlıkta uzun uzadıya planlanmış, bir anda gün ışığına çıkan bir şey gibi.

– Tamam, Tralaf, kes saçımı.

Yerli, başını köpük çıkaran bir kabuğa sürttü ve keskin bir taşla kafasını kazıdı... Sonra kafa derisini çimdikledi ve iki kesişen kesik attı, Jaime acıyla bağırdı.

– Dayan *huinca*. Daha çok güneş var; gideceğin yollar uzun, sonu yok. Sekiz artı daha yapmalıyım.

Ve kafatasının etrafında bir taç oluşturarak diğer kesikleri de attı. Kanı yüzünden, kulaklarından, ensesinden aktı. Babam titremeye başladı.

– Toparlan *huinca*. Kartalımız güneşten geldi. Yalnız değilsin. Senin içinde bir atanın ruhu var. Seni ayakta tutan o. Asma köprüden geçmek istemeyen bir at gibi inlemeyi bırak. Kendini sürücüne teslim et. Adım adım, ayık halde, dikkatle ilerle. Dikkatin dağılırsa deryaya yem olur ve ölüm nehrine düşersin. Orada çözünürsün, çünkü bilinç çiçeğine sahip değilsin. Uyuyanın kendinden haberi yoktur. Yüce Varlık'ın girmesine izin vermek için kapıyı sadece uyanıkken açabilirsin.

Tralaf çuvaldan içinde dokuz sülük olan bir şişe çıkardı ve onları yaraların üstüne yerleştirdi. Yumuşakçalar hemen yapıştılar ve kanını emmeye başladılar. Mapuçe, ekmek kokusu yayan kızarık kahve dallarıyla bir ateş yaktı ve bir davulun ritmine uyarak şarkı söylemeye başladı. Zaman geçti. Uzun ve zayıf sülükler şimdi, şişmiş, kocaman görünüyorlardı. Ayrılmaya başladılar ve şifacının babamın başını dizleri önüne eğdirerek koyduğu kil kaynağına düştüler. İçtikleri kanı kusmaları için sıktı. Onları yıkadı ve tekrar su dolu şişeye koydu. Çuvalı karıştırdı ve birkaç parça kuru, dümdüz ağaç kabuğu buldu, insan derisine benziyorlardı ve küçük bir çekiçle havanda öğütüp, pıhtılaşmış plazmayla karıştırdı. Siyahımsı, jel kıvamında bir ekmek yoğurdu. Sonra tahtadan bir spatulayla ona bir yılan şekli verdi.

– Eğer iyi bir nişancıysan tilkiyi kaçırmazsın. Tiksintini yenip yılanların yılanı, insan türünün düşmanı, derinliklerden tufanı getiren, her şeyi

silen *caicai*yi yersen et olmayı bırakır ve saf ruh olursun. Sağlık vermez sana, çünkü zaten sağlıklısın, sadece uydurduğun hastalığı yok eder.

Jaime, hayatında ilk defa kanlı içki sayesinde sahip olduğu zihin açıklığıyla karakterini belirleyen en önemli özelliği keşfetti, merak... Hiçbir şeyi sevmiyordu, ama her şeyi bilmek istiyordu. Nereye giderse gitsin, cehaletle karşılaşıyordu. Her türlü fikir ona vahşet gibi, gülünç olmayı hiç bırakmamış bir his gibi geliyor, bir kavramın içeriği başka onu birine sürüklüyor ve bu şekilde sonsuza kadar sürüyordu. Düşünmek sadece sanmaktı. Anlamlar bulutlar kadar hızlı değişiyor ve gerçeklik herkesin işbirliğiyle gerçeklikmiş gibi yapan zihinsel yapılarca örtülüyordu, kimse, ama hiç kimse, aynı dili konuşmuyordu. Ve o, peçeyi açmak, hayatın anlamını, Evren'in sırrını, bazılarının Tanrı dediği o şeyin yapısını tanımayı istiyordu.

– İyi olan takip edilir. Bu fırsatı kaçırma. Koş, git, *huinca!*

Mapuçe ahşaptan ve at derisinden davulunu çalarken Jaime, öğürmesine engel olarak, pıhtıyı mideye indirdi.

Tüm bedeni titremeye başladı, ateşi çıktı, terledi, buz kesti, boyutları yitirdi, önce bir deve, sonra cüceye dönüştü, dili yanıyor, ağzından alevler çıkıyor, sol kulağı diğerinden beş kat fazla büyüyordu. Orman hayvanlarını anladı her gürültü, miyavlama, ötme, uğultu ona bir şey öğretti, kurbağaların öğürmesi bile derin düşünceler dile ge-

tiriyordu. Bu bilgelik karşısında kendini aciz hissetti ve cehaletine kahkahalarla güldü. Ardından şüpheciliği ilaca karşı savaşmaya başladı.

– İşitsel halüsinasyonlar. Yaratıkların söylediklerini aslında ben uyduruyorum. İtalyanca bir şarkı söylemelerini sağlayacağım.

Ve böylece ormandan "Torno a Sorrento" melodisini çağrıştıran bir hayvan korosu yükseldi... Tralaf, göğsüne şiddetli bir tekme attı. Kanlı bir yara açıldı. Bu yaradan kalbinin aktığını hissetti, ama onun yerine, cenin gibi büzüşmüş, kara bir kedigil belirdi.

– Kedi öldürmek istemezse fareyi göremez. Ne derlerse desinler, hayvanlar her şekilde insanlarla konuşur. Onlar malzemeyi verir sen mesajı yaparsın. Kediden kurtul, farenin yaşamasına izin ver.

Jaime ikiye bölündü. Her baktığı şey bir aynaya dönüşüyordu. Derken üç ve sonunda dört oldu... Sonsuz defa çoğalabileceğini ve sayısız yerde aynı anda olabileceğini fark etti. Tekrar güldü. Bunca yıl, bir ömür boyu, sadece bir şey olmuştu, beton gibi hayali bir bedene hapis, salt korkudan dışındaki forma yapışık yaşamıştı. Toprağa bağlı yaşamak ne büyük korkaklıkmış! En iyisi yükü kenardan atmak... Kendini daha hafif hissetmeye başladı, yer çekiminden kurtulmuştu sanki. Tralaf sıçradı ve yeşil bir pumaya dönüşmüş olarak sırtının üstüne düştü. Burnunu, sol kulağına yaklaştırdı ve hırıltılı sesle şöyle dedi:

– Artık bir kondor gibi görebiliyorsun. Şimdi Ateş Topraklarına uçarak unutulmuş tanrılara hayat vereceksin.

Katedral şeklinde kesilmiş dalgaların kırbaçladığı parçalanmış kıyılar üstünden rüzgârlar ve fırtınalarla uçtular, takımadalar, körfezler, kanallar geçtiler ve bir volkanik kraterin içinde, kocaman bir lav tarlasının karşısında alçaldılar. Çukura yanık insan iskeletleri serpiştirilmişti. Yeşil pumadan alevler doğdu.

– Ateşin seni arındırmasına izin ver. Kavrulduğunu hayal etme gücünü göster. Seni sınırlandıran kişiliğini teslim et. Sınırı olmayan bir alıcıya dönüş.

Jaime bedenin kavrulmasına izin verdi. Mağaranın dibinden, hasta gibi birbirlerine dayanarak ilerleyen boyanmış üç yerli yaklaştı. Onları süsleyen yataylı dikeyli noktaların ve çizgilerin altından mumya etleri görünüyordu. Her adımda inliyorlardı.

– Unutulmanın acısı bu. Bunlar dünyayı yaratanlar: Baba Kosménk, anne Xálpen ve oğulları Keternen... Sen ki şeklini alevlere dönüştürmeyi başardın, Koseménk'in sana sahip olmasına izin ver. Şimdi bilincini teslim et!

Jaime yavaş yavaş kendine sarılmayı bıraktı ve babanın ona sahip olabilmesi için gökyüzü büyüklüğünde görünmez bir vajinaya dönüştü, sınırsız bir güç onu zaman ve mekânın dışına sürükledi. Salt inkâr safhasına girdi: Kaybolan varoluş düzeylerini aşarak, dile getirilen her şe-

yin anında silindiği karanlık bir kuyuya düştü; Kosménk, sonsuz Hayır'ın kalbinden en büyük teyide dönüşebilmek için reddediyordu. Sınırsız iyilikten eşi doğdu, Xálpen. Jaime yanan damlalar bulutuna bölündü ve anlayış geldi: Gök kubbenin tüm cereyanlarında; toprakta, okyanusta, özsuda, kanda dolaştı. Sarmallardan yapılmış, ölçülemez bir örümcek gibi bir dalga ağına yayıldı. Hayat bir tutku fırtınası tarafından bükülmüş boş bir labirent, Xálpen daimi orgazmdı... Karanlık gecesinde ebediyen hareketsiz, tüm güneşlerin, tüm bilinçli ışıkların kökü, Xálpen'in babası Kosménk, mutluluk şarkısına dönüşüp, maddeye gömülmek ve kendi oğlu olarak doğabilmek için onu kendi âşığı yaptı. Böylece kendini yıkanı besleyen hassas ve yumuşak ekmek, altın çocuk Keternen doğdu. İnsan ırkının kurtarıcısı, kimsenin kimseyi yemediği ve etin saydam olduğu yeni evrenin kurucusu Keternen, Kosménk'in kendini feda etmesiyle doğar. Yeni evren, tüm canlı varlıkların gökyüzüne ateşten bir katedral çizen bilinçli uçurtmalara dönüştüğü yer... Annenin hazzı öyle büyüktür ki acıyı andırır, çünkü patlayışı baş döndürücüdür ve durmadan büyür. O zaman her şey tekrar Kosménk'e dönsün diye en büyük yeteneğini, Ölümü bahşeder...

Jaime ormanın açıklığında kendini teslim etti. Trafal siyah kayanın yanında kemana benzer bir şey çalıyordu: Üst ön dişlerine dayanmış, insanla ilahi varlık arası bir ses çıkaran, bir örgüyle bir-

leştirilmiş yelelerden oluşan tek telin gerildiği kemik bir yayın karşısına aynı özelliklerden bir yayın daha konulmasıyla oluşan bir çalgı aleti. Bu kocaman duyguyu Jaime, hiç hissetmemişti. Göğüs kafesi, tüm bedeni tek bir kalbe dönüşmüş gibi atıyordu. Kendini kafasız, kafası kesilmiş hissetti. Kolları ve bacakları olmayan bir iç organdı, hepsi bu. Tüm ömrü boyunca kendini hissiz, duygusal açıdan ölü saymıştı, ama aslında uykuda olduğunu şimdi fark ediyordu. Durmadan yayılmaya başladı. Ruhu şekillerin ötesinde başka bir dünyaya aitti. Her şeyi algılayabiliyordu; içinde bulundukları bedenin büyüklüğüyle alakası olmayan varlıkları, enerjileri, mevcudiyetleri... Devasa bir rauli ağacı ona, gelip kel başına konan kartalcıktan daha önemsiz geldi. Çünkü ihtiyar ağaç, ince bir mor ışık tutamına dönüşerek eğilirken kuş, tüm boşluğa doğru altın ışık hüzmeleri saçıyordu. Kan pıhtısı kusmaya başladı. Mapuçe kafasını tuttu.

– Bir kaplan gibi gözlerin yarı açık baktın, ama en şişman yaban lamalarını seçtin. Yaşamaya karar veren, Ölümün nefesini bir daha duymaz. Savaşı atlattığına göre, kalbin olduğu sürece dans edeceksin. Aferin, *huinca*. Tebrik ederim: Eski tanrı topraklarından döndün, artık asla aynı kişi olmayacaksın. Kavga etmeye, sahip olmaya devam ederken uzaktan bakabileceksin çünkü her şeyin değişim halinde ve her türlü bağın bir kandırmaca olduğunu biliyorsun.

Öğürmeler durdu ve Jaime boş mideyle, başı ağrımadan, kendini dinlenmiş hissetti, sakin ve huzurluydu.

– Teşekkürler Tralaf, ilacın beni arındırdı ve zenginleştirdi. Sirke asla dönmeyeceğim. Gizemli bir şey Kuzey'e doğru gitmemi istiyor. Orada, ülkenin ucunda, gerçekleştirmem gereken şey beni bekliyor.

Müstakbel babamın kendini bu aysal algıya açmasını muhteşem bir fırsat bilerek, bana tekrar beden bulma imkânı verecek bu hacca sevk eden tabii ki bendim... Jaime giyindi, yerliye şükranla hoşça kal dedi ve dönüş yoluna çıktı. Dar patikadan ilerlerken bakir orman ona ne karanlık ne tehlikeli ne de yabancı geldi. İlk defa kendini bu toprakların, aynen onu derin kökleriyle yaydığı binlerce farklı titreşimle okşayan o ağaçlar gibi sahibi hissediyor. Duyularının açılmasının tadını çıkararak giderken kocaman bir kükreme aniden durmasına neden oldu. Tam karşısında kendisine dişlerini gösteren bir puma duruyordu. Soğukkanlılığını yitirip faydasız bir koşuya girişmek üzereydi. Tralaf ile çarpıştı.

– Ha, demek *huinca* bana ödeme yapmadan gitmeyi düşünüyordu!

– Kusura bakma dostum, düşünemedim. Parasız geldim.

– Biliyorum. Sen kendinden geçtiğinde, ceplerini aradım. Sıfır! Alışılageldiği gibi bir ya da iki şişe pisko da bulamadım. Sen o her şeyi bedavaya hak ettiğini sananlardansın. Öğretiyi öyle, parmağını kıpırdatmadan alırsın.

– Beni affet.

– Af dilemekle değiş tokuş olmaz. Sana bir seferde verdiklerimi edinmek için ben hayatımın büyük kısmını kâbuslarla kıvranarak geçirdim. Bedavaya alırsan nasıl kıymetini bileceksin? O yediğin ağaç kabuklarını bulmak için dağlarda nereye kadar yürümem gerekti biliyor musun? Bir sülük avlamaya çalış bakalım. Eski tanrıların mağarasını bul. Bir ömrün yetmez bunları yapmaya.

– Pumanı sakinleştir lütfen. Gitmeme izin ver, bir hafta çalışıp kazancımı sana vermek için döneceğim.

– Vermen gerektiğini bilirsen para kazanamazsın. Siz *huincalar* böylesiniz, borç ödemeyi sevmezsiniz.

– Ben öyle değilim!

– Yalan söylüyorsun. Sana bahşedilen hayatı, bir gün teslim etmen gerektiği için şikâyet ederek geçiriyorsun. Eğer bana hemen şimdi ödemezsen, *nahuelbuta*yı üstüne salarım.

Puma, şifacının tehdidini teyit eder gibi Jaime'ye doğru ilerledi, arka bacakları üstünde durdu ve kocaman patilerini omuzlarına koydu. Yaratığın kocaman ağzını yüzünün karşısında ve yüz elli kiloluk ağırlığını üstünde hisseden babamın bacakları titremeye başladı ve dizleri üstüne düştü. Mapuçe şöyle dedi:

– *Tüngn.*

Ve hayvan, patikanın ardına, maki bitkilerinin arkasına doğru geri çekildi. Tralaf çuvalından insan dişi bir kolye çıkardı.

– Tamamlamam için bir azı dişi lazım. Bununla kendi ruhumun sahibi olacağım, bilge ruhlar yeri ***huenu***ya girip çıkabileceğim. Şu dişi bana ver! Dişetinde bir boşluk kalacak, böylece kazandığın özgürlüğü hep hatırlayacaksın.

Jaime cevap vermeden ağzını büyük açtı. Yerli, bir ot çiğnedi macun halde tükürdü, yeşil bir malzemeyi ona buladı ve dişin tabanına yaydı, sonra bir saç teliyle bağlayarak, gözlerini yummuş Jaime acı çekmeden söktü. Gözkapaklarını ayırdığında, ne puma ne de Tralaf oradaydılar.

Dönmek ona kolay geldi: Çamurlu patikada kendi izlerini takip etmesi yeterliydi. Talihsizliğine, yağmur yağmaya başladı. Kısa sürede yer, yolu silen geniş bir gölete dönüştü. Sağanak dindiğinde yoğun bir sis ormanı kararttı. Jaime ne tarafa gittiğini bilmeden yürümeye başladı. Saatlerce yürüdü. Dondurucu bir soğuk ıslak giysilerini sertleştirdi. Yorgun, titreyerek sonunda bir kilisenin olduğu bir düzlüğe çıktı. Sığınma istemek için koştu. Üç büyük kapı da kilitliydi. Pencereler de. Ahşap binanın yanlarından çatı kanat oluşturarak iniyordu. Bu kanatlar altında, kuru yerde dinlenmek istedi. Derin uykuya daldı. Soğuk onu uyandırdı. Kar yağıyordu. Ayaklarını neredeyse hissetmiyordu. Orada kalırsa donarak ölecekti. Umutsuzluğun verdiği güçle, giriş kapısının menteşelerini tek tekmede söktü ve binaya girdi. Birikmiş tozdan uzun süredir kimsenin burayı ziyaret etmediği anlaşılıyordu. Jaime soyundu ve kurulanmak için taş sunağın üstün-

deki dantelli örtüyü kullandı. Birden izlendiğini hissetti. Bir köşede, yarı karanlıkta gizlenmiş bir rahip izliyordu kendisini. Babam, çıplak halde, eliyle organını örterek, özür dilemek için ona doğru ilerledi. Yün elbiseler giymiş demirden bir San Francisco ile karşılaştı. Çıldırmış gibi güldü, onu karanlıktan çıkardı ve elbiselerini giydi. Kumaş onu biraz ısıttı ama ısısı düşmeye devam etti. Kiliseyi aramaya başladı. Küçük bir dolapta mumlar ve kibrit buldu. İki sandalye kırdı, parçalarını sunağın üstüne yığdı ve bir ateş yaktı. Isı onu mayıştırdı. Dipteki duvara asılı haçın altına oturdu ve ahşap İsa'nın sakinleştirici bakışları eşliğinde tekrar uyudu. Sert bir rüzgâr menteşesiz kapıdan girdi ve alevleri uçuşturdu. Bir yangının ortasında uyandı. Öfkeli yangın mabedi yutuyordu. Çatının yarısı çöktü. Kıvılcımlar, alevler ve duman dilleri arasında, neredeyse kör olmuş, kim bilir ne düşündüğünden hemen kaçmak yerine Jaime, haçı çıkarmaya uğraştı –İsa'sıyla birlikte yaklaşık elli kilo olmalıydı– ve sonunda, onu sırtında taşıyarak, birkaç hafif yanıkla düzlüğe varmayı başardı. Bina tamamen yok oldu. Gün doğarken kilise, külden bir dikdörtgen ve siyah sopalara dönüşmüştü. Güneşin yükselişi haz veren bir kuş ötüşü ve sıcakları getirdi. Jaime kendini tıraşlanmış, bir Francisco rahibi gibi giyinmiş ve tek kuruşsuz buldu. Eğer sirke dönmek istemiyorsa, para edinmek için elinde bu haçtan başka bir şey yoktu.

– (Her köyde bir kilise var. Haçı birkaç kilometre taşıyacağım, on kilometreyi geçmeden kesin bulacağım ilk rahibe teslim edeceğim, onu bir yıldırımın neden olduğu bir yangından kurtardığımı, bu arada utanmaz alevlerin saldırısına uğrayıp giysilerimi yitirdiğimi, bu çıplaklığın beni mucize eseri alev almamış San Francisco'nun giysileriyle örtünmeye ittiğini anlatacağım. Evet, Saygıdeğer, sahip olduğum tüm para kül oldu, ama kutsal İsa'yı kurtarmayı başardıktan sonra sefaletin önemi yok elbette, ama Kutsal Kilise gönülden yardım etmek isterse severek kabul ederim. Ve bu dolgun para yardımına, gönlünüzden ne koparsa, bir pantolon ve örgü bir yelek, belki altına giymek için bir gömlek, çünkü yün kaşındırıyor, yanında bir çift de ayakkabı –çoraba gerek yok çünkü hiç kullanmam– memnuniyetim samimiyet kazanır ve inancım güçlenir.)

Umut ona güç verdi ve büyük çarmıha gerilişin elli kilometresini, İsa'nın büyük ıstıraba yürürken takındığı gülümser tavırla kat etti.

– (Bu, her şeye rağmen, rahat bir durumdu. Yerdeki toprak çok yardımcı oluyordu. Eğer kişi omurgasını dik tutarsa ağlanacak bir durum yoktu.)

Bir buçuk saatlik yürüyüşten sonra bir köye girdi. Bir kiliseleri olmadığını hayal kırıklığıyla gözlemledi. Az ev sayısından hesapladığı kadarıyla, bu köyde kırk kişiden fazla yaşamıyordu. Yutkundu ve terleyerek köyün tek sokağında adım adım ilerledi. Pencere önündeki birkaç köy-

lü geçişini ağzı açık seyrettiler. Bazı çocuklar koşarak onu takip etmek için çıktılar. Bir yaşlı kadın ona yaklaştı ve iki etli patates dolması verdikten sonra alnındaki teri sildi.

– Sayın bayan, bu yol nereye gidiyor?

– Yukarı, Valdivia'ya gider, kutsal tövbekâr.

Kutsal tövbekâr mı? Kafasını karıştırmışlardı. Çabucak bir kilise bulmak için yola devam etmekte fayda vardı. Dört köy daha geçti. Her birinde kendine yemek ve şarap armağan ettiler. O geçtiğinde erkekler şapka çıkarıyor ve kadınlar ağlıyorlardı. Geceleyin bir çiftçi ahırında uyumasına izin verdi, ona ineklerin yanında samandan bir yatak yaptı. Haçın önünde diz çöküp istavroz çıkardıktan ve dua ettikten sonra ona, bir kova yeni sağılmış sütün yanında, şapkasının astarına sakladığı kıvrık parayı verdi.

– İbadethaneye vardığınızda, benim adıma, Juan Godoy, bir mum yakmanız için.

Horlayarak uyumaya başlamadan önce, fazla tatlı "Aynen öyle yapacağım kardeşim" dediği duyuldu. Onca böreğin, meyvenin, kadehlerce şarabın ve litrelerce sütün neden olduğu ishali bedeninden attıktan sonra sabah erken saatte ayrıldı. Dört saat yokuş aşağı kolay yolda ilerledikten sonra, La Unión adındaki küçük şehri yılan gibi çevreleyen Llollelhue Nehri'ne vardı. Uzaktan, çanlarıyla ayine çağıran bir kilisenin kulesi görünüyordu. Köprüyü geçerken, koltuk altında peynirlerle ve çiça şişeleriyle dolu bir sepet olan siyah giyinmiş bir kadın ona yaklaştı.

– Sepetimi tutun, kutsal tövbekâr ve ruhumun kurtuluşu için, haçı bir süre taşımama izin verin. Lütfen yardım edin, ben çok günahkârım.

Jaime kendine yalvartmadı, kadın iterken ve İsa'nın altında of çekerken o, yarım litre tatlı meyve suyunu ve peyniri yuttu.

– Bunu yapmam lazım. Vahşi ateşim yüzünden kocamı öldürdüm. Her gece sabaha kadar beni döllemesi için zorlardım onu. Kalbi patladığında, ağzından bir damla kan aktı ve şu iki kelimeyi söyledi: "Azgın kaltak!" Ben bir orgazmın tam ortasındaydım ve kesildi. Ben de o tatminsizlikle kaldım. Katlanamıyorum.

– Kocanız öleli ne kadar oldu?

– Dün gömdüm onu.

Jaime anladı. Kadın çirkin değildi ve yas elbisesinin altındaki kalçaları umut veriyordu. Başka bir şey konuşmadan buğday tarlasına girdiler, başakların kendilerini örtmesine izin verdiler ve güneş yakmaya başlayana kadar çiftleştiler.

– Bu parayı alın, kutsal tövbekâr. Mabede vardığınızda Kutsal Bakire karşısında benim adıma birkaç mum yakın, adım Guacolda Verdugo'dur.

Bu aynı şeyi ikinci söyleyişleriydi. Hitap etmek için siz değil ben kullanmaya başlayarak meraklı ama dingin sordu:

– Benim kim olduğumu ve nereye gittiğimi bildiğine emin misin Guacolda?

– Sen beni salak mı sandın Pedrocuk?

Belki bu boşboğaz hamile kalır ve kendisini aramaya kalkar diye adının Pedro Araucano olduğunu söylemişti ona.

– Francisco rahibi gibi giyinmiş ve bir haç sırtlanmış olduğuna göre sen büyük günahkâr olmalısın. Belki babanı öldürdün ve bu ağır haçı, ayakta, büyük Kuzeydeki Tirana Bakiresi Mabedine kadar taşımaya karar verdin. Bu tövbe şekli dinimizde çok yaygındır. Senden önce birkaç kişi daha denedi, ama çöl sıcakları onları öldürdü. Bak Pedrocuk, biraz daha param var! Onu da istiyorsan bana veda et.

Ve dul kadın onu bir buçuk saat kadar bacak arasına hapsetti... Jaime şehre girmedi. Yanından geçmeyi tercih etti. Tıraşlı, bir rahip gibi giyinmenin ve sırtında bir İsa haçı taşımanın kârlı bir iş olduğunu fark etti. Küçük köylerden yavaş yavaş, tövbekâr bir günahkâr gibi davranarak geçti, sıradan ve batıl inançlı insanlardan beslenerek Santiago'ya tombul ve bir tomar parayla varacaktı... O gece ve ondan sonraki tüm geceler, uyuyacak yer bulması kolay oldu. Herhangi bir evin kapısını çalması ve yüzünde kurban ifadesiyle yatacak yer rica etmesi yetiyordu. Yatacak yer, akşam yemeği ve hatta yalnız bir kadınsa çıplak refakat bile veriyorlardı. Jaime, büyük şaşkınlıkla kutsallığın inançlı dişiler için güçlü bir çekicilik olduğunu keşfetti. Ayrılmadan önce önermeyi alışkanlık edindi:

– İsterseniz, mabede vardığımda, adınıza bir mum yakabilirim.

Eline hep dikkatle katlanmış bir para veriyorlardı...

Valdivia yakınlarında bir çiftliğin yanından geçerken, çiftçi taşıyan bir sıra kamyon gördü. Hepsinin, bayramlık eksikliğine rağmen, saçları taranmış ve boyunları etrafında temiz bir mendil sarılmıştı. İyi giyinmiş birkaç çam yarması onları platforma çıkarmadan önce her birine Başkan Adayı Don Luis Barros Borgoño'nun resmiyle süslenmiş birer karton kutu veriyorlardı. Jaime bunalarak eğildi, ağlamaklı bir surata büründü ve sanki eski Roma'dan görünmez bir yüzbaşı kendisini kırbaçlıyormuş gibi inleyerek ilerledi. Şoförler, kutu dağıtıcıları ve işçiler istavroz çıkardılar. Şık bir şişman arkasından koştu ve haçı sırtından indirmesine yardım ederek ona karton bir kutu verdi.

– Acilen bizim için dua et kutsal tövbekâr, Tanrı seni hepimizden çok dinler. Seçimler bugün ve adayımızın kazanması gerek!

Jaime diz çöktü, ellerini birleştirdi ve hiçbir dua bilmediği için, çarpım cetvelini sayarak dudak kıpırdattı. İstavroz çıkarmaya çalıştı: Karnına dokundu, sonra basına, sağ tarafına ve son olarak kalbine. Parmaklarını öpmek aklına gelmedi. Ona tuhaf baktıklarını görünce, şöyle dedi:

– Hiçbir yaptığım ve söylediğim benden gelmiyor. Tanrı beni diğer günahkârlardan ayırmak ve kölesi etmek için delirtti. Anlamaya çalışmayın. Salyangoz da bir güldür.

Şaşa kaldılar. Jaime, Valdivia'ya doğru yoluna devam etti. Kutuda yarım tavuk, yarım litre şarap, yarım paket çikolata, yarım paket sigara ve beş peso vardı. Bir oy ne kadar ucuzdu! O cahilleri

düşünmek onu üzdü, koyunlar gibi kamyonlarda taşınıyor, sefil bir ücret karşılığı özgürlüklerini satıyorlardı. Diğer taraftaki girişin önünden geçti. Bir çiftçi taşıyan kamyon sırası daha gördü. İlklerine benzeyen rüşvetçiler de kutu dağıtıyorlardı. Değişen tek şey adayın portresiydi: Şimdi sıra Don Arturo Alessandri Palma'daydı.

Babam ayağı takılmış gibi yaptı, dizleri üstüne düştü ve timsah gözyaşlarıyla, çarpım cetvelinden beşleri sayarak mırıldanmaya başladı, en iyi bildiği oydu. Hepsinin haç çıkarmasını bekledi ve bu sefer hata yapmamak için hareketlerini dikkatle izledi. Haç işareti yaptı ve işini büyütmek için bağırdı:

– Yaşasın yüce İsa!

Tüm güçleriyle bağırarak cevap verdiler:

– Yaşasın!

Ekledi:

– Yaşasın Tarapacá Aslanı, Müstakbel Cumhurbaşkanımız Alessandri!

Takip eden yaşasın daha az coşkulu, ama daha profesyoneldi. Adayın zaferi için dua etmesini istediler ve çabalarına rağmen bir kutudan başka bir şey vermediler. Sonra İsa'yı sırtına almasına yardım ettiler. Birkaç kilometre yürüdü ve dinlenmek için nehir kenarında bir söğüdün altına oturdu. Gökyüzünden muhteşem bulutlar geçiyordu, orman çiçekleri ballarını iştahlı böceklere sunuyor, kuşlar ilkbaharın ilk sıcaklarını kutlayarak ötüyor ve suyun şırıltısı dünyayı huzurla dolduruyordu. Jaime inatçı burjuva adayın ve

Liberal Birlik adayının kutularını aynı anda açtı. Barros Borgoño'nun kutusu da Alessandri'ninki de aynı menüyü aynı ölçülerde sunuyor ve aynı gülünç miktarda para içeriyorlardı. Yiyeceklerin aynı toptan satıcıdan geldiği aşikârdı. Jaime, sırf komiklik olsun diye yarım tavukları birleştirdi. Tıpatıp uyuyorlardı! Ne şaşırtıcı bir rastlantı! Payına aynı hayvanın iki yarısı düşmüştü. O çok aranan ulusal birliği elinde tutuyordu. Yarım çikolata paketleriyle de aynını yapmaya çalıştı ama başarısız oldu. Biraz hayal kırıklığına uğradı. Onlar da uysa muhteşem olurdu. İşte o zaman mucizelere inanmaya mecbur kalırdı. Neyse, kuş cesedini tamamlamakla yetindi. Onu yememeye ve güzel bir mezar yapmaya karar verdi. İki partinin çiftçilerle dolu kamyonları, tek sıra halinde geçtiğinde yolun kenarında çukur açıyordu. Deli bir kurt, sükûnete sahte bir coşku bulaştırdı:

– Yaşasın Don Luis! Kahrolsun! Yaşasın Don Arturo! Gebersin!

Huzur döndüğünde ve kamyonların ardında bıraktığı toz bulutu çözündüğünde Jaime, iki litreyi beraber açtı ve ikisinin de ağzından aynı anda içti... Sonra iki yarım çikolatayı ağzına attı ve şişkin yanaklarıyla, yirmi sigarayı aynı anda içmek için yaktı. Sonra kustu, sıçtı ve kıçını beş pesoluk banknotlarla temizledi. Canı sonsuza kadar uyumak ve hiç uyanmamak istedi. Ne yaparsa yapsın asla kökü olmayacak, gökyüzü ve toprak arasında bir yerlerde yaşayacaktı. Her ne kadar bir ulusu olmasının bir hastalığı olmasıy-

la aynı şey olduğuna ve ulusçuluğun karikatürize olmak olduğuna tüm varlığıyla inansa, yerküreye sınır çizmeyi Tanrı'ya hakaret saysa, tek bir dil konuşabilmeyi zihinsel zayıflık olarak görse de, bu sınırlamalara sahip olmayı şiddetle arzuluyordu. Jodorowsky. Bahtına ne korkunç bir soyadı düşmüştü! Ha siktir demek, birini çok rahatsız etmek, cinsel anlamda sokmak, çalmak ve şanssız olmak anlamında kullanılan Joder fiilinden geliyordu. Bundan sonra sadece adını kullanacaktı, Jaime, o kadar. En azından Fransızcası, araya bir üstten kesme konduğunda J'aime. Seni seviyorum demekti. Seviyor muyum? Sevdim mi? Sevecek miyim? Bu da ne demek? Gerçekle bağlantısı yoktu, ne sevgisinden bahsediyorlardı? Adlandırarak, sadece tek bir şey elde edilir: Yeni bir kelime, tüm eski kelimeler gibi boş bir hayal daha. Canı Rebe'yi aramak istedi. Kendini tuttu.

– (Ona çok değer verirsem, o mahlûk, babama yaptığı gibi benim aklıma da sahip olur. Onu görmeyi neden istiyorum? Bu maskelenmiş politikayı analiz etmesi için mi? Yeni bir şey söylemeyecek ki. Hem kalburüstü toprak sahipleri oligarşisinin hem de orta sınıf Liberal Birlik'in, proletaryanın gelişip bir devrimle sonuçlanmasından korktuğunu. Kurnaz demagog Alessandri, yeri göğü vadederek halkın kontrolünü ele geçirip onları burjuvazinin ekonomik emellerinin hizmetine sunacaktı. Ve böylece cahil fakirler haklarını bir tabak mercimeğe satacaktı... Rahibi rahip yapan cüppesidir derler ya, aynen öyle;

kelimeler gerçeğin yerini alacaktı. Benim bolluk içinde yaşamamı sağlayan bu haç da sahteliklerden biri. İsa neden bu kadar çok acı çekerken tasvir edilmiş? En sıradan fakir bile iğnelerin etine batmasına ses etmeden çivili bir yatakta yatabilir. Üç, dört yara Tanrı'ya şikâyete yeter mi? Saçma. Acı çekiyor, evet, ama katlanılabilir bir acı. Aslında fıkra gibi: Ölüme mahkûm ettikleri o, aslında bir ölümsüz. Orada yukarıda, Baba, Kutsal Ruh ve melekler kahkahalarla gülüyorlar. Bu ölüm komedisinin sadece üç gün sonra, tüm haşmetiyle tekrar zuhur edecek. Onu bir çarmıha gererek gücünü alamayacak, o ki tek bağırmasıyla depremler yaratır, mabedin tülünü yırtar, güneşi durdurur ve öyle bir skandal yaratır ki ölüler bile ne olduğunu anlamak için mezarlarından çıkarlar. İsa neden kiliselerde aydınlık, güçlü bir şekilde gösterilmez? Öyle olsa işçilere kötü örnek olurdu. Ben elli kilometreyi yerlerde sürünerek yapmak yerine, kollarım açık, ışık saçarak yapsaydım, para, yemek, şevk sahibi olmak yerine kırbaçlanır ve politik tahrikçi sayılarak popom yırtılırdı.

İşbirlikçilerin sürünün doğru oy verdiğinden emin olmak için onları nasıl izlediklerini görmek için canı şehre gitmek istedi. Sallanarak yürüdü. Şarap sanki saf alkoldü. Yolda bir taşa oturmuş yaşlı bir adam gördü.

– İyi günler kutsal tövbekâr, Tanrı sizi affetsin ve yardımını esirgemesin. Bir parça sosis ister misiniz?

– Hayır, iyi adam, Sonsuz olan günlük ekmeğimi ve şarabımı verdi bana. Söyleyin lütfen, siz oy vermiyor musunuz?

– Oy vermek istiyordum ama tavuğum hastalandı ve ona bakmak için dağıtımı kaçırdım. Kamyonlar çoktan ayrılmıştı.

– Hangi kamyonlar?

– Hangisi olursa. Benim için hepsi bir. Bana ödedikleri takdirde hepsi aynı.

– Sizce adil mi bu?

– Yani, pek adil değil tabii. On peso verseler ve tam bir tavuk, o zaman tamam.

– Neden oy vermeye yürüyerek gitmiyorsunuz?

– Bedava mı? Asla!

– Bak arkadaşım, ben oyunuzu satın alırım.

– Olur. Azizler yalan söylemez, benimle dalga geçemezsiniz. Ne kadara?

– Benimle gelin. Oraya varınca size tam bir fırınlanmış tavuk ve o istediğiniz on pesoyu vereceğim. Anlaştık mı?

– Olur! Kim için oy vereceğim?

– Luis Emilio Recaberran. En azından bir oy almasını istiyorum, hak ediyor.

Böylece Valdivia'ya gittiler. Şehre girmeden önce, tamamı sarhoş yükleriyle geçen kamyonların yanından geçtiler. Kendilerine verilen beş pesoyu hepsi şaraba yatırmıştı. Artık adayları şaşaalamıyorlardı ama bağırıyorlardı:

– Yaşasın Lucho Kardeş! Kısrağım yaşasın! Río Calle Calle kazanacak!

İhtiyarın kendine ihanet etmeden oy verdiğinden emin oldu. Tavuğunu, bir litre şarabını, bir paket çikolatasını, sigarasını satın aldı ve on pesoyu eline verdi. Çiftçi sevincinden o kadar hareketli bir dans tutturdu ki ağzındaki takma dişler düştü. Jaime kendinden tiksinerek bir ana yolun ortasından şehri geçmeye kararlı yürüdü.

– (Ben de bir sahtekâr gibi davranıyorum. Esasında kendi kılığıma girmiş geziyorum: Bilinmedik bir günahın yükünü taşıyarak, hep bir fedai gibi yaşadım. Ama en çirkini kılık değiştirmeden kendim olamamam. Maskemi çıkardığımda, kimliğimi kaybediyorum. Böyle, burada yürüyerek, bir rahiple karşılaşma riskini alıyorum. Bana hırsız, sahtekâr ve dolandırıcı muamelesi yapar. Hapse atarlar beni. Belki o zaman parmaklıklar arasında vatanımı bulurum. İsim: 34735870. Ulusu: Mahkûm. Ülke: Hapishane. Cinsiyet: Tatminsiz. Özgün izleri: İnancının kesilmiş olması.)

Kilisenin önünde durdu. Kapalıydı. Bir ayakkabısını çıkardı ve kapıya doğru öyle kuvvetli savurdu ki, gürültüsü çanın titremesine neden oldu. Bir rahip öfkeden kızarmış suratıyla çıktı. Onu kapıdan seyretti. Sonra yere eğildi ve ayakkabıyı aldı. İşaret parmağını deliğine soktu. Yavaşça, bir sarhoş gibi sallanarak indi ve bir salya, sümük ve gözyaşı kaynağına dönüşerek kollarına atıldı. Ağlayışı öyle yürek dağlayıcı öyle içtendi ki, Jaime de, bu hissin kendisine bulaşmış olmasından –ya da utançtan– ağlamaya başladı. Keşiş ayrıldı, koşarak manastıra girdi ve elinde su, sa-

bun, birkaç havlu ve dolu bir leğenle geri döndü. Belirgin bir Alman aksanıyla mırıldanarak onun ayaklarını yıkamaya başladı:

– Ben de İsa'yı böyle yaşamalıydım. Yıllardır fedakârlık beni çağırır ama ben görevlerime yapışmış yaşamaya devam ederim. Haçı sırtıma almamak için bahaneler uydurur dururum. Sen bizim yerimize ödüyorsun kutsal tövbekâr! İsa'nın fedakârlığını taklit etmeden onun sonsuz merhametine ulaşmak ne mümkün! Bu haçı yollarda gezdirerek, tüm ülkeyi bir ibadethaneye çeviriyorsun. İnzivamı bölüp seninle gidemiyorum, müsaade et adımlarının bir parçası olayım...

Ve Alman harika botlarını çıkarıp Jaime'nin ayağına giydirdi. Babamın tabanlarının uzun süre önce aşındığı gerçekti ve iyi bir ayakkabıcı tarafından yapılmış bu yeni, sağlam ve ince ayakkabılar zorlu yoluna hız kattı, ama neşelendirmek yerine, yeteneğinden dolayı üzüntü verdi. Ölü babasına duyduğu kini hatırladı. O da severek bir çift bot yapmıştı ve Alejandro, onları anı olarak muhafaza etmek yerine, yok paraya bir bitliye satmıştı. Onun kayıp saydığı o botlar şimdi, Tanrısal görev uğruna yakınına hizmet eden babasını affetmesi için, kutsal olmaktan çok uzak olan ona geri dönmüşlerdi. Yaratıcı vardı ya da yoktu, ne fark eder, yardım yardımdı! Karşılıksız sevgiyi öğrenme sırası ondaydı artık; mezardaki kurtlar olmadan, ödülsüz, arpsız, halesiz ya da sırtında kanat olmadan öğrenmeliydi. Tanrı bir icat olsa bile ondan dünyadaki en büyük aşk is-

teniyordu, sebepsiz, mecbur edilmeden ya da taşlara yazılmış emirler olmaksızın sevecekti... Jaime, Valdivia'dan ayrılırken rahip çanları çalmaya başladı. İnananlar geçişini görmek için pencerelerden sarktılar. Az sonra onu iki yüz kişilik bir kortej takip etmeye başladı. Marşlar söylediler ve ona çiçekler savurdular. Nehre vardığında ve yük araçları için yapılmış korkuluksuz köprüden geçmeye başladığında, mendillerini sallayarak ona duygusal bir veda ettiler. Haç kafasını hareket ettirmesine neredeyse izin vermediği için, olabildiğince eğildi, ağzını dolduran "ben aşağılık bir sahtekârım" cümlesini kendine saklarken bekledikleri gibi kutsadı onları. Bağırmaya başladı "Baba, Oğul ve... adına" ama cümlesini bitiremedi, çünkü haç kollarından birine çarptı ve köprüden aşağı düştü. Sadece üç metre aşağı düşmüş ve su yatak etkisi yapmıştı, ama haçın kalın ahşabı kaburgalarına çarparak kırmıştı. Dikenli taç alnını yaralamış ve yüzü kana bulanarak boğulmaya başlamıştı. Ciğerleri su doldu. Bilincini kaybetti.

Gece geç saatte, omzu bandajlanmış, mezarlıkta bir mezarın üstünde uyandı. Elleri nasırlı bir adam ona seramik bir kapta kahve ikram etti.

– Ben kutsal toprak bekçisi, mezarcı ve boş zamanlarımda da çıkıkçıyım. Kırık, çıkık, oynamış kemikleri yerine getirir ve tutulmuş boyunlara masaj yaparım. Şansınıza kemiğiniz sadece yerinden oynamıştı. Tamamen iyileşeceksiniz. Ben Eleodoro Astudillo emrinize amadeyim.

– Çok teşekkürler Don Eleodoro. Borcum ne kadar?

– Azizlere ücretsiz. Benim için dua edin, yeter.

– Öyle yapacağım... Bana bu mesleği nereden ve kimden öğrendiğinizi söyler misiniz?

– Burada öğrendim, ustamın adı Don Pepe'dir. Don Pepe, gelin buraya!

Gri bir kedi mezarlar arasından koşarak geldi ve mezarcının ayaklarına hırıldayarak süründü.

– Bana her şeyi o öğretti. Dikkatlice bakın: Eklem yerlerine dikkatlice, hiçbir düşünce aklınızı dağıtmadan bakarsanız, hayvanın Tanrı tarafından nasıl yapıldığını anlarsınız. Buraya, şuraya uygulanan ufak bir basınç ve birkaç tane daha onu bayıltmaya yeter. Gördünüz mü?

Adam, Don Pepe'ye acı vermeden dört ayağını ve boynunu yerinden oynattı. Kedigil artan hırıltılarla taşlık yolda bir halı gibi kaldı.

– Aynı şekilde, mezar kazmak da artık benim için zor değil. Eskiden zor gelirdi ve gençtim o zamanlar. Ama yavaş yavaş gururumu kaybettim ve toprağın beni eğitmesine izin verdim. Bana sertliklerini, yumuşaklıklarını, boşluklarını öğretti... Eğer küreği nereye ve nasıl koyacağına dikkat edersen, yer kendiliğinden açılıyor ve tereyağı gibi kazılıyor.

Birkaç saniyede kedinin boynunu ve ayaklarını yerine yerleştirdi. Hayvancık bir gece kelebeği edasıyla koşarak uzaklaştı.

– Siz nesnelerin dilini anlıyor musunuz? Bu ufak sığınağa dikkatlice bakın.

Jaime, Eleodoro'nun kendisiyle konuşmaktan büyük keyif aldığını fark etti. Belki yıllardır ilk defa gece biriyle konuşuyor ve ay ışığında kahve içiyordu. Düğümlü parmağın işaret ettiği yöne baktı. Bir dalın ucunda bir kuş yuvası parlıyordu.

– Size ne diyor?

– Sihirli bir meyve gibi, çok güzel görünüyor.

– Doğru olabilir, ama bu sizin uydurduğunuz bir şey: Güzellik ya da çirkinlik sizden gelir, yuvadan değil. Aslında bu yuva zayıf bir dalın ucuna yapılmış. Kuş, eserini katlanılabilirliğin sınırına inşa etmek için, birbirine geçmiş dalların ve içindeki kuşların ağırlığını içgüdüsel olarak hesapladı. Bir gram daha fazla gelirse dal kırılır ya da eğilerek içindeki kuşları düşürür. Eğer yuvasını sağlam, güvenli bir dala inşa ederse, kediler gelir ve hepsini yer. Bu şekilde hiçbir kedigil yaklaşmaya cesaret edemez. Ben, bu yolla güvenlik aramanın bazen iyi bir şey olmadığını anlıyorum, çünkü ölüme götürebiliyor. Ve belirsizlikte yaşamak daha iyi diye düşünüyorum... Ama siz bunları zaten bilirsiniz çünkü azizsiniz. Ruhunuzu arındırmak için çok çalışmışsınız. Bunu vücudunuzda gördüm. Omurgalarınızı kıracak darbeler almışsınız. Bir sürü niyete karşı savaşmanız gerekmiş. Anne babanızın sizi sevmesi gerektiği gibi sevmediğini hissediyorsunuz. Bunlar sizin için İsa'dan ve haçından daha ağır. İsterseniz ben sizi hafifletebilirim. Hafıza bir korse gibidir. Hatıralar insanın göğsüne, sırtına, teninin tamamına yapışır ve görünmez bir kabuk gibi onu dünyadan ayırır.

Mezarcı onu soydu ve kemik bir bıçakla, santim santim, yoğun dikkatle, teninin her parçasına tutkalla bir etiket yapıştırılmış gibi kazımaya başladı. Ayak tabanlarından başladı, sonra bacaklarından, cinsel organından ve anüsünden geçerek, göğsünden ve sırtından, kollarını, boynunu ve kafasının hiçbir yüzeyini unutmadan spatulayı öyle etkin kullanarak geçti ki hiç gıdıklanmadı. Bitirdiğinde seher yaklaşıyordu. Don Eleodoro bedende kazınmadık hiçbir yer kalmasın diye bandajını çıkardığı için, omuzlarında bedeninin kalanından yayılan neşenin hafiflettiği bir acı duydu. Yılların acısını üstünden almışlar gibi hissediyordu. Organizması büyük bir ciğer gibi nefes alıyordu. Her hücresi minicik birer ağza dönüşmüş özgürlük marşları söylüyordu. Tüm korkularını sökmüşlerdi: Ölüme, hastalığa, terk edilmeye, işgal edilmeye, kaybetmeye, başarısız olmaya, sıkılmaya, anlamsız olmaya, fark edilmemeye, yaşlanmaya korkmuyordu artık. İlk defa maddesinden haz aldı ve artık eti, saniyelere verdiği minik ısırıklarla hayatı kendisinden çalan Zaman'ın celladı değil; şekli olmayan bir melekle dans eden ruhunun cennet bahçesiydi.

– Dostum, kutsal tövbekâr, buralarda büyücü dedikleri birçok şifacı vardır. Size halüsinasyon görmenizi sağlayacak ve gerçekliğin farklı boyutlarına taşıyacak otlar önerecekler. Bana sorarsanız, nesneleri olduğu gibi, birleşmiş görmek mucizenin ta kendisidir. Uykunuz var mı?

– Evet biraz. Tüm gece uyumadık.

– Son bir çaba gösterin. Beni takip edin. Tarlanın ortasında yalnız bir elma ağacı var. Görmeyi başarabilirsek, bize, o halüsinasyonlardan biri kadar mucizevi olan bu düzeyden bahseder.

Onu mezarlığın dışına götürdü. Haç girişte, ayakta, yüksek duvarın köşesindeydi. İsa o kadar güzel görünüyordu ki, tüm ölüler tarafından yönetilen bir geminin ucundaki heykel gibiydi, sanki burası için yontulmuştu. Tatlı parfümüyle havayı arıtan lavanta çiçekleriyle çevrelenmiş bir patikadan geçtiler. Karanlık, neredeyse siyah topraklı bir tarlanın ortasında, yeni doğan güneş ışıklarıyla altına dönüşmüş sarı elmalarla dolu, geniş bir ağaç duruyordu.

– Ne görüyorsunuz?

– Olgun ve parlak elmalarla dolu bir ağaç.

– O kadar mı?

– Güzel mi çirkin mi söylesem kendimden eklemiş olurum.

– Gözlerinizle değil ruhunuzla bakın.

– Ruhum bu elmaların çok tatlı olduğunu söylüyor bana ve karnım başka söz dinlemiyor.

– Kendinizi yarı kör saydığınızdan boğaya karşı gelmiyor, oynamaya başlıyorsunuz. Dans etseniz daha iyi olur. Burada yıldızlardan toprağın en küçük zerresine kadar herkes dans ediyor. Dikkat edin: Ağaç, gezegene saplanmış, onunla birlikte güneşin etrafında dönüyor. Her elma ışınları farklı şekilde, yerine uygun alıyor. Bazıları, yıldızın çıkış tarafında olanlar, genç bir ışıkla yıkanarak zayıflıktan güçlülüğe gidecek;

günbatımına bakanlar, yaşlanan bir ışık alarak güçlülükten zayıflığa gidecekler. Tepelerde büyüyenler boyuna, kısa ama hep yoğun olan olgun bir ışıkla beslenecekler. Her elma farklıdır çünkü büyürken güneşi farklı şekilde alır. Hiçbirinin tadı aynı değildir, bir kısmı sabahın, bir kısmı öğlenin ve birkaçı da gün ortasının dostudur. Ama bir elma, en merkezde ve en yüksekte olan, kraliçeyle, zenitle sürekli iletişim halindedir...

Mezarcı kolunu uzattı ve bir elma kesti. Sonra, imrendirici bir çeviklikle, ağacın tepesinden bir elma daha koparmak için tırmandı.

– Aşağıdaki elmalardan bir tanesini ısır. Şimdi de bundan, kraliçeden bir ısırık al ve karşılaştır.

İlk meyve, taze, sert ve tatlıydı, çok lezzetli geldi ona. Diğerini ısırınca bedenini yoğun, titreyen, sarsılmaz bir güç sardı. Eti bir cam gibi gergin ve sulu, çıtırtısı melodikti. Faydalı asit suyunda çözünür çözünmez dili delip geçerek, coşkulu bir ateşle ısıttığı kan nehrine nüfuz ediyordu. Bu elmayı yiyip bitirdikten sonra ömrünün uzadığını hissetti.

– Ben ağaçlarla aynı olduğumuza inanıyorum: Aynı durum karşısında binlerce davranış şekli beliriyor. Madem öyle en kral davranışı, hayati prensibe en yakın olanı takınmalı. Öyle yapmalı ve diğerleri gibi yapmamalı. Ama diğerlerini de asla aşağılamamalı. Onlar her eylemin içinde mevcut güçtür... Neyse, sizi uyumaya bırakacağım. Bu çukura girin, içine bir battaniye koydum. Bu derin yatağa alışmanız gerekecek, size verebileceğim başka yer yok.

Jaime kendini çukurun dibine doğru bıraktı ve toprağın acı tatlı kokusuyla giyinmiş uyudu. Esmer bir dişinin kollarında olduğunu gördü rüyasında. İki çıplak beden arasında çok fazla beyaz pıhtı olduğunu fark etti. "Bu ne?" diye sordu kadına. "Merak etme, bu benim epilasyon kremim." "Sen tüylerinden kurtulmak istiyorsun, ama ben, erkek olduğumdan bunu bir felaket gibi algılıyorum." Bir an bunaldı, sonra şöyle dedi: "Sırtımı onunla ov. Kürek kemiklerim kıllarla kaplı. Onlar dökülünce kanatlarım çıkacak." Babam enerji dolu uyandı ve mezardan yeni doğmuş gibi çıktı. Mezarcı ona birkaç sahanda yumurta, ekmek ve bir fincan kahve ikram etmek için bekliyordu.

– Üç hafta boyunca haçı taşıyamayacaksın dostum. Ne yapacaksın? Burada kalamazsınız: Bir sürü insan gelip sizden mucize isteyecektir. Bu aşkla mezarları ve çiçekleri ezecekler. Belki o inananlardan biri size bir oda önerecektir. Ben, bu arada, İsa'nızı saklayabilirim. İyileşince tekrar af yoluna devam edebilirsiniz...

– Başka planlarım var Don Eleodoro. Trene binip, Santiago'daki kardeşimi görmeye gideceğim.

– Bu cüppeyle ve haçsız biraz garip görüneceksiniz. Bir ölüyü soyacağım. Yeni giysileri var. Daha dün gömdüm. Ne dostu ne akrabası olmayan gezgin bir tüccar.

Yarım saat sonra abartılı parlak yeşil bir takım elbise, bir gömlek ve ayakkabılarla döndü.

– Renk sizi rahatsız etmez umarım. Kullandıkça parlaklığı gider.

– Bahşiş atın dişine bakılmaz. Çok teşekkür ederim. Ayakkabıları kabul edemem. Bu botlarla devam etmeyi tercih ediyorum. Bana öğrettiğiniz her şey için çok müteşekkirim.

– Öğreten ben değil mezarlıktır, her şeyi bilen o. Ölüme o kadar yakınım ki her yerde hayat görüyorum. Acı çektiğinize inandığınızda, aynaya bakınız ve elbisenizin nereden geldiğini hatırlayınız. Bu keyfinizi yerine getirecektir... Hoşça kal dostum. Canlı bir adamla konuşmak çok güzeldi.

Tren istasyonunda Jaime bir gazete aldı: Her iki aday da zafer naraları atıyordu. Oyların detaylarını aradı: Valdivia'da, Luis Barros Borgoño iki bin beş yüz oy, Arturo Alessandri Palma iki bin beş yüz oy ve Recabarren bir oy. Jaime, bu desteğinden dolayı gururlu, trene bindi.

Üçüncü mevki treni yükler, sepetler, köpekler ve tavuklarla seyahat eden fakir insanlarla doluydu. Papağan yeşili takım elbisesiyle bir yabancı gibi belirmesi gülüşmeler uğultusuna sebep olurdu, ama babamın bir gırtlak temizlemesi bu uğultunun kesilmesine yetti. Siyah sakalı ve kısa saçları ona kızgın bir hava veriyordu. Korkmuş halde ona, yaşlı bir kadının yanında yer açtılar ve metalik çıkıçıkı uğultusu onu kısa sürede uyuttu.

İnşaat halindeki bir binanın penceresinden, avluda öğrencilerine görünmez nesneleri nasıl tutmaları gerektiğini öğreten bir ustayı izliyordu. Ustanın tekniğinde kusurlar olduğunun ve bunları örtmek için muğlak, hızlı birtakım hareketler

yaptığının farkına varıyordu. Aniden öğrenciler kafalarını kaldırıyor ve yardım ister gibi ona bakıyorlardı. O, yukarıdan, umursamadan, yavaş ve kati, mükemmel bir teknikle onlara nasıl yapılması gerektiğini göstermek için görünmez bir nesne tutmaya başlıyordu. Öğretmen dersini terk ediyor ve binaya girip güvenilmez merdivenlerden yedinci kata tırmanıyordu. Morarmış dudaklarını sıkarak işaret parmağıyla kalbi üstündeki cebi gösteriyor ve ondan oraya işlemek için dört kelimelik bir vecize istiyordu. O da şöyle diyordu: "Kendine ait bir şey olmadan sürekli geçicilik." Ustanın hayranlık dolu suratına rağmen şöyle devam ediyordu: "Yine de, görünmez nesne tutmanın mükemmel tekniğini size öğretmeliyim." Acı bir fren uyanmasına neden oldu. Tren, üzüm asmalarıyla çevrili küçük bir istasyonda durmuştu. Bir uçtaki kapıdan üç sarhoş asker bindi, her birinin sol koltuk altında dolu bir şişe, sağ ellerinde ise boş bir tane vardı. Yudumları en az gülüşmeleri kadar uzundu. Diğer uçtan sırtı kocaman bir kamburla deforme olmuş bir adam, beyaz bir çuval taşıyarak girdi. Tren ayrıldığında ellerini yüke daldırdı ve yumurtalarla dolu çıkardı. İnce bir sesle bağırmaya başladı:

– Pişmiş yumurta satarım! Bir horoz çapkınlığı alana bir paket tuz hediye!

Kamburun köse yüzünde kadınsı bir şeyler vardı ve sesi tavuk gıdaklaması gibi titrekti. Askerler, dirsek atarak ona doğru yollarını açtılar, çuvalını elinden aldılar ve yumurtaları yutmaya

başladılar, o kadar iştahlı yiyorlardı ki kabuklarını bile soymuyorlardı. Kısa sürede üç düzine yumurtayı, yani yükün tamamını mideye indirmişlerdi. İkinci şişeleri boşaltarak, pisuvar ve yatak olarak kullandıkları banka döndüler. Karşı taraf parasını isteyerek onları takip etti. Askerler onu bir bacağından tuttular ve baş aşağı sallamaya başladılar.

– Sırtındaki göbeği boşalt bakalım, o da yumurtalarla doludur!

Bu oyundan heyecanlanmış askerler, kafasını kırmaya kararlı şekilde adamı yere çarpmaya başladılar. "Orada durun!" diye bağırdı Jaime hiç düşünmeden. Rahatsızlığının homurtusu, devamında yapacağı hareketler gibi kendiliğinden çıkmıştı: Bir kedi gibi sıçradı, koridorun ortasına düştü, bir sıçrayışta vahşilerin yanına vardı ve sağlam kalan sağlam koluyla ağızlarına şiddetli yumruklar bahşiş etti. Dişler fırladı. Sonra onları banklara doğru düşürene kadar göğüslerini yumrukladı ve kana bulanmış bayıltana kadar kafalarını tekmeledi. Öfkesi geçtiğinde, ağlama ve gülüşmeler arasında kendisine durmadan teşekkür eden kamburu kollarında buldu.

– Bakın bayım, bana teşekkür etmenize gerek yok. Bu tip davranışlardan hiç hoşlanmam, hepsi o. Onlara sizi değil bir fikri savunmak için saldırdım.

– Siz nasıl isterseniz, ama benim hayatımı kurtarmış olduğunuz bir gerçek. Hepsine aynı anda tek yumrukla vurdunuz. İyi bir boksör ol-

duğunuz kilometrelerce öteden anlaşılıyor. Tanrı bana sizin bedeninizi vermedi ne yazık ki, öyle olsa rahat rahat çalışabilirdim. Merakımı mazur görün, nereye seyahat ediyorsunuz?

– Santiago'ya gidiyorum, ama Rancagua'da inmem gerekiyor. Daha fazla devam etmeye param yetmiyor.

– Bu ne rastlantı! Ben Rancagua'da yaşıyorum, madem cebiniz boş, size kendiminki gibi mütevazı bir iş önerebilirim...

Dik bir yokuşta, trenin yavaşlamasını fırsat bilerek ordunun kendilerini cezalandırma riskini almamak için indiler. Şanslarına şehre sadece iki gün yürüme mesafesindeydiler, adı Haçların İsa'sıydı ve tenor sesiyle harika şarkılar söyleyerek uzun yolu kısalttı.

– Adımın da söylediği gibi kamburundan haça çakılmış bir kurbanım ben. Böyle bir yükü taşımak zordur. Katı yumurtaları satmak için barlara gittiğimde, sarhoşlar hep döver beni. Onları anlıyorum. İşçi, çiftçi, madenci olarak onlar da patronların adaletsizliğinin sürekli kurbanlarıdırlar. Yirmi güzel melodi çalabilen bir Alman laternasına sahibim. Kolu çevirip şarkı söylerim, sonra muz ve yumurta satarım. Siz güçlüsünüz, goril kılığında –karnavaldan sonra çöpe atılmış bir goril kostümü buldum– beni koruyabilirsiniz. Çoğu laternacıya bir tenekede para toplayan maymun eşlik eder, benimki daha büyük olur. Fikrimin iyi olduğunu itiraf edin arkadaşım.

Maskeyle sizi kimse tanımaz, kazancımızı ikiye böleceğiz, Santiago'ya gitmeye yetecek parayı kısa sürede biriktirebilirsiniz.

Kaderin onu maymun adama çevirmesi Jaime'yi şaşırtmadı. Annesi onlardan birine âşık olmuştu ve belki de kendini maymunsu bir şekille tanımlaması, eksikliğini duyduğu anne sevgisini alma hissi yaratabilirdi bir şekilde.

Bu arada iki Başkan adayı da zaferlerini duyurduktan sonra, birbirlerini sahtekârlıkla suçladılar. Bu sarsıntı ortasında, cunta tehdidiyle, seçimleri bir onur mahkemesi sonuçlandırdı ve yönetimi Alessandri'ye verdi.

Babam bir yılını goril kostümü içinde haftanın her gecesi bar, kafe ve restoran gezerek geçirdi. Başlangıçta kambura saygı göstermeleri gerektiğini anlamaları için birkaç ayyaşın yüzünü dağıtması gerekti, sonrası kolay oldu. Hepsi elini sıkmak ya da yüzlerinde çocuk gibi bir gülümsemeyle ona sarılmak istiyorlardı. Bir gece sadece sıkıntıdan, bir müşterinin cebinden bir mendil aldı ve dans etmeye başladı. Genel bir alkış patladı ve çoğu gorile topuklarını vurarak eşlik etmek istedi. O gece İsa tüm mallarını sattı.

Gün içinde babam kostümünü çıkarmıyordu ve şehrin en merkezi meydanında oturup çocukları eğlendiriyordu. Kıllı bir pelerinin altında isimsiz yaşamak ona çok iyi gelmişti. Kendini kaybetmeye, sıfır noktasını tatmaya ihtiyacı vardı. Ruhunun en derininde hiçbir şeye inanmıyordu. Kendini son derece dışlanmış hissediyordu.

Onu kapalı kapılarla dolu bir dünyada anahtarsız bırakmışlardı. Varoluşuna sürekli bir anlam arıyor ama hep anlamsız olduğuna karar veriyordu. Maymunun içinde, bir simya fırını gibi çözünüyor; kişiliksiz, tanımsız, değeri teyit edilemeyen, modelsiz, bağsız, şekilsiz bir ruha dönüşüyordu. Bir yabancı olmayı bırakıyordu. Sahte bir maymun, bir Rus göçmeninden daha fazla kabul görüyordu. Bu şekilde, kostümü çıkarmadan, bir kadın tavlamayı kendine hedef edindi. Bir tane mi? Birkaç tane! Baştan çıkarma silahları gözleri, çıplak elleri, sesi ve hayvani deriyi aşan, favori kurbanları evli kadınların yeşilimtırak mavi dalgalar olarak algıladıkları erotik bir aura ile saran arzusuydu. Akşamüzeri üç ile beş arasında, bu kadınlar akşam yemeği hazırlarken kocaları uzakta çalışıyor olurdu, mutfağın herhangi bir köşesinden onlara kolayca sahip olabiliyordu. Yüzünü tanımamak ve adını bilmemek kadınların işine geliyordu. Hiçbir bağ kurmadan, her türlü suçtan bağımsız kendilerini salt zevke teslim ediyorlardı. Eylem tamamlandıktan sonra, ona bir banknot ya da çiçekli bir külah dolusu yiyecek veriyorlardı. Bu kimliksiz ilişkiler babamın, her dişinin temel azgınlığını sergilediği vahşi şevki, gizemli ya da ahlaksız zevkin kökenini, tanımasına yardımcı oluyordu. O yoktu, maske ona ayna sıfatı kazandırarak onu tüm kadınların içinde yaşattığı ideal erkeğe dönüştürüyordu. Her biri onu istediği gibi yoğuruyor ve kendi etinden bir

çıkıntıya dönüştürüp böylelikle kendi kendileriyle yatıyorlardı. Jaime kendini gerçekleştirmeye gitmeyen bir yolda yürüdüğünü biliyordu.

Bir sabah Haçın İsa'sı onu büyük heyecanla uyandırdı:

– Jaime, bugün artık maymun kostümünü çıkarıp papağan kostümü giyebilirsin. Yani, cırlak renkli olsa da normal bir vatandaş gibi gezebileceksin. Bir işçi gösterisine gideceğiz. Şehir haydut dolu. Recabarren geliyor!

– Ne? Recaberran mı?

– Evet, Recaberran, ilahın! Şili Komünist Partisi Birinci Toplantısı yapılacak. Uluslararası Komünist Moskova bürosuna resmi olarak kabul edilecekler. Bu gorilin içinde her yere kıvrılarak hiçbir şeyin farkına varmadın. Lider hapisten çıktı, milletvekili seçildi ve meclisin kapıları açıldı. Artık yolunu kesemeyecekler. Bu gece, kesin, şehrin her yerine "Canımızla, kanımızla kırmızı olacağız!" yazan posterler asmalarına rağmen dayak olmayacak.

– Peki, neden burada Rancagua'da toplanıyorlar?

– Çiftçi çok olduğundan ve bakır madeni El Teniente'den birçok madenci gelebilsin diye olmalı. Gelmeye başladılar bile, barışçılar bayramlıklarını giymişler. Bu olayın Şili tarihindeki en büyük gelişmelerden biri olduğunu söylüyorlar.

– Söylüyorlar... Söylüyorlar... Kimmiş söyleyenler? Hepsi reklam!

Jaime nedenini bilmeden ters tarafından kalkmıştı. Onu derinden rahatsız eden, bu şeh-

rin yerleşimindeki tipik İspanyol tarzından –sekize sekiz blokların ortasında bir meydan– gelen nizamında olumsuz bir alâmet sezmesiydi. Etrafındaki sokaklar dikdörtgen ağaçlığın köşesine değil, yanlarının ortasına çıkıyordu. Orada, bozguna uğratılarak –belki ihanete uğramışlardı– bin beş yüz vatansever ölmüştü. Tüm bunlar canını sıkıyordu. Kiliseye doğru yürüdü, bir banka oturdu ve dua ediyormuş gibi yaparak Rebe'yi çağırdı, gelmekte gecikmedi. Jaime ona kibar ama mesafeli davranarak durumu anlattı. Korktuğu cevabı aldı:

– Telaş etmekte haklısın. Sembolleri hor görmemek lazım. Kahramanlar Meydanı bir haç oluşturan dört yoldan oluşuyor. Katolik bir toplum için bunun anlamı fedakârlıktır. 1814'te Bernador O'Higgins-Cristo meydanı, başkenti almış Güneyden ilerleyen İspanyol Ordusunu durdurmak için işgal ediyor. Oradan iki fersah uzaktaki Juan José Carrera-Judas, geniş ordu yardımını istediğinde gidebilmek için birliğiyle hazır bekliyor. Kimsenin açıklayamadığı sebeplerden, bunu sonunda yapmıyor. Dört noktadan saldırılmış, bölük kırıp geçiriliyor ama teslim olmuyorlar. Kahraman kendini çarmıha gerdirmiyor ve şiddetli bir saldırının ortasında felaketten kaçmak için yol açıyor. Bu gaddar kurbanın sebebi: Kötü bir ortağa safça inanmak. Sen de, tüm Şilililer gibi, bu bozgunu ezbere biliyorsun ve Recabarren'in farkında olmadan aynı korkunç senaryoyu tekrarlaması seni rahatsız ediyor. Komünist Parti'yi Rancagua'da kurması, aslında bozguna

ve ihanete hazırlanması anlamına geliyor. Onun gibi adil bir ruh, uzlaşmacı, Yüce Baba'nın insan temsilcisi, Lenin, yanlış yargılanacak, ya hiç kimse tarafından anlaşılmayacak ya da ancak birkaç kişi tarafından anlaşılacak, etrafında halkın katledildiğini görecek, zaferleri kaçamak taktikler olacak ve büyük acılar yaşayacak, felaketin ortasında, kendi rehberince bile terk edilip, yalnız bırakılacak. "*Eloi, Eloi, lama sabactani?*"*

– Duymaya ihtiyacım olan şeyi söyledin: Recabarren, partisini bu bozguna uğratılmış kahramanlar şehrinde kurmamalıydı... Şimdi, git artık. Bugünlük bu kadar halüsinasyon yeter!

Ve tersliği öfkeye dönüşmüş halde kamburla paylaştığı odaya döndü. Tıraş oldu, saçını kesti ve yeşil takımı giydi. Haçın İsa'sı sirke giden bir çocuğa benziyordu. Jaime'yeişbirlikçi havasında bir paket çikolata ve nane tabletleri gösterdi. Sırtında sıradağların işlenmiş olduğu bir tişört giyiyordu. Pişmiş yumurtalarını kırmızıya boyamıştı.

Büyük bir gürûh Belediye binasındaki konferans salonuna girmeye çalışıyordu. Madenciler ve işçiler dışarıda, amfiteatrın ağzına kadar dolu olduğunu bilerek yığılmış, sıralanmışlardı. Bir alkış patlaması duyduklarında onlar da ayalarını birbirine vuruyorlar ve sebebini bilmeden ıslık çalıyorlardı. Bu durgun ve yoğun denizi geçmek bir saatlerini aldı. Mebuslara yemek taşıdıkla-

* İncil'den Matta 27:46 Tanrı'm, Tanrı'm, beni neden terk ettin? –ç.n.

rı bahanesiyle araya sızmayı başardılar. Salona girmeyi başardıklarında söz Recabarren'daydı. Görüntüsünden sıradışı hiçbir şey yoktu. Yüzü tıraşlı ve şakaklarında beyazlar olan sakin bir adamdı. Hareketleri dürüst ve ılımlıydı. Sesinde duaların monotonluğu yoktu, düz, net, sıradandı ama söylediklerine karşı derin inancı sarsıyordu. Kelimeleri bağırmaya ya da abartıya gerek kalmadan dindaşlarının kalbine dokunuyordu:

– Yoldaşlar... 1900'den bugüne 1922'ye kadar sömürgeci sınıfı tarafından uygulanmış şiddetli baskılar yüzünden canice akıtılmış fedakâr işçilerin kanı olmasaydı... Vatansever ögelerce uzun yıllarca sürdürülmüş antiemperyalist kavga olmasaydı... Şili'ye bugün rüyalarımızı gerçekleştirme imkânı zor verilirdi. Komünist Parti, kendine düşen ideolojiyi sindirerek doğuyor: Marksist-Leninizm. En asil idealleri, en saf niyetleri, daha iyi bir insanlık inşa etme özlemiyle yaşamışların en yüce hayallerini, insanı sömürüden tamamen kurtaracak daha mükemmel, daha insancıl bir toplumu simgeleyen, ihtiyaçları karşılayacak, güvencesizliğin verdiği bunalıma son verecek, tüm cehalet maskelerini delecek ve mutluluk krallığını kuracak kızıl bayrağı en yukarıya kaldırarak doğuyor...

Bu adamın insanlığa duyduğu kocaman aşkı gösteren ve insan doğasından gelen dalaletle karşılaşmasına neden olacak idealler uğruna savaşması, arılığı ona acı verse de Jaime kendini diğerleri gibi alkışlar ve ateşli zafer çığlıkları

atarken buldu. Recabarren hiç korkusuz, toplumun yasal, politik ve ekonomik yapısına saldırarak, proletaryan devrimiyle sınıf savaşı aracılığıyla komünist bir devlet kurmaya çağırarak bir prensipler bildirgesi okuyordu. Bu programda esas atılım olarak Milli Yürütme Kurulu'nun parçası olacak bir gazetenin kuruluşunu duyuruyordu. Bir metalik aletler orkestrası, akortsuz ama enerjik bir şekilde, kırmızı bayraklar rüzgârı altında katılımcılar korosu Beynelmilel'i yorumladı. Recabarren halk coşkusunun merkezi olmak istemeden milletvekilleri arasına karıştı, ama birçok işçi "Recabarren!" diye bağırmaya başladı ve böylece kollarını iki yana açarak (Jaime bunu bir haç olarak yorumladı) bu titreşimli alkış tufanını kabul etmek durumunda kaldı.

Bu coşkulu topluluk arasına karışmış babam, hayran olduğu ve adına üzüntü duyduğu politikacıya, onunla konuşma umuduyla değil de –etrafındaki yoldaş çemberi durmadan yorumlar yapıyor ve onun dudaklarından çıkacak kişisel bir anı cümlesi almaya çalışıyorlardı– onun görünmez aurasıyla enerjik bağlantıya geçmek amacıyla ona yaklaşmaya çalıştı. Hedefe beş metre kadar yaklaşmayı başardı ve kendini mutlu hissetti. Bu tarihi adamın göğsünün inip çıktığını görebiliyordu; şimdiden bir destanın parçası olan gözlerinin bir anlığına kendi gözlerine değmesi şansına erişirdi belki. Onu neredeyse felç eden bir sürprizle liderin şöyle dediğini duydu:

– Siz, genç adam, yeşil takım elbiseli, yaklaşın.

Bedenler anında ona ince bir patika açarak ayrıldılar. Bir rüyaya dalmış gibi bir mucizeye tanıklık eden kalp atışlarıyla, Recabarren'e doğru yaklaştı. Elini sıktı ve onu dinleneceği özel ofisine doğru kendisini takip etmeye davet etti.

– (Bir Yahudi Hayalet barındırdığımı görmüş olabilir mi? Yüzümde Teresa'nın yüzünü mü gördü? Bunca coşkulu kişi arasında benimle ilgilenmesi mümkün değil! Ama neden olmasın?... O sıradışı biri, algıları farklı olmalı, içimizi görebiliyor, ruhumuzun kalitesini bilebiliyordur. Yüce biri olduğumu ve gizli ruhumun bir elmas kadar saf olduğunu ve dağları yerinden oynatacak güce sahip olduğumu biliyordum zaten. Eğer bir işçi ordusu kurup beni başına koyarsa, tek bir çarpışma bile kaybetmem. Benimle bir Rancaguas daha yaşanmaz. Bu hastalıklı kapitalizmi son harabesine kadar yıkacağım ve dragonun tüm kellelerini acımasızca uçuracağım!)

Recabarren onu dikkatlice izledi, ona bir termos kapağında çay ikram etti ve sordu:

– Söyle bana genç adam, bu elbiseyi nereden aldınız?

Jaime yücelik hayallerinden bir dışkı kadar küçülerek düştü.

– Aslını isterseniz satın almadım. Bir mezarcı hediye etti. Ne arkadaşı ne de ailesi olmayan bir ölüye aitti.

– Ailesi vardı, en azından bir akrabası, ben. Vicente benim amcamdı, seyyar elbise satıcısıy-

dı, annesinin yatak örtüsüyle bu takım elbiseyi kendisi yapmıştı. Aylardır ondan haber alamıyordum... Öldü yani zavallıcık. Hep göze batmayan bir bekâr oldu. Babaannem öldüğünde kendisiyle yaşayan otuz kediyi zehirledi, o sabit fikirli dulun tek çocuğuydu ve onu bir kedi şiltesinin üstünde gömdü. Gördüğünüz gibi, bu parlak giysi sayesinde, neredeyse akrabayız. Ayrıca, size bir de miras kaldı. Vatkaları sökün: Vicente hep katlı paralar bulundururdu, kötü günde kullanmak için.

– Çok teşekkürler. Öyle yapacağım Don Luis Emilio.

– Adınız ne?

– Jaime Jodorowsky, hizmetinizdeyim.

– Garip bir soyadı. Polonya'dan mı?

– Evet, ama ailem Rus'tur... Yalan söyledim... Yahudi'dir.

– Rusça biliyor musunuz peki?

– Unutmama şansına eriştim.

– Benimle çalışmak ister misiniz?

– Elbette!

– Milletvekili görevim Santiago'da yaşamaya mecbur ediyor beni. Bu kartta adresim yazılı. Bir sürü Rusça kitabım var, darmadağınıklar. Benim çok işime yarayacaksınız. Sadece benim değil, tüm işçi sınıfının. Çevirileriniz gazetelerimizde yayınlanabilecek. En kısa zamanda beni görmeye gelin. Unutmayın: Trenler gitmesi gerektiğinde gider ve bir saniyelik gecikme bizi uzun bir yolculuktan alıkoyar.

Vatkaların pamuk dolgusu arasında Jaime bir sürü katlanmış para buldu. Paranın yarısını ortağına verdi ve diğer kısmıyla lacivert bir takım elbise ve Santiago'ya bir bilet aldı. Kambur sarhoş oldu, goril kostümünü yaktı ve onu siyaha boyanmış yumurta yağmuruna tuttu. Öfkesinden kaçmak için babamın trene kadar koşması gerekti. Başkente bir pazar sabah altıda vardı. Benjamín'in dairesine girdiğinde, onu giyinmiş kahvaltı ederken buldu.

– Buraya ne yapmaya geldin? Sana hiç ihtiyacım yok. Annemin sağlığını merak etmeden ya da tek satır yazmadan neredeysen iki sene geçirdin. Kendinden utanmalısın. Tekrar ilahi Şiire dönmemiş olsam çoktan patlamıştım. Onun sayesinde bu durgun nehirler, önemli yolculukların koltuk değneklerine, barok atlara dönüştü. Dünyanın dengesizliğini geometri formüllerine yansıtan adamların yaşlı gözleri arasında mor bir ışık hüzmesine binmiş dörtnala gidiyorum...

– Yeter Benjamín. O kadın şarkıcı sesiyle şiir okumayı bırak ve benim de annem olan Teresa'nın nerede olduğunu söyle.

– Önemli gelişme gösterdi. Ciddi kalp sorunları olsa da, yoldan çıkmış gerçekler ilahi yıkılış mimarisinde yer almak üzere döndü.

– Boş laflarınla içimi şişiriyorsun! Açıkça anlat!

– Kibar bir kadına dönüştü. Pazar günleri benim gözetimim altında akıl hastanesinden çıkmasına izin veriyorlar. Bir kukla tiyatromuz var

ve tüberkülozlu çocuklar hastanesinde gösteriler yapıyoruz. Gelir misin? Bugün *'Ölümü Yenen Asker'i* ilk defa sahneleyeceğiz. Geleneksel bir metin ama diyalogları ben yeniden yazdım. Sanat, cesetlerinin oyunculuğu sayesinde mezarlıkları canlı tutuyor!

Küçük tiyatro, eski asker ceketler giymiş, sırtları gri battaniyelerle örtülü, sararmış çocuklarla dolu gölgelik bir avluda yükseliyordu. Üstünde kumpanyanın adı olan "El Bululú" yazılı mavi bir paravandı. Tek dekor bir Ortaçağ kalesinin resmedildiği kumaştı. Minik hastalar bağırarak gösterinin başlamasını talep ediyorlardı. Sert hemşireler krepon kâğıdından talaş dolu toplar dağıtıyorlardı. Ukala bir doktor üç renkli bayrağı sallayarak herkesten milli marşı söylemelerini istedi... Jaime, Teresa'yı göremedi. Benjamín onu düzensiz kalabalığın arasına oturttu ve şöyle dedi: "Şimdi işine yoğunlaşması gerekiyor, annemi gösteri bittikten sonra göreceksin. Kuklaların başlarını ben yaptım, o da giysilerini dikti. Oynatan benim, Teresa yardımcım. Güzel bir ikili oluşturuyoruz" ve paravanın arkasında saklanmaya gitti. Karton bir trompet duyuldu. Ölüm, yanakları kırmızı, gelinlikli sarışın bir genç kızı götürürken belirdi. Kız iskeletin kollarından kaçmaya çalışırken çocuklara doğru eğilip onlardan yardım istedi:

– Beni götürmesine izin vermeyin... Ölmeden önce asker sevgilimi görmek istiyorum... Bana savaştan döneceğine dair söz verdi...

Minik hastalar Ölüm'ü talaş toplarıyla taşladılar. Ama o, korkunç kahkahalar atarak kıza daha sıkı sarıldı. Kuklacının gizli eli, eldivenden yavaşça çıktı. Gelin irtihalin kollarında boş halde sallandı... Kukla tiyatrosunun içinde Benjamín sol elini, askeri takması için Teresa'ya uzattı. Üniforması kirli ve parçalanmış görünüyordu. Bu arada amcam üç sesle oynamaya başladı. Ölüm gibi gaddarca güldü: "Artık sonsuza kadar benimsin!" Kızcağız gibi haykırdı: "Hayır, yardım edin! Aşkım, gel kurtar beni!" Romantik asker sesiyle bağırdı: "Dayan gelinim! Geliyorum!" Teresa, baygın düşmek üzere titremeye başladı. Benjamín fısıldadı:

– Hadi, çabuk tak askeri. Sana ne oluyor?

Babaannem göğsünü bıçaklayan büyük acıyı saklayarak güçlükle kuklayı taktı.

– Bir şeyim yok... Geçer şimdi... Devam et... Merak etme sen...

Ölüm kalenin kapısını açtı ve hüzünlü genci kilitledi. Asker belirdi.

– Yaşlı Ölüm, sekiz görünmez bacağını aç ve sevgilimi geri ver!

– Artık çok geç! Onun ruhu beyaz kelebeklerde çözünecek.

– Asla! O yok olursa tüm aynalardan silinirim! Önce ben seni öldüreceğim!

– Beni mi? Hiçbir kılıç kendini kesmez! Ha ha ha!

Yamalı asker Ölüm'le şiddetli bir kavgaya girdi. Hançer tırpana karşı. Teresa dudaklarını ısırarak, kalbinde katlanılmaz bir acıyla yere yığıldı. Ben-

jamín kuklalarını oynatmayı bırakmadan, sessizce kavga ettirmeye devam etti, annesinin nereye düştüğünü görmek için bakışlarını indirdi.

– Sana merak etme diyorum oğlum... Gösteri devam etmeli...

– Ama...

– Başlanan iş bitirilir. Devam et...

– ... Neyin var?

– Tükenmiş kalbimden olmalı. Vaktim yaklaşıyor...

– Hayır!

– Devam et, sana emrediyorum!

Asker, tüberkülozlu ufaklıkların kahramanlarını yüreklendiren bağrışmaları arasında tırpan darbelerinden yere gömülerek sıyrıldı, Ölüm'ü şaşırtmak için arkasında tekrar belirdi, hançeriyle gururla haykırdı:

– Ölüm'ü öldürdüm! Buradayım sevgilim! Zamanında geldim!

Kahraman, seyircisi tarafından çılgınca alkışlanmış, kavgadan bitkin, olağanüstü bir çabayla kalenin kapısını açtı. Sahne boş kaldı. Çocuklar hemşirelerine yüz ifadeleriyle askerin kızı ölü mü yoksa diri mi bulacağını sordu. Benjamín bir eline asker ve diğerine kızı takarken, annesinin yanında diz çöktü.

– Gitme, sana hâlâ ihtiyacım var.

– Sonunda gösteriyi tek başına bitiremediğini anladın.

Çocuklar sabırsızlıkla kuklaları çağırmaya başladılar.

– Sevgililer çıksın, çıksın, çıksın!

Benjamín bir yandan Teresa'yı yere yatırırken, genç kız gibi bağırdı: "Geliyoruz!" Sonra asker sesiyle: "Öpüşüyoruz!" Kocaman bir emiş sesi çıkardı ve iç çekti: "Ayyy!" Genel gülüş patladı. Teresa göğsünü elleri açık bastırdı.

– Gösterinin sonuna kadar dayanacağım. Sadece dans kaldı. Kalk ayağa. Haydi!

Gözleri yaşlarla dolu Benjamín kuklaları fırlattı. Asker ve gelin kaleden çıktılar. Çocuklar onları sıcak bir coşkuyla karşıladılar. Onu sıkıca sarıldı ve tutkuyla şöyle dedi:

– Göğsüme dövme ol! Ateşlere boğ beni!

Kız cevap verdi:

– Dudaklarımda, senin için kalamar gibi mürekkep saçan minik iğneler büyüyor!

Erkek:

– Evreni dudaklarına sokmama izin ver!

Kız:

– Dilimin dibinde tanrı parçaları var!

İki karton baş beklenmedik şehvetle öpüştüler. Çocuklar çılgına dönüp uludular. Sevgililer ayrıldılar ve yorgunluktan bitkin, nefes nefese sahnenin kenarına düştüler. Sertçe doğruldular, dönmelerine ve yuvarlanmalarına neden olan şiddetle bir kere daha öpüştüler. Ulumalar arttı. Gülüşmeler... Vals yapmaya başladılar:

– Ölümü yendik! Bizimle tekrar edin çocuklar!

Ve hasta seyirciler, tek bir aktör gibi haykırdılar:

– Ölümü yendik!

– Artık sonsuza kadar beraberiz!

Perde kapandı. Jaime, annesinin paravanın arkasında kardeşinin kollarında ölmek üzere olduğunu bilmeden tüberkülozluların avluyu boşaltmasını bekledi.

– Üzülme Benjamín. Ne ölünür ne doğulur. Yaşam sonsuzdur.

– Biliyorum. Ölümü yenen asker olmalıyım.

– Öylesin ve onu yendin. Hep yaşayacağız. Sonsuza kadar beraber. Hiç tükenmeden dönüşümden dönüşüme yaşayacağız. Hiçbir şey kaybetmeyeceğiz çünkü her şey biziz.

Amcam kendini tutamadı ve ağlamaya başladı.

– Ağlama, bedenim bir yanılsamadan ibaret.

– Evet, bir yanılsama ama öyle güzel ki...

– Benjamín, beni babanın yanına gömmeni istiyorum. Aynı mezar taşının altına.

– Söz veriyorum.

– Sonunda huzuru buldum. Ne muhteşem, ne harikulade, ne muh...

Ve tatlı bir nefes verdi. Jaime, onu vefayla öpen kardeşinin kollarında gülümser buldu. Yaklaşmak istedi. Benjamín şiddetli bir ret hareketi yaptı.

– Git. Onun ölüsü benimdir. Onu ben gömeceğim. Sen onun için hiçbir şey yapmadın. Yetim doğdun. Kardeşim bile değilsin.

Jaime ona yanıt vermedi. Çocukluğunda Benjamín'nin zayıflıklarıyla dalga geçerek öyle çok işkence etmişti ki, bu nefreti anlıyordu. Ona kar-

şı merhamet duydu: Eşsiz, çocuksuz, dünyayla ilişkisini kesene kadar her gün dilini daha karartarak, hayatının son günlerine kadar Teresa'nın hayaletine bağlı kalmıştı. Şiir ağzını kapatan bir bandaja dönüşecekti... Onu orada gülümseyen cesede yapışmış halde bıraktı ve Recabarren'i görmeye gitti.

Çikolata renkli sularıyla akarak geçen zamandan şikâyet eden, ama yine de inatla onu bırakmak istemeyerek kendine doğru gitmeye devam eden yoğun akıntısı ve ilerlememek için verdiği çabayla sıvı oklar yağmuruna dönüşmek isteyerek geçilmezliğini bağıran ve hiç bulamadan durgunluğunu arayan, obur okyanusta çözünmek zorunda olduğu için kudurmuş Mapocho Nehri'ni geçti... Onu bir ayna gibi kullanarak kendini nehirle tanımlamaya bir son vermek için kafasını salladı ve Andrés Bello Sokağında 360 numarayı aradı. Bronz bir yumruk gök mavisi kapıda zil vazifesi görüyordu. Jaime titremeye başladı. Bir şeyler ona bu eşiği geçince hayatının değişeceğini söylüyordu. Onu delilikten kurtaracak bir köke, demir atabileceği sağlam bir zemine, kumda değil taşta bir şeyler inşa eden gerçekçi kişiler bulmaya, vampir ve dolandırıcılarla dolu bu dünyada dürüst birileriyle tanışmaya ihtiyacı vardı. Kapıyı rahatsız etmeden tek bir kere çalmak istedi, ama vuruşu kurşun gibi çınladı. Kapıyı kibar, zeki bakışlı, saçları omuzlarında kesilmiş ve kırışıksız, olgun yüzünde makyaj ol-

mayan bir kadın açtı. İyiliği sözünü esirgemeyen, güçlü, baştan çıkarma yanılsamalarını terk etmiş bir ruhun ürünüydü. Ondaki her şeyin dişil olmasına rağmen kalçalarının darlığı hiç doğurmadığını gösteriyordu.

– Ne istemiştiniz?

– Ben Jaime Jodorowsky. Bay Recabarren bana bir iş teklif etti.

– Ah Rusça bilen genç! Luis Emilio bahsetti. Geçin. Ben eşiyim, Teresa.

Teresa! Bu kadının adı annesininkiyle aynıydı. Daha yeni birini kaybetmişti ve büyülü rastlantı ona başka bir tane vermişti, belki daha iyi bir tane, sanki ilki yontulmamış bir taştı da bu seferki, gerçekleşmiş, geometrik şekliydi. Onu cinsiyetsiz, karşılık beklemeden, sınırsız bir hayranlıkla seveceğini fark etti. Onu böyle, bir bütün olarak görmek, tüm kadınlar adına bir model olarak almasına yetecekti... Liderin "karısıyım" dememiş, "eşiyim" demişti. Bu kadını erkeğine bağlayanın aşk ve politik görüşü olduğu aşikârdı. Evlilik onun için kapitalist sistemin yapaylıklarından başka bir şey olmamalıydı... Ev bir savaş gemisi kadar temiz görünüyordu. Mobilyalar tam olmaları gerektiği kadar dayanıklıydılar. Duvarlarda ne tablo ne de süs eşyası vardı. Haç ya da benzeri dini görüntüler de yoktu. Ama mabedin salonunun tavanına yapılmış bir Lenin portresi odaya hâkimdi.

– Buraya yerleşiniz.

Ona içinde dar bir yatak, bir sandalye, bir dolap, bir lavabo ve bir sürahi suyun olduğu bir oda verdi.

– Size bir tabak fasulye çorbası ve yağlı ekmekle birlikte kahve getireceğim. Yemekten sonra kitapları düzenlemeye başlayabilirsiniz. Hâlâ bir kolide saklılar. Bunca üzücü olay arasında çıkarmaya vaktimiz olmadı...

Alessandri hükümetinin halkın desteğine ihanetle karşılık verişinden mi bahsediyordu? Güherçile Bölgesi San Gregorio'da beş yüz madencinin katledilmesinden, Curanilahue'de kömür madencilerinin polis tarafından kurşunlanmasından, Zanjón de la Aguada'daki işçiler ve Santiago'da, O'Higgins Anıtı'nın önünde yapılan mitingdeki işsiz kadınların veya Retorca'daki La Tranquilla Çiftliği çalışanlarının katliamından da bahsediyor olabilirdi. Ya da toplanma hakkının reddinden, tutuklamalardan, sınır dışı edilmelerden, işkencelerden... Yoksa Komünist Parti kuruluşunun hemen ardından patlayan bağırsakları mı kastetmişti?

Jaime iştahla yemeğini yedi, bulaşıkları mutfaktaki lavaboda yıkadı ve kolileri açtı. Recabarren'in ruhunu inşa eden kitaplara dokunmak onu öyle heyecanlandırdı ki, iç korumasını unuttu: Rebe bunu fırsat bilip kişiliğine el koydu. Bedensiz varlık kitapları her şeyden çok severdi. Teresa'nın şaşkın bakışları altında, Yiddiş dilinde sevinç çığlıkları atarak, kitap içeriklerinin özünü birkaç hızlı göz gezdirmeyle anlayarak ciltleri

düzenledi. Saf felsefe kitaplarını ayırdı ve onlara politik yazılar arasında ayrıcalıklı bir yer açtı. En üst rafa şiir kitaplarını koydu. Hepsini anladığı için hangi dilde yazıldıklarını umursamadan alfabetik değil konusal sıralama yaptı. Rusça, İtalyanca, Almanca ve Fransızca paragraflar okudu. İspanyolca da. Her yeni fikir, muhteşem bir yemek tadıyormuş gibi ağzını sulandırıyordu. Cümlelerin mucizevi yapısını hissetmek için müzikal bir vurguyla okuyordu. Metinleri şakıyor ya da daha doğrusu, hafızasına yazarken tınılarını ıslıkla çalıyordu. Elinde açık kitaplar uçuşurken bir kuşa benziyordu. "Dilimin şarkılarının gözleri ve ayakları, kasları, ruhu, hisleri, kahramanca yüceliği ve ufak mütevazı alışkanlıkları var... Mmm... Bedenine dokunun, bedenine dokunun ve sefil parmaklarınızı kana bulayın!" *Oy vei*, büyük şair! "Tanrıların kendini gösterdiği işaretler genelde çok basittiler: Kutsal çınarın yapraklarının hışırtısı, çeşmenin akışının, bronz bir bardağın rüzgâr tarafından okşanışının çıkardığı ses." Bu estetik fena değil. "Tanrı belirir, insan hükmünü kaybeder; ve ilahi olan ne kadar yücelirse insanlık o kadar sefil olur." *Ase méne dermante zir in toite!* Hayattan emin olmadığın vakit ölümü düşünürsün. Bu anarşistler Tanrı'yı ezerek kutsal sosisler yapmayı başardılar...

Öyle çok enerji kaybetti ki, birkaç saat yatarak dinlenmesi gerekti, Jaime zihninin kontrolünü ele geçirdi. Teresa hiçbir yorum yapmadan ona bir bardak sıcak süt getirdi ve bir yün pançoyla örttü.

– Güzelce uyu. Eşim Recabarren gece onda gelecek. Akşam yemeğini birlikte yiyeceğiz...

Onu bir horoz ötüşü uyandırdı. Pencereden yumuşak, kızarık bir ışık giriyordu. Yatağın yanında yerdeki bardağın dibinden Luis Emilio Recabarren'in ayakkabılarına kadar varan uzun bir gölge çıkıyordu.

– Dün gece öyle derin uyuyordunuz ki rüyanızı bölmek istemedik. Burada erken kalkarız. Gelip bizimle kahvaltı edin.

Teresa çok şekerli sütlü kahveyi ve bir sepet tatlı ekmeği servis etti. Ayrıca jambonlu kızarmış yumurta ve domates dilimleri de ikram etti. Jaime ürkek, Rebe'nin baskınından utanarak tek bir cümle bile telaffuz edemiyordu. Recabarren sakince işçi gazetesini okudu. Dikkatle katladı, bir cebine koydu ve ona sertçe şöyle dedi:

– Don Jaime, partiye yazılmak için daha ne bekliyorsunuz?

Babam tıkandı, birkaç parça ekmek tükürdü ve düşünmeden cevap verdi:

– Beni kabul ederseniz, hemen şimdi yazılmaktan onur duyarım.

Recabarren'in yüzü aydınlık bir gülümsemeyle açıldı. Masasından bir kutu buldu ve küçük kırmızı bir kitap çıkardı.

– Size bir isim bulmamız gerekecek. Önlem olarak her yoldaş bir takma isimle üye oluyor. Size Lautaro Quinchahual gibi Mapuçe bir isim verelim mi?

Bu sefer ülke ona içeriği saçından asacak bir kanca, bir bitkinin neden olduğu bir halüsinasyon, sert bir mezar göğsü, çalınmış bir haçın ağırlığıyla ya da bir goril kostümünün karanlık kimliksizlik olmayan yeni bir kapı açmıştı. Bir ülkede doğmasını sağlayarak, yerli sayarak, bir kardeş halk vererek onu ikinci bir isimle vaftiz ediyordu. Hayran olduğu, karanlık rüyalar altında parlak gerçeklik olarak gördüğü kişi tarafından imzalanmış, mühürlü bir Komünist Parti kimliği!

– Yoldaş Quinchahual bilmenizi isterim ki, bu elinizdeki kimliğin kırmızı rengi vahşete susamış ellerden değil, hayallerimiz uğruna dökülmüş kanlardan gelir. Bugün kalabalık değiliz, işçi sayısı iki bine ancak varıyor; ama bir politik partinin önemi üye sayısıyla değil, toplum üstündeki etkisi ve yaptırımıyla ölçülür. Bu nedenle siz benim için önemlisiniz. Teresa nasıl transa geçtiğinizi ve bir sürü dil konuştuğunuzu bana anlattı. Ben biraz Rusça ve birazdan az çok Almanca bilirim. Marx, Lenin ve Engels'i çevirmemiz gerekecek. İşçi sınıfında okuma yazma bilmeyenlerin sayısı çok yüksek. Sömürgeciler asırlardır onları cehalete gömülü tutuyorlar. Gazete kurmak, silah almaktan çok daha iyidir. Benimle baskı atölyesine gelin.

Böylece yeni hayat başladı. Jaime sonunda kendine ilham veren babayı bulmuştu, bu seferki ayakkabıcı, mistik, deli, evrensel kurban Alejandro'nun tam tersiydi. Recabarren halka sadık

ateist bir azizdi ve öyle dürüsttü ki bu hırsızlar toplumunda fanatik bir idealiste benziyordu. Özgür ve mutlu bir insanlık olan amacına ulaşmak için, hayal gücünü, aşkını, kişisel gelişimini sınırlandırmıştı. Kuru, sade, amacına yoğunlaşmış erkekten çok bir kılıçtı. Kuru akşam yemeğinden sonra her gece, sanki başka birine aitmiş gibi yüksek sesle gününü gözden geçirir ve en ufak bir zayıflığı bile eleştirerek, bir ders çıkarmak için mümkün her hatayı değerlendirirdi. "Lautaro, Luis Emilio'nun gününü değerlendirelim: On beş dakikalık bir gecikmeyle uyandı. Aman dikkat, yoldaş disiplinini bozmamalı, yatak eylemin en büyük düşmanıdır!" Toplantılarda söylenmiş her cümleyi, uluslararası haberlerdeki tüm detayları ve yüzlerce üyenin özel sorunlarını hatırlardı. Babam onda iki taraf görüyordu: Biri, hararetli, spontane, gergin bir at; diğeri ise, adil bir dünyaya varmak için hayatı dâhil her şeyi feda etmeye hazır bir süvari. Bu adamın karşısında olmak tüm işçilerle beraber olmaktı. "İçime bakan diğerlerini görecektir."

Çok yoğun iki yılı geride bıraktılar. Arturo Alessandri vaatlerini yerine getirmedi. Recabarren'e göre başbakan, yalanlarla proletaryadan oy almak ve toplumsal gelişmeyi geciktirmek için önemli devrimciyi oynayan, bir oligarşi kuklasından başka bir şey değildi.

Bu çok iyi organize edilmiş bir komediydi: Muhalif meclis hükümetin önerdiği reform tasarısının gerçekleşmesine engel oluyordu. İşçiler,

kukla hükümetin onları daha iyi günlere götüreceğine inanıyordu. Bu esnada el altından üstlerine baskı uygulanıyor, işten atılıyor, katliamlara şahit oluyorlardı. Bugün meclis ve başbakan sorumluluğu birbirlerinin üstüne atıyorlardı. Muhafazakârlar kalabalık kelimelerle dolu aryalar söylemeye başlıyorlardı: "Diktatörlük denemeleri", "yönetimde yolsuzluk", "yetersizlik". Hakarete Uğramış Büyük Devlet Adamı, krizi çözümlemek yerine, yarın istifasını verecekti. Davullar iki kat fazla vurarak zafer marşını çalacak ve askerler başa gelecekti. Cahil halk alkışlayacaktı. Oligarşi yüzeysel değişiklikleri kabul edip uysal görünecekti, çünkü Mussolini'nin çırakları, kahraman savaşçılar kendi şakşakçılarından başka bir şey olmayacak... Askeriye, sevgili Quinchahual, bağımsız ve devrimci işçi hareketinin amansız düşmanıdır!

Jaime makaleler çevirdi, bastı ve gazete sattı, grevlere destek verdi, kovalandı, sopa yedi. Recabarren'in nasıl bir yığın şiddete, karalamalara, sinsiliklere ve her türlü saldırıya, yenilgiler yaşayarak, zaferler kazanarak, ihanetlerden ve terklerden geçerek, işçilerin kendisine sunduğu sadakati ve şefkati çabalarının karşılığını sayarak karşı koyduğunu gördü. Lider her eyleminin "teori dâhisi" Lenin'in öğretilerine uygun olmasına özen gösterdi... Yıl sonuna doğru Recabarren, Rusya'ya bir yolculuk yapacağını ve orada birkaç ay kalacağını duyurdu. Teresa ve Jaime, onu geçirmeye Valparaíso'ya gittiler. Çok heyecanlıydı.

Sonunda kendi gözleriyle, sömürü rejimini kökten yıkmayı başarmış bir ülke görecekti. Ve büyük ihtimalle Kızıl Sendika Enternasyonalinde Yoldaş Lenin'le konuşabilecek ve el sıkışabilecekti.

– Quinchahual, seni oğlumuz gibi sevdiğimizi biliyorsun. Eşimi koru. Düşman şeytani darbeler vurabilir, önlem almak tedavi etmekten iyidir.

Teresa o kadar ağırbaşlıydı ki gölge gibiydi. Asla azıcık bile olsa gürültü yapmazdı. Babamın tanıdığı, adımlarından ses çıkmayan tek kişi oydu. Sakin bir göldeki gemi gibi süzülürdü. Varlıklar ve nesneler etrafında düzene girerdi. Bahçeye çıkar ve büyük sükûnetle kolunu uzatıp, sadece onun yapmayı bildiği bir kek uzatırdı. Fazla geçmeden serçeler gelir süngersi hamuru gagalamaya başlarlardı, hatta bazen omuzlarına ve başına kondukları olurdu. Başka biri yaklaşmaya görsün, tedirgin bir düzensizlikle kaçışırlardı. Babam bahçede, Teresa'nın yaptığı keki sunarak iki saat kıpırdamadan durdu, ama hiçbir kuş yaklaşmadı. Kadının bahçeye çıkıp kolunu tutması kuşların etrafını sarmasına yetti. Kadın dirseğini bırakır bırakmaz kaçıştılar.

Jaime, Üstadının varlığını özlediği o uzun günlerde içindeki hüznü öldürmek için bir âşık bulmaya karar verdi. Birliğinde yeterince göğsü ve kaba eti olan tek dişi yoldaş Sofía Lam'dı, o da lezbiyendi, hem de canı çok yanmışlarından. Seçim zamanı geldiğinde kocalarından ayrılmama kararı alan kadınların sebep olduğu intihar girişimlerinden her bileğinde üç ya da dört kesik

vardır. Kadının uzun, dolgun ve esnek bedeni onu tahrik ediyordu, ama yüzü, büyük ağzı, minik burnu, yuvarlak gözleri ve düşük kulakları ona pekin cinsi köpek kadar çirkin geliyordu.

– (Önemli değil onu karanlıkta, arkadan ya da eteğini yüzünü örtecek şekilde kaldırıp becerebilirim... İşin kötüsü hep pantolon giyiyor.)

Bir gece, toplantı bitiminde, yeni bir hikâye başlar mı diye bakmak için onu bir kahve içmeye davet etti. Birkaç dakika konu hakkında tartıştıktan sonra, her şeyi boş verip sordu:

– Sen bakiresin değil mi?

– Bakire değilim. Ama kızlık zarım yerinde, evet.

– Ondan kurtulmak ister misin?

– Bir erkekle mi? Cinsel organları midemi bulandırır.

– Hiç denemediysen nereden biliyorsun?

– Yapış yapışlar. Kibirliler. Girince hakaret ederler.

– Ya ben? Seni tiksindiriyor muyum?

– Sana hiç o gözle bakmadım. Ağırbaşlısın. Kıçıma saldırmıyorsun.

– Devrimci miyiz, değil miyiz yoldaş? Neden kendinizi bu kadar tanımlıyorsunuz? Asil deneyimlere atın kendinizi! Değişmeseniz bile yeni deneyimlerle zenginleşebilirsiniz! Bırakın size bir sarılayım, bakalım nasıl hissedeceksiniz.

– Tamam, ama tiksinirsem alınma. Dürüst olacağım.

– Ben de senden bunu beklerdim.

Jaime bir rüya gibi usul usul ona yaklaştı. Tarafsız ruhunu koydu ve onu bir erkeğin bir kadını saracağı gibi değil de bir varlığın diğerini saracağı gibi sardı. Bedenini, cinsel bir girişim ya da güç gösterisi gibi yorumlanabilecek hiçbir baskı yapmamaya son derece özen göstererek onunkine bastırdı. Sadece fiziksel eşlik sundu, o kadar.

– Ne tuhaf şey Lautaro! Senin dokunuşun beni rahatsız etmedi. Böyle hissettiğim ilk erkeksin.

– Tamam Sofía sana şunu önereceğim: Hiçbir karşılık beklemeden seni kızlık zarından kurtaracağım. Bunu basit bir ameliyat olarak görmelisin. Ne tutku ne de hislerimizi karıştırmamalıyız. Tarafsız olacağıma seni temin ederim. Hiçbir şey seni rahatsız etmeyecek. Sonra çok daha rahat hareket edeceksin...

– Ne zaman ve nerede?

– "Tıbbî" malzemeleri hazırlamam gerekli. Yarın gece Recabarren'in evine gel. Orada kendime ait bir odam var. Bizi kimse rahatsız etmez.

Prezervatif, lastik eldiven, cerrahi maske ve şapka satın aldı. Yatağın kenarını duvara yapıştırdı ve çalışma masasının üstüne bir çarşaf örtüp odanın ortasına çekti. Ayaklı lambayı "ameliyathane masasına" benzer bir ışıkla yıkamak için masaya yaklaştırdı. Sofía onu sokaktan bir ıslıkla çağırdığında, kapıyı açmaya gitmeden yere, oda hastane gibi koksun diye biraz eter ve bir o kadar da alkol serpiştirdi... Ona tek kelime etmeden odaya aldı. Ellerini onun karşısında bol köpükle yıkadı, kuruladı ve pudraladı. Şapkayı ve eldivenleri taktı. Yüzünü maskeyle örttü.

– Buraya yaklaş, soyun.

Kız şehvet uyandırıcı hiçbir hareket yapmadan çabucak soyundu ve sırt üstü yattı, masanın üstünde hareketsizdi. Jaime kızın vajinasını sıcak suyla ıslattı, sabunladı ve kestane renkli lekeyi tıraş etmeye başladı. Kız karşı koymadı. Karnını ve göğüslerini anti bakteriyel bir sıvı ile dezenfekte etti.

– Bacaklarını güzelce aç, ameliyata başlayacağım.

Sofía oyuncak bebek çizgisine benzer organını açıkta bıraktı. Jaime vazelin sürdü, üstüne eğildi ve onu dizlerinin altından tutarak baldırlarını kaldırdı. Sonra büyük titizlikle kalkık organını itti ve kızlık zarına dokundurdu.

– Bıçak yerine yerleşti. Şimdi sıra sizde: Cesur olun ve itmeye başlayın. Size girdiğimi değil beni emdiğinizi düşünün.

Ve kız, topuklarıyla çarşaflı yüzeyden destek alarak kalçalarıyla penisin köküne doğru bastırdı. Zar dayandı. Hiddetle sertçe itti ve organın tümünü yuttu. Jaime kanın yapışkan ısısının erbezlerine hücum ettiğini hissetti. Sofía ıkındı, gülümsedi ve yorulmaz bir enerjiyle, klitorisini babamın kıvırcık tüy tutamına sürterek kendini bir sürü gitgele teslim etti. Ritim yavaşça ona hâkim oldu. Jaime, sonunda birbirine kenetlenmiş, coşkulu kalça darbeleri vuran iki varlığa dönüşene kadar, hafifçe, kayalarda süzülen bir yılan gibi ona karşılık vermeye başladı. Darbeler Sofía'nın bedeni çekilip bir taşa benzeyerek ho-

rultulu şekilde inleyince son buldu. Jaime ersuyu dolu prezervatifi çıkardı ve kadına göstererek, belirgin bir mesafelilikle şöyle dedi:

– Ameliyat sonuçlandı. Giyinebilirsiniz, cerraha teşekkürlerinizi sunun ve evinize dönün.

Ona maskesini ve eldivenlerini çıkarmadan veda etti. Yoldaşı Mapocho Nehrine doğru yürüyerek gitti, nehrin kıyısından bir taş aldı ve tüm gücüyle aya doğru fırlatarak şöyle haykırdı:

– Boktan ihtiyar!

Recabarren 1923 yılının başlarında döndü. Kalabalık bir destekçi grubu onu Valparaíso'dan karşılamaya gitti. Alkışlara mütevazı minnettar hareketlerle karşılık verdi. Trende özel bir vagon istedi, Teresa ve Jaime ile kapandı. Gülümsemesi yok oldu ve büyük bir üzüntü yüzünü kapladı. Gözlerini karısınınkilere yapıştırdı ve sessizce, tüm yol boyu ona baktı ve baktı. Teresa bu üzüntüyü bir kurutma kâğıdı gibi emiyordu. Yanaklarından akan gözyaşları göğsüne düşüyordu. Kırmızı organze takımında karanlık bir leke belirdi. Santiago'ya varınca, bu nemli tarantulayı bir paketin ardına gizledi. Üstat iki gün boyunca uyudu. Uyandı ve kahvaltısını bile etmeden, Rusya'dayken üzerinde çalıştığı dönüşümün genel karakteristiklerini duyurmak için bir bildiri hazırlamaya koyuldu... Kâğıtları üstüne renkli bir kabuk düştü. Tavana baktı. Rutubet nedeniyle Lenin portresi soyuluyordu. Recabarren babama şöyle dedi:

– Gerçeklik bizim rüyalarımızdaki gibi olmayabilir Lautaro, ama bazen onları şekillendiren bizim rüyalarımızdır. Rusya'nın sosyalist bir devlet olarak kalması, tüm ülkelerdeki işçi hareketi için hayati önem taşıyor. Gördüklerimi ya da görmüş olabileceklerimi bu satırlarda okuyabilirsin: –İşçi ve Çiftçi Rusya–. Bana hep güvenmeni istiyorum senden. Teresa'yı örnek al. Bir süre konuşmak istemediğimi anladı ve susuyor. Neden üzgün olduğumu kendi kendine sormayı bırak ve sen de aynını yap.

Böylece sessizlik, olmayan parçaların yerini doldurmak için yarı saydam bir hayalet gibi eve girdi. Gürültü, insan sesinin baskısı altında kalmadan mekâna hâkim oldu. Yemek yemek –besinlerin çiğnenmesi, tavuk kemiklerinin çıtırtısı, salyanın toyluğu, dillerin şıkırtısı, yutkunuşların yoğunluğu, bağırsak gurultuları– bir senfoniye dönüştü. Bu sükûnet ışığı ve gölgeyi vurguladı ve sessiz bedenleri koltuklarda birer kabartmaya dönüştürürken, bahçeden ve mutfaktan gelen renklere yer açarak yemek odasında uzun bacaklı kuşlar gibi uçuşmalarına imkân tanıdı.

Bir sabah horozun ötüşüyle beraber Recabarren onu, bir elinde ağır bir valiz, ayaklarını kraft kâğıdına sarılı büyük bir pakete uzatarak uyandırdı.

– Seyahate çıkıyoruz yoldaş. Milletvekili pozisyonumdan yararlanmalıyım: Beni öldürmeye cesaret edemezler. Tarapacá ve Antofagasta'ya doğru turneye çıkacağız. Siz tarafından çevrilmiş tanıtım broşürlerini ve benim Rusya üzerine

yazdıklarımı dağıtacağız. Parti üyeleri ve yöneticilerinin düşük ideolojik seviyesini yükseltmek bizim politik vazifemiz.

Basit kumaştan bir pantolon, bir gömlek ve eski bir yelek giyinmiş halkın meclisteki temsilcisi, yanında Jaime ve Sofía –evden çıkarken onlara yapışmıştı– Longitudinal'a üçüncü mevkide binerek, kendini seyahatin sıcak, sinekler, toz ve ters rüzgârlar gibi rahatsızlıklarına teslim ederek Kuzey'e doğru yola çıktı... Lezbiyen babama âşık olmuştu. Babam onu reddetse de: "Yoldaş böyle anlaşmamıştık: Ben sadece size cerrahlık ettim, üstüme pis duygular boca etmenizi istemiyorum", her gece evin karşısında, sokakta bir bankta uyuyor, Jaime'nin hayranlık uyandıran gölgesini gözetlemekle yetiniyordu... Kim bilir hangi ispiyoncunun uyardığı Zapiga polisi trene bindi ve bölgedeki güherçile yatağını ziyaret etmelerini engellemek için onları, istasyonun kapısında, açık havada uyumaya mecbur ederek yaka paça indirdi. Dağlardan öyle soğuk bir rüzgâr indi ki Recabarren titremeye başladı ve parmakları maviye döndü. Onu ısıtmak için Jaime göğsüne, Sofía sırtına yapıştı. Bu şekilde soğuğa dayanmayı birkaç saatliğine başardılar. Sonra, titreme genel bir hâl aldı. Derin, sürekli bir öksürük Üstadın bedenini sarstı. Kendinden çok daha genç olan ve bu nedenle daha az etkilenen yoldaşları tüm enerjilerini masaj vererek onu baştan aşağı ovmaya başladılar. Nöbet geçtikten sonra Recabarren onlara şöyle dedi:

– Bu kadar merak etmeyin çocuklar. Daha korkunç şeylere göğüs gerdim; dayağa, işkenceye, zorlu yürüyüş ve oruçlara katlandım ben. Hiçbir bedensel acı beni pes ettiremez. Yaşlılık da beni altüst edemeyecek. Madene kadar yürüyelim. Yürüyerek uyuruz.

Ağır ilanları aralarında paylaştılar ve uyurgezer, kocaman bir ay tarafından takip edilerek çölde ilerlediler. Recabarren kum tepelerini parti üyesi sayarak onlara bir söylem gevelemeye başladı:

– Anaparayı her defasında daha çok arttırmak için kullanmak delilik yoldaşlarım, çünkü bunun sonu gezegenin zehirlenmesi ve insanların ölümüdür. Günümüz toplumunun sunduğu çözümler geçici ve gerçek dışı. Yapmamız gereken...

Madenciler tarafından derin duygularla karşılandılar: Bir Milletvekilinin yolun tozuyla örtülmüş, şişmiş boğazı, kuru ağzı ve çatlak dudakları yüzünden neredeyse konuşamaz halde, ölmek üzere gelmesi mucizeye yakın bir şeydi. Marksist ateizmi unutup dizleri üzerine düştüler ve önünde bir azizmiş gibi dua etmeye başladılar. Jaime öfkeyle onlara engel oldu:

– Batıl inanca gerek yok yoldaşlar. Don Luis Emilio bizler gibi bir insan. Dua edeceğinize yatacak yatak verin bize.

Recabarren itiraz etti:

– Gerek yok. Kaybedecek zamanımız yok. Önce görevimizi yapalım sonra dinleniriz. Üyeleri ve

takipçilerimizi öğlen yemeği arasında jimnastik salonuna toplayın. Dağıtılması gereken temel ehemmiyette broşürler getirdik.

Uykusuz o kadar kilometre yürümüş olmasına rağmen "Moskova'da gördükleriyle ilgili" taşkın bir coşkuyla konuşuyordu. İşçileri işe çağıran siren duyulduğunda konuşmasını aceleyle tamamladı:

– Rus İşçiler politik ve ekonomik gücü ellerinde tutuyorlar. Kazanılmış bu gücü halkın elinden alacak kimse yok bu dünyada. Sömürgecilerin sömürüsü bitmiş artık. O komünist topluma, Şili'de hâlâ katlanmak zorunda olduğumuz hırsız ve diktatör bir rejim bir daha asla gelmeyecek.

Dinlenebilmek için kestirsinler diye onlara geçici olarak okulu verdiler, ertesi güne kadar uyanamadılar. Recabarren onlara dersliği bıraktı ve kendisine müdirenin özel odasını seçti.

Jaime, rüyasında bir dişi panterin zarar vermeden, kedilerin fareyle oynaması gibi kafatasını ısırdığını görüyordu, Sofía onu çıplak ve diz çökmüş uyandırdığında vajinasıyla penisini yutmaya çalışıyordu.

– Yoldaş Lam bana tecavüz ediyorsunuz. Bu adil değil.

– Şeyler ihtiyacı olanındır. Uyumaya devam edin, Yoldaş Lautaro. Tüm işi ben yapacağım. Aletiniz size ait değil artık.

– Ama...

– Kapayın çenenizi. Dikkatimi dağıtmayın. Neredeyse duygusuzum ve orgazma ulaşmakta güçlük çekiyorum. Bırakın konsantre olayım.

Ve derin, düzenli, nemli öpücüklerle hareket etmeye başladı, böylece köke kadar vardı. Jaime gözlerini iyice açtı ve pekin köpeği mimiklerinin onu ereksiyonundan çıkarması için dikkatlice yüzüne baktı. Ama dişi bir enerjiyle aç köpek balığı kuyruk darbeleriyle yörüngeye yapışık sıçrayışları, sert göğüsleri, dolgun kıçı, ıkınmalardan haykırışlara giden ve sonunda bir bar dolusu ayyaşı bile utandıracak bir dizi hakaretle sonuçlanan kelimeleri onu dik tuttu. Tüm bunlar arasında şöyle demeye çalıştı:

– Unutmayın Yoldaş, siz lezbiyensiniz...

Ama ağzını kaplayan ve tüm dilini yutan bir emiş bu önemli açıklamayı yapmasına fırsat vermedi. Niyeti gevşemeye ve hayati sıvı kaynamaya başladı. Bunu anüsünü arayan tuhaf bir nesne soğuttu. Arkadaşı, gizli bölmeye lastik bir penis sokarak damızlık gururuna alçakgönüllülük dersi vermeye çalışıyordu.

– Burada ne dişi ne erkek var canım. Salyangozlar gibi olalım: Birbirimize girelim ve birbirimize aynı anda sahip olalım. "Eşitlik aşktan doğar."

Jaime öfkeli bir itişle kurtulmaya çalışınca bileklerinin zincirle bağlı olduğunu fark etti. Sofía deli gücüyle bacaklarını hareketsizleştirdi ve bağırmalarına, itirazlarına ya da yakarışlarına aldırmadan kıçını kalın nesneyle doldurdu. Utancına rağmen, bu kadar cinsel oyun onu patlamaya götürünüştü.

– Böyle, işte böyle androjenim, gel, suyunu ver bana! Şampiyon bir çocuk yapacağız!

Jaime çaresizlikle zinciri kırdı, tek sıçrayışta vampiri üstünden attı, ilanların üstüne düştü ve Lenin'den seçmeler isimli eserden çevrilmiş "solculuk, komünizmin çocuksu hastalığıdır" yazısının üstüne boşaldı. Aleti çıkardı ve Sofía'nın kafasına doğru tiksintiyle fırlattı. Alnının ortasına, bir sıradağ zirvesini andıracak bir şişik yükseltecek bir darbe indirdi.

– Sinekler çatıyı çökertti yoldaş. Kişniş otu iyidir ama o kadar da değil. Siz o "Marx ricayla, eşek dayakla gider" dediklerindensiniz. Bir gün baba olacağım, toplarımda onu ekmem için ısrar eden bir ruh var, ama tohumumu Venüs gibi parlayan bir kadının rahmine ekeceğim, sizin gibi bir erkek fatmanınkine değil.

Sofía Lam kapıyı çatıdan üç kiremit düşürecek şiddetle çarparak çıktı. Sonra hiddetle, keskin ve uzun bir taşla havada hayali penisler keserken hakaretler savurarak kıyı şeridine doğru Pampa'da kaybolana kadar ilerledi... Derin bir nefes aldım diyemem çünkü o dönemde henüz ciğerim yoktu, ama sevinçle dalgalandım çünkü o kadını hiçbir şekilde annem olarak istemiyordum. Onu Jaime'nin gördüğü kadar hor görmüyor ve üzerek erkek fatma olarak etiketlemesini abartılı buluyordum. O ikiyüzlü bir kadın değildi ve kendini korkularına ya da ön yargılarına aldırmadan içgüdülerine teslim etmişti. Kendine özgülüğü daha kibar bir ayrılışı hak ediyordu ama

beni korkutan da o oldu; ben onun yumurtalıklarına inmek üzereyken, kürtaj hayal kırıklığını bekleyen üç ruh zaten vardı. Döllenmeleri, birkaç ay umut biriktirmeleri ve sonunda başarısızlık dersi almaları gerekiyordu. Vadedilmiş dünyayı uzaktan görüp giremeyen üç peygamberdi onlar. Bir önceki egoist hayatlarında kendilerini tatmin etmeyi bilememiş ruhlardı.

Iquique'ye doğru Sofía'sız devam ettiler. Halk Recabarren'i bir kahraman gibi karşıladı ve Condell Meydanında bir toplantı düzenlendi. Lider meydandan söylevini verirken salondan, "Yaşasın Şili, kahrolsun Komünizm" bağırmaları ve birkaç el ateş sesi duyuldu. Bir kurşun konuşmacının yanağına kırmızı bir çizgi attı. İşçiler kurşunlardan kaçmak için yere kapandılar. Recabarren tepkisiz, konuşmasına ayakta devam etti. Asker gömleği, botu ve binici pantolonu giymiş beş faşist genç, salondakileri korkutmaya çalışıyorlardı. Dekor vazifesi yapan kırmızı paravandaki orağı indirdi ve yere uzanmışlar arasında emekleyerek saldırganlara yaklaştı. Onlardan biri, silahın verdiği güçle kavrularak Recabarren'in kafasında boşaltmak istedi. Jaime kedi gibi sıçradı ve havada, eline bir keşik attı. Kesik koldan fışkıran, dumanı üstünde bir kan göleti düşenleri yıkadı. Babam kurşunlardan korkmadan, diğer faşistlerin üstüne yürüdü, ama onlar, korkmuş hâlde, durmadan bağıran çolak kalmışı da sırtlarına alarak kaçtılar.

Jaime hâlâ silahı elinde tutan kesik eli aldı ve onu üstadının diğer tarafından konuştuğu masaya koydu. O konuşmasını kesti, kapanmış parmaklardan silahı aldı ve işçilere doğrulttu. Utançla başlarını eğdiler.

– Yoldaşlar, hâk ettiğiniz gibi yaşamak istiyorsanız, hayatınızı feda etmeyi öğrenmeniz gerek. Kimse diğerlerinden ayrı değil. Biz birey değil bir grubuz. Bireyler ölümlüdür, ama gruplar sonsuzdur. Tanrılar, biz ölümden korkmayı bıraktığımız zaman kaidelerinden düşecekler. Beni kurşunlarla susturmaya çalıştılar ve ellerine tek geçen kurşunlarının benim kelimelerime dönüşmesi oldu. O gür seslerden her biri "Özgürlük!" diye haykırdı.

Bir alkış tufanı koptu ve tek bir erkek sesiyle gırtlaktan "Beynenmilel"i söylediler. Sofía Lam, sarhoş halde, kırmızı bir elbise giymiş bir fahişenin kollarında çıkageldi.

– Korkaklar, bu kendini feda etmiş kadın sizden daha cesur. Zavallı erkekler, siz ancak kurdurmuş eşek sesiyle gerzek şarkılar söylemeyi bilirsiniz; bir çocuk havaya ateş edince tek yaptığınız liderinizi terk etmek olur!

Komünist Parti kartını parçaladı.

– Devrimi orospuluk yapmak için bırakıyorum, bu da benim şarkım olsun!

Onu bir bebek gibi kaldırıp limandaki barlara doğru götüren âşığının kollarına düştü. Nasıl olduğunu fark etmeden göstericiler marşı okumaya başladılar ve Jaime'yle Recabarren polisler-

den dayak yemesin diye, onları tren istasyonunda beklediklerinden emindiler, iki katır ve dağlar arasından Antofagasta'ya kadar onlara eşlik edecek bir rehber verdiler. Oradan Longitudinal'e bindiler ve Santiago'ya döndüler. Eve girmeden önce Üstat bir mendile sarılı revolveri ona uzattı:

– Lautaro, bunu sen sakla ki Teresa görmesin. Hep temiz ve dolu tut. Ne olacağı belli olmaz.

Lenin portresi dökülmeye devam etmişti. Artık yüzü yoktu. Sessizce yemek yedikleri sırada, ufak parçalarının masa örtüsüne düşerken çıkardığı ufak plaf sesleri duyuluyordu. Ocak 1924'te, büyük devrimcinin ölüm haberi Rusya'dan geldiğinde tavandaki portreden geriye hayaleti andıran beyaz bir lekeden başka bir şey kalmamıştı... Recabarren duygularını belli etmeden, Meclis'e gitti, Lenin'in ayık bir portresini yaptı ve Moskova Hükümeti'ne baş sağlığı bildiren bir telgraf çekilmesini istedi. Teklifi reddedildi.

O gece eve döndüğünde akşam yemeği yemedi. Sabah üçe kadar bahçede oturdu. Teresa ona, o gemi süzülüşüyle her yarım saatte bir sıcak çay götürdü. Sekizinci fincanda adam sessizliğini böldü.

– Kendini kurban etme Teresa, git yat. Sessizliklerimi birer çığlık gibi dinlersin. Bana neler olduğunu sana anlatmalı mıyım? Küçüklükten beri hayatımı halka adadım biliyorsun. Daha elli yaşıma basmadım ve bana "ihtiyar" diyorlar. Hayalperest olmadım: Hak olanı istedim. Savaşların bitmesi ve insan sömürüsünün sona ermesinde

ısrarcı olmak delilik değil. Gerçeklik dışında yaşayanlar asıl bunu inkâr edenlerdir; hükümeti ele geçiren, masumları gücünü korumak için katleden, yeryüzü zenginliklerini kendine mâl eden, tüketimi azdıran, işçileri aç bırakanlar onlar. Çılgınlık bu! Rusya'ya hiç gitmemeliydim... Öyle şeyler gördüm ki... Hatırlamak istemediğim hatalar... Lenin öldü çünkü böyle yaşamaya devam edemezdi... Şimdi ise Yoldaş Stalin... Korkunç... Neyse... Ağzımı açmasam daha iyi. Artık insan nedir bilemiyorum...

– Ömrünü uykuda geçiren insanın kim olduğunu bilemiyoruz Luis Emilio. Ayık insan yücedir. Buna inanmıyorsan kendine bak.

Şefkatle birbirlerine sarıldılar. Başını Teresanın sıkı göğüslerine koydu ve çenesi kapalı hiç ses çıkarmadan, sırtını sarsan çığlığı susturdu. Pencereden perdelere saklanarak Üstadının kelimelerini telaşla dinleyen Jaime, bu kadar mahrem bir sahneye casusluk ederek tanık olduğu için kendinden utandı. Oradan ayrıldı, aynaya bakmaya gitti ve kendine birkaç sert tokat attı.

Mart ayında Üstat milletvekili olarak dönemini tamamladı. Tekrar seçilmek üzere fazla çaba göstermeden adaylığını koydu. Yeterince oy alamadı. Eylül ayında, rahatsızlıklarını dile getirmek için bir grup ordu mensubu, politikada ve yönetimde temizlik talep ederek Senato'yu bastı. Parlamento kendine sunulan istekleri onayladı. Arturo Alessandri, gücün kontrolünden çıktığını duyurarak, görevinden istifa etti ve milli

toprakları terk etti. Aynen Recabarren'in öngördüğü gibi! Hemen aynı ay, Meclis'i feshederek yeni bir anayasa hazırlayacak bir Kurucu Meclis çağırmaya kararlı bir Askeri Cunta toplandı. Halk onları coşkuyla alkışladı ve muhafazakârlar olanlar karşısında cömert ve uysal bir tutum sergilediler. Evet, aynen Recabarren'in kehanette bulunduğu gibi!

Üstat parti toplantısından yorgun döndü. Jaime'ye bir kâğıt para uzattı ve gidip pisko almasını istedi. Babam üç şişeyle döndü. Recabarren ilk defa içki içme arzusunu dile getirmişti. Büyük beyaz hayalet altında suspus oturdular. Her birine bir litre düştü. Üstat kendininkinin dibini büyük yudumlarla görmeye başladı. Babam ve Teresa da onu taklit ettiler. Yavaş yavaş sallanmaya ve terlemeye başladılar. Lider son yudumları içti ve kahkahalarla gülmeye başladı. Teresa gülümsemeye çalıştıysa da yüzü taşlaşmıştı. Tavukları taklit ederek başını bir kolunun altına eğdi ve bu garip pozisyonda horlamaya başladı.

– Tarapacá Aslanı* kısır çıktı Lautaro. Gerici ve işçi karşıtı hükümetinin yerini kendisinden daha gerici bir generaller cuntası aldı. Sahtekârlar! Sırf omurlarını eğik tutsunlar, boyunlarında tasma çalışmaya devam etsinler diye halka sözler veriyor, insandan ilaha geçiyorlar. Burada da Rusya'daki gibi katil diktatörlüğe gidiyoruz... Hepsi demagog... Çenem tutulsun! Pisko bitti mi?

* Tarapacá Aslanı, Arturo Alessandri Palma'ya verilen addır –ç.n.

Jaime şişesinde kalan çeyrek litreyi ona uzattı. Üstat hepsini bir yudumda bitirdi.

– Quinchahual, bugün proletaryanın tek başına, sıradışı bir çaba ve büyük savaş sonucunda bir İşçi Hükümeti kurmasının çocukça bir hayal olduğuna inandığımı söylediğimde birkaç genç yoldaş ne dedi biliyor musun? Kendimi Parti büyüğü ve sahibi sandığımı ve mutlakiyetçi bir kralı gibi işçilerimi dikenli teller ardına kapattığımı haykırdılar. Hain muamelesi gördüm ve bir parti üyesi yüzüme tükürme cüretini gösterdi! Buna inanabiliyor musun Lautaro? Parti içinde, uyuyan adamlar tarafından yaratılmış uyuşmazlıklar ve ayrımcı hareketler var. Birilerinin uyanması lazım! Silahı getir.

– Ama...

– Babana itaat et!

Yüz yaş yaşlanmış gibi görünen Recabarren'in ısrarına yenilen Jaime silahla beraber döndü.

– Bu yapacağımın alkolün ürünü olduğu söylenmesin. Alkolün etkisinin geçmesini bekleyeceğiz.

Üstat çalışma masasının çekmecesinden bir defter çıkardı. Göz gezdirdi. Minik, kargacık burgacık harflerle doluydu.

– Hayatımın anıları bunlar. Rusya'da gerçekten gördüklerim burada yazılı, Lenin hakkındaki görüşlerim ve bir değişiklik yapılmazsa bizi nelerin beklediği.

Defteri metal bir tasa koydu ve ateşe verdi. Horoz ötmeye başladı. Teresa uyandı, silahı gördü. Okunabilir bir parça bulmak için külleri

karıştırdı. Siyah kalıntılar, gece kelebekleri gibi salonda uçuştular. Sonu olmayan bir haysiyetle şöyle dedi:

– Hoşça kal Luis Emilio. Senin için hissettiklerimi biliyorsun. Seni asla unutmayacağım.

Recabarren silahı alnına dayadı ve tetiği çekti. Alnında kırmızı bir gül açtı.

Hükümet pazar günü şehir merkezinden geçip Büyük Mezarlığa gidecek cenaze kortejini yasaklamaya cesaret edemedi. Kırmızı bir bayrakla örtülmüş tabutu, sokakları kaplayan, sessiz, yavaş ve upuzun bir işçiler nehri izledi. Üstü kadife harflerle işlenmiş siyah krepten sendika bayrakları geçiyordu. Madenciler Delegasyonları, deniz işçileri, bakır ve kömürcüler, çiftçiler, öğrenciler, demiryolu çalışanları, inşaat işçileri, fırıncılar ve hepsinin önünde, alayı kati adımlarıyla yönlendiren Teresa gidiyordu. Bir işçi gibi giyinmişti ve şık evlerin pencerelerinden salkım salkım sarkan insanlara gururla bakıyordu.

Tüfekler ve çelik kasklarla silahlanmış yüz kişilik polis şeridi kortejin önünü kesti. İnsan nehri durdu. Tabutun yanında üstadın eşi, öyle yoğun bir sesle şarkı söylemeye başladı ki sesi uzak caddelerden duyuldu:

Cezadan korkmadan,
Suç yokken
Bin hapis görmüş,
Düzen karşıtı adama veda ediyorum.

Milyarlarca ses cümleleri tekrarlayarak melodiye katıldı ve kortej bir kere daha harekete geçti. Askerler ateş etmeye cesaret edemediler ve büyü yapılmış gibi yok oldular. Mezarlık meydanında her işçi dua eden ellerini açtı. Binlerce şişmiş söylem, karmaşık koro aracılığıyla, bir şelale benzeri fıkırtılarla, ortalığa dökülerek Recabarren'den kalanlara veda ettiler. Aç ve yorgun olanlar sustuğunda diğerleri başlıyordu. Akşam altıda vedalaşmanın bittiğine karar verdiler ve ceset, pazartesi olup mezarcıların aile kabristanına gömmesini beklemek üzere bırakıldı.

Ertesi gün çok erken saatte, güneş bulutlu gökyüzüne sarı rengi daha yeni vermişti ki akşamdan kalma mezarcılar, alkolün dengesizliklerini saklamaya çalışarak, Teresa, Jaime ve bir erkek bisikletinde denizci kıyafetleri giyinmiş gelen Sofía Lam'a kapıları açtılar. Omuzlarındaki tabutu, zikzak çizerek, tökezleyerek ve dişleri arasından küfürler yağdırarak taşıyan dört sarhoş mezarcının ardından sessizce ilerlediler. Recabarren'in dedesinin çelik kabristanı açıktı. Yirmi beş yaşlarında esmer, kısa ve kalın bacaklı, kıllı geniş göğüslü, elleri nasırlı, iri dişli ve düz siyah saçlı bir genç adam, alüminyum haça yaslanmış onları bekliyordu.

– Dün saklandım Bayan Teresa, kapıyı zorladım ve geceyi burada aileme dâhil olmaya çalışarak geçirdim. Ben Elías Recabarren'im.

Teresa şaşkınlıkla acılı sessizliğini bıraktı.

– Sen Elías mısın? Luis Emilio'nun oğlu musun?

– Evet bayan. Gelme sebebim...

– Şimdi töreni tamamlayalım. Sonra bize her şeyi anlatırsın.

Mezarcılar tabutu bir patates çuvalı gibi çukura fırlattılar. Darbe, metal kabristanda çan sesi çıkardı. Aralarında fısıltıyla açık saçık fıkralar anlatarak kapağı tekrar vidaladılar ve bahşiş talep eden kollarını uzattılar. Teresa her birine birer kâğıt para verdi. Verilen miktar yeterli olsa da homurdanarak daha fazla istediler. Jaime onları tekmelerle kovdu. Gidip, üstünde trompet çalan kanatlı bir kadının olduğu bir mezara oturdular. Mermer kalçaları okşarken bir şişe şarabı elden ele gezdirdiler.

Teresa, Jaime, Sofía ve Recabarren'in oğlu mezarlığın karşısındaki "son veda" kahvesinde, konuşmaya nereden başlayacaklarını bilmeden soğuk bir şeyler içtiler. Sofía bir sineği ezmek isteyerek masaya sert bir yumruk indirdi. Bardakların devrilmesine engel olmak isteyen diğerleri hareketsizliklerini böldüler ve tüm dikkatler genç kadının üzerine toplandı.

– Bugün gelmemin sebebi üstada özel bir biatta bulunmak ve pişmanlığımı göstermekti. Karanlık mahrem nedenlerden dolayı kutsal olana, Parti'ye ihanet ettim. Vajina ve klitoris, sömürülmüş işçi sınıfı acılarından daha ağır bastı. Utancım varoluş sebebimi bulmamı sağladı: Ben ateist bir rahibeyim. Her konuda yanınızdayım. Arkadaş mıyız Lautaro?

– Arkadaşız Sofía!

– Konuşma zamanım geldi ve çok dürüst olacağım. Komünizm hakkında hiçbir şey bilmiyorum. Politikadan uzak yaşama sebebim benim değil babamın suçudur. Bayan Teresa'nın zaten bildiği gibi babam eskiden cahil, Güneyli bir hizmetçi olan annem Fresia Godoy'la evliydi. Recabarren okumayı çabuk öğrendi, zekâsını geliştirdi, hayatını yönlendirecek amacı bularak bizi bir daha görmemek üzere Kuzey'e taşındı. Halka olan aşkı oğlunu unutturdu. Ben hariç herkesi düşündü... Aşağılanarak, eğitim almadan patronlarımızın bodrum katında büyüdüm. Annem ben on üç yaşındayken öldü. Onu düzgünce gömmek için yeterli param yoktu. Politikadan, işçi mücadelesinden, babamı benden çalan o dünyadan hep nefret ettim. Ondan da tiksiniyordum. Gelip beni bulmalı, bildiklerini öğretmeli, onun yanında Devrim'i hazırlamam için bana bir fırsat vermeliydi. Beni oralarda, aşağılık bir yetim gibi bırakmamalıydı... Gazetede ölüm haberini okuduğumda birkaç gündür burada Santiago'da, bir mobilya fabrikasında çalışıyordum, ben marangozum. Tek bir gözyaşı bile dökmedim. Tam tersi gülümsedim ve intikamımın alındığını hissettim. Bir rahatsızlığı bahane edip çıkmak için izin istedim ve sarhoş olmaya karar verip şehre gezmeye gittim. Orada korteje yakalandım. Yaşamıma sebep olanın cesedini takip eden bu insan nehri bedenimi sıkıştırdı, tenime ve kemiklerime işleyerek akıntısına dâhil etti. Kimliğimi kaybet-

miş halde bu isimsiz, popüler hayvanın bir hücresine dönüşmek üzere kalabalık içinde çözündüm, herkesin hissettiğini hissettim: Şükranla karışık üzüntülerin en büyüğü. Yurttaşlarını sefaletten kurtarmak için her şeyini feda etmiş, cesur ve yalnız bu adamın onuruna hayran oldum. Nefretimin bencilce olduğunu anladım ve böyle bir adamın oğlu olduğum için gurur duydum... Gürûh mezarlığı boşalttığında kabristanda uyumak için saklandım. Duvarlar ve yer metal olmasına rağmen dün gece hiç üşümedim. Recabarren'in kolları beni sarıyordu. Dedemin ve büyük dedeminkiler de. Bu metalik mezar erkeklere layık bir yer. Bizim ailemizde yürek, kadından ayrılır ve mücadeleye gömülür. Benim sürdürmek istediğim gelenek de işte bu.

– Elías söylediklerin çok güzel ve eminim ölümden sonra hayat varsa baban seni duyunca çok mutlu olmuştur, Luis Emilio sana ne olduğu hakkında kendini sorgulardı bazen. Araştırdık biraz, ama bulunduğun yeri hiç öğrenemedik. Sonunda ölmüş olduğun kanısına vardık. Artık bizim evimiz senin evindir.

– Neyse, Yoldaş Lautaro Quinchahual'ı da unutmayın: Üstadın ve evlatlık babamın eserine devam etmeyi ben de istiyorum. Bize ne önerirsin Teresa?

– Luis Emilio işçilerin politik bilincini geliştirmenin öneminden sıklıkla bahsederdi. Her ne kadar son aylarda anlatılması imkânsız bir üzüntünün esiri olduysa da, sanatla çok ilgile-

nirdi. İşçileri uyandırmanın en iyi yolunun tiyatro olduğuna inanıyordu. Madenleri ve tarlaları gezerek oyun temsil edecek dört oyunculu gruplar oluşturma ihtimali üzerine düşünüyordu. Tek perdelik birkaç oyun yazdı. Sonuncusunu ölmeden bir gün önce tamamladı. Palyaçoların oynadığı bir komedi dram, oldukça sembolik bir oyun. Eşimin fikirlerine sadık kalmak istiyorsanız size şunu öneririm: Evi satacağım ve o parayla bir kamyon alacağım. Tam dört kişiyiz: Ülkeyi dolaşıp son oyununu oynayacağız!

Ani ve coşkulu bir "Tamam!" onları birkaç yıllığına gezici oyunculara dönüştürdü.

Ocak 1925'te askeriyeden genç subayların başını çektiği bir harekâtla tutucu generaller kuruluna karşı Askeri Darbe yapıldı ve görev süresini tamamlamak üzere Arturo Alessandri tekrar ülkeye getirildi. Ama artık hükmeden Cumhurbaşkanı değildi. Tüm güç, bir yandan işçi sınıfını çekmek için çalışırken, diğer yandan işçi hareketini mahvetmek için uğraşan Savunma Bakanı Carlos Ibáñez'de toplanmıştı. Yeni Anayasa neredeyse tüm yetkiyi Yöneticiye vererek onaylanmıştı. 4 Haziran'da, Coruña güherçile madeninde polis ve ordu madenci, kadınlar ve çocukları katletti. Hoşnutsuzluk o kadar yayıldı ki Alessandri süresi tamamlanmadan görevinden ikinci kez istifa etmeye mecbur kaldı. Adalet ve General Ibáñez arasında süren iki yıllık çekişme sonunda General, Devlet Başkanı seçildi ve sürgünlerin,

sınırdışıların, tutuklamaların, görevden almaların, kayıpların, kurşuna dizilmelerin ve kişisel özgürlüklerin kısıtlanmasını beraberinde getiren bir diktatörlük rejimi başlattı... Bunlar olurken Luis Emilio Recabarren'in tiyatro oyunu her defasında daha büyük anlam kazanıyordu. Teresa, Sofía, Elías ve Jaime kendilerini bir madenden diğerine güçlükle götürdüğü için kızgın bir eşek gibi şikâyet ederek itmek zorunda kaldıkları kırmızıya boyanmış kamyonda uyuyorlardı. Şirketlerin kendi dükkânlarından şarap satışı harici hiçbir eğlence sunmadığı işçiler, çocuksu bir coşkuyla, yemekhane masaları üstüne kurulmuş tiyatro sahnesine dönüştürülmüş futbol sahalarını dolduruyorlardı. Teresa ilahının yanında yirmi beş sene sessiz kalan, gölge kadın olmayı bıraktı. Kot gömlek ve pantolon giyinmiş bedeni, sağlam yürekliliğiyle Pampa'nın çetin yollarını aşıyordu, çünkü kamyon, o olmasa, eski bir ev gibi yıkılırdı. Lastik değiştirmeyi ve tamir etmeyi, kamyonu onarmayı, parçalarını takmayı ve yüzünde yağ lekesi yollarını açması için sisi lanetlemeyi öğrendi. Her gösterinin sonunda para toplayan oydu. Genelde paranın yanında yiyecek ve depolarını dolduracak kadar benzin de veriyorlardı. Ne zaman hükümetle ilgili ya da önemli bir politik değişim yaşansa oyunu tekrar çalışıyor ve metni değiştirmeden sadece tonlamalarını değiştirerek güncellik katmayı başarıyorlardı. Teresa şöyle duyuruyordu:

– Bayanlar, baylar ve sevgili çocuklar "Uluslararası Başarısızlık" Sirkinin büyük gösterisi karşınızda! Bu sahnede bir hayvan belirecek...

(Bir bürokrat gibi giyinmiş Elías giriyor ve yere oturuyordu.)

– ... Ve yenilmez bir terbiyeci.

(General kostümü içinde Jaime, bir sandalye sürüyerek ve yeri kırbaçlayarak giriyordu.)

– Oyun başlasın!

Terbiyeci: –Hadi! Sandalyeye çık!

Hayvan: – Grr!

Terbiyeci: – Senin o!

Hayvan: – Evet benim! Üstüne oturacağım. Kendine ait bir koltuk her hayvana nasip olmaz. Mutluyum!

Terbiyeci: – Şu diğer sandalyeye bak.

Hayvan: – Benimkinin aynı.

Terbiyeci: – Öyle görünüyor ama aslında çok farklı. Bu sandalyede kuşaktan kuşağa asil hayvanlar oturdu. Ona sahip olmak büyük onurdur!

Hayvan: – Benim olsun istiyorum!

Terbiyeci: – Senin olamaz. Sirk müdürüne aittir!

Hayvan: – Benimkiyle değiştiririm!

Terbiyeci: – Seninki sıradan.

Hayvan: – Yanında tüm paramı da veririm!

Terbiyeci: – Paran yetmez...

Hayvan: – Ne yapabilirim? Sıradan bir sandalyeyle yaşamak bana utanç veriyor.

Terbiyeci: – Sirk müdürünü öldürürsen sana verilmesini sağlarım.

Hayvan: – Ben sandalyeye sahip olacağım peki, senin kazancın ne olacak?

Terbiyeci: – Ben de sirkin müdürü olacağım!

Hayvan: – Harika! Bağırsaklarını deşeceğim. Gidelim!

Bürokrat Elías ve General Jaime, Cumhurbaşkanı gibi giyinmiş sirk müdürü Sofía'nın olduğu köşeye gidiyorlar, Jaime onu bir itişte yere düşürüyordu. Ardından Elías üstüne çullanıyor, karnını ısırıyor, yeleğinden uzun bir kumaş bağırsak çıkarıyor ve bir göz aldanmacasıyla yutuyormuş gibi görünüyordu. Teresa izleyiciler arasında oturuyor, alkışlıyor ve arada bir bağırıyordu:

– Bravo, harika, muhteşem, öldürdüler onu! Sirk artık güzel çalışacak!

Terbiyeci: – İkinci sandalyeyi alabilirsin, hak ettin.

Hayvan: – Grr. Ona oturmak çok güzelmiş.

Terbiyeci: – Yine de ilk sandalyenin, sıradan olmasına rağmen diğerinin sahip olmadığı bir sıcaklığı var.

Hayvan: – Haklısın. Yeni sandalyem soğuk.

Terbiyeci: – İlki o kadar hoş ki başka hayvanlar almak istiyor.

Hayvan: – Bak buna müsaade edemem! Tekrar benim olmalı!

Terbiyeci: – Bir sandalyen zaten var.

Hayvan: – İkisini de istiyorum!

Terbiyeci: – İkisine de sahip olmanı sağlayabilirim.

Hayvan: – Nasıl?

Terbiyeci: – Önce tamamen benim sözümü dinlemen lazım.

Hayvan: – Emret bana!

Terbiyeci: – Savaş, top at, gaz kullan, işgal et, katlet, yak yık!

Hayvan: – Grr tamamdır! Peki ya şimdi?

Terbiyeci: – İstediğin sandalyeyi zorla al!

Elías kudurmuş bir asker gibi saldırarak sandalyeye doğru atılıyor ve sonra sandalyenin sahibi görünmez düşmanları yok ediyor, diğerinin karşısına koyuyor ve elleri ensesinde ikisinin üstüne yatıyordu.

Hayvan: – İkisi de benim! Artık mutluyum!

Terbiyeci: – Burada bir sürü oturan insan var. Senin iki sandalyenin bunca sandalye arasında ne anlamı var? Tüm sirke sahip olabilmek için seyircileri kovmalıyız!

Elías, Teresa'nın üstüne atılıyor ve sahadan sürükleyerek çıkarmak için sarsıyordu. Sonra geri dönüyor ve sandalyelerinin üstüne çıkıyordu.

Hayvan: – Seyirciyi kovduk! Sirk bizimdir artık!

Terbiyeci: – Seni aptal hayvan, bin kırbacı hak ettin şimdi! Kendini ne sandın? Sirk benimdir!

Hayvan: – Ayy! Kusura bakma! Sirkin senin olsun. Bana iki sandalyem yeter.

Terbiyeci: – Neden? İki tane kıçın yok ya! Bu kuşaktan kuşağa asil hayvanların oturduğu sandalye müdüre ait. Geri alıyorum.

Hayvan: – Canım ilk sandalyem, tekrar benimsin... Seni asla terk etmemeliydim...

Terbiyeci: – Hayalperest Hayvan: Bu sandalye de senin değil. Onun da benim olmasına karar verdim. Hayvanların oturmaya ihtiyacı yoktur. Yere yat sen.

Hayvan: – Bana ne bırakıyorsun?

Terbiyeci: – Özgürlüğünü!

Hayvan: – Ne özgürlüğünü?

Terbiyeci: – Hayatta kalmak için az yeme özgürlüğünü. Bana tartışmadan boyun eğme özgürlüğünü. Sadece bir metre karede hareket etme özgürlüğünü. Sana vurmak istediğim darbeleri hissetme özgürlüğünü. Benim için ölme özgürlüğünü!

Ve Jaime bir tüfek çıkararak Elías'a ateş ediyordu. O ise ağzından kırmızı mürekkep saçarak ölüyordu. Sonra babam, bunalarak inlemeye başlıyordu.

Terbiyeci: – Peki şimdi bu kocaman sirkte ben ne yapacağım?

Teresa seyircilerin kulağına "hayvansız terbiyeci yoktur" diye fısıldayarak şapkayı gezdiriyordu. Elías, Jaime ve Sofía madenci kılığında, ellerinde gitarlar şarkı söylemek için çıkıyordu. Seyirciler sandalyeleri kaldırıyor ve dans etmeye başlıyorlardı.

15 Mayıs 1927 sabahı Komünist Parti yasa dışı sayıldı. Merkür Radyosu Carlos Ibáñez'in tiz ve buyurgan sesini yayınladı:

– Nihaî an ve hesaplaşma zamanı geldi. Birkaç profesyonel tahrikçi ve birkaç cüretkâr anarşis-

tin kötü niyetli ve ayrımcı propagandaları daha fazla tolere edilemez. Toplumu hem alttan hem üstten dağlamalıyız. Moskova ile olan kırmızı bağları kökünden sökmenin zamanı geldi. Komünist yayım sansürlenecek. Merkez Komiteden başlayarak o Partinin tüm örgütlenmeleri sert ve sürekli bir polis baskınına maruz kalacaklar. Yüzlerce militan ve yöneticisini hapse atıp, en ücra köşelere iteceğiz ve bir kısmını öldürürken bir kısmına işkence edeceğiz. Bu operasyondan sonra ülke sakinleşecek, kendi içinde mutluluğa kavuşurken, dış ülkelerce saygı duyulacak.

Teresa, motorun ucunu süsleyen orak ve çekici kaldırdı ve kamyonu siyaha boyamaya başladı. Metinde tek bir virgül bile değiştirmeden ama daha masum kostümlerle gösterilere devam edeceklerdi. Elías bir kaplan kostümüne girecekti. Jaime general ceketini mavi bir hayvan terbiyecisi ceketiyle değiştirecekti ve Sofía, Sirk Müdür, bir smokin giyecekti. Teresa ise gösteriyi soytarı kılığında sunacaktı... Pampa yollarında aylarca yanlarından askerlerle dolu gri kamyonlar geçti. Onları rahatsız etmeden yanlarından geçip gidiyorlardı. Artık sirk motifleriyle süslenmiş kamyon şüphe uyandırmıyordu. Arada bir onları durduruyor ve sonra hızlıca arayıp kendilerine birkaç fıkra anlatmalarını istiyorlardı. Sofía fıkra anlatmayı çok iyi becerirdi: Limandaki fahişelerden öğrendiği, o duygusuz erkekleri gülmekten altına işeten geniş bir fıkra repertuvarına sahipti. Sonra seyahate devam etmek için onları

rahat bırakıyorlardı... Bu aynı askerler, tepelerden beyaz tunikli madenci elbisesiyle yürüyeni görseler hemen ateş edip bir güvercin gibi kanat çırparak ölümünü izlerlerdi... Leş bolluğunun çekimine kapılan akbabalar, gezici askerleri takip ederek gökyüzünü karartmaya başladılar.

Her gösteriden sonra Teresa, ispiyonculardan gizlice kaçarak, Parti mensuplarıyla maden kazılarının bir yerinde buluşur ve yücelttiği adamla sohbetlerini saatlerce anlatırdı. Birden gözü dalar, sesi ve hareketlerinin ritmi değişir ve sanki Recabarrenmiş gibi konuşmaya başlardı. Yoldaşlarına gelecekte takip etmeleri gereken yolu çizmek için sakin ve dalgın Engels, Lenin, Marx ve diğerlerinden alıntılar yapardı. Elías bacaklarının yanına oturur ve kadın söylemini bölmeden başına masaj yaparken, durmadan ağlardı. Kurak maden bölgelerine yaptıkları bunca yolculuktan bedenleri kurumuş Jaime ve Sofía Lam onu saygıyla dinlerken ölümü sınır bilmeyen bu sadık kadının üstadın düşüncelerini hayatta tuttuğunun farkına varıyorlardı...

Güherçile bölgesi Huara'ya yarım saat uzaklıkta, gizlice buluştukları, birbirlerini görmek için fenere bile ihtiyaç duymadıkları, binlerce yıldızla aydınlanmış bir cumartesi gecesi, bisikletinin pedallarını çılgınca çevirerek neredeyse nefesi kesilmiş gelen ulak yanlarına vardığında kırk yoldaş "yaşlı kadının" anlattıklarını saygıyla dinliyorlardı.

– İhanete uğradık yoldaşlar! Bir ispiyoncuyu San Antonio'daki askerleri telefonla ararken yakaladık. İtiraf ettirdik: İsimlerimiz ve kişisel özelliklerimizi bir liste haline vermiş. Hepimiz fişlendik. Ayrıca dört arkadaşımızın düzen karşıtı çalışmalarını da anlatmış. Şu anda askerlerle dolu bir kamyon bizi tutuklamaya geliyor. Teslim olursak bizi kurşuna dizecekler. Kaçarsak, bu kurak tepelerde ölür ya da buralarda devriye gezen polis kurşunlarınca "güvercin gibi" avlanırız. Savaşmak daha iyi, elimizde taştan başka silah olmasa da savaşalım ve dimdik ölelim!

Hepsi tek bir kişi gibi taşları yığmaya ve cıvık zeminde bir siper kazmaya başladılar.

– Siz arkadaşlar, kendinizi feda etmeseniz de olur. Kamyonunuzu alıp Arica'ya doğru kaçın. Oraya varınca aracı yakın ve bir destekçinin evinde saklanarak yaşayın çünkü artık fişlendiniz.

Teresa madencilere tek tek sarıldı, kamyona oturdu ve kuduruk bir öfkeyle çalıştırdı. Üç ortağı, az sonra katledilecek o adamları son bir kez görmek istemeden başları önde, kabine bindiler. Sofía ağlamaya başladı.

– Bizim yüzümüzden ölecekler. Onları biz topladık.

Teresa sertçe yön değiştirdi ve Kuzey'e gitmek yerine San Antonio yolunu tuttu.

– Ölmeyecekler. Ben onları kurtarabilirim. İnin siz! Askerleri taşıyan kamyona çarpacağım!

– Ben sizinle geleceğim bayan. Babama lâyık olmak istiyorum. Polis beni zaten tanıyor. Şimdi ya da daha sonra ölsem ne fark eder?

– Aynasızlar kadın, erkek tüm arkadaşlarımı çiviledi. Bu sersem diktatörlükte eşcinsel olmak suç. Bu günlerden birinde ayaklarıma birer taş bağlayıp denize atarlar beni. Ben de seninle geleceğim Teresa.

– Artık benim de olan bu ülkenin özgürlüğü uğruna can vermeme izin verin. Bu yola birlikte başladık, birlikte bitireceğiz.

Ve böylece kapının yanında oturan babam, kapının kilidine bastı ve koltuğuna yapıştı. Çok uzaklardan, yolun diğer ucundan askeri aracın farları yanıp söndü.

– Yakında görüşeceğiz Luis Emilio...

Dedi Teresa ve gaza sonuna kadar bastı. Çölleşmiş vadinin taşları, vaşak gibi geri koşmaya başladılar. Kamyon vahşi bir açlıkla yolu yutarak ilerledi. Sofía coşkuyla uludu ve Elías'la Jaime'yi dudaklarından öptü, dört sigara yaktı ve herkese dağıttı. Sigaralarını sabırsızlıkla içtiler. Jaime, sıradağların rüzgârı onları kırbaçlasın diye, bir yumrukta ön camı kırdı. Kanları öyle kaynıyordu ki soğuğun ısırıklarını hissetmediler.

Çarpışmaları an meselesiydi ve müstakbel babamın bedeni parçalanmak üzereydi. Ben şikâyet etmeye başladım. Onu La Tiana'ya, annem olmasını istediğim kadına yaklaştırmak için tüm uğraşılarım boşa gitmiş olacaktı. Ve planlarıma uygun başka bir çift bulmam asırlar sürecekti. Bu genç adam tepeleme ölüme gidiyordu ve BEN DOĞMAK İSTİYORDUM! Umutsuzca, kendime Jaime'nin erbezlerinde hazırladığım sığınaktan

çıktım ve Rebe'yi aramaya gittim. Durumu hemen anladı. Dehşete kapıldı. Babam dininin 613 emrinden çoğunu ihlal ediyordu. "Öldürmek yasaktır." Tanrı, Dünya'yı yaratarak insanlara onda yaşasınlar diye büyümeyi ve çoğalmayı emretmişti. Kendini ve diğerlerini yok etmek dünyayı yok etmekti. "Cumartesi günleri işten uzak durun." Bir çarpışmaya neden olmak bir işti. "Cumartesi günleri ölüm emri vermek tüm mahkemelere yasaktı." Sonsuz Olan, bu kutsal günün anısına günahkârlar ve suçlular da dâhil olmak üzere herkese dinlenmeyi ve durağanlığı buyurmuştu. "İntikam almak yasaktır." Biz ne hissedersek hissedelim, ister öfke ister keyif olsun Tanrı tarafından arzu edilmişti. Bize zarar veren insanlar Yaradan'ın elindeki birer alettiler. Başımıza gelenlerin baş sorumlusu kendi hatalarımızdı. "Kin tutmak yasaktır." Bizi rahatsız edeni hafızamıza kazımak ve onun eylemlerini taklit etmek çirkindi. "Bedenini kesmek yasaktı." Kamyon Rebe'ye o kadar yakındı ki bitiremeyeceği emirleri sıralamayı bırakıp, tüm gücünü topladı ve saydam bir örümceğe dönüşüp Jaime'nin beynine sahip oldu, önce kilidi sonra kapıyı açtı, kuru toprağa atladı ve bir toz bulutu ortasında yuvarlandı...

Araçlar çarpıştı. Gürültülü karşılaşma sessiz Pampa'da öyle yankılandı ki gök yarıldı sandılar. Nar kabukları patladı. Bir alev küresinin ardından beden parçaları saçıldı. Büyülenmiş bir lama yığını yolu, kana bulanmış etlere basarak geçti... Görevini tamamlamış Rebe, Dünyalara-

rasına döndü ve ben de erbezi sığınağıma. Jaime kendini ihanet etmiş hissederek utanç içinde hayatta kalan var mı görmek için topallayarak yaklaştı. Akbabalar ondan önce ulaştılar. Tüylerini neredeyse alevlerde yakarak, kara sırtlarını çarşaf gibi yaydılar ve pişmiş etleri yemeye koyuldular. Babam bu yırtıcı kuşlardan birinin Teresa'nın kopmuş kafasına konduğunu ve ukala tavırlarla gagasını göz yuvalarına gömdüğünü gördü... Dünyanın düzeni yıkılmaya başladı. Bu kadar kısa bir hayatın ne anlamı vardı? Kurban etmek bir işe yarıyor muydu? Böyle bir kadının sonu nasıl akbabalara yem olmak olabilirdi? Acaba erdemleri ödüllendiren bir Kader yok muydu? Madem bu arsız Evren kahramanlara mezar olarak leş kuşların midesinden başka bir şey vermeyi beceremiyordu Yoldaş Lautaro Quichahual, bu fedakârlığıyla hak ettiği kutsal yeri bulana kadar bedeninden kalanlarla ilgilenecekti. Yanan bir tahta parçası aldı ve kükreyerek akbabalara saldırdı. Korkaklar gaklayarak sıkışık bir bulut halinde ve altlarında bir dışkı yağmuru bırakarak havalandılar. Jaime bağırsak ve asker parçalarına basarak, alevler arasında aradı. Alevler Elías ve Sofía'nın bedenlerini tüketmişti. Teresa'dan geriye sadece delikleri boş ve kanlı kellesi kalmıştı. Saçlarından tuttu ve dağlara doğru Pampa'ya koşarak girdi.

Böyle delirmiş halde, yanıcı güneşin altında, hiçbir şey yemeden, içmeden, kesilmiş kafadan

akan çürümüş damlaların peşindeki bir at sineği sürüsünün takibinde kaç gün yürüdü? Hatırlayamıyordu: Ona sonsuz gelmişti. Bu düşman yalnızlıklarda kendini unutmuş halde arkadaşından artakalanları gömebileceği uygun bir yer arıyordu. Şişmiş dilini çıkardı ve güneşe bakıp isyankâr bir çığlık attı. Bir taş bulursa ona sarılacak, çatlak dudaklarıyla kırmızı izler bırakarak öpecek, onu suç ortağına dönüştürecek, bir Mapuçe ismi verecek ve yasa dışı Komünist Parti üyesi yapacaktı. Galaktik Devrim'i başlatmasında kendisine yardımcı olacak bir taşlar ordusu kurmaya çalışıyordu, bu devrimin amacı yeryüzünü yörüngesinden çıkararak bir kuyruklu yıldıza dönüştürdükten sonra düz bir çizgi çizerek, örümceklerin sinekleri yediği ve yeni doğmuş çocukların annelerinin bacak aralarından ağzını açmış bir timsah gibi davranan Ölüm tarafından yutulduğu bu kötü yapılmış Kozmosun dışına çıkarmaktı... Kabuklaşmış tuzlu toprak üzerinde çıplak ayak koşuyordu. Yüzükoyun yatıyor ve kuru yarıkları kadın cinsel organıymış gibi insan sevgisi eksikliğinden kısırlaşmış manzaraya hayat katmaya çalışır gibi yalıyordu... "Kalbin olmadığı yerde kuraklık başlar ve bu nedenle ben cinsel organımı kuma gömerek yağmuru çağırıyorum." Babası Alejandro beyaz saçları üstünde bir haleyle, aşağılanmış oğlunun bir zamanlar kendisine hediye ettiği mükemmel ayakkabı çiftini sunarak geldi.

– Oğlum, ayaklarındaki yaralar göğsümde toplanıyor ve harfler oluşturarak şu kelimeyi yazıyorlar: UMUT. Bana verdiğin sana dönsün. Beni kesme, içine al.

Ve beş santimetrelik bir yeraltı cücesine dönüşene kadar ufaldı. Jaime onu kaldırdı, sol memesinin üstüne yerleştirdi ve kuvvetlice iterek, içinde çözüneceği kalbine soktu.

Annesinin giyotinlenmiş bedeni, bir kan damlası yelpazesi fışkırtarak geldi. Bir ağaca benziyordu. Recabarren'in eşinin kafasını ister gibi elini uzattı. Jaime ceset parçasına sarıldı ve öfkeli bir acıyla kan akıtan yaranın üstüne kuru bir salya topu tükürdü. Kafası kesik kadın bir kurşun yarası almış gibi geri çekildi, boyun bir ağız gibi hava emmeye başladı ve kenarlarını hareket ettirerek pürüzlü bir sesle konuştu:

– Biz annelerin anlayışı sonsuzdur... Aslanlar gibi pusuya yatmış, alnında saklanmıştır tüm yıldızlar, seni beynimle okşadığım anda ilahi geminin güvertesine atlamayı beklerler.

Jaime onu kollarına aldı ve bedeni olan iltihaplı deliği öptü. Yaralı kadın mırıldandı;

– En derine in. Dilini kör balık bilincime gömmeni istiyorum; göm ki, ergimemizin oğlu olan elmastan bir yıldız doğsun artık.

Susuzluğunu sonsuza kadar gideren Jaime, olayların ölü bir balina gibi üstünde kaydığı tek bir göze dönüştü. Günü gece izledi; geceyi başka bir tanesi ve bir daha gün olmadı. Çenesinden bir

kurt sakalı büyüyen kesik başı taşıyarak karanlıkta ilerledi. Sadece bir mezar değil, bir de kadın aradığını o zaman bildi.

Kendini Ant Dağlarına paralel bir dağın zirvesinde gezinirken buldu. Teresa'nın damıtılmış özünden beslenen at sinekleri birer kedi boyutuna ulaşmıştı ve tayyare gibi vızıldayarak iğneleriyle bedenini delip geçiyor, bir harf jeline dönüşmüş mantığının kaçtığı gedikler açıyorlardı. Ayakları öyle şişti ki kendi izlerine girememenin yanında onu durmaya zorladılar. Jaime, kesik kafaya küçükken ayaklarının izlerinden daha ufak olduğu için onları doldurmaya çalışarak sürekli koşmaya mecbur kaldığını anlattı. Artık, kendi adımlarından kovulmuş, bir tuz heykele dönüşüp ölmekten başka ne yapabilirdi? Kendini ipleri kesilmiş bir kukla gibi oval kayalar arasına düşmeye bıraktı. Beline kadar uzamış saçından tuttular ve güçlü bir darbeyle ayağa kaldırdılar. Bu, Limache Şimşeği Bıçak Fırlatıcı Isolda'ydı.

– Bir vahşi gibi davranmayı bırak. Sen sirk dünyasına ait, köksüz ve güçlü bir adamsın, şekilsiz bir hamur değil. İskeletinin ve seni hareket ettiren kasların kıymetini bil. Onlar sayesinde nefret ettiğin düzene karşı gelebiliyorsun. İnancını geri kazan, ayakların izleriyle aynı ölçüde. Bu izler sen doğmadan basılmıştı, onları takip etmen yeterli. İzlerine güven. Zaten saçların dümdüz gökyüzüne doğru çıkıyor.

Lola ve Fanny yılanlar gibi sürünerek bir sıra izin parladığı patikaya götürdüler onu. Benjamín mor kıkırdaktan kanatlarla etrafında uçtu:

– Fosforlu büyülü adımların çığlığı sana yöneltilmiş, onları aya dönüştürecek öpücüğü bekliyorlar. Kaplanının tükenmez derisini ve ayaklara çiçek açtıran kutlu kökleri her biriyle paylaş. Balıklara suyun ne olduğunu anlatacak fikri vermeye git!

Ama Jaime'nin ilerlemeye gücü yoktu hâlâ. Tralaf geldi:

– *Huinca,* benimle birlikte tekrarla: *Amutuan chengewe mapu mew,* insanın insan olduğu yere gideceğim. Geleceğe doğru sıçra, onu Şimdi'ye dönüştürmek için üstüne bas, ödünç güneşten kaç ve kendi merkezinde yaşa.

Mezarcı Eleodoro Astudillo da geldi:

– Bana "Bugün bana ne oluyor?" diye sorarsanız, cevabım "Hiçbir şey bize olmaz. sadece olurlar." olur. Kendinizi olaylara bırakın; görmeyen ve bilmeyen, sadaka dağıtarak gezen zavallılar size sahip olsun ve sizden beslensin diye olanlara dönüşün.

Kambur, Haçların İsa'sı da gruba katıldı:

– Madem senin sihirli tavuğundum niye terk ettin beni?

Gıdaklamaya başladı, kamburu bir gözlemevinin çatısı gibi açıktı ve kocaman altın bir yumurta belirdi, önünde uçarak ona "Hep Var olacak" ülkenin yolunu gösterdi. Kendi izlerinden yürüdü de yürüdü, derken günün doğduğu gir-

daba vardı. O yüksek dağlardan indi, dağ geçitlerini aştı; taş sütunlu, kuleleri ahşap çanlarla taçlanmış bir kilisenin yükseldiği, kurak bir vadiye vardı. İçeri girdi. Issız mabette, kireçleşmiş gözyaşlarına dönüşmüş mum alevleri, camdan gülün gölgesini yırtıyordu. Yeri sıvı kurşun basmıştı ve kör güvercinler, alçı heykeli canlandıran ten rengi kınkanatlıları yutuyordu. Sunağın üstünde kolları açık, kanlı ama haçsız bir İsa ona bakıyordu. Demir bir şamdan aldı ve tek darbeyle kafasını kırdı. Dikenli taç mat bir hale gibi havada asılı kaldı. Teresa'nın kellesini kaldırdı ve ahşaptan boynun üstüne yerleştirdi. Eller, beden ve ayaklardaki yaralar kapandı. Göğüs saydamlaştı. Güneş gibi alev alev yanan bir kalp kiliseyi ışıkla doldurdu.

Görevini tamamlayan Jaime kendini kaydıraktan bıraktı ve müthiş hızla kayarak ölüme doğru ilerledi.

La Tirana Bakiresi Mabedindeki annem derin bir yumurtalık sancısıyla uyandı. Cinsel organından hoş kokulu bir kan akıyordu, öyle sıcaktı ki eline alınca duman çıkıyordu. Dilinin üstüne bir damla koydu; tadı baldan tatlıydı. Bakire'nin yüzünü kırmızı sıvıyla boyadı ve şunları söylemeye çalıştığı bir şarkı mırıldandı:

– On yıldır beklediğim adamın bugün gelmesini sağla.

Karnında yuvarlandım; yumurtalıklarıyla can çekişerek ateşten titreyen babamın erbezleri arasında otuz kilometrelik görünmez bir köprü kur-

dum. Sara Felicidad anında çağrıya cevap verdi. Aceleden adımları uzadı, her biri bir kilometre uzunluğundaydı, otuz sıçrayışta, bölgedeki tüm at sineklerinin, içinden çıkan ışığın hevesiyle üstüne konarak devasa bir katedrale dönüştürdüğü küçük kilisenin önüne geldi. Sunağın yanında, et başlı ahşap İsa'nın altında, açlıktan bir deri bir kemik kalmış ve şişmiş dili ağzından beyaz bir boynuz gibi çıkmış Jaime yatıyordu. Annem açlık ve susuzluktan ölmesini engellemek için bacaklarını açtı ve cinsel organını babamın ağzına yaklaştırdı, kaskatı kesilmiş dille kızlık zarını deldi ve onu dudakları dişlerine değene kadar içine aldı, onu adet kanıyla besledi. Babam hayata dönmeye başladı. Devin karşısında diz çökmüş (şu anda iki metre yedi santimdi boyu), bu tanımadığı kadının etkisi altında on yıl boyunca seyahat etmesine neden olan derin aşkın sonunda farkına vardı. Rüyalarından doğmuş kadın karşısındaydı. Ruhu, karşısına düşmek üzere bir kaplan sıçrayışı yapıp derisinden sıyrılmıştı. Tükenmez bir hazla ona bakakaldı.

Günlerin geçtiğini fark etmediler. Annemin yumurtalıklarının döle müsait olduğundan emin olunca onlara çiftleşme emrini verdim. Kilisenin ortasında çırılçıplak uzandılar. Babamın organı öyle bir güçle şişmişti ki kafası mosmor oldu ve annemin kızışmış yumurtalıkları, ikisi de birer meleğe dönüşüp içine dalacakları beyaz bir akıntı salgılamaya başladı. Haz, etlerini bilince dönüştürdü, yıldızlar gökyüzünü gümüş çizgilerle

kaplayarak gezmeye koyuldular, ersuyu kanallardan dörtnala koştu ve fıkırdayarak köpükleriyle sihirli mağarayı doldurmak için belirdi. Yanılmamıştım. Bu iki varlık, nefesleri kenetlenmiş halde aşkla yanıp tutuşarak, bana mucizevi, tekrar bir bedene sahip olma şansını vermişlerdi.

Takip eden aylarda, sakince büyüdüm. Seçtiğim ebeveynleri birleştirerek, hücrelerin bilgisine teslim oldum: Beni oluşturacak milyonlarca yılın bilgisini onlar taşıyorlardı. Bana tek bir görev kalıyordu: Beni tam olması gereken coğrafi konum, ay ve saatte doğurmalarını sağlamak.

Jaime orta boylu bir adamdı, bir yetmiş ama annemin otuz yedi santimetrelik farkı yan yanalarken bir cüce gibi görünmesine neden oluyordu. Buna rağmen, ona hayvani bir asalet veren içindeki ruhun gücü ve davranışlarındaki dengeli ayıklık, zıt görüneceğine annemin doğaüstü güzelliğini tamamlıyordu. Çift Iquique'ye girdiğinde trafik durdu ve şehir, kendi ritminde, yavaş yavaş sustu. Sıradan insanlar onları başka dünyadan varlıklar olarak görüyor ve aşklarının güzelliği onları o kadar büyütüyordu ki, ruhun çıldırtıcı sınırlarını tanımayanları korkutuyordu. Taşlamaya hazır gergin kalabalık onları, Jashe, Shoske, Moíses Latt ve César Higuera'nın altı köşeli Yahudi yıldızına ithafen adını "Altı B" (İyi, Güzel, Ucuz, Temel, Kutsanmış, Beyaz) koyduklarını büyük mağazanın içinde kaybolurken görünce rahatladı. Orada her şey beyazdı, yiyecekler bile; peynir, süt, yumurta, pirinç, tavukgöğsü, balık

filetosu, giysiler ve mutfak malzemeleri, tüm insanî faaliyetleri –makinist, dalgıç, pilot, doktor vs.– birer bez hayalet koleksiyonuna dönüştürerek temsil eden çocuk oyuncakları bile. Sara Felicidad'ı kendi annesi bile tanımadı. Onu dağlarda kaybolup ölmüş dilsiz, yamalı ve kambur hatırlıyordu. Onun kızı olduğunu, kız bir kurşun kalem alıp hızlıca, hiçbir detayını kaçırmadan Majör Arkana'yı çizince anladı. Jashe aniden hafızasını geri kazandı ve kekeledi: "Alejadro, Alejandro", yüzünü annemin sarı saçlarına gömdü ve kendini yırtarak ağladı. Yarası kapanmamıştı ve asla kapanmayacaktı. Rus balet kalbinde kutsal bir yangın yeri gibi yanmaya devam ediyordu. Shoske, Moisés'e şöyle dedi:

– Karın onu görmeye dayanamıyor. Ona geçmişteki acılarını hatırlatıyor. Sara Felicidad'ı bugününden çıkarmazsan, kardeşim ölecek.

Santiago'dan bir haham getirterek annemle babamı evlendirdiler. Bu durumu fırsat bilip Birinci Jacobo ve Birinci Raquel, İkinci Jacobo ve İkinci Raquel, Üçüncü Jacobo ve Üçüncü Raquel'in nişanlarını da kutladılar. Yeni evli çifte bir kamyon mal, yüklü miktarda para ve oradan iki yüz kilometre uzaklıkta, onlar için işlek Tocopilla Caddesinde kiraladıkları dükkânın anahtarını verdiler. Onları bir daha görmemek için iyi bir bahane.

Dükkânın adı "Ukrayna Evi" olacaktı, çünkü Jaime ve Sara Felicidad politik sorunlarla karşılaşmamak için Beyaz Rus'muş gibi davranacak-

lardı. Orada porselen yemek takımları, guguklu saatler ve kadın iç çamaşırları arasında, doğmaya karar vermem için uygun vakit gelene kadar büyüdüm: 24 Ekim 1929, sabah on, dünyaca "Kara Perşembe" olarak bilinen gün... O saatlerde Birleşik Devletler'de Ekonomik Kriz patlak verdi ve tüm gezegene yayıldı. Birbiri ardına bankaları kapattılar ve böylece sanayii felç ettiler. Şili bu felâketten en çok darbe alan ülke oldu. Güherçile madenleri kapılarını kapadı ve halkın dörtte biri sefalete yenik düştü. "Altı B" kepenk kapattı ve müşteri yokluğundan "Ukrayna Evi" de iflas etti. Anne babam, kollarında ben, göz açıp kapayana kadar kendilerini tek kuruşsuz, plajda uyurken ve talihsiz madencilerle birlikte bedava çorba için belediyenin önünde kuyruğa girerken buldular.

– Ne güzel, dibe vurduk! Sonunda ait olduğumuz topraklara kavuştuk. Artık sefaletin vatandaşıyız. Umudumuzu ve onunla birlikte korkularımızı yitirdik. Tek yapabileceğimiz yükselmek. Oğlumuza senin ve benim babalarımız gibi Alejandro adını verelim. O sunakta yakacağımız ışıktır. Umalım da bir gün kendini unutup başkalarının aşkıyla yaşasın, kendini önemsemeden insanlığa hizmet etsin, tüm dillerin kökeni olan kelimeyi yaysın: "Teşekkürler!" Buda'ya dönüşmek için bir öpücük bekleyen fosforlu kurbağaların vıraklamaları ona yönelsin. Karanlık ağacımızı katedral fenerine dönüştürecek parlak meyve olsun.

Bir yandan annem beni emzirip ninni söylerken, Babam Jaime burnuma üfleyip Rebe'yi bana aktardı. Ona karşı koymayan bir beden bulmaktan mutlu Kafkaslı yeni emirlerini okumaya başladı:

– Ölümü öldürmeyeceksin. Dulun karısını arzulamayacak ve kendi hayaletine sadık kalacaksın. Kendine ait olanı çalmayacak ve başkasının ağzından konuşmayacaksın. Tanrı'yı boşu boşuna anmayacaksın çünkü O tüm adlardır. Çalışma günlerini kutsal sayacak ve ananı babanı temelin bileceksin. Yeryüzünü koyunların şarkı söylediği bir sunağa dönüştürecek ve sonunda kendi kendini kutsayacaksın.

Alejandro
Jodorowsky

BİR KUŞUN EN İYİ ÖTTÜĞÜ YER

Kendinize yeni baştan bir soyağacı hikâyesi yazmak nasıl olurdu?

Jodorowsky, magnum opusu *Bir Kuşun En İyi Öttüğü Yer*'de soyağacı hikâyesini büyülü bir maceraya dönüştürüyor. Politik ve kültürel ayaklanmaların ortasında Ukrayna'dan Şili'ye kimliklerini gizleyerek göç eden bir aile. Yaşadıklarını herkesten gizlemek için arılardan bir pelerinin içinde yaşamayı tercih eden bir baba kız. Sırlarını sadece bilge bir haham hayaletine açan dindar büyükbaba. Çocuklarını uyutur uyutmaz cep saatinin içinde baktığı pirelerine çemberden atlamayı, davul çalmayı öğreten bir anne. Canlı, tutkulu, Jodorowsky'nin vazgeçemediği sirk sahnelerinin, okyanus ötesi yolculukların ve tarot kartlarının içinde kaleydoskop gibi bir roman. Jodorowsky'nin dediği gibi: Geçmiş sürekli değişen bir icattır.

2016 0120919 THG FBS

ALFA
www.alfakitap.com
/alfakitap
/alfakitap

ALFA EDEBİYAT
ISBN 978-605-171-318-2